Botezul Domnului Dumnezeu şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos
(Epifania sau Boboteaza)
(6 ianuarie)

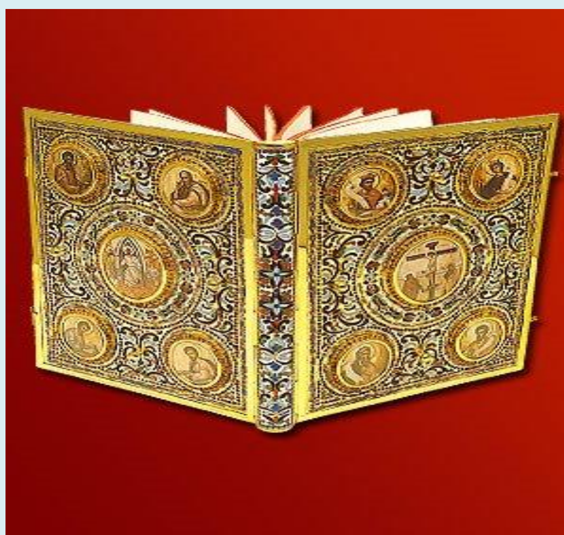

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei la Botezul Domnului

Evanghelia

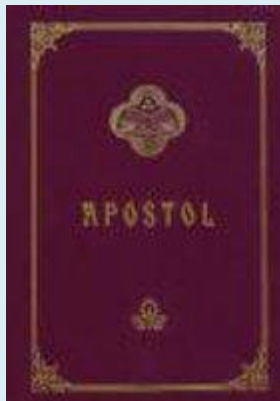

Matei 3, 13-17

13. În acest timp a venit Iisus din Galileea, la Iordan, către Ioan, ca să se boteze de către el.
14. Ioan însă Îl oprea, zicând: Eu am trebuinţă să fiu botezat de Tine şi Tu vii la mine?
15. Şi răspunzând, Iisus a zis către el: Lasă acum, că aşa se cuvine nouă să împlinim toată dreptatea. Atunci L-a lăsat.
16. Iar botezându-se Iisus, când ieşea din apă, îndată cerurile s-au deschis şi Duhul lui Dumnezeu s-a văzut pogorându-se ca un porumbel şi venind peste El.

17. Şi iată glas din ceruri zicând: "Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit".

Apostol

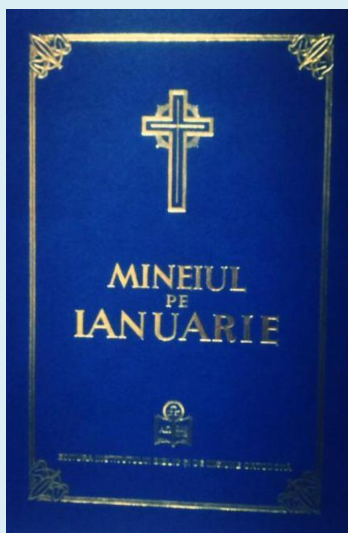
Epistola către Tit a Sfântului apostol Pavel

Tit 2, 11-14 şi 3, 4-7

11. Căci harul mântuitor al lui Dumnezeu s-a arătat tuturor oamenilor,
12. Învăţându-ne pe noi să lepădăm fărădelegea şi poftele lumeşti şi, în veacul de acum, să trăim cu înţelepciune, cu dreptate şi cu cucernicie;
13. Şi să aşteptăm fericită nădejde şi arătarea slavei marelui Dumnezeu şi Mântuitorului nostru Hristos Iisus,
14. Care S-a dat pe Sine pentru noi, ca să ne izbăvească de toată fărădelegea şi să-Şi curăţească Lui popor ales, râvnitor de fapte bune.

4. Iar când bunătatea şi iubirea de oameni a Mântuitorului nostru Dumnezeu s-au arătat,
5. El ne-a mântuit, nu din faptele cele întru dreptate, săvârşite de noi, ci după a Lui îndurare, prin baia naşterii celei de a doua şi prin înnoirea Duhului Sfânt,
6. Pe Care L-a vărsat peste noi, din belşug, prin Iisus Hristos, Mântuitorul nostru,
7. Ca îndreptându-ne prin harul Lui, să ne facem, după nădejde, moştenitorii vieţii celei veşnice.

În această lună (ianuarie), ziua a şasea - Sfânta şi Dumnezeiasca arătare a Domnului Dumnezeu şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos (Minei)

Cade-se a şti, că de se va întâmpla sărbătoarea aceasta în zi de Duminică, nimic nu cântăm ale Învierii, ci toate ale praznicului. Pe la ora 4 după-amiază toacă în toaca cea mare, şi ne adunăm în Biserică. Şi binecuvântând preotul începem Vecernia, şi citim Psalmul cel obişnuit. De se va întâmpla Sâmbătă seara citim catisma cea întâia toată. Iar de va fi Duminică seara, citim Antifonul întâi. Iar de este într-altă zi, nu citim Catisma.

La Vecernie

La Doamne strigat-am... **Stihirile** pe 8. Şi începe Preotul a face Proscomidia, iar stranele cântă **stihirile** acestea, îndoindu-le glas 2, singur glasul, ale lui Ioan monahul:

Pe Luminătorul nostru, carele luminează pe tot omul, văzându-L Mergătorul înainte, venind să Se boteze, se bucură cu sufletul, şi se cutremură cu mâna. Îl arată pe El şi zice noroadelor: Iată Cela ce mântuieşte pe Israel, Cel ce ne scapă pe noi din stricăciune. O Cela ce eşti fără de păcat! Hristoase Dumnezeul nostru slavă Ţie. (de două ori)

Mântuitorul nostru, de la slugă botezându-Se, şi prin venirea Duhului mărturisindu-Se, s-au spăimântat văzându-L oştile îngereşti. Şi glas din Cer a venit de la Tatăl: Acesta pe carele Mergătorul înainte mâna îşi pune, Fiul meu Cel iubit este, întru carele bine am voit; Hristoase Dumnezeul nostru slavă Ţie. (de două ori)

Curgerile Iordanului, pe Tine Izvorul te-au primit, şi Mângâietorul în chip de porumb S-a pogorât. Plecatu-şi-a creştetul, Cel ce a plecat cerurile. Strigat-a şi a zis lutul către Ziditorul: Ce-mi porunceşti cele ce sunt mai presus de mine? Mie îmi trebuieşte Botezul Tău. O, Cela ce eşti fără de păcat; Hristoase Dumnezeul nostru slavă Ție. (de două ori)

Vrând să mântuieşti pe omul cel rătăcit, nu ai socotit nevrednicie în chip de rob a Te îmbrăca. Că s-a căzut Ție, Stăpânului şi Dumnezeu, ca să primeşti ale noastre, pentru noi. Că Tu botezându-Te cu trupul Mântuitorule iertării ne-ai învrednicit pe noi. Pentru aceasta strigăm către Tine: Făcătorule de bine Hristoase Dumnezeul nostru slavă Ție. (de două ori)

Slavă..., Şi acum..., glas acelaşi

A lui Vizantie

Plecatu-ţi-ai capul Mergătorului înainte, sfărâmat-ai capetele balaurilor, venit-ai la râuri, luminat-ai toate, ca să Te slăvească Mântuitorule, pe Tine luminătorul sufletelor noastre.

Vohod cu Evanghelia. Prochimenul zilei, şi Paremiile.

Vohod: Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc, celui fără de moarte, a Sfântului, Fericitului, Iisuse Hristoase, venind la apusul soarelui, văzând lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu; vrednic eşti în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, cel ce dai viaţă, pentru aceasta lumea Te slăveşte.

De la Facere citire:

Cap. 1 vers 1.

Întru început a făcut Dumnezeu Cerul şi pământul. Şi pământul era nevăzut, şi netocmit, şi întuneric era deasupra adâncului. Şi Duhul lui Dumnezeu se purta peste apă. Şi a zis Dumnezeu: Să se facă lumină; şi s-a făcut lumină. Şi a văzut Dumnezeu lumina că este bună, şi a despărţit Dumnezeu între lumină şi între întuneric; Şi a numit Dumnezeu lumina ziuă, şi întunericul l-a numit noapte. Şi s-a făcut seară, şi s-a făcut dimineaţă, zi una. Şi a zis Dumnezeu să se facă tărie în mijlocul apei, şi să fie despărţită apă de apă; şi s-a făcut aşa. Şi a făcut Dumnezeu tăria, şi a despărţit Dumnezeu între apa care era deasupra tăriei, şi între apa care era sub tărie, şi a numit Dumnezeu tăria Cer. Şi a văzut Dumnezeu că este bine, şi s-a

făcut seară şi s-a făcut dimineaţă, ziua a doua. Şi a zis Dumnezeu: Să se adune apa cea de sub Cer, întru adunare, şi să se arate uscatul, şi s-a făcut aşa. Şi s-a adunat apa cea de sub Cer, întru adunările sale, şi s-a arătat uscatul. Şi a numit Dumnezeu uscatul pământ; şi adunările apelor le-a numit mări. Şi a văzut Dumnezeu că este bine. Şi a zis Dumnezeu să răsară pământul iarbă verde, care să semene sământă după fel şi după asemănare; şi pom roditor, carele să facă roadă, căruia să fie sământa lui într-însul după fel pe pământ, şi s-a făcut aşa. Şi a dat din sine pământul iarbă verde, care seamănă sământă după fel şi după asemănare pe pământ; şi pom roditor, carele face roadă, căruia sământa lui este într-însul după fel pe pământ. Şi a văzut Dumnezeu că este bine, şi s-a făcut seară, şi s-a făcut dimineaţă ziua a treia.

De la Ieşire citire:

Cap. 14. Vers 15.

Zis-a Domnul către Moise: Ce strigi către Mine? Zi feciorilor lui Israil să purceadă. Iar tu ia toiagul tău şi tinde mâna ta spre mare, şi să o imparţi pe ea şi să intre feciorii lui Israil prin mijlocul mării pe uscat. Şi iată eu voi întări inima lui faraon şi a slugilor Lui, şi a tuturor egiptenilor, şi vor intra în urma lor. Şi Mă voi prea mări întru faraon, şi întru toată oastea lui, şi în căruţele şi în caii lui. Şi vor cunoaşte toţi egiptenii, că Eu sunt Domnul, dacă Mă voi prea mări în faraon, şi în căruţele şi în caii lui. Şi a tins Moise mâna spre mare şi a lovit Domnul marea cu vânt mare al Austrului toată noaptea şi a uscat marea. Şi s-a împărţit apa, şi au intrat feciorii lui Israil prin mijlocul mării pe uscat. Şi le-a fost lor apa ca un zid de-a dreapta, şi ca un zid de-a stânga, şi i-au gonit egiptenii. Şi a intrat după dânşii toată călărimea lui faraon, şi căruţele, şi călăraşii prin mijlocul mării. Şi a tins Moise mâna asupra mării, şi s-a aşezat apa de către ziuă la locul său; iară egiptenii fugeau pe sub apă şi a sfărâmat Domnul pe egipteni în mijlocul mării. Şi întorcându-se apa, a acoperit căruţele, şi călăraşii, şi voievozii, şi toată puterea lui faraon care intrase după dânşii în mare, şi n-a rămas nici unul dintr-înşii, iar feciorii lui Israil au trecut pe uscat prin mijlocul mării.

De la Ieşire, citire:

Cap. 15, vers. 22.

Ridicat-a Moise pe feciorii lui Israil de la Marea Roşie, şi i-a dus pe dânşii în pustia Sur. Şi a mers trei zile prin pustie, şi nu afla apă să bea, şi au venit la Mera şi nu puteau să bea apă din Mera că era amară. Pentru aceasta s-a numit numele locului aceluia amărăciune. Şi cârtea norodul asupra Iui Moise, zicând: Ce vom bea? Şi a strigat Moise către Domnul. Şi Dumnezeu i-a arătat lui un lemn; şi l-a

băgat pe dânsul în apă şi s-a îndulcit apa. Acolo i-a pus Dumnezeu lui îndreptări şi judecăţi, şi acolo l-a ispitit şi a zis: De vei auzi cu auzul glasul Domnului Dumnezeului tău, şi vei face cele plăcute înaintea Lui, şi vei asculta poruncile Lui, şi vei păzi toate îndreptările Lui, toată neputinţa ce am adus asupra egiptenilor, nu voi aduce asupra ta; că Eu sunt Domnul, Cel ce te vindec pe tine. Şi au venit în Elim; şi era acolo douăsprezece izvoare de apă, şi şaptezeci de copaci de finici, şi au tăbărât lângă ape; Şi s-a ridicat de la Elim, şi a venit toată adunarea feciorilor lui Israil la pustia Sin, care este între Elim şi între Sinai.

Tropar, glas 5: Arătatu-Te-ai în lume, Cel ce ai făcut lumea, ca să luminezi pe cei ce şedeau întru întuneric, Iubitorule de oameni slavă Ție.

Stih: Dumnezeule milostiveşte-Te spre noi şi ne binecuvântează; luminează faţa Ta peste noi şi ne miluieşte.

Ca să luminezi pe cei ce şedeau întru întuneric, Iubitorule de oameni slavă Ție,

Stih: Ca să cunoaştem pe pământ calea Ta, în toate neamurile mântuirea Ta.

Ca să luminezi pe cei ce şedeau întru întuneric, Iubitorule de oameni slavă Ție.

Stih: Mărturisească-se Ție noroadele! Dumnezeule, mărturisească-se Ție noroadele toate: Pământul şi-a dat rodul său.

Ca să luminezi pe cei şedeau întru întuneric, Iubitorule de oameni slavă Ție.

Stih: Binecuvântează-ne pe noi Dumnezeule Dumnezeul nostru, binecuvântează-ne pe noi Dumnezeule, şi să se teamă de Dânsul toate marginile pământului.

Ca să luminezi pe cei ce şedeau întru întuneric, Iubitorule de oameni slavă Ție.

Slavă..., Şi acum...

Citeţul citeşte **Troparul**: Arătatu-Te-ai în lume, Cel ce ai făcut lumea, ca să luminezi pe cei ce şedeau întru întuneric, Iubitorule de oameni slavă Ție.

Apoi însuşi citeţul cântă: Ca să luminezi pe cei ce şedeau întru întuneric, Iubitorule de oameni slavă Ție.

De la (Iosua) Isus al lui Navi, citire:

Cap. 3, Vers 7.

Zis-a Domnul către Isus: Astăzi încep a te înălţa pe tine înaintea tuturor feciorilor lui Israil; ca să cunoască că în ce chip am fost cu Moise, aşa voi fi şi cu tine. Şi acum porunceşte preoţilor celor ce poartă Sicriul Legii zicând: Dacă veţi intra întru o parte de apa Iordanului, să staţi în Iordan. Şi dacă au intrat preoţii, care purtau Sicriul Legii Domnului în Iordan, şi s-au udat picioarele preoţilor, care purtau sicriul întru o parte de apa Iordanului. Iară Iordanul s-a umplut întru toată matca sa, ca în zilele secerişului de grâu. Şi au stătut apele cele ce curgeau din sus întru o adunare, fiind depărtate foarte. De la cetatea Damin până la părţile Cariatirimului. Iară cele ce curgeau în jos s-au pogorât în marea Arabiei până la marea sărată, până ce au scăzut de tot. Şi norodul sta în preajma Ierihonului, şi preoţii care purtau Sicriul Legii Domnului, stau pe uscat în mijlocul Iordanului gata. Şi toţi feciorii lui Israil au trecut pe uscat, până când a sfârşit tot norodul a trece Iordanul.

De la a patra carte a Împăraţilor citire:

Cap. 2, Vers 6.

Zis-a Ilie către Elisei: Şezi aicea că Domnul m-a trimis până la Iordan. A zis Elisei: Viu este Domnul şi viu este sufletul tău, că nu te voi lăsa pe tine. Şi au mers amândoi şi cincizeci de oameni din feciorii proorocilor au venit, şi au stătut în preajmă de departe, iară ei amândoi au stătut lângă Iordan. Şi a luat Ilie cojocul său, şi l-a învârtit pe dânsul, şi a lovit cu dânsul apa şi s-a, împărţit apa întru o parte şi într-alta, şi au trecut amândoi pe uscat. Şi a fost dacă au trecut ei, a zis Ilie lui Elisei: Cere ce vrei să-ţi fac ţie, mai înainte până ce nu mă voi lua de la tine. Şi a zis Elisei: Să fie Duhul care este în tine îndoit întru mine. Şi a zis Ilie: Greu lucru ceruşi, însă de mă vei vedea când mă voi lua de la tine, va fi ţie aşa; iar de nu mă vei vedea, nu va fi. Şi a fost când mergeau ei şi vorbeau, şi iată un car de foc, şi cai de foc, au despărţit între amândoi. Şi s-a ridicat Ilie cu cutremur ca spre Cer, şi Elisei privea. Şi striga: Părinte, Părinte, carul lui Israil, şi călăraşul lui. Şi de aci nu l-a mai văzut pe dânsul. Şi s-a apucat Elisei de haina sa, şi a rupt-o în două. Şi a luat cojocul lui Ilie, Elisei, care căzuse deasupra lui. Şi s-a întors Elisei, şi a stătut pe ţărmurile Iordanului; şi a luat Elisei cojocul lui Ilie care căzuse deasupra lui, şi a lovit apa şi nu s-a împărţit. Şi a zis Elisei: Unde este Dumnezeul lui Ilie încă şi acum ? Şi a lovit Elisei apa a două oară, şi s-a împărţit apa într-o parte şi într-alta şi a trecut pe uscat.

De la a patra carte a Împăraţilor, citire:

Cap. 5, Vers 9.

Venit-a Neeman boierul împăratului asirienilor cu căruţele şi cu caii săi şi a stătut la uşa casei lui Elisei. Şi a trimis Elisei către dânsul un vestitor zicând: Mergi de te spală în Iordan de şapte ori şi ţi se va preface trupul tău şi te vei curăţi. Şi s-a mâniat Neeman şi s-a dus şi a zis: Iată ziceam că va ieşi la mine şi va sta, şi va chema numele Domnului Dumnezeului său, şi-şi va pune mâna sa pe stricăciune, şi o va alunga de la trupul meu, au doară nu sunt mai bune Arvana şi Farfa apele Damascului, decât Iordanul şi decât toate apele lui Israil; au nu voi merge şi mă voi spăla într-însele şi mă voi curăţi? Şi s-a întors şi s-a dus cu mânie, şi s-au apropiat slugile lui şi i-au zis lui, Doamne: De ţi-ar fi grăit ţie proorocul un cuvânt mare, au doară nu l-ai fi făcut ? Dară cu cât mai vârtos că ţi-a zis spală-te şi te curăţeşte. Şi s-a pogorât Neeman, şi s-a afundat în Iordan de şapte ori după zisa omului lui Dumnezeu, şi i s-a prefăcut trupul, ca trupul unui prunc mic şi s-a curăţit.

Tropar glas 5: Păcătoşilor şi vameşilor, pentru mulţimea milei Tale Te-ai arătat Mântuitorul nostru. Că unde vrea să strălucească lumina Ta ? Fără numai celor ce şedeau întru întuneric, Iubitorule de oameni slavă Ție.

Stih: Domnul s-a împărăţit, întru podoabă S-a îmbrăcat.

Sfârşitul Troparului: Că unde vrea să strălucească lumina Ta? Fără numai celor ce şedeau întru întuneric, Iubitorule de oameni slavă Ție.

Stih: Ridicat-au râurile Doamne, ridicat-au glasurile sale.

Că unde vrea să strălucească lumina Ta? Fără numai celor ce şedeau întru întuneric, Iubitorule de oameni slavă Ție.

Stih: Minunate sunt înălţările mării, minunat este întru cele înalte Domnul.

Că unde vrea să strălucească lumina Ta? Fără numai celor ce şedeau întru întuneric, Iubitorule de oameni slavă Ție.

Slavă..., Şi acum...

Citeţul citeşte Troparul: Păcătoşilor şi vameşilor, pentru mulţimea milei Tale Te-ai arătat, Mântuitorul nostru.

Apoi însuşi citeţul cântă: Că unde vrea să strălucească lumina Ta ? Fără numai celor ce şedeau întru întuneric, Iubitorule de oameni slavă Ție.

Din proorocia lui Isaia, citire:

Cap. 1, Vers 16.

Acestea zice Domnul: Spălaţi-vă şi vă curăţiţi, scoateţi vicleşugurile din sufletele voastre înaintea ochilor mei. Părăsiţi-vă de răutăţile voastre. Învăţaţi-vă a face bine. Căutaţi judecata. Izbăviţi pe cel năpăstuit, judecaţi săracului, faceţi dreptate văduvei şi veniţi să ne întrebăm zice Domnul. Şi de vor fi păcatele voastre ca mohorâciunea, ca zăpada le voi albi, iară de vor fi ca roşeala, ca lâna le voi albi, şi de veţi vrea şi Mă veţi asculta pe Mine, bunătăţile pământului veţi mânca, iar de nu veţi vrea şi de nu Mă veţi asculta pe Mine, sabia vă va mânca pe voi; că gura Domnului a grăit acestea.

De la Facere citire:

Cap. 32, Vers 1.

Căutând Iacov, văzut-a tabăra lui Dumnezeu tăbărârâ, şi l-a întâmpinat pe el îngerii lui Dumnezeu, şi a zis Iacov când i-a văzut pe dânşii, tabăra lui Dumnezeu este aceasta şi au chemat numele locului aceluia tabără. Şi a trimis Iacov vestitori înaintea sa la fratele său Isav, în pământul Sur, în ţinutul Edomului şi le-a poruncit lor zicând: Aşa să ziceţi Domnului meu lui Isav, aşa zice sluga ta Iacov. Cu Laban am locuit şi până acum am zăbovit, şi am câştigat oi şi boi şi slugi şi slujnice şi am trimis să spun Domnului meu lui Isav, ca să afle sluga ta har înaintea ta. Şi s-a întors vestitorii la Iacov zicând: Mers-am la Isav fratele tău, şi vine întru întâmpinarea ta, şi patru sute de bărbaţi cu dânsul. Şi s-a înfricoşat Iacov foarte, şi nu ştia ce va să facă. Şi a împărţit poporul ce era cu dânsul şi boii şi oile în două tabere. Şi a zis Iacov, de va veni Isav asupra unei tabere şi o va tăia, altă tabără se va mântui. Și a zis Iacov: Dumnezeul tatălui meu al lui Avraam şi Dumnezeul tatălui meu al lui Isaac, Doamne cela ce mi-ai zis mie, întoarce-te la pământul naşterii tale, şi-ţi voi face ţie bine. Nu sunt vrednic de toate îndurările Tale şi de toate binefacerile ce mi-ai arătat mie, robului Tău, că numai cu toiagul am trecut deunăzi Iordanul acesta, iar acum am două tabere; Izbăveşte-mă dar din mâna fratelui meu, din mâna lui Isav, căci mă tem de el, ca nu cumva să vină şi să mă omoare pe mine şi pe aceste mame cu copii.

De la Ieşire, citire:

Cap. 2, Vers 5.

Pogorâtu-s-a fata lui Faraon să se spele în apă şi roabele ei umblau pe ţărmurile apei şi văzând un sicriaş în baltă a trimis o roabă de l-a luat şi deschizându-l, a văzut un prunc plângând în sicriu şi i s-a făcut milă de dânsul fetei lui faraon, şi a

zis; din pruncii evreieşti este acesta. Şi a zis sora lui, fetei lui faraon: Voia îţi este să-ţi chem ţie femeie doică de la evrei, să-ţi hrănească pruncul ? Şi i-a zis ei fata lui faraon, mergi. Şi ducându-se fata, a chemat pe mama pruncului. Şi a zis ei fata lui faraon: Păzeşte-mi pruncul acesta şi mi-l hrăneşte. Iară eu îţi voi da ţie plata. Şi a luat femeia pruncul şi l-a hrănit. Şi crescând pruncul l-a dus pe dânsul la fata lui faraon şi i-a fost ei în loc de fecior. Şi s-a numit numele lui Moise, zicând: Că din apă l-am luat pe dânsul.

Din cartea Judecătorilor, citire:

Cap. 6, vers 36.

Zis-a Ghedeon către Dumnezeu: De vei mântui cu mâna mea pe Israil, precum ai grăit: Iată eu voi pune o lână pe arie; şi de va fi rouă numai pe lână şi peste tot pământul uscăciune, voi cunoaşte că prin mâna mea vei mântui pe Israil, în ce chip ai grăit; şi a făcut aşa. Şi a mânecat Ghedeon de dimineaţă şi a stors lâna şi a curs rouă din lână, un pahar plin de apă şi a zis Ghedeon către Dumnezeu: Să nu se aprindă mânia Ta asupra mea, şi voi grăi încă odată şi voi ispiti încă odată cu lâna. Să fie uscăciune pe lână numai, iară peste tot pământul rouă, şi a făcut Dumnezeu aşa în noaptea aceea. Şi a fost uscăciune pe lână numai, iară peste tot pământul rouă.

De la, a treia carte a Împăraţilor, citire:

Cap. 18, vers 30.

Zis-a Ilie către norod: Apropiaţi-vă către mine. Şi s-a apropiat tot norodul către dânsul. Şi a luat Ilie douăsprezece pietre, după numărul celor douăsprezece neamuri ale lui Israil, precum a grăit Domnul către dânsul zicând: Israil va fi numele tău. Şi a zidit pietrele întru numele Domnului şi a înnoit altarul Domnului cel stricat, şi a făcut groapă împrejurul altarului, întru care a încăpeau două obroace de sământă împrejurul altarului, şi a pus lemne pe altarul ce făcuse şi a tăiat bucăţi jertfele, şi le-a pus pe lemne, şi a înconjurat altarul, şi a zis Ilie: Aduceţi două vedre de apă, şi turnaţi peste altar şi peste jertfe şi peste lemne, şi a zis: Turnaţi a doua oară; şi au turnat. Şi a zis: Turnaţi a treia oară; şi au turnat. Şi curgea apa împrejurul altarului, şi groapa s-a umplut de apă. Şi a strigat Ilie la Cer şi a zis: Doamne Dumnezeul lui Avraam, şi al lui Isaac, şi al lui Iacov, auzi-mă pe mine astăzi cu foc, şi ca să cunoască tot poporul acesta, că Tu eşti unul Domnul Dumnezeul lui Israil, şi eu sunt robul Tău, şi pentru Tine am făcut acestea toate, şi Tu ai întors inimile norodului acestuia în urma Ta. Şi a căzut foc de la Domnul din Cer şi a mistuit jertfele, şi lemnele şi apa cea de pe dânsele. Şi apa cea din groapă, şi

pietrele şi ţărâna le-a lins focul, şi a căzut tot norodul pe faţa sa şi a zis: Adevărat Domnul Dumnezeu, Acesta este Dumnezeu.

De la a patra carte a Împăraţilor citire:

Cap. 2, vers 19.

Zis-au oamenii cetăţii Ierihonului către Elisei: Iată locuinţa cetăţii acesteia este bună. Precum tu Doamne vezi dară apele sunt rele, şi pământul neroditor şi a zis Elisei, aduceţi-mi mie o vadră nouă şi puneţi într-însa sare; şi au luat şi i-au adus lui. Şi a ieşit Elisei la izvoarele apelor, şi a aruncat acolo sarea şi a zis: Aşa grăieşte Domnul, vindecat-am apele acestea şi nu va mai fi de acum înainte moarte aici, nici nerodire dintr-însele. Şi s-au vindecat apele până în ziua aceasta, după cuvântul care a grăit Elisei.

Din proorocia lui Isaia, citire:

Cap. 49, vers 8.

Acestea zice Domnul: În vreme plăcută te-am auzit pe tine şi în ziua de mântuire ţi-am ajutat ţie şi te-am ridicat, şi te-am dat şi te-am pus spre împăcarea neamurilor, ca să tocmeşti pământul şi să moşteneşti moştenirile pustiei! Ca să grăieşti celor din legături ieşiţi, şi celor dintru întuneric, arătaţi-vă. În toate căile se vor paşte şi întru toate cărările păşunea lor. Nu vor flămânzi nici vor înseta, nici îi va vătăma pe ei zăduful, nici soarele; ci cela ce îi miluieşte îi va mângâia pe dânşii şi prin izvoare de ape îi va trece, şi voi pune tot muntele spre cale, şi toată cărarea spre păşunea lor. Iar aceştia de departe vor veni, aceştia de la miazănoapte şi de la mare, iară alţii de la pământul perşilor. Veselească-se cerurile şi să se bucure pământul, să vestească munţii veselie şi dealurile dreptate. Că a miluit Domnul pe norodul Său şi pe cei smeriţi ai norodului Său i-a mângâiat şi a zis Sionul: Părăsitu-m-a Domnul, şi Dumnezeu m-a uitat pe mine. Au doară va uita mama pe pruncul său, sau nu-i va fi milă de fiii pântecelui său ? Şi de îi va şi uita mama pe aceştia, dar Eu nu te voi uita pe tine, zice Domnul Atotţiitorul.

După acestea, Ectenia, Iară şi iară..., şi după Vosglas cântă: Sfinte Dumnezeule...
Şi Apostolul.

Prochimen, glas 3: Domnul este luminarea mea şi Mântuitorul meu, de cine mă voi teme.

Stih: Domnul este scutitorul vieţii mele, de cine mă voi înfricoşa?

Din cartea cea către I Corinteni a Sfântului apostol Pavel, citire:

Cap. 9, vers 19.

I Corinteni 9, 19-27
19. Căci, deşi sunt liber faţă de toţi, m-am făcut rob tuturor, ca să dobândesc pe cei mai mulţi;
20. Cu iudeii am fost ca un iudeu, ca să dobândesc pe iudei; cu cei de sub lege, ca unul de sub lege, deşi eu nu sunt sub lege, ca să dobândesc pe cei de sub lege;
21. Cu cei ce n-au Legea, m-am făcut ca unul fără lege, deşi nu sunt fără Legea lui Dumnezeu, ci având Legea lui Hristos, ca să dobândesc pe cei ce n-au Legea;
22. Cu cei slabi m-am făcut slab, ca pe cei slabi să-i dobândesc; tuturor toate m-am făcut, ca, în orice chip, să mântuiesc pe unii.
23. Dar toate le fac pentru Evanghelie, ca să fiu părtaş la ea.
24. Nu ştiţi voi că acei care aleargă în stadion, toţi aleargă, dar numai unul ia premiul? Alergaţi aşa ca să-l luaţi.
25. Şi oricine se luptă se înfrânează de la toate. Şi aceia, ca să ia o cunună stricăcioasă, iar noi, nestricăcioasă.
26. Eu, deci, aşa alerg, nu ca la întâmplare. Aşa mă lupt, nu ca lovind în aer,
27. Ci îmi chinuiesc trupul meu şi îl supun robiei; ca nu cumva, altora propovăduind, eu însumi să mă fac netrebnic.

Aliluia..., glas 3

Răspuns-a inima mea cuvânt bun; Grăiesc eu lucrurile mele împăratului.

Stih: Împodobit cu frumuseţea mai mult decât fiii oamenilor.

Evanghelia de la Luca

Cap. 3, vers 1.

1. În al cincisprezecelea an al domniei Cezarului Tiberiu, pe când Ponţiu Pilat era procuratorul Iudeii, Irod, tetrarh al Galileii, Filip, fratele său, tetrarh al Itureii şi al ţinutului Trahonitidei, iar Lisanias, tetrarh al Abilenei,
2. În zilele arhiereilor Anna şi Caiafa, a fost cuvântul lui Dumnezeu către Ioan, fiul lui Zaharia, în pustie.
3. Şi a venit el în toată împrejurimea Iordanului, propovăduind botezul pocăinţei, spre iertarea păcatelor.
4. Precum este scris în cartea cuvintelor lui Isaia proorocul: "Este glasul celui ce strigă în pustie: Gătiţi calea Domnului, drepte faceţi cărările Lui.

5. Orice vale se va umple şi orice munte şi orice deal se va pleca; căile cele strâmbe se vor face drepte şi cele colţuroase, drumuri netede.
6. Şi toată făptura va vedea mântuirea lui Dumnezeu".
7. Deci zicea Ioan mulţimilor care veneau să se boteze de el: Pui de vipere, cine v-a arătat să fugiţi de mânia ce va să fie?
8. Faceţi, dar, roade vrednice de pocăinţă şi nu începeţi a zice în voi înşivă: Avem tată pe Avraam, căci vă spun că Dumnezeu poate şi din pietrele acestea să ridice fii lui Avraam.
9. Acum securea stă la rădăcina pomilor; deci orice pom care nu face roadă bună se taie şi se aruncă în foc.
10. Şi mulţimile îl întrebau, zicând: Ce să facem deci?
11. Răspunzând, Ioan le zicea: Cel ce are două haine să dea celui ce nu are şi cel ce are bucate să facă asemenea.
12. Şi au venit şi vameşii să se boteze şi i-au spus: Învăţătorule, noi ce să facem?
13. El le-a răspuns: Nu faceţi nimic mai mult peste ce vă este rânduit.
14. Şi îl întrebau şi ostaşii, zicând: Dar noi ce să facem? Şi le-a zis: Să nu asupriţi pe nimeni, nici să învinuiţi pe nedrept, şi să fiţi mulţumiţi cu solda voastră.
15. Iar poporul fiind în aşteptare şi întrebându-se toţi despre Ioan în cugetele lor: Nu cumva el este Hristosul?
16. A răspuns Ioan tuturor, zicând: Eu vă botez cu apă, dar vine Cel ce este mai tare decât mine, Căruia nu sunt vrednic să-I dezleg cureaua încălţămintelor. El vă va boteza cu Duh Sfânt şi cu foc,
17. A cărui lopată este în mâna Lui, ca să cureţe aria şi să adune grâul în jitniţa Sa, iar pleava o va arde cu foc nestins.
18. Încă şi alte multe îndemnând, propovăduia poporului vestea cea bună.

Şi pe rând **dumnezeiasca Liturghie a marelui Vasile**.

În loc de Cuvine-se cu adevărat..., cântăm: De tine se bucură toată făptura...

Chinonicul: Lăudaţi pe Domnul din ceruri...,

Iar după rugăciunea cea după Amvon, nu zicem: Fie numele Domnului..., ci ieşim toţi prin uşa cea mare în mijlocul Bisericii, unde este apa gătită, egumenul sau preotul cel mai mare, mergând cu cinstita Cruce, clericii cu sfeşnicele înainte, şi ierodiaconul cu cădelniţa. Şi pune cinstita Cruce pe scaunul cel gătit unde este apa gătită,

Iară cântăreţii cântă **Troparele** acestea, pe glas 8, singur glasul:

Facere a lui Sofronie, patriarhul Ierusalimului:

Glasul Domnului peste ape strigă grăind: Veniţi de luaţi toţi Duhul înţelepciunii, Duhul înţelegerii, Duhul temerii de Dumnezeu, al lui Hristos, celui ce S-a arătat. (de trei ori)

Astăzi firea apelor se sfinţeşte şi se desparte Iordanul, şi îşi întoarce curgerea apelor sale, văzând pe Stăpânul botezându-Se. (de două ori)

Ca un om ai venit la râu Hristoase Împărate, şi Botez ca o slugă a lua Te sârguieşti Bunule, din mâinile Mergătorului înainte, pentru păcatele noastre, Iubitorule de oameni. (de două ori)

Slavă..., glas acelaşi

Către glasul celui ce strigă în pustie, gătiţi calea Domnului, venit-ai Doamne, chip de rob luând, Botez cerând, Cela ce nu ştii de păcat. Văzutu-Te-au apele şi s-au temut, cutremuratu-s-a Mergătorul înainte, şi a strigat grăind: Cum va lumina sfeşnicul pe Lumină? Cum îşi va pune mâna robul pe Stăpânul? Sfinţeşte-mă pe mine şi apele Mântuitorule, Cela ce ai ridicat păcatul lumii.

Şi acum..., iar aceasta

Apoi **paremiile:**

Din proorocia lui Isaia, citire:

Cap. 35, vers 1.

Acestea zice Domnul, să se veselească pustia cea însetată, să se bucure pustia, şi să înflorească ca crinul, şi să încolţească şi toate să se veselească, şi se vor bucura pustiile Iordanului. Şi mărirea Libanului s-a dat ei, şi cinstea Carmelului, şi norodul meu va vedea slava Domnului, şi înălţarea lui Dumnezeu. Întăriţi-vă mâini slabe, şi genunche slăbănoage vă mângâiaţi, şi ziceţi celor slabi de inimă, întăriţi-vă şi nu vă temeţi iată Dumnezeul nostru cu judecată va răsplăti; Acela va veni şi ne va mântui pe noi. Atuncea se vor deschide ochii orbilor, şi urechile surzilor vor auzi. Atuncea va sări şchiopul ca cerbul şi limpede va fi limba gângavilor, că s-a vărsat apă în pustie, şi vale în pământ însetat. Şi vor fi cele fără de apă bălţi, şi în pământul cel însetat izvoare de apă va fi. Acolo va fi veselia păsărilor, şi lăcaşul sirenelor, şi trestie şi baltă. Acolo va fi cale curată, şi cale sfântă se va chema, şi nu va trece acolo necurat, nici va fi acolo cale spurcată. Cei risipiţi vor merge pe

dânsa, şi nu vor rătăci. Şi nu va fi acolo leu, nici fiară cumplită nu se va sui pe dânsa, nici se va afla acolo. Ci vor merge pe dânsa cei izbăviţi şi aleşi de Domnul, şi se vor întoarce, şi vor veni în Sion cu veselie şi cu bucurie, şi veselie veşnică peste capul lor. Lauda şi bucuria, şi veselia îi va ajunge pe dânşii, şi va fugi durerea, scârba şi suspinarea, în şase zile.

Din proorocia lui Isaia, citire:

Cap, 55, vers 1.

Aşa grăieşte Domnul, cei însetaţi mergeţi la apă. Şi câţi nu aveţi argint, mergând cumpăraţi, şi mâncaţi, şi beţi fără argint şi fără preţ, vin şi grăsime. Pentru ce preţuiţi argintul nu întru pâini ? Şi osteneala voastră nu întru saţiu. Ascultaţi-mă pe Mine şi veţi mânca cele bune, şi se va desfăta întru bunătăţi sufletul vostru. Luaţi aminte cu urechile voastre, şi urmaţi căilor Mele. Ascultaţi-mă pe Mine, şi va fi viu întru bunătăţi sufletul vostru; şi voi pune vouă lege veşnică, cele sfinte ale lui David, şi credincioase. Iată mărturie întru neamuri l-am dat pe dânsul, Domn, şi povăţuitor neamurilor, iată neamurile care nu te ştiau pe tine te vor chema, şi noroadele care nu te cunoşteau la tine vor alerga, pentru Domnul Dumnezeul tău, şi pentru Sfântul lui Israil, că te-am mărit pe tine. Căutaţi pe Dumnezeu, şi dacă Îl veţi afla voi pe Dânsul, să-L chemaţi, şi dacă se va apropia de voi, să-şi lase cel necredincios, căile sale, şi omul cel fărădelege sfaturile sale, şi să vă întoarceţi la Domnul Dumnezeul vostru, şi vă veţi milui. Şi să strigaţi, că mult va ierta păcatele voastre. Că nu sunt sfaturile Mele, ca sfaturile voastre; nici căile Mele, ca şi căile voastre, grăieşte Domnul. Ci în ce chip este departe Cerul de la pământ, aşa sunt departe căile Mele de la căile voastre, şi cugetele Mele de la cugetele voastre. Că precum se pogoară ploaia sau zăpada din Cer, şi nu se mai întoarce acolo, până când adapă pământul, şi rodeşte şi răsare, şi dă sământă semănătorului, şi pâine de mâncare, aşa va fi cuvântul Meu, carele va ieşi din gura Mea, nu se va întoarce la Mine deşert, până când va plini toate câte am voit. Şi voi face cu spor căile Mele şi poruncile Mele. Că întru veselie vă veţi veseli, şi întru bucurie vă veţi învăţa. Că munţii şi dealurile vor sălta, aşteptându-vă pe voi întru bucurie, şi toate lemnele ţarinei vor bate cu ramurile. Şi în locul scaiului se va înălţa chiparos. Şi în locul urzicii va creşte mirsina. Şi va fi Domnul numit şi întru semn veşnic şi nu va lipsi.

Din proorocia lui Isaia, citire:

Cap. 12, vers 3.

Acestea zice Domnul: Scoate-ţi apă întru veselie, din izvoarele mântuirii. Şi vei zice în ziua acea: Lăudaţi pe Domnul chemaţi numele Lui, vestiţi întru neamuri slava Lui. Aduceţi-vă aminte că înalt este numele Lui. Cântaţi numele Domnului

că lucruri înalte a făcut. Vestiţi acestea peste tot pământul, bucuraţi-vă şi vă veseliţi cei ce locuiţi în Sion. Că s-a înălţat Sfântul lui Israil în mijlocul tău.

Apostolul

Prochimen, glas 3: Domnul este luminarea mea şi Mântuitorul meu, de cine mă voi teme.

Stih: Domnul este scutitorul vieţii mele, de cine mă voi înfricoşa?

Din cartea cea către I Corinteni a Sfântului apostol Pavel citire:

Cap. 10, Vers 1.

Fraţilor, nu voi ca să nu ştiţi voi, că părinţii noştri toţi, sub nor au fost şi toţi prin mare au trecut. Şi toţi prin Moise s-au botezat, în nor şi în mare. Şi toţi aceeaşi mâncare duhovnicească au mâncat. Şi toţi aceeaşi băutură duhovnicească au băut. Că bea din piatra cea duhovnicească care urma. Iară piatra era Hristos.

Aliluia, glas 6:

Glasul Domnului peste ape strigă grăind: Veniţi de luaţi toţi Duhul înţelepciunii, Duhul înţelegerii, Duhul temerii de Dumnezeu, al lui Hristos, Celui ce S-a arătat.

Stih: Dumnezeul slavei a tunat:

Evanghelia de la Marcu:

Cap. 1, vers 9.

9. Şi în zilele acelea, Iisus a venit din Nazaretul Galileii şi s-a botezat în Iordan, de către Ioan.
10. Şi îndată, ieşind din apă, a văzut cerurile deschise şi Duhul ca un porumbel coborându-Se peste El.
11. Şi glas s-a făcut din ceruri: Tu eşti Fiul Meu cel iubit, întru Tine am binevoit.

De este diacon zice Ecteniile, a iar de nu este zice preotul singur:
Cu pace Domnului să ne rugăm.
Pentru pacea de sus şi pentru mântuirea sufletelor noastre. Domnului să ne rugăm.

Pentru pacea a toată lumea, şi bună starea sfintelor lui Dumnezeu Biserici, şi pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm.
Pentru Sfântă Biserica aceasta, şi pentru cei ce cu credinţă, cu bună cucernicie, şi cu frica lui Dumnezeu intră într-însa, Domnului să ne rugăm.
Pentru Preasfinţitul arhiepiscopul şi mitropolitul nostru (cutare), sau pentru Preasfinţitul iubitorul de Dumnezeu episcopul nostru (cutare), şi pentru cinstita preoţime, şi întru Hristos diaconime, şi pentru tot clerul şi norodul, Domnului să ne rugăm.
Pentru Sfântul lăcaş acesta, oraşul şi ţara aceasta, şi pentru toate oraşele şi satele, şi pentru toate ţările, şi pentru cei ce cu credinţă vieţuiesc într-însele, Domnului să ne rugăm.
Pentru bună liniştea văzduhurilor şi pentru înmulţirea roadelor pământului şi pentru vremi cu pace, Domnului să ne rugăm.
Pentru cei ce umblă pe ape şi călătoresc, şi pentru cei bolnavi, şi pentru cei ce se ostenesc, şi pentru cei robiţi, şi pentru mântuirea lor, Domnului să ne rugăm.
Pentru ca să se sfinţească apa acesta cu puterea şi cu lucrarea şi cu venirea Sfântului Duh, Domnului să ne rugăm.
Pentru Ca să se pogoare spre apa aceasta lucrarea cea curăţitoare a Treimii celei mai presus de fiinţă, Domnului să ne rugăm.
Pentru ca să se dăruiască apei acesteia Darul izbăvirii, şi binecuvântarea Iordanului, cu puterea, şi cu lucrarea, şi cu venirea Sfântului Duh, Domnului să ne rugăm.
Pentru ca să se zdrobească satana sub picioarele noastre, şi să se risipească tot sfatul viclean, carele se porneşte asupra noastră. Domnului să ne rugăm.
Pentru ca să ne scoată pe noi Domnul Dumnezeul nostru din toată vrăjmăşia, şi ispita care stă nouă împotrivă, şi să ne facă vrednici bunătăţilor celor făgăduite, Domnului să ne rugăm.
Pentru ca să ne luminăm noi cu luminarea cunoştinţei, şi a bunei credinţe prin venirea Duhului sfânt, Domnului să ne rugăm.
Pentru ca să trimită Domnul Dumnezeu binecuvântarea Iordanului şi să sfinţească apa aceasta, Domnului să ne rugăm.
Pentru ca să se facă apa aceasta Dar de sfinţenie, şi curăţire păcatelor, spre tămăduirea sufletelor şi a trupurilor, şi spre tot folosul de trebuinţă, Domnului să ne rugăm.
Pentru ca să fie apa aceasta curăţitoare spre viaţa de veci, Domnului să ne rugăm.
Pentru ca să se arate aceasta izgonitoare de toată bântuiala vrăjmaşilor celor văzuţi şi celor nevăzuţi, Domnului să ne rugăm.
Pentru cei ce o vor lua şi o vor primi, spre sfinţenia caselor, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să fie aceasta spre curăţirea sufletelor şi a trupurilor tuturor celor ce vor lua cu credinţă şi vor gusta dintr-însa, Domnului să ne rugăm.
Pentru ca să ne învrednicim noi, să ne umplem de sfinţenie, prin gustarea apei acesteia, cu venirea cea nevăzută a Duhului Sfânt, Domnului să ne rugăm.
Pentru ca să audă Domnul Dumnezeu glasul rugăciunii noastre celor păcătoşi, şi să ne miluiască pe noi, Domnului să ne rugăm.
Pentru ca să ne izbăvim noi de tot necazul, mânia şi nevoia, Domnului să ne rugăm, apără, mântuieşte, miluieşte şi ne păzeşte pe noi Dumnezeule cu Darul Tău.
Pe Preasfânta curata, prea binecuvântata slăvita Stăpâna noastră de Dumnezeu Născătoare, şi pururea Fecioara Maria, cu toţi sfinţii pomenindu-o; pe noi înşine, şi unul pe altul şi toată viaţa noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Vosglas: Că ţie se cade toată slava, cinstea şi închinăciunea Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor, Amin.

Acestea zicându-le diaconul, preotul se roagă în taină zicând **rugăciunea** aceasta.
Doamne Iisuse Hristoase, Fiule, Unul-Născut, Carele eşti în sânul Tatălui Dumnezeul cel adevărat, Izvorul vieţii şi al nemuririi, Lumina cea din Lumină, Carele ai venit în lume, să o luminezi pe dânsa. Luminează gândul nostru cu Duhul Tău Cel Sfânt şi ne primeşte pe noi care aducem Ție slavă şi bună mulţumită, pentru lucrurile Tale cele din veci mari şi minunate şi pentru mântuitoarea Ta rânduială cea din vecii celei mai de pe urmă, întru carele Te-ai îmbrăcat întru amestecarea cea neputincioasă şi săracă a noastră şi Te-ai smerit întru măsurile cele de rob, Împăratul tuturor, încă şi a Te boteza în Iordan de mâna robului ai suferit. Ca sfinţind firea apelor, Cela ce eşti fără de păcat, să ne faci nouă cale la naşterea de a doua cea prin apă şi prin Duh şi să ne întorci pe noi la mântuirea cea dintâi. Ale cărei taine dumnezeieşti pomenirea prăznuind, ne rugăm Ție, Stăpâne, Iubitorule de oameni, stropeşte şi peste noi nevrednicii robii Tăi, după făgăduinţa Ta cea dumnezeiască apă curăţitoare, darul milostivirii Tale, ca cererea noastră a păcătoşilor peste apa aceasta, să fie bine primită bunătăţii Tale. Şi binecuvântarea Ta printr-însa nouă şi tot credinciosului norodului Tău să se dăruiască, spre slava Sfântului şi închinatului Tău nume.

Că Ție se cade toată slava, cinstea şi închinăciunea împreună cu Cel fără început al Tău Părinte şi cu Preasfântul şi Bunul şi de viaţă Făcătorul Duhul Tău, acum şi pururea şi în vecii vecilor, amin.

Iar sfârşind diaconul ectenia, zice preotul cu glas mare această:

Rugăciune, a lui Sofronie, patriarhul Ierusalimului

Treime Preaînaltă, Dumnezeire Preabună, mai presus înfiinţată, întru-tot puternică, ceea ce toate le cercetezi, nevăzută, neajunsă care eşti Făcătoare fiinţelor celor de duhuri si firilor celor cuvântătoare. Bunătatea cea firească, Lumina cea neapropiată, Care luminezi pe tot omul ce vine în lume; străluceşte şi întru mine nevrednicul robul Tău. Luminează-mi ochii minţii mele, ca să îndrăznesc a lăuda facerea de bine cea nemăsurată şi puterea Ta. Fie primită rugăciunea care se face de la mine pentru norodul ce stă înainte. Să nu oprească păcatele mele, venirea Sfântului Duh aicea, ci mă iartă, ca să strig către Tine fără osândă şi să grăiesc şi acum Ceea ce eşti Preabună.

Slăvimu-Te pe Tine Stăpâne, Iubitorule de oameni, Atotţiitorule, Împărate cel mai înainte de veci.

Slăvimu-Te pe Tine Ziditorule şi Făcătorule a toate. Slăvimu-Te pe Tine, Cel ce eşti fără de tată din mamă şi fără de mamă din Tată. Că în praznicul ce a trecut, Prunc Te-am văzut; iară întru acest de acum desăvârşit Te vedem pe Tine, Cel ce Te-ai arătat deplin Dumnezeul nostru din Cel deplin. Că astăzi ne-a sosit nouă tuturor vremea de praznic şi ceata sfinţilor cu noi se adună. Şi îngerii cu oamenii împreună prăznuiesc.

Că astăzi darul Duhului Sfânt în chip de porumb peste ape a venit.
Astăzi Soarele cel neapus a răsărit şi lumea cu lumina Domnului se luminează.
Astăzi luna cu raze luminoase tot pământul luminează.
Astăzi stelele cele luminoase, cu lumina strălucirii lumea împodobesc.
Astăzi norii rourează din Cer omenirii ploaia dreptăţii.
Astăzi Cel nefăcut de la făptura Sa de bunăvoie Se atinge cu mâna.
Astăzi proorocul şi Înaintemergătorul, se apropie către Stăpânul şi cu frică stă înaintea Lui, văzând pogorârea lui Dumnezeu la noi.
Astăzi apele Iordanului se prefac întru vindecări cu venirea Domnului.
Astăzi cu curgeri de taină toată făptura se adapă.
Astăzi păcatele oamenilor cu apele Iordanului se curăţesc.
Astăzi Raiul s-a deschis oamenilor şi Soarele dreptăţii ne luminează nouă.
Astăzi apa cea amară care era în vremea lui Moise se preface poporului întru dulceaţă cu venirea Domnului.
Astăzi ne-am izbăvit de plânsul cel de demult şi ca un Israil nou ne-am mântuit.
Astăzi ne-am mântuit de întuneric şi cu lumina cunoştinţei de Dumnezeu ne-am luminat.
Astăzi întunericul lumii se pierde cu arătarea Dumnezeului nostru.
Astăzi cu făclie se luminează de sus toată făptura.

Astăzi înşelăciunea se surpă şi cale de mântuire ne lucrează nouă venirea Stăpânului.
Astăzi cele de sus cu cele de jos împreună prăznuiesc şi cele de jos cu cele de sus împreună vorbesc.
Astăzi prăznuirea cea sfinţită şi mult vestită a dreptcredincioşilor se bucură.
Astăzi Stăpânul la Botez merge, ca să ridice firea omenească întru înălţime.
Astăzi Cel neplecat se pleacă robului Său, ca să ne slobozească pe noi din robie.
Astăzi Împărăţia Cerurilor am dobândit. Că împărăţia Domnului nu are sfârşit.
Astăzi pământul şi marea bucurie lumii au împărţit şi lumea s-a umplut de veselie.

Văzutu-Te-au apele Dumnezeule! Văzutu-Te-au apele şi s-au temut. Iordanul s-a întors înapoi, văzând Focul Dumnezeirii trupeşte pogorându-Se şi intrând întrînsul. Iordanul s-a întors înapoi, văzând pe Duhul Sfânt în chip de porumb pogorându-Se, şi zburând împrejurul tău. Iordanul s-a întors înapoi, văzând pe Cel nevăzut, a fi văzut pe Făcătorul întrupat, pe Stăpânul în chip de rob. Iordanul s-a întors înapoi, şi munţii au săltat, văzând pe Dumnezeu întrupat, şi norii au dat glas, mirându-se de Cel ce a venit Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat.

Prăznuirea Stăpânului astăzi în Iordan văzând, şi pe cel ce moartea neascultării, şi acul înşelăciunii, şi legătura iadului în Iordan a afundat. Şi Botezul mântuirii lumii a dăruit. Pentru aceasta şi eu păcătosul şi nevrednicul robul Tău, spunând măririle minunilor Tale, cu frică fiind cuprins, întru umilinţă strig către Tine.

Şi îndată îşi începe preotul cu glas mare, **rugăciunea** aceasta:

Mare eşti Doamne şi minunate sunt lucrurile Tale, şi nici un cuvânt nu este de ajuns spre lauda minunilor Tale. (de trei ori)

După aceasta zice: Că Tu cu voia toate le-ai adus, dintru nefiinţă întru fiinţă. Cu puterea Ta ţii împreună făptura, şi cu purtarea Ta de grijă chiverniseşti lumea. Tu din patru stihii ai aşezat făptura, cu patru vremi ai încununat curgerea anului. De Tine se cutremură toate puterile îngereşti. Pe Tine Te laudă soarele. Pe Tine Te slăveşte luna. Ţie se cuceresc stelele. Pe Tine Te ascultă lumina. De Tine se îngrozesc adâncurile. Ţie slujesc izvoarele. Tu ai întins Cerul ca o piele. Tu ai întărit pământul pe ape. Tu ai îngrădit marea cu nisip. Tu spre suflare ai vărsat văzduhul. Puterile îngerilor Ție slujesc. Şi cetele arhanghelilor Ție se închină. Heruvimii cei cu ochi mulţi, şi Serafimii cei cu câte şase aripi împrejur stând şi zburând, de frica slavei Tale celei neapropiate se acoperă. Că Tu Dumnezeu fiind nehotărât şi fără început şi negrăit, ai venit pe pământ, chip de rob luând, întru

asemănarea omenească făcându-Te. Că n-ai suferit Stăpâne pentru milostivirea milei Tale, a vedea neamul omenesc muncindu-se de diavolul, ci ai venit şi ne-ai mântuit pe noi. Mărturisim bunătatea, vestim mila, nu tăinuim facerea Ta de bine. Firea neamului nostru o ai izbăvit. Pântecele Fecioarei l-ai sfinţit cu naşterea Ta. Toată făptura Te laudă pe Tine, Cela ce Te-ai arătat. Că Tu, Dumnezeul nostru pe pământ Te-ai arătat, şi cu oamenii împreună ai petrecut. Tu şi repejunile Iordanului le-ai sfinţit, din Cer trimiţând Duhul Tău Cel Sfânt, şi capetele balaurilor care se ascundeau acolo le-ai zdrobit.

Tu însuţi dar Iubitorule de oameni Împărate, vino şi acum prin venirea Sfântului Tău Duh şi sfinţeşte apa aceasta. (de trei ori)

Aceasta zicând preotul de trei ori, binecuvântează apa cu mâna, afundându-o în chipul Crucii, la fiecare Stih.

Apoi zice: Şi-i dă ei Dar de vindecare şi binecuvântarea Iordanului. Fă-o pe dânsa izvor nestricăciunii, Dar de sfinţenie, dezlegare de păcate, vindecare de boli, dracilor pierdere, de puterile cele potrivnice neajunsă, de puterea îngerească plină. Ca toţi cei ce se vor stropi şi vor gusta dintr-însa, să o aibă spre curăţirea sufletelor şi a trupurilor, spre vindecarea patimilor, spre sfinţirea caselor, spre tot folosul de trebuinţă. Că Tu eşti Dumnezeul nostru, Cela ce ai înnoit prin apă şi prin Duh firea noastră cea învechită de păcat.

Tu eşti Dumnezeul nostru, Carele pe vremea lui Noe, cu apă ai înecat păcatul. Tu eşti Dumnezeul nostru, Cela ce ai scos neamul evreiesc din robia lui faraon, prin mare şi prin Moise. Tu eşti Dumnezeul nostru Cela ce ai despicat piatra în pustie şi au curs ape, şi râurile s-au umplut de apă, şi pe poporul Tău cel însetat l-ai adăpat. Tu eşti Dumnezeul nostru, Cela ce cu apă şi cu foc, prin Ilie ai izbăvit pe Israil de rătăcirea lui Baal. (de trei ori)

Însuţi şi acum, Stăpâne, sfinţeşte apa aceasta, cu Duhul Tău Cel Sfânt.

Asemenea şi aceasta zicându-o Preotul de trei ori, binecuvântează apa iarăşi în cruciş.

Apoi zice: Dă tuturor celor ce se vor atinge de dânsa, şi o vor gusta, şi se vor stropi cu dânsa, sfinţire, sănătate, curăţire, binecuvântare.

Şi mântuieşte Doamne pe prea înălţatul şi de Hristos iubitorul nostru stăpânitor. (de trei ori)

Şi-l păzeşte pe dânsul sub acoperământul tău în pace, supune sub picioarele lui, pe tot vrăjmaşul şi pizmaşul, şi luptătorul. Dăruieşte lui toate cererile cele către mântuire, şi viaţă veşnică.

Pomeneşte Doamne pe preasfinţitul arhiepiscopul şi mitropolitul nostru (numele) pe iubitorul de Dumnezeu episcopul nostru (numele) şi toată preoţimea şi diaconimea care este întru Hristos, şi poporul ce stă înainte. Şi-i miluieşte pe dânşii şi pe noi după mare mila Ta. Ca şi de toate stihiile, şi de îngeri, şi de oameni, şi de toţi cei văzuţi şi nevăzuţi, să se slăvească numele Tău cel Preasfânt, al Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh acum şi pururea şi în vecii vecilor, Amin.

Preotul: Pace tuturor!

Diaconul: Capetele voastre Domnului să le plecaţi.

Preotul plecându-şi capul, zice în taină, această **rugăciune**:

Pleacă Doamne urechea Ta, şi ne auzi pe noi, Cel ce ai primit a Te boteza în Iordan şi ai sfinţit apele. Şi ne binecuvântează pe noi pe toţi prin plecarea grumazului nostru, care închipuim chipul robiei. Şi ne învredniceşte pe noi a ne umple de sfinţenia Ta, prin împărtăşirea şi stropirea apei acesteia. Şi să ne fie nouă Doamne spre sănătatea sufletului şi a trupului.

Că Tu eşti sfinţirea sufletelor noastre, şi Ție slavă şi mulţumită, şi închinăciune înălţăm, împreună cu Părintele Tău Cel fără început, şi cu Preasfântul şi Bunul şi de viaţă Făcătorul Tău Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

După aceasta luând Preotul cinstita Cruce, o afundă pe dânsa drept în apă, de trei ori, făcând chipul Crucii, ţinându-o cu amândouă mâinile, şi zicând:

Troparul glas 1: În Iordan botezându-Te Tu, Doamne, închinarea Treimii S-a arătat, că glasul Părintelui a mărturisit Ție, Fiu iubit pe Tine numindu-Te, şi Duhul în chip de porumb, a adeverit întărirea Cuvântului. Cel ce Te-ai arătat Hristoase Dumnezeule, şi lumea ai luminat, mărire Ție. (de 3 ori)

După aceasta, stropeşte altarul şi toată Biserica, şi poporul, cu Sfânta apă. Şi venind în Biserică, cântă această **Stihiră**, pe glas 6:

Cântăm credincioşii, mărirea facerii de bine a lui Dumnezeu cea pentru noi. Că făcându-Se Om pentru păcatul nostru pentru curăţirea noastră se curăţeşte în

Iordan, Unul cel Curat şi nestricăcios, sfinţindu-mă pe mine şi apele, şi zdrobind capetele balaurilor în apă. Deci să luăm apă cu veselie fraţilor, că Darul Duhului nevăzut se dă, celor ce iau cu credinţă, de la Hristos Dumnezeu, şi Mântuitorul sufletelor noastre.

După aceea: Fie numele Domnului binecuvântat, de acum şi până în veac. (de trei ori)

Slavă..., Şi acum...,

Şi **Psalm 33:**

Binevoi cuvânta pe Domnul în toată vremea, pururea lauda Lui în gura mea. Întru Domnul se va lăuda sufletul meu. Auză cei blânzi, şi să se veselească. Măriţi pe Domnul cu mine, şi să înălţăm numele Lui împreună. Căutat-am pe Domnul şi m-a auzit, şi din toate necazurile mele m-a izbăvit. Apropiaţi-vă către Dânsul, şi vă luminaţi; şi feţele voastre nu se vor ruşina. Săracul acesta a strigat, şi Domnul l-a auzit pe dânsul, şi din toate necazurile lui l-a mântuit. Tăbărâ-va îngerul Domnului împrejurul celor ce se tem de Dânsul, şi-i va izbăvi pe ei. Gustaţi şi vedeţi că Bun este Domnul; fericit bărbatul carele nădăjduieşte spre Dânsul. Temeţi-vă de Domnul toţi sfinţii Lui, că nu este lipsă celor ce se tem de Dânsul. Bogaţii au sărăcit şi au flămânzit; iar cei ce caută pe Domnul, nu se vor lipsi de tot binele. Veniţi fiilor ascultaţi-mă pe mine; frica Domnului voi învăţa pe voi. Cine este omul cel ce voieşte viaţa, carele iubeşte să vadă zile bune ? Opreşte-ţi limba ta de la rău, şi buzele tale, ca să nu grăiască vicleşug. Fereşte-te de rău, şi fă bine, caută pacea şi o urmează pe ea. Ochii Domnului spre cei drepţi, şi urechile Lui spre rugăciunea lor. Iar faţa Domnului asupra celor ce fac rele, ca să piardă de pe pământ pomenirea lor. Strigat-au drepţii, şi Domnul i-a auzit pe ei, şi din toate necazurile lor i-a mântuit. Aproape este Domnul de cei umiliţi la inimă; şi pe cei smeriţi cu Duhul va mântui. Multe sunt necazurile drepţilor, şi din toate acelea va mântui pe ei Domnul, Păzeşte Domnul toate oasele lor; nici unul dintr-însele nu se va zdrobi. Moartea păcătoşilor este cumplită. Şi cei ce urăsc pe dreptul, vor greşi. Mântui-va Domnul sufletele robilor Săi, şi nu vor greşi toţi cei ce nădăjduiesc spre Dânsul.

Şi Otpustul acesta:

Cela ce în Iordan de la Ioan, a voit a Se boteza pentru mântuirea noastră, Hristos adevăratul Dumnezeul nostru. Pentru rugăciunile prea curatei Maicii Sale, cu pute-

rea cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci, şi pentru ale tuturor sfinţilor, să ne miluiască, şi să ne mântuiască pe noi, ca un Bun, și Iubitor de oameni.

Şi se, dă Anaforă poporului şi gustăm şi din Sfânta apă mai înainte de Anaforă. Această rânduială se face, dacă se întâmplă ajunul în post. Iar de se va întâmpla Sâmbăta sau Duminica, când nu este post, deci facem Liturghia mai de dimineaţă, precum într-alte zile.

Iar Vecernia se face seara, precum mai-nainte s-a zis, până la Evanghelie; şi Sfinte Dumnezeule..., nu se cântă, pentru că nu se slujeşte Liturghie, (căci Liturghia s-a slujit mai de dimineaţă), ci după Paremii. Prochimenul Apostolului, Apostolul, şi Evanghelia, Ecteniile.

Şi ieşind la locul cel gătit, cântând: Glasul Domnului peste ape..., şi celelalte pe rând. Şi se face sfinţirea apei neschimbată, precum mai înainte s-a arătat. Iar după ce intrăm în Biserică, cântăm Stihira cea mai sus scrisă. Să cântăm credincioşii... Şi se face de preot ecteniile, şi Otpustul.

Bine voi cuvânta pe Domnul..., nu zicem, pentru că se zice la Liturghie, ci cântăm: Troparul, şi Condacul, praznicului şi, Întru mulţi ani... La masă, brânză şi ouă şi peşte nu mâncăm, ci cu untdelemn, şi cu vin, slăvim pe Dumnezeu.

Cade-se a şti: Cum că praznicul arătării Domnului întru oricare zi se va întâmpla, aşa să se urmeze : Pe la ceasurile şapte seara toacă paraclisierul în toaca cea mare, şi trage toate clopotele. Şi adunându-ne în Biserică, şi binecuvântând Preotul, cântăm Pavecerniţa cea mare, şi, Cu noi este Dumnezeu..., Cu cântare, pe glas 8. După cel întâi Sfinte Dumnezeule..., Troparul: În Iordan botezându-te tu Doamne..., După al doilea Sfinte Dumnezeule..., Condacul: Arătatu-Te-ai astăzi..., După, Slavă întru cei de sus..., ieşim după obicei cu Litia.

La Litie

Stihirile, glas 4, ale lui Cozma monahul, însuşi glasul:

Cel ce Se îmbracă cu lumina ca cu o haină, pentru noi bine a voit a Se face ca noi. Și în repejunile Iordanului Se îmbracă astăzi, nu Lui însuşi trebuindu-i acestea spre curăţire, ci nouă întru Sine rânduindu-ne a doua naştere, o minune ! Fără de foc se fierbe, şi zideşte fără sfărâmare, şi mântuieşte pe cei întru Dânsul luminaţi, Hristos Dumnezeu, şi Mântuitorul sufletelor noastre.

Pe Tine, Cela ce cu Duhul şi cu foc, curăţeşti păcatul lumii, văzându-Te Botezătorul venind către dânsul, spăimântându-se şi tremurând a strigat grăind: Nu cutez a mă atinge de creştetul Tău cel prea curat. Tu mă sfinţeşte Stăpâne cu dumnezeiască arătarea Ta, unule Iubitorule de oameni.

Veniţi să urmăm fecioarelor celor înţelepte. Veniţi să întâmpinăm pe Stăpânul, Cel ce S-a arătat, că a venit ca un Mire la Ioan. Iordanul văzându-Te s-a temut şi a aşteptat. Ioan a strigat: Nu cutez a mă atinge de creştetul Cel fără de moarte. Duhul s-a pogorât în chip de porumb să sfinţească apele. Şi glas din Cer: Acesta este Fiul meu, Cel ce a venit în lume, să mântuiască neamul omenesc, Doamne slavă Ție.

Botezatu-s-a Hristos, şi a ieşit din apă, şi a ridicat împreună cu Sine lumea. Şi S-a văzut deschizându-se; cerurile, care Adam le-a închis luişi, şi celor împreună cu dânsul. Şi Duhul a mărturisit Dumnezeirea; că celui asemenea i-a venit, şi glas din Cer. Că de acolo este mărturisit, Mântuitorul sufletelor noastre.

Cutremuratu-s-a mâna Botezătorului, când s-a atins de prea curat creştetul Tău. Întorsu-s-a râul Iordanului înapoi, neîndrăznind a-ţi sluji Ție. Că cela ce s-a sfiit de Isus al lui Navi, cum nu avea a se teme de Făcătorul său ? Dar toată rânduiala o ai plinit Mântuitorul nostru, ca să mântuieşti lumea cu arătarea Ta, unule Iubitorule de oameni.

Slavă..., glas 8, a lui Ioan monahul

Doamne, vrând să plineşti cele ce ai rânduit din veac, din toată făptura slujitori tainei Tale ai luat. Din îngeri pe Gavriil, din oameni pe Fecioara, din ceruri steaua, şi din ape Iordanul. Întru care fărădelegea lumii ai pierdut-o, Mântuitorul nostru, slavă Ție.

Şi acum..., glas acelaşi a lui Anatolie

Astăzi făptura se luminează. Astăzi toate se veselesc, cele cereşti împreună şi cele pământeşti. Îngerii şi oamenii se amestecă; că unde este venirea Împăratului şi rânduiala vine. Deci să mergem la Iordan, să vedem toţi pe Ioan cum botează creştetul cel nefăcut de mână şi fără de păcat. Pentru aceasta apostolescul glas aducând, cu un glas să strigăm: Arătatu-s-a darul lui Dumnezeu cel mântuitor tuturor oamenilor, luminând şi dând credincioşilor mare milă.

La Stihoavnă

Stihirile, glas 2, a lui Anatolie, însuşi glasul:

La râul Iordanului văzându-Te pe Tine, Ioan la sine venind, a zis Hristoase Dumnezeule: Ce ai venit la slugă, Cela ce nu ai spurcăciune Doamne ? Întru al cărui nume Te voi boteza? Întru al Tatălui? Ci pe Acesta îl porţi întru Tine. Întru al Fiului ? Ci Tu însuţi eşti Cela ce Te-ai întrupat. Întru al Duhului Sfânt? Ci şi pe Acesta îl ştii da credincioşilor prin guri. Cela ce Te-ai arătat Dumnezeule, miluieşte-ne pe noi.

Stih: Marea a văzut şi a fugit Iordanul s-a întors înapoi.

Văzutu-Te-au apele Dumnezeule, văzutu-Te-au apele şi s-au temut. Că spre a Ta slavă a privi Heruvimii nu pot, nici Serafimii a căuta. Ci cu frică stându-ţi înainte, unii Te poartă, iară alţii slăvesc puterea Ta. Cu care Îndurate vestim lauda Ta grăind: Cela ce Te-ai arătat Dumnezeule, miluieşte-ne pe noi.

Stih: Ce-ţi este ţie mare că ai fugit şi tu Iordane că te-ai întors înapoi.

Astăzi Făcătorul Cerului şi al pământului, vine cu trup la Iordan, Botez cerând Cel fără păcat, ca să curăţească lumea de înşelăciunea vrăjmaşului. Şi Se botează de la slugă Stăpânul tuturor şi curăţire prin apă dăruieşte neamului omenesc. Acestuia să-i strigăm: Cel ce Te-ai arătat, Dumnezeul nostru, slavă Ție.

Slavă..., Şi acum..., glas 8, a lui Teofan

Pe Soarele Cel din Fecioară, văzându-L cel din cea stearpă sfeşnicul cel luminos, la Iordan cerând Botez, cu frică şi cu bucurie a strigat către Dânsul. Tu mă sfinţeşte Stăpâne, cu dumnezeiască arătarea Ta.

Tropar, glas 1: În Iordan botezându-Te Tu, Doamne, închinarea Treimii s-a arătat. Că glasul Părintelui a mărturisit Ție, Fiu iubit pe Tine numindu-Te, şi Duhul în chip de porumb, a adeverit întărirea Cuvântului. Cel ce Te-ai arătat Hristoase Dumnezeule şi lumea ai luminat, mărire Ție. (de trei ori)

Şi obişnuita binecuvântare a pâinilor şi citire spre lauda praznicului.

La Utrenie

La Dumnezeu este Domnul..., Troparul de 3 ori.

După întâia Catismă, **Sedealna**, glas 3:

Podobie: De frumuseţea fecioriei tale şi de prea luminată curăţia ta Gavriil mirându-se, a strigat ţie, Născătoare de Dumnezeu: Ce laudă vrednică voi aduce ţie? Sau cum te voi numi pe tine? Nu mă pricep şi mă minunez! Pentru aceasta, precum mi s-a poruncit, strig ţie: Bucură-te, ceea ce eşti plină de har.

Arătându-Te Tu în Iordan; Mântuitorule, şi botezându-Te de la Mergătorul înainte Hristoase, Fiu iubit ai fost de Tatăl mărturisit. Pentru aceasta şi împreună fără de început cu Tatăl Te-ai arătat. Şi Duhul Sfânt peste Tine S-a pogorât. Întru Carele şi luminându-ne strigăm: Slavă lui Dumnezeu în Treime.

Slavă..., Şi acum..., glas 4

Podobie: Degrab ne întâmpină pe noi mai înainte până ce nu ne robim când vrăjmaşii Te hulesc pe Tine şi ne îngrozesc pe noi, Hristoase, Dumnezeul nostru, pierde cu Crucea Ta pe cei ce se luptă cu noi, ca să cunoască cât poate credinţa dreptmăritorilor, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule, Iubitorule de oameni.

Apele Iordanului le-ai sfinţit, stăpânirea păcatului ai sfărâmat-o, Hristoase Dumnezeul nostru. Plecatu-te-ai pe Tine sub palma Mergătorului înainte, şi ai mântuit din înşelăciune neamul omenesc. Pentru aceasta Te rugăm mântuieşte lumea Ta.

După a doua Catismă, **Sedealna**, glas 5:

Podobie: Cuvântul cel împreună...

Cu repejunile Iordanului Te-ai îmbrăcat, Cela ce Te îmbraci cu lumina prea slăvit. Întru care ai înnoit firea lui Adam cu ascultarea, sfărâmând pe balaurul, Cuvinte al lui Dumnezeu. Pentru aceasta Te lăudăm pe Tine şi Sfântă arătarea Ta toţi o slăvim.

Slavă..., Şi acum..., glas 4

Podobie: Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sământă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit: Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Iordane râule, ce te-ai mirat văzând gol pe Cel nevăzut? Văzut-am şi m-am spăimântat, zice: Şi cum n-aş fi avut a mă înspăimânta de Dânsul şi a mă întoarce? Îngerii văzându-L s-au înfricoşat. Cerul s-a spăimântat, şi pământul s-a cutremurat şi marea s-a îngrozit, şi toate cele văzute, şi cele nevăzute. Hristos s-a arătat la Iordan, să sfinţească apele.

După Polieleu, **Sedealna**, glas 4:

Podobie: Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sămânţă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit: Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Veniţi să vedem credincioşii, unde S-a botezat Hristos. Să mergem drept aceea la râul Iordanului asupra glasului celui ce strigă în pustie şi să vedem acolo pe Făcătorul lui Adam, plecându-Se sub mâna robului pentru milosârdia cea negrăită. Şi către Dânsul cu mare glas să strigăm: Venit-a Cel ce S-a arătat în Iordan, să sfinţească apele.

Slavă..., Şi acum..., aceeaşi

Apoi Antifonul dintâi al glasului al 4-lea

Prochimen, glasul al 4-lea: Marea a văzut şi a fugit, Iordanul s-a întors înapoi.

Stih: Ce-ţi este ţie mare că ai fugit, şi tu Iordane că te-ai întors înapoi.

Toată suflarea...

Evanghelia de la Marcu:

Cap. 1, vers 9-11

9. Şi în zilele acelea, Iisus a venit din Nazaretul Galileii şi s-a botezat în Iordan, de către Ioan.
10. Şi îndată, ieşind din apă, a văzut cerurile deschise şi Duhul ca un porumbel coborându-Se peste El.
11. Şi glas s-a făcut din ceruri: Tu eşti Fiul Meu cel iubit, întru Tine am binevoit.

Psalmul 50
1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Slavă..., glas 2

Toate astăzi să se bucure, Hristos arătându-se în Iordan...

Şi acum..., tot aceeaşi

Stih: ***Miluieşte-mă Dumnezeule după marea mila Ta, şi după mulţimea îndurărilor Tale, curăţeşte fărădelegea mea.***

Şi **stihira** 6 glas: Dumnezeu Cuvântul s-a arătat cu trup neamului omenesc şi a stătut a Se boteza în Iordan, şi a zis către Dânsul, Mergătorul înainte: Cum îmi voi tinde mâna şi mă voi atinge de creştetul Celui ce ţine toate ? Măcar deşii eşti din Maria, Prunc, dar Te ştiu Dumnezeu mai înainte de veci, pe pământ umbli, Cela ce eşti lăudat de Serafimi; şi slugă fiind a boteza pe Stăpânul nu m-am învăţat. Cela ce eşti neajuns, Doamne slavă Ție.

Canoanele două; Irmoasele amânduror canoanelor de câte 2 ori, şi Troparele pe 12.

Canonul cel dintâi

A lui Cosma

Cântarea 1

Irmos: Fundul adâncului l-a descoperit şi pe uscat pe ai Săi i-a trecut, întru acelaşi acoperind pe potrivnici, Domnul, Cel Tare întru războaie, că S-a proslăvit.

Pe Adam cel stricat, iarăşi îl zideşte în curgerile Iordanului, şi capetele balaurilor celor ce s-au încuibat le sfărâmă, Împăratul veacurilor, Domnul, că S-a proslăvit.

Cu focul cel fără materie al Dumnezeirii, în trup materialnic îmbrăcându-Se cu apa Iordanului se acoperă, Cel ce S-a întrupat din Fecioară, Domnul, că S-a proslăvit.

Cel ce spală spurcăciunea oamenilor, împreună cu aceştia curăţindu-Se în Iordan, S-a asemănat lor voind, Cel ce a fost rămânând, pe cei din întuneric luminează Domnul, că S-a proslăvit.

Alt Canon iambicesc

al Sfântului Ioan Damaschin

Cântarea 1

Irmos: Umblat-a Israel prin valul cel învăluit al mării, cel ce s-a arătat uscat îndată. Iar negrul luciului pe voievozii egipteni i-a înecat cu totul, mormântul cel aşternut cu apă, cu puterea cea tare a dreptei Stăpânului.

Strălucirii Soarelui celui purtător de lumină ce s-a arătat oamenilor, acum din pustie spre apele Iordanului, Împărate ţi-ai plecat grumazul Tău, ca să răpeşti din locul cel întunecos pe începătorul neamului, şi de toată spurcăciunea să curăţeşti făptura.

Cuvinte Cel fără de început, pe cel ce s-a îngropat împreună cu Tine în ape, pe cel stricat de înşelăciune nou îl faci. Acest prea puternic glas negrăit de la Tatăl luând: Acesta este Fiu al meu iubit, şi întocmai Mie cu firea.

Catavasiile, Irmoasele, a amânduror Canoanelor:

Canonul cel dintâi

A lui Cosma

Cântarea a 3-a

Irmos: Domnul cel ce dă împăraţilor noştri tărie, şi înalţă cornul unşilor Săi, din Fecioară S-a născut, şi vine către Botez. Deci credincioşii să-i strigăm: Nu este sfânt ca Dumnezeul nostru, şi nu este drept fără numai Tu, Doamne.

Cea mai înainte stearpă şi cumplit neroditoare, Biserica lui Hristos astăzi Te veseleşte. Că prin apă şi prin Duh fii s-au născut Ție, care cu credinţă strigă: Nu este sfânt ca Dumnezeul nostru, şi nu este drept fără numai Tu, Doamne.

Cu mare glas în pustie strigă Mergătorul înainte: Gătiţi căile lui Hristos, şi cărările Dumnezeului nostru drepte le faceţi, cu credinţă strigând: Nu este sfânt ca Dumnezeul nostru, şi nu este drept fără numai Tu, Doamne.

Alt Canon iambicesc

al Sfântului Ioan Damaschin

Cântarea a 3-a

Irmos: Câţi ne-am dezlegat din cursele cele vechi, de leii cei mâncători cărora li s-au sfărâmat dinţii, să ne bucurăm şi să împletim cuvânt din cuvintele cântării, cu care de la noi de daruri se îndulceşte.

Cel ce a sădit întâi omorâciunea făpturii, închipuindu-se în firea fiarei, celei făcătoare de rău, se întunecă prin trupeasca venire, lovindu-se de Stăpânul, Cel ce S-a arătat ca un luceafăr, ca să-i sfărâme capul lui cel prea vrăjmaş.

Trage la sine firea cea de Dumnezeu zidită, cea îngropată în hotarele pântecelui muncitorului. Nască-se iarăşi spre înnoirea neamului pământesc. Că a venit Stăpânul, lucru prea bun săvârşind, vrând să o curăţească pe dânsa.

Ipacoi, glas 5: Când cu arătarea Ta, ai luminat toate, atuncea marea cea sărată a necredinţei a fugit. Şi Iordanul cel ce curgea în jos s-a întors, la Cer ridicându-ne pe noi. Ci cu înălţimea dumnezeieştilor Tale porunci păzeşte-ne pe noi Hristoase Dumnezeule, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, şi ne miluieşte.

Canonul cel dintâi

A lui Cosma

Cântarea a 4-a

Irmos: Auzitu-s-a, Doamne, glasul Tău, care ai zis: glasul celui ce strigă în pustiu, când ai tunat peste ape multe, mărturisind Fiului Tău, cu totul fiind de faţă, iar prin Duhul a strigat: Tu eşti Hristos, înţelepciunea şi puterea lui Dumnezeu.

Să se curăţească Soarele cel prea luminat din fire, cine a văzut ? Propovăduitorul a strigat: Să te spăl pe tine cu ape Raza slavei, chipul Tatălui cel pururea veşnic, şi iarbă fiind să mă ating de focul Dumnezeirii Tale. Că tu eşti Hristos, înţelepciunea şi puterea lui Dumnezeu.

Arătatu-şi-a Moise dumnezeiasca cucernicie care a avut, apropiindu-se de Tine; că dacă Te-a cunoscut pe Tine când l-ai strigat din rug deîndată şi-a întors faţa, dar eu cum Te voi vedea luminat? Sau cum îmi voi pune mâna pe Tine? Că Tu eşti Hristos, înţelepciunea şi puterea lui Dumnezeu.

Cu suflet înţelegător fiind eu, şi cu cuvântare cinstit, mă ruşinez de cele fără de suflet; că de Te voi boteza pe Tine, pârâş este mie muntele cel ce fumegă cu foc, şi marea ceea ce a fugit în două părţi, şi Iordanul carele s-a întors. Că Tu eşti Hristos, înţelepciunea şi puterea lui Dumnezeu.

Alt Canon iambicesc

al Sfântului Ioan Damaschin

Cântarea a 4-a

Irmos: Curăţindu-se cu lumina vederii de taină, cântând proorocul a oamenilor înnoire, a dat glas mişcat fiind de Duhul, arătând întruparea nespusului Cuvânt; de care s-au sfărâmat stăpânirile celor puternici.

Trimis fiind de la Tatăl prea luminate Cuvinte, vii să goneşti cuprinderea nopţii cea rău întunecată, şi să dezrădăcinezi păcatele oamenilor, şi fii luminaţi la Tine să tragi cu Botezul Tău, fericite, din curgerile Iordanului.

La singur Cuvântul cel prea mărit privind, luminat propovăduitorul strigă făpturii: Acesta fiind mai înainte de mine, al doilea prin trup întocmai cu chipul meu a strălucit cu dumnezeiasca putere, ca să strice păcatul nostru cel vrăjmaş.

Mâncare de viaţă purtătoare întru Sine purtând, vânează, alergând asupra cuiburilor balaurilor, multe curse surpând Dumnezeu Cuvântul, şi pe cela ce lovea cu călcâiul pe tot neamul, pe acesta prinzându-l mântuieşte făptura.

Canonul cel dintâi

A lui Cosma

Cântarea a 5-a

Irmos: Iisus, Începătorul vieţii, vine să dezlege osânda lui Adam celui întâi zidit iar curăţire, ca Unui Dumnezeu, netrebuindu-I, pe cel căzut îl curăţeşte în Iordan, întru care omorând vrajba, dăruieşte pacea, care covârşeşte toată mintea.

Adunându-se popoare fără număr să se boteze de la Ioan, însuşi în mijlocul lor a stătut, şi a strigat către cei ce erau de faţă: Cine v-a arătat vouă neplecaţilor să fugiţi de mania, ceea ce va să fie ? Roduri vrednice lui Hristos faceţi, că Cela ce stă de faţă acum pace dăruieşte.

Lucrătorul şi Făcătorul în mijloc stând, ca unul Cela ce cearcă inimile tuturor, şi lopata cea curăţitoare în mâini luând, aria cea a toată lumea prea înţelepţeşte o alege nerodirea arzând, şi celor bine roditori viaţă veşnică dăruind.

Alt Canon iambicesc

al Sfântului Ioan Damaschin

Cântarea a 5-a

Irmos: Cei ce ne-am spălat prin curăţirea Duhului de veninul spurcatului şi întunecatului vrăjmaş, plecat-am pe calea cea nouă, fără rătăcire, care duce la bucuria cea neapropiată, apropiată numai celor împăcaţi cu Dumnezeu.

Văzând Făcătorul întru întunericul greşelilor, în legături nescăpate pe cel ce l-a zidit cu degetele, l-a pus pe amândoi umerii ridicându-l sus. Acum în apele cele mult curgătoare spălându-l de ruşinea cea de demult a obiceiului celui rău al lui Adam.

Cu bună credinţă să alergăm cu osârdie, la izvoarele cele prea curate, ale curgerii celei de mântuire, să vedem pe Cuvântul, Cel din cea nestricată, care aduce vasul dumnezeieştii încetări, ceea ce curăţeşte cu dulceaţă boala lumii.

Canonul cel dintâi

A lui Cosma

Cântarea a 6-a

Irmos: Glasul Cuvântului, sfeşnicul Luminii, luceafărul mergător înaintea Soarelui, în pustiu strigă tuturor popoarelor: pocăiţi-vă şi mai înainte vă curăţiţi că de faţă stă Hristos, izbăvind lumea din stricăciune.

Cel ce S-a născut fără stricăciune din Dumnezeu şi Tatăl, din Fecioară fără spurcăciune S-a întrupat Hristos. A Cărui curea, adică unirea Cuvântului cea cu noi, nu-i vrednic a o dezlega învaţă Mergătorul înainte; pe pământeni din stricăciune izbăvindu-i.

Cu foc desăvârşit botează Hristos pe cei ce nu se pleacă, şi nu-l cunosc pe el Dumnezeu. Iar cu Duhul înnoieşte prin apă cu darul, pe cei ce cunosc Dumnezeirea lui, de greşeli izbăvindu-i.

Alt Canon iambicesc

al Sfântului Ioan Damaschin

Cântarea a 6-a

Irmos: Pe Cel dorit L-a mărturisit cu prea fericit glas Tatăl, pe care din pântece L-a născut. Adevărat, zice, Acesta de o Fire fiindu-Mi Fiu, luminat a ieşit din neamul omenesc: Cuvânt al Meu Viu şi Om după rânduială.

Din leul cel de mare, proorocul cel ce în trei nopţi străin s-a fiert în pântece, iarăşi a ieşit. Mântuirea de balaurul cel de oameni ucigător, prin naşterea cea de a doua tuturor mai înainte arătând, în anii cei de apoi.

Deschizându-se Cerul, prin prea luminate ferestre ucenicul a văzut pe Duhul cel trimis de la Tatăl, rămânând peste Cuvântul Cel Preacurat, pogorându-Se ca un porumb cu chip negrăit, şi popoarelor S-a arătat venind la Stăpânul.

Condacul, glas 4. Însăşi podobia: Arătatu-Te-ai astăzi lumii, şi lumina Ta Doamne s-a însemnat peste noi, care cu cunoştinţă Te lăudăm. Venit-ai şi Te-ai arătat Lumina cea neapropiată.

Icos: Galileii neamurilor, laturii Zabulonului, şi pământului Neftalimului, precum a zis proorocul, lumină mare a strălucit Hristos. Celor întunecaţi rază luminoasă S-a arătat, care în Betleem a răsărit, şi mai vârtos din Maria, Domnul în toată lumea şi-a răspândit razele, Soarele dreptăţii. Pentru aceasta cei din Adam goi, veniţi toţi să ne îmbrăcăm într-însul, ca să ne încălzim, că acoperă pe cei goi, şi luminează pe cei întunecaţi. Venit-ai şi Te-ai arătat Lumina cea neapropiată.

Sinaxar

În această lună, în ziua a şasea, Sfânta şi dumnezeiasca arătare a Domnului Dumnezeu, şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Stih: Botezul lui Hristos cerurile deschizând.
Pe cei ce nu-l întinează pe acesta înlăuntru este aducând.
Mergătorul înainte cu adevărat,
În a şasea zi pe Hristos în râu a botezat.

Întru această zi prăznuim sfânta arătare a Domnului şi Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, în biserica cea mare, şi în celelalte sfinte biserici, ce se află pe alte locuri. Făcând de cu seară slujba privegherii.

Pentru aceasta, că însuşi Dumnezeu Cuvântul, îmbrăcându-se în vechiul Adam, şi plinind toate ale legii, a venit şi la marele prooroc Ioan, ca să se boteze, care îl oprea zicând către dânsul: Mie-mi trebuieşte să mă botez de la tine, şi tu vii la mine?

Însă dacă a auzit pe Domnul, zicând: Lasă acum, şi a cunoscut că Botezul este plinirea a toată dreptatea, a lăsat.

Şi îndată s-a botezat Hristos, şi toată firea apelor a sfinţit, şi toate păcatele oamenilor în repejunile Iordanului cufundându-le, îndată a ieşit din apă, şi înnoind, şi din nou zidind pe omul care era învechit în păcate, i-a dat Împărăţia Cerurilor. A căruia este slava, şi puterea, în vecii vecilor, Amin.

Tot în această zi, Sfântul noul sfinţit mucenic Romano Lachedemonul, mărturisind în anii o mie şase sute nouăzeci şi cinci, care prin sabie s-a săvârşit.

Stih: Romano prin sabie mutându-se de pe pământ,
Locuieşte acolo unde cetele mucenicilor sunt,

Canonul cel dintâi

A lui Cosma

Cântarea a 7-a

Irmos: Pe tinerii cei bine credincioşi, care au intrat în cuptorul cel cu foc, suflând Duhul cel răcoritor şi pogorârea dumnezeiescului înger, nevătămaţi i-a păzit. Pentru aceea, în văpaie răcoriţi fiind, cu mulţumire cântau: Prea lăudate Doamne al părinţilor şi Dumnezeule, bine eşti cuvântat.

Precum în ceruri cu cutremur şi cu minune, au stătut de faţă la Iordan puterile îngereşti, privind la atâta smerenie a lui Dumnezeu, cum Cela ce ţine aşezarea apelor celor mai pe deasupra, în ape purtător de trup a stătut, Dumnezeul părinţilor noştri.

Norul oarecând şi marea, mai înainte a închipuit minunea dumnezeiescului Botez; întru care poporul cel de demult s-a botezat întru ieşire prin puitorul de lege. Şi marea era chipul apei, iar norul al Duhului. Prin care desăvârşit făcându-ne strigăm: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri.

Toţi credincioşii întru carele săvârşire am luat, pe acela Dumnezeu numindu-L, neîncetat cu îngerii să slăvim pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Duhul Sfânt, că Aceasta este Treimea în feţe cea de o Fiinţă şi un Dumnezeu, Căruia cântăm: Prea lăudate Doamne al părinţilor, şi Dumnezeule bine eşti cuvântat.

Alt Canon iambicesc

al Sfântului Ioan Damaschin

Cântarea a 7-a

Irmos: Ars-a cu apă capetele balaurilor, Cel ce a potolit văpaia cea înaltă a cuptorului, în care erau credincioşii tineri. Negura cea grea care este din păcat, toată o spală cu roua Duhului.

Tu văpaia asirienilor cea îngrozitoare, care Te-a închipuit pe Tine o ai oprit, prefăcându-o în rouă. Iar acum cu apă Te-ai îmbrăcat Hristoase; arzând pe vătămătorul vrăjmaş cel tăinuit, care cheamă la calea cea alunecătoare.

Despărţindu-se Iordanul de demult, pe uscat a trecut poporul israelitean, închipuindu-Te pe Tine, Cel Preaputernic, carele treci acum făptura cu sârguire prin ape, la calea cea nestricată şi mai bună.

Ştim că Tu de demult ai adus cu ticăloşie potopul cel atotpierzător spre stricăciunea a toate, o întreite lucruri mari şi străine făcând! Iar acum ai înecat Hristoase păcatul, pentru milostivirea şi mântuirea oamenilor.

Canonul cel dintâi

A lui Cosma

Cântarea a 8-a

Irmos: Taină prea slăvită a arătat cuptorul Babilonului, care a izvorât rouă. Că în repejuni vrea să primească Iordanul, Focul cel nematerialnic, şi să sufere pe Ziditorul cu trupul botezându-Se. Pe care bine Îl binecuvântează popoarele şi Îl prea înalţă întru toţi vecii.

Leapădă toată temerea, Mântuitorul a zis Mergătorului înainte, şi Mie te pleacă, şi ca la un Bun vino la Mine, că aceasta din fire Sunt. Poruncii Mele te supune, şi Mă botează pe Mine, Cel ce M-am pogorât. Pe care bine Mă binecuvântează popoarele şi Mă prea înalţă întru toţi vecii.

Cuvintele Stăpânului dacă le-a auzit Botezătorul, cutremurându-se, palma şi-a tins. Însă cu mâna atingându-se de creştetul Ziditorului său celui ce vrea să Se boteze, a strigat: Sfinţeşte-mă, că Tu eşti Dumnezeul meu, pe carele bine Te cuvântează popoarele şi Te prea înalţă întru toţi vecii.

Treimica

A Treimii arătare în Iordan s-a făcut, că singură firea cea mai presus îndumnezeită, Tatăl, a strigat: Acesta ce Se botează Fiul Meu cel iubit este. Şi Duhul a venit la Cel asemenea, pe carele bine-L cuvântează popoarele şi-L prea înalţă întru toţi vecii.

Alt Canon iambicesc

al Sfântului Ioan Damaschin

Cântarea a 8-a

Irmos: Slobodă adică făptura se cunoaşte, şi fii ai luminii, cei mai-nainte întunecaţi. Numai domnul întunericului suspină. Acum bine să laude cu osârdie pe pricinuitorul ceea ce era întâi ticăloasă, toată moştenirea neamurilor.

Cei trei de Dumnezeu cinstitori, în foc fiind rouraţi, strălucindu-se prea arătat întru întreite sfinţenii, luminat au arătat firea cea prea înaltă, prin care Cel cu amestecarea omenească a ars cu rouă milostivindu-Se, toată înşelăciunea cea atotpierzătoare.

În alb să se îmbrace toată firea pământească cea din cădere acum în ceruri ridicată. Pentru că de la Cuvântul prin carele se păzesc toate, scăldându-se în ape curgătoare, de greşelile cele dintâi a scăpat, luminat spălându-se.

Canonul cel dintâi

A lui Cosma

La **Cântarea a 9-a** , Ceea ce eşti mai cinstită... Nu cântăm, ci pripelile acestea:

Pripeală: Măreşte suflete al meu, pe Cela ce în Iordan S-a botezat Împăratul Hristos.

Irmos: Nu se pricepe toată limba a te lăuda după vrednicie, şi se întunecă şi mintea cea mai presus de lume, a cânta ţie de Dumnezeu Născătoare. Însă ceea ce eşti bună primeşte credinţa, că ştii dragostea noastră cea dumnezeiască; că tu creştinilor eşti folositoare, pe tine te slăvim.

Deci şi a doua strană, cântă aceeaşi pripeală şi Irmosul asemenea. Apoi aceste pripeli împreună cu Troparele întâiului Canon.

Pripeală: Măreşte suflete al meu pe Cela ce de la Mergătorul înainte Botez a cerut.

Pripeală: Măreşte suflete al meu pe Cela ce a venit la Iordan să Se boteze.

Troparul: Davide vino cu Duhul la cei luminaţi. Acum cântă, apropiaţi-vă către Dumnezeu cu credinţă, grăind: Luminaţi-vă, că săracul acesta Adam întru cădere a strigat, şi l-a auzit pe el Domnul, venind în curgerile Iordanului şi pe cel stricat l-a înnoit.

Pripeală: Măreşte suflete al meu pe Cela ce de glasul Părintesc a fost mărturisit.

Pripeală: Măreşte suflete al meu pe Unul din Treime, carele grumazul şi-a plecat şi Botez a primit.

Troparul: Isaia, spălaţi-vă şi vă curăţiţi grăieşte, lăsaţi vicleşugurile dinaintea Domnului. Cei însetoşaţi mergeţi la apa cea vie. Că Hristos stropeşte cu apă înnoitoare, pe cei ce se apropie către Dânsul cu credinţă şi botează cu Duhul spre viaţa cea neîmbătrânitoare.

Pripeală: Proorocule vino la Mine, tinde-ţi mâna şi Mă botează degrab.

Pripeală: Proorocule lasă acum şi Mă botează pe Mine cela ce voiesc, că am venit să plinesc toată dreptatea.

Troparul: Păziţi suntem credincioşii, cu darul şi cu pecetea, că precum de pierzătorul scăpau evreii ungând pragurile de demult cu sânge, aşa şi nouă ne va fi această dumnezeiască prăznuire, baie de a doua naştere, de unde vom vedea şi lumina Treimii cea neapusă.

Alt Canon iambicesc

al Sfântului Ioan Damaschin

Apoi iarăşi strana întâia cântă pripeala canonului al doilea.

Cântarea a 9-a

Pripeală: Măreşte, suflete al meu, pe cea mai cinstită decât Oştile cereşti, pe prea curata Fecioară, Născătoare de Dumnezeu.

Irmos: O minunile naşterii tale celei mai presus de minte! Mireasă prea curată, Maică binecuvântată ! Prin care dobândind desăvârşit mântuire, te lăudăm cum se cade ca pe făcătoarea de bine, daruri aducând, cântare de mulţumire.

Pripeală: Astăzi Stăpânul îşi pleacă grumazii sub mâna Mergătorului înainte.
Pripeală: Astăzi Ioan botează pe Stăpânul, în curgerile Iordanului.
Pripeală: Astăzi Stăpânul în ape îngroapă păcatele oamenilor.

Troparul: Ştim că cele ce s-au arătat lui Moise prin rug, aicea prin străine aşezăminturi s-au lucrat. Că precum s-a păzit Fecioara, Foc purtând, născând pe Purtătorul de lumină, pe Binefăcătorul, aşa şi râurile Iordanului primindu-L.

Pripeală: Astăzi Stăpânul de sus Se mărturiseşte Fiu iubit.
Pripeală: Astăzi Stăpânul a venit să sfinţească firea apelor.
Pripeală: Astăzi Stăpânul, Botez primeşte din mâna înainte Mergătorului.

Troparul: Uns-ai firea omenească săvârşindu-o Împărate fără început, cu împărtăşirea Duhului, şi cu prea curate ape curăţindu-o, şi puterea întunericului cea înălţată biruind, acum ai mutat-o la viaţa cea neîncetată.

Apoi strana întâia, cântă pripeala Canonului întâi şi:

Irmos: Nu se pricepe toată limba a te lăuda după vrednicie, şi se întunecă şi mintea cea mai presus de lume, a cânta ţie de Dumnezeu Născătoare. Însă ceea ce eşti bună primeşte credinţa, că ştii dragostea noastră cea dumnezeiască; că tu creştinilor eşti folositoare, pe tine te slăvim.

Şi a doua strană, asemenea cânta pripeala Canonului al doilea şi:

Irmos: O minunile naşterii tale celei mai presus de minte! Mireasă prea curată, Maică binecuvântată! Prin care dobândind desăvârşit mântuire, te lăudăm cum se cade ca pe făcătoarea de bine, daruri aducând, cântare de mulţumire.

Luminânda

Podobie: Cercetatu-ne-au pe noi de sus...

Arătatu-s-a Mântuitorul darul şi adevărul, în repejunile Iordanului; şi pe cei ce erau întru întuneric şi în umbră dormeau i-a luminat. Pentru că a venit şi S-a arătat, Lumina cea neapropiată. (De trei ori)

La Laude

Stihirile pe 6, glas 1, Singur glasul:

Ale lui Ghermano patriarhul

Lumină din Lumină a strălucit lumii Hristos Mântuitorul nostru, Cel ce S-a arătat Dumnezeu. Acestuia popoarele să ne închinăm. (de două ori)

Cum Te vom cinsti Hristoase pe Tine, Stăpânul, noi robii după vrednicie ? Că în ape pe noi pe toţi ne-ai înnoit.

Tu în Iordan botezându-te Mântuitorul nostru, apele ai sfinţit, sub mâna slugii plecându-Te, şi patimile lumii tămăduind. Mare este taina rânduielii Tale, Iubitorule de oameni Doamne slavă Ție.

Lumina cea adevărată S-a arătat şi tuturor luminare se dăruieşte. Botează-se Hristos cu noi, Cel ce este mai presus decât toată curăţia. Pune sfinţenie în apă şi sufletelor aceasta curăţire se face. Pământesc lucru este cel ce se arată, şi mai presus de ceruri cel ce se cunoaşte. Prin baie este mântuirea, prin apă Duhul, prin afundare suirea noastră la Dumnezeu se face. Minunate sunt lucrurile Tale, Doamne, slavă Ție.

Cela ce îmbracă Cerul cu nori, cu apele Iordanului Se îmbracă astăzi şi cu a mea curăţire Se curăţeşte, Cela ce ridică păcatul lumii. Şi de Duhul Cel de o Fiinţă de sus Se mărturiseşte, Fiul Unul-Născut a fi al Tatălui celui de sus. Către carele să strigăm: Cela ce Te-ai arătat şi ne-ai mântuit pe noi, Hristoase Dumnezeul nostru slavă Ție.

Slavă..., glas 6, a lui Anatolie

Cu apele Iordanului Te-ai îmbrăcat Mântuitorule, Cela ce Te îmbraci cu lumina ca şi cu o haină. Şi Ți-ai plecat creştetul la Mergătorul înainte, Cela ce ai măsurat Cerul cu palma. Ca să întorci lumea de la înşelăciune, şi să mântuieşti sufletele noastre.

Şi acum..., glas 2, a lui Anatolie

Astăzi Hristos la Iordan a venit să Se boteze. Astăzi Ioan s-a atins de creştetul Stăpânului. Puterile cereşti s-au spăimântat, văzând taină prea slăvită. Marea a văzut şi a fugit, Iordanul văzând s-a întors înapoi, iară noi cei ce ne-am luminat strigăm: Slavă lui Dumnezeu celui ce S-a arătat şi pe pământ S-a văzut şi a luminat lumea.

Slavoslovia cea mare. Ecteniile şi Otpustul.

Apoi preotul îmbrăcându-se în veşmintele preoţeşti şi luând cinstita Cruce în mâini şi cădelniţa cu tămâie, şi mergându-i înainte cu sfeşnicele, ieşind din Biserică mergem la râu, sau la un izvor de apă, unde va fi gătită apa, cântând Troparele, glas 8: Glasul Domnului peste ape strigă grăind...Şi celelalte.

Şi se face şi cealaltă slujbă acolo, a sfinţirea apei celei mari. Adică Paremiile, Apostolul, Evanghelia şi rugăciunile precum mai înainte s-a scris. Iar dacă se stropesc toţi din, Sfânta apă, cântăm Troparul şi Condacul praznicului. Şi întorcându-ne intrăm în Biserică şi slăvind cântăm acest Tropar.

Slavă..., glas 2

A Treimii arătare s-a făcut în Iordan, că singură firea cea mai presus îndumnezeită, Tatăl a strigat: Acesta ce Se botează Fiul Meu Cel iubit este. Şi Duhul a venit la Cel asemenea, pe Care bine-L cuvântează popoarele şi-L prea înalţă întru toţi vecii.

Şi acum..., glas 6

Să cântăm credincioşii mărirea facerii de bine a lui Dumnezeu cea pentru noi, că făcându-Se Om pentru păcatul nostru, pentru curăţirea noastră Se curăţeşte în Iordan, unul Cel Curat şi nestricăcios, sfinţindu-mă pe mine şi apele, şi zdrobind capetele balaurilor în apă. Deci să luăm apă cu veselie fraţilor, că darul Duhului nevăzut se dă celor ce iau cu credinţă, de la Hristos Dumnezeu şi Mântuitorul sufletelor noastre.

Apoi făcându-se Ectenia de către preot, sărutăm cinstita Cruce, şi se face Otpustul.

Vezi: Această învăţătură a ieşirii şi a sfinţirii apei înaintea Liturghiei este luată din mineiele greceşti, iar aici s-a obişnuit a se face după Liturghie, îndată după rugăciunea Amvonului ca şi ieri, şi după sfinţirea apei, stropindu-se preoţii şi toată adunarea cu Sfânta apă şi bând dintr-însa, ne întoarcem iarăşi în Biserică cântând obişnuitele Tropare, după care se cântă: Fie numele Domnului... şi Bine voi cuvânta pe Domnul..., se citeşte. Şi se dă la toţi anafură şi se face cel desăvârşit Otpust.

La Liturghie

Cântăm Antifoanele. **Antifonul dintâi**, glas 1:

Stih: Întru ieşirea lui Israil din Egipt, a casei lui Iacov din norod barbar.

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule mântuieşte-ne pe noi.

Stih: Făcutu-s-a Iudeea sfinţirea Lui, Israil stăpânirea Lui.

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule mântuieşte-ne pe noi.

Stih: Marea a văzut şi a fugit, Iordanul s-a întors înapoi.

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule mântuieşte-ne pe noi.

Stih: Ce-ţi este ţie mare că ai fugit, şi tu Iordane că te-ai întors înapoi.

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule mântuieşte-ne pe noi.

Slavă...

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule mântuieşte-ne pe noi.

Şi acum...

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule mântuieşte-ne pe noi.

Antifon al 2-lea, glas 2:

Stih: Iubit-am că va auzi, Domnul glasul rugăciunii mele.

Mântuieşte-ne pe noi Fiul lui Dumnezeu, Cel ce Te-ai botezat în Iordan de la Ioan, pe noi care cântăm Ție: Aliluia.

Stih: Că a plecat urechea Sa mie, şi în zilele mele Îl voi chema.

Mântuieşte-ne pe noi Fiul lui Dumnezeu, Cel ce Te-ai botezat în Iordan de la Ioan, pe noi care cântăm Ție: Aliluia.

Stih: Cuprinsu-m-au durerile morţii şi primejdiile iadului m-au aflat.

Mântuieşte-ne pe noi Fiul lui Dumnezeu, Cel ce Te-ai botezat în Iordan de la Ioan, pe noi care cântăm Ție: Aliluia.

Stih: Milostiv este Domnul şi drept, şi Dumnezeul nostru miluieşte.

Mântuieşte-ne pe noi Fiul lui Dumnezeu, Cel ce Te-ai botezat în Iordan de la Ioan, pe noi care cântăm Ție: Aliluia.

Slavă...

Mântuieşte-ne pe noi Fiul lui Dumnezeu, Cel ce Te-ai botezat în Iordan de la Ioan, pe noi care cântăm Ție: Aliluia.

Şi acum...

Unule-Născut, Fiule şi Cuvântul lui Dumnezeu, cela ce eşti fără de moarte şi ai primit pentru mântuirea noastră, a Te întrupa din Sfânta Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioara Maria; Carele neschimbat Te-ai întrupat, şi răstignindu-Te Hristoase Dumnezeule, cu moartea pe moarte ai călcat. Unul fiind din Sfânta Treime, împreună slăvit, cu Tatăl şi cu Sfântul Duh, mântuieşte-ne pe noi.

Antifon al 3-lea:

Stih: Mărturisiţi-vă Domnului că este Bun, că în veac este mila Lui.

Troparul, glas 1: În Iordan botezându-Te Tu, Doamne...

Stih: Zică dar casa lui Israil, că este Bun, că în veac este mila Lui.

În Iordan botezându-Te Tu, Doamne...

Stih: Zică casa lui Aaron, că este Bun, că în veac este mila Lui.

În Iordan botezându-Te Tu, Doamne...

Stih: Zică toţi cei ce se tem de Domnul că este Bun, că în veac este mila Lui.

În Iordan botezându-Te Tu, Doamne...

Vohod: Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului, Dumnezeu este Domnul şi S-a arătat nouă.

În Iordan botezându-Te Tu, Doamne...

Slavă..., Şi acum...,

Condac: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi lumina Ta Doamne s-a însemnat peste noi, care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat Lumina cea neapropiată.

În loc de: Sfinte Dumnezeule..., cântăm:

Câţi în Hristos v-aţi botezat, întru Hristos v-aţi îmbrăcat: Aliluia.

Prochimen, glas 4: Bine este cuvântat, Cel ce vine întru numele Domnului.

Stih: Mărturisiţi-vă Domnului că este Bun, că în veac este mila Lui.

Apostolul

Din cartea cea către Tit a Sfântului apostol Pavel citire:

Cap. 2, vers 11.

Fiule Tit, arătatu-s-a darul lui Dumnezeu cel mântuitor tuturor oamenilor. Învăţându-ne pe noi, ca lepădând păgânătatea, şi poftele cele lumeşti, cu întreagă înţelepciune şi cu dreptate, şi cu bună credinţă să vieţuim în veacul de acum. Aşteptând fericita nădejde, şi arătarea slavei marelui Dumnezeu, şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Carele s-a dat pe Sine pentru noi, ca să ne mântuiască pe noi de toată fărădelegea, şi să îşi curăţească luişi popor ales, râvnitor de fapte bune. Iară când s-a arătat bunătatea şi iubirea de oameni, a Mântuitorului nostru Dumnezeu; nu din lucrurile cele întru dreptate, care am făcut noi, ci după a Lui milă ne-a mântuit pe noi, prin baia naşterii celei de a doua, şi a înnoirii Duhului Sfânt. Pe Carele, L-a vărsat peste noi în destul prin Iisus Hristos Mântuitorul nostru. Ca îndreptându-ne prin Darul Lui, moştenitori să fim după nădejdea vieţii celei veşnice.

Aliluia, glas 4. Aduceţi Domnului pe fiii lui Dumnezeu.

Stih: Glasul Domnului peste ape; Dumnezeul slavei a tunat; Domnul peste ape multe.

Evanghelia de la Matei:

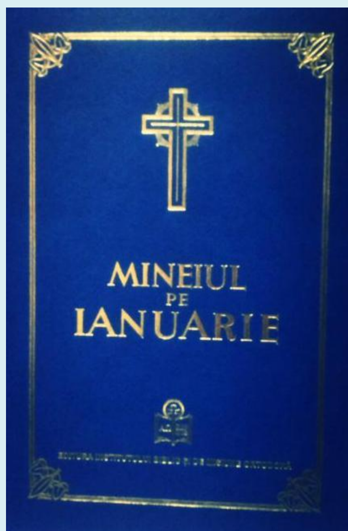
Cap. 3. Vers 13

În vremea aceea, a venit Iisus din Galileea la Iordan către Ioan, ca să Se boteze de la dânsul. Iar Ioan Îl oprea pe El, zicând : Eu am trebuinţă a mă boteza de Tine, şi Tu vii către mine ? Şi răspunzând Iisus, a zis către el : Lasă acum, că aşa este cu cuviinţă nouă, ca să plinim toată dreptatea. Atuncea l-a lăsat pe El. Şi botezându-Se Iisus, deîndată a ieşit din apă, şi iată i s-au deschis lui cerurile, şi a văzut pe Duhul lui Dumnezeu, pogorându-Se ca un porumb, şi venind peste Dânsul. Şi iată glas din ceruri, zicând. Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru Carele bine am voit.

Chinonicul: Arătatu-s-a darul lui Dumnezeu cel mântuitor tuturor oamenilor.

La masă se face dezlegare la toate, ori în ce zi s-ar întâmpla.

În această lună (ianuarie), ziua a paisprezecea - Cuvioşii părinţii noştri, Sfinţii cei ucişi în Sinai şi în Rait. În această zi, se odovăieşte praznicul Sfintei şi Dumnezeieştii Arătări (Minei)

Cântăm toată slujba Praznicului neschimbată, a Vecerniei şi Utreniei, afară de Vohod şi de Paremii, de Litie şi de Polieleu şi la Liturghie de Antifoane. (Pentru ușurința citirii am selectat textul slujbei în cele ce urmează)

La Vecernie

La Doamne strigat-am... Stihirile pe 8.

Se cântă **stihirile** acestea, îndoindu-le glas 2, singur glasul, ale lui Ioan, mona-hul:

Pe Luminătorul nostru, carele luminează pe tot omul, văzându-L Mergătorul înainte, venind să Se boteze, se bucură cu sufletul, şi se cutremură cu mâna. Îl arată pe El şi zice noroadelor: Iată Cela ce mântuieşte pe Israel, Cel ce ne scapă pe noi din stricăciune. O, Cela ce eşti fără de păcat, Hristoase Dumnezeul nostru slavă Ție !

Mântuitorul nostru, de la slugă botezându-Se, şi prin venirea Duhului mărturisindu-Se, s-au spăimântat văzându-L oştile îngereşti. Şi glas din Cer a venit de la Tatăl: Acesta pe carele Mergătorul înainte mâna îşi pune, Fiul Meu cel Iubit este, întru carele bine am voit; Hristoase Dumnezeul nostru slavă Ție.

Curgerile Iordanului, pe Tine Izvorul Te-au primit, şi Mângâietorul în chip de porumb S-a pogorât. Plecatu-şi-a creştetul, Cel ce a plecat cerurile. Strigat-a şi a zis lutul către Ziditorul: Ce-mi porunceşti cele ce sunt mai presus de mine? Mie îmi trebuieşte Botezul Tău. O, Cela ce eşti fără de păcat; Hristoase Dumnezeul nostru slavă Ție !

Vrând să mântuieşti pe omul cel rătăcit, nu ai socotit nevrednicie în chip de rob a Te îmbrăca. Că s-a căzut Ție, Stăpânului şi Dumnezeu, ca să primeşti ale noastre, pentru noi. Că Tu botezându-Te cu trupul Mântuitorule iertării ne-ai învrednicit pe noi. Pentru aceasta strigăm către Tine: Făcătorule de bine Hristoase Dumnezeul nostru slavă Ție.

Slavă..., Şi acum..., glas acelaşi

A lui Vizantie: Plecatu-Ți-ai capul Mergătorului înainte, sfărâmat-ai capetele balaurilor, venit-ai la râuri, luminat-ai toate, ca să Te slăvească Mântuitorule, pe Tine, Luminătorul sufletelor noastre.

Vohod: Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc, celui fără de moarte, a Sfântului, Fericitului, Iisuse Hristoase, venind la apusul soarelui, văzând lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu; vrednic eşti în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, cel ce dai viaţă, pentru aceasta lumea Te slăveşte.

Tropar, glas 5: Arătatu-Te-ai în lume, Cel ce ai făcut lumea, ca să luminezi pe cei ce şedeau întru întuneric, Iubitorule de oameni slavă Ție.

La Utrenie

La Dumnezeu este Domnul..., Troparul de 3 ori.

După întâia Catismă, **Sedealna**, glas 3:

Podobie: De frumuseţea fecioriei tale şi de prea luminată curăţia ta Gavriil mirându-se, a strigat ţie, Născătoare de Dumnezeu: Ce laudă vrednică voi aduce ţie? Sau cum te voi numi pe tine? Nu mă pricep şi mă minunez! Pentru aceasta, precum mi s-a poruncit, strig ţie: Bucură-te, ceea ce eşti plină de har.

Arătându-Te Tu în Iordan; Mântuitorule, şi botezându-Te de la Mergătorul înainte Hristoase, Fiu Iubit ai fost de Tatăl mărturisit. Pentru aceasta şi împreună fără de

început cu Tatăl Te-ai arătat. Şi Duhul Sfânt peste Tine S-a pogorât. Întru carele şi luminându-ne strigăm: Slavă lui Dumnezeu în Treime.

Slavă..., Şi acum..., glas 4

Podobie: Degrab ne întâmpină pe noi mai înainte până ce nu ne robim când vrăjmaşii Te hulesc pe Tine şi ne îngrozesc pe noi, Hristoase, Dumnezeul nostru, pierde cu Crucea Ta pe cei ce se luptă cu noi, ca să cunoască cât poate credinţa dreptmăritorilor, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule, Iubitorule de oameni.

Apele Iordanului le-ai sfinţit, stăpânirea păcatului ai sfărâmat-o, Hristoase Dumnezeul nostru. Plecatu-Te-ai pe Tine sub palma Mergătorului înainte, şi ai mântuit din înşelăciune neamul omenesc. Pentru aceasta Te rugăm mântuieşte lumea Ta.

După a doua Catismă, **Sedealna**, glas 5:

Podobie: Cuvântul cel împreună...

Cu repejunile Iordanului Te-ai îmbrăcat, Cela ce Te îmbraci cu lumina prea slăvit. Întru care ai înnoit firea lui Adam cu ascultarea, sfărâmând pe balaurul, Cuvinte al lui Dumnezeu. Pentru aceasta Te lăudăm pe Tine şi sfântă arătarea Ta toţi o slăvim.

Slavă..., Şi acum..., glas 4

Podobie: Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sământă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit: Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Iordane râule, ce te-ai mirat văzând gol pe Cel nevăzut? Văzut-am şi m-am spăimântat, zice: Şi cum n-aş fi avut a mă înspăimânta de Dânsul şi a mă întoarce? Îngerii văzându-L s-au înfricoşat. Cerul s-a spăimântat, şi pământul s-a cutremurat şi marea s-a îngrozit, şi toate cele văzute, şi cele nevăzute. Hristos s-a arătat la Iordan, să sfinţească apele.

După Polieleu, **Sedealna**, glas 4:

Podobie: Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sămânţă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit: Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Veniţi să vedem credincioşii, unde S-a botezat Hristos. Să mergem drept aceea la râul Iordanului asupra glasului celui ce strigă în pustie şi să vedem acolo pe Făcătorul lui Adam, plecându-Se sub mâna robului pentru milosârdia cea negrăită. Şi către Dânsul cu mare glas să strigăm: Venit-a Cel ce S-a arătat în Iordan, să sfinţească apele.

Slavă..., Şi acum..., aceeaşi

Apoi Antifonul dintâi al glasului al 4-lea.

Prochimen, glasul al 4-lea: Marea a văzut şi a fugit, Iordanul s-a întors înapoi.

Stih: Ce-ţi este ţie mare că ai fugit, şi tu Iordane că te-ai întors înapoi.

Toată suflarea...

Evanghelia de la Marcu

Marcu 1: 9-11
9. Şi în zilele acelea, Iisus a venit din Nazaretul Galileii şi s-a botezat în Iordan, de către Ioan.
10. Şi îndată, ieşind din apă, a văzut cerurile deschise şi Duhul ca un porumbel coborându-Se peste El.
11. Şi glas s-a făcut din ceruri: Tu eşti Fiul Meu cel iubit, întru Tine am binevoit.

După **Psalmul 50**
1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.

7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Slavă..., glas 2

Toate astăzi să se bucure, Hristos arătându-Se în Iordan...

Şi acum..., tot aceeaşi

Stih: ***Miluieşte-mă Dumnezeule după mare mila ta şi după mulţimea îndurărilor Tale curăţeşte fărădelegea mea.***

Şi **stihira** 6 glas: Dumnezeu Cuvântul s-a arătat cu trup neamului omenesc şi a stătut a Se boteza în Iordan, şi a zis către Dânsul, Mergătorul înainte: Cum îmi voi tinde mâna şi mă voi atinge de creştetul Celui ce ţine toate? Măcar deşi eşti din Maria, Prunc, dar Te ştiu Dumnezeu mai înainte de veci, pe pământ umbli, Cela ce eşti lăudat de Serafimi; şi slugă fiind a boteza pe Stăpânul nu m-am învăţat. Cela ce eşti neajuns Doamne slavă Ție.

Canoanele două; Irmoasele amânduror canoanelor de câte 2 ori, şi Troparele pe 12.

Canonul cel dintâi

A lui Cosma

Cântarea 1

Irmos: Fundul adâncului l-a descoperit şi pe uscat pe ai Săi i-a trecut, întru acelaşi acoperind pe potrivnici, Domnul cel Tare întru războaie, că S-a proslăvit.

Pe Adam cel stricat, iarăşi îl zideşte în curgerile Iordanului, şi capetele balaurilor celor ce s-au încuibat le sfărâmă, Împăratul veacurilor, Domnul, că S-a proslăvit.

Cu focul cel fără materie al Dumnezeirii, în trup materialnic îmbrăcându-Se cu apa Iordanului se acoperă, Cel ce S-a întrupat din Fecioară, Domnul, că S-a proslăvit.

Cel ce spală spurcăciunea oamenilor, împreună cu aceştia curăţindu-Se în Iordan, S-a asemănat lor voind, Cel ce a fost rămânând, pe cei din întuneric luminează Domnul, că S-a proslăvit.

Alt Canon iambicesc

al Sfântului Ioan Damaschin

Cântarea 1

Irmos: Umblat-a Israel prin valul cel învăluit al mării, cel ce s-a arătat uscat îndată. Iar negrul luciului pe voievozii egipteni i-a înecat cu totul, mormântul cel aşternut cu apă, cu puterea cea tare a dreptei Stăpânului.

Strălucirii Soarelui celui purtător de lumină ce s-a arătat oamenilor, acum din pustie spre apele Iordanului, Împărate ţi-ai plecat grumazul Tău, ca să răpeşti din locul cel întunecos pe începătorul neamului, şi de toată spurcăciunea să curăţeşti făptura.

Cuvinte cel fără de început, pe cel ce s-a îngropat împreună cu Tine în ape, pe cel stricat de înşelăciune nou îl faci. Acest prea puternic glas negrăit de la Tatăl luând: Acesta este Fiu al meu iubit, şi întocmai Mie cu firea.

Catavasiile, Irmoasele, a amânduror Canoanelor

Canonul cel dintâi

a lui Cosma

Cântarea a 3-a

Irmos: Domnul cel ce dă împăraţilor noştri tărie, şi înalţă cornul unşilor Săi, din Fecioară S-a născut, şi vine către Botez. Deci credincioşii să-i strigăm: Nu este sfânt ca Dumnezeul nostru, şi nu este drept fără numai Tu, Doamne.

Cea mai înainte stearpă şi cumplit neroditoare, Biserica lui Hristos astăzi Te veseleşte. Că prin apă şi prin Duh fii s-au născut Ție, care cu credinţă strigă: Nu este sfânt ca Dumnezeul nostru, şi nu este drept fără numai Tu, Doamne.

Cu mare glas în pustie strigă Mergătorul înainte: Gătiţi căile lui Hristos, şi cărările Dumnezeului nostru drepte le faceţi, cu credinţă strigând: Nu este sfânt ca Dumnezeul nostru, şi nu este drept fără numai Tu, Doamne.

Alt Canon iambicesc

al Sfântului Ioan Damaschin

Cântarea a 3-a

Irmos: Câţi ne-am dezlegat din cursele cele vechi, de leii cei mâncători cărora li s-au sfărâmat dinţii, să ne bucurăm şi să împletim cuvânt din cuvintele cântării, cu care de la noi de daruri se îndulceşte.

Cel ce a sădit întâi omorâciunea făpturii, închipuindu-se în firea fiarei, celei făcătoare de rău, se întunecă prin trupească venire, lovindu-se de Stăpânul, cel ce S-a arătat ca un luceafăr, ca să-i sfărâme capul lui cel prea vrăjmaş.

Trage la sine firea cea de Dumnezeu zidită, cea îngropată în hotarele pântecelui muncitorului. Nască-se iarăşi spre înnoirea neamului pământesc. Că a venit Stăpânul, lucru prea bun săvârşind, vrând să o curăţească pe dânsa.

Ipacoi, glas 5: Când cu arătarea Ta, ai luminat toate, atuncea marea cea sărată a necredinţei a fugit. Şi Iordanul cel ce curgea în jos s-a întors, la Cer ridicându-ne pe noi. Ci cu înălţimea dumnezeieştilor Tale porunci păzeşte-ne pe noi Hristoase Dumnezeule, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, şi ne miluieşte.

Canonul cel dintâi

a lui Cosma

Cântarea a 4-a

Irmos: Auzitu-s-a, Doamne, glasul Tău, care ai zis: glasul celui ce strigă în pustiu, când ai tunat peste ape multe, mărturisind Fiului Tău, cu totul fiind de faţă, iar prin Duhul a strigat: Tu eşti Hristos, înţelepciunea şi puterea lui Dumnezeu.

Să se curăţească Soarele cel prea luminat din fire, cine a văzut ? Propovăduitorul a strigat: Să te spăl pe tine cu ape Raza slavei, chipul Tatălui cel pururea veşnic, şi iarbă fiind să mă ating de Focul Dumnezeirii Tale. Că tu eşti Hristos, înţelepciunea şi puterea lui Dumnezeu.

Arătatu-şi-a Moise dumnezeiasca cucernicie care a avut, apropiindu-se de Tine; că dacă Te-a cunoscut pe Tine când l-ai strigat din rug deîndată şi-a întors faţa, dar eu cum Te voi vedea luminat? Sau cum îmi voi pune mâna pe Tine? Că Tu eşti Hristos, înţelepciunea şi puterea lui Dumnezeu.

Cu suflet înţelegător fiind eu, şi cu cuvântare cinstit, mă ruşinez de cele fără de suflet; că de Te voi boteza pe Tine, pârâş este mie muntele cel ce fumegă cu foc, şi marea ceea ce a fugit în două părţi, şi Iordanul carele s-a întors. Că Tu eşti Hristos, înţelepciunea şi puterea lui Dumnezeu.

Alt Canon iambicesc

al Sfântului Ioan Damaschin

Cântarea a 4-a

Irmos: Curăţindu-se cu lumina vederii de taină, cântând proorocul a oamenilor înnoire, a dat glas mişcat fiind de Duhul, arătând întruparea nespusului Cuvânt; de Care s-au sfărâmat stăpânirile celor puternici.

Trimis fiind de la Tatăl prea luminate Cuvinte, vii să goneşti cuprinderea nopţii cea rău întunecată, şi să dezrădăcinezi păcatele oamenilor, şi fii luminaţi la Tine să tragi cu Botezul Tău, fericite, din curgerile Iordanului.

La singur Cuvântul cel prea mărit privind, luminat propovăduitorul strigă făpturii: Acesta fiind mai înainte de mine, al doilea prin trup întocmai cu chipul meu a strălucit cu dumnezeiasca putere, ca să strice păcatul nostru cel vrăjmaş.

Mâncare de viaţă purtătoare întru Sine purtând, vânează, alergând asupra cuiburilor balaurilor, multe curse surpând Dumnezeu Cuvântul, şi pe cela ce lovea cu călcâiul pe tot neamul, pe acesta prinzându-l mântuieşte făptura.

Canonul cel dintâi

a lui Cosma

Cântarea a 5-a

Irmos: Iisus, Începătorul vieţii, vine să dezlege osânda lui Adam celui întâi zidit iar curăţire, ca Unui Dumnezeu, netrebuindu-I, pe cel căzut îl curăţeşte în Iordan, întru care omorând vrajba, dăruieşte pacea, care covârşeşte toată mintea.

Adunându-se popoare fără număr să se boteze de la Ioan, însuşi în mijlocul lor a stătut, şi a strigat către cei ce erau de faţă: Cine v-a arătat vouă neplecaţilor să fugiţi de mania, ceea ce va să fie ? Roduri vrednice lui Hristos faceţi, că Cela ce stă de faţă acum pace dăruieşte.

Lucrătorul şi Făcătorul în mijloc stând, ca unul Cela ce cearcă inimile tuturor, şi lopata cea curăţitoare în mâini luând, aria cea a toată lumea prea înţelepţeşte o alege nerodirea arzând, şi celor bine roditori viaţă veşnică dăruind.

Alt Canon iambicesc

al Sfântului Ioan Damaschin

Cântarea a 5-a

Irmos: Cei ce ne-am spălat prin curăţirea Duhului de veninul spurcatului şi întunecatului vrăjmaş, plecat-am pe calea cea nouă, fără rătăcire, care duce la bucuria cea neapropiată, apropiată numai celor împăcaţi cu Dumnezeu.

Văzând Făcătorul întru întunericul greşelilor, în legături nescăpate pe cel ce l-a zidit cu degetele, l-a pus pe amândoi umerii ridicându-l sus. Acum în apele cele mult curgătoare spălându-l de ruşinea cea de demult a obiceiului celui rău al lui Adam.

Cu bună credinţă să alergăm cu osârdie, la izvoarele cele prea curate, ale curgerii celei de mântuire, să vedem pe Cuvântul, cel din cea nestricată, care aduce vasul dumnezeieştii încetări, ceea ce curăţeşte cu dulceaţă boala lumii.

Canonul cel dintâi

a lui Cosma

Cântarea a 6-a

Irmos: Glasul Cuvântului, sfeşnicul Luminii, luceafărul mergător înaintea Soarelui, în pustiu strigă tuturor popoarelor: pocăiţi-vă şi mai înainte vă curăţiţi că de faţă stă Hristos, izbăvind lumea din stricăciune.

Cel ce S-a născut fără stricăciune din Dumnezeu şi Tatăl, din Fecioară fără spurcăciune S-a întrupat Hristos. A cărui curea, adică unirea Cuvântului cea cu noi, nu-i vrednic a o dezlega învaţă Mergătorul înainte; pe pământeni din stricăciune izbăvindu-i.

Cu foc desăvârşit botează Hristos pe cei ce nu se pleacă, şi nu-l cunosc pe el Dumnezeu. Iar cu Duhul înnoieşte prin apă cu darul, pe cei ce cunosc Dumnezeirea lui, de greşeli izbăvindu-i.

Alt Canon iambicesc

al Sfântului Ioan Damaschin

Cântarea a 6-a

Irmos: Pe Cel dorit L-a mărturisit cu prea fericit glas Tatăl, pe care din pântece L-a născut. Adevărat, zice, Acesta de o Fire fiindu-Mi Fiu, luminat a ieşit din neamul omenesc: Cuvânt al Meu Viu şi Om după rânduială.

Din leul cel de mare, proorocul cel ce în trei nopţi străin s-a fiert în pântece, iarăşi a ieşit. Mântuirea de balaurul cel de oameni ucigător, prin naşterea cea de a doua tuturor mai înainte arătând, în anii cei de apoi.

Deschizându-se Cerul, prin prea luminate ferestre ucenicul a văzut pe Duhul cel trimis de la Tatăl, rămânând peste Cuvântul cel Preacurat, pogorându-Se ca un porumb cu chip negrăit, şi popoarelor S-a arătat venind la Stăpânul.

Condacul, glas 4. Însăşi podobia: Arătatu-Te-ai astăzi lumii, şi lumina Ta Doamne s-a însemnat peste noi, care cu cunoştinţă Te lăudăm. Venit-ai şi Te-ai arătat Lumina cea neapropiată.

Icos: Galileii neamurilor, laturii Zabulonului, şi pământului Neftalimului, precum a zis proorocul, lumină mare a strălucit Hristos. Celor întunecaţi rază luminoasă S-a arătat, care în Betleem a răsărit, şi mai vârtos din Maria, Domnul în toată lumea şi-a răspândit razele, Soarele dreptăţii. Pentru aceasta cei din Adam goi, veniţi toţi să ne îmbrăcăm într-însul, ca să ne încălzim, că acoperă pe cei goi, şi luminează pe cei întunecaţi. Venit-ai şi Te-ai arătat Lumina cea ne-apropiată.

Sinaxar

Întru această lună, în ziua a paisprezecea, Sfinţii cuvioşi părinţi ce s-au ucis în muntele Sinai.

Stih: Sabie este aicea, care multe omoruri a lucrat.
Iară cei ce au pătimit, bărbaţi, prieteni bunătăţii s-au aflat.
În această lună în a patrusprezecea zi,
Arătaţii părinţi de sabie se jertfi.

Aceştia dorind de viaţa sihăstrească, lăsând toate lucrurile lumeşti, locuiau în pustie, cu care împreună era şi fericitul Nil, carele fusese eparh în Constantinopol, carele şi cu puterea ştiinţei (fiind foarte învăţat) şi cu darul Sfântului Duh, foarte frumoase cărţi a scris, îndemnătoare spre nevoinţă, pomenind şi de viaţa şi prada şi uciderea acestor prea cuvioşi părinţi, de vreme ce aceştia s-au ucis de barbarii ce le zic vlemii, care din Arabia până la Egipt şi spre Marea Roşie se întind la pustie.

Şi mai-nainte cu mulţi ani pe vremea împărăţiei lui Dioclețian şi a lui Petru, patriarhul Alexandriei, s-au omorât şi alţii, care şi aceia sihăstreau în muntele Sinai. Că ieşind saracinii care locuiau şi ei în muntele Sinai, murind mai marele acestora, au ucis pe mulţi din sihaştrii, iară alţii scăpând la cetate, s-au arătat saracinilor noaptea pară de foc, arzând tot muntele şi para se suia până la Cer, care văzând saracinii s-au speriat şi lepădându-şi armele au fugit.

Deci, cei dintâi ucişi, erau treizeci şi opt, având multe răni pe trupurile lor, însă dintr-înşii s-au aflat doi vii: Sava şi Isaia, iar de cei ucişi, unora li se tăiase capetele de tot, altora se ţineau de o parte capetele în piele, alţii jumătate tăiaţi. pe care i-au îngropat aceşti doi părinţi, care au povestit şi cele ce s-au întâmplat.

Tot în această zi, pomenirea celor treizeci şi trei de părinţi ce s-au ucis la Rait.

Stih: Precum Rahil oarecând pe fii, iar acum pe părinţi,
Plânge Raito ca pe cei împreună de sabie jertfiţi.

Aceşti fericiţi părinţi se nevoiau şi petreceau pustniceşte, acolo unde erau cele douăsprezece izvoare de ape şi cele şaptezeci de steble de finic.

Deci, intrând trei sute de vlemi, în vase mari, şi trecând luciul Etiopiei şi viind la un loc, au aflat o corabie şi trecând în ţara faraniţilor, îi întâmpinară faraniţii şi au fost biruiţi de vlemi şi au pierit patruzeci şi şapte de bărbaţi. Iară vlemii luând femeile şi copii faraniţilor, au mers la cetate unde era biserica sfinţilor părinţi, care închizând poarta îşi aşteptau moartea.

Deci, viind barbarii şi negăsind bani şi avere, i-au ucis pe toţi şi luând prada s-au dus să treacă şi neaflând corabia care o afundase podvoranii şi fugiseră, s-au umplut de mânie şi au junghiat pe toţi robii, asemenea şi ei s-au junghiat unii pe alţii.

Tot în această zi, pomenirea prea cuviosului părintelui nostru Teodul, feciorul lui Nil cel înţelept.

Stih: Cu cuviinţă pe Teodul voi lăuda
Ca pe o slugă a lui Dumnezeu şi cu numele şi cu fapta.

Acesta a fost fecior lui Nil cel înţelept, care a fost eparh în Constantinopol şi lăsând mărirea lumii, a mers de s-a călugărit împreună cu fiul său în muntele Sinai. După aceea aflându-se şi acesta şi alţii acolo şi petrecând pustniceşte, i-au lovit barbarii fără de veste, şi începând a junghia pe sfinţii părinţi, Nil a putut să fugă, iar fiul său Teodul, s-a prins rob şi cu alt oarecarele tânăr şi îi duceau legaţi.

Deci, ajungând barbarii de a dormi pe la corturile lor, au vrut să junghie pe acei tineri să-i facă jertfă luceafărului ce răsare înaintea soarelui. Dar unul a scăpat şi a fugit, iar barbarii adormind, soarele a răsărit şi luceafărul s-a ascuns şi nu au junghiat pe Teodul. Deci, vrând să-l vândă, nu le da mai mult decât doi galbeni, cât unul dintr-înşii scoţând sabia a vrut să-l junghie. Atuncea i-a cumpărat episcopul şi i-a dat drumul şi bine vieţuind cu plăcere dumnezeiască, a răposat.

Şi se face soborul acestor sfinţi părinţi împreună, la cinstită biserica Sfântului apostol Pavel, care este unde se hrănesc săracii.

Tot în această zi, pomenirea prea cuviosului părintelui nostru Ştefan ce a fă-cut mănăstirea Hinolacul.

Stih: Dumnezeiescului Ştefan groapă s-a săpat mormântul lui,

Carele a zidit monastirea Hinolacului.

Acest Sfânt Ştefan era din părţile Anadolului, de bun neam după marele Iov, din început râvnind viaţa sihăstrească şi ducându-se pe la mănăstirile cuvioşilor bărbaţi, cele de pe la Iordan şi din pustiu şi a Sfântului Evtimie, Sava şi Teodosie. Şi învăţându-se bine petrecerea fiecăruia, mai în urmă s-a pogorât la Constantinopol pe vremea împărăţiei lui Leon Isaurul.

Deci, dându-i-se găzduire, lângă Ghermano prea sfinţitul patriarh şi rămânând lângă el câtva timp, multe de la acela învăţând şi spre folos luându-l şi bun sfetnic lui în lucrări făcându-se, a locui la mănăstirea ce acum se zice Hinolacul, care s-a întemeiat de dânsul şi mulţime de monahi acolo a adunat. pe care cu învăţătura şi cu povăţuirea, i-a hrănit Domnului şi i-a adus la măsura vârstei, plinirii lui Hristos.

Deci, bine petrecându-şi viaţa şi aşezării celei de sus, aicea a luat dovedirile când era a se muta, petrecându-se sufletul său cu mărire precum cei ce pentru curăţenie au văzut, multora au povestit, şi a zburat de la cele de jos, la cereştile locaşuri.

Tot în această zi, pomenirea cuviosului părintelui nostru Sava arhiepiscopul Serbiei şi ctitorul Sfintei Mânăstiri a Hilandarului.

Stih: Luceafărul luminând Serbia, părinte te-ai arătat,
Carele cu faptele şi cu cuvintele tale, aceea mărită s-a aflat.

Tot în această zi, Sfânta muceniță Agni, la întunecoasă temniţă. băgându-se, s-a săvârşit.

Stih: Necuraţii, puind pe Agni în casă întunecoasă.
I-a pricinuit ei prea luminată casă.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi, Amin.

Canonul cel dintâi

a lui Cosma

Cântarea a 7-a

Irmos: Pe tinerii cei bine credincioşi, care au intrat în cuptorul cel cu foc, su-flând Duhul cel răcoritor şi pogorârea dumnezeiescului înger, nevătămaţi i-a păzit.

Pentru aceea, în văpaie răcoriţi fiind, cu mulţumire cântau: Prea lăudate Doamne al părinţilor şi Dumnezeule, bine eşti cuvântat.

Precum în ceruri cu cutremur şi cu minune, au stătut de faţă la Iordan puterile îngereşti, privind la atâta smerenie a lui Dumnezeu, cum Cela ce ţine aşezarea apelor celor mai pe deasupra, în ape purtător de trup a stătut, Dumnezeul părinţilor noştri.

Norul oarecând şi marea, mai înainte a închipuit minunea dumnezeiescului Botez; întru care poporul cel de demult s-a botezat întru ieşire prin puitorul de lege. Şi marea era chipul apei, iar norul al Duhului. Prin care desăvârşit făcându-ne strigăm: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri.

Toţi credincioşii întru carele săvârşire am luat, pe acela Dumnezeu numindu-L, neîncetat cu îngerii să slăvim pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Duhul Sfânt, că Aceasta este Treimea în feţe cea de o Fiinţă şi un Dumnezeu, căruia cântăm: Prea lăudate Doamne al părinţilor, şi Dumnezeule bine eşti cuvântat.

Alt Canon iambicesc

al Sfântului Ioan Damaschin

Cântarea a 7-a

Irmos: Ars-a cu apă capetele balaurilor, Cel ce a potolit văpaia cea înaltă a cuptorului, în care erau credincioşii tineri. Negura cea grea care este din păcat, toată o spală cu roua Duhului.

Tu văpaia asirienilor cea îngrozitoare, care Te-a închipuit pe Tine o ai oprit, prefăcându-o în rouă. Iar acum cu apă Te-ai îmbrăcat Hristoase; arzând pe vătămătorul vrăjmaş cel tăinuit, care cheamă la calea cea alunecătoare.

Despărţindu-se Iordanul de demult, pe uscat a trecut poporul israelitean, închipuindu-Te pe Tine, Cel Preaputernic, carele treci acum făptura cu sârguire prin ape, la calea cea nestricată şi mai bună.

Ştim că Tu de demult ai adus cu ticăloşie potopul cel atotpierzător spre stricăciunea a toate, o întreite lucruri mari şi străine făcând! Iar acum ai înecat Hristoase păcatul, pentru milostivirea şi mântuirea oamenilor.

Canonul cel dintâi

a lui Cosma

Cântarea a 8-a

Irmos: Taină prea slăvită a arătat cuptorul Babilonului, care a izvorât rouă. Că în repejuni vrea să primească Iordanul, Focul cel nematerialnic, şi să sufere pe Ziditorul cu trupul botezându-Se. Pe care bine Îl binecuvântează popoarele şi Îl prea înalţă întru toţi vecii.

Leapădă toată temerea, Mântuitorul a zis Mergătorului înainte, şi Mie te pleacă, şi ca la un Bun vino la Mine, că aceasta din fire Sunt. Poruncii Mele te supune, şi Mă botează pe Mine, Cel ce M-am pogorât. Pe care bine Mă binecuvântează popoarele şi Mă prea înalţă întru toţi vecii.

Cuvintele Stăpânului dacă le-a auzit Botezătorul, cutremurându-se, palma şi-a tins. Însă cu mâna atingându-se de creştetul Ziditorului său celui ce vrea să Se boteze, a strigat: Sfinţeşte-mă, că Tu eşti Dumnezeul meu, pe carele bine Te cuvântează popoarele şi Te prea înalţă întru toţi vecii.

Treimica

A Treimii arătare în Iordan s-a făcut, că singură firea cea mai presus îndumnezeită, Tatăl, a strigat: Acesta ce Se botează Fiul Meu cel iubit este. Şi Duhul a venit la Cel asemenea, pe carele bine-L cuvântează popoarele şi-L prea înalţă întru toţi vecii.

Alt Canon iambicesc

al Sfântului Ioan Damaschin

Cântarea a 8-a

Irmos: Slobodă adică făptura se cunoaşte, şi fii ai luminii, cei mai-nainte întunecaţi. Numai domnul întunericului suspină. Acum bine să laude cu osârdie pe pricinuitorul ceea ce era întâi ticăloasă, toată moştenirea neamurilor.

Cei trei de Dumnezeu cinstitori, în foc fiind rouraţi, strălucindu-se prea arătat întru întreite sfinţenii, luminat au arătat firea cea prea înaltă, prin care Cel cu amestecarea omenească a ars cu rouă milostivindu-Se, toată înşelăciunea cea atotpierzătoare.

În alb să se îmbrace toată firea pământească cea din cădere acum în ceruri ridicată. Pentru că de la Cuvântul prin carele se păzesc toate, scăldându-se în ape curgătoare, de greşelile cele dintâi a scăpat, luminat spălându-se.

Canonul cel dintâi

a lui Cosma

La **Cântarea a 9-a** , Ceea ce eşti mai cinstită... Nu cântăm, ci pripelile acestea:

Pripeală: Măreşte suflete al meu, pe Cela ce în Iordan S-a botezat Împăratul Hristos.

Irmos: Nu se pricepe toată limba a te lăuda după vrednicie, şi se întunecă şi mintea cea mai presus de lume, a cânta ţie de Dumnezeu Născătoare. Însă ceea ce eşti bună primeşte credinţa, că ştii dragostea noastră cea dumnezeiască; că tu creştinilor eşti folositoare, pe tine te slăvim.

Deci şi a doua strană, cântă aceeaşi pripeală şi Irmosul asemenea. Apoi aceste pripeli împreună cu Troparele întâiului Canon.

Pripeală: Măreşte suflete al meu pe Cela ce de la Mergătorul înainte Botez a cerut.

Pripeală: Măreşte suflete al meu pe Cela ce a venit la Iordan să Se boteze.

Troparul: Davide vino cu Duhul la cei luminaţi. Acum cântă, apropiaţi-vă către Dumnezeu cu credinţă, grăind: Luminaţi-vă, că săracul acesta Adam întru cădere a strigat, şi l-a auzit pe el Domnul, venind în curgerile Iordanului şi pe cel stricat l-a înnoit.

Pripeală: Măreşte suflete al meu pe Cela ce de glasul Părintesc a fost mărturisit.

Pripeală: Măreşte suflete al meu pe Unul din Treime, carele grumazul şi-a plecat şi Botez a primit.

Troparul: Isaia, spălaţi-vă şi vă curăţiţi grăieşte, lăsaţi vicleşugurile dinaintea Domnului. Cei însetoşaţi mergeţi la apa cea vie. Că Hristos stropeşte cu apă înnoitoare, pe cei ce se apropie către Dânsul cu credinţă şi botează cu Duhul spre viaţa cea neîmbătrânitoare.

Pripeală: Proorocule vino la Mine, tinde-ţi mâna şi Mă botează degrab.

Pripeală: Proorocule lasă acum şi Mă botează pe Mine cela ce voiesc, că am venit să plinesc toată dreptatea.

Troparul: Păziţi suntem credincioşii, cu darul şi cu pecetea, că precum de pierzătorul scăpau evreii ungând pragurile de demult cu sânge, aşa şi nouă ne va fi această dumnezeiască prăznuire, baie de a doua naştere, de unde vom vedea şi lumina Treimii cea neapusă.

Alt Canon iambicesc

al Sfântului Ioan Damaschin

Apoi iarăşi strana întâia cântă pripeala canonului al doilea.

Cântarea a 9-a

Pripeală: Măreşte, suflete al meu, pe cea mai cinstită decât Oştile cereşti, pe prea curata Fecioară, Născătoare de Dumnezeu.

Irmos: O minunile naşterii tale celei mai presus de minte! Mireasă prea curată, Maică binecuvântată ! Prin care dobândind desăvârşit mântuire, te lăudăm cum se cade ca pe făcătoarea de bine, daruri aducând, cântare de mulţumire.

Pripeală: Astăzi Stăpânul îşi pleacă grumazii sub mâna Mergătorului înainte.
Pripeală: Astăzi Ioan botează pe Stăpânul, în curgerile Iordanului.
Pripeală: Astăzi Stăpânul în ape îngroapă păcatele oamenilor.

Troparul: Ştim că cele ce s-au arătat lui Moise prin rug, aicea prin străine aşezământuri s-au lucrat. Că precum s-a păzit Fecioara, Foc purtând, născând pe Purtătorul de lumină, pe Binefăcătorul, aşa şi râurile Iordanului primindu-L.

Pripeală: Astăzi Stăpânul de sus Se mărturiseşte Fiu iubit.
Pripeală: Astăzi Stăpânul a venit să sfinţească firea apelor.
Pripeală: Astăzi Stăpânul, Botez primeşte din mâna înainte Mergătorului.

Troparul: Uns-ai firea omenească săvârşindu-o Împărate fără început, cu împărtăşirea Duhului, şi cu prea curate ape curăţindu-o, şi puterea întunericului cea înălţată biruind, acum ai mutat-o la viaţa cea neîncetată.

Apoi strana întâia, cântă pripeala Canonului întâi şi

Irmos: Nu se pricepe toată limba a te lăuda după vrednicie, şi se întunecă şi mintea cea mai presus de lume, a cânta ţie de Dumnezeu Născătoare. Însă ceea ce eşti bună primeşte credinţa, că ştii dragostea noastră cea dumnezeiască; că tu creştinilor eşti folositoare, pe tine te slăvim.

Şi a doua strană, asemenea cânta pripeala Canonului al doilea şi

Irmos: O minunile naşterii tale celei mai presus de minte! Mireasă prea curată, Maică binecuvântată! Prin care dobândind desăvârşit mântuire, te lăudăm cum se cade ca pe făcătoarea de bine, daruri aducând, cântare de mulţumire.

Luminânda:

Podobie: Cercetatu-ne-a pe noi de sus...

Arătatu-s-a Mântuitorul darul şi adevărul, în repejunile Iordanului; şi pe cei ce erau întru întuneric şi în umbră dormeau i-a luminat. Pentru că a venit şi S-a arătat, Lumina cea neapropiată. (De trei ori)

La Laude

Stihirile pe 6, glas 1, singur glasul:

Ale lui Ghermano patriarhul:

Lumină din lumină a strălucit lumii Hristos Mântuitorul nostru, cel ce S-a arătat Dumnezeu. Acestuia popoarele să ne închinăm. (de două ori)

Cum Te vom cinsti Hristoase pe Tine, Stăpânul, noi robii după vrednicie ? Că în ape pe noi pe toţi ne-ai înnoit.

Tu în Iordan botezându-Te Mântuitorul nostru, apele ai sfinţit, sub mâna slugii plecându-Te, şi patimile lumii tămăduind. Mare este taina rânduielii Tale, Iubitorule de oameni, Doamne slavă Ție.

Lumina cea adevărată S-a arătat şi tuturor luminare se dăruieşte. Botează-Se Hristos cu noi, cel ce este mai presus decât toată curăţia. Pune sfinţenie în apă şi sufletelor aceasta curăţire se face. Pământesc lucru este cel ce se arată, şi mai presus de ceruri cel ce se cunoaşte. Prin baie este mântuirea, prin apă Duhul, prin

afundare suirea noastră la Dumnezeu se face. Minunate sunt lucrurile Tale Doamne slavă Ție.

Cela ce îmbracă Cerul cu nori, cu apele Iordanului Se îmbracă astăzi şi cu a mea curăţire Se curăţeşte, Cela ce ridică păcatul lumii. Şi de Duhul Cel de o Fiinţă de sus Se mărturiseşte, Fiul, Unul-Născut a fi al Tatălui celui de sus. Către Carele să strigăm: Cela ce Te-ai arătat şi ne-ai mântuit pe noi, Hristoase Dumnezeul nostru slavă Ție.

Slavă..., glas 6, a lui Anatolie

Cu apele Iordanului Te-ai îmbrăcat Mântuitorule, cela ce Te îmbraci cu lumina ca şi cu o haină. Şi Ți-ai plecat creştetul la Mergătorul înainte, cela ce ai măsurat Cerul cu palma. Ca să întorci lumea de la înşelăciune, şi să mântuieşti sufletele noastre.

Şi acum..., glas 2, a lui Anatolie

Astăzi Hristos la Iordan a venit să Se boteze. Astăzi Ioan s-a atins de creştetul Stăpânului. Puterile cereşti s-au spăimântat, văzând taină prea slăvită. Marea a văzut şi a fugit, Iordanul văzând s-a întors înapoi, iară noi cei ce ne-am luminat strigăm: Slavă lui Dumnezeu, celui ce S-a arătat şi pe pământ S-a văzut şi a luminat lumea.

Slavoslovia cea mare.Ecteniile şi Otpustul. Apoi făcându-se Ectenia de către preot, sărutăm cinstita Cruce, şi se face Otpustul.

Cade-se a şti: Că de se va întâmpla odovania praznicului Dumnezeieştii Arătări, în Duminica cea mai înainte de a vameşului şi a fariseului, Sâmbătă seara la Vecernia cea mică, la Doamne strigat-am..., punem stihirile Învierii, pe 4. Slavă..., Şi acum..., a praznicului. La Stihoavnă stihira Învierii 1, şi a praznicului. Stihoavna cu stihurile sale cele de la Vecernia cea mare, Slavă..., Şi acum..., a praznicului: Astăzi Hristos la Iordan a venit... glas 2, cea de la Laude. Troparul învierii, Slavă..., Şi acum..., al praznicului.

La Vecernia cea mare

După obişnuita Catismă, La Doamne strigat-am: Stihirile învierii 3 şi ale lui Anatolie 1, şi ale praznicului 6, cele ce sunt la însuşi praznicul. Slavă..., a praznicului, Şi acum..., a Născătoarei-Învierii glasului.

La Litie, stihirile. Slavă..., Şi acum..., a praznicului.

La Stihoavnă, Stihirile învierii, Slavă..., Şi acum..., a praznicului. La bine-cuvântarea pâinilor, Troparul: Născătoare de Dumnezeu Fecioară... de două ori, şi al praznicului odată şi citire din Faptele Apostolilor.

Iar de nu este Priveghere, după: Acum slobozeşte... Troparul Învierii, Slavă..., Şi acum..., al praznicului.

La Pavecerniţă, după Cade-se cu adevărat..., şi după Tatăl nostru..., Condacul praznicului.

La Utrenie

La Dumnezeu este Domnul..., Troparul învierii de 2 ori. Slavă..., Şi acum..., al praznicului. După Catisme, Sedelnele învierii cu ale Născătoarei şi citire. După Fericiţi cei fără prihană..., şi Troparele: Soborul îngeresc... Ipacoi al glasului, Antifoanele, Prochimen: Toată suflarea... Evanghelia învierii şi celelalte ale învierii până la Canoane. Canonul învierii cu Irmosul pe 4, şi al Născătoarei de Dumnezeu pe 2, şi ale praznicului, amândouă Canoanele pe 8. Catavasiile praznicului, după a 3-a Cântare, Condacul praznicului şi Icosul şi Ipacoi al praznicului şi citirea prăznuiri. După a 6-a Cântare, Condacul Învierii şi Icosul şi citirea la Prolog. La a 9-a Cântare, cântăm: Ceea ce eşti mai cinstită... Luminânda învierii, Slavă..., Şi acum..., a praznicului.

La Laude; Stihirile Învierii 4, şi ale praznicului 4, cu Stihurile lor. Slavă..., Stihira Evangheliei, Şi acum... Prea binecuvântată eşti... Slavoslovia cea mare. După Sfinte Dumnezeule..., Troparul Învierii numai, Ecteniile şi Otpustul. La ceasuri; Troparul Învierii, Slavă..., al praznicului, Şi acum..., a Născătoarei ceasurilor. După Tatăl nostru..., Condacul praznicului şi al Învierii le zicem schimbându-le.

La Liturghie

Fericirile glasului pe 6 şi ale praznicului, Cântarea a 9-a, de la amândouă Canoanele pe 4. După Vohod Troparul Învierii şi al praznicului. Prochimenul, Apostolul şi Evanghelia Duminicii rândului. Aliluia şi Chinonicul praznicului şi al zilei.

Cade-se a şti: De se va întâmpla, în odovania dumnezeieştii Arătări, Duminica vameşului şi a fariseului, Sâmbătă seara la Vecernia cea mică: Stihirile Învierii pe

4. Slavă..., Şi acum..., a Născătoarei glasului de la Vecernia cea mică. La Stihoavnă Stihira Învierii una, şi Stihoavna praznicului de la Vecernia cea mare cu Stihurile ei. Slavă..., Şi acum..., a praznicului: Astăzi Hristos... scrisă la Laude, după Sfinte Dumnezeule... Troparul Învierii. Slavă..., Şi acum... al praznicului. Ectenia mică şi Otpustul.

La Vecernia cea mare

Fericit bărbatul..., Catisma toată, la Doamne strigat-am..., Stihirile învierii 3 şi ale Triodului 3 cu cea de Slavă..., şi ale praznicului 4, cele ce se cântă la însuşi praznicul, Slavă..., a praznicului, Şi acum..., a Născătoarei, a glasului din Octoih. Vohod, Prochimenul zilei.

La Litie, Stihirile praznicului şi ale Triodului aceluiaşi glas 3: Glasul fariseului cel mult lăudător... Slavă..., glas acelaşi: Cunoscând suflete al meu osebirea... Şi acum..., a praznicului.

La Stihoavnă, Stihirile învierii, Slavă..., a Triodului, Şi acum..., a praznicului. La binecuvântarea pâinilor, Troparul : Născătoare de Dumnezeu Fecioară... de 2 ori, şi al praznicului, apoi Citire. Iar de nu este Priveghere, după: Acum slobozeşte... Troparul Învierii, Slavă..., Şi acum..., al praznicului, la Pavecerniţă, după Cade-se cu adevărat... şi după Tatăl nostru... Condacul praznicului, Slavă..., Şi acum..., al Triodului.

La Utrenie

La Dumnezeu, este Domnul..., Troparul Învierii, de 2 ori. Slavă..., Şi acum... al praznicului. După Catisme, Sedelnele Învierii, cu ale Născătoarei şi Fericiţi cei fără prihană... cu Troparele: Soborul îngeresc... Ipacoi al glasului, Antifoanele şi Prochimenul glasului şi Evanghelia Învierii: Învierea lui Hristos văzând... Psalm 50, Slavă..., Uşile pocăinţei... Și acum..., În calea mântuirii... Deci Stihul: Miluieşte-mă Dumnezeule... Apoi Stihira: La mulţimea faptelor mele... glas 6, Canonul învierii cu Irmosul pe 4 şi al Triodului pe 4. Şi ale praznicului amândouă Canoanele pe 6. Catavasia praznicului, după a 3 Cântare Condacul şi Icosul şi Sedealna Triodului, Slavă..., Şi acum..., a praznicului. După a 6 Cântare Condacul şi Icosul praznicului şi citire la Prolog. La a 9-a Cântare cântăm: Ceea ce eşti mai cinstită... Luminânda Învierii, Slavă..., a Triodului, Şi acum..., a praznicului.

La Laude; Stihirile învierii 4 şi ale praznicului, cu cea de Slavă... 4 cu Stihirile lor, Slavă... a Triodului glas 8: Pe Fariseul ce se îndrepta... Şi acum... Prea

binecuvântată eşti... Slavoslovia cea mare, Ecteniile şi sfârşit. Şi obişnuita ieşire întru care cântăm Slavă..., Şi acum..., Stihira Evangheliei. La ceasul dintâi, Troparul Învierii. Slavă... al praznicului, Şi acum..., al Născătoarei ceasurilor. După Sfinte Dumnezeule..., Condacul Triodului. Aşa şi la celelalte ceasuri zicem Troparele. Iar Condacele, al praznicului şi al Triodului schimbându-le le zicem.

La Liturghie

Fericirile glasului pe 4 şi ale Triodului Cântarea a 3-a pe 4 şi ale praznicului Cântarea a 9-a pe 4. După Vohod, Troparul învierii şi al praznicului, Slavă..., Condacul Triodului Şi acum..., al praznicului. Prochimenul glasului şi al praznicului. Apostol şi Evanghelia vameşului şi a fariseului. Chinonicul zilei şi al praznicului.

Canon de rugăciune la praznicul Botezului Domnului (1)

Tropar la praznicul Botezului Domnului: În Iordan Botezându-Te Tu, Doamne, închinarea Treimii s-a arătat, că glasul Părintelui a mărturisit Ţie, Fiu Iubit pe Tine numindu-Te; şi Duhul, în Chip de porumbel, a adeverit întărirea Cuvântului, Cel ce Te-ai arătat, Hristoase Dumnezeule şi lumea ai luminat, Slavă Ţie.

Tropar la praznicul Botezului Domnului: Arătatu-Te-ai în lume, Cel ce ai făcut lumea, ca să luminezi pe cei ce şedeau întru întuneric, Iubitorule de oameni, Slavă Ţie.

Tropar la praznicul Botezului Domnului: Păcătoşilor şi vameşilor, pentru mulţimea milei Tale Te-ai arătat, Mântuitorul nostru că unde avea să strălucească Lumina Ta, dacă nu celor ce şedeau întru întuneric? Iubitorule de oameni, Slavă Ţie.

Cântarea 1

Irmos: Fundul adâncului l-a descoperit şi pe uscat pe ai Săi i-a trecut, întru acelaşi acoperind pe potrivnici, Domnul, Cel Tare întru războaie, că S-a prea slăvit.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Pe Adam, cel stricat, iarăşi îl zideşte în apele Iordanului şi capetele diavolilor, celor ascunşi, le sfărâmă Împăratul veacurilor, Domnul, că S-a prea slăvit.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Cu Focul cel fără de materie al Dumnezeirii, în Trup materialnic îmbrăcându-Se, cu apa Iordanului Se acoperă Cel ce S-a Întrupat din Fecioară, Domnul că S-a prea slăvit.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Cel ce spală păcatele oamenilor împreună cu aceştia S-a curăţit în Iordan, cu care voind S-a asemănat, rămânând ceea ce era şi pe cei din întuneric îi luminează Domnul, că S-a prea slăvit.

Cântarea a 3-a

Irmos: Domnul, cel ce dă cârmuitorilor noştri tărie şi înalţă fruntea unşilor Săi, S-a născut din Fecioară şi vine către Botez, deci credincioşii să-I strigăm: nu este sfânt ca Dumnezeul nostru şi nu este drept, afară de Tine, Doamne.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Veseleşte-te, astăzi, Biserică a lui Hristos, care mai înainte erai stearpă şi cumplit neroditoare. Că prin apă şi prin Duh s-au născut ţie fii, care cu credinţă strigă: nu este sfânt ca Dumnezeul nostru şi nu este drept, afară de Tine, Doamne.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Înaintemergătorul strigă în pustiu cu mare glas: gătiţi căile lui Hristos şi cărările Dumnezeului nostru drepte le faceţi şi cu credinţă strigaţi: nu este sfânt ca Dumnezeul nostru şi nu este drept, afară de Tine, Doamne.

Cântarea a 4-a

Irmos: Auzitu-s-a, Doamne, glasul Tău, care ai zis: glasul celui ce strigă în pustiu, când ai tunat peste ape multe, mărturisind Fiului Tău,cu totul fiind de faţă, iar prin Duhul a strigat: Tu eşti Hristos, Înţelepciunea şi Puterea lui Dumnezeu.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Să se curăţească Soarele cel prea luminat din fire, cine a mai văzut? A strigat propovăduitorul. Să Te spăl cu ape pe Tine, strălucirea Slavei, Chipul Tatălui, cel pururea Veşnic şi iarbă fiind eu să mă ating de focul Dumnezeirii Tale? Că Tu eşti Hristos, Înţelepciunea şi Puterea lui Dumnezeu.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Arătatu-şi-a Moise dumnezeiasca-i cucernicie pe care a avut-o, apropiindu-se de Tine. Că dacă Te-a înţeles,când l-ai strigat din rug, îndată şi-a întors faţa. Dar eu cum Te voi privi desluşit sau cum îmi voi pune mâna peste Tine? Că Tu eşti Hristos, Înţelepciunea şi Puterea lui Dumnezeu.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Suflet înţelegător având şi cinstit fiind cu dreapta judecată, mă ruşinez de cele neînsufleţite că dacă Te voi boteza pe Tine, mă vor învinui: muntele ce fumega cu foc, marea ce s-a despărţit în două şi Iordanul acesta, care s-a întors. Că Tu eşti Hristos, Înţelepciunea şi Puterea lui Dumnezeu.

Cântarea a 5-a

Irmos: Iisus, Începătorul vieţii, vine să dezlege osânda lui Adam celui întâi zidit iar curăţire, ca Unui Dumnezeu, netrebuindu-I, pe cel căzut îl curăţeşte în Iordan, întru care omorând vrajba, dăruieşte pacea, care covârşeşte toată mintea.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Adunându-se popoare nenumărate să se boteze de la Ioan, acela a stat în mijlocul lor şi a strigat către cei de faţă: cine v-a arătat vouă, neascultătorilor să fugiţi de mânia ce va să fie? Aduceţi roade vrednice lui Hristos, că Cel ce stă acum de faţă dăruieşte pacea.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Lucrătorul şi Ziditorul în mijloc stând, ca Cel ce Singur cercetează inimile tuturor şi în mâini luând lopata curăţitoare, desparte cu multă înţelepciune aria cea a toată lumea, arzând nerodirea şi dăruind viaţă veşnică celor bine roditori.

Cântarea a 6-a

Irmos: Glasul Cuvântului, sfeşnicul Luminii, luceafărul mergător înaintea Soarelui, în pustiu strigă tuturor popoarelor: pocăiţi-vă şi mai înainte vă curăţiţi că de faţă stă Hristos, izbăvind lumea din stricăciune.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Cel ce S-a Născut fără stricăciune din Dumnezeu Tatăl, S-a Întrupat din Fecioara, fără de pată, Hristos a cărui curea, adică unirea Cuvântului cea cu noi, Înaintemergătorul ne învaţă că nu este lesne a o dezlega, care izbăveşte pe pământeni din stricăciune.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Cu foc botează în cele din urmă, Hristos, pe cei neascultători, care nu Îl socoteau Dumnezeu, iar pe cei ce cunosc Dumnezeirea Lui, cu Duhul îi înnoieşte, prin apă, cu harul, de greşeli izbăvindu-i.

Condac, glasul al 4-lea: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Cântarea a 7-a

Irmos: Pe tinerii cei bine credincioşi, care au intrat în cuptorul cel cu foc, suflând Duhul cel răcoritor şi pogorârea dumnezeiescului înger, nevătămaţi i-a păzit. Pentru aceea, în văpaie răcoriţi fiind, cu mulţumire cântau: Prea lăudate Doamne al părinţilor şi Dumnezeule, bine eşti cuvântat.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Precum în cer tot aşa şi la Iordan, Puterile Îngereşti au stat de faţă, cu cutremur şi cu mirare, privind la smerenia cea mare a lui Dumnezeu: cum Cel ce ţine aşezarea apelor celor mai de deasupra a stat în ape, purtător de Trup, Dumnezeul părinţilor noştri.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Norul şi marea, întru care oarecând, s-a botezat poporul de demult, întru ieşire, prin Dătătorul Legii, au preînchipuit minunea dumnezeiescului Botez. Şi marea era

chipul apei, iar norul, al Duhului prin care desăvârşiţi făcându-ne, strigăm: bine eşti cuvântat Dumnezeul părinţilor noştri.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Toţi credincioşii, teologhisind neîncetat, cu îngerii să slăvim pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Duhul Sfânt că Aceasta este Treimea cea în Trei Ipostase de o Fiinţă şi Unul este Dumnezeu, căruia Îi cântăm: Prea lăudate Doamne al părinţilor şi Dumnezeule, bine eşti cuvântat.

Cântarea a 8-a

Irmos: Taină minunată a arătat cuptorul Babilonului, care a izvorât rouă, că în valurile sale vrea să primească Iordanul pe Focul cel netrupesc şi îngăduie pe Ziditorul, cel ce Se botează cu Trupul, pe care ÎI binecuvântează popoarele şi Îl prea înalţă întru toţi vecii.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Leapădă orice temere, a zis Izbăvitorul Înaintemergătorului pleacă-te Mie şi vino la Mine ca la Hristos, că Acesta sunt din fire, supune-te poruncii Mele şi Mă botează pe Mine, cel ce Mă pogor, pe care Mă binecuvântează popoarele şi Mă prea înalţă întru toţi vecii.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Cuvintele Stăpânului dacă le-a auzit Botezătorul, cutremurându-se, palma şi-a întins. Dar atingându-se cu mâna de creştetul Ziditorului său, cel ce vrea să Se boteze, a strigat: sfinţeşte-mă, că Tu eşti Dumnezeul meu, pe care Te binecuvântează popoarele şi Te prea înalţă întru toţi vecii.

Stih: ***Preasfântă Treime, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie!***

A Treimii arătare în Iordan, s-a făcut că Însăşi Firea mai presus de Dumnezeire, Tatăl, a strigat: Acesta ce Se botează este Fiul Meu cel Iubit. Şi Duhul a venit la Cel asemenea, pe care Îl binecuvântează popoarele şi-L prea înalţă întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe Cea mai cinstită decât Oştile cereşti.***

Irmos: Nu izbuteşte nici o limbă a te lăuda după vrednicie, ci se întunecă şi mintea cea mai presus de lume să cânte ţie, de Dumnezeu Născătoare. Însă, fiind bună, primeşte credinţa că ştii râvna noastră cea dumnezeiască, că tu creştinilor eşti ocrotitoare, pe tine te mărim.

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe Cel ce a cerut Botez de la Înaintemergătorul.***

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe Cel ce a cerut la Iordan să Se boteze.***

Troparul: Vino David cu Duhul la cei luminaţi. Cântă acum: apropiaţi-vă de Dumnezeu cu credinţă, grăind: luminaţi-vă că săracul acesta Adam, întru cădere a strigat şi l-a auzit pe el Domnul, venind la apele Iordanului şi pe cel stricat l-a înnoit.

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe Cel ce a fost mărturisit de glasul Părintesc.***

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe Cel din Treime, care Şi-a plecat grumazul şi botez a primit.***

Troparul: Isaia grăieşte: spălaţi-vă şi vă curăţiţi, lăsaţi-vă vicleşugurile dinaintea Domnului. Cei însetaţi mergeţi la apa cea vie, că Hristos stropeşte cu apă înnoitoare pe cei ce se apropie de Dânsul cu credinţă şi botează cu Duh spre Viaţa cea neîmbătrânitoare.

Stih: ***Proorocule, vino la Mine, întinde-ţi mâna şi Mă botează degrabă.***

Stih: ***Proorocule, lasă acum şi Mă botează pe Mine, cel ce voiesc, că am venit să împlinesc toată dreptatea.***

Troparul: Păziţi suntem, credincioşilor cu harul şi cu pecetea, că precum evreii scăpau de pierzătorul ungând pragurile cu sânge, aşa şi nouă această dumnezeiască prăznuire ne va fi baie de a doua naştere din care vom vedea şi Lumina cea neapusă a Treimii.

Canon de rugăciune la praznicul Botezului Domnului (2)

Tropar la praznicul Botezului Domnului: În Iordan Botezându-Te Tu, Doamne, închinarea Treimii s-a arătat, că glasul Părintelui a mărturisit Ţie, Fiu Iubit pe Tine numindu-Te şi Duhul, în Chip de porumbel, a adeverit întărirea Cuvântului, Cel ce Te-ai arătat, Hristoase Dumnezeule şi lumea ai luminat, Slavă Ţie.

Tropar la praznicul Botezului Domnului: Arătatu-Te-ai în lume, Cel ce ai făcut lumea, ca să luminezi pe cei ce şedeau întru întuneric, Iubitorule de oameni, Slavă Ţie.

Tropar la praznicul Botezului Domnului: Păcătoşilor şi vameşilor, pentru mulţimea milei Tale Te-ai arătat, Mântuitorul nostru că unde avea să strălucească Lumina Ta, dacă nu celor ce şedeau întru întuneric? Iubitorule de oameni, Slavă Ţie.

Cântarea 1

Irmos: Umblat-a Israel prin valul cel învăluit al mării, cel ce s-a arătat uscat îndată. Iar negrul luciului pe voievozii egipteni i-a înecat cu totul, mormântul cel aşternut cu apă, cu Puterea cea tare a dreptei Stăpânului.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Plecatu-Ţi-ai grumazul Tău, Împărate, soarelui celui purtător de lumină, care s-a arătat oamenilor din pustiu, venind acum la apele Iordanului, ca să smulgi pe începătorul neamului din locul cel întunecos şi să curăţeşti făptura de toată spurcăciunea.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Cuvinte fără de început, pe cel ce s-a îngropat cu Tine în râu, pe cel stricat de înşelăciune, îl înnoieşti desăvârşit, primind acest prea puternic glas de negrăit, de la Tatăl: Acesta este Fiul Meu cel Iubit şi întocmai Mie cu Firea.

Cântarea a 3-a

Irmos: Câţi ne-am dezlegat din cursele cele vechi, de leii cei mâncători cărora li s-au sfărâmat dinţii, să ne bucurăm şi să împletim cuvânt din cuvintele cântării, cu care de la noi de daruri se îndulceşte.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Cel ce a sădit întâi moartea făpturii, închipuindu-se în firea fiarei celei rău făcătoare, se întunecă prin Trupeasca venire că este lovit de Stăpânul, Cel ce S-a arătat ca un Luceafăr, ca să-i sfărâme capul cel vrăjmaş.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Trage la Sine firea cea de Dumnezeu zidită, cea îngropată în hotarele pântecelui tiranului. Spre zidirea cea din nou a neamului pământesc, Stăpânul Se naşte, lucrul prea bun săvârşind, că a venit, vrând să curăţească firea noastră.

Cântarea a 4-a

Irmos: Curăţindu-se cu lumina privirii celei tainice, cântând proorocul a oamenilor înnoire, a glăsuit mişcat fiind de Duhul, arătând Întruparea Cuvântului celui Negrăit, de care s-au sfărâmat stăpânirile celor puternici.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Trimis fiind de la Tatăl, prea luminate Cuvinte, vii să goneşti cuprinderea nopţii cea rău întunecată, să dezrădăcinezi păcatele oamenilor şi să-i tragi la Tine, ca pe nişte fii luminaţi, cu botezul Tău cel din curgerile Iordanului.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Văzând pe Însuşi Cuvântul cel prea slăvit, propovăduitorul strigă lămurit făpturii: Acesta, care este mai înainte de mine, a strălucit după mine cu Trup asemenea mie, cu dumnezeiască putere, ca să strice păcatul nostru cel vrăjmaş.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Păşune aducând Celei ce Însăşi este purtătoare de viaţă, vânează călcând peste cuiburile vrăjmaşului, dărâmând nenumăratele piedici, Dumnezeu Cuvântul şi pe cel ce lovea cu călcâiul pe tot neamul prinzându-l, mântuieşte făptura.

Cântarea a 5-a

Irmos: Cei ce ne-am spălat prin curăţirea Duhului de veninul spurcatului şi întunecatului vrăjmaş, plecat-am pe calea cea nouă, fără rătăcire, care duce la bucuria cea neapropiată, apropiată numai celor împăcaţi cu Dumnezeu.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Văzând Făcătorul pe cel ce l-a zidit cu degetele întru întunericul greşelilor şi în legături de nescăpat, ridicându-l l-a pus pe amândoi umerii Săi, iar acum în vârtejurile curgerilor năvalnice îl spală de ruşinea cea de demult, a răului obicei al lui Adam.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Cu dreaptă credinţă să alergăm, cu osârdie, la Izvoarele cele prea curate, ale curgerii celei mântuitoare şi să vedem pe Cuvântul cel din cea nestricată, cel ce ne pune înainte apa dumnezeieştii însetări, care curăţeşte cu blândeţe boala lumii.

Cântarea a 6-a

Irmos: Pe Cel dorit L-a mărturisit cu prea fericit glas Tatăl, pe care din pântece L-a născut.Adevărat, zice, Acesta de o Fire fiindu-Mi Fiu, luminat a ieşit din neamul omenesc: Cuvânt al Meu Viu şi Om după rânduială.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Din leul cel de mare, proorocul, cel ce s-a prins minunat timp de trei nopţi în cele dinlăuntru ale lui, iarăşi a ieşit, arătând tuturor, de mai înainte, mântuirea de diavolul cel de oameni ucigător, prin naşterea cea de a doua, în anii cei de apoi.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Cerul deschizându-se, prin prea luminatele sale adâncuri, cele mai ascunse, proorocul a zărit pe Duhul, Cel trimis de la Tatăl, pogorându-Se ca un Porumbel în chip de negrăit şi rămânând peste Cuvântul cel Preacurat, S-a arătat popoarelor, venind la Stăpânul.

Condac: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Cântarea a 7-a

Irmos: Ars-a cu apă capetele vrăjmaşului Cel ce a potolit văpaia cea înălţată a cuptorului în care erau tinerii cei binecredincioşi. Negura cea grea, care este din păcat, toată o spală cu roua Duhului.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Văpaia haldeilor cea îngrozitoare, care Te închipuia pe Tine, ai oprit-o, prefăcând-o în rouă. Iar acum cu apă Te-ai îmbrăcat, surpând pe vătămătorul vrăjmaş, cel tăinuit, care chema la calea cea lunecătoare.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Despărţindu-se Iordanul de demult, pe uscat a trecut poporul lui Israel, închipuindu-Te pe Tine, Cel Prea puternic, care treci acum, cu sârguire făptura prin ape, către calea cea nestricată şi mai bună.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Ştim că Tu ai adus de demult în chip jalnic potopul cel atot nimicitor, spre pierderea a toate; o, de trei ori mărețe şi uimitoare lucruri făcând! Iar acum ai înecat, Hristoase, păcatul, pentru milostivirea şi mântuirea oamenilor.

Cântarea a 8-a

Irmos: Slobodă făptura se cunoaşte şi fii luminii sunt cei mai înainte întunecaţi. Singur domnul întunericului suspină. Acum toată moştenirea neamurilor, ceea ce era mai înainte ticăloasă, cu osârdie să binecuvânteze pe Pricinuitorul.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Cei trei temători de Dumnezeu în foc fiind rouraţi, strălucind luminat întru întreitele sfinţenii, au arătat în chip lămurit firea cea prea înaltă care a ars, cu amestecarea omenească în rouă în chip dorit, toată înşelăciunea atotpierzătoare.

Stih: ***Slavă Ţie, Doamne, Slavă Ţie!***

Să se îmbrace în alb toată firea pământească cea ridicată acum din cădere la ceruri, căci prin Cuvântul, prin care toate se ţin, spălată de greşelile cele dintâi în ape curgătoare, a scăpat de ele, curăţindu-se în chip luminat.

Cântarea a 9-a

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe cea mai cinstită decât Oştile cereşti, pe prea curata Fecioară, Născătoare de Dumnezeu.***

Irmos: O, minunile naşterii tale celei mai presus de minte, Mireasă prea curată, Maică binecuvântată, prin care dobândind desăvârşit mântuire, cântăm după vrednicie Făcătoarei de bine, aducând ca dar cântare de mulţumire.

Stih: ***Astăzi Stăpânul îşi pleacă grumajii sub mâna Înaintemcrgătorului.***

Stih: ***Astăzi Ioan botează pe Stăpânul în apele Iordanului.***

Stih: ***Astăzi Stăpânul în ape îngroapă păcatele oamenilor.***

Troparul: Ştim că cele ce s-au arătat lui Moise în rug, aici prin uimitoare aşezăminte s-au lucrat. Că precum Fecioara, care a purtat în sine Foc, născând pe Purtătorul de lumină, a fost păzită de Binefăcătorul bevătămată, aşa au fost păzite şi apele Iordanului, primindu-L pe El.

Stih: ***Astăzi Stăpânul de sus este mărturisit Fiu Iubit.***

Stih: ***Astăzi Stăpânul a venit să sfinţească firea apelor.***

Stih: ***Astăzi Stăpânul primeşte Botez din mâna Înaintemergătorului.***

Troparul: Împărate fără de început, desăvârşind firea omenească, ai uns-o cu împărtăşirea Duhului şi cu ape prea curate ai curăţit-o şi puterea întunericului cea înfumurată biruind, ai mutat-o acum la Viaţa cea neîncetată.

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe Cea mai cinstită decât Oştile cereşti.***

Irmosul: Nu izbuteşte nici o limbă a te lăuda după vrednicie, ci se întunecă şi mintea cea mai presus de lume să cânte ţie, de Dumnezeu Născătoare. Însă, fiind Bună, primeşte credinţa că ştii râvna noastră cea dumnezeiască, că tu creştinilor eşti ocrotitoare, pe tine te mărim.

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe cea mai cinstită decât Oştile cereşti, pe prea curata Fecioară, Născătoare de Dumnezeu.***

Irmosul: O, minunile naşterii tale celei mai presus de minte, Mireasă prea curată, Maică binecuvântată, prin care dobândind desăvârşit mântuire, cântăm după vrednicie Făcătoarei de bine, aducând ca dar cântare de mulţumire.

Acatistul Botezului Domnului Iisus Hristos

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te

sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condacul 1

Pe tine, Împăratul cerului şi al pământului, Luminătorul nostru, văzându-Te în Iordan, botezat de robul tău, cerurile s-au înfricoşat şi tot pământul s-a înfiorat, îngerii s-au mirat şi toată făptura s-a bucurat. La păcătoşi şi la vameşi ai venit ca să speli cu ape păcatele oamenilor. Iar noi, nevrednicii, cu mulţumire îţi cântăm: ***Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, Slavă Ţie.***

Icosul 1

Veniţi în grabă astăzi, puteri îngereşti, văzând pe Stăpânul Hristos, venit la repejunile Iordanului să cureţe păcatul lui Adam şi cunoscând dumnezeiasca taină, cu frică proslăviţi marea sa coborâre, că Dumnezeu s-a făcut om şi neştiind de păcat vine ca un Miel al lui Dumnezeu să ridice păcatele la toată lumea. Pentru aceasta, cei ce proslăviţi Dumnezeiasca arătare a lui Hristos, cântaţi lui ca şi la Betleem aceste laude:
Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, că din cer de la Tatăl, ai venit în această lume;

Slavă Ţie, Dumnezeule cel Preaînalt, care te-ai coborât chiar până la chipul de rob;
Slavă Ţie, Mântuitorul lumii, căci ca un om ai venit la Ioan să te botezi;
Slavă Ţie, Luminătorul făpturii, căci ca un nou Adam, păcatele lui Adam cel căzut ai purtat;
Slavă Ţie, Lumina cea fără de început, care la Iordan ai vrut să strălucească lumina cea mare a cunoştinţei la toată lumea;
Slavă Ţie, soarele dreptăţii, care ai dorit să dăruieşti oamenilor în arătarea ta, prea luminoasa dimineaţă a harului;
Slavă Ţie, cel ce ai venit să scapi lumea de vechea înşelăciune;
Slavă Ţie, cel ce ne-ai arătat nouă marea taină a credinţei;
Slavă Ţie, cel ce ai săvârşit pentru noi minuni mari cu ape multe;
Slavă Ţie, cel ce ai luminat cerurile şi tot pământul cu lumina învăţăturilor Tale;
Slavă Ţie, cel ce pe faraon cel gândit l-ai înecat în repejunile Iordanului;
Slavă Ţie, cel ce ai adus oamenii, prin apele botezului, la viaţă veşnică;
Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condacul 2
Văzând cu Duhul dumnezeiescul Înaintemergător venirea ta în lume, Hristoase, a venit la Iordan şi luminat a grăit oamenilor: ***S-a apropiat Izbăvirea noastră!*** Siliţi-vă să-L întâmpinaţi pe Dânsul şi cu buze neîntinate să-i cântăm: ***Aliluia!***

Icosul 2
Gând ceresc având întru sine, Luminătorul lumii, marele Înaintemergător, a grăit către oameni: ***Curăţiţi-vă pentru că vine Hristos să izbăvească lumea din stricăciune şi să dezlege blestemul lui Adam cel întâi zidit. Să se bucure pustia Iordanului şi precum crinul să înflorească, iar pământul să se bucure acum. Pregătiţi căile Domnului şi drepte faceţi cărările Dumnezeului nostru*** şi cântaţi cu veselie unele ca acestea:
Slavă Ţie, lumina cea nespusă, care ai fost vestită de luminătorul lumii;
Slavă Ţie, cuvânt nepătruns, care ai fost prezis de glasul Înaintemergătorului tău;
Slavă Ţie, foc curăţitor, căci cu lucrarea ta se stinge toată necurăţia;
Slavă Ţie, izvor binecuvântat, prin care toată firea omenească se sfinţeşte;
Slavă Ţie, făcătorul cerului şi al pământului, care ai binevoit a te boteza de rob;
Slavă Ţie, Fiule, Unule Născut, care ai binevoit să te arăţi la Iordan;
Slavă Ţie, Împăratul adevărului, că Înaintemergătorul s-a temut să-ţi dezlege cureaua încălţămintei;
Slavă Ţie, Stăpânul făpturii, că tot neamul omenesc s-a veselit de botezul tău;
Slavă Ţie, Dumnezeule prea veşnic, că arătarea ta luminează şi înţelepţeşte pruncii;
Slavă Ţie, Lumina lumii, că venirea ta luminează şi înţelepţeşte orbii;

Slavă Ţie, că întru lumina ta vom vedea lumina;
Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condacul 3
Înţelegând, Înaintemergătorul, puterea Dumnezeirii tale, Hristoase, cu frică privindu-te venind la Iordan, se bucura cu duhul şi sălta arătându-te cu mâna şi gră-ieşte oamenilor: ***Acesta este Cel ce izbăveşte lumea din stricăciune. Acesta este Cel ce ne liberează din necazuri. Acesta este Cel ce din robi ne face fiii lui Dumnezeu. Acesta, în locul întunericului, luminează oamenii cu apa Dumnezeiescului botez. Acesta este Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatele lumii***, pe acesta întâmpinându-L să-I cântăm: ***Aliluia!***

Icos 3
Având bogăţie de milostivire ai venit, Iisuse, la păcătoşi şi la vameşi, la râul Iordanului, pentru că nu ai mai răbdat să vezi neamul omenesc muncindu-se de diavolul, ci ai venit ca să-l întrebi iarăşi pe Adam: ***"Unde eşti? Nu te ascunde de Mine. Vreau să te văd dacă eşti gol şi dezbrăcat şi astfel să te învredniceşti să nu te mai ruşinezi".*** Pentru aceasta propovăduim marea Ta coborâre cântându-ţi unele ca acestea:
Slavă Ţie, Păstorul cel bun, că ai voit să cauţi oaia cea rătăcită;
Slavă Ţie, Fiule, Unule Născut, căci ai venit să o porţi pe aceasta pe umerii Tăi;
Slavă Ţie, milostivire nemăsurată, că Te-ai pogorât la omul cel căzut;
Slavă Ţie, iubire nespusă, că ai scos pe oameni din deznădejde;
Slavă Ţie, cel ce întăreşti mâinile slăbănogite ale bolnavilor;
Slavă Ţie, cel ce vindeci picioarele slăbănogite ale şchiopilor;
Slavă Ţie, cel ce veseleşti pustia însetată precum câmpia Libanului;
Slavă Ţie, cel ce pustia Iordanului precum Carmelul ai înfrumuseţat-o;
Slavă Ţie, rouă de viaţă dătătoare;
Slavă Ţie, că eşti mult îndurat precum trestia care se pleacă;
Slavă Ţie, cel ce ai venit să cauţi şi să mântuieşti pe cel pierdut;
Slavă Ţie, cel ce ai venit să-l chemi pe Adam cel izgonit;
Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condac 4
Furtună de gânduri îndoite avea întru sine Înaintemergătorul, când Tu, Hristoase, Împărate, ai venit ca un om la râul Iordanului şi ai vrut să primeşti botezul ca un rob, zicând: ***întinde mâna ta şi te atinge de capul Meu***, şi frica l-a cuprins, săvârşind cele poruncite. Cuprins a fost de tremur Înaintemergătorul, zicând: ***De ce***

ai venit la rob, Doamne, neavând păcate? Cum să botez pe Cel ce poartă necazurile lumii? Cum să luminez pe Luminătorul lumii? Cum să atingă robul cu mâna pe Stăpânul? Eu trebuie să fiu botezat de Tine ca să-ţi cânt: ***Aliluia!***

Icos 4

Auzind Domnul, Iubitorul de oameni, înălţimea smeritelor cuvinte ale Înainte-mergătorului şi văzând temerea lui i-a zis: ***O, bunule, Ioane, dacă vrei să fii smerit în faţa Mea, totuşi, lasă frica, pentru că trebuie să-Mi slujeşti, căci aşa se cuvine nouă să împlinim toată dreptatea, ca prin Mine să se cureţe păcatele oamenilor.*** Iar noi înţelegând acest cuvânt al Tău îţi cântăm:

Slavă Ţie, Hristoase, Lumina cea adevărată, că mila şi dreptatea s-au întâlnit întru Tine;

Slavă Ţie, Împăratul adevărului, că dreptatea şi pacea s-au sărutat întru Tine;

Slavă Ţie, Preadulce Iisuse, că adevărul Tău a strălucit pe pământ, la Betleem;

Slavă Ţie, Mântuitorule Atotmilostiv, că dreptatea Ta din cer a venit la Iordan;

Slavă Ţie, Curăţirea noastră, că apele botezului ne fac mai albi decât zăpada;

Slavă Ţie, Lumina noastră, că prin repejunile harului zideşti inimă curată întru noi;

Slavă Ţie, Cel ce prin coborârea Ta, cerurile le-ai plecat, iar capul Tău ai vrut să-L pleci sub mâna Înaintemergătorului;

Slavă Ţie că, acoperind cele de sus ale Tale, în apele Iordanului ai binevoit să Te afunzi;

Slavă Ţie, Doamne al puterilor, de Care se tem şi se cutremură toate, şi care ai poruncit Înaintemergătorului să lase frica cea mare;

Slavă Ţie, Părinte al îndurărilor, că la Tine milostivirea este nemăsurată şi necercetată şi cu ea ai acoperit păcatele lumii;

Slavă Ţie, Cel ce Te-ai născut din Fecioară, Mântuitorul nostru, cercetează-ne pe noi cu mare îngăduinţa Ta cea nespusă;

Slavă Ţie, Cel ce Te-ai arătat la toată lumea, Hristoase Dumnezeul nostru, sfinţeşte-ne pe noi cu arătarea Ta Dumnezeiască;

Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condac 5

Fiind şuvoi, izvorâtor din Dumnezeu, de har şi bunătate, în repejunile Iordanului ai intrat, ca prin ape să curăţeşti păcatul omenesc: *Frică s-a făcut văzând pe Făcătorul cerului şi al pământului, dezbrăcându-se la râu şi primind botezul de la rob. Puterile îngereşti s-au mirat, râul Iordan şi-a întors apele înapoi, neputând suferi focul ce mânca apele lui şi nici să spele pe cel curat şi să şteargă pe cel fără de păcat.* Pentru aceasta veseleşte-te, Iordane, bucuraţi-vă, izvoare şi bălţi, toate

adâncurile mării; că astăzi s-a sfinţit firea apelor, liberându-se de stăpânul întunericului ce se ascunsese acolo. Şi toată făptura veselindu-se, cântă cu noi: ***Aliluia!***

Icos 5

Pe Tine, Stăpânul lumii, văzându-Te dumnezeiescul Ioan, dezbrăcat şi afundat în ape, ca să îneci păcatele lumii şi golătatea lui Adam iarăşi să o îmbraci în haina măririi, s-a cutremurat cu duhul şi a grăit către Tine, Mielul lui Dumnezeu, care curăţeşti păcatele lumii: ***"Nu îndrăznesc să mă ating de creştetul Tău. Tu însuţi mă sfinţeşte şi mă luminează, pentru că Tu eşti Viaţa şi Lumina şi Pacea lumii".*** Totuşi după cuvântul Tău, cu frică şi-a pus dreapta sa pe Dumnezeiescul Tău creştet şi botezându-Te şi pe Tine, fără de păcat fiind, cu bucurie ţi-a cântat aşa:

Slavă Ţie, Mielul lui Dumnezeu, cel ce ai luat asupra Ta păcatele lumii;

Slavă Ţie, Mântuitorule milosârde, care ai binevoit să îneci în apele Iordanului păcatele oamenilor;

Slavă Ţie, Cel ce ne-ai spălat pe noi de întinăciunea păcatelor;

Slavă Ţie, Cel ce ai dezlegat blestemul lui Adam;

Slavă Ţie, că prin Dumnezeiasca Ta arătare pe toţi oamenii i-ai bucurat;

Slavă Ţie, că prin Botezul Tău în Iordan toată lumea ai luminat;

Slavă Ţie, că pentru noi chip de rob ai luat;

Slavă Ţie, că prin sărăcia Ta pe noi ne-ai îmbogăţit;

Slavă Ţie, că prin smerenia Ta stăpânirea vrăjmaşului până la capăt ai dărâmat;

Slavă Ţie că, prin Botezul Tău, Împărăţia lui Dumnezeu în chip vădit ai început să o zideşti pe pământ;

Slavă Ţie, că la Iordan, calea mântuirii tuturor oamenilor ai arătat;

Slavă Ţie că Lumina vederii de Dumnezeu acolo a luminat;

Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condac 6

Propovăduitorul minunat şi Înaintemergătorul Ioan multe le grăia oamenilor veniţi la dânsul, ca să-ţi gătească, Ţie, calea, Doamne, totuşi a tăcut în faţa Ta, când ai venit la Iordan, deoarece Tu Însuţi, i-ai spus: ***"Dacă vorbeşti celor nelegiuiţi şi celor păcătoşi, botează-Mă repede, în tăcere. Nu se cuvine ca gura omului să grăiască cu glas despre cel ce a venit, Cuvântul lui Dumnezeu şi despre taina ce s-a săvârşit, pentru că îngerii lui Dumnezeu cu frică I-au stat înainte şi toată făptura s-a cutremurat".*** Pentru aceasta şi noi în tăcere adâncă şi cu multă cucernicie îţi cântăm: ***Aliluia!***

Icos 6

La Iordan a strălucit lumii întregi lumină mare, şi taină înfricoşată, că Tu, Stăpâne Hristoase, botezându-Te de către Ioan, cu grabă ai ieşit din apă, scoţând împreună cu Tine lumea şi cerul ţi s-a deschis; Că precum, de demult, Adam a închis cerul pentru toţi, tot aşa oamenii, din nou, împreună cu Tine să dobândească intrarea în locaşurile Raiului şi cu dragoste să-ţi cânte aşa:
Slavă Ţie, Împăratul păcii, Cel ce ai dărâmat peretele cel din mijloc al vrajbei;
Slavă Ţie, Dătătorule de milostivire, Cel ce ai deschis Raiul cel închis prin neascultare;
Slavă Ţie, că la Iordan cerul cel închis prin păcat iarăşi ni l-ai arătat deschis;
Slavă Ţie, că atunci ai făgăduit să ne arăţi îngerii ce urcă şi coboară din ceruri;
Slavă Ţie, că prin coborârea Ta cerurile până la pământ s-au plecat;
Slavă Ţie, că prin Botezul Tău pământul până la ceruri s-a înălţat;
Slavă Ţie, că prin deschiderea cerului tainele negrăite ale lui Dumnezeu întregii lumi s-au arătat;
Slavă Ţie , că prin arătarea lumii cereşti Preasfânta şi Dumnezeiasca binecuvântare tuturor credincioşilor s-a dat;
Slavă Ţie, Cel ce în vremea lui Ilie cerurile le-ai încuiat, nu ne încuia nouă uşile milostivirii Tale;
Slavă Ţie, Cel ce la Iordan cerurile le-ai deschis, deschide-ne şi nouă uşile Cămării Tale Dumnezeieşti;
Slavă Ţie, Cel ce ne-ai arătat în Botezul Tău adâncul iubirii Tale de oameni, scoate din adâncul păcatului pe cei deznădăjduiţi;
Slavă Ţie, Cel ce ai ridicat până la al treilea cer pe aleşii Tăi, ridică-ne în locaşurile cereşti pe noi cei căzuţi în adâncul păcatului;
Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condac 7

Vrând, Doamne, Iubitorule de oameni, să mântuieşti lumea ce pierea în păcate, ne-ai descoperit marea taină a Dumnezeieştii şi întreitei arătări şi precum la începutul fiinţării lumii Duhul lui Dumnezeu, ca un dătător de viaţă se purta deasupra apelor, aşa şi la botezul Tău, Doamne, când în râul Iordanului ai vrut să înnoieşti şi să luminezi neamul omenesc şi toată făptura ce suspină împreună cu noi, Acelaşi Duh Sfânt, iarăşi s-a pogorât din ceruri în chip de porumbel şi a stat deasupra Ta, ca peste un nou Adam, ca să petreacă de acum în oamenii înnoiţi în baia de apă şi cu putere de sus fiind îmbrăcaţi, întru înnoirea duhului, să meargă şi să cânte lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icos 7

Făptură nouă ai arătat, Stăpâne al făpturii, la Botezul Tău, primit de la Ioan, căci precum în timpul lui Noe ai înecat păcatele celei dintâi lumi, aşa şi în apele Iordanului iarăşi ai înecat păcatele întregii lumi zidită din nou cu foc şi Duh şi apă, săvârşind o minunată înnoire şi renaştere. Cu Duh ai zidit din nou sufletele, cu apă ai sfinţit trupul, povăţuind omul şi astfel în chip tainic, din apă, zideşti împreună cu Duhul Biserica cea cu mulţi fii, ca să-ţi cântăm totdeauna aşa:
Slavă Ţie, Ziditorul făpturii, Cel ce ai plecat cerurile şi Te-ai coborât la Iordan;
Slavă Ţie, Mântuitorul lumii, Cel ce ai deschis cerurile şi ne-ai arătat nouă Duhul lui Dumnezeu;
Slavă Ţie, Atotbunule, că Duhul Tău cel sfânt ne învaţă dreptatea pe pământ;
Slavă Ţie, Cel ce prin apă şi prin Duh ai înnoit firea noastră cea învechită prin păcat;
Slavă Ţie, Cel ce prin focul Dumnezeirii în repejunile Iordanului ne-ai dăruit lumina cunoştinţei;
Slavă Ţie, Hristoase, că prin Pogorârea Duhului Tău cel sfânt ne-ai făcut părtaşi la firea cea dumnezeiască;
Slavă Ţie, că prin Duhul înţelepciunii şi al înţelegerii ai descoperit oamenilor adevărata vedere a lui Dumnezeu;
Slavă Ţie, că prin pogorârea Duhului lui Dumnezeu asupra Ta, duhul tăriei şi al înţelepciunii, al vederii şi smereniei şi duhul temerii de Dumnezeu ai vărsat asupra noastră;
Slavă Ţie, că în repejunile Iordanului capetele balaurilor le-ai ars;
Slavă Ţie, că prin arătarea Duhului lui Dumnezeu în chip de porumbel după blândeţile acestuia ne-ai chemat pe noi la curăţie fecioarească;
Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condac 8

Înfricoşătoare şi minunată este arătarea Sfintei Treimi la Iordan: mai întâi Fiul Cel Preaiubit s-a arătat în trup, botezându-se de către robul, îndată Duhul Sfânt s-a pogorât în chip de porumbel, apoi Preadumnezeiescul Părinte a glăsuit din ceruri, mărturisind: ***"Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru care am binevoit".*** O, mare, şi preaslăvită taină: Din cer a tunat Domnul şi Cel de Sus şi-a deschis glasul său, ca să se împlinească proorocia părintelui David: ***"Glasul Domnului peste ape, Dumnezeul Slavei a tunat, Domnul pe ape multe. Glasul Domnului întru tărie, glasul Domnului întru strălucire".*** Pentru aceasta şi noi îţi cântăm cu nevrednice buze, din adâncul sufletului: ***Aliluia!***

Icos 8

Cu totul eşti întru cele înalte, Iisuse, totdeauna şezând în ceruri cu Tatăl, dar nici de cele de jos nu te despărţeşti, născut fiind cu trupul, în Betleem, din Curata Fecioară, acum la Iordan Te arăţi întregii lumi, ca pe cei ce şedeau întru întuneric şi în umbra morţii să-i luminezi cu lumina Arătării Tale Dumnezeieşti. Pentru aceasta luminaţi fiind cu lumina arătării Treimice să-ţi cântăm Ţie, Dumnezeului Celui ce Te-ai arătat şi pe pământ ai fost văzut şi lumea ai luminat:
Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce eşti închinat intru cei de sus împreună cu Tatăl şi cu Duhul;
Slavă Ţie, Fiul Tatălui, Cel ce eşti cântat de Înaintemergătorul întru cei de jos;
Slavă Ţie, Cel ce şezi de-a dreapta Tatălui şi eşti propovăduit de glasul din ceruri;
Slavă Ţie, Cel ce Te-ai întrupat pentru noi şi de toată lumea eşti numit Preaiubitul Fiu al lui Dumnezeu;
Slavă Ţie, că arătându-Te în apele Iordanului, Lumina cea neapusă a Treimii în Botezul Tău ne-ai descoperit;
Slavă Ţie, Cel ce ai fost botezat de mâna robului, şi pe noi, robii Tăi fiind, prin această baie, din nou ne-ai făcut fiii lui Dumnezeu;
Slavă Ţie, Izvorul vieţii şi al nemuririi, care iarăşi ne-ai adus pe noi, cei născuţi din apă şi din Duh, la starea fericită a Raiului;
Slavă Ţie, Făcătorul cerului şi al pământului, care prin botezul Tău de foc vii să faci un cer nou şi un pământ al dreptăţii;
Slavă Ţie, Răsăritul răsăriturilor, Cel ce prin Botezul Tău ai luminat pe cei ce dormeau în întunericul şi în umbra morţii;
Slavă Ţie, Lumină din Lumină, că Lumina cea nevăzută a Duhului Tău a strălucit în sufletele noastre;
Slavă Ţie, Împărate fără de început, că prin apele curate ale Botezului Tău ai spălat păcatul strămoşesc;
Slavă Ţie, Stăpânul făpturii, că pe oamenii cei însetaţi i-ai adăpat din destul;
Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condac 9

Toată firea îngerilor s-a mirat de marea taină a Dumnezeieştii Tale arătări: că pe Adam, cel stricat prin păcat, l-ai înnoit în repejunile Iordanului şi capetele nevăzuţilor balauri, ce se încuibaseră acolo, le-ai zdrobit cu Botezul Tău şi astfel adâncul beznei diavolului l-ai deschis ca, de acolo, să ne scoţi pe noi şi să începi a zidi Împărăţia Ta, care nu este din lumea aceasta şi despre care a proorocit David zicând: ***"Împărăţia Ta este Împărăţie a tuturor veacurilor şi Stăpânirea Ta în fiecare neam şi neam"***, pe care şi noi proslăvind-o îţi cântăm: ***Aliluia!***

Icos 9

Grăitorul de Dumnezeu şi îngerul Dumnezeiesc, marele Înaintemergător, prezis a fost de Maleahi proorocul, că numai el, unul, dintre oameni s-a învrednicit, Doamne, că la botezul Tău să vadă venirea Duhului şi să audă glasul Părintelui, mărturisind din ceruri că Tu eşti Fiul lui Dumnezeu, ca să fie primit propovăduitor al Arătării Dumnezeieştii Treimi. Acela a mărturisit oamenilor într-o zi de dimineaţă, zicând: ***"Am văzut Duhul pogorându-se din Cer ca un porumbel şi a şezut deasupra Lui. Şi eu am văzut şi am mărturisit că acesta este Fiul lui Dumnezeu".*** Iar noi pricepând această mărturie, proslăvim Dumnezeiasca Ta Arătare, Hristoase, cântând:

Slavă Ţie, Dumnezeul Preaveşnic, că eşti mărturisit de glasul Înaintemergătorului;

Slavă Ţie, Miel nevinovat, că prin arătarea Duhului Sfânt eşti mărturisit din ceruri;

Slavă Ţie, putere prea înaltă, că prin deschiderea porţilor cereşti deasupra Iordanului ne-ai deschis porţile închise ale Raiului;

Slavă Ţie, veşnică Milostivire, că prin Botezul Tău ai arătat oamenilor o nouă lume;

Slavă Ţie, Împăratul lumii, care ai vestit pe pământ pace şi mântuire;

Slavă Ţie, Soarele Dreptăţii, că ai strălucit în inimile noastre lumina dreptăţii Tale;

Slavă Ţie, că prin arătarea Sfântului Duh la botezul Tău, ne-ai învrednicit să intrăm cu sufletul curat în cereasca Ta cămară;

Slavă Ţie, că pe Tatăl ceresc la Botezul Tău ni l-ai arătat, ca toţi cei ce credem în Tine cu dreptate să fim fiii Lui;

Slavă Ţie, că prin Duh şi prin foc ai luminat firea noastră cea înnegrită prin păcat;

Slavă Ţie, că prin apă şi prin Duh ai curăţit prea luminat trupul nostru neputincios şi stricat de patimi;

Slavă Ţie, Dumnezeule, că arătându-Te în trup, toată lumea ai înnoit în repejunile Iordanului;

Slavă Ţie, că luând asupra Ta păcatele lumii, păcatul strămoşesc l-ai înecat în apele Botezului;

Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condac 10

Vrând să mântuieşti firea noastră cea căzută şi sărăcită, Hristoase Mântuitorule, ai venit la râul Iordan, la păcătoşi şi la vameşi şi ai primit Botezul de la Ioan, ca să iei asupra-ţi, acolo, în ape, greutatea păcatelor oamenilor şi ca un miel al lui Dumnezeu să fii gata să mergi de bună voie la jertfă şi să răscumperi păcatele lumii cu scump sângele Tău. Pentru aceasta Te-ai şi afundat în apele Iordanului ca, îngropându-Te acolo, să Te găteşti pentru botezul morţii, despre care, mergând

spre patimă, ai zis: ***“Cu botez mă voi boteza şi cât mă chinuiesc până se vor împlini acestea”.*** Pentru care şi noi cu mulţumire îţi cântăm: ***Aliluia!***

Icos 10

Împărate Preaveşnic, Iisuse Hristoase, Tu ai venit la Iordan pentru a Te arăta la toată lumea, ca să dezlegi, ca un Judecător Atotmilostiv, osânda lui Adam cel întâi zidit, singur ispitind inimile tuturor să dai viaţă nouă, oamenilor. Pentru aceasta, cu mâna luând lopata cea curăţitoare, aria întregii lumi cu înţelepciune ai curăţit-o, despărţind, precum păstorul, oile de capre. ***Învredniceşte-ne şi pe noi, cei botezaţi în numele Preasfintei Treimi, să fim mântuiţi şi aşezaţi de-a dreapta Ta***, şi bineplăcută să-ţi fie această cântare:

Slavă Ţie, Arhiereule, că trecând cerurile prin Botezul Tău, pământul l-ai luminat;

Slavă Ţie, Păstorul cel mare al oilor, că la turma Ta ai venit la Iordan;

Slavă Ţie, că întemeind pământul pe ape, l-ai înnoit la apele Iordanului cu harul Duhului;

Slavă Ţie, că întărind cerul a doua oară deasupra apelor, ai zidit un cer nou, Biserica Ta, în apele Botezului Tău;

Slavă Ţie, Izvorul vieţii noastre, că la izvoarele mântuirii ai chemat pe oamenii Tăi însetaţi;

Slavă Ţie, Propovăduitorule al veşnicului adevăr, că setea noastră cea duhovnicească ai potolit-o fără preţ şi fără argint;

Slavă Ţie, că, bogat fiind în milostivire, pentru prea multa dragoste, Te-ai jertfit pentru noi;

Slavă Ţie, că pe noi cei morţi în păcate, vii ne-ai făcut în apele botezului;

Slavă Ţie, că Te-ai îngropat în apele Iordanului, ca şi noi să ne îngropăm prin botez întru moartea şi învierea Ta;

Slavă Ţie, căci cu apele Iordanului Te-ai îmbrăcat ca şi cu o haină, ca şi noi să ne îmbrăcăm cu Tine în hainele luminoase ale dreptăţii şi curăţiei;

Slavă Ţie, că peretele cel din mijloc al vrajbei cu Trupul Tău l-ai dărâmat, ca şi pe noi, cei ce suntem pe mare, departe, să ne apropii de Tine;

Slavă Ţie, că pe toţi oamenii i-ai împăcat în unul Trupul Tău, ca şi pe noi cei străini şi pribegi să ne zideşti în Una şi Dumnezeiasca Biserică;

Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condac 11

Cântare nouă să-ţi cânte Ţie, Hristoase, toată făptura, că din Fecioară Te-ai născut şi în Iordan Te-ai botezat. Oamenii, duhovniceşte să se veselească, proslăvind sărbătoarea strălucitei noastre luminări şi ***împreună cu dumnezeiescul Grigore, să cântăm zicând: “Este timpul înnoirii, să ne înnoim de sus; ziua rezidirii, să ne***

îmbrăcăm în Noul Adam; ziua luminării, să ne luminăm dumnezeieşte”, că întru înnoirea duhului să începem a umbla şi întotdeauna să cântăm cântarea cerească: ***Aliluia!***

Icos 11

Luminoasă şi strălucitoare Lumină eşti Hristoase, Lumină Veşnică a unuia Născut din Tatăl! Preacinstitul Tău Trup s-a aprins în mijlocul Iordanului ca un luminător, Tu ai strălucit precum Soarele şi ai dăruit lumii prin Botezul Tău lumina cea mare şi nevăzută a harului şi adevărului, luminând pe tot omul ce vine în lume, ca oamenii ce şedeau în întuneric şi în umbra morţii să vadă lumină mare şi să meargă după ea. ***Luminează-ne, aşadar, şi pe noi cei ce rătăcim în întunericul păcatului, ca înnoindu-ne şi urcându-ne la înălţime cerească, să-ţi cântăm aşa***:

Slavă Ţie, Luminătorul lumii, că ai venit să ne botezi cu Duhul Sfânt şi cu foc;

Slavă Ţie, Mântuitorul celor păcătoşi, că ai binevoit să ne scoţi din adâncul păcatului;

Slavă Ţie, Lumina Cea fără de început şi pururea fiitoare, că ai curăţit întinăciunea sufletelor noastre în apele Botezului;

Slavă Ţie, Lumina care întrece orice strălucire, că în strălucirile sfinţilor Tăi îi luminezi pe cei credincioşi;

Slavă Ţie, Strălucirea Slavei Tatălui, că prin arătarea Ta ai izgonit întunericul nevederii;

Slavă Ţie, Cel ce locuieşte întru Lumina cea nepătrunsă, că prin Botezul Tău a strălucit Lumina vederii de Dumnezeu;

Slavă Ţie, Lumină din Lumină, că ai strălucit întru întuneric, ca să ne curăţeşti de întunericul păcatelor;

Slavă Ţie, Soarele Dreptăţii cel ce ne-ai vestit nouă dimineaţa mântuirii, întru lumina faptelor bune învaţă-ne pe noi;

Slavă Ţie, Lumina cea neînserată, care a strălucit la Iordan, întru lumina Ta, străluceşte-ne Lumina cea neapusă a Sfintei Treimi;

Slavă Ţie, Chipul cel prea luminos al Tatălui, dă-ne viaţa cea minunată şi neîmbătrânitoare în baia naşterii din nou;

Slavă Ţie, Biruitorul morţii, din veşnica moarte izbăveşte-ne pe noi;

Slavă Ţie, începătorul vieţii, îndreptează-ne pe noi la viaţă veşnică;

Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condac 12

Harul Dumnezeiesc şi mântuitor s-a arătat astăzi tuturor oamenilor în Botezul Tău, Hristoase, Mântuitorule; căci ai venit la Iordan, Unule, să curăţeşti păcatele oamenilor şi să zdrobeşti capetele balaurilor ce se încuibaseră acolo, dăruind harul

botezului care dezleagă sufletele şi trupurile noastre. Ca noi cu smerenie şi sârguinţă să alergăm la prea curatul izvor şi să scoatem apa vieţii, că harul Duhului şi darurile tainice şi Duhul cunoaşterii se dau în chip nevăzut tuturor celor ce o scot cu credinţă, Mântuitorule, ca toţi să-ţi cânte cu mulţumire: ***Aliluia!***

Icos 12

Cântând, Hristoase, Arătarea ta mântuitoare, proslăvim toţi Botezul Tău de la Ioan, în apele Iordanului, ne închinăm negrăitei Tale îngăduinţe faţă de omul căzut şi credem cu Înaintemergătorul, că Tu cu adevărat eşti Mielul lui Dumnezeu, care ai luat asupra Ta în apele Iordanului, păcatele a toată lumea, ca să le speli şi să le răscumperi cu preacurat sângele Tău. ***Pentru aceasta ne rugăm Ţie: poartă şi nenumăratele noastre păcate şi nu ne lipsi pe noi în această mare şi luminată zi să-ţi cântăm cu mulţumire şi inimă curată unele ca acestea:***

Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, că ne-ai strălucit în apele Iordanului lumina spre luminarea întregii lumi;

Slavă Ţie, Preaveşnic Dumnezeu, că ne-ai arătat în Botezul Tău mare har şi iubire pentru toţi oamenii;

Slavă Ţie, Mântuitorul celor rătăciţi, că ai venit să cauţi în repejunile Iordanului pe cei pierduţi pe cale;

Slavă Ţie, Biruitorul morţii, că ai binevoit să dăruieşti viaţă nouă şi curată nu după trup, ci intru înnoirea duhului;

Slavă Ţie, Stăpânul vieţii şi al morţii, că ai tocit boldul morţii şi prin arătarea Ta ne-ai dăruit viaţă nesfârşită;

Slavă Ţie, Făcătorul cerului şi al pământului, că prin Botezul Tău cerul şi pământul s-au veselit pe malurile Iordanului;

Slavă Ţie, Împăratul celor ce împărăţesc, că Împărăţia lumii acesteia de aici începe să odrăslească în Împărăţia Ta;

Slavă Ţie, Doamne al celor ce stăpânesc, că cerurile astăzi se deschid tuturor celor ce vor să se mântuiască şi toată firea noastră începe să se curăţească;

Slavă Ţie, Mântuitorul nostru, că ai venit la Iordan să ne mântuieşti pe noi nu după faptele dreptăţii, ci după mare mila Ta;

Slavă Ţie, Hristoase Dumnezeule, că ai sfinţit firea apelor; adapă şi sufletul cel însetat cu apa cucerniciei, după mare mila Ta;

Slavă Ţie, Fiule, Unule Născut şi Cuvântul lui Dumnezeu, hrăneşte inima mea cu arătarea cuvintelor Tale;

Slavă Ţie, Dumnezeule atotputernic, care singur faci minuni, aprinde sufletul meu cel rece cu înţelegerea minunilor Tale;

Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condac 13 (de 3 ori)
Doamne Iisuse Hristoase, Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ai venit la Iordan ca să ridici păcatele întregii lumi, primeşte această neînsemnată rugăciune ce Ţi-o aducem din toată inima şi ne luminează pe noi, cei ce şedem în întunericul păcatelor, cu mântuitorul tău botez primit de la Ioan, ca să ne mântuim prin Tine de bolile sufleteşti şi trupeşti, să începem a păşi drept întru înnoirea vieţii şi să-ţi cântăm cu toţi sfinţii: ***Aliluia!***

apoi:

Icosul 1
Veniţi în grabă astăzi, puteri îngereşti, văzând pe Stăpânul Hristos, venit la repejunile Iordanului să cureţe păcatul lui Adam şi cunoscând Dumnezeiasca taină, cu frică proslăviţi marea sa coborâre, că Dumnezeu s-a făcut om şi neştiind de păcat vine ca un Miel al lui Dumnezeu să ridice păcatele la toată lumea. Pentru aceasta, cei ce proslăviţi Dumnezeiasca arătare a lui Hristos, cântaţi lui ca şi la Betleem aceste laude:
Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, că din cer de la Tatăl, ai venit în această lume;
Slavă Ţie, Dumnezeule cel Preaînalt, care te-ai coborât chiar până la chipul de rob;
Slavă Ţie, Mântuitorul lumii, căci ca un om ai venit la Ioan să te botezi;
Slavă Ţie, Luminătorul făpturii, căci ca un nou Adam, păcatele lui Adam cel căzut ai purtat;
Slavă Ţie, Lumina cea fără de început, care la Iordan ai vrut să strălucească lumina cea mare a cunoştinţei la toată lumea;
Slavă Ţie, soarele dreptăţii, care ai dorit să dăruieşti oamenilor în arătarea ta, prea luminoasa dimineaţă a harului;
Slavă Ţie, cel ce ai venit să scapi lumea de vechea înşelăciune;
Slavă Ţie, cel ce ne-ai arătat nouă marea taină a credinţei;
Slavă Ţie, cel ce ai săvârşit pentru noi minuni mari cu ape multe;
Slavă Ţie, cel ce ai luminat cerurile şi tot pământul cu lumina învăţăturilor Tale;
Slavă Ţie, cel ce pe faraon cel gândit l-ai înecat în repejunile Iordanului;
Slavă Ţie, cel ce ai adus oamenii, prin apele botezului, la viaţă veşnică;
Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, slavă Ţie!

Condacul 1
Pe tine, Împăratul cerului şi al pământului, Luminătorul nostru, văzându-Te în Iordan, botezat de robul tău, cerurile s-au înfricoşat şi tot pământul s-a înfiorat, îngerii s-au mirat şi toată făptura s-a bucurat. La păcătoşi şi la vameşi ai venit ca să

speli cu ape păcatele oamenilor. Iar noi, nevrednicii, cu mulţumire îţi cântăm: ***Slavă Ţie, Fiul lui Dumnezeu, cel ce în Iordan te-ai botezat şi lumea întreagă ai luminat, Slavă Ţie.***

Rugăciune

Doamne, Iisuse Hristoase, Fiule al lui Dumnezeu, Unule născut din Tatăl mai înainte de toţi vecii, Lumină din Lumină, care luminezi toate, care nestricat Te-ai întrupat din Preasfânta Fecioară Maria şi ai venit în lumea aceasta pentru mântuirea noastră. Tu însă nu ai răbdat să vezi neamul omenesc muncit de diavolul şi pentru aceasta în luminata zi a Dumnezeieştii Tale arătări ai venit la Iordan la păcătoşi şi la vameşi ca să Te botezi de la Ioan, fără de păcat fiind, ca să împlineşti toată dreptatea şi să speli în apele Iordanului păcatele întregii lumi şi, ca un Miel al lui Dumnezeu, să le iei asupra Ta şi să ne mântuieşti cu cinstit sângele Tău.

Pentru aceasta Te-ai afundat în apele Iordanului, ai deschis cerul cel închis de Adam şi Duhul Sfânt a venit peste Tine ca un porumbel. Tu ai luminat şi ai îndumnezeit firea noastră şi Dumnezeiescul tău Părinte ţi-a vestit bunăvoirea Sa, pentru că ai împlinit voia Lui şi ca un om ai primit păcatele şi spre junghiere Te-ai gătit, după cum Tu însuţi ai grăit: "Pentru aceasta Mă iubeşte Tatăl, pentru că Eu îmi pun sufletul, ca iarăşi să-L primesc" şi, astfel, în această prea luminată zi, Tu, Doamne, ai pus începutul mântuirii noastre.

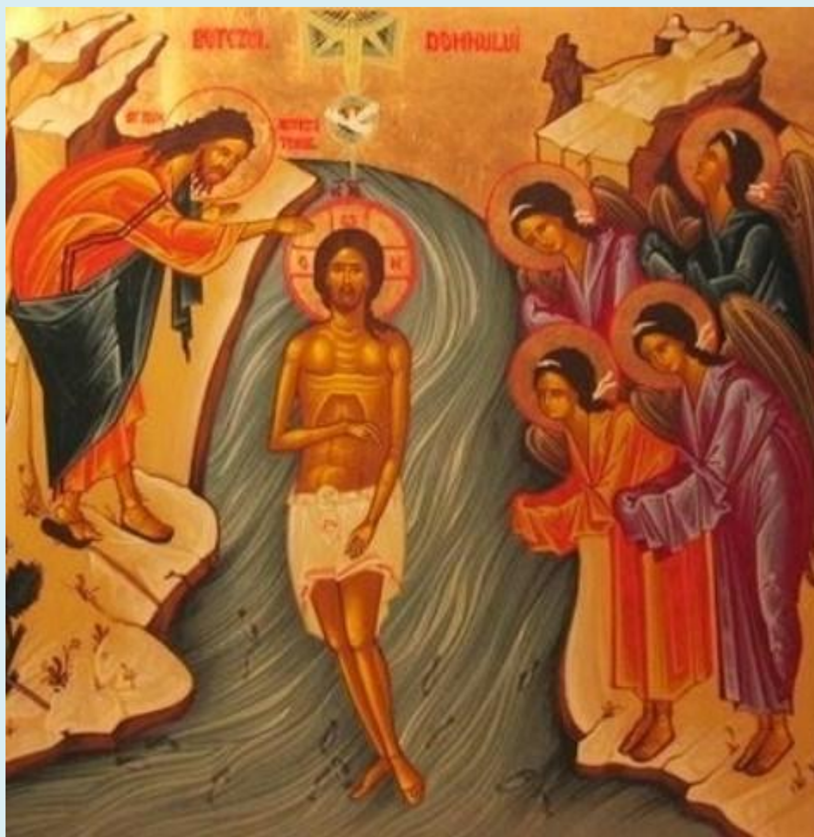
Pentru aceasta toate puterile cereşti se bucură şi toată făptura se veseleşte, aşteptând slobozire din stricăciune zicând: "A venit luminarea, s-a arătat harul şi

izbăvirea, lumea se luminează şi oamenii se umplu de bucurie. Să se veselească acum cerul şi pământul şi toată lumea să se bucure, râurile să salte, izvoarele, lacurile, adâncurile şi mările să dănţuiască, că prin Dumnezeiescul Botez astăzi s-a sfinţit firea lor.

Să se bucure astăzi şi adunarea oamenilor, că firea lor capătă astăzi starea cea dintâi şi toţi să cânte cu bucurie: Este timpul Arătării lui Dumnezeu. Veniţi cu mintea la Iordan să vedem privelişte mare: Hristos vine spre Botez, Hristos vine la Iordan. Hristos îngroapă în apă păcatele noastre. Hristos merge să caute oaia cea rătăcită şi o găseşte şi o duce în Rai".

Această taină Dumnezeiască păzind, iubitorule de oameni, Doamne, învredniceşte-ne pe noi, cei ce însetăm după glasul Tău, să venim la Tine, Izvorul cel pururea dătător de viaţă, să scoatem apa harului Tău şi iertarea păcatelor şi să trăim în veacul de acum în curăţie şi feciorie, în dreptate şi cucernicie, aşteptând nădejdea cea fericită şi arătarea slavei Tale, a Marelui Dumnezeu şi Mântuitorului nostru, pentru că nu ne mântuieşti numai după faptele noastre, ci cu marea Ta milostivire şi cu înnoirea Sfântului Tău Duh, în baia naşterii din nou, ca îndreptaţi cu harul Tău să fim moştenitori ai vieţii veşnice în Împărăţia Ta, unde ne învredniceşti să slăvim, împreună cu toţi sfinţii, Preasfântul tău nume cu Părintele tău fără de început şi cu Preasfântul şi bunul şi de viaţă făcătorul tău Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Ce se întâmplă "astăzi" la Iordan când Hristos se botează - Rugăciunea la slujba sfinţirii aghiasmei cele mari

Astăzi ne-a sosit nouă tuturor vreme de praznic şi ceata sfinţilor cu noi se adună, şi îngerii cu oamenii împreună prăznuiesc.

Astăzi, harul Sfântului Duh, în chip de porumbel, peste ape se pogoară.

Astăzi, Soarele cel neapus a răsărit, şi lumea cu lumina Domnului se luminează.

Astăzi, luna cu raze luminoase luminează pământul.

Astăzi, stelele cele luminoase, cu lumina strălucirii lor, lumea înfrumuseţează.

Astăzi, norii rourează din cer omenirii ploaia dreptăţii.

Astăzi, Cel nefăcut, de bună-voia Sa, este atins cu mâna de către făptura Sa.

Astăzi, proorocul şi înaintemergătorul se apropie de Stăpânul şi cu frică sta înaintea Lui, văzând pogorârea lui Dumnezeu la noi.

Astăzi, apele Iordanului se prefac în vindecări, cu venirea Domnului.

Astăzi. toată făptura se adapă cu curgeri tainice.

Astăzi, păcatele oamenilor se curăţesc în apele Iordanului.

Astăzi, Raiul s-a deschis oamenilor şi Soarele dreptăţii ne luminează nouă.

Astăzi, apa cea amară, care era în vremea lui Moise, se preface în dulceaţa poporului. cu venirea Domnului.

Astăzi, ne-am izbăvit de plânsul cel vechi şi ca un Israel nou ne-am mântuit.

Astăzi, ne-am izbăvit de întuneric şi cu lumina cunoştinţei de Dumnezeu ne-am luminat.

Astăzi, întunericul lumii se risipeşte cu arătarea Dumnezeului nostru.

Astăzi, toată făptura se luminează de sus ca o făclie.

Astăzi, înşelăciunea se surpă şi cale de mântuire ne lucrează nouă venirea Stăpânului.

Astăzi, cele de sus cu cele de jos împreună prăznuiesc şi cele de jos cu cele de sus împreună vorbesc.

Astăzi, obştea cea sfinţită şi mult vestită a ortodocşilor se bucură.

Astăzi, Stăpânul merge la Botez ca să ridice firea omenească la înălţime.

Astăzi, Cel nepleeat Se pleacă robului Său ca să ne libereze pe noi din robie.

Astăzi, Împărăţia Cerurilor am dobândit, iar împărăţia Domnului nu are sfârşit.

Astăzi, pământul şi marea şi-au împărţit bucuria lumii şi lumea s-a umplut de veselie.

Te-au văzut apele, Dumnezeule, Te-au văzut apele şi s-au temut.

Iordanul s-a întors înapoi, văzând Focul Dumnezeirii pogorându-Se trupeşte şi intrând într-însul.

Iordanul s-a întors înapoi, văzând pe Sfântul Duh în chip de porumbel pogorându-Se şi zburând împrejurul Tău.

Iordanul s-a întors înapoi, văzând pe Cel nevăzut în chip văzut, pe Făcătorul întrupat, pe Stăpânul în chip de rob.

Iordanul s-a întors înapoi şi munţii au săltat văzând pe Dumnezeu întrupat; iar norii au dat glas mirându-se de Cel ce a venit.

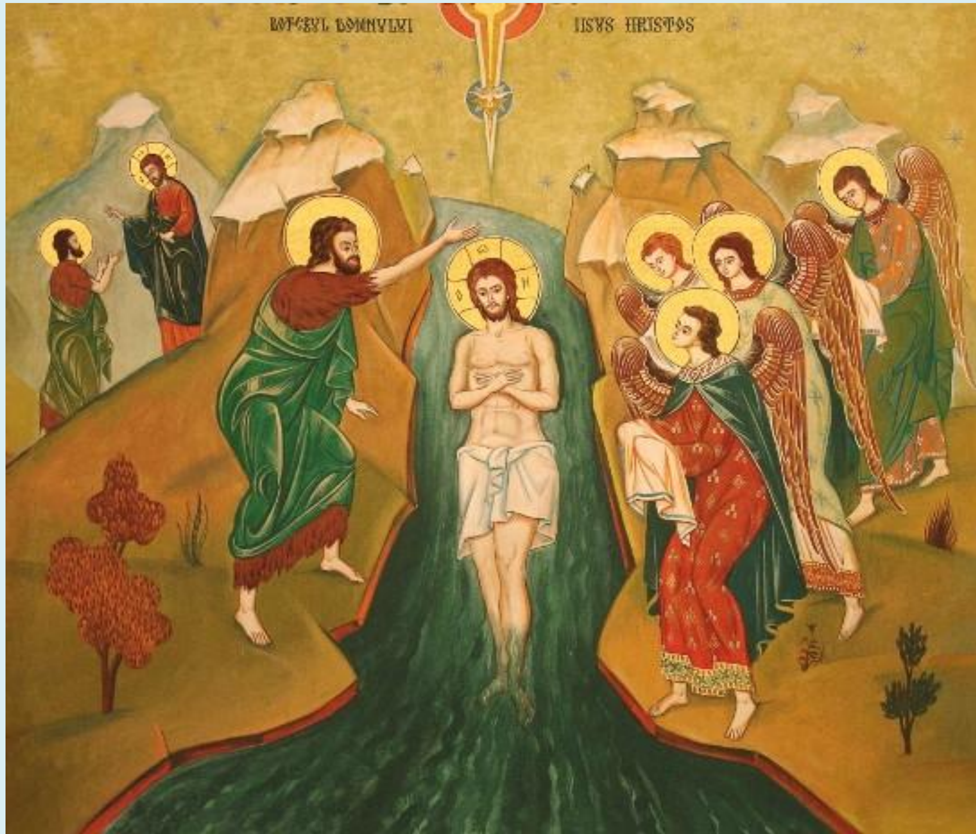
Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, prăznuire stăpânească văzând astăzi în Iordan şi pe Cel ce moartea neascultării şi boldul înşelăciunii şi legătura iadului în Iordan a afundat şi a dăruit lumii Botezul mântuirii.

Pentru aceasta şi eu, păcătosul şi nevrednicul slujitorul Tău, mărturisind slăvitele tale minuni, de frică fiind cuprins, cu umilinţă strig către Tine:

Mare eşti, Doamne, şi minunate sunt lucrurile Tale, şi nici un cuvânt nu este de ajuns spre lauda minunilor Tale...

(Rugăciunea la slujba sfinţirii aghiasmei cele mari - Molitfelnic)

Rugăciune la Botezul Domnului

Hristoase, Dumnezeul nostru, cel ce eşti Lumina şi Învierea tuturor, trimite raza Duhului Tău Celui Sfânt peste cei ce cheamă numele Tău cu credinţă şi luminează întunericul neştiinţei noastre.

La Iordan ai venit Mântuitorule, ca să îneci păcatele lumii în curgerea bunătăţii Tale şi capul vrăjmaşului mântuirii noastre să-l zdrobeşti cu puterea Dumnezeirii Tale.

O, minune, Iordanul se cutremură purtând în apele sale pe Focul cel Nemistuit, Cel ce nu arde nici mâna tremurândă a Înaintemergătorului, ci o arată ca pe o aripă de serafim. Cu aripile rugăciunilor sale, Hristoase, Îndurate, acoperă-ne pe noi, cei ce înotăm în adâncul deşertăciunilor lumeşti şi ridică mintea noastră spre a Te vedea pe Tine, Soarele dreptăţii, cel ce chemi pe toţi din întunericul păcatelor la lumina cunoştinţei Tale.

Astăzi, gol ai intrat în apă după Adam cel ce pierduse haina slavei şi se chinuia în adâncurile iadului. Şi pe noi, cei ce am lepădat, întru răutate veşmântul

nestricăciunii dăruit la Botez, iarăşi ne înnoieşte, acoperindu-ne cu haina cea luminată a pocăinţei.

Iordanul a strigat cu glas mare, nesuferind a purta în apele sale pe Cel Neîncăput de lărgimile cerului, care a venit să ridice însă toată greutatea păcatului lumii. Întorsu-şi-a curgerea înapoi, Cel ce nu era obişnuit a spăla pe Cel Preacurat, închipuind schimbarea curgerii vieţii noastre, care-şi luase ca firească răutatea, după arătarea Celui ce ridică păcatele lumii.

Astăzi Înaintemergătorul, cel ce era încins cu veşmântul smereniei, vine la Iordan ca să-şi pună mâna sfinţită prin ridicarea la rugăciune pe Cel ce este Izvorul sfinţeniei. De Acesta să ne apropiem şi noi cu gândul, cerând să ne sfinţească pe noi, cei încurcaţi în multe păcate.

Astăzi robul voieşte a opri pe Stăpân de la înfricoşătoarea faptă, dar se pleacă ascultării Acestuia şi cu inimă plină de gânduri smerite îl botează în tăcere. Hristoase, Dumnezeule, ascultă şi plineşte rugăciunile noastre, măcar că suntem nevrednici şi aşează paşii noştri pe cărarea mântuirii.

Astăzi Adâncul milostivirii Se cufundă în adâncul Iordanului, arătând că a venit să ne învrednicească pe noi pe pământ de mila Sa. Din adâncul păcatelor noastre ne scoate, Mântuitorule, tinzând mâna Ta cu care ai venit să ridici pe **Adam din adâncurile cele mai de jos.**

Astăzi cerurile cele închise prin neascultarea lui Adam se deschid ca să ni se vestească bucuria iubirii Tatălui pentru Fiul, ce se pecetluieşte de Duhul. Deschide, Doamne, şi cerul inimii noastre, ca să se facă ascultător de glasul ce ne îndeamnă spre iubire dumnezeiască.

Astăzi Cel ce poartă în mâinile Sale cheile vieţii vine să descuie adâncul şi să dea celor din Adam slobozire din chin, încuind pe cel rău în adâncurile cele întunecate. Deschide, Hristoase, şi adâncurile inimii noastre cu cheia gândului smerit, ca să ne slobozim de tulburarea gândurilor celor rele.

Astăzi Duhul în chip de porumbel pecetluieşte taina iubirii Tatălui pentru Fiul ce Se pogorâse în adâncurile smereniei, ca pe scara milostivirii Sale să-l ridice pe Adam cel căzut din dragostea Părintească. Spre înălţimile iubirii îndreptează gândul meu, cel ce a alunecat în adâncul răutăţii prin nepurtarea mea de grijă.

Astăzi Glasul Cuvântului atinge cu mâna sa creştetul Celui Neajuns de heruvimi şi o minune, nu se arde, de Cel ce este Foc nesuferit şi pentru serafimii cei nematerialnici. O, lutul nu se arde, atingându-se de focul Dumnezeirii, cum nici pântecele Fecioarei nu S-a stricat, însă arde Hristoase, gândurile noastre cele pământeşti, ca Unul ce poţi a înfrâna puterea focului şi iarăşi a o arăta lucrătoare după rânduiala mai înainte pusă de Tine.

Astăzi Cel ce este Lumină neapropiată vine la Iordan, ca să Se apropie de făptura cea căzută şi să lumineze adâncurile cele întunecate. De lumina bucuriei se veseleşte sufletul Înaintemergătorului, iar acum aprinde Mântuitorule, şi în sufletele noastre candela pocăinţei, ca să nu ne facem noi moştenitori întunericului celui veşnic.

Astăzi robul se face slujitor de taine neînchipuite şi mai mult sporeşte întru smerenie, tremurându-i mâna înaintea Celui ce mişcă toate numai cu suflarea voinţei Sale dumnezeieşti. Pentru aceasta, clatină Hristoase, gândurile noastre cele rele şi le smulge din pământul inimii, sădind în locul lor florile înţelegătoare ale înţelegerilor dumnezeieşti.

Astăzi Cel ce cu înţelepciune a zidit adâncurile, vine în adâncurile Iordanului, ca să înece pe vrăjmaşul nostru în adâncurile nesfârşite ale smereniei Sale. Adâncurile inimilor noastre le umple Hristoase, cu apa înţelepciunii Tale şi a smeritei cugetări.

Astăzi Iordanul s-a întors înapoi şi mâna robului nu s-a ars de focul Dumnezeirii, căci Stăpânul tuturor a întors curgerea firii, ca să ne pună nouă început în vieţuirea mai presus de fire. Ajută-mă, Mântuitorule, a mă arăta mergător pe calea pocăinţei împotriva patimilor firii, care neîncetat mă necăjesc.

Astăzi legile firii se schimbă când Cel mai presus de lege vine să plinească legea pusă robului şi Iordanul se întoarce nesuferind adâncul smereniei dumnezeieşti. Prin arătarea Ta în adâncul inimilor noastre fă să înceteze legea păcatului Mântuitorule, secând curgerile răutăţii noastre.

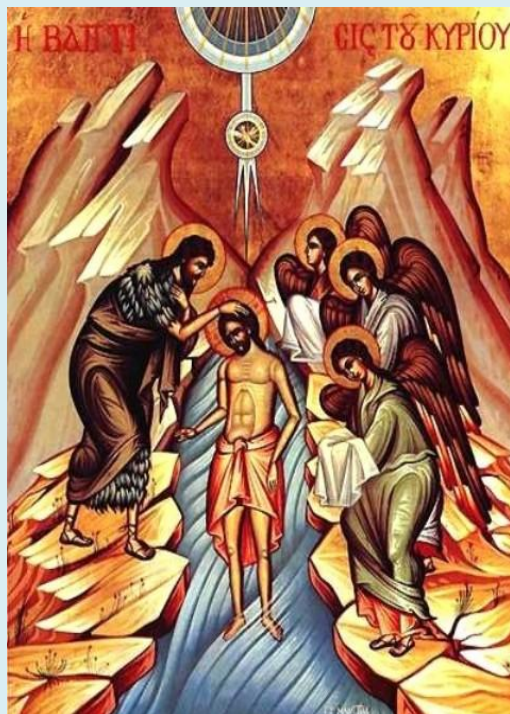
Astăzi a venit Hristos la Iordan ca să ridice neputinţele noastre şi să ne înfăţişeze Tatălui ca vase vrednice de primirea darului dumnezeiesc. Cu picăturile milostivirii Tale, curăţeşte Stăpâne, şi vasul cel întinat al inimii mele.

Astăzi taina Treimii se descoperă robului ascultător şi suntem chemaţi să mergem şi noi pe cărările ascultării sale smerite, ca să ne umplem de lumina

Dumnezeirii. Măcar că suntem străini de lumina înţelepciunii Tale, Doamne, dă-ne nouă în lumina smereniei a ne vedea păcatele noastre.

Astăzi toate se umplu de bucurie privind spre smerenia cea multă a Ziditorului, care a venit să sfinţească firea apelor. Umple-ne Mântuitorule, şi pe noi de darurile Tale bogate, ca să ne facem lucrători vrednici în via Ta şi să Te slăvim neîncetat cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt. Amin.

Imnografie

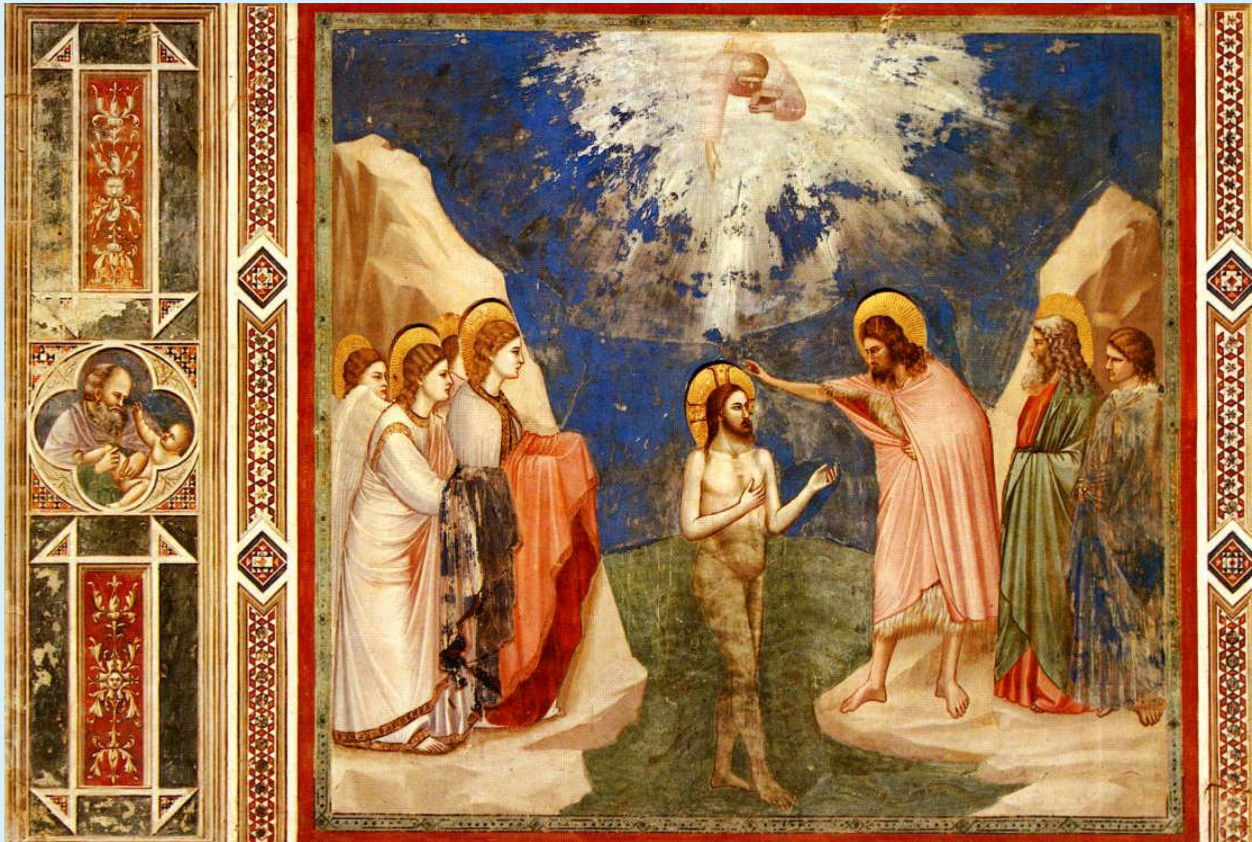
Tropar la praznicul Botezului Domnului: Păcătoşilor şi vameşilor, pentru mulţimea milei Tale Te-ai arătat, Mântuitorul nostru. Că unde avea să strălucească Lumina Ta, dacă nu celor ce şedeau întru întuneric? Iubitorule de oameni, Slavă Ţie.

Tropar la praznicul Botezului Domnului: Arătatu-Te-ai în lume, Cel ce ai făcut lumea, ca să luminezi pe cei ce şedeau întru întuneric, Iubitorule de oameni, Slavă Ţie.

Tropar la praznicul Botezului Domnului: În Iordan botezându-te Tu, Doamne, închinarea Treimii s-a arătat. Că glasul Părintelui a mărturisit Ţie, Fiu Iubit pe Tine numindu-Te; şi Duhul, în chip de porumbel, a adeverit întărirea Cuvântului, Cel ce Te-ai arătat, Hristoase Dumnezeule şi lumea ai luminat, Slavă Ţie.

Condac la praznicul Botezului Domnului: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi lumina Ta, Doamne, s-a însemnat peste noi, care cu cunoştinţă Te lăudăm. Venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Vieţile Sfinţilor - Cuvânt la Botezul Domnului

Domnul nostru Iisus Hristos, după întoarcerea Sa din Egipt, vieţuia în Galileea, în cetatea Sa, Nazaret, unde crescuse, tăinuindu-şi înaintea oamenilor puterea şi înţelepciunea dumnezeirii Sale, până la vârsta de treizeci de ani, pentru că nu era îngăduit cuiva dintre iudei, mai înainte de 30 de ani, să aibă rânduiala de dascăl sau de preot. Pentru aceasta nici Domnul Hristos până la aceşti ani nu a început propovăduirile Sale, nici nu Se arăta că este Fiul lui Dumnezeu şi Arhiereul cel mare, Care a străbătut cerurile până ce s-a împlinit numărul anilor Lui.

El vieţuia în Nazaret, cu prea curata Sa Maică şi cu Iosif, părutul Său tată, care era lucrător de lemn şi cu care lucra împreună. După moartea lui Iosif, singur Domnul făcea acel lucru de mână, câştigând prin osteneală, hrana pentru El şi pentru prea iubita Sa maică, ca să ne înveţe pe noi a nu ne lenevi şi nici a mânca pâinea în zadar.

Apoi, împlinindu-se cei 30 de ani şi venind vremea dumnezeieştii Lui arătări - precum zice Evanghelia -, ca să se arate lui Israel: A fost cuvântul lui Dumnezeu către Ioan, fiul lui Zaharia, în pustie, trimiţându-l pe el ca să-L boteze cu apă. Deci,

i-a pus un semn încredinţat după care putea să cunoască pe Mesia, Cel care a venit în lume, precum singur Botezătorul întru a sa bună vestire spune, zicând: ***Cel ce m-a trimis să botez cu apă, Acela mi-a zis: "Deasupra Căruia vei vedea Duhul pogorându-se şi rămânând peste El, Acela este cel ce botează cu Duh Sfânt***".

Deci, ***ascultând Ioan cuvântul lui Dumnezeu, a venit în părţile Iordanului, propovăduind botezul pocăinţei, întru iertarea păcatelor.*** Pentru că el era acela de care mai înainte a zis Isaia: ***Glasul celui ce strigă în pustie, gătiţi calea Domnului, drepte faceţi cărările Lui.*** Deci, venea la dânsul toată latura Iudeei şi a Ierusalimului, şi se botezau toţi de la dânsul, în râul Iordanului, mărturisindu-şi păcatele. ***Atunci a venit şi Iisus din Galileea la Iordan, ca să fie botezat de Ioan. El a venit într-acea vreme, după ce Ioan spusese mai înainte poporului despre El, zicând: Vine în urma mea Cel mai tare decât mine, Căruia nu sunt vrednic să-I dezleg curelele încălţămintelor Lui. Deci, eu v-am botezat pe voi cu apă, iar Acela vă va boteza cu Duhul Sfânt.***

După aceste cuvinte,

- *a venit Iisus ca să Se boteze, cu toate că nu-I trebuia aceasta, ca unul care era prea curat, fiind născut din prea curata şi Preasfânta Fecioară, El Însuşi fiind izvorul a toată curăţia şi sfinţenia.*
- *Însă Cel ce a luat asupra Sa păcatele a toată lumea a venit la râu ca să sfinţească apele cu Botezul.*
- *A venit la ape ca să curăţească firea lor;*
- *a venit să Se boteze ca să ne pregătească baia sfântului Botez.*
- *A venit la Ioan, pentru ca acesta să fie pentru dânsul martor nemincinos, văzând pe Duhul Sfânt pogorându-Se peste Cel pe care-L boteza şi auzind glasul Tatălui de sus.*

Ioan se sfia de El, zicând: ***Eu am trebuinţă să mă botez de Tine şi Tu vii la mine.*** Căci Ioan cu duhul L-a cunoscut pe El; pentru că mai înainte cu 30 de ani a săltat de bucurie în pântecele maicii sale; deci, avea trebuinţă de botezul Lui, ca cel ce era în păcatul neascultării, cel adus de Adam asupra a tot neamul omenesc.

Iar Domnul a zis: ***Lasă acum, că aşa se cade a împlini toată dreptatea. Prin dreptate înţelege aici Sfântul Ioan Gură de Aur poruncile lui Dumnezeu; ca şi cum ar fi zis: "De vreme ce toate câte le porunceşte legea le-am săvârşit şi singură aceasta a rămas, adică să Mă botez; deci, Mi Se cade să o săvârşesc şi pe aceasta".*** Iar botezul lui Ioan era porunca lui Dumnezeu, precum el zice: ***Cel ce m-a trimis ca să botez cu apă, Acela mi-a zis.***

Deci, cine l-a trimis? Arătat este că a fost Însuşi Dumnezeu, cum zice însăşi Scriptura: "***A fost cuvântul lui Dumnezeu către Ioan***". Deci, Iisus, fiind în vârstă de 30 de ani, S-a botezat pentru că omul de la această vârstă se pleacă cu înlesnire către tot păcatul.

Aşa grăiau Ioan Gură de Aur şi Teofilact, cum că cea dintâi vârstă a copilăriei are multă neştiinţă şi zburdălnicie, a doua vârstă, a tinereţilor, se aprinde de poftă trupească, iar vârsta de 30 de ani, a bărbatului desăvârşit, este a iubirii de aur, a măririi deşarte, a iuţimii, a mâniei şi a tuturor păcatelor.

Pentru aceasta Hristos Domnul a aşteptat botezul până la această vârstă, ca să împlinească legea cu toate vârstele, să sfinţească firea noastră şi să ne dea putere, ca să biruim patimile şi să ne ferim de păcatele cele de moarte.

După Botezul Său, Domnul a ieşit îndată din apă, adică n-a zăbovit; căci se povesteşte că Sfântul Ioan Botezătorul, pe fiecare om care se boteza de dânsul, îl afunda până la cap şi-l ţinea astfel până ce-şi mărturisea toate păcatele sale şi numai după aceea îi afunda şi capul şi îl lăsa să iasă din apă; pentru aceasta, zice Evanghelia, că a ieşit îndată din apă.

Ieşind Domnul din râu, I s-au deschis cerurile, strălucind de sus o lumină în chip de fulger, iar Duhul lui Dumnezeu S-a pogorât spre Domnul, Cel ce S-a botezat, arătându-Se în chip de porumbel.

Întocmai cum în zilele lui Noe, porumbiţa a vestit micşorarea apelor, tot asemenea şi încetarea înecării păcatului a însemnat-o porumbelul.

Duhul Sfânt s-a arătat în chip de porumbel, pentru că acea pasăre este curată, blândă, iubitoare de oameni, fără de răutate şi nu stă în locuri necurate. Tot asemenea şi Duhul Sfânt este izvorul curăţiei, noianul iubirii de oameni, învăţătorul blândeţii, rînduitorul binelui şi fuge de la cel care se tăvăleşte în tina cea necurată a păcatului, fără de pocăinţă.

Pogorându-Se Duhul Sfânt ca un porumbel spre Domnul nostru Iisus Hristos, s-a auzit un glas din cer, zicând: ***Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru Care am binevoit.*** Aceluia deci, se cuvine mărirea şi stăpânirea, în vecii vecilor. Amin.

Sinaxar - Sfânta şi dumnezeiasca Arătare a Domnului Dumnezeu şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos (Epifania sau Boboteaza)

În această lună, în ziua a şasea, se prăznuieşte sfânta şi dumnezeiasca Arătare a Domnului Dumnezeu şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos (Epifania sau Boboteaza).

Sfânta şi dumnezeiasca Arătare a Domnului Dumnezeu şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos o sărbătorim în această zi, în toate sfintele biserici, făcând, de cu seara, slujba Privegherii. Ca însuşi Dumnezeu Cuvântul, îmbrăcându-Se în Adam cel vechi şi plinind toate ale Legii, a venit la marele prooroc Ioan, ca să Se boteze.

Şi acesta îl oprea, zicând către Dânsul: "***eu am trebuinţă să fiu botezat de Tine şi Tu vii la mine?***".

Dacă a auzit însă pe Domnul zicând: "lasă acum", a cunoscut că botezul este plinirea a toată dreptatea şi L-a lăsat.

Şi botezându-Se Hristos, toată firea apelor a sfinţit; şi cufundând în apele Iordanului toate păcatele oamenilor, îndată a ieşit din apă; înnoind şi zidind din

nou pe omul, care era învechit în păcate şi dându-i împărăţia cerurilor. A Cărui slavă şi putere este în vecii vecilor. Amin.

Arhid. Ştefan Sfarghie - Sinaxar - Botezul Domnului (Boboteaza - Dumnezeiasca Arătare)

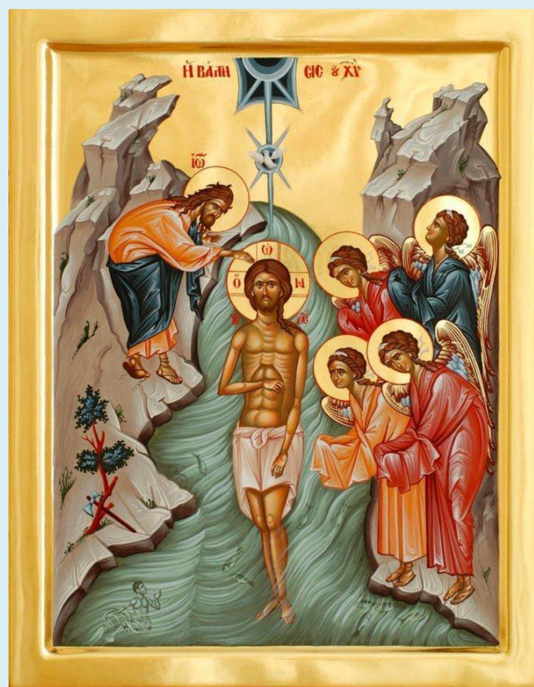
Pe când Ioan boteza în râul Iordan pe fiii lui Israel care-şi mărturiseau păcatele, a venit la el Domnul Iisus Hristos, din Galileea, fiind de 30 de ani.

În acea vreme, Ioan spunea poporului: „Eu vă botez cu apă, dar vine Cel ce este mai tare decât mine, Căruia nu sunt vrednic să-I dezleg cureaua încălţămintelor. El vă va boteza cu Duh Sfânt şi cu foc” (Luca 3, 16). Deci a venit Iisus să Se boteze, deşi nu Îi trebuia Botezul, ca Unul care era curat şi fără de păcat, născut fiind de la Duhul Sfânt şi din Fecioara Maria. Şi L-a cunoscut Ioan cu duhul şi se smerea pe sine zicând: „Eu am trebuinţă să fiu botezat de Tine, şi Tu vii la mine?” (Matei 3, 14). Fiindcă Sfântul Ioan avea nevoie cu adevărat să fie botezat de Domnul Iisus Hristos, ca unul ce era în păcatul neascultării protopărinţilor Adam şi Eva, ce era asupra a tot neamul omenesc.

Însă Hristos-Domnul a zis către Ioan: „Lasă acum, că aşa se cuvine nouă să împlinim toată dreptatea” (Matei 3, 15). Deci s-a botezat Iisus în Iordan la vârsta bărbatului desăvârşit, adică la 30 de ani.

Şi ieşind Domnul din ape, I s-au deschis Lui cerurile, iar Duhul lui Dumnezeu S-a coborât peste El în chip de porumbel („nu în trup de porumbel - trebuie ştiut bine lucrul acesta” - atrage atenţia Sfântul Ioan Gură de Aur), iar din cer, glasul Tatălui s-a auzit zicând: „Acesta este Fiul Meu cel iubit întru care am binevoit” (Matei 3, 17). A venit Mântuitorul Iisus la ape, ca să sfinţească firea apelor; a venit să Se boteze, ca să ne pregătească nouă scăldătoarea Sfântului Botez; a venit la Ioan, ca acesta să fie pentru El martor adevărat, ca unul ce a văzut pe Duhul Sfânt pogorându-Se peste El.

Iulian Dumitraşcu - Calendar Ortodox - Botezul Domnului (Boboteaza - Dumnezeiasca Arătare)

Praznicul Botezului Domnului este sărbătorit la 6 ianuarie. El este numit în popor şi Boboteaza, iar în limbaj teologic-liturgic are şi denumirile de Teofanie sau Epifanie (Arătarea Domnului).

Mântuitorul Iisus Hristos a crescut în Galileea, în cetatea Nazaret, tăinuindu-Şi înaintea oamenilor puterea şi înţelepciunea dumnezeirii Sale până la vârsta de 30 de ani, pentru că la iudei se socotea a fi o necuviinţă, ca să primească cineva vrednicia de învăţător sau de preot înainte de 30 de ani. De aceea, nu Şi-a început Hristos propovăduirea până la acea vârstă; ci locuia în Nazaret cu prea curata Sa Mamă şi cu Dreptul Iosif, care era tâmplar şi cu el împreună Se şi ostenea la lucrul tâmplăriei. Dar, murind Dreptul Iosif, Domnul lucra singur cu mâinile Sale, câştigând hrană pentru Sine şi pentru prea curata Sa Mamă, ca să ne înveţe pe noi a nu ne lenevi, nici a mânca pâinea în zadar.

Împlinind 30 de ani şi venind vremea să Se arate lui Israel, atunci „a fost cuvântul lui Dumnezeu către Ioan, fiul lui Zaharia, în pustie", trimiţându-l să înceapă a boteza cu apă. Şi i-a dat lui şi un semn, după care putea să-L recunoască pe Mesia, Cel ce atunci venise în lume, precum singur Botezătorul ne spune, zicând: ***„Cel ce m-a trimis să botez cu apă, Acela mi-a zis: Peste care vei vedea Duhul***

coborându-Se şi rămânând peste El, Acela este Cel ce botează cu Duh Sfânt" (Ioan 1, 33).

Deci, ascultând Sfântul Ioan cuvântul lui Dumnezeu, a venit la râul Iordan, propovăduind botezul pocăinţei spre iertarea păcatelor, el fiind acela despre care zisese prorocul Isaia mai înainte: ***„Eu sunt glasul celui ce strigă în pustie: Pregătiţi calea Domnului, drepte faceţi-I cărările" (cf. Ioan 1, 23; Isaia 40, 3).*** Şi veneau la el oameni din toate ţinuturile Iudeei şi ale Ierusalimului şi se botezau în râul Iordan, mărturisindu-şi păcatele.

Atunci, a venit la Iordan şi Iisus, din Galileea, ca să fie botezat de către Ioan. Iar în acea vreme, Ioan tocmai spunea poporului: ***„Vine după mine Cel mai tare decât mine, Căruia nu sunt vrednic să-I dezleg curelele încălţămintelor Lui. Că eu v-am botezat cu apă, iar Acela vă va boteza cu Duhul Sfânt" (cf. Luca 3, 16).*** Deci, a venit Iisus să Se boteze, deşi nu îi trebuia Botezul, ca Unul care era curat şi neîntinat, născut din prea curată şi Preasfântă Maică Fecioară, fiind El Însuşi izvorul a toată curăţia şi sfinţenia.

Însă, ca Cel ce a luat asupra Sa păcatele lumii întregi, ca „Miel al lui Dumnezeu, care ridică păcatul lumii" (Ioan 1, 29), a venit la râu, ca să le spele pe ele cu botezul pocăinţei. A venit la ape, ca să sfinţească firea apelor; a venit să Se boteze, ca să ne pregătească nouă scăldătoarea Sfântului Botez; a venit la Ioan, ca acesta să fie pentru El martor nemincinos, ca unul care a văzut pe Duhul Sfânt pogorându-Se peste El când Se boteza, şi a auzit glasul Tatălui din cer.

Şi L-a cunoscut Ioan cu duhul şi se smerea pe sine, zicând: ***„Eu am trebuinţă să fiu botezat de Tine, şi Tu vii la mine?" (Matei 3, 13).*** Şi Ioan avea trebuinţă cu adevărat de botezul cel de la Domnul, ca unul care era în păcatul neascultării, cel adus de Adam asupra a tot neamul omenesc. Dar Domnul a zis către el: ***„Lasă acum, că aşa se cuvine nouă să împlinim toată dreptatea" (Matei 3, 15).*** Ca şi cum ar fi zis: „Mi Se cade Mie să împlinesc şi această poruncă a lui Dumnezeu". Că poruncă a Lui era cu adevărat botezul lui Ioan, precum tâlcuieşte Sfântul Ioan Gură de Aur.

Şi s-a botezat Iisus fiind de 30 de ani, de vreme ce la vârsta de 30 de ani oamenii se pleacă mai cu uşurinţă la tot păcatul, după cum grăieşte Sfântul Ioan Gură de Aur: „Cea dintâi vârstă, a copilăriei, are multă neştiinţă şi nebunie; cea de a doua vârstă, a tinereţilor, cu poftă trupească se aprinde; iar cea de treizeci de ani, vârsta bărbatului desăvârşit, aceasta robeşte pe om tuturor păcatelor. De aceea, şi Hristos Domnul a aşteptat până la această vârstă ca să Se boteze, ca la

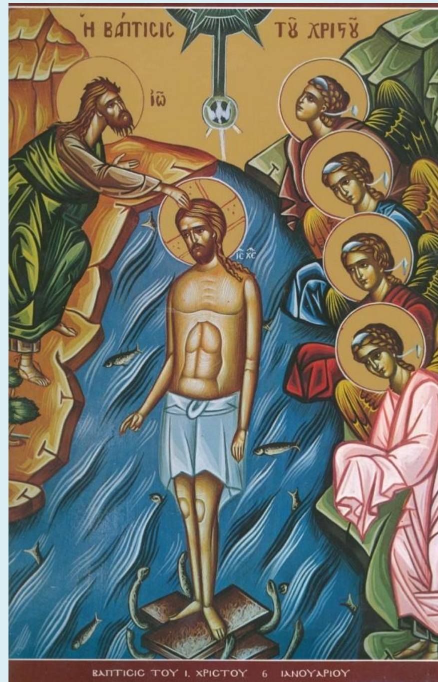
toate vârstele să împlinească voia Domnului şi să sfinţească firea noastră şi să ne dea putere ca să biruim patimile şi să putem scăpa de păcatele cele de moarte."

Iar, după Botezul Său, Domnul a ieşit îndată din apă, adică n-a zăbovit în apă. Sfântul Ioan Botezătorul, pe cel pe care îl boteza, îl afunda în apă până la grumaji şi-l ţinea aşa până ce îşi mărturisea toate păcatele şi atunci îl lăsa pe el şi ieşea din apă. Dar Hristos, fiind fără de păcat, n-a zăbovit în apă; de aceea Evanghelia zice că a ieşit îndată din apă (cf. Marcu 1, 10).

Şi ieşind Domnul din ape, I s-au deschis Lui cerurile, strălucind de sus o lumină în chip de fulger, iar Duhul lui Dumnezeu S-a coborât peste El, în chip de porumbel (cf. Marcu 1, 10). Că, precum în zilele lui Noe micşorarea apelor a vestit-o porumbelul, tot aşa şi aici, micşorarea păcatului s-a vestit prin chipul porumbelului. Şi Duhul Sfânt S-a arătat în acest chip, fiindcă această pasăre este curată şi iubitoare de oameni şi blândă şi fără răutate şi nu stă în locuri întinate. Aşa şi Duhul Sfânt este izvor al curăţiei, izvor adânc al iubirii de oameni, învăţător al blândeţilor, vistier al bunătăţilor şi fuge de la cel ce se tăvăleşte în mocirla păcatului, fără de pocăinţă.

Şi pogorându-Se Duhul Sfânt, ca un porumbel, peste Iisus Hristos, s-a auzit un glas din cer, zicând: „Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru care am binevoit" (Matei 3, 17). Acesta era glasul Tatălui din cer, care întregea descoperirea Preasfintei Treimi. Astfel, sărbătoarea se numeşte pe drept şi Epifanie sau Teofanie, adică Arătare, pentru că, pe de o parte, Iisus Hristos Se arată lumii, fiind mărturisit de prorocul şi Botezătorul Ioan, iar pe de altă parte Se arată lumii pentru întâia dată în chip limpede taina Sfintei Treimi, cunoaşterea adevăratului Dumnezeu şi calea mântuirii, aşa cum ne arată şi Troparul sărbătorii: În Iordan botezându-Te Tu, Doamne, închinarea Treimii S-a arătat; că glasul Părintelui a mărturisit Ţie, Fiu iubit pe Tine numindu-Te, şi Duhul în chip de porumbel a adeverit întărirea cuvântului. Cel ce Te-ai arătat, Hristoase Dumnezeule şi lumea ai luminat, slavă Ţie.

Proloagele din 6 ianuarie

Luna ianuarie în 6 zile: Sfânta şi Dumnezeiasca Arãtare a Domnului Dumnezeu şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

După întoarcerea Sa de la templul din Ierusalim, unde rămăsese, la doisprezece ani, Domnul Iisus s-a aflat în Galileea, în cetatea Nazaret, unde a crescut, tăinuindu-Şi înaintea oamenilor puterea şi înţelepciunea dumnezeirii Sale, până la treizeci de ani, că necuviinţă se socotea la iudei, ca cineva, înainte de treizeci de ani, să ţie rânduiala de dascăl sau preot. Pentru aceasta şi Hristos, până la atâţia ani, nu a început propovăduirea Sa.

Şi vieţuia în Nazaret cu prea curata Maica Sa şi cu Dreptul Iosif, care era tâmplar, până ce acela a fost viu, cu care împreună se şi ostenea la lucrul tâmplăriei. Iar murind acela, singur lucra cu mâinile Sale, câştigându-şi hrana lui şi a prea curatei Maicii Sale, din osteneala mâinilor, ca să ne înveţe pe noi a nu ne lenevi, nici a mânca pâinea în zadar.

Şi împlinindu-se acei treizeci de ani şi vremea dumnezeieştii Lui arătări venind, ca să Se arate lui Israel, cum zice Scriptura, atunci a venit cuvântul lui Dumnezeu către Ioan, fiul lui Zaharia, în pustie, trimiţându-l pe el ca să meargă şi să înceapă a boteza cu apă. Şi i-a dat lui şi un semn încredinţat, după care putea să cunoască pe Mesia, Cel ce atunci venise în lume, precum singur Botezătorul ne spune, zicând:

"Cel ce m-a trimis să botez cu apă, Acela mi-a zis mie: "Deasupra Căruia vei vedea Duhul, pogorându-Se şi rămânând peste El, Acela este Cel ce botează cu Duh Sfânt."

Deci, ascultând Ioan cuvântul lui Dumnezeu, a venit în partea Iordanului, propovăduind botezul pocăinţei, întru iertarea păcatelor, el fiind acela de care zisese proorocul Isaia mai înainte: "Eu sunt glasul celui ce strigă în pustie: "Gătiţi calea Domnului, drepte faceţi cărările Lui.""

Şi ieşeau la dânsul oamenii din toată latura Iudeii şi a Ierusalimului şi se botezau în râul Iordanului, de la dânsul, mărturisindu-şi păcatele lor. Atunci, a venit şi Iisus din Galileea la Iordan, către Ioan, ca să se boteze de la dânsul.

Şi era vremea când Ioan spusese poporului, zicând: "Vine după mine, Cel mai tare decât mine, Căruia nu sunt vrednic să-I dezleg curelele încălţămintelor Lui. Că eu v-am botezat cu apă, iar Acela vă va boteza cu Duhul Sfânt." Deci, a venit atunci şi Iisus să Se boteze, măcar că nu Îi trebuia botezul, ca Unul ce era curat şi nespurcat, şi din prea curata şi Preasfânta Maica Fecioară Se născuse, fiind El şi Izvorul a toată curăţia şi sfinţenia.

Însă, ca Cel ce a luat asupra Sa păcatele a toată lumea, ca Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii, a venit la râu, ca să le spele pe ele cu botezul pocăinţei. A venit la ape, ca să sfinţească firea apelor, a venit să Se boteze, ca să ne gătească nouă scăldătoarea Sfântului Botez. La Ioan a venit, ca acesta să fie pentru dânsul martor nemincinos, ca unul ce a văzut pe Duhul Sfânt pogorându-se peste El, care Se boteza şi glasul Tatălui de sus S-a auzit.

Şi L-a cunoscut Ioan cu Duhul şi se apăra, zicând: "Eu am trebuinţă să mă botez de la Tine şi Tu vii la mine?" Că Ioan avea trebuinţă, cu adevărat, de botezul cel de la Domnul, ca cela ce era în păcatul neascultării, cel adus de Adam asupra a tot neamul omenesc. Iar Domnul a zis către dânsul: "Lasă acum, că aşa se cade nouă a împlini toată dreptatea." Ca şi cum ar fi zis: "Mi se cade Mie să împlinesc şi această poruncă a lui Dumnezeu." Că poruncă a Lui era cu adevărat botezul lui Ioan, precum înţelege Sfântul Ioan Gură de Aur.

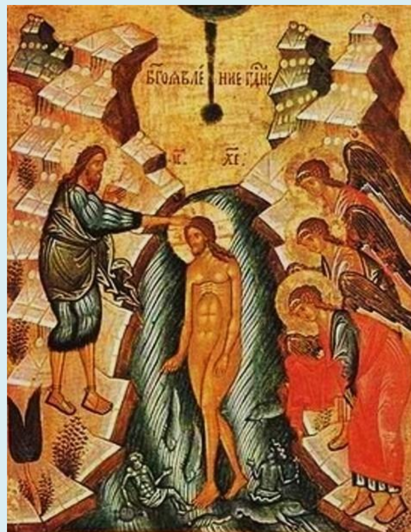
Şi S-a botezat, Iisus, de treizeci de ani fiind, de vreme ce, la vârsta de treizeci de ani, omul se pleacă cu lesnire către tot păcatul. Că grăieşte Sfântul Ioan Gură de Aur: "Cea dintâi vârstă a copilăriei are multă neştiinţă şi nebunie; cea de a doua vârstă a tinereţilor, cu poftă trupească se aprinde; iar cea de treizeci de ani, vârsta bărbatului desăvârşit, aceasta robeşte pe om tuturor păcatelor. Deci, pentru aceasta

şi Hristos Domnul a aşteptat până la această vârstă cu Botezul, ca la toate vârstele să împlinească voia Domnului şi să sfinţească firea noastră şi să ne dea putere ca să biruim patimile şi să putem scăpa de păcatele cele de moarte.

Iar, după Botezul Său, Domnul a ieşit îndată din apă, adică, n-a zăbovit în apă. Se spune, în adevăr, că Sfântul Ioan Botezătorul, pe fiecare om care se boteza, îl afunda în apă până la grumaji şi-l ţinea aşa până ce toate păcatele sale îşi mărturisea şi atunci îl lăsa pe el şi ieşea din apă. Dar Hristos, fiind fără de păcat, n-a zăbovit în apă şi pentru aceasta Evanghelia zice că a ieşit îndată din apă.

Şi, ieşind Domnul din râu, i S-au deschis Lui cerurile, strălucind de sus o lumină în chip de fulger şi Duhul lui Dumnezeu spre Domnul, Cel ce S-a botezat, S-a pogorât, la vedere, ca un porumbel. Căci, precum în zilele lui Noe, micşorarea apelor a vestit-o o porumbiţă, tot aşa şi aici, micşorarea păcatului s-a vestit cu asemănarea porumbelului. Şi Duhul Sfânt S-a arătat sub această asemănare, fiindcă această pasăre este curată şi iubitoare de oameni şi blândă şi fără răutate şi la loc urât nu stă. Aşa, şi Duhul Sfânt, este izvor al curăţiei, izvor adânc al iubirii de oameni, învăţător al blândeţilor, vistier al bunătăţilor şi fuge de la cel ce se tăvăleşte în mocirla păcatului, fără de pocăinţă. Şi, pogorându-se Duhul Sfânt, ca un porumbel, peste Iisus Hristos, s-a auzit un glas din cer, zicând: "Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru care am binevoit." Aceluia se cuvine slava şi stăpânirea în vecii vecilor! Amin.

Întru acestã zi, învãţãturã, pe scurt, despre Sfântul Botez.

Odată cu Botezul Domnului, prăznuim astăzi, fraţilor, şi sărbătoarea botezului nostru, al fiecăruia dintre noi. Eram nişte prunci neştiutori, când am primit Sfântul Botez. Să înţelegem acum, când suntem mari, ceea ce atunci nu puteam înţelege şi să primim, printr-o alegere liberă, drumul credinţei, pe care, încă din pruncie, Biserica l-a deschis înaintea libertăţii noastre.

Taina Botezului, fraţilor, este, precum se ştie, cea dintâi din cele şapte Taine ale Bisericii. E Taina fără de care nu poţi fi creştin.

Mântuitorul a rânduit Taina aceasta după Invirea Sa, când a zis Apostolilor Lui: "***Mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh."*** (Matei 28,19), dar, de fapt, El ne-a pregătit această duhovnicească scăldătoare încă din ziua Botezului Său, de la Iordan.

Este Taina prin care ne curăţim de păcatul strămoşesc; moare, adică, omul vechi din noi şi se naşte omul cel nou, prin împărtăşirea din harul Sfântului Duh al Domnului, putând a nădăjdui că, prin credinţă şi fapte bune, să ajungă a dobândi mântuirea (Fapte 2,38). ***Este lucrarea văzută şi nevăzută a naşterii din nou a omului*** "***din apă şi din Duh***" (Ioan 3,5).

Sfântul Botez nu poate fi săvârşit decât de Sfinţii Apostoli şi de urmaşii lor, episcopii şi preoţii. Numai în caz de primejdie de moarte, îl poate săvârşi orice mirean botezat, dar şi atunci dacă pruncul scăpa cu viaţa - preotul trebuie să-i citească celelalte rugăciuni şi să-l facă părtaş şi celorlalte Taine, care stau la poarta de intrare a omului în creştinism, adică Taina Sfintei Împărtăşanii şi Taina Ungerii cu Sfântul Mir.

Unii rătăciţi de la dreapta credinţă a Bisericii Ortodoxe nu recunosc botezul copiilor. Ei socotesc că botezul trebuie făcut la o vârstă mai înaintată (după 16 ani). Aceştia nu ţin seama nici de poruncile Sfintei Scripturi (Fapte 14,14-16, 27-34, 48;I Cor.1,16), nici de hotărârile Sfintelor Sinoade (de ex. Sinodul din Cartagina, care prin canonul 124, a hotărât: "Toţi cei ce nu vor să primească botezul pruncilor, să fie anatema) şi nici de mărturiile Sfinţilor Părinţi.

Noi însă, dreptcredincioşii, la această sfântă prăznuire a Bobotezei, ne ducem cu gândul la ziua sfântului nostru botez, fiecare pentru sine şi toţi laolaltă, şi-L rugăm pe Dumnezeu, de fiecare dată, să ne spele din nou, duhovniceşte, de toate pornirile firii noastre păcătoase, omorând pe omul cel vechi din noi, şi să ne dăruiască harul, puterea şi bucuria să ne simţim şi să fim o făptură nouă, cu

adevărat, prin harul şi prin împreună-lucrarea cu noi a Duhului Domnului nostru Iisus Hristos.

Amin.

Cuvinte simple din Sfântul Munte (24) - Sfânta Arătare - Teofania

Apa cea sfinţită a mării

În binecuvântatul pustiu al Sfântului Munte, trăia un părinte, care era „ascuns în Hristos", adică neştiut de om, dar ştiut de Dumnezeu. Vieţuirea în singurătatea cea în Hristos este o virtute cultivată aşa cum cultivi, îngrijeşti o cultură, o plantă, un pom şi este o virtute atât de mare încât poate spune cineva cu îndrăzneală că în ceruri nevoitorii cei ascunşi în Hristos vor avea harul celor fericiţi. Atât de mult vor fi slăviţi sfinţii cei ce s-au nevoit cu bună ştiinţă întru nearătare, neştiuţi chiar şi de cei casnici ai lor. Acest fericit ascet avea un ucenic sub ascultare, simplu şi aproape neştiutor de carte, dar cu o mare credinţă şi fiu al ascultării desăvârşite.

Într-o zi, părintele îi spuse: „Fiule, coboară-te la mare şi adu apă; adu pentru a face prescuri!". „Binecuvântaţi, părinte!", răspunse ucenicul, şi se duse degrabă şi aduse apă de mare. Pe măsură ce urca spre chilie, simţea greutatea urcuşului şi ispita cugetului: „Dar cum să folosim apă de mare din moment ce este sărată? Totuşi am luat binecuvântare...". Părintele ascet a luat apă şi a frământat aluatul, a făcut şi prescuri şi pâine de mâncat. După o oarecare vreme bătrânul pustnic îi spuse ucenicului să coboare iarăşi la mare şi să aducă apă în găleată. Ucenicul, gândindu-se, şi-a dat seama că, surprinzător, era exact după un an de zile. Nu ştia carte, dar a observat cu atenţie că bătrânul duhovnic îl trimite de fiecare dată în aceeaşi zi, iar

această zi mereu cădea a şasea din luna lui ianuarie. Este ziua când se sfinţesc apele, toate apele lumii, firea apelor se sfinţeşte.

Şi dacă a observat aceasta câţiva ani la rând, plin de nedumerire, a spus părintelui într-o zi: „Avva, am o ispită ce îmi spune că mă încerci, fiindcă apa mării este sărată, precum ştim, şi ne aduce şi vătămare trupească dacă o consumăm.” Părintele cel simplu, pe care Dumnezeu binevoise a-l lumina, răspunse: „Nu, fiule, apa mării este foarte dulce în ziua aceasta”. Şi într-adevăr, ucenicul a adus din nou apă de mare, iar părintele i-a spus: „îndrăzneşte, gustă apa!”, Gustă ucenicul şi constată că era mai dulce decât mierea - în ziua a şasea a lunii ianuarie. Aceasta dură vreme îndelungată, iar din când în când părintele îi amintea fiului său duhovnicesc: „Fii atent, nu spune nimănui taina aceasta, deoarece vom deveni cunoscuţi şi există teamă ca harul să se piardă din această pricină. Însă ucenicul într-o zi alunecă de la ascultarea sa şi destăinui taina cuiva: „am un avvă, care face un lucru fantastic, o dată pe an mă trimite şi aduc apă de mare şi când ajung la chilie apa este dulce”.

În anul următor, apa pe care o aduse ucenicul de la mare era sărată, era apă de mare simplă. Nu în sensul că nu se sfinţise în ziua aceea, dar îşi pierduse harul extraordinar, ce o făcea potabilă, delicioasă. Vedem aici o minune mare, o minune considerată fără tăgadă; este o minune mare fiindcă prin credinţa cea fără de şovăială a părintelui ascet, apa mării se preschimba în ziua aceea în apă delicioasă. Nu putem spune că apa se preschimba numai în locul de unde lua apă ucenicul, iar lângă rămânea sărată. Pe de altă parte vedem că ascultarea şi vieţuirea ţineau harul, iar dacă a făcut cunoscută minunea, s-a îndepărtat harul.

Întâmplarea este menţionată în scrierile Sfântului Munte, iar acel mare şi nearătat nevoitor a rămas în acest fel în istorie.

Glasul Tatălui

Un eveniment, probabil unic, ce rămâne ca un punct de referinţă în istoria bisericească, este vocea părintească. În tot Vechiul Testament, unde se aude glasul lui Dumnezeu, unde se descoperă Dumnezeu, unde se şi arată Dumnezeu lui Avraam - numai lui Adam şi lui Avraam s-a arătat Dumnezeu, de la momentul acela şi după urmează şi alte descoperiri; însă, între Adam şi Avraam, Dumnezeu este doar auzit de oameni, nu este văzut; Noe a auzit glasul lui Dumnezeu pentru a construi arca; mulţi au auzit glasul lui Dumnezeu. Însă lui Avraam i s-a arătat Dumnezeu, cum i se arăta şi lui Adam, de aceea rădăcina şi începutul vechiului Israil este patriarhul Avraam, acest mare începător de neam, în sensul larg al

cuvântului - toţi sfinţii, deci, care vedeau sau auzeau pe Dumnezeu în Vechiul Testament, vedeau şi auzeau Persoana a doua a Sfintei Treimi, pe Cuvântul Cel Neîntrupat.

Aceasta o mărturisesc însuşi proorocul Ilie şi însuşi de Dumnezeu văzătorul Moise, care, în mod unic şi mai presus de toţi sfinţii, vreme de 40 de zile şi nopţi, acolo în muntele Sinai, a convorbit cu Cuvântul Neîntrupat. Poporul simplu nu putea să ducă taina, să perceapă sensul acestei convorbiri, detaliile acestei experienţe, căci dacă le-ar fi spus „am vorbit cu a doua Persoană”, poporul ar fi crezut în politeism după aceasta. Adică, vreau să întăresc faptul că marii sfinţi, proorocii erau de Dumnezeu văzători, aveau experienţa că Dumnezeu este Treimic, Dumnezeu Unul, dar Treimic şi în trei Ipostasuri, însă lăsau impresia - sau probabil poporul înţelegea din spusele lor, codificate cumva - că Dumnezeu este Unul şi o Persoană. Aceasta este problema în Vechiul Testament.

Iar glasul lui Dumnezeu-Tatăl în sens strict nu s-a auzit niciodată în Vechiul Testament. Auzim de multe ori pe unii spunând că Dumnezeu Tatăl a vorbit în Vechiul Testament, Dumnezeu Fiul a vorbit în Noul Testament, iar la Cincizecime şi după vorbeşte Duhul Sfânt; aceştia fac o mare greşeală. Este o greşeală dogmatică, precum este şi o greşeală de experienţă spirituală. Căci din experienţă ies dogmele, iar dogmele sunt rodul experienţei bogate în Duhul Sfânt a Sfinţilor Părinţi. Deci, reţinem că întotdeauna „vorbeşte” a Doua Persoană a Sfintei Treimi, de aceea este numit Cuvânt-Logos şi îngerul Marelui Sfat, dar mai ales Cuvânt pentru că vorbeşte, comunică cu omul.

Prima oară când se face auzită vocea Tatălui Ceresc este în Noul Testament, şi atunci într-un dialect al limbii evreieşti. În acest dialect vorbeşte Dumnezeu Tatăl şi spune cunoscută frază: „Acesta este Fiul Meu Cel iubit întru Care am binevoit”. Despre aceste cuvinte s-au scris nenumărate lucrări, au scris mulţi Sfinţi Părinţi, iar mai apoi şi cei noi, cei contemporani au scris şi sigur vor mai scrie de ce vorbeşte Tatăl prin aceste cuvinte, ce sunt o revelaţie unică şi punct de referinţă în istoria mântuirii neamului omenesc.

Acelaşi cuvânt este repetat şi pe Muntele Tabor, exact în aceeaşi formă, cu un mic adaos: „pe Acesta să Îl ascultaţi”. Adică să faceţi ascultare desăvârşită în tot ceea ce vă va spune şi mai ales în ceea ce va pătimi în cele patruzeci de zile ce vor urma, căci evenimentul Schimbării la Faţă a Mântuitorului inaugurează într-un fel perioada Sfintelor Patimi.

Există încă un moment istoric în care s-a făcut auzit glasul Tatălui; când Hristos a făcut rugăciune şi şi-a ridicat ochii la ceruri spunând cunoscutele cuvinte: „Părinte, am slăvit Numele Tău” (Evanghelia după Ioan 12, 28) la care drept răspuns din ceruri, glasul Tatălui a spus: „şi am slăvit şi iarăşi voi slăvi” (Evanghelia după Ioan 12, 28) la persoana întâi singular. Dacă ar fi fost înger ar fi folosit persoana a treia. Vedem că nu este vorba de forme sintactice sau gramaticale, pur şi simplu, ci este vorba de revelaţie; prin intermediul limbii (a sintaxei gramaticale) se descoperă cum vorbeşte omenirii Prima Persoană a Sfintei Treimi. Sunt deci trei voci ce se fac auzite, iar acestea în acest fel au sfinţit şi aerul, şi istoria, şi textele cele sacre, iar de atunci încoace deja tot omul comunică cu Dumnezeu-Omul Hristos, cu Logosul întrupat. De la momentul Botezului este vădit acest lucru, dar mai ales după Cincizecime; acesta a devenit şi mai clar şi mai impunător, perceptibil pentru mintea omului fiind tot ceea ce se descoperă, adică în primul rând că Dumnezeu este treimic şi în trei Ipostasuri. (...)

Mărturia Preacinstitului Înaintemergător

„Şi eu nu-l cunoşteam pe El, dar Cel ce m-a trimis să botez cu apă, Acela mi-a zis: «Peste Care vei vedea Duhul coborându-se şi rămânând peste El, Acela este Cel ce botează cu Duh Sfânt»“ (Ioan 1, 33)

Deci Hristos botează dublu: şi în Duhul Sfânt, şi în focul cel nezidit, după cum menţionează Sfântul Apostol şi Evanghelist Matei (Matei 3, 11). Focul nu este cel obişnuit, material, ci imaterial, nezidit, adică este vorba de Harul divin. Cuvântul Botezătorului „iar eu nu l-am cunoscut” este impresionant, mişcător, deoarece, pe de o parte, ca vârstă au o diferenţă doar de şase luni, Hristos este de 30 de ani, sunt după fire veri şi nu s-au întâlnit niciodată înainte, nu l-a văzut unul pe celălalt niciodată pe pământ, nici măcar o dată. Este prima lor întâlnire. „Nu L-am cunoscut, nici nu L-am văzut, L-am cunoscut prin Duhul Sfânt, dar nu ne-am întâlnit nici măcar o dată înainte” (Ioan 1, 33).

Sfântul Ioan Botezătorul era de aproape treizeci de ani în pustie şi de vreo jumătate de an propovăduia pocăinţa, acolo, în pustia Iordanului şi vine pentru prima oară Hristos să se boteze, să plinească legea. Şi acest lucru este foarte mişcător; căci un om mai mult decât sfânt pe pământ, mai sfânt, fireşte după Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, îl vede pe Hristos pentru prima şi ultima oară.

Nu a durat mult timpul acesta al botezării lui Iisus în apele Iordanului, fiindcă Iisus a ieşit imediat din apă, adică cum a intrat, imediat a şi ieşit. Ceilalţi intrau până la brâu şi rămâneau până îşi spuneau păcatele, iar în funcţie de mărturisirea făcută

rămâneau în apă, zece minute, o oră, două ore... Iisus, fără de păcat fiind, nu doar pur şi simplu a ieşit din apă, dar cum a intrat imediat a şi ieşit. Nu a aşteptat, adică, vreme îndelungată, nici nu a întârziat din altă pricină, până când s-a pogorât Duhul Sfânt în chip de porumbel şi a rămas deasupra capului Său.

După aceasta, Iisus s-a dus în Muntele Sarantarion, iar Preacinstitul Înainte-mergător după puţin timp a fost arestat din pricina insistenţei sale binecunoscute „nu se cuvine ţie", referitoare la femeia Irodiada, fiind întemniţat în închisoarea Mahera. Ne aflăm în primul an al activităţii publice a lui Hristos, în primele luni, şi s-a auzit că Ioan a fost întemniţat, iar după puţin timp a fost decapitat. Astfel întâlnirea istorică din momentul Botezului Mântuitorului este primă şi ultima dintre cei doi bărbaţi.

Este profund mişcător acest fapt, deoarece acum se cunosc. Din punct de vedere uman putem spunem că sunt plini de Duhul Sfânt, cel puţin Sfântul Ioan Botezătorul, şi ar putea zice cineva: ar fi trebuit, mai ales că erau şi rude, să stea şi să discute, de multe ori, ceasuri întregi; dar altfel a rânduit Hristos, aici pe pământ, a rânduit să se întâlnească doar o dată şi atunci pentru foarte puţin timp. Este o lege nescrisă? Este o încercare? Aşa a voit aici pe pământ Hristos. Iar pentru faptul că era plin de Duh Sfânt încă din pântecele maicii sale, a cunoscut toate acestea Botezătorul, le-a cunoscut fără să ceară amănunte.

Acesta este unul dintre lucrurile ce ne mişcă profund, referitor la persoane dragi, căci prin analogie cu măsura dragostei unei persoane faţă de Duhul Sfânt, înţelegem şi măsura dragostei acelei persoane faţă de ceilalţi.

Un alt lucru ce trebuie subliniat este că Sfântul Ioan fiind în pustie de la o vârstă foarte fragedă, cam pe la un an jumătate, a fost îndrumat şi învăţat de Arhanghelul Mihail. Există şi icoane ce îl înfăţişează pe Sfânt ca un prunc nevoindu-se în pustiu, la răsărit de Iordan, sub îndrumarea şi grija Sfântului Arhanghel Mihail. Acest adevăr este reţinut de Sfânta Tradiţie, iar de aici a fost luat şi de Sfinţii Părinţi, împreună cu alte adevăruri de credinţă. Astfel a fost învăţat Sfântul Ioan să facă metanii mari până la pământ, căci aceasta este Tradiţia Părinţilor începând cu strămoşul neamului omenesc, Adam.

Sfinţii îngeri, în afara faptului că sunt fără de trup, fac şi ei metanii mari - cel puţin aşa îi vedem noi oamenii - dar puterile cele netrupeşti nu obosesc niciodată închinându-se lui Dumnezeu. Noi, cei cu trup, nu numai că obosim, dar mai avem şi probleme de sănătate. Ca urmare sunt două piedici ce intervin în situaţia când vrem să facem metanii mari; este şi dialogul ascuns ce nu vrea ca cineva să se

închine lui Hristos, însă noi pe Acesta îl dorim, Acestuia ne închinăm. Din această pricină vrăjmaşul Îi spune lui Hristos pe Muntele Sarantarion: „Dacă mi te vei închina mie, toate acestea ţi le voi da ţie” (Matei 4, 9). Ca urmare, aceasta este singura închinare la care vrăjmaşul nu se împotriveşte. Din această pricină, în mod justificat noi toţi, în toată viaţa noastră, pot spune, de câte ori va veni ceasul canonului, vom întâmpina greutăţi şi împotriviri în duh. Este o contră la contră. Nu avem cum să ne aşteptăm la lucruri uşoare. Dacă totul este uşor, fie suntem binecuvântaţi cu har din belşug - situaţie foarte rară - fie ceva nu este la locul său. Firescul este să avem greutăţi, acesta este lucrul corect. Iar la Sfinţii Părinţi vedem că aveau greutăţi şi mai mari, ce le putem citi şi discuta pe îndelete, de multe ori.

Un alt element deosebit de important este de asemenea şi faptul că înlăuntrul pustiului, cum creştea şi devenea bărbat virtuos, prea cinstitul Înaintemergător al Domnului a auzit vocea Părintească a lui Dumnezeu-Tatăl. Iar aceasta este o revelaţie, căci nu s-a mai făcut auzită glasul Tatălui în istorie, precum am spus mai înainte. Nici măcar nu ştia că prima Persoană a Sfintei Treimi este şi se numeşte Tatăl. Sfântul Ioan Botezătorul este primul căruia i se descoperă şi cunoaşte prin glasul Tatălui, faptul că trebuie să se coboare la râul Iordan pentru a propovădui botezul cu apă. Era hotărât să rămână mulţi ani în pustiul Iordanului, probabil toată viaţa sa, dacă nu primea o altă poruncă. De aici vedem că oamenii sfinţi ai lui Dumnezeu nu fac nici cea mai mică mişcare fără a avea ştirea lăuntrică a binecuvântării dumnezeieşti, fără a avea adeverirea că fac voia dumnezeiască la fiecare pas; în continuare propovăduiesc oamenilor această voie dumnezeiască ce uneori este crezută şi primită, alteori nu este primită de oameni. Aşa stau lucrurile. Fireşte că în continuare fiecare va da seamă şi pe pământ şi în ceruri pentru descoperirea voii dumnezeieşti. Deci, prea cinstitul Înaintemergător a auzit glasul Tatălui, iar prin aceste experienţe în Duhul Sfânt, precum ne spun Părinţii, omul se îndumnezeieşte.

Eu asemăn acest proces al înaintării în Dumnezeu cu un progres geometric nesfârşit. Nu este un simplu progres. Este o înaintare în veşnicie începând de pe pământ şi continuând în ceruri, fără întrerupere, urcuş neîncetat. În ceruri îngerii şi sfinţii înaintează la nesfârşit. Sunt ca nişte rachete proiectate în spaţiu ce înaintează, înaintează, înaintează, însă spiritual şi nu spaţial. Căci din moment ce Dumnezeu este atotprezent, nu e nevoie de o înaintare spaţială, ci numai spirituală. Aşadar, prin glasul lui Dumnezeu Tatăl, Care i-a descoperit Botezătorului toate câte avea să făptuiască, acesta s-a odihnit în Dumnezeu, a ajuns la măsurile cele mai înalte, a propovăduit poporului Israil botezul pocăinţei cu apă, botez ce nu oferea lăsarea păcatelor, dar îl pregătea pe om pentru adevăratul Botez, cel ortodox în Duhul Sfânt.

Al treilea element esenţial ce este de asemenea mişcător, este şi faptul că Sfântul Ioan Botezătorul este primul om ce propovăduieşte pe pământ Împărăţia Cerurilor. Toţi proorocii, la orice înălţime duhovnicească s-ar fi aflat, nu au îndrăznit să propovăduiască Împărăţia Cerurilor, adică împărăţia lui Dumnezeu, deoarece trăiau toţi ontologic domnia lui satan. După căderea în păcat a protopărinţilor, toţi sfinţii, până în ceasul Răstignirii, trăiau această povară, fiindcă vrăjmaşul avea putere, nu exista iertarea păcatelor. Prin faptul că nu exista iertarea păcatelor la nivel personal, individual, prin faptul că fiecare trebuia să ducă în suflet greutatea păcatului strămoşesc la care se adăugau şi păcatele individuale, înţelegem ce greutate impresionantă avea de dus fiecare în sufletul său, tone de păcate. Iar marea problemă era că fiecare îşi ducea aşa cum putea această greutate spirituală, existenţială.
Cum întotdeauna au existat smintelile, osândirile, lăuntrice şi exterioare, se mărea greutatea fiecăruia, se măreau păcatele fiecăruia, iară şi iară, a celor ce deja erau încărcaţi destul. Ca urmare, nimeni nu îndrăznea să propovăduiască
Împărăţia Cerurilor, adică faptul că după o vreme urma să vină Mesia, eliberarea prin Duhul Sfânt; Mesia, Cel care va elibera pe oameni de puterea păcatului.

Aceasta s-a întâmplat mai ales după Cincizecime, după Botezul fiecăruia, individual. Din acest moment Împărăţia Cerurilor nu doar a ajuns foarte aproape, ci poate fi experiată, trăită la nivel personal, deoarece vrăjmaşul numai are autoritate, doar dacă îi acordăm noi această autoritate asupra noastră. Aşa zic şi Părinţii: „din pricina slăbiciunii noastre personale”. Fiecare dintre noi are o slăbiciune, nu există discuţie. Nu putem acuza pe vrăjmaş că are această autoritate (de a ne ispiti), din moment ce trăim în perioada Harului de două mii de ani, căci aceasta nu o recunoaşte vrăjmaşul în mare măsură. Adică, de la Cincizecime încoace capul lui satan este tăiat. Nu mai poate muşca, nici otrăvi cu capul său, precum am spus şi mai înainte. Să ne închipuim un monstru ce are cap de crocodil, cu dinţi plini de otravă şi cu coadă de scorpion, imens scorpion. În vremea Vechiului Testament muşca cu capul şi îi otrăvea pe toţi. În Noul Testament, însă, nu mai muşcă fiindcă i s-a tăiat capul. Nu muşcă cu coada, ci doar stă în aşteptare, chinuit, să vină omul la el şi atunci îl înţeapă cu coada. Aceasta se întâmplă pentru că noi ne ducem în raza lui de acţiune. Aceasta este o experienţă duhovnicească ce, cu trecerea timpului, o gândim şi o conştientizăm mai bine şi vedem că este exact aşa. Nu are legătură cu ce-am făcut şi cu ce o să facem, această experienţă o vom trăi în continuare. Nu putem acuza pe vrăjmaş, precum nici pe aproapele; vom acuza întotdeauna pe noi înşine, pe sinele propriu cel cu răutate.

Revenind la Sfântul Ioan, el este primul care propovăduieşte Împărăţia Cerurilor, faptul că în scurtă vreme aceasta va fi lângă noi prin însăşi prezenţa Împăratului,

căci Cel Care o va propovădui în curând avea să fie Însuşi Dumnezeu. Nu ştie Botezătorul ce mare dar este acesta; ştie însă prin Duhul Sfânt cum că prima frază ce o va spune public Hristos va fi exact ceea ce el a propovăduit vreme de jumătate de an. Iar Hristos, deschizând preasfântă gura Sa, începe propovăduirea Sa publică: „Pocăiţi-vă, s-a apropiat Împărăţia Cerurilor". Să reţinem că nu este acelaşi lucru. Se aude la fel, cuvintele sunt aceleaşi, însă persoana care propovăduieşte nu este aceeaşi, deoarece Cel care deja anunţă venirea Împărăţiei Cerurilor este Logosul cel Întrupat, Dumnezeu-Omul, Împăratul slavei.

Sfântul Ioan Botezătorul, în Duhul Sfânt, a ştiut dinainte că Hristos va începe prin aceste cuvinte predica Sa publică. Cuvintele Botezătorului preced temporar şi istoric pe cele ale Mântuitorului, însă Însuşi Împăratul Hristos propovăduieşte eliberarea ce va să fie, căci pe fiecare om pe care îl tămăduieşte, îl tămăduieşte îndoit, trup şi suflet, dar în primul rând sufleteşte, lăsându-i şi iertându-i păcatele. Când Hristos spune „iertate îţi sunt păcatele ", fie puţine, fie multe, atunci îl aşază pe om fără de păcat, nu doar însănătoşit, aranjat în sens bun, curăţit, ci fără de păcat. Căci când Hristos iartă pe cineva, iartă precum cunoaşte doar El, iar omul acela devine fără de păcat. Dar în continuare ce se va întâmpla? În orice caz, important este că omul este într-o stare unică, este fără de păcat.

Asemenea experienţă nu avusese nimeni până atunci, atâţia mii de ani. De aceea şi Împărăţia Cerurilor a fost mai întâi propovăduită de prea cinstitul Înaintemergător care a fost şi cel mai mare predicator. Trecuseră atâţia sfinţi, prooroci, se auziseră atâtea predici, atâtea cuvântări, probabil mai impresionante, superioare cuvintelor simple ale Botezătorului, toate acestea până în vremea lui, dar o asemenea experienţă nu mai existase şi probabil nu a mai existat vreodată.

Sfinţii Părinţi ai Bisericii, ce au vorbit şi au scris foarte mult cu privire la fraza aceasta a Sfântului Ioan Botezătorul, insistă pe aspectul verbului „pocăiţi-vă", ce este un imperativ prezent continuu, deşi în limba greacă ar fi putut folosi un aspect de moment al imperativului. Diferenţa de expresie a celor două aspecte temporale ale aceluiaşi verb este una teologică şi imensă după cum subliniază majoritatea Părinţilor. Iar această diferenţă o înţelegem din viaţa Sfintei Maria Egipteanca, ce rămâne ca o pildă veşnică de pocăinţă. Creştinul trebuie să fie cel ce se pocăjeşte neîncetat, nu cel ce s-a pocăit.

Cel ce se pocăieşte necontenit se preocupă de propriul sine şi de propriile căderi şi neputinţe, şi înaintează duhovniceşte cu adevărat. Cel ce s-a pocăit este cel ce are impresia că a ajuns la nepătimire, „apatie", nu mai continuă pocăinţa, deci ca urmare păcătuieşte. Aceasta este diferenţa de care vorbeam. Când omul încetează a

se mai pocăi, atunci păcătuieşte. Aceasta este şi experienţa Sfinţilor Părinţi ai Bisericii noastre. Din această pricină şi Sfântul Ioan Botezătorul foloseşte imperativul la prezent continuu. Nu zice rezolvaţi problema păcatelor făcute, iar după aceea odihniţi-vă şi trăiţi liniştiţi, ci strigă, cât aveţi răsuflare în voi, luptaţi-vă pentru a vă ţine departe de cugetele rele şi viclene, şi pentru a avea mereu harul Duhului Sfânt întru voi.

Întrebare: ***Era, Sfântul Ioan eliberat de păcatul strămoşesc?***

Răspuns: Nu. Sfântul Înaintemergător s-a născut moştenind păcatul strămoşesc. Însă, prea cinstitul Înaintemergător nu a fost botezat cu apă, ci cu harul Duhului Sfânt; a fost botezat în Duhul Sfânt, căci mărturiseşte Scriptura prezenţa şi grija Duhului şi a Domnului faţă de prunc: „şi mâna Domnului era cu el” (Luca 1, 66); părintele său după trup de asemenea prooroceşte această prezenţă divină zicând plin de Duhul cel Sfânt: „iar tu, pruncule, prooroc al Celui Prea înalt te vei chema” (Luca 1, 76). Iar Sfântul Evanghelist Luca concluzionează referitor la pruncul Ioan: „Iar copilul creştea şi se întărea în Duhul şi a fost în pustie până în ziua arătării lui către Israil” (Luca 1, 80). Această prezenţă neîntreruptă a Sfântului Duh, din clipa zămislirii sale, de la prima celulă şi până la fetus; naştere, pruncie, bărbăţie, este de fapt botezul său cu apă, în mod tainic.

În al doilea rând avem şi botezul spiritual al sfântului, adică prin vederea Luminii necreate, văzând, precum ne mărturiseşte Scriptura, Duhul Sfânt. Prin acest botez i se şterge Sfântului Ioan Botezătorul păcatul strămoşesc. Însă, să fim atenţi la un amănunt: atunci când zicem că Sfântul Ioan a văzut pe Duhul cel Sfânt în chip de porumbel (loan l, 32-34), impresia noastră este că Sfântul Ioan Botezătorul a văzut Duhul Sfânt ca pe un mic porumbel. Şi aşa cum se formează percepţia noastră desconsiderăm de fapt persoana Sfântului Duh.

Ştiţi că atunci când Mahomed a citit acestea, a însemnat în Coran: Nu cumva pentru creştini Allah este Duhul cel Sfânt? Căci noi ştim că musulmanii nu cred în Sfânta Treime, din moment ce îl adoră pe satan. La această nedumerire ei răspund „în asemenea păsărele noi nu credem”. Spun păsărele deoarece au o percepţie extrem de simplistă şi o teologie a cunoaşterii extrem de rudimentară, având impresia că noi adorăm un porumbel pe care îl zeificăm.

Capacitatea de a primi harul dumnezeiesc

Sfântul Ioan Botezătorul văzând cu ochii sufletului, adică în mod tainic, duhovniceşte, pe Duhul cel Sfânt a fost eliberat de păcatul strămoşesc ce nu îl

influenţase până atunci în a făptui vreun compromis cu lumea sau cu diavolul. Căci aceasta este urmarea directă a moştenirii păcatului lui Adam, faptul că foarte repede omul alunecă în păcat.

În Sfânta Tradiţie doar două persoane nu au cedat în faţa păcatului: Născătoarea de Dumnezeu şi prea cinstitul Înaintemergător. Diferenţa dintre aceştia este doar de capacitate.

Să ne închipuim două tancuri, unul este de zece ori sau de o mie de ori mai mare decât celălalt. Ambele sunt însă pline de mir, nu ţiţei, mir sfânt. Iar dacă sunt pline înseamnă că nu mai încape altul, nu putem să presăm şi să punem mai mult. Sunt pline cu desăvârşire. Doar că unul are o capacitate mai mare decât celălalt. Adică am putea spune că „încap” atâţia Sfinţi Ioan în Maica Domnului? Toţi sfinţii şi toţi îngerii încap în harul Maicii Domnului şi încă mai este har disponibil. Adică ce capacitate de primire a harului are persoana Maicii Domnului? De aici în continuare venim la persoana Sfântului Ioan Teologul, care este după mărturia generală, şi a Apostolului Petru şi a Apostolului Pavel, cel mai îndumnezeit, cel mai aproape de Dumnezeu. Altele sunt criteriile pentru care Petru şi Pavel sunt vârfurile cetei apostolilor, însă din punct de vedere al nepătimirii, în vârf se află Sfântul Ioan Teologul.

Cea mai sfântă fiinţă a lumii întregi, Maica lui Hristos, este încredinţată, ierar-hic, următorului celui mai sfânt de pe pământ, Sfântului Ioan Teologul. Singura cădere ce i s-ar putea reproşa, după cum cunoaştem, ar fi protestul său când sorţul căzut i-a dat drept loc al misiunii sale evanghelice, Asia Mică; s-a plâns atunci că nu va reuşi să-i evanghelizeze pe locuitorii Asiei Mici deoarece sunt oameni duri şi încăpăţânaţi. A primit imediat înştiinţarea dumnezeiască şi i-a spus Sfântului Prohor că Dumnezeu îl va pedepsi cumva pentru îndoiala sa, dar nu i-a arătat în ce fel. Mai târziu, când au naufragiat a rămas pe mare patruzeci de zile şi nopţi luptându-se cu valurile. Numai cineva care a naufragiat poate înţelege ce mare încercare este să rămână cineva patruzeci de zile şi nopţi, fără să mănânce, fără să bea, fără să doarmă. Fireşte nu era un înot frumos, ci o luptă cu valurile potrivnice. Iar aceasta i s-a întâmplat la o vârstă înaintată.

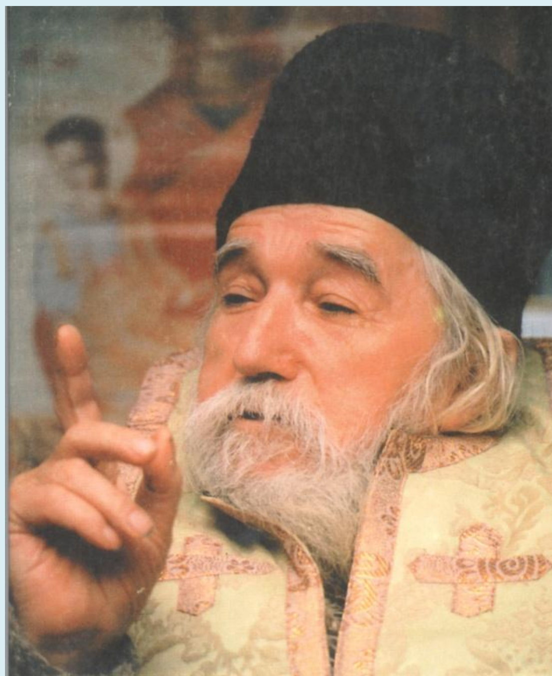
Avea peste 50 de ani, căci până la această vârstă Sfântul Ioan Teologul a rămas lângă Maica lui Dumnezeu. Când Preasfânta Născătoare a trecut la Domnul, în 44 d.Hr., Sfântul Apostol a pornit în misiunea sa având centrul în cetatea Efesului.

Întrebare: ***Sfântul Ioan Botezătorul a auzit doar el glasul Tatălui Ceresc?***

Răspuns: Da, lăuntric, în inimă.

(Efrem ieromonahul, stareţul Schitului Vatopedin Sfântul apostol Andrei, Cuvinte simple din Sfântul Munte, Traducere din limba greacă Pr. dr. Constantin Petrache, Editura Egumeniţa, Galaţi, 2012, pp. 141-161)

Arhimandritul Cleopa Ilie - Predică la Botezul Domnului - Despre Botezul creştin

Iubiţi credincioşi, cu mila şi cu îndurarea lui Dumnezeu, iată am ajuns şi în anul acesta la prealuminatul praznic al Botezului Domnului. ***Acest sfânt şi mare praznic împărătesc se mai numeşte şi "Arătarea Domnului" sau "Epifania".***

Dar pentru care pricină nu se zice Naşterii Domnului, Arătarea Lui, ci Botezului Domnului? Acest lucru îl arată, desluşit şi luminat, ***dumnezeiescul părinte Ioan Gură de Aur, zicând că Hristos n-a ajuns cunoscut tuturor când S-a născut, ci când S-a botezat.*** Iar cum că mulţi nu-L cunoşteau şi nu ştiau cine era, să ascultăm pe ***Botezătorul Ioan*** care spune: ***Se află în mijlocul vostru Acela pe Care nu-L ştiţi (Ioan 1, 26).***

Dar pentru ce să ne mirăm că ceilalţi nu-L cunoşteau, când însuşi Botezătorul nu-L cunoştea până în ziua aceea? Căci zice: ***Şi eu nu-L ştiam pe El, dar Cel ce m-a trimis să botez cu apă, Acela mi-a zis: peste Care vei vedea Duhul coborându-Se şi rămânând peste El, Acela este Cel ce botează cu Duh Sfânt (Ioan 1, 33).***

Pentru că am arătat că ***Botezul Domnului se mai numeşte şi Arătarea Domnului, este bine să ştim că două sunt arătările Domnului.***

Iată ce spune ***Sfântul Ioan Gură de Aur*** în această privinţă: "***Este necesar să arătăm dragostei voastre că nu este o singură Arătare a Domnului, ci sunt două arătări. Una este aceasta de acum care s-a împlinit la Botez, iar a doua este aceea care va să vină şi care se va face cu slavă mare la sfârşitul lumii***".

Astăzi am auzit pe marele Apostol Pavel vorbind despre amândouă arătările Domnului, în Epistola către Tit. Despre arătarea cea de acum, spune: ***Harul cel mântuitor al lui Dumnezeu s-a arătat tuturor oamenilor, învăţându-ne pe noi să lepădăm fărădelegea şi poftele lumeşti şi, în veacul de acum, să trăim cu înţelepciune, cu dreptate şi cu cucernicie (Tit 2, 11-12).*** Iar despre cea viitoare, spune: ***Aşteptând fericită nădejde şi arătarea slavei marelui Dumnezeu şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos (Tit 2, 13)***. Despre aceasta şi proorocul Ioil spune că ***soarele se va preface în întuneric şi luna în sânge, mai înainte de a veni ziua Domnului cea mare şi înfricoşată (Ioil 3, 4).***

Astăzi, când prăznuim Botezul Domnului, se cuvine să arătăm câte sunt botezurile care au închipuit Botezul creştin de la începutul lumii şi care vor mai fi. ***După mărturia Sfântului Ioan Damaschin, opt sunt botezurile.***

1) Primul botez a fost ***potopul***, ***pentru curmarea păcatului (Facere 7, 17-24).***
2) Al doilea botez ***a fost trecerea evreilor prin mare şi prin nor***, ***căci norul este simbolul duhului, iar marea al apei (Ieşire 13, 22; I Corinteni 10, 2).***
3) Al treilea botez a fost ***botezul Legii Vechi***, ***numit "tăierea împrejur". (Facere 17, 10-14).***
4) Al patrulea este ***botezul lui Ioan***, ***numit botezul pocăinţei (Matei 3, 1-11). Acest botez a fost introductiv şi conducea pe cei botezaţi la pocăinţă şi la credinţă în Hristos.*** Iată ce spune *Sfântul Ioan Botezătorul*: ***Eu vă botez pe voi cu apă, dar Cel ce vine după mine vă va boteza cu Duh Sfânt şi cu foc (Matei 3, 11; Luca 3, 16).*** Aşadar, Ioan pregătea şi curăţa mai dinainte cu apă, în vederea venirii Duhului Sfânt. ***Cu acest botez Însuşi Mântuitorul nostru Iisus Hristos S-a botezat de către Ioan (Matei 3, 13-17; Marcu 1, 9-11). Hristos S-a botezat în Iordan nu că avea nevoie de curăţire, ci pentru că Şi-a luat asupra Sa curăţirea mea şi ca să zdrobească capetele balaurilor din apă, cum spune psalmistul (Psalm 73, 14). Apoi, ca să se înece păcatul, ca să înmormânteze pe Adam cel vechi în apă şi să-l sfinţească pe botezător. Ca să împlinească Legea, ca să descopere taina Treimii şi ca să ne dea nouă pildă şi exemplu cum să ne botezăm.***
5) Al cincilea botez este ***botezul creştin prin apă şi prin Duhul Sfânt***, instituit de Domnul nostru Iisus Hristos, prin cuvintele adresate ucenicilor Săi: ***Mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh (Matei 28, 19).*** Acesta este cel mai mare botez

din cele amintite până acum. ***El se face prin afundare în apă în numele Preasfintei Treimi şi este mântuitor pentru că iartă toate păcatele şi aduce în inimile noastre harul Sfântului Duh. Noi toţi ne botezăm cu acest botez desăvârşit prin apă şi prin Duh, fără de care nimeni nu se poate mântui. Se zice că Hristos botează "cu foc", pentru că a revărsat Duhul Sfânt peste Apostoli, în chipul limbilor de foc (Fapte 2, 1-4),*** după cum spune Însuşi Domnul: ***Ioan a botezat cu apă, dar voi veţi fi botezaţi cu Duhul Sfânt, nu mult după aceste zile (Fapte 1, 5).***

6) Al şaselea botez, ***care este de o măsură cu Botezul creştin, prin apă şi prin Duh, este botezul prin pocăinţă şi prin lacrimi, adică Sfânta Spovedanie, prin care ni se dezleagă toate păcatele.***
7) Al şaptelea şi cel mai desăvârşit este ***botezul prin sânge şi mucenicie pentru dreapta credinţă***, ***cu care Însuşi Hristos S-a botezat pe Cruce în locul nostru.*** El este foarte cinstit şi fericit, pentru că nu se mai pângăreşte a doua oară cu întinăciunea păcatului şi singur le poate înlocui pe toate celelalte.
8) Al optulea şi ultimul botez este ***focul cel veşnic de după judecata obştească***. Acest botez nu este mântuitor, ***ci pe de o parte distruge răutatea şi păcatul, iar pe de altă parte pedepseşte necontenit*** (Dogmatica, cap.IV, p.247-252).

Iubiţi credincioşi, după ce am arătat cele opt feluri de botezuri, este bine să vorbim mai pe larg despre importanţa botezului creştin ortodox.

Cel mai desăvârşit botez care curăţă păcatele noastre, este Botezul creştin, adică botezul prin apă şi Duh, pe care îl primim îndată după naştere. După învăţătura Domnului nostru Iisus Hristos, ***cine nu are acest botez nu poate să intre în Împărăţia cerurilor (Ioan 3, 5).*** Să dăm câteva explicaţii despre Taina Sfântului Botez pe înţelesul tuturor.

Cine poate boteza? Dreptul de a boteza îl au numai episcopii şi preoţii (Canonul 46-50 Apostolic). La mare nevoie, ca pruncul să nu moară nebotezat, poate boteza şi un diacon, un călugăr simplu, un mirean - bărbat sau femeie - şi chiar părinţii copilului. Cum se săvârşeşte botezul de către mireni când copilul este în primejdie de moarte? Afundând pruncul de trei ori în apă curată şi rostind formula sfântă a Botezului: "Se botează robul (roaba) lui Dumnezeu (numele), în numele Tatălui, Amin; şi al Fiului, Amin; şi al Sfântului Duh, Amin. (Canonul 44-45 al Sfântului Nichifor). Dacă cel botezat rămâne în viaţă, preotul va completa slujba Botezului după rânduiala obişnuită, dar numai de la cufundare înainte; adică îl unge cu Sfântul Mir, citind rânduiala până la capăt (Liturgica, Bucureşti, 1877, p.183).
Botezul se săvârşeşte în pridvorul sau în pronaosul bisericii. Canoanele opresc săvârşirea Botezului atât în case, cât şi în paraclisele din casele particulare (Can. 31

şi 59 Sinod.VI ec.). Numai în cazuri foarte rare şi de mare nevoie, cum ar fi frig puternic, boală, pericol de moarte pentru prunc etc. se îngăduie săvârşirea Botezului în case. Cât despre timpul când se săvârşeşte Botezul, pentru prunci nu există zile sau ceasuri hotărâte ca nu cumva să moară nebotezaţi. Dacă pruncul moare nebotezat, părinţii lui sau preotul, din cauza căruia a murit neunit cu Hristos, săvârşeşte un păcat de moarte. Pentru cei morţi nebotezaţi, Biserica nu mai poate face nimic, rămânând toate la mila lui Dumnezeu. Dacă pruncul este firav şi există temerea că nu va trăi, el poate fi botezat îndată după naştere. ***Dacă pruncul este sănătos, Botezul se face de obicei la opt zile de la naştere, în orice zi de sărbătoare, după săvârşirea Sfintei Liturghii.***

Cei ce vin sau sunt aduşi la botez trebuie să aibă naşi. Nimeni nu poate fi botezat cu sila, dacă este matur, şi este dator să aibă naşi ortodocşi. ***Naşii sunt persoanele în vârstă care însoţesc pe prunc la botez, răspunzând şi făcând cuvenita mărturisire de credinţă în locul şi în numele pruncului ce se botează. Ei sunt părinţii sufleteşti ai pruncului, care îl nasc duhovniceşte pentru o viaţă nouă în Duhul Sfânt, aşa cum părinţii l-au născut pentru o viaţă trupească.*** Naşii sunt totodată garanţi în faţa lui Dumnezeu şi a Bisericii pentru finul ce se botează, că va fi crescut în credinţa creştină şi va fi un bun credincios. Naşul trebuie să fie creştin ortodox, să fie evlavios, iubitor de biserică, bun cunoscător al credinţei, în vârstă şi de acelaşi sex cu pruncul ce se botează. Nu pot fi naşi părinţii copilului. Este bine ca pentru fiecare nou botezat să fie numai un naş. Naşul este dator să se îngrijească de viaţa religioasă şi morală a finului şi la vremea cuvenită să-l înveţe rugăciuni, Crezul şi principalele învăţături de credinţă creştină ortodoxă. Să fie îndrumător în cele sufleteşti şi un exemplu viu, sîrguindu-se să facă din el un vrednic mădular al Bisericii în care a intrat prin Botez. La rândul său, finul este dator să asculte pe naş şi să-l respecte la fel ca pe părinţii săi după trup.

Cei care iau parte cu atenţie la săvârşirea Botezului, ***trebuie să ştie că înainte de Botez se împlineşte rânduiala facerii catehumenului, adică se face pregătirea celui ce are să fie botezat. Această rânduială se face în pridvor, în faţa uşilor bisericii, deoarece cel nebotezat, nefiind încă spălat de păcatul strămoşesc, nu este mădular al Bisericii şi nici cetăţean al cerului, ale cărui uşi ni le deschide numai Taina Botezului. De aceea Botezul se numeşte uşa Tainelor. Slujba catehumenului are trei părţi: exorcismele, lepădările şi unirea cu Hristos.***

Exorcismele sunt trei rugăciuni prin care preotul roagă pe Dumnezeu să izgonească de la catehumen toată puterea cea rea a diavolului. Lepădările şi unirea cu Hristos sunt formate din întreita lepădare a catehumenului sau a naşului - în numele catehumenului - "***de satană şi de toate lucrurile lui***", urmată de întreita lui

asigurare că s-a unit cu Hristos. În timpul lepădărilor, catehumenul stă întors cu faţa spre apus, suflând şi scuipând într-acolo de trei ori, deoarece apusul închipuieşte locul de unde vine întunericul şi locul celui rău, a Satanei, care este numit şi "***stăpânitorul întunericului" (Efeseni 6, 12),*** urmând astfel cuvintele Sfântului Apostol Pavel, ***care ne îndeamnă să lepădăm lucrurile întunericului şi să ne îmbrăcăm în armele luminii (Romani 13, 12).*** Catehumenul scuipă pe diavolul în semn că s-a lepădat cu totul de el şi de toate lucrurile lui, adică de păcat. Iar când catehumenul împreună cu naşul mărturiseşte unirea sa cu Hristos, o face cu faţa spre răsărit, ***căci într-acolo era sădit raiul (Facere 2, 8),*** din care au fost izgoniţi primii oameni în urma păcatului. ***Unirea cu Hristos se face prin credinţă. Iar dovada este mărturisirea credinţei creştine prin rostirea de trei ori a Crezului de către catehumen, dacă este mare, sau de naş, în numele pruncului, şi nu de altcineva.***

Prin exorcismele şi lepădările ce se fac la Botez, nu înseamnă că Biserica socoteşte pe cel venit să se boteze ca stăpânit cu adevărat de diavol, cum sunt cei îndrăciţi sau cei munciţi de duhuri rele. Ele vor să spună numai că cel ce nu are încă pe Hristos, se află în robia păcatului şi deci în puterea diavolului care stăpâneşte pe cei robiţi de păcat sau pe cei din afara harului (Efeseni 2, 1-3). Din această robie îl eliberează Biserica pe catehumen prin exorcisme şi lepădări, trecându-l sub puterea lui Hristos, Stăpânul nostru cel adevărat şi bun.

Iată şi părţile cele mai de seamă ale Botezului.

- Prima parte este ***sfinţirea apei pentru botez***.
- A doua parte este ***ungerea cu untdelemnul bucuriei (Psalm 44, 9)***, pe frunte, pe piept, pe spate, la urechi, la mâini şi la picioare. Acest untdelemn este binecuvântat înainte de preot prin rugăciuni deosebite şi din el se pune şi în cristelniţă, de trei ori, cruciş. Ungerea aceasta însemnează mai multe lucruri în sens duhovnicesc. Astfel, ***untdelemnul fiind rodul măslinului, ungerea cu el este semn al milei şi al bunătăţilor dumnezeieşti, prin care catehumenul a fost izbăvit de noianul păcatelor.*** Acest untdelemn sfinţit ne aduce aminte de ungerea cu care ***erau unşi în Legea Veche arhiereii, împăraţii şi proorocii şi cu care a fost uns Însuşi Mântuitorul numit "Unsul Domnului" (I Regi 10, 1-6); Isaia 61, 1; Luca 4, 18).*** La această ungere ne-a făcut şi pe noi părtaşi, căci însuşi ***numele de creştin vine de la cuvântul grecesc "Hristos", care înseamnă "Uns". Ungerea de la Botez mai închipuieşte şi aromatele cu care a fost uns trupul Domnului înainte de îngropare, deoarece catehumenul va închipui, prin afundarea în apă, îngroparea împreună cu Hristos şi învierea împreună cu El.***

- A treia parte a Botezului ***este însăşi săvârşirea Tainei, adică întreita afundare a pruncului în apă sfinţită, în numele Preasfintei Treimi.*** Acum preotul ia pruncul în mâini şi, ţinându-l drept, caută spre răsărit şi îl afundă de trei ori, zicând la prima afundare: "***Botează-se robul lui Dumnezeu (numele), în numele Tatălui, Amin"***; la a doua afundare: "***şi al Fiului, Amin***", iar la a treia afundare: "***şi al Sfântului Duh, Amin***".

Această întreită afundare arată, pe de o parte, că temeiul credinţei noastre este Sfânta Treime, iar pe de altă parte**,** ***închipuieşte cele trei zile petrecute de Domnul în mormânt (Matei 12, 40). Prin afundarea în apă se închipuieşte totodată moartea noastră pentru viaţa în păcate de până aici şi îngroparea noastră cu Hristos. Iar ieşirea din apă închipuieşte învierea noastră împreună cu Hristos, pentru viaţa cea nouă întru El.***

Prin Botez***, spălându-ne păcatele, ne facem astfel părtaşi morţii şi învierii lui*** **Hristos,** ***devenim membrii ai Bisericii şi intrăm într-o viaţă nouă*****.** Îndată după ***Botez cel botezat mai primeşte încă două Sfinte Taine. Adică ungerea cu Sfântul Mir, prin care pruncul se miruieşte pe toate părţile trupului, când preotul rosteşte cuvintele:*** "**Pecetea harului Duhului Sfânt**", ***şi apoi Sfânta Împărtăşanie.***

Prin ungere noul botezat primeşte pecetea şi darul Duhului Sfânt, devenind membru al Bisericii, iar prin Sfânta Împărtăşanie se uneşte cu Trupul şi Sângele lui Hristos.

Astfel, ***suntem morţi pentru păcat şi viem pentru Dumnezeu (Romani 6, 3-11). Cristelniţa şi apa botezului sunt pentru noi mormânt şi maică duhovnicească, născându-ne pentru Hristos şi ţinând astfel locul pântecelui preacurat al Fecioarei, din care S-a născut Domnul (Sf. Simion Tesalonicul***, Despre Sfintele Taine, cap. 62,63,64, pp. 77-80; şi Învăţătura de Credinţă Ortodoxă, Bucureşti, 1952, p. 326-331).

Iubiţi credincioşi, am vorbit câteva cuvinte despre Botezul lui Hristos şi despre Taina Sfântului Botez, prin care devenim fii ai Bisericii şi fii ai lui Dumnezeu după har.

Cu adevărat, mare este sărbătoarea de astăzi. ***Căci astăzi pentru prima dată ni se arată la Iordan cele trei persoane ale Preasfintei Treimi. Astfel, Fiul, smerindu-se, se botează în Iordan de la Ioan; Tatăl grăieşte din ceruri, zicând:*** **Acesta este *Fiul meu cel iubit întru Care am binevoit, iar Duhul Sfânt se pogoară ca un porumbel peste Iisus Hristos (Matei 3, 16-17).***

Deci, astăzi ni s-a descoperit mai luminat taina Preasfintei Treimi.

- ***Astăzi cerurile s-au deschis şi Duhul lui Dumnezeu S-a odihnit la Iordan peste Fiul.***
- ***Astăzi Stăpânul Se smereşte şi cere să fie botezat de slugă.***
- ***Astăzi Cel fără de păcat primeşte botezul pocăinţei de la Ioan, ca să ne înveţe pe noi taina pocăinţei, a mărturisirii şi a spălării păcatelor prin căinţă şi lacrimi.***
- ***Astăzi se sfinţeşte apa Iordanului şi toate apele şi izvoarele pământului.***
- ***Astăzi se sfinţeşte aghiasma mare prin semnul Crucii şi prin pogorârea darului Sfântului Duh.***

Deci să mulţumim lui Dumnezeu că am ajuns cu bucurie la praznicul acesta mare al Bobotezei şi ***să ducem cu evlavie sfânta aghiasmă în casele noastre***. ***Prin ea ne sfinţim cu toţii, se sfinţesc casele şi fântânile noastre şi se izgonesc duhurile rele cu puterea Duhului Sfânt.***

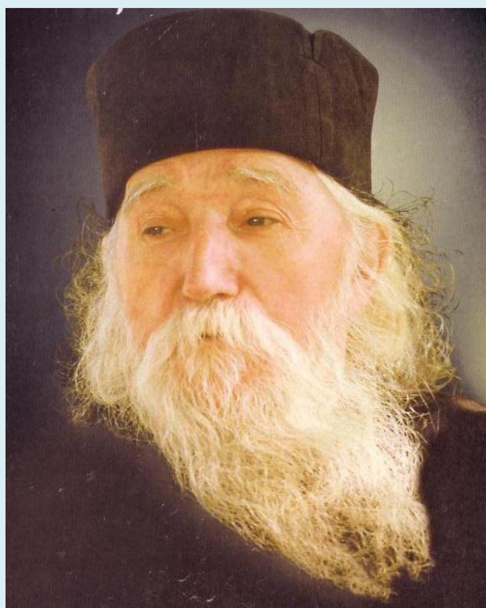
- ***Astăzi Hristos, Mântuitorul nostru iese în public la vârsta de 30 de ani. Se arată lumii, se pregăteşte să vestească pe pământ Evanghelia mântuirii şi vine să caute şi să mântuiască sufletele noastre.***

Să coborâm şi noi astăzi la Iordan, adică să venim la biserică. Biserica este casa lui Dumnezeu. Aici este Iordanul şi apa cea vie care spală, adapă, dă viaţă şi înnoieşte lumea. Aici este Tatăl şi Fiul şi Duhul Sfânt împreună cu toţi sfinţii.

Să ieşim întru întâmpinarea lui Hristos. Dar pentru aceasta se cere să ne căim de păcatele făcute, să ne spălăm în apele Iordanului, adică să spălăm păcatele prin spovedanie şi lacrimi de pocăinţă. Apoi să ne împăcăm unii cu alţii, că dragostea acoperă mulţime de păcate. ***Să ascultăm glasul Tatălui, Care ne grăieşte din cer; să ne înfricoşăm de smerenia Fiului, Care Se botează de către Ioan în Iordan şi să odihnim în inimile şi casele noastre porumbelul Duhului Sfânt.***

Deci, ***închinându-ne cu credinţă şi evlavie Preasfintei Treimi, să cântăm împreună cu Biserica această sfântă cântare:***
În Iordan botezându-Te Tu, Doamne, închinarea Treimii S-a arătat; că glasul Părintelui a mărturisit Ţie, Fiu iubit pe Tine numindu-Te. Şi Duhul în chip de porumb a adeverit întărirea cuvântului. Cel ce Te-ai arătat, Hristoase Dumnezeule şi lumea ai luminat, mărire Ţie! Amin.

Părintele Cleopa Ilie - Despre Aghiasma mare şi despre Botez

Cum se ia aghiasma mare? ***Aghiasma mare, care se sfinţeşte la Bobotează, se ia zilnic de credincioşi opt zile, până se termină praznicul Arătării Domnului.*** Numai femeile necurate nu pot să o ia, nici bărbaţii care nu ţin curăţenie cu soţiile lor. La fel şi cei care au avut ispitire prin somn n-au voie să ia aghiasma 24 de ore.

Mai pot lua aghiasma mare, cei care s-au spovedit la duhovnic şi cei care se împărtăşesc a doua zi.

Voi ştiţi câte botezuri sunt? Aţi citit Dogmatica Sfântului Ioan Damaschin? Să ştiţi că sunt nouă botezuri până la sfârşitul lumii!

Voi ştiţi că, până la Botez, cerul este închis pentru sufletele nebotezate? Până nu-i botezat, n-are intrare în Împărăţia Cerurilor.

De la botez, avem doi îngeri. Avem un înger rău pe umărul stâng şi un înger al dreptăţii, de la Ceata Stăpâniilor din cer, pe umărul drept. Unul scrie cele bune; celălalt, cele rele. Nu numai ce-am făcut rău, ci şi ce-am gândit. El îţi dă gând rău şi dacă vede că-l primeşti, scrie: „în ziua cutare, în ceasul cutare, a primit gândurile mele cele rele pe care i le-am dat eu". Şi el le scrie acolo.

Băgaţi de seamă cum săvârşiţi botezul. Vin femeile aici cu copii bolnavi de epilepsie. Copilu-i mic şi-l ia diavolul în primire şi-l munceşte. Ştiţi de ce? Am

găsit în Pravila Mare. Pentru că la Botez preotul nu le citeşte cu atenţie şi evlavie toate lepădările de satana.

Când faceţi un Botez, să nu vă grăbiţi. Sau, dacă ai două sau trei în acceeaşi apă - poate să fie şi unul -, dacă-s mai mulţi copii, să fie de acelaşi sex şi cât trăiesc ei nu se pot înrudi prin căsătorie, căci au devenit rudenii spirituale, adică "fraţi de cruce". Când sunt mai mulţi copii, se pot citi lepădările la toţi o dată dar îi pomeneşti pe fiecare pe numele său, cum îi cheamă.

Botezul, ca orice Taină, se face cu scumpătate şi cu iconomie, adică cu pogorământ, de nevoie. Botezul cu scumpătate se face numai de episcop şi de preot şi numai în biserică şi numai prin trei afundări. Aşa este Botezul desăvârşit.
Botezul prin stropire sau prin turnare este aprobat de Biserică numai cu iconomie, adică de nevoie.

Cu toate că Botezul prin stropire şi turnare nu-i desăvârşit, este cu lipsă. Biserica îl priveşte cu iconomie, că este făcut în numele Preasfintei Treimi. Apoi, la mare nevoie, când pruncul după naştere este ameninţat să moară, Biserica îngăduie să-l boteze nu numai preotul, ci şi un diacon, un călugăr, un mirean, o femeie şi chiar moaşa care ajută la naştere, numai să zică cuvintele acestea: „Se botează robul lui Dumnezeu (cutare), în numele Tatălui. Amin. Şi al Fiului. Amin. Şi al Sfântului Duh. Amin".

Aceşti copii botezaţi de femei sau de călugări, sau de diacon sau de moaşă, ca să nu moară nebotezaţi, dacă li s-au zis cuvintele acestea şi au rămas în viaţă, preotul nu le mai poate repeta în veac. El face lepădările şi cealaltă slujbă şi îi miruieşte cu Sfântul şi Marele Mir. Apoi îi împărtăşeşte cu Sfintele Taine. Cuvintele dogmatice referitoare la ipostasurile Sfintei Treimi nu se mai repetă. Că preotul, dacă le mai repetă, a doua oară, răstigneşte pe Iisus Hristos şi nu mai poate fi preot. De aceea stiliştii, care ţin stilul vechi şi botează a doua oară sunt eretici.

(sursa: Îndrumări duhovniceşti pentru vremelnice şi veşnicie - Pr.Cleopa Ilie, Ed.Teognost, 2004)

Sfântul Ioan Gură de Aur – Cuvânt de folos despre Botez

Omilia aceluiaşi către cei ce urmează a fi luminaţi şi lămurire clară a celor săvârşite în chip simbolic şi închipuite în dumnezeiescul botez

Haide iarăşi să vorbim puţin cu cei înscrişi în oastea lui Hristos, arătându-le lor şi puterea armelor pe care le vor primi şi negrăita bunătate a iubitorului de oameni, Dumnezeu, pe care a arătat-o neamului omenesc, încât aceştia, apropiindu-se cu multă şi deplină credinţă, să se bucure de o mai bogată cinstire. Gândeşte-te, iubite, la covârşitoarea bunătate [arătată de El] chiar de la început. Căci dacă pe cei care nu s-au ostenit deloc, pe cei care nu au arătat nimic de cinste, i-a învrednicit de un asemenea dar şi le-a iertat greşelile cele din toată vremea, [atunci], dacă după atâta mărinimie [arătată], aţi dori, dintr-o bună dispoziţie, să aduceţi şi voi ceva de la voi înşivă, de câtă răsplată nu vă veţi învrednici din partea iubitorului de oameni Dumnezeu!

In treburile omeneşti nu se vede aşa ceva niciodată, ci mulţi, adesea, după multe osteneli şi chinuri pe care le fac în nădejdea răsplătirii, se întorc acasă cu mâinile goale: fie pentru că cei de la care aşteptau răsplată sunt răuvoitori faţă de cei ce mult se ostenesc, fie că sunt răpiţi mai devreme din viaţă şi nu mai pot să-şi împlinească scopul. Dar în cazul Stăpânului nostru, nu numai că nu se întâmplă aşa ceva vreodată, ci chiar mai înainte de a începe noi ostenelile şi de a-I arăta cele ale noastre, luându-ne-o înainte, îşi arată mărinimia, ca prin multe faceri de bine să ne atragă spre ceea ce a gândit mai dinainte pentru mântuirea noastră.

Şi astfel, dintru început bine lucrând, nu a încetat să dea binefaceri neamului omenesc. Căci după ce l-a plăsmuit pe cel întâi zidit, de îndată, chiar dintru început, l-a sălăşluit în rai şi l-a dăruit cu acea viaţă (*viaţa biologică a lui Adam era şi ea lipsită de efort şi chinuri.*) fără de chinuri, lăsându-l să se înfrupte din toate cele din rai în afară de un singur pom. Dar acela, [uitând] stăpânirea de sine şi fiind înşelat de femeie, a călcat porunca dată lui şi a batjocorit (*desemnează acţiunea de a-şi depăşi în mod nepermis, din mândrie, limitele fireşti.*) o astfel de cinste.

Dar vezi şi aici mărimea iubirii de oameni! Căci trebuia ca pe un astfel de nerecunoscător faţă de facerile de bine primite mai înainte să nu-l mai învrednicească de vreo iertare, ci să-l scoată de sub purtarea Sa de grijă. Dar nu numai că nu a făcut aceasta, ci precum un tată preaiubitor care are un copil neastâmpărat, fiind mişcat de iubirea firească, nu-l pedepseşte pentru greşeală, dar iarăşi nici nu-l iartă cu totul, ci cumpăneşte cu măsură, ca nu cumva să se abată spre o răutate mai mare, tot aşa şi bunul Dumnezeu, fiindcă [acela] a arătat multă neascultare (*nu înseamnă neapărat împotrivire, ci o neluare în serios şi pe deplin a poruncii, a fi distrat şi a lăsa să treacă pe lângă urechi ceea ce s-a spus, considerându-1 ca ceva nu atât de important. Poate sensul este mai degrabă de neluare aminte, de neacordare a întregii atenţii.*), pe de-o parte scoţându-l din acea vieţuire, iar pe de alta domolind gândul lui ca să nu păcătuiască după aceea şi mai mult, l-a pedepsit cu osteneli şi nenorociri ca şi cum i-ar fi zis:

Multa delăsare şi netemerea (*este lipsa de frică, sentimentul deplinei siguranţe, dar prin aceasta poate deveni şi al lipsei de responsabilitate şi atenţie.*) te-a adus spre o atât de mare neascultare şi te-a făcut să uiţi de poruncile Mele; iar faptul că nu aveai nimic de lucrat te-a făcut să te socoteşti mai presus de propria fire – căci nelucrarea se face dascăl a toată răutatea. De aceea te pedepsesc cu osteneli şi nenorociri ca, lucrând pământul, să-ţi aduci necontenit aminte şi de neascultare şi de nimicnicia firii tale. Iar fiindcă ţi-ai închipuit lucruri măreţe şi nu ai vrut să rămâi în hotarele-ţi fireşti, îţi poruncesc ca din pământul din care ai fost luat, acolo iarăşi să te întorci. „***Căci pământ eşti şi în pământ te vei întoarce***” (Fac 3, 19).

Şi ca să-i sporească durerea şi să-l facă să simtă propria cădere, nu l-a alungat departe, ci l-a pus în apropierea raiului, astupându-i intrarea înăuntru, ca în fiecare ceas, văzându-se lipsit de acele bunătăţi din pricina neluării aminte, să dobândească o atenţie neîncetată şi să fie mai temeinic faţă de poruncile ce urmau să-i fie date spre pază. Căci, bucurându-ne noi de cele bune, nu simţim că trebuie să lucrăm vreun fel de faptă bună; dar când suntem lipsiţi de ele, dobândind o sensibilitate mai adâncă din pricina lipsei, suferim şi o durere mai mare. Aceasta s-a întâmplat —atunci şi cu întâiul zidit.

Insă ca să cunoşti şi sfatul potrivnic al vicleanului diavol, dar şi înţelepciunea şi bunul meşteşug al Stăpânului nostru, ia vezi, spre ce l-a împins, prin înşelăciune, diavolul pe om să facă şi ce iubire de oameni i-a arătat Stăpânul Cel purtător de grijă. Căci acel viclean diavol, pizmuindu-l pentru vieţuirea din rai, prin nădejdea unei mai mari făgăduieli, i-a răpit ceea ce avea în mână. Căci făcându-l să-şi închipuie că [poate fi] egal cu Dumnezeu, i-a atras osânda morţii. De acest fel sunt [şi acum] momelile lui: nu numai că ne depărtează de bunătăţile pe care le avem în mână, ci caută să ne azvârle şi în prăpastie. ***Însă chiar şi aşa, Dumnezeul iubirii de oameni nu a trecut cu vederea neamul omenesc, ci, demonstrându-i diavolului că toate câte le-a făcut sunt fără folos, iar omului arătându-i câtă purtare de grijă are pentru el, i-a dăruit prin moarte nemurirea. Poftim!? Diavolul l-a scos din rai, iar Stăpânul l-a dus în cer!? Mai mare este câştigul decât paguba!***

Dar să revenim la ceea ce am spus la început, căci de aceea am şi spus cele de mai sus: dacă pe cel ce a fost nerecunoscător faţă de atâtea binefaceri l-a învrednicit iarăşi de atâta iubire de oameni, voi, ostaşii lui Hristos, dacă veţi fi râvnitori, arătând bunăvoinţă faţă de negrăitele daruri oferite vouă şi întru trezvie veţi păzi cele încredinţate vouă, spuneţi-mi, câtă cinste nu veţi primi de la El după ce aţi împlinit straja? Căci El Însuşi a zis: „***celui care are i se va da şi-i va prisosi***” (Mt 25,29). Căci cel ce [prin efort] se face pe sine vrednic de cele deja primite, pe drept se şi bucură de mai mult.

Toţi câţi aţi fost învredniciţi să fiţi înscrişi în această carte cerească aduceţi o credinţă fierbinte şi un cuget statornic. Căci cele ce se petrec aici au nevoie de credinţă şi de ochii sufletului, ca să nu luaţi aminte doar la cele văzute, ci, pornind de la acestea, să vă închipuiţi (*închipuirea aceasta nu are consecinţele celei sugerate de demon (vezi paragraful 7), deşi mecanismul este acelaşi: se cere credinţă faţă de ceva nevăzut, pornind de la realitatea văzută. Criteriul de deosebire este persoana căreia îi acordăm încredere şi a cărei intenţie – bună sau rea – se dezvăluie în rezultatul faptelor sale, rezultat observat prin experienţă: realitatea morţii ca alternativă oferită de diavol şi realitatea învierii în cazul lui Hristos (paragraful 7). Dăm aici un text al fericitului Teodoret – şi el aparţinând formal aceleiaşi şcoli antiohiene, ca şi Sfântul Ioan –* din comentariul la Cântarea *Cântărilor, în care închipuirea are un înţeles* apropiat de cel folosit aici de Sfântul *Ioan: „să se observe că şi în vremea Liturghiei, când primim trupul Mirelui, îl sărutăm şi îl luăm de mână şi ne lipim cu ochii şi cu inima, şi ne închipuim o oarecare îmbrăţişare nupţială şi socotim că suntem împreună cu El, iar El ne ţine de mână şi ne sărută, dragostea alungând frica, după dumnezeiasca Scriptură” (P. G. 81, 53). A se vedea şi analizele făcute de Sfântul Ioan în cateheza a VII-*a *în*

legătură cu chinurile mucenicilor, în nici un caz nu este vorba de un act de imaginaţie, în înţelesul modern al cuvântului.) cele nevăzute. Ochii credinţei realizează aceasta. Căci după cum ochii trupului pot să vadă doar cele ce cad sub simţuri, aşa şi cei ai credinţei doar pe cele contrare [celor sensibile]. Fiindcă ei nu văd nimic din cele sensibile, ci privesc cele ce nu se văd ca şi cum ar sta în faţa ochilor. Acest fapt este credinţa: a lua aminte la cele cele văzute. Căci zice: „***credinţa este fiinţa celor nădăjduite, dovedirea celor ce nu se văd***” (Evr 11, 1).

Ce înseamnă ceea ce spun? Şi pentru ce spun să nu iei aminte la cele ce se văd, ci să ai ochi duhovniceşti? Ca atunci când vezi scăldătoarea (*Termenul e acelaşi cu cel folosit pentru «scăldătoare» în cazul bolnavului de la Vitezda.*) apelor şi mâna arhiereului atingând capul tău, să nu socoteşti că aceea este doar simplă apă, nici că singură mâna arhiereului este pusă pe capul tău. Fiindcă nu om este cel ce lucrează cele ce se săvârşesc, ci harul Duhului este cel ce sfinţeşte firea apelor şi se atinge împreună cu mâna arhiereului de capul tău. Nu bine am zis că avem nevoie de ochii credinţei spre încredinţarea celor ce nu se văd, ca nu cumva să ne oprim doar la cele sensibile?

Botezul este şi mormânt şi înviere. Căci „***se îngroapă omul vechi dimpreună cu păcatul şi învie cel nou, înnoit după chipul Celui Ce l-a zidit***” (Col 3, 10). Ne dezbrăcăm şi ne îmbrăcăm. Dezbrăcăm vechea haină, cea întinată de mulţimea păcatelor, îmbrăcăm pe cea nouă, curăţită de orice pată. Ce spun?! Îl îmbrăcăm pe Însuşi Hristos! Căci zice: „***câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi îmbrăcat***” (Gal 3, 37).

Dar fiindcă momentul în care vă veţi bucura de atâtea daruri este la uşă, hai să vă explic felul şi pricinile fiecărui lucru ce este săvârşit, ca să le cunoaşteţi şi să plecaţi de aici cu mai multă încredinţare *(Rolul catehezei este de a întări credinţa şi nu atât unul strict intelectual, de a dobândi noi informaţii.)*. Trebuie să ştiţi pentru ce – după învăţătura [primită] în fiecare zi (*Oare de ce nu se mai fac în biserici cateheze zilnice sau măcar periodice referitoare la botez, căsătorie, sau despre cum să abordăm creştineşte realităţile şi problemele vremurilor de azi? Nu cumva să auzim pe Mântuitorul spunându-ne – asemenea fariseilor şi cărturarilor- în ziua judecăţii că nici noi nu intrăm, dar nici pe alţii nu i-am lăsat să intre şi să ne fie osânda îndoită.*) – vă conducem la cei ce exorcizează prin viu grai (*A se remarca importanţa glasului în actele de exorcizare. Literal traducerea ar fi: „vă conducem la / vă lăsăm în seama, glasurilor exorciştilor”.*). Nu în zadar, nici pe degeaba se face acest lucru; ci fiindcă urmează să-L primiţi locuind în voi pe Împăratul ceresc, tocmai de aceea, după dăscălirea din partea noastră, vă iau cei rânduiţi pentru acest lucru şi, după cum o casă în care împăratul urmează să vină

este bine aranjată, aşa şi ei vă curăţă mintea prin acele înfricoşate cuvinte, alungând toată meşteşugirea celui rău şi o fac vrednică de prezenţa Împăratului. Căci nu e cu putinţă, chiar dacă vreun demon ar fi sălbatic şi crud, ca, după acele glăsuiri înfricoşătoare şi după invocarea Stăpânului tuturor, să nu se depărteze de voi cu multă grăbire. Pe lângă aceasta, [exorcismul] vă aduce în suflet o mare evlavie şi vă porneşte spre multa străpungere a inimii (*care a dat în româneşte „evlavie”, nu conţine ideea unei pietăţi sentimentale, ci din contră ea este starea străjerului ce stă pe meterzele cetăţii şi a pândarului ce îşi aşteaptă prada. Este deci o stare de maximă trezvie, stare duhovnicească asupra căreia sfântul Ioan insistă aproape obsesiv în toate cele opt cateheze. Rolul exorcismelor era şi acela de a-i face pe viitorii creştini perfect conştienţi de realitatea şi duritatea luptei duhovniceşti. În al doilea rând, starea de străpungere a inimii este esenţială pentru o reală pocăinţă (în sensul adânc de „schimbare a minţii”) şi această stare nu ne-o putem provoca singuri (doar dorinţa de schimbare a minţii este a noastră), ci este nevoie de o putere exterioară care să ne „atace” inima. Exact aşa s-a întâmplat şi cu convertirea celor 3000 de oameni la Cincizecime. Sfântul Petru le-a atins prin puterea Duhului inima şi doar apoi le-a spus „pocăiţi-vă”.*).

Iar ceea ce este minunat şi de necrezut, este că aici orice inegalitate şi diferenţă în demnităţi se destramă. Căci şi dacă ar avea vreunul funcţie socială sau strălucitoare bogăţie ori de ar fi dintr-un neam vestit, ori ar avea multă slavă în viaţa aceasta, aici este egal cu cerşetorul şi cu cel zdrenţăros, adesea si cu cel orb ori şchiop, şi nu se poticneşte de acest fapt. Căci ştie că în cele duhovniceşti toate acestea dispar şi nu se caută decât buna dispoziţie a sufletului.

Mare câştig aduc cuvintele şi invocaţiile acelea înfricoşătoare şi minunate. Iar atitudinea cu picioarele goale şi mâinile ridicate ne arată altceva. După cum cei ce suferă o robie trupească arată şi prin înfăţişare ruşinea stării în care se află, aşa şi aceştia, fiind prizonieri ai diavolului – fiindcă urmează să fie sloboziţi de sub tirania aceluia şi să intre sub jugul cel bun – mai întâi, prin înfăţişare, îşi amintesc de starea lor de mai înainte, ca să ştie de unde au scăpat şi la cine aleargă şi ca acest fapt să le fie prilej pentru o mai mare mulţumire şi dispoziţie binevoitoare.

Vreţi să vorbim şi naşilor voştri (*Acest fapt arată că naşii erau prezenţi împreună cu catehumenii la catehizarea acestora. Prin acest fapt, cei doi auzeau aceleaşi învăţături, încât fiecare ştia exact care-i sunt datoriile şi drepturile. Greaca nu avea termenul propriu-zis de „naş”, ci folosea un termen juridic ce desemna garantul ce-l lua un debitor în faţa creditorului său.*) ca şi aceia să ştie de ce răsplată se învrednicesc dacă arată multă preocupare faţă de voi, dar şi ce osândă îşi agonisesc dacă vor fi delăsători? Ia gândeşte-mi-te, iubite, oare garanţii unora în

treburi băneşti nu au mai mult chin decât datornicul care împrumută bani şi [pentru care ei se pun drept garanţi]? Căci dacă cel ce este împrumutat se arată binevoitor, uşurează povara garantului său; dar dacă este răuvoitor, îi provoacă aceluia o belea şi mai mare. De aceea îndeamnă şi zice acel înţelept: „dacă garantezi [pentru cineva], socoteşte-te ca achitator al [sumei]" (Int. Is. Sir 8, 13). Dacă garanţii unora pentru sume de bani se pun pe ei înşişi în situaţia de a achita tot bănetul, cu mult mai mult garanţii în cele duhovniceşti, deoarece [garantează] că-i învaţă pe alţii virtutea, datori sunt să arate multă trezvie, îndemnând şi sfătuind, îndreptând şi având dragoste părintească.

Şi să nu socotească a fi neimportant ceea ce se petrece [aici], ci să ştie foarte clar că, dacă prin propria lor atenţionare îi vor conduce pe drumul virtuţii (*Imaginea oferită de textul original este foarte concretă şi personală: călăuza îl ţine de mână pe noul drumeţ şi pe măsura parcurgerii împreună a drumului -cunoscut în detaliu de îndrumător – îl atenţionează, îl mustră sau îl îndeamnă asupra pericolelor sau întâmplărilor favorabile ce pot apărea de-a lungul călătoriei.*) pe cei [încredinţaţi lor], se vor împărtăşi de un nume bun, iar dacă se moleşesc, multă osândă vor avea. Tocmai de aceea obişnuim să-i numim pe unii ca aceştia părinţi duhovniceşti, ca ei să afle din însăşi realitatea faptelor (*La începutul paragrafului se spunea că lucrurile din Biserică sunt extrem de serioase. Naşii sunt datori să ţină cont de această realitate adâncă (şi nu convenţie religioasă, cum uneori se crede), luând aminte la cele petrecute în timpul ritualului. Pentru gândirea patristică, numirea realităţilor duhovniceşti nu este ceva convenţional ori „simbolic" (în sensul denaturat în care îl înţelege societatea modernă), ci acest nume (de "părinte duhovnicesc") este cuvânt lucrător ce angajează pe cel căruia i se adresează şi îl face răspunzător de neîmplinirea lui. Numele de „părinte duhovnicesc" presupune nişte realităţi cutremurătoare, la care vechii creştini se raportau cu maximă gravitate şi luare-aminte.*) de câtă dragoste [părintească] trebuie să dea dovadă în învăţătura duhovnicească ce o dau [fiilor duhovniceşti]. Căci dacă este bine să îndrumăm spre râvnirea virtuţii pe cei care nu ne-au fost încredinţaţi, cu atât mai mult datori suntem să ne împlinim sarcina faţă de cel pe care l-am primit (*Verbul folosit nu este al simplei primiri, ci: primesc pe cineva, făcându-mă garantul lui.*) ca fiu duhovnicesc. Învăţaţi şi voi, naşilor, că, dacă veţi fi delăsători, nu mică va fi primejdia!

Hai mai departe să vă vorbim despre însele Sfintele Taine şi despre legămintele (*Ceea ce se pune în comun din partea ambilor parteneri, învoiala comună.*) ce se vor face între voi şi Stăpân. Căci după cum în problemele vieţii când cineva vrea să-i încredinţeze altcuiva lucrurile proprii este necesar să se facă contracte între cel ce încredinţează şi cel căruia îi sunt încredinţate, la fel şi acum când urmează să vi

se încredinţeze din partea Stăpânului tuturor lucruri nu muritoare, stricăcioase şi pieritoare, ci duhovniceşti şi cereşti. Pentru aceasta se şi vorbeşte de credinţă, fiindcă nu este nimic văzut, ci toate se pot privi cu ochii Duhului. Sunt necesare contracte nu cu cerneală şi hârtie, ci întru Dumnezeu [scrise] cu Duhul (*Formularea greacă permite analogia unu la unu a celor patru elemente: scrise „întru hârtie”, „cu /prin cerneală”, respectiv „întru Dumnezeu”, „cu / prin Duhul”.*). Căci cuvintele pe care le rostiţi aici sunt scrise în cer şi legămintele pe care le faceţi cu gura rămân neşterse în faţa Stăpânului.

Priveşte iarăşi aici atitudinea de robie (*Atitudinea cu picioarele desculţe şi mâinile ridicate despre care s-a vorbit mai sus.*)! Preoţii care vă aduc, mai întâi vă poruncesc să plecaţi genunchii, să întindeţi mâinile spre cer şi aşa să vă rugaţi, ca prin [această] înfăţişare să vă aduceţi aminte de unde aţi fost eliberaţi şi cui urmează să vă dăruiţi. Apoi, venind preotul la fiecare, cere legământul şi mărturisirea şi-l pregăteşte să spună acele înfricoşate cuvinte, pline de cutremur: „Mă lepăd de tine, Satano!”

Plâng acum şi greu mă tângui (*Această formulare nu credem că ţine de un artificiu retoric, ci de o realitate duhovnicească mai accentuat resimţită de Sfântul Ioan în momentul când, vorbindu-le catehumenilor, şi-a adus aminte de starea analogă în care se aflase şi el cu mulţi ani în urmă. Simţirea propriei păcătoşenii nu ar trebui să fie o etalare a unei false smerenii, ci o stare lăuntrică trăită sincer (într-un acord deplin al faptelor şi gândurilor) şi care atestă că suntem pe calea cea bună. Pentru un creştin care îşi simte sincer starea de păcătoşenie, singura preocupare ar trebui să fie pocăinţa reală, schimbarea minţii reflectată în modul zilnic de a trăi şi gândi nu doar proiectată în, de multe ori, „savante” discuţii despre felurile lacrimilor etc. (dar care – trebuie s-o recunoaştem – în multe situaţii pot fi folositoare).*)! Căci mi-am adus aminte de acea zi în care şi eu m-am învrednicit să rostesc aceste cuvinte, dar cugetând la povara păcatelor pe care am adunat-o de atunci până azi, mi se tulbură mintea şi mă muşcă gândul văzând câtă ocară mi-am agonisit prin delăsare (*Uşurătatea cu care a trăit după botez.*). De aceea vă şi rog pe voi toţi, să aveţi oarece mărinimie faţă de mine şi pentru că urmează să vă întâlniţi cu Împăratul – căci vă va primi cu multă dorire si vă va îmbrăca cu acea haină împărătească şi vă va da, oricâte daruri şi pe care le vreţi, numai să căutăm din cele duhovniceşti – cereţi har şi pentru noi, ca să nu ne ceară socoteală pentru păcate, ci să ne învrednicească din partea Sa de iertare pentru cele făcute [după botez]. Şi nu mă îndoiesc că iubitori fiind, veţi face aceasta pentru dascălii voştri.

Hai să ne ţinem iar de firul cuvântului nostru! În acel moment, preotul vă pregăteşte să ziceţi: „Mă lepăd de tine, Satano, şi de trufia (*Am tradus cu trufie,*

respectând formularea din cărţile de cult. Totuşi termenul grec presupune mult mai mult decât trufia. El desemna cortegiile ce se alcătuiau la sărbătorile păgâne, latura exterioară ce marca acea sărbătoare. Aceste manifestări conţineau, printre altele, spectacole, cântece, reprezentări teatrale de orice natură, alaiul şi îmbulzeala feluritelor categorii sociale, manifestări sportive etc. Contextul social actual nu este diferit faţă de cel păgân antic. Trebuie doar identificate cu smerenie şi sinceritate formele sub care se camuflează astăzi vechile rituri necreştine. Lepădarea pe care o facem la botez ne-ar cere în acest caz renunţarea la multe distracţii considerate nevinovate de către majoritatea creştinilor de azi.) ta, şi de slujirea ta, şi de lucrurile tale”. Puţine cuvinte, dar mare e puterea lor! Căci şi îngerii care stau de faţă şi puterile cereşti ce se bucură de întoarcerea voastră primesc din gurile voastre cuvintele şi le duc Stăpânului tuturor, şi acestea sunt scrise în cărţile cele cereşti.

Vedeţi prin ce înscrisuri se fac legămintele? Căci după lepădarea de cel rău şi de toate lucrurile ce se referă la el, iarăşi [preotul] vă pregăteşte să ziceţi: „***Şi mă unesc cu Tine, Hristoase***”. ***Ai văzut covârşitoarea bunătate? Doar cuvintele primindu-le de la tine îţi şi încredinţează atâta bogăţie, uitând toată reaua ta voinţă de mai înainte şi ne mai aducându-ţi aminte de nimic din cele de dinainte, ci Se mulţumeşte cu aceste scurte cuvinte.***

Apoi, după aceste legăminte şi lepădări şi uniri – fiindcă ai mărturisit stăpânia [Lui asupra ta] şi te-ai unit cu Hristos prin cuvintele rostite – [preotul] te unge pe frunte cu mirul cel duhovnicesc (*Este vorba despre o ungere prebaptismală, nu de Taina Mirungerii.*), ca pe un ostaş ales pentru arena duhovnicească şi, punându-ţi pecetea, spune: „Se unge cutare în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh”.

Căci ştie (*Cel ce oficiază botezul trebuie să fie extrem de conştient de ce implicaţii ontologice au actele săvârşite în această taină a iniţierii creştine. Credem că nu este vorba de o cunoaştere dobândită intelectual (verbul folosit a cărui înţeles etimologic este de fapt „a văzut”), ci de o experienţă pe care însuşi a avut-o în prealabil.*) că vrăjmaşul este scos din minţi, şi îşi arată colţii, şi dă târcoale ca un leu, răcnind şi priveşte pe cei ce erau mai înainte sub tirania lui cum deodată au scăpat de el şi s-au lepădat şi au trecut de partea lui Hristos, unindu-se cu El (*Textul grec marchează limpede cele patru faze:*
a. ridicarea de sub tirania demonului
b. lepădarea de el
c. trecerea de partea lui Hristos
d. unirea cu El.

Conştientizarea maximă a întregului parcurs se face în fazele 2 şi 4. Azi nu mai facem atâta caz de aceste lepădări şi uniri tocmai din cauza moleşelii în care ne trăim credinţa şi a desconsiderării realităţii duhovniceşti: prezenţa şi acţiunea reală atât a lui Hristos, cât şi a diavolului. Aceste lepădări şi uniri de fapt se actualizează în fiecare clipă a vieţii, căci permanent suntem puşi să alegem.). De aceea, vă şi unge pe frunte şi vă pune pecetea (*Editorul francez dă şi alte locuri paralele unde se comentează acest ritual: „ungerea aceasta este făcută şi cu mir şi cu ulei. Mir pentru a-l unge (sufletul neofitului) ca mireasă, iar ulei ca luptător". Într-o altă cateheză se spune: "Hristos îţi pune pe frunte crucea". Deci această pecete avea forma crucii.*), ca diavolul să-şi întoarcă ochii [de la voi]. Căci nu îndrăzneşte să vă privească în faţă când vede fulgerul ce porneşte de acolo şi îi orbeşte ochii. Fiindcă din acea clipă luptaţi şi vă împotriviţi lui şi de aceea [preotul], prin ungere, vă introduce ca pe nişte luptători ai lui Hristos în arena duhovnicească.

După aceasta, la vremea nopţii, vă dezbracă toate hainele şi – ca pe unii ce urmează să intraţi în cer prin isprăvile [pe care le veţi săvârşi] – vă ung (*Nici aici nu este vorba de Taina Mirungerii, ci doar de o ungere „întăritoare" pentru lupta duhovnicească ce va urma.*) întreg trupul cu acel ulei duhovnicesc încât toate mădularele să fie întărite prin ungere şi de nevătămat de către armele de atac (*Acestea erau arme cu care se lovea la distanţă: săgeţi, lance, suliţă etc.*) trimise de cel potrivnic.

După această ungere, vă coboară în apele sfinte şi în acelaşi timp îngroapă omul vechi şi înviază pe cel nou înnoit după chipul Celui Ce l-a zidit. Atunci, prin cuvintele şi mâna preotului, Se coboară Duhul Sfânt şi alt [om] se naşte în locul celuilalt, curăţind şi dezbrăcând haina veche a păcatului şi îmbrăcând veşmântul împărătesc.

Şi ca să înveţi şi de aici că una este fiinţa Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, astfel este şi predania botezului. Căci preotul zice: „Se botează cutare în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh", de trei ori cufundând şi ridicând capul, arătând prin acest tainic ritual coborârea Duhului. Fiindcă nu preotul singur atinge capul [botezatului], ci şi dreapta lui Hristos. Şi acest fapt se vădeşte din înseşi cuvintele celui ce botează. Căci nu zice: „eu botez pe cutare", ci "se botează cutare", arătând că el este doar slujitor al harului şi oferă doar mâna sa, fiindcă, pentru aceasta a fost orânduit de către Duhul. ***Căci Cel Ce plineşte toate este Tatăl şi Fiul şi Duhul Sfânt, Treimea Cea nedespărţită. Credinţa în Ea ne dăruieşte iertarea păcatelor şi mărturisirea ei ne aduce înfierea.***

Iar cele ce se întâmplă după acestea sunt suficiente să ne înveţe de către cine au fost eliberaţi şi de ce au parte cei învredniciţi de acest ritual tainic (*Acest ritual este botezul.*). Căci îndată scoţându-i pe ei din acele ape sfinte, toţi cei prezenţi îi înconjoară, îi îmbrăţişează, îi sărută, se veselesc şi se bucură împreună cu ei, căci robii şi prizonierii de mai înainte, dintr-o dată devin fii liberi şi sunt chemaţi la masa împărătească. Pentru că după ce ies de acolo (*De la baptisteriu, care în perioada primelor secole cel mai adesea se afla într-o clădire anexă a bisericii.*) sunt aduşi la înfricoşata masă cea plină de nenumărate bunătăţi şi gustă din trupul şi sângele Stăpânului şi devin sălaş al Duhului şi, ca unii ce L-au îmbrăcat pe Însuşi Hristos, aruncă sclipiri de jur împrejur, ca nişte îngeri pământeşti, strălucitori fiind din toate părţile şi luminând mai tare decât razele soarelui.

Toate acestea nu în deşert şi degeaba vi le-am spus mai devreme dragostei voastre, ci ca mai înainte de acea bucurie să rodiţi multă dorire (*Literal: „plăcere". Sfântul Ioan spune că un om poate avea oarecum acces la experienţele pe care nu le-a trăit din analogia cu cele trăite. Această analogie nu poate crea realitatea experienţei neîmpărtăşite până atunci, dar poate produce în suflet o plăcere ce aproximează acea bucurie şi tocmai această plăcere poate fi mobilul căutării adevăratei bucurii. Dar experimentarea bucuriei autentice este un dar al lui Dumnezeu, iar diferenţa reală între ea (bucuria ca dar al lui Dumnezeu) şi plăcerea amintită mai înainte o poate stabili doar cel care le-a trăit pe amândouă. Este aici, credem, o funcţie a „imaginaţiei simbolice" despre care am amintit la nota 6.*), întraripându-vă deja prin nădejde şi să aveţi un cuget vrednic de cele ce se vor săvârşi, după cum a îndemnat şi fericitul Pavel: „cugetaţi cele de sus şi mutaţi-vă gândul vostru de la pământ la cer, de la cele văzute la cele nevăzute (*Se observă că exegeza textului paulin „cugetaţi cele de sus" este diferită înainte de botezul catehumenilor faţă de cea de după (cea din urmă este făcută în cateheza a VII-a). Cele două cateheze au loc doar la câteva zile distanţă; prin urmare, singura concluzie logică a faptului că aceiaşi oameni receptează diferit acelaşi text, înainte şi după botez, este impactul real, ontologic al botezului asupra minţii şi resurselor neofitului. Dar pentru ca acest impact real să se producă (şi acest lucru este valabil pentru primirea de către credincios a oricărei lucrări sfinţitoare a Bisericii) este nevoie de „un cuget vrednic de cele ce se vor săvârşi", susţinut de credinţa şi nădejdea absolut trebuincioasă în milostivirea divină.*)". Pe acestea (*Cele nevăzute.*) le vedem mai clar cu ochii duhovniceşti decât cu cei sensibili.

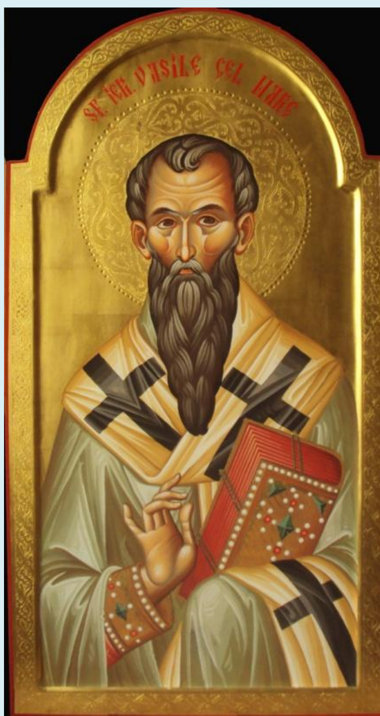
Însă fiindcă sunteţi deja înaintea uşilor împărăteşti (*Nu este vorba despre ceea ce azi numim „uşi împărăteşti", ci este un limbaj simbolic, accesul în sala împărătească fiind chiar botezul. Pe acea vreme nu exista altarul despărţit de naos prin iconostas, ci el era aşezat undeva mai spre centrul Bisericii (a se vedea şi*

cateheza a III-a, paragraful penultim), iar credincioşii stăteau de jur împrejur) şi urmează să vă apropiaţi de însuşi tronul în care şade Împăratul împărţind darurile, arătaţi multă nobleţe în cererile voastre: nimic lumesc, nimic omenesc; ci faceţi o rugăminte vrednică de Cel de faţă. După ce ieşiţi din acele ape dumnezeieşti şi arătaţi prin această ridicare (*Textul original oferă o imagine: drumul spre îndumnezeire este o scară a cărei prima treaptă este botezul.*) chipul învierii, cereţi ocrotirea (*Termenul grec arată de fapt „împreună luptarea" omului şi a lui Hristos împotriva diavolului. Nu este vorba doar de o ocrotire de la distanţă şi intermitentă, ci o participare continuă şi reală a lui Hristos la efortul creştinului.*) Lui în luptă, ca să puteţi păzi cu multă [trezvie] cele dăruite vouă şi ca să puteţi a nu fi prinşi în meşteşugirile celui rău. Rugaţi-vă pentru pacea Bisericilor, imploraţi-L pentru cei ce încă rătăcesc, plecăţi genunchii pentru cei care sunt în păcate, iar pentru noi cereţi să fim învredniciţi de împuţinarea lor (*Împuţinarea păcatelor, rătăciţilor, eresurilor etc.*). Căci Cel Ce v-a dat atâta îndrăzneală şi v-a înscris între cei dintâi prieteni ai Săi şi v-a adus înfierea, vouă, celor ce aţi fost mai înainte întemniţaţi şi robi şi lipsiţi de îndrăzneală, nu vă va refuza cererile voastre ci pe toate vi le va împlini, arătând şi în aceasta bunătatea Sa.

Şi prin aceasta Îl veţi atrage spre o şi mai mare bunăvoinţă. Fiindcă dacă va vedea atâta grijă din parte-vă faţă de mădularele (*Ceilalţi creştini, văzuţi ca mădulare ale Bisericii lui Hristos.*) voastre şi preocupaţi de mântuirea celorlalţi, vă va învrednici pentru aceasta de o mare îndrăzneală [înaintea Lui]. Căci nimic nu-L bucură aşa de mult ca noi să fim împreună-pătimitori faţă de mădularele noastre şi să arătăm multă dragoste faţă de fraţi şi să ne îngrijim cu ardoare de mântuirea aproapelui.

Aşadar, ştiind acestea, iubiţilor, cu bucurie şi veselie duhovnicească să vă pregătiţi pentru primirea harului ca şi voi să vă împărtăşiţi de preabogatul dar şi toţi împreună, arătând o vieţuire vrednică de har, să dobândim (*Textul are o nuanţă pasivă. Noi vom fi învredniciţi de acele bunuri veşnice ca dar al lui Dumnezeu, nu ca merite proprii, deşi vieţuirea trebuie să fie în acord cu acel dar. Accentul cade pe bunătatea dumnezeiască, dar care este „neputincioasă" dacă noi, la rându-ne, nu vrem să conlucrăm printr-o dispoziţie binevoitoare.*) bunătăţile veşnice şi negrăite, cu harul şi cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, cu Care împreună Tatălui şi Duhului Sfânt, slavă, putere şi cinste, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Sfântul Vasile cel mare - Cuvântări despre Sfântul Botez

Cuvântarea I - Că trebuie mai întâi să înveţi de la Domnul şi numai apoi să te învredniceşti Sfântului Botez

1. Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul Unul Născut al Dumnezeului Celui Viu, după învierea Sa din morţi, primind făgăduinţa lui Dumnezeu-Tatăl, când zice prin David proorocul: „Fiul Meu eşti Tu, Eu astăzi Te-am născut. Cere de la Mine şi-Ţi voi da Ţie neamurile spre moştenire şi marginile pământului, stăpânirea Ta" (Ps. 2, 7-8), i-a luat la El pe ucenici, le-a arătat lor puterea dată Lui de la Tatăl şi Le-a zis: „Datu-Mi-s-a Mie toată puterea în cer şi pre pământ", apoi i-a trimis pe ei, poruncindu-le: Mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, învăţându-le să păzească toate câte v-am poruncit vouă..." (Mt. 28. 18-20). Deci, poruncind Domnul mai întâi: „învăţaţi toate neamurile", iar apoi adăugând: „botezându-le..." şi celelalte, voi, trecând sub tăcere porunca dintâi, ne-aţi cerut părerea noastră despre cea de-a doua. Însă noi am fi socotiţi potrivnici poruncii Apostolului, dacă nu am răspunde îndată zicând: „Să fiţi gata totdeauna să răspundeţi oricui vă cere socoteală despre nădejdea voastră” (I Ptr. 3, 15).

Vom înfăţişa, deci, învăţătura botezului după Evanghelia Domnului, urmând mai cu seamă fericitului Ioan. Vom aminti cele multe zise despre el în scrierile de Dumnezeu insuflate.

Însă, neapărat, trebuie prezentate astfel - păstrând ordinea cea de la Domnul statornicită - încât mai întâi sâ învăţaţi să cunoaşteţi puterea lui; apoi, primind învăţătura despre strălucirea botezului, să înaintaţi întru desăvârşire, deprinzându-vă să păziţi toate câte a poruncit Domnul ucenicilor Săi aleşi, după cum este scris.

Aşadar, mai întâi am auzit zicându-se: „învăţaţi!”. Pe urmă, însă e de trebuinţă să amintim despre cele ce au fost zise cu privire la această poruncă dintâi, urmând învăţătura bineplăcută a lui Dumnezeu. Iar după acestea, păzind nesmintit ordinea cuvenită, spre a împlini voia lui Dumnezeu, să nu cădem din nou.

Căci Domnul ne face cunoscut şi ne lămureşte: ca astfel „sâ vă adunaţi comori în cer” (Mt. 6, 20). Iar astfel de vorbe, spuse în chip simplu aici, se lămuresc în alt loc, unde zice: „Vindeţi averile voastre şi daţi milostenie; faceţi-vă pungi care nu se învechesc, comoară neîmpuţinată în ceruri...” (I.c. 12, 33), şi multe altele de acest fel.

2. Prin urmare, ucenic înseamnă să înveţi de la însuşi Domnul tot ce te apropie de Dumnezeu. Să-I urmăm Lui, adică să-I ascultăm cuvintele. Să credem în El şi să ne încredinţăm Lui, ca Domnului şi împăratului nostru, doctor şi dascăl al Adevărului, spre nădejdea vieţii veşnice. Şi să rămânem întru acestea, după cum este scris: «Deci zicea Iisus către iudeii care crezuseră în El: Dacă veţi rămâne în cuvântul Meu, sunteţi cu adevărat ucenici ai Mei; şi veţi cunoaşte adevărul, iar adevărul vă va face liberi” (In. 8, 31-32).

Fără îndoială, se înţelege aici libertatea sufletului, care ne slobozeşte de sub tirania diavolului şi fie scapă din robia păcatelor. Căci zice: „Oricine săvârşeşte păcatul este rob păcatului” (In. 8, .34) şi stă sub judecata morţii, după cum ne-a încredinţat Apostolul Pavel zicând: „Căci pe El, Care n-a cunoscut păcatul, L-a făcut păcat pentru noi, ca să dobândim, întru El, dreptatea lui Dumnezeu” (II Cor. 5, 21). Şi iarăşi: „Căci precum prin neascultarea unui om s-au făcut păcătoşi cei mulţi, tot aşa prin ascultarea unuia se vor face drepţi cei mulţi” (Rom. 5, 19).

Cel care se încrede Domnului şi se apropie de El cu vrednicie, urmând dreapta învăţătură, acela trebuie mai întâi să se depărteze de orice păcat apoi să se despartă de tot ce-ar putea să-l abată de la ascultarea datorată lui Dumnezeu, chiar dacă din felurite cauze, acele lucruri i s-ar putea părea drepte. Pentru că cine face păcatul,

sau se lasă prins în mrejele acestei vieţi, e cu neputinţă să slujească aşa cum se cuvine, deoarece nu-i vrednic să fie ucenic al Celui ce i-a zis tânărului: „Vino şi urmează-Mi” (Mt. 19, 21), după ce-i poruncise mai întâi să-şi vândă averile şi să le dea săracilor. Dar nu i-a poruncit acest lucru până ce acela nu-I mărturisise: „Toate acestea le-am păzit din copilăria mea” (Mt. 19, 20). Căci încă nu luase iertarea păcatelor şi curăţire prin sângele Domnului Iisus Hristos.

Slujind diavolului, stăpânit de cel care-1 năimea păcatului, nu mai putea să slujească Domnului, Celui ce ne-a dat învăţătura neabătută, când a zis: „Oricine săvârşeşte păcatul este rob păcatului. Iar robul nu rămâne în casă în veac” (In. 8, 34-35). Mărturiseşte despre aceasta şi Pavel, care vorbea în Hristos, scriind: „Căci atunci, când eraţi robi ai păcatului, eraţi liberi faţă de dreptate" (Rom. 6, 24). Şi, din nou, zice Domnul: „Nimeni nu poate să slujească la doi domni...” (Mt. 6, 24) şi celelalte.

Şi a căutat prin acestea să înveţe cu folos, în multe chipuri, că nicidecum cei care se îngrijesc să se ridice numai în cele trebuitoare vieţii nu pot să-l slujească lui Dumnezeu, nefiind vrednici să-i fie ucenici. De care şi Apostolul zice mai departe: „...căci ce însoţire are dreptatea cu fărădelegea? Sau ce împărtăşire are lumina cu întunericul? Şi ce învoire este între Hristos şi Veliar, sau ce parte are un credincios cu un necredincios ? Şi ce înţelegere este între templul lui Dumnezeu şi idoli?” (II Cor. 6, 14-16).

Şi iarăşi, cu toată hotărârea: „Căci trupul pofteşte împotriva duhului, iar duhul împotriva trupului; acestea se împotrivesc unul altuia, ca să nu faceţi cele ce aţi voi” (Gal. 5, 17).
Dar ar fi şi mai ruşinos pentru noi, care predăm învăţătura, să nu ne amintim când zice: „Căci ştim că legea este duhovnicească; dar eu sunt trupesc, vândut sub păcat. Pentru că ceea ce fac nu ştiu; căci nu săvârşesc ceea ce voiesc, ci fac ceea ce urăsc. Iar dacă fac ceea ce nu voiesc, recunosc că legea este bună. Dar acum nu eu fac acestea, ci păcatul care locuieşte în mine” (Rom. 7, 14-17).

Şi că aşa stau lucrurile - că nu poate cel stăpânit de păcat să slujească Domnului şi că nu este îndreptare decât în Cel ce ne-a făcut pe noi slobozi, prin răscumpărare din tirania aceea - ne arată lămurit când spune: „Om nenorocit ce sunt! Cine mă va izbăvi de trupul morţii acesteia ? Mulţumesc lui Dumnezeu, prin Iisus Hristos, Domnul nostru" (Rom. 7, 24-25).

3. Şi prin cuvintele acestea - care şi în alt loc sunt spuse - înfăţişează desluşit marea iubire de oameni şi harul lui Dumnezeu venit prin întruparea Domnului nostru

Iisus Hristos, zicând: „Căci precum prin neascultarea unui om s-au făcut păcătoşi cei mulţi, tot aşa prin ascultarea unuia se vor face drepţi cei mulţi (Rom. 5, 19). Şi în alt loc, cu privire la prea minunata iubire de oameni a lui Dumnezeu în Hristos, zice: „Căci pe El, Care n-a cunoscut păcatul, L-a făcut păcat pentru noi, ca să dobândim, întru El, dreptatea lui Dumnezeu" (II Cor. 5, 21).

Prin urmare, e de trebuinţă ca din cele amintite, şi din altele de acest fel, dacă nu în deşert am arătat harul lui Dumnezeu, mai întâi să scăpăm de sub stăpânirea diavolului - care-l momeşte pe om la păcat şi-l stăpâneşte cu relele pe care acesta nu le vrea - şi apoi, lepădând toate cele ce sunt de faţă şi îndepărtându-ne viaţa de la pătimiri, să ne facem ucenici ai Domnului, după cum însuşi zice: „Daca vrea cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie" (Mt. 16, 24), adică „să se facă ucenic al Meu". Acest lucru se dă, mai pe larg, mai clar şi mai cuprinzător, în Evanghelia după Luca, despre care vom aminti mai încolo. Şi ne vom elibera toţi de osândirea unor astfel de păcate, cei care credem în harul lui Dumnezeu venit prin Fiul Cel Unul Născut, Domnul nostru Iisus Hrisros, Care zice: „Acesta este sângele Meu, al legii celei noi, care pentru mulţi se varsă spre iertarea păcatelor." (Mt. 26, 28). Dar mărturiseşte şi Apostolul prin cele scrise cândva: „Şi umblaţi întru iubire, precum şi Hristos ne-a iubit pe noi şi S-a dat pe Sine pentru noi, prinos şi jertfă lui Dumnezeu..." (Ef. 5, 2); iar în altă parte: „Hristos ne-a răscumpărat din blestemul Legii..." (Gal. 3, 13), şi multe de acest fel. Deci când ne-a dăruit iertarea păcatelor, atunci omul a primit izbăvirea din păcat, prin Cel ce ne-a răscumpărat pe noi, Iisus Hristos, Domnul nostru, ca să ne poată apropia de Cuvânt. Şi atunci, nu este oricine vrednic să urmeze Domnului, căci (iarăşi zic) nu a zis tânărului: „Vino şi urmează-Mi" mai înainte de a-i zice: „...vinde averea, dă-o săracilor..." (Mt. 19, 21). Şi nici nu l-a primit pe acesta mai înainte de a fi mărturisit el că se curăţă de toată sminteala şi de a fi spus că va face toate câte au fost zise lui de la Domnul. Că din aceasta aflăm folos nu numai în privinţa averilor şi a celor trebuincioase vieţii de zi cu zi, dar învăţăm să nu punem mult preţ nici pe celelalte împărţite nouă după dreptatea legii sau a naturii - potrivit Domnului nostru Iisus Hristos, Care zice: „Cel ce iubeşte pe tată sau pe mamă mai mult decât pe Mine, acela nu este vrednic de Mine" (Mt. 10, 37).

Tor aşa este cunoscut şi pentru restul celor apropiaţi - al casnicilor - cu atât mai mult cu cât sunt depărtaţi sau străini de credinţă. Pentru aceştia adaugă: „Şi cel ce nu-şi ia crucea şi nu-Mi urmează Mie, acela nu este vrednic de Mine" (Mt. 10. 28). Acest lucru îl stabileşte şi Apostolul, când scrie, spre a noastră învăţătură: „...lumea este răstignită pentru mine, şi eu pentru lume" (Gal. 6, 14), astfel că „nu eu mai trăiesc, ci Hristos trăieşte în mine" (Gal. 2, 20).

4. Iarăşi este de amintit cuvântul Domnului - care ne este adresat fiecăruia - când a zis celui ce cerea îngăduinţa să-şi îngroape tatăl: „Lasă morţii să-şi îngroape morţii lor, iar tu mergi dc vesteşte împărăţia lui Dumnezeu” (Lc. 9, 59-60). Şi altuia, care l-a zis să-i dea îngăduinţa ca mai întâi să meargă să-şi rânduiască treburile casei, încă şi mai mustrător s-a arătat, căci i-a zis: „Nimeni care pune mâna pe plug şi se uită îndărăt nu este potrivit pentru împărăţia lui Dumnezeu” (Lc. 9, 61-62). Tot aşa, orice slujbă omenească datorată cu înţelepciune ascultării Domnului, dar împlinită cu întârziere, îl face pe cel în cauză, chiar daca pare cinstit, să fie nevrednic de a fi ucenic al Domnului şi să merite o şi mai înfricoşată ameninţare.

În chip mai cuprinzător, El ne porunceşte zicând: „Dacă vrea cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie” (Mt. 16. 24). Dacă însă ne vin în minte cuvintele Domnului către cel ce a zis: „Fericit este cel ce va prânzi în împărăţia lui Dumnezeu” (Lc. 14, 15), învăţăm ce va să însemne aspra şi înfricoşata judecată a urgiei, prin care cei nevrednici se înstrăinează dc toată nădejdea cea bună. Deci El spune aşa: „Un om oarecare a făcut cină mare şi a chemat pe mulţi. Şi a trimis la ceasul cinei pe sluga sa, ca să spună celor chemaţi: Veniţi, că iată, toate sunt gata! Şi au început toţi, câte unul, să-şi ceară iertare. Cel dintâi i-a zis: Ţarină am cumpărat şi am nevoie să ies ca s-o văd; te rog să mă ierţi. Iar altul a zis: Cinci perechi de boi am cumpărat şi mă duc să-i încerc; te rog să mă ierţi. Şi al treilea a zis: Femeie mi-am luat şi de aceea nu pot veni. Deci întorcându-se, sluga a spus stăpânului său acestea. Atunci, mâniindu-se, stăpânul casei a zis: Ieşi degrabă în pieţele şi uliţele cetăţii şi adu-i aici pe săraci, şi pe neputincioşi, şi pe orbi. şi pe şchiopi. Şi a zis sluga: Doamne, s-a făcut precum ai poruncit şi tot mai este loc. Şi a zis stăpânul către slugă: Ieşi la drumuri şi la răspântii şi slleşte-i să intre, ca să mi se umple casa. Căci zic vouă: Nici unul dintre bărbaţii aceia care au fost chemaţi nu va gusta din cina mea” (Lc. 16, 16-24).

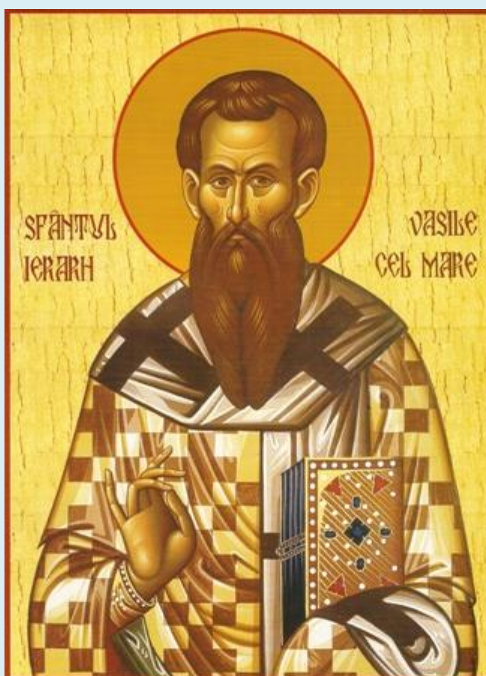
Şi din nou Cel Unul Născut, Fiul Dumnezeului Celui Viu, Care a fost trimis de la Tatăl nu ca să judece lumea, ci ca s-o izbăvească (cf. In. 12, 47), rămânând întru El şi plinindu-i voia, aduce învăţătura asprei judecăţi, ca să ne facă pe noi vrednici ucenici ai Lui, zicând: „Dacă vine cineva la Mine şi nu urăşte pe tatăl său, şi pe mama sa, şi pe femeia sa, şi pe copiii săi. şi pe fraţii săi, şi pe surorile sale, chiar şi însuşi sufletul său, nu poate să fie ucenicul Meu” (Lc. 14, 26). „Şi - zice - cel ce nu-şi poartă crucea sa şi nu vine după Mine, nu poate să fie ucenicul Meu” (Lc. 16, 27). Acest lucru mi se pare că-l făgăduim prin apa botezului, când mărturisim că ne răstignim împreună cu El, ca împreună să murim şi împreună să ne înmormântăm - şi celelalte, după cum stă scris (cf. Rom. 6, 4).

5. Ţinând seama de slăbiciunile omeneşti, Domnul a găsit potrivit ca şi prin pilde să sădească în inimile noastre deplina încredinţare a adevărului, pregătindu-le pentru ascultare. Drept care zice: „Căci cine dintre voi, vrând să zidească un turn, nu stă mai întâi şi-şi face socoteala cheltuielii, dacă are cu ce să-l isprăvească? Ca nu cumva, punându-i temelia şi neputând să-l termine, toţi cei ce-l vor vedea să înceapă a-l lua în râs, zicând: Omul acesta a început să zidească, dar n-a putut isprăvi! Sau care rege, plecând să se bată în război cu alt rege, nu va sta mai întâi să se sfătuiască, dacă va putea să întâmpine cu zece mii pe cel ce vine împotriva lui cu douăzeci de mii? Iar de nu, încă fiind el departe, îi trimite aceluia solie şi se roagă de pace. Aşadar oricine dintre voi care nu se leapădă de tot ce are, nu poate să fie ucenicul Meu. Bună este sarea, dar dacă şi sarea se va strica, cu ce va fi dreasă ? Nici în pământ, nici în gunoi nu este de folos, ci o aruncă afară. Cine are urechi de auzit să audă’ {Lc. 14, 28-35).

Dacă vom crede acestea, ne vom elibera mai întâi de tirania diavolului şi apoi vom sta departe de orice lucru plăcut lui, oblăduiţi de harul lui Dumnezeu, prin Domnul nostru Iisus Hristos, că nu în deşert ni s-a vădit nouă harul acesta. Căci am părăsit nu numai lumea şi poftele ei, dar şi acele pretenţii sau îndatoriri către alţii, ba chiar şi pe cele faţă de propria noastră viaţă. Când ne vom lepăda noi de toate acestea, spre a ne împlini datoriile către Dumnezeu cu înţelepciune şi grabnică ascultare, numai atunci ne vom învrednici să devenim adevăraţi ucenici ai Domnului.

Încolo, învăţăm de la Moise şi de la Profeţi, de la Evanghelişti şi de la Apostoli, despre crearea dintru început a tuturor celor văzute şi nevăzute, de către Dumnezeu, prin Unul Născut Fiul Său, Domnul şi Dumnezeul nostru Iisus Hristos. Şi mai învăţăm despre celelalte câte sunt povestite în Scripturile de Dumnezeu insuflate: despre bunătatea sau asprimea lui Dumnezeu, despre multa Lui răbdare, despre arătarea dreptăţii Lui spre învăţătura noastră, despre profeţiile întrupării Domnului nostru Iisus, despre lucrurile care cad în aceeaşi vreme şi se împotrivesc altora, despre învierea morţilor întru slavă, despre înălţare şi despre prea strălucita Venire de la sfârşitul veacului, despre plinătatea dogmelor cu recunoştinţă primite prin lumina Evangheliei, despre evlavia faţă de Dumnezeu în iubirea Domnului nostru Iisus Hristos, despre nădejdea vieţii veşnice şi a împărăţiei cereşti, despre dreptele pedepse veşnice ale celor ce s-au lepădat de cele sfinte şi despre răsplătirile celor care au trăit cu vrednicie în credinţa sănătoasă a Evangheliei lui Dumnezeu şi în nădejdea vieţii veşnice a împărăţiei cereşti, întru Hristos Iisus, Domnul nostru (cf. Gal. 5, 6).

Cuvântarea II - Cum se botează cineva cu botezul cel adevărat în Evanghelia Domnului nostru Iisus Hristos

1. Prin porunca Domnului nostru Iisus Hristos dată nouă, să ne iubim unii pe alţii după cum El ne-a iubit pe noi (cf. In. 13, 34). şi prin învăţătura Sfântului Apostol Pavel, să ne îngăduim unii pe alţii întru iubire (cf. Ef. 4, 2), ni s-a făcut arătare despre tributul de evlavie cu care suntem datori prin prea slăvitul botez după Evanghelia Domnului nostru Iisus Hristos.

Nu doar să vorbim despre vrednicia lucrării celei puternice, ci să contribuim cu ceva, asemenea văduvei care şi-a dăruit cei doi bănuţi. Şi întru aceasta, este trebuinţă de rugăciune de la toţi cei ce-L iubesc pe Dumnezeu, ca El însuşi, prin harul Sfântului Duh, să ne aducă aminte şi să ne tâlcuiască nouă cele ce am auzit despre Domnul, să ne îndrepte mintea spre calea păcii şi a învăţăturii sănătoase, spre zidirea credinţei, încât să se împlinească în noi, ca şi în voi, acel cuvânt: “Dă sfat celui înţelept, şi el se va face şi mai înţelept..." (Pild. 9, 9).

Afară de aceasta, trebuie să ştiţi, se cade ca mai întâi să capeţi învăţătură şi numai apoi să te învredniceşti de Taina Botezului. Căci aşa le-a poruncit ucenicilor Săi Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul Dumnezeului Celui Viu. Prin urmare, v-am predat vouă, în parte, despre cele zise de însăşi Domnul şi despre cei ce voiesc să devină cu adevărat ucenici ai lui Hristos, însă amintind puţine din multe.

Când vom ajunge să ne naştem de sus, ca să vedem împărăţia lui Dumnezeu făgăduită nouă, atunci, fiind născuţi din apă şi din Duh, vom putea intra în cetatea slavei.

Pentru pregătire, este nevoie să aduc aminte câteva din multele ce se afla scrise despre
Împărăţia Cerurilor, ca în nici un chip să nu ne depărtăm de ele. Ba mai mult, pentru a putea convinge pe deplin, e mai sigur să vorbim cu preţuire despre cele preoţeşti şi despre animalele aduse pentru jertfă. Printre acestea din urmă, dacă vreunul era aflat neîmplinit, de batjocură sau nevoiaş, neavând toate mădularele, nu se primea în acest chip, după cum este scris. Nici omul nu era ales pentru preoţie de ar fi avut vreo meteahnă, după cum nici animalul nu era primit ca jertfă (cf. In. 20, 18; 22. 21). Cum zice Apostolul: „Şi toate acestea li s-au întâmplat acelora ca preînchipuiri ale viitorului, şi au fost scrise spre povăţuirea a noastră, la care au ajuns sfârşiturile veacurilor” (I Cor. 10, 11).

Şi Domnul, arătând limpede şi pe faţă ce va să însemne mărirea, zice: „...[unul] mai mare decât templul este aici” (Mt. 12, 6). Şi arătând că pentru îngrijirea sufletului se cuvine să ne ostenim mult întru desăvârşire, zice: „...şi cui i s-a încredinţat mult, mai mult i se va cere” (Lc. 12, 48)
2. Aşadar, vom aminti despre Împărăţia Cerurilor. Domnul nostru Iisus Hristos, când S-a suit pe munte şi a făcut început învăţăturii Sale cu înşirarea fericirilor, a rostit-o mai întâi pe aceea care cuprinde făgăduinţa Împărăţiei Cerurilor. Căci a zis: „Fericiţi cei săraci cu duhul, că a acelora este Împărăţia Cerurilor" (Mt. 5, 10). Şi iarăşi, profeţind vremea răsplătirii, zice: „Veniţi, binecuvântaţii Tatălui Meu, moşteniţi împărăţia cea pregătită vouă de la întemeierea lumii. Căci flămând am fost şi Mi-aţi dat să mănânc..." (Mt. 25, 34-35) - şi celelalte.

În Evanghelia dupa Luca, la altă vreme şi în alt loc, expunând din nou fericirile, zice: „Fericiţi voi cei săraci, că a voastră este Împărăţia Cerurilor” {Lc. 6, 20). Şi iarăşi: „Nu te teme, turmă mică, fiindcă Tatăl vostru a binevoit ca să vă dea vouă împărăţia. Vindeţi averile voastre şi daţi milostenie; faceţi-vă pungi care nu se învechesc, comoară neîmpuţinată în ceruri...” (Lc. 12, 32-33). Prin urmare, prin acestea, şi prin altele de felul acesta, poate cineva să se învrednicească de Împărăţia Cerurilor.

Iar despre cele iară de care nu se poate să intre cineva în Împărăţia Cerurilor, vorbeşte Domnul în Evanghelia după Matei, când zice: „Dacă nu va prisosi dreptatea voastră mai mult decât a cărturarilor şi a fariseilor, nu veţi intra în Împărăţia Cerurilor” (Mt. 5, 20). Şi iarăşi: „De nu vă veţi întoarce şi nu vă veţi fi

precum copiii, nu veţi intra în Împărăţia Cerurilor” (Mt. 18, 3). Şi în alt loc: „Cine nu va primi împărăţia lui Dumnezeu ca un copil, nu va intra în ea." (Mc. 10, 13).

Iar în Evanghelia după Ioan, zice către Nicodim: De nu se va naşte cineva de sus, nu va putea să vadă împărăţia lui Dumnezeu” (In. 3. 3). Tot aşa “De nu se va naşte cineva clin apă şi din Duh, nu va putea să intre în împărăţia lui Dumnezeu” (In. 3, 5).

3. Dar mai departe se atrage luarea aminte că dacă lipseşte un singur lucru dintre acestea, toate celelalte sunt primejduite. Căci zice Domnul: „O iotă sau o cirtă din I.ege nu va trece, până ce se vor face toate” (Mt. 5, 18). Cu atât mai mult de la Evanghelie, de vreme ce, însuşi Domnul spune: “Cerul şi pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece” (Mt. 24, 33). Drept care şi Apostolul Iacov a făcut cunoscut, prin aceste cuvinte: „Pentru că cine va păzi toată legea, dar va greşi într-o singură poruncă, s-a făcut vinovat faţă de toate poruncile” (Iac. 2, 10). S-a întemeiat întru acestea pe cele puse de Domnul în fericiri, în mărturiile despre Sine şi din făgăduinţele date lui Petru când l-a ameninţat că: „Dacă nu te voi spăla, nu ai parte de Mine" (In. 13, 8).

Iar Apostolul Pavel, împlinind în trupul său (cf. Col. 1, 24) lipsurile necazurilor lui Hristos, pentru trupul Lui, care este Biserica, mărturiseşte despre ea, vorbind în Hristos. Iată de ce nu poate cineva să se învrednicească de Împărăţia Cerurilor dacă a căzut sub judecata morţii, precum acelaşi zice fără înconjur: „...cei ce fac unele ca acestea sunt vrednici de moarte..." (Rom. 1, 32). Însă prin aceasta vrea să spună, cum lămureşte în altă parte: „...că cei ce fac unele ca acestea nu vor moşteni împărăţia lui Dumnezeu” (Gal. 5, 21). Şi iarăşi în mod mai cuprinzător, zice: „Nu ştiţi, oare, că nedrepţii nu vor moşteni împărăţia lui Dumnezeu ?” (I Cor. 6, 9), iar în altă parte la fel, însuşi Domnul nostru Iisus Hristos, în Evanghelia după Luca, a spus aceste cuvinte: „Nimeni care pune mâna pe plug şi se uită îndărăt nu este potrivit pentru împărăţia lui Dumnezeu” (Lc. 9, 2). Aici, trebuie avut în vedere că nu numai pentru un mare număr de păcate, ci chiar şi pentru unul singur este judecata aşa de groaznică şi nestrămutată. Şi aceasta pentru că Dumnezeu este îngăduitor, dând timp chiar şi celui ce întârzie puţin să vină la ascultarea datorată Stăpânului. Şi omul întârzie din felurite pricini de la ascultarea cea grabnică şi nepregetătoare a sfintei înţelepciuni.

Deci, din acestea toate, şi din altele asemenea, vom învăţa că trebuie toate împlinite în întregime şi cu rânduială. În acestea se arată făgăduinţa Împărăţiei Cerurilor. Fără acestea, harul împărăţiei se tăgăduieşte. Să ne ferim de toate acele

lucruri ce ne opresc de la moştenirea Împărăţiei Cerurilor. Şi să rămânem tari în nădejde, ca să ne învrednicim făgăduinţei.

Căci, în sârguinţa de a fi plăcuţi lui Dumnezeu, trebuie nu numai să ne depărtăm de orice răutate, ci orice cuvânt al lui Dumnezeu să-l păzim nesmintit şi nepătat. Urmând învăţăturii Apostolului Pavel asupra marii şi neînchipuitei bunătăţi a lui Dumnezeu şi a lui Hristos însuşi spre noi, pentru dreptatea şi mântuirea noastră, să luăm aminte la ceea ce adaugă: „Nedând nici o sminteală întru nimic ca să nu fie slujirea noastră defăimată, ci în toate înfăţişându-ne pe noi înşine ca slujitori ai lui Dumnezeu..." (II Cor. 6, 3-4).

4. Căci după cum cel sărac cu duhul, dacă n-a fost: născut din apă şi din Duh, nu poate să intre în Împărăţia Cerurilor, tot aşa nici oricare altul, „dacă nu va prisosi dreptatea sa mai mult decât a cărturarilor şi a fariseilor” (Mt. 5, 20), sau dacă va fi părăsit ceva din cele arătate aici a fi trebuitoare, nu va fi vrednic împărăţiei. Căci scris este: „Şi ca s-o înfăţişeze Sieşi, Biserică slăvită, neavând pată sau zbârcitură, ori altceva de acest fel, ci ca [...] să fie sfântă şi fără de prihană" (Ef. 5, 27). Şi multe altele de acest fel pe care, citindu-le cineva cu atenţie, se va încredinţa degrabă că toate trebuie să le împlinească pentru a se învrednici de Împărăţia Cerurilor.

Cel ce prisoseşte în dreptate, sau este născut din ea, împreună cu toate virtuţile arătate în rândul fericirilor, are însă de împlinit şi cele ce mai rămân pentru desăvârşire, făcându-se lucrător al acestora. Să mărturisească celor râvnitori cuvântul despre chipul naşterii din nou şi apoi să arate pe scurt despre harul lui Dumnezeu.

Dar pentru că porunca evlaviei noastre - cum s-a zis mai înainte - a cerut de la noi ca să începem a vorbi despre prea minunatul botez cel după Evanghelie, în continuare, după cele spuse despre Împărăţia Cerurilor, socotesc că trebuie să avem în vedere a arăta pe scurt care este deosebirea între botezul lui Moise şi cel al lui Ioan ? Căci aşa ne vom face vrednici, prin harul lui Dumnezeu, să înţelegem care este demnitatea cea mai înaltă a botezului Domnului nostru Iisus Hristos, în mulţimea nemăsurată a slavei. Pentru că Cel Unul Născut, Fiul Dumnezeului Celui Viu, a zis că aici e ceva mai mare decât templul, mai mult decât Solomon şi mai mult decât Iona (cf. Ml. 12, 41-42). Şi Apostolul, după ce povestise mai înainte despre slava neapropiată de care s-a învrednicit Moise în slujba Legii iudeilor, mărturiseşte aceasta, adăugând: „Şi nici măcar nu este slăvit ceea ce era slăvit în această privinţă, faţă de slava cea covârşitoare" (II Cor. 3, 10). Şi Ioan Botezătorul, decât care nimeni n-a fost mai mare dintre cei născuţi din femeie (cf. Mt. 11, 11),

mărturiseşte cândva, zicând: “Acela trebuie să crească, iar eu să mă micşorez” (In. 3, 30). Şi, în sfârşit: „Eu unul vă botez cu apă, spre pocăinţă, dar Cel ce vine după mine este mai puternic decât mine [...] Acesta vă va boteza cu Duh Sfânt şi cu foc" (Mt. 3, 11) - şi multe asemenea.

Dar cu cât se deosebeşte Duhul Sfânt de apă, cu atât mai vederat stă mai presus Cel ce botează cu Duh Sfânt de cel ce botează cu apă şi de botezul însuşi. Încât chiar Ioan Botezătorul, cel atât de fără seamăn lăudat de Domnul, zisese mai înainte, parcă ruşinos de sine însuşi: „...nu sunt vrednic să-I dezleg cureaua încălţămintelor" (Mc. 1, 7).

5. ***De ce am ţinut a arăta prin toate acestea superioritatea botezului după Evanghelia lui Hristos? Pentru că, deşi şi prin iscusinţa minţii putem înţelege oarecât, totuşi mai cu credinţă şi mai de folos este să spunem din înseşi Sfintele Scripturi, atât cât ne va învrednici Dumnezeu. Aşadar, pe de o parte, botezul fiind dat prin Moise, am cunoscut mai întâi deosebirea păcatelor, căci nu toate păcatele au darul iertării; pe de altă parte, am cercetat feluritele jertfe şi iscusinţa curăţirii, până ce am despărţit la vreme cele curate de cele întinate. Şi am stat de veghe, zile şi nopţi, luând seama la cele bune, pentru ca apoi să primim botezul ca pecete a curăţiei.***

În adevăr, botezul lui Ioan era dat celor de multe soiuri. Căci nu făcea deosebire cu privire la păcate, nici la jertfe, nu făcea cercetare adâncă asupra curăţiei, nici asupra privegherii de zi sau de noapte. Ci fără nici o întârziere, ca nimeni altul, primind din harul dumnezeiesc al lui Hristos însuşi, a pornit Ioan să boteze. Şi dacă cineva, ori de unde şi ori de câte ori venea să-şi mărturisească păcatele, era botezat în râul Iordan, îndată lua şi iertarea. Însă botezul Domnului este mai presus de orice minte, slavă mai înaltă decât orice râvnă şi rugăciune omenească, covârşire de dar şi de putere, pe toate întrecându-le, aşa cum soarele întrece celelalte stele, sau aşa cum, aducându-ne aminte de cuvintele Sfinţilor, vedem că acestea sunt neîntrecute şi neasemănate. Dar pentru aceasta nu trebuie să încetăm de a mai vorbi. Înseşi cuvintele Domnului nostru Iisus Hristos trebuie luate ca dreptare. Şi după cum se cade să vorbim despre cei ce călăuzesc în oglindă şi prin ghicitură, fără să facă prin tălmăcirea lor slavei împuţinare, din pricina slăbiciunii trupului ori a micimii cuvântului, tot aşa trebuie să ne minunăm întru aceasta dc măreţia blândeţii şi iubirii de oameni a bunului Dumnezeu, că El înalţă pe cei ce vorbesc gângav prin măreţia iubirii întru harul Domnului nostru Iisus Hristos.

6. Aşadar, când a zis Domnul: „Dacă nu se va naşte cineva de sus, nu va putea să vadă împărăţia lui Dumnezeu” (In. 4, 3) şi iarăşi: „De nu se va naşte cineva din apă

şi din Duh, nu va putea să intre în împărăţia lui Dumnezeu” (In. 3, 5), după învierea Sa din morţi (împlinindu-se în El, din persoana lui Dumnezeu Tatăl, cuvântul profeţiei lui David: „Fiul Meu eşti Tu, Eu astăzi Te-am născut. Cere de la Mine şi-Ţi voi da neamurile moştenirea Ta, şi stăpânirea Ta, marginile pământului” [Ps. 2, 7-81, ceea ce sub ochii noştri s-a vădit, la urmă, rânduind ucenicilor Săi o altă poruncă, i-a împiedicat să urmeze calea păgânilor şi i-a îndemnat zicând: „Mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh” {Mt. 28, 19).

Cuvine-se să vorbim despre puterea fiecărui cuvânt în parte, pentru a face credinţa auzită şi înţeleasă. Dar ca să vorbim astfel, este trebuinţă de rugăciuni obşteşti pentru deschiderea gurii noastre, căci scris este: „Crezut-am, pentru aceea am grăit (Ps. 115, 1); iar dacă ni s-a încredinţat întrebuinţarea numelor şi cuvintelor şi lucrurilor din Sfânta Scriptură, nu ni s-a dat aceasta în chip obişnuit şi la întâmplare. Căci se cuvine să vorbim despre Hristosul lui Dumnezeu nu doar de la Profeţi, nici doar de la Evanghelişti sau de la Apostoli, ci în Duhul Sfânt - cumpănind ţinta înţelepciunii. Şi aceasta nu trufindu-ne că am putea spune totul, ci măcar în parte, atât cât poate lua fiecare, din rânduiala sănătoasă a învăţăturii, spre dreapta înţelegere a judecăţilor şi a dogmelor credinţei. Se cade ca noi să avem grijă şi sârguinţă pentru fiecare cuvânt şi să fim vrednici de slujire după ţinta chemării celei de sus. Şi vom izbândi a face aceasta în chip cuvenit numai dacă, prin rugăciunile obşteşti, ne va împuternici pe noi Iisus Hristos Cel Unul Născut, Fiul Dumnezeului Celui Viu, ca să se facă şi în noi precum zice Apostolul: „Toate le pot în Hristos, Care mă întăreşte” (Flp. 4, 13).

7. Aşadar, mi-e aminte să vorbesc pe înţeles despre acea vorbă: „din nou", adică despre înnoirea sau îndreptarea faţă de starea cea de mai înainte, care era stare de necurăţie prin lucrarea păcatelor. Iov zicea că „nimeni nu e curat de păcate, chiar dacă o zi ar fi viaţa lui” (Iov 14. 4, după textul Septuagintei) iar David suspina plângând: Că iată, întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea” (Ps. 50, 6). Şi Apostolul mărturisea că: „...toţi au păcătuit şi sunt lipsiţi de slava lui Dumnezeu; îndreptându-se în dar cu harul Lui, prin răscumpărarea cea întru Iisus Hristos - pe Care Dumnezeu L-a rânduit jertfă de ispăşire, prin credinţa în sângele Lui...” (Rom. 3, 23-25).

Pentru aceasta şi iertarea păcatelor s-a dat celor credincioşi Domnului, Care zice: „Acesta este sângele Meu, al Legii celei noi, care pentru mulţi se varsă spre iertarea păcatelor“ (Mt26, 28). Tot aşa mărturiseşte şi Apostolul, din nou zicând: „după buna socotinţă a voii Sale, spre lauda slavei harului Său, cu care ne-a dăruit pe noi, prin Fiul Său Cel iubit. Întru el avem răscumpărarea prin sângele Lui şi

iertarea păcatelor, după bogăţia harului Său, pe care l-a făcut să prisosească în noi.(Ef. 5-8). Căci după cum o statuie stricată şi sfărâmată, ca să fie demnă de a închipui mărirea împărătească, trebuie făcută din nou de un artist înţelept şi de un meşter priceput, ca să capete înfăţişarea proprie măririi, şi numai aşa este aşezată în vechea ei cinste, tot aşa şi noi suferim de pe urma neascultării poruncii, precum este scris: „Şi omul, în cinste fiind. n-a ascultat; alăturatu-s-a dobitoacelor celor fără de minte şi s-a asemănat lor” (Ps. 48, 12). Să ne cerem din nou spre slava cea dintâi a chipului lui Dumnezeu. Căci zice: „Şi a făcut Dumnezeu pe om după chipul Său; după chipul lui Dumnezeu l-a făcut...” (Fac. 1, 27). Cum s-a făcut aceasta, ne învaţă Apostolul Pavel, că mulţumită lui Dumnezeu, deşi am fost robi ai păcatului, nc-am supus din inimă chipului învăţăturii pe care am deprins-o, şi aşa cum ceara întrebuinţată pentru chipul sculpturii întâi se face chip asemănător, aşa şi noi, după ce ne-am deprins cu chipul învăţăturii după Evanghelie, dăm chip în noi omului celui dinlăuntru, împlinind porunca pe care am primit-o. Căci zice să ne dezbrăcăm de omul cel vechi şi de faptele lui, şi să ne îmbrăcăm în omul cel nou, înnoit prin cunoştinţa cea deplină, după chipul Celui ce ne-a zidit (cf. Col. 3, 9-10) - şi altele de acest fel.

8. Iar tâlcul trebuinţei de a se naşte din apă l-a înfăţişat Pavel şi în chip dogmatic, vorbind în Hristos şi zicând: „Au nu ştiţi că toţi câţi în Hristos Iisus ne-am botezat, întru moartea Lui ne-am botezat? Deci ne-am îngropat cu El în moarte, prin botez, pentru ca, precum Hristos a înviat din morţi. prin slava Tatălui, aşa să umblăm şi noi întru înnoirea vieţii. Căci dacă am fost altoiţi pe El prin asemănarea morţii Lui, atunci vom fi părtaşi şi ai învierii Lui. Cunoscând aceasta, că omul nostru cel vechi a fost răstignit împreună cu El, ca să se nimicească trupul păcatului, pentru a nu mai fi robi ai păcatului. Căci Cel ce a murit a fost curăţit de păcat, iar dacă am murit împreună cu Hristos, credem că vom şi vieţui împreună cu El, ştiind că Hristos, înviat din morţi, nu mai moare. Moartea nu mai are putere asupra Lui. Căci ce a murit, a murit păcatului o dată pentru totdeauna, iar ce trăieşte, trăieşte lui Dumnezeu. Aşa şi voi, socotiţi-vă că sunteţi morţi păcatului, dar vii lui Dumnezeu, în Hristos Iisus, Domnul nostru" (Rom. 6, 3-11)

Din toate acestea, tâlcul naşterii de a doua se vădeşte prin asemănare, însă nu poate să se nască cineva din nou, dacă nu a primit mai înainte harul lui Dumnezeu, precum însuşi Apostolul a arătat, atât în cele ce premerg, cât şi în cele ce urmează botezului. Iar pe cele ce premerg le începe de aici: „Dar Dumnezeu îşi arată dragostea Lui faţă de noi prin aceea că, pentru noi, Hristos a murit când noi eram încă păcătoşi. Cu atât mai vârtos, deci, acum, fiind îndreptaţi prin sângele Lui, ne vom izbăvi prin El de mânie. Căci dacă, pe când eram vrăjmaşi, ne-am împăcat cu

Dumnezeu, prin moartea Fiului Său, cu atât mai mult, împăcaţi fiind, ne vom mântui prin viaţa Lui” (Rom. 5. 8-10).

9. Şi multe sunt de felul acesta, care în mod înţelept şi sublim prisosesc întru măreţie, aratând iubirea de oameni a lui Dumnezeu în preţul iertării păcatelor şi în virtutea şi în puterea celor care se desăvârşesc spre slava lui Dumnezeu şi a lui Hristos însuşi, după nădejdea vieţii veşnice prin Iisus Hristos, Domnul nostru. Pentru care şi zice: „Aşadar, după cum prin greşeala unuia a venit osânda pentru toţi oamenii, aşa şi prin îndreptarea adusă de Unul a venit, pentru toţi oamenii, îndreptarea care dă viaţă” {Rom. 5, 18).

Şi pe cele de pe urmă le înfăţişează în chip dogmatic, zicând: au nu cunoaşteţi, fraţilor, că oricât ne-am botezat în Hristos Iisus, întru moartea Lui ne-am botezat? Ca să ne înfăţişăm, după primirea harului, datoriile noastre cele lucrătoare, prin credinţă şi iubire, şi aşa să se desăvârşească întru noi bunăvoirea de oameni iubitoare a lui Dumnezeu. Aşadar, este trebuinţă de luptă mare şi legiuită, ca să nu primim în zadar un aşa har întru Hristos şi o astfel de iubire a lui Dumnezeu, cum însuşi Apostolul zice: „Căci pe El, Care n-a cunoscut păcatul, L-a făcut păcat pentru noi ca să dobândim întru El dreptatea lui Dumnezeu. Fiind, dar, împreună lucrători cu Hristos, vă rugăm să nu primiţi in zadar harul lui Dumnezeu” (II Cor. 5, 21; 6, 1).

Să primim cu credinţă toate cele ce sunt legate de acestea, în virtutea aceluiaşi har al lui Dumnezeu, prin Iisus Hristos, Domnul nostru, întru Duhul Sfânt. Şi prin credinţă să înţelegem harul lui Dumnezeu. Ne vom învrednici să pricepem acestea, dacă le vom face în iubirea lui Hristos, Care a zis: „Când ştiţi acestea, fericiţi sunteţi dacă le veţi face” (In. 13, 17). Căci mintoşi sunt toţi cei ce fac acestea, după cum mărturiseşte Profetul (Ps. 111, 10) şi însuşi Cel Unul Născut, Fiul Dumnezeului Celui Viu, arătând groaznica şi nestrămutata judecată, atunci când zice: „Iar sluga aceea care a ştiut voia stăpânului şi nu s-a pregătit, nici n-a făcut după voia lui, va fi bătută mult” (Lc. 12, 47). Căci aceasta, nici dacă greşeşte din neştiinţă, nu rămâne nepedepsită.

10. Şi pentru ca să fim călăuziţi, după cum mai înainte s-a zis, prin cele mai vădite cuvinte şi fapte, la cunoaşterea dogmei şi la botez, în deplina încredinţare a adevărului, cu trezvie să aşteptăm cele mai presus de acestea, primind tot ce este de folos evlaviei noastre. Zice: „Am fost botezaţi" ca prin aceasta să ne înveţe că suntem ca şi lâna, care muiată în vopsea, se preface după culoare. Mai mult, Ioan Botezătorul, profeţind despre Domnul, zice: „Acesta vă va boteza cu Duh Sfânt şi

cu foc" (Mt. 3, 11). Cuvine-se deci ca prin călăuză duhovnicească să ne luminăm cu lumina cunoştinţei, pentru înţelegerea acelei mari lumini despre care vorbim.

Căci e după cum fierul, introdus în foc, se înroşeşte sub vâlvătaie, iar dacă are ceva rău în el, se face mai vădit şi este mai gata pentru a fi curăţit. Nu numai că-şi schimbă culoarea, dar şi tăria se preface în moliciune, ajungând mai potrivit pentru a fi lucrat cu mâna şi pe drept cuvânt se armonizează cu voinţa stăpânului, făcându-se pe sine mai luminos din negreală. Nu numai că se aprinde şi luminează, dar şi lucrurile din apropiere le umple de strălucire şi le dogoreşte. Tot aşa este trebuincios şi firesc şi celui ce s-a botezat cu foc - adică în cuvântul învăţăturii - să biruiască răutatea păcatelor. Aşa este şi cu cel care dovedind harul îndreptăţirilor. urăşte şi blestemă nedreptatea, după cum este scris în râvna de a se curăţi şi mai vârtos, prin credinţă în puterea sângelui Domnului nostru Iisus Hristos, cum însuşi zice: „Acesta este sângele Meu, al Legii celei noi, care pentru mulţi se varsă spre iertarea păcatelor” (Mt. 26, 28). Şi cum mărturiseşte şi Apostolul: “întru El avem răscumpărarea, prin sângele Lui, şi iertarea păcatelor, după bogăţia harului Lui” (Ef. 1, 7). Şi nu numai de la orice fărădelege şi păcat să fie ţinut, ci şi de toată întinăciunea trupului şi a sufletului să fie curăţit. Atunci, cel botezat în moartea Domnului să se facă aidoma morţii, adică să fie mort păcatului, lui însuşi şi lumii acesteia, ca să trăiască aievea, cu inima, cu cuvântul şi cu faptele, după chipul învăţăturii Domnului nostru Iisus Hristos. Aşa cum ceara primeşte chipul dat de meşter, ca să se împlinească ceea ce este scris: „Mulţumim însă lui Dumnezeu că, deşi eraţi robi ai păcatului, v-aţi supus din toată inima dreptarului învăţăturii căreia aţi fost încredinţaţi” (Rom. 6, 17.). Şi aşa să fio vrednic să păzească ceea ce Dumnezeu şi om au pregătit.

„Deci ne-am îngropat cu El în moarte, prin botez...'' (Rom. 6, 4). Pentru ce? „Pentru că, precum Hristos a înviat din morţi, prin slava Tatălui, aşa să umblăm şi noi întru înnoirea vieţii" (Rom. 6, 4). Căci trebuie ca morţii să fie îngropaţi şi acela care s-a înmormântat, întru asemănarea morţii, să învieze în Hristos, prin harul lui Dumnezeu. Şi de acum înainte să nu mai aducă odoare drept jertfă (cf. Ioil 2, 6; Naum 2, 10) pentru păcatele feţei dinlăuntru a omului, ci să lămurească în foc păcatele şi luând iertare prin sângele lui Hristos, să petreacă apoi întru înnoirea vieţii prin harul lui Hristos - piatra unghiulară pentru omul cel nou.

11. Aşadar, aflându-ne noi pradă neascultării, vom chema prin sfaturi bune la credinţă şi ascultare, şi vom străluci cu sufletul aprins, şi ne vom elibera de patima întunericului cea aducătoare de moarte, „căci plata păcatului este moartea" (Rom. 6, 23). Ca să se facă şi în noi pace, după cum zice Apostolul: „Moartea a fost înghiţită de biruinţă. Moarte, unde-ţi este boldul râu ? Iadule, unde-ţi este biruinţa

ta ?"(I Cor. 15, 54-55). În adevăr, noi care credem în Dumnezeu, Soarele Dreptăţii, ne vom lumina de la El şi ne vom învrednici, prin înţelegere şi putere, să ne îndreptăţim întm El. Şi nu numai noi să strălucim ca zăpada (căci nemincinoasă este făgăduinţa Domnului: „De vor fi păcatele voastre cum e carmâzul, ca zăpada le voi albi, şi de vor fi ca purpura, ca lâna albă le voi face" – (Is. 1. 18), ci şi pe cei cure se apropie de noi sâ-i luminăm. Atunci vor auzi pe Domnul: „Voi sunteţi lumina lumii" (Mt. 5, 17.). Atunci cei ce vor auzi vor face astfel încât „să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă faptele bune ale voastre ca să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri" (Mt. 5, 16). Atunci şi Apostolul va mărturisi oricui, zicând: „...străluciţi ca nişte luminători în lume, ţinând cu putere cuvântul vieţii, spre lauda mea în ziua lui Hristos." (Flp. 2, 15-16). Însă înnoirea vieţii nu trebuie să se arate numai prin comparaţie cu elinii şi cu oamenii lumeşti, ci şi prin comparaţie cu cei drepţi, după trecerea la legea lor. Căci se cade să râvnim înălţarea mai mult decât faţă de cei lumeşti, lucrând nu numai pentru cele ce sunt prezente şi ne aparţin, dar ostenindu-ne să facem bine şi altora, potrivit datoriilor noastre după lege şi să facem bine nu numai prietenilor, ci şi duşmanilor, întinzând binele şi la cei răi, ca să împlinim porunca Domnului nostru Iisus Hristos: „Fiţi milostivi, precum şi Tatăl vostru este milostiv" (Lc. 6, 36).

Cum să nu umblăm întru înnoirea vieţii şi să nu întrecem în dreptate pe cărturari şi pe farisei, când ascultăm cuvintele Domnului? „Aţi auzit că s-a zis: Ochi pentru ochi şi dinte pentru dinte. Eu însă spun vouă: Nu vă împotriviţi celui tău; iar cui te loveşte peste obrazul drept, întoarce-i şi pe celălalt. Celui ce voieşte să se judece cu tine şi să-ţi ia haina, lasă-i şi cămaşa. Iar de te va sili cineva să mergi o milă, mergi cu el două" (Mat. 5, 38-41). Căci nu numai că nu ne răzbunăm, copleşiţi de vechile noastre păcate, cum sfătuiesc cărturarii şi fariseii, după litera legii lui Moise, ci mai abitir arătăm răbdare în rele străduindu-ne să înfruntăm deopotrivă şi binele, şi nenorocirile. Şi aşa ne învoim şi cu una, şi cu alta. Moartea însă, pe care nu o chemăm, spre mâhnire ispitindu-ne pândeşte prin păcat să ne lovească, dar noi se cade să răspundem acestei lovituri cu înnoirea vieţii omului.

12. Dar cum de nu a şi murit faţă de lege cel ce nu s-a gândit să-i fie supus ? Trăieşte în Hristos cel care-şi lasă şi cămaşa ? Noi învăţăm că orice dreptate după lege să se păzească cu prisosinţă. Dar nu numai că trebuie să ne răstignim legii, ci trebuie să şi murim faţă de lege, precum ne-a învăţat Apostolul, zicând: „Eu, prin Lege, am murit faţă de Lege, ca să trăiesc lui Dumnezeu. M-am răstignit împreună cu Hristos; şi nu eu mai trăiesc, ci Hristos trăieşte în mine. (Gal. 2, 19-20); iar altundeva - după multă laudă adusă părţilor bune ale legii de demult - zice: „m-am lipsit de toate şi le privesc drept gunoaie, ca pe Hristos să dobândesc şi să mă aflu întru El, nu având dreptatea mea cea din Lege, ci pe aceea care este prin credinţa în

Hristos, dreptatea cea de la Dumnezeu, pe temeiul credinţei, ca să-L cunosc pe El şi puterea învierii Lui şi să fiu primit părtaş la patimile Lui, făcându-mă asemenea cu El în moartea Lui; ca, doar, să pot ajunge la învierea cea din morţi" (Flp. 3, 8-11). Şi puţin mai încolo, învăţându-ne pe noi să şi trăim acestea, zice mai lămurit: „Aşadar, câţi suntem desăvârşiţi aceasta să gândim" (Flp. 3, 15).

13. Şi în alt loc, arătând şi mai cu tărie care dogmă este mai trebuitoare, zice: „Aşa că, fraţii mei, şi voi aţi murit legii, prin trupul lui Hristos, spre a fi ai altuia, ai Celui ce a înviat din morţi, ca să aducem roade lui Dumnezeu. Căci pe când eram în trup, patimile păcatelor, care erau prin Lege lucrau în mădularele noastre, ca să aducem roade morţii. Dar acum ne-am desfăcut de Lege, murind aceluia în care eram ţinuţi robi, ca noi să slujim întru înnoirea Duhului, iar nu după slova cea veche" (Rom. 7, 4-6). „Pentru că litera ucide, iar duhul - adică Cuvântul Domnului - face viu” (II Cor. 3, 6). Precum însuşi zice: „Duhul este cel ce dă viaţă; trupul nu foloseşte la nimic. Cuvintele pe care vi le-am spus sunt duh şi sunt viaţă” (In. 6, 63)- Mărturiseşte şi alesul apostolilor, zicând: „Doamne, la cine ne vom duce ? Tu ai cuvintele vieţii celei veşnice. Şi noi am crezut şi am cunoscut că Tu eşti Hristosul, Fiul lui Dumnezeu Celui viu“ (In. 6, 68- 69). Căci dacă ne-am păzi în deplina încredinţare a adevărului, prin sârguinţâ şi cu multă băgare de seamă, am putea să fugim de acea înfricoşată judecată despre care şi Moise, ameninţând în chip profetic, a scris: „Prooroc (...) ca şi mine îţi va ridica Domnul Dumnezeul tău. Pe Acela să-L ascultaţi. Iar cine nu va asculta cuvintele Mele, pe care Proorocul Acela le va grăi în numele Meu, aceluia îi voi cere socoteală” (Dt. 18, 15-19). Iar cel faţă de care „nu s-a ridicat între cei născuţi din femei unul mai mare” (Mt. 11, 11), Ioan Botezătorul, a grăit în chip înfricoşător: „Cel ce crede în Fiul are viaţă veşnică, iar cel ce nu ascultă de Fiul nu va vedea viaţa, ci mânia lui Dumnezeu rămâne peste el” (In. 3, 36).

Dar pentru ca să nu se arate cineva mâhnit de botezul cu o astfel de moarte şi îngropăciune, ca şi când şi-ar pune nădejdea în stricăciune şi în pieire, iar nu în înnoirea vieţii, azvârle sămânţa şi statorniceşte nădejdea strălucitei învieri, când adaugă zicând: „Căci dacă am fost altoiţi pe El prin asemănarea morţii Lui, atunci vom fi părtaşi şi ai învierii Lui” (Rom. 6, 5). Căci dacă în această asemănare a morţii suntem morţi şi îngropaţi cu Hristos, întru înnoirea vieţii să umblăm, nu privind moartea ca stricăciune, ci socotind înmormântarea ca pe sădirea seminţelor. Şi murind negreşit celor neîngăduite, să ne arătăm credinţa lucrătoare prin dragoste. Atunci ne vom învrednici de nădejdea despre care cu Apostolul să zicem: „Căci cetatea noastră este în ceruri, de unde şi aşteptăm Mântuitor, pe Domnul Iisus Hristos, Care va schimba la înfăţişare trupul smereniei noastre ca să fie asemenea trupului slavei Sale, lucrând cu puterea ce are de a-Şi supune Sieşi toate”

(Flp. 3, 200-21). „Şi aşa pururea vom fi cu Domnul” (I Tes. 4, 17). După cum însuşi Domnul nostru Iisus Hristos, adresându-Se Tatălui, zice: „Părinte, voiesc ca, unde sunt Eu, să fie împreună cu Mine şi aceia” (In. 17, 24), însă nouă vestindu-ne şi nouă zicându-ni-Se făgăduinţă: „Dacă-Mi slujeşte cineva, să-Mi urmeze, şi unde sunt Eu, acolo va fi şi slujitorul Meu” (In. 12, 26). Şi Pavel Apostolul, cel întru Hristos răsădit, mărturiseşte acestea, când scrie: .Căci aceasta vă spunem, după cuvântul Domnului, că noi cei vii, care vom fi rămas până la venirea Domnului, nu vom lua înainte celor adormiţi. Pentru că însuşi Domnul, întru poruncă, la glasul Arhanghelului şi întru trâmbiţa lui Dumnezeu, Se va pogorî din cer, (...) şi cei vii, care vom fi rămas, vom fi răpiţi, împreună cu ei, în nori, ca să întâmpinăm pe Domnul în văzduh, şi aşa pururea vom fi cu Domnul” (I Tes. 4, 15-17).

14. Şi păziţi fiind acum în aceasta: „Căci dacă am fost altoiţi pe El prin asemănarea morţii Lui”, la fel se va împlini şi făgăduinţa: „şi ai învierii Lui” (Rom. 6, 5), după cum zice altundeva: „Căci dacă am murit împreună cu El, vom şi învia împreună cu El; dacă rămânem întru El, vom şi împărăţi împreună cu El" (II Tim. 2, 11-12). Iată că Apostolul nu uită că repetiţia este necesară ascultătorilor săi, pentru întărire şi siguranţă. Şi stăruie chiar în repetarea aceloraşi lucruri, pentru încredinţarea adevărului. Căci despre aceasta îl auzim că zice: „Ca să vă scriu aceleaşi lucruri, mie nu-mi este anevoios, iar vouă vă este de folos” (Flp. 3, 1). Tot aşa învăţăm şi de la Iosif. care a tălmăcit visul lui Faraon (cf. Fc. 41, 1). Şi astfel, imitând povestirea visului, ne-a dat această învăţătură a botezului, asemenea celor de mai dinainte, zicând: „Cunoscând aceasta, că omul nostru cel vechi a fost răstignit împreună cu El, ca să se nimicească trupul păcatului, pentru a nu mai fi robi ai păcatului” (Rom. 6, 6). Prin urmare, învăţăm şi din aceste cuvinte că cel ce se botează în Hristos, în moartea Lui se botează, şi nu numai că se înmormântează cu Hristos, ci se şi răsădeşte împreună cu El, răstignindu-se mai întâi, ca şi din aceasta să învăţăm ca, după cum cel răstignit se înstrăinează de cei vii, tot aşa şi cel care este împreună răstignit cu Hristos, întru asemănarea morţii, să se depărteze de toţi aceia care trăiesc după omul cel vechi. Căci şi Domnul ne-a poruncit „să ne ferim de proorocii mincinoşi" (Mt. 7, 15). Tot aşa zice şi Apostolul: „Să vă feriţi de orice frate care umblă fără de rânduială şi nu după predania pe care aţi primit-o de la noi” (II Tes. 3, 6).

15. Şi după cum cel răstignit primeşte osânda morţii şi-i părăseşte pe cei alături de care a trăit, ridicându-se deasupra celor ce se târăsc pe pământ, tot aşa şi cel care s-a răstignit împreună cu Hristos, prin botez, se desparte de toţi cei cu care a trăit odinioară după măsura acestui veac, înălţându-se în cugetul lui spre cetăţenia cerească, încât după adevăr şi dreapta credinţă cea întru Hristos, poate să spună: „Căci cetatea noastră este în ceruri” (Flp. 3, 20). Şi să adauge încă: „Căci cel ce a

murit a fost curăţit de păcat” (Rom. 6, 7) - adică s-a desfăcut, s-a eliberat, a fost slobozit de orice păcat, care nu este numai din cuvinte şi fapte, ci şi din cugetarea patimilor. Şi în alt loc lămureşte, scriind: „Iar cei ce sunt ai lui Hristos iisus şi-au răstignit trupul împreună cu patimile şi cu poftele” (Gal 5, 24). Neapărat trebuie să ne răstignim, cei Ce ne botezăm în apă, care este asemănarea crucii, şi a morţii, şi a mormântului, şi a învierii morţilor, după cum este scris. Şi din nou zice: „Drept aceea, omorâţi mădularele voastre, cele pământeşti [păzind întru totul rânduielile botezului: desfrânarea, necurăţenia, patima, pofta rea, lăcomia, care este închinare la idoli, pentru care vine mânia lui Dumnezeu...” (Col. 3, 5-6). Şi dincolo de aceasta, în chip lămurit şi cuprinzător, a adăugat: „...peste fiii neascultării”. Astfel încât nici o plăcere, fie ea cât de măruntă şi de trecătoare, să nu-i mai facă tulburare celui împreună răsădit cu Hristos întru asemănarea morţii hui, dispreţuind şi urând unul ca acesta orice răutate, ba mai mult, orice gând care aţâţă patimile. Să fie arătată curăţia inimii, după cum zice David: „Nu s-a lipit de mine inima îndărătnică; pe cel rău, care se depărta de mine, nu 1- am cunoscut” (Ps. 100, 5). Iar cei răsădiţi întru asemănarea morţii cu adevărat vom învia împreună cu Hristos (căci planta ce urmează să răsară este la fel cu cea semănată). Acum însă, după măsura întrupării, suntem primeniţi întru omul cel dinlăuntru, prin înnoirea vieţii şi prin ascultarea până la moarte, cu deplina încredinţare a adevărului cuvintelor Lui, încât pe drept să ne învrednicim a spune: „Nu eu mai trăiesc, ci Hristos trăieşte în mine” (Gal. 2, 20). Ci plinirea este în viitor, după cum ne-a încredinţat şi Apostolul zicând: „Dacă am murit împreună cu El, vom şi învia împreună cu El. Dacă rămânem întru El, vom şi împărăţi împreună cu El” (II Tim. 2, 11-12); „Căci dacă am fost altoiţi pe El prin asemănarea morţii Lui, atunci vom fi părtaşi şi ai învierii Lui” (Rom. 6, 5). Şi iarăşi învăţătura unui astfel de botez dându-ne-o nouă, într-un chip încă mai lesnicios şi mai folositor, adaugă zicând: „Hristos, înviat din morţi, nu mai moare. Moartea nu mai are stăpânire asupra Lui. Căci ce a murit, a murit păcatului o dată pentru totdeauna, iar ce trăieşte, trăieşte lui Dumnezeu. Aşa şi voi, socotiţi-vă că sunteţi morţi păcatului, dar vii pentru Dumnezeu, în Hristos Iisus” (Rom. 6, 9-11).

16. Aşadar această purtare de grijă a Domnului nostru Iisus Hristos pentru iertarea păcatelor noastre - prin întrupare, până la moarte - ne învaţă pe noi să ne socotim morţi păcatului, dar vii lui Dumnezeu, în Hristos Iisus. Şi precum Hristos, murind pentru noi şi înviind din morţi pentru noi, nu mai moare, tot aşa şi noi, care suntem botezaţi intru asemănarea morţii Lui, să murim păcatului. Şi prin ridicarea din apa botezului, ca şi înviaţi din morţi, să trăim lui Dumnezeu în Hristos Iisus şi niciodată să nu mai murim, adică niciodată să nu mai păcătuim. Pentru că: „Sufletul care a greşit va muri” (Eze. 18, 4). Şi după cum moartea nu-L mai stăpâneşte pe El, nici păcatul nu va mai domni de acum încolo asupra noastră. Şi

pentru că „oricine săvârşeşte păcatul este rob păcatului” In. 8, 34), să ne eliberăm cu orice preţ de o astfel de robie, după cum ne-a arătat lămurit Apostolul când a zis: „Iar cei ce sunt ai lui Hristos Iisus şi-au răstignit trupul împreună cu patimile şi cu poftele” (Gal. 5, 24). Să trăim lui Dumnezeu în Hristos Iisus, Care ne-a eliberat pe noi precum este scris: „Hristos ne-a răscumpărat din blestemul Legii, făcându-Se pentru noi blestem” (Gal. 3, 13). Şi că chiar în arvună ne-a eliberat de păcat harul Domnului nostru Iisus Hristos, încă este scris: „Căci precum prin neascultarea unui om s-au făcut păcătoşi cei mulţi, tot aşa prin ascultarea unuia se vor face drepţi cei mulţi” (Rom. 5, 19).

Zice Apostolul: „Staţi deci tari (...) şi nu vă prindeţi iarăşi în jugul robiei” (Gal. 5, 1). Şi după cum el a murit păcatului o dată, iar de viază, lui Dumnezeu viază, aşa şi noi în botezul cu apă, care este asemănarea crucii şi a morţii, murind păcatului o dată, să ne păzim pe noi înşine şi niciodată să nu ne mai întoarcem la păcat, ci să rămânem neîncetat vii lui Dumnezeu, în Hristos Iisus, Care a zis: „Dacă-Mi slujeşte cineva, să-Mi urmeze'' (In. 12, 26). Şi mai înainte de toate să păzim acea poruncă a Domnului care ne îndeamnă: „Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, încât să vadă faptele voastre cele bune şi să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri” (Mt. 5, 16). Iar după aceea, să păzim şi îndemnul Apostolului, care scrie: „Ori de mâncaţi, ori de beţi, ori altceva de faceţi, toate spre slava lui Dumnezeu să le faceţi'' (I Cor. 10, 31).

Însă pentru a ajunge fiecare la acestea - dacă simţim vrednicia chemării cereşti - să ducem viaţă demnă de Evanghelia lui Hrîstos şi cu adevărat să putem zice: „Căci dragostea lui Hristos ne stăpâneşte pe noi care socotim aceasta, că dacă unul a murit pentru toţi, au murit deci toţi. Şi a murit pentru toţi, ca cei ce viază să nu mai vieze loruşi, ci Aceluia Care, pentru ei, a murit şi a înviat” (II Cor. 5, 14-15). Şi aşa se ajunge la aceste cuvinte: „Rămâneţi întru iubirea Mea. Dacă păziţi poruncile Mele, veţi rămâne întru iubirea Mea, după cum şi Eu am păzit poruncile Tatălui Meu şi rămân întru iubirea Lui” (In. 15, 9-10).

17. „Nedând nici o sminteală întru nimic, ca să nu fie slujirea noastră defăimată, ci în toate înfăţişându-ne pe noi înşine ca slujitori ai lui Dumnezeu” (II Cor 6, 3-4). Pe drept şi adevărat arătăm făgăduinţa botezului, păzind îndemnul Apostolului, pentru toţi cei împreună îngropaţi cu Hristos, şi împreună înviaţi cu El. Astfel de cuvinte: „Deci să nu împărăţească păcatul în trupul vostru cel muritor, ca să vă supuneţi poftelor lui. Nici să nu puneţi mădularele voastre ca arme ale nedreptăţii în slujba păcatului, ci, înfăţişaţi-vă pe voi lui Dumnezeu, ca vii, sculaţi din morţi, şi mădularele voastre ca arme ale dreptăţii lui Dumnezeu" (Rom. 6, 12-13). Şi iarăşi: „Aşadar, dacă aţi înviat împreună cu Hristos, căutaţi cele de sus, unde Se află

Hristos, şezând dc-a dreapta lui Dumnezeu. Cugetaţi cele de sus, nu cele de pe pământ” (Col. 3, 1-2).

Socotesc negreşit că prin aceste puţine cuvinte care au fost amintite, Apostolul ne explică acea mare revărsare de har a nemăsuratei iubiri a lui Dumnezeu întru Hristos Iisus, Domnul nostru, a Cărui ascultare până la moarte - precum este scris - a mijlocit pentru noi iertarea păcatelor, ne-a eliberat de păcătoşenia veacului acestuia şi ne-a adus stăpânirea peste greşeala aducătoare de moarte, împăcarea cu Dumnezeu, puterea de mulţumire, tovărăşia sfinţilor în viaţa veşnică, moştenirea Împărăţiei Cerurilor şi răsplata cu fel şi chip de bunătăţi.

Însă cu înţelepciune şi cu tărie ne-au fost date nouă toate acestea prin botezul în moartea Domnului nostru Iisus Hristos. Prin aceasta ne-a învăţat pe noi să ne întărim, ca nu cumva să primim în deşert un astfel de dar: „Deci să nu împărăţească păcatul în trupul vostru cel muritor, ca să vă supuneţi poftelor lui. Nici să nu puneţi mădularele voastre ca arme ale nedreptăţii în slujba păcatului, ci, înfăţişaţi-vă pe voi lui Dumnezeu, ca vii, sculaţi din morţi, şi mădularele voastre ca arme ale dreptăţii lui Dumnezeu” (Rom. 6, 12-13).

18. Prin acestea, depărtându-ne pe noi cu totul de orice păcat, ca şi de litera moartă a Legii, ne apropie de dreptatea cea după Dumnezeu, cu ameninţări înfricoşându-ne, dar şi cu bunătăţi şi darnice făgăduinţe îmbărbătându-ne: „Plata păcatului este moartea, iar harul lui Dumnezeu, viaţa veşnică, în Hristos Iisus, Domnul nostru” (Rom. 6, 23). Din nou ne învaţă să urmăm pe Domnul şi să mergem după lege în faţa dreptăţii celor care ne judecă, adăugând: „Oare nu ştiţi, fraţilor, - căci celor ce cunosc Legea vorbesc - că Legea are putere asupra omului, atâta timp cât el trăieşte ? Căci femeia măritată e legată de bărbatul său atâta timp cât el trăieşte; iar dacă i-a murit bărbatul, este dezlegată de legea bărbatului. Deci, trăindu-i bărbatul, se va numi adulteră dacă va fi cu alt bărbat; iar dacă i-a murit bărbatul, este liberă faţă de lege, ca să nu fie adulteră, luând un alt bărbat. Aşa că, fraţii mei, şi voi aţi murit Legii, prin trupul lui Hristos, de a fi ai altuia, ai Celui ce a înviat din morţi, ca aducem roade lui Dumnezeu. Căci pe când eram trup, patimile păcatelor, care erau prin Lege, luau în mădularele noastre, ca să aducem roade morţii. Dar acum ne-am desfăcut de Lege, murind aceluia în care eram ţinuţi robi, ca noi să slujim întru înnoirea Duhului, iar nu după slova cea veche.” (Rom. 7, 1-6) - şi celelalte.
Din unele ca acestea învăţăm să ne minunăm de neînchipuita iubire de oameni a lui Dumnezeu, în Hristos Iisus, şi mai cu frică să ne curăţim de orice pată a cărnii sau a duhului.

19. Iar deosebirea între spirit şi materie ne-o arată în alt loc, când face comparaţie între Lege şi Evanghelie şi cu aleasă cugetare rosteşte: „Litera ucide, iar duhul face viu" (II Cor. 3, 6). Litera o numeşte lege, ca din cele ce s-au scris mai înainte, ca şi din cele ce se vor mai adăuga, să lămurească faptul că duhul este învăţătura Domnului, a Celui ce a zis: „Cuvintele pe care vi le-am spus sunt duh şi sunt viaţă” (In. 6, 63).

Dacă aşa este preţuită dreptatea după Lege, de unii care se jertfesc în botezul lui Dumnezeu şi „nu mai viază loruşi, ci Aceluia care, pentru ei a murit şi a înviat" (II Cor 3, 13), atunci cât de cumplită trebuie să fie judecata desfrânării, cum limpede s-a arătat în cuvintele mai înainte zise: „Ce ar zice cineva despre predaniile omeneşti ?”.

Dar despre dreptatea după Lege, însuşi Apostolul zice şi mai lămurit: „Ba mai mult: eu pe toate le socotesc că sunt pagubă, faţă de înălţimea cunoaşterii lui Hristos Iisus, Domnul meu. pentru Care m-am lipsit de toate şi le privesc drept gunoaie, ca pe Hristos să dobândesc. Şi să mă alin întru El nu având dreptatea mea cea din Lege, ci pe aceea care este prin credinţa în Hristos, dreptatea cea de la Dumnezeu'' (Flp. 3, 8-9).

Deci judecata despre predaniile omeneşti s-a arătat prin cuvintele Domnului, iar despre socotelile proprii cugetării omeneşti Apostolul ne-a învăţat să le facem răsturnare cu mai multă îndrăzneală, zicând: „Căci armele luptei noastre nu sunt trupeşti, ci puternice înaintea lui Dumnezeu, spre dărâmarea întăriturilor. Noi surpăm iscodirile minţii şi toată trufia care se ridică împotriva cunoaşterii lui Dumnezeu” (II Cor 10, 4-5). Sau dreptatea este din lume şi se arată de la sine fiecăruia, sau este de la Dumnezeu şi se dobândeşte cu sârguinţă. Despre aceasta, iarăşi stă scris: „Căci le mărturisesc că au râvnă pentru Dumnezeu, dar sunt fără cunoştinţă. Deoarece, necunoscând dreptatea lui Dumnezeu şi căutând să statornicească dreptatea lor, dreptăţii lui Dumnezeu ei nu s-au supus” (Rom. 10, 2-3). Ca din aceasta, şi din altele asemenea, să fie arătată judecata celor ce voiesc să-şi bată joc de judecăţile Domnului. Căci este scris: „Vai de cei care sunt înţelepţi în ochii lor şi pricepuţi după gândurile lor!” (Is. 5, 21). Şi chiar Domnul a grăit limpede; „De nu vă veţi întoarce şi nu veţi fi precum pruncii, nu veţi intra în Împărăţia Cerurilor” (Mat, 18, 3). Din această pricină, este trebuinţă ca să se cu lăţească în întregime; unii de poftele diavoleşti şi nestatorniciile lumii, alţii de predaniile omeneşti şi de dorinţele proprii, egoiste, chiar dacă după măsurile lumii ei par măreţi şi demni de a fi admiraţi. Căci dacă rămân doar ai Legii şi lipsesc sau sunt zăbavnici la chemarea Duhului, atunci se fac grabnici călcării îndatoririlor rânduite de voia lui Dumnezeu. Dar cei ce au mărturisit botezul după cuviinţă,

aceia s-au răstignit împreună cu Hristos, împreună au murit, împreună s-au înmormântat, împreună din morţi au înviat, având deplină încredinţare a adevărului şi putând zice cu Apostolul: „Lumea este răstignită pentm mine, şi eu pentru lume" (Gal. 6, 14). „Nu eu mai trăiesc, ci Hristos trăieşte în mine" (Gal. 2, 20).

Prin aceasta ne învaţă desăvârşirea după legea dreptăţii, ca să ne învrednicim de Împărăţia Cerurilor.

20. A sosit timpul să mergem mai departe cu priceperea noastră şi prin credinţa în Hristos să înţelegem şi să cunoaştem. ***De ce se botează în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh?*** Prin urmare, este trebuinţa mai întâi să facem cunoscută îndeosebi slava fiecărui nume cu care se numeşte. Apoi să ştim că însuşi Domnul desluşeşte că botează în numele Sfântului Duh, când zice: „Ceea ce este născut din trup, trup este şi ce este născut din Duh, duh este" (In. 3, 6). Ca mai apoi, luând exemplul de mai înainte al naşterii după trup, să învăţăm limpede şi adevărat dogma evlaviei, din porunca binecunoscută. De vreme ce ştim şi suntem încredinţaţi pe deplin că după cum cineva care este născut după fire, este tot aşa ca şi acela din care s-a născut, tot aşa şi noi, cei născuţi din duh, este de neapărată trebuinţă ca să fim duhovniceşti. Duh, nu însă după acea mare şi necuprinsă slavă a Sfântului Duh, ci după măsura dată omului prin împărţirea darurilor lui Dumnezeu prin Hristosul Lui - fiecăruia după trebuinţă. Dar şi după poruncile lui Dumnezeu vestite prin Domnul nostru Iisus Hristos, spre învăţătură şi aducere aminte, cum însuşi Mântuitorul zice: „Acela vă va învăţa toate şi vă va aduce aminte despre toate cele ce v-am spus Eu" (In. 14, 26).

După aceea şi Apostolul ne-a dat cât mai pe larg a înţelege ce devine duhul în matca simţămintelor noastre, atunci când scrie: „Iar roada Duhului este dragostea, bucuria, pacea, îndelungă răbdarea" (Gal. 5, 22) - şi celelalte. Şi mai înainte a zis: „Iar de vă purtaţi în Duhul nu sunteţi sub lege" (Gal. 5, 18). Şi în altă parte: „Daca trăim în Duhul, în Duhul să şi umblăm" (Gal. 5, 25); iar altădată: „Dar avem felurite daruri după darul ce ni s-a dat: dacă avem profeţie, să profeţim după măsura credinţei; dacă avem slujbă, să stăruim în slujbă..." şi altele.

21. Prin acestea şi altele asemenea, Domnul spune că cei ce sunt născuţi din duh, să se facă duh. Dar şi Apostolul laolaltă mărturiseşte, zicând: „Pentru aceasta, îmi plec genunchii înaintea Tatălui Domnului nostru Iisus Hristos, din Care îşi trage numele orice neam în cer şi pe pământ. Să vă dăruiască, după bogăţia slavei Sale. ca să fiţi puternic întăriţi, prin Duhul Său, în omul dinăuntru şi Hristos să Se sălăşluiască" (Ef. 3, 14-16). Dacă trăim cu duhul, cu duhul să şi umblăm. Şi astfel, devenind noi vase ale Sfântului Duh, vom putea să mărturisim deplin pe Hristos:

„De aceea (...) nimeni nu poate să zică: Domn este Iisus - decât în Duhul Sfânt” (I Cor. 12, 3). Prin urmare, în acest chip şi Domnul, prin El însuşi şi prin gura Apostolului, ne-a învăţat că cei născuţi din duh trebuie să se facă duh. Dar şi de data aceasta ne vom aduce aminte de naşterea după trup, că mai întâi trebuie să ne mutăm locul şi să ne schimbăm obiceiurile, din pricina Sfântului Duh, Care întăreşte în noi omul cel dinlăuntru, ca să putem şi noi zice: „Cetatea noastră este în ceruri” (Flp. 3, 20), iar pe pământ ca nişte umbre umblăm. Să ne păzim sufletul, ca să-l încetăţenim întru cele cereşti. Iar după aceea să ne depărtăm şi de aceia care vieţuiesc lumii, precum zice David: “Pe cel ce clevetea în ascuns pe vecinul său, pe acela l-am izgonit; cu cel mândru cu ochiul şi nesăţios cu inima, cu acela n- am mâncat. Ochii mei sunt peste credincioşii pământului, ca să şadă ei împreună cu mine. Cel ce umbla pe cale fără prihană, acela îmi slujea. Nu va locui în casa mea cel mândru; cel ce grăieşte nedreptăţi nu va sta înaintea ochilor mei” (Ps. 100, 6-9) - şi în alte locuri, asemenea. Iar Apostolul mai stăruitor îndeamnă: „Dacă vreunul care, numindu-se frate, va fi desfrânat, sau lacom, sau închinător la idoli, sau ocărâtor, sau beţiv, sau răpitor, cu unul ca acesta nici să nu şedeţi la masă” (I Cor. 5, 11).

22. Adeseori, deci, rostindu-se răspicat împotriva acestor feluri de nelegiuiri, ne învaţă pe noi, lămurit şi ferm, nemăsurata măreţie şi cinste a iubirii întru Hristos, cu Care şi prin Care se cuvine să vieţuim împreună: „Căci El este pacea noastră. El, Care a făcut din cele două - una, surpând peretele din mijloc al despărţiturii, desfiinţând vrăjmăşia în trupul Său, legea poruncilor şi învăţăturile ei, ca, întru Sine, pe cei doi să-i zidească într-un singur om nou şi să întemeieze pacea. Şi să-i împace cu Dumnezeu pe amândoi, uniţi într-un trup, prin cruce, omorând prin ea vrăjmăşia. Şi, venind, a binevestit pace, vouă celor de departe şi pace celor de aproape. Că prin EI avem şi unii, şi alţii apropierea către Tatăl, într-un Duh. Deci, dar, nu mai sunteţi străini şi locuitori vremelnici, ci sunteţi împreună cetăţeni cu sfinţii şi casnici ai lui Dumnezeu. Zidiţi fiind pe temelia Apostolilor şi a Proorocilor, piatra cea din capul unghiului fiind însuşi Iisus Hristos. întru El, orice zidire bine alcătuită creşte ca să ajungă un locaş sfânt în Domnul” (Ef. 2, 14-21). Ca laolaltă şi asemenea celor răsădiţi cu Hristos prin asemănarea morţii Lui şi botezaţi în numele Sfântului Duh şi născuţi din nou în omul cel dinlăuntru, în reînnoirea minţii, zidiţi pe temelia Apostolilor şi a Profeţilor, tot aşa şi noi să ne învrednicim a fi botezaţi în numele Unuia Născut Fiul lui Dumnezeu şi să ne facem părtaşi darului celui mare de care Apostolul aminteşte zicând: „Câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi îmbrăcat" (Gal. 3, 27). Şi încă: „Unde nu mai este elin şi iudeu, tăiere împrejur şi netăiere împrejur, barbar, scit, rob ori liber, ci toate şi întru toţi Hristos” (Col. 3, 11)

23. Este neapărată trebuinţă ca, prin urmare, cel născut să fie şi îmbrăcat. E la fel ca şi cu o scândură nelucrată - din orice lemn ar fi ea - care nu se potriveşte să fie aşezată ca ramă, până nu i se taie prisosul şi asprimile, şi numai aşa se îmbracă chipul zugrăvit al unui rege. Şi atunci, oricine admiră frumuseţea chipului sau a tabloului, nu pentru că este din lemn, aur sau argint, ci pentru izbânda meşteşugului întru asemănarea cu originalul. Apoi cu multă băgare de seamă, grijă şi silinţă, fiind isprăvită lucrarea, e aşezată ca o icoană vrednică de laudă. Iar deosebirea lemnului se trece cu vederea, chiar dacă se deosebeşte mult, pentru că admiraţia din partea celor ce se duc s-o privească o face să fie ţinută pretutindeni în mare cinste şi în toată faima dintru început. Tot la fel şi cel ce se botează, fie iudeu sau elin, fie bărbat sau femeie, sau rob, sau scit, sau barbar, sau altul care negreşit este numit după deosebirea neamului, prin sângele lui Hristos se dezbracă de omul cel vechi, împreună cu toate faptele lui, iar prin învăţătura cea dumnezeiască se îmbracă în Sfântul Duh, în omul cel nou, zidit după chipul lui Dumnezeu, în dreptate şi în sfinţenia adevărului (cf. Ef. 4, 22-24). Este reînnoit întru cunoştinţă, după chipul Ziditorului său, vrednic să se nască pentru a ajunge la bunăvoinţa lui Dumnezeu, despre Care Apostolul ne-a învăţat zicând: „Ştim că Dumnezeu toate le lucrează spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu, al celor care sunt chemaţi după voia Lui. Căci pe cei pe care i-a cunoscut mai înainte, mai înainte i-a şi hotărât să fie asemenea chipului Fiului Său, ca El să fie întâi născut între mulţi fraţi” (Rom. 8, 28-29).

24. Căci atunci cel îmbrăcat ca şi Fiul lui Dumnezeu se face vrednic de treapta desăvârşirii şi se botează în numele Tatălui şi al însuşi Domnului nostru Iisus Hristos - după mărturia lui Ioan - Care ne-a dat puterea de a ne face fii ai lui Dumnezeu (In. 1, 12), ai Celui ce zice: „Ieşiţi din mijlocul lor şi vă osebiţi, zice Domnul, şi de ce este necurat să nu vă atingeţi, şi Eu vă voi primi pe voi. Şi vă voi fi vouă tată, şi veţi fi Mie fii şi fiice - zice Domnul Atotţiitorul” (II Cor. 6, 17-18), prin însuşi harul Domnului nostru Iisus Hristos, Fiul Unul Născut al Dumnezeului Celui Viu, în Care „nici tăierea împrejur nu poate ceva, nici netăierea împrejur, ci credinţa care este lucrătoare prin iubire” (Gal. 5, 6). Prin iubire ne va fi lesne să izbutim în toate, dacă împreună ne luăm asupră-ne rânduiala botezului de la însuşi Domnul nostru Iisus Hristos, Care a zis: „...învăţându-i să păzească toate câte v-am poruncit vouă” (Mt. 28, 20).

A căror păzire este arătată prin iubirea faţă de El, căci însuşi Domnul a hotărât zicând: „De Mă iubiţi, păziţi poruncile Mele” (In. 14, 15). Şi iarăşi: „Cel ce are poruncile Mele şi le păzeşte, acela este care Mă iubeşte” (In. 14, 21). Şi din nou: „Dacă Mă iubeşte cineva, va păzi cuvântul Meu, şi Tatăl Meu îl va iubi” Un. 14, 23). Şi mai tare şi mai cu încredinţare zice: „Rămâneţi întru iubirea Mea. Dacă

păziţi poruncile Mele, veţi rămâne întru iubirea Mea, după cum şi Eu am păzit poruncile Tatălui Meu şi rămân întru iubirea Lui” (In. 15, 9-10). ***Dacă păzirea poruncilor prin iubire este o dovadă trebuitoare, frica mai mare să ne fie ca fără iubire şi preţuirea darurilor şi a puterilor de sus, adică fără însăşi lucrarea credinţei, chiar porunca aceea care aduce desăvârşirea la nimic nu foloseşte, cum zice Apostolul Pavel, vorbind întru Hristos: „De aş grăi în limbile oamenilor şi ale îngerilor, iar dragoste nu am făcutu-m-am aramă sunătoare şi chimval răsunător. Şi de aş avea darul proorociei şi tainele toate le-aş cunoaşte şi orice ştiinţă, şi de aş avea atâta credinţă încât să mut şi munţii, iar dragoste nu am, nimic nu sunt. Şi de aş împărţi toată avuţia mea şi de aş da trupul meu ca să fie ars, iar dragoste nu am, nimic nu-mi foloseşte.“ (I Cor. 13, 1-3). Precum socotesc, el aceasta a spus-o amintindu-şi cuvintele Domnului: „Mulţi Îmi vor zice în ziua aceea: Doamne, Doamne, au nu în numeie Tău am proorocit şi nu în numele Tău am scos demoni şi nu în numele Tău minuni multe am făcut ?” (Mt. 7, 22-23); „Am mâncat înaintea Ta şi am băut şi în pieţele noastre ai învăţat. Şi El vă va zice: Nu ştiu de unde sunteţi. Depărtaţi-vă de la Mine toţi lucrătorii nedreptăţii” (Lc. 13, 26-27).***

25. Din acestea se vede cu toată limpezimea că în lipsa iubirii nimic nu foloseşte, chiar dacă s-ar împlini preceptele şi dreptăţile Legii şi s-ar păzi toate celelalte porunci ale Domnului şi s-ar chivernisi toate celelalte daruri. Din pricina nepotrivirii lucrurilor, se judecă nu cuvântul în sine al darurilor şi al dreptăţilor, ci se judecă scopul celor care dăruiesc pentru interese proprii, cum zice şi Apostolul: „...care socotesc că evlavia este un mijloc de câştig” (I Tim. 6. 5). Acum însă: „Unii, e drept, vestesc pe Hristos din pizmă şi din duh de ceartă, alţii însă din bunăvoinţă. Ceilalţi, însă, din zavistie, vestesc pe Hristos nu cu gânduri curate, ci socotind să-mi sporească necazul în lanţurile mele" (Flp. 1, 15 şi 17); şi în altă parte zice: „Căci nu suntem precum cei mulţi, care strică cuvântul lui Dumnezeu" (II Cor. 2, 17). Şi adaugă: „Căci niciodată nu ne-am arătat cu cuvinte de linguşire, după cum ştiţi, nici cu ascunse porniri de lăcomie. Dumnezeu îmi este martor. Nici n-am căutat slavă de la oameni, nici de la voi, nici de la alţii, deşi puteam să fim cu greutate, ca Apostoli ai lui Hristos" (1 Tes. 2, 5-7). Iar din acestea, şi din altele asemenea s-a arătat în mod deschis că drept este răspunsul Domnului: “Depărtaţi-vă de la Mine toţi lucrătorii nedreptăţii” (Lc. 13, 2.7), căci prin darurile lui Dumnezeu se lucrează voinţele voastre proprii. Căci dacă cineva cu unelte doftoriceşti şi cu feluri de mirodenii - făcute pentru tămăduirea suferinţelor şi pentru îngrijirea sănătăţii şi a mântuirii - nu le foloseşte decât spre moarte, acela nu păzeşte porunca Apostolului care spune: „Ori de mâncaţi, ori de beţi. toate spre slava lui Dumnezeu să le faceţi” (I Cor. 10, 30)

Aşadar, în tot locul e trebuinţă de îngrijirea omului celui dinlăuntru, ca să fie mintea înţeleaptă şi tot lucrul a măsurat scopului slăvirii lui Dumnezeu, întru paza poruncilor Domnului. Faceţi pomul bun şi roada lui bună (cf. Mt. 7, 17). Şi iarăşi: "Fariseule orb! Curăţă întâi partea dinăuntru a paharului şi a blidului, ca să fie curată şi cea din afară" (Mt. 23, 26).

Să aducem roadă bună din prisosinţa inimii: unul o sută, altul şaizeci, altul treizeci (cf. Mt. 13, 8), fie cu fapta, fie cu cuvântul, spre slava lui Dumnezeu şi a lui Hristos însuşi, păzindu-ne mai departe să nu facem întristare Sfântului Duh (Ef. 4, 30). Şi aşa să fugim de judecata Domnului, Care zice: „Vai vouă, că semănaţi cu mormintele cele văruite, care pe din afară se arată frumoase, înăuntru însă sunt pline de oase de morţi şi de toată necurăţenia. Aşa şi voi, pe din afară vă arătaţi drepţi oamenilor, înăuntru însă sunteţi plini de făţărnicie şi de fărădelege" (Mt. 23, 27-28).

26. Pentru aceea trebuie ca înainte de botez să fie îndepărtate lucrurile care împiedică deprinderea învăţăturii şi să se pregătească omul spre o învăţătură mai potrivită, cum însuşi Domnul nostru Iisus Hristos încredinţează prin pilde grăitoare, ca apoi să adauge tâlcuind: "Aşadar, oricine dintre voi care nu se leapădă de tot ce are nu poate să fie ucenicul Meu" (Lc. 14, 33) Şi iarăşi, solemn: „Dacă vrea cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie" (Mt. 16, 24). Şi din nou, hotărât: „Cel ce nu-şi ia crucea - în fiecare zi - şi nu-Mi urmează Mie nu este vrednic de Mine" (Mt. 10, 38; Lc. 9, 23).

Pe lângă acestea, mai sunt şi alte cuvinte tot aşa de înflăcărate ale Domnului nostru Iisus Hristos, bunăoară când zice: „Foc am venit să arunc pe pământ şi cât aş vrea să fie acum aprins!" (Lc. 12, 49). Din acestea a arătat răutatea păcatelor şi virtutea celor care, spre slava lui Dumnezeu şi a Hristosului Său s-au purtat bine şi au izbândit. Să umblăm dar cu râvnă şi întru mărturisirea celor zise de Apostol: „Om nenorocit ce sunt! Cine mă va izbăvi de trupul morţii acesteia? Mulţumesc lui Dumnezeu, prin Iisus Hristos, Domnul nostru!" (Rom. 7, 24-25), Care a zis: „Acesta este Sângele Meu, al Legii celei noi, care pentru mulţi se varsă spre iertarea păcatelor" (Mt. 26, 28) şi tot aşa mărturiseşte şi Apostolul: „întru Care avem răscumpărarea prin sângele Lui, adică iertarea păcatelor" (Col. 1, 14).

Şi atunci, să ne apropiem de apa botezului, care este asemănarea crucii - a morţii, a mormântului şi a învierii din morţi, aducătoare de pace prin paza celor pecetluite în tăierea împrejur a unui astfel de botez, despre care Apostolul zice: „Ştiind că Hristos, înviat din morţi, nu mai moare. Moartea nu mai are stăpânire asupra Lui. Căci ce a murit, a murit păcatului o dată pentru totdeauna, iar ce trăieşte, trăieşte

lui Dumnezeu. Aşa şi voi, socotiţi- vă că sunteţi morţi păcatului, dar vii pentru Dumnezeu, în Hristos Iisus, Domnul nostru. Deci să nu împărăţească păcatul în trupul vostru cel muritor, ca să vă supuneţi poftelor lui. Nici să nu puneţi mădularele voastre ca arme ale nedreptăţii, ci, înfăţişaţi-vă pe voi lui Dumnezeu, ca vii, sculaţi din morţi, şi mădularele voastre ca arme ale dreptăţii lui Dumnezeu" (Rom. 6, 9-13).

27. Atunci se va învrednici cineva să fie botezat în numele Sfântului Duh şi născut din nou, când îşi va schimba şi locul, şi năravul, şi tovărăşiile. Şi aşa, umblând în Duhul, să ne învrednicim a fi botezaţi în numele Fiului şi să ne îmbrăcăm în Hristos. Căci trebuie ca noul născut să fie vrednic şi de îmbrăcăminte, precum zice Apostolul: „Câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi îmbrăcat" (Gal. 3. 27). „V-aţi dezbrăcat de omul cel vechi, dimpreună cu faptele lui şi v-aţi îmbrăcat cu cel nou, care se înnoieşte, spre deplină cunoştinţă, după chipul Celui ce l-a zidit, unde nu mai este elin şi iudeu” (Col. 3, 9-11). Şi, îmbrăcaţi în Fiul lui Dumnezeu, ni se dă puterea ca să ne facem noi înşine fii ai lui Dumnezeu. Ne botezăm în numele Tatălui şi propovăduim ca Fii ai lui Dumnezeu pe Cel ce a poruncit şi a vestit cum zice Profetul: „Ieşiţi din mijlocul lor şi vă osebiţi, zice Domnul, şi de ce este necurat să nu vă atingeţi şi Eu vă voi primi pe voi. Şi voi fi vouă tată şi veţi fi Mie fii şi fiice», zice Domnul Atotţiitorul (cf. Is. 52, 11; II Cor. 6, 17-18). „Având deci - zice Apostolul - aceste făgăduinţe, iubiţilor, să ne curăţim pe noi de toată întinarea trupului şi a duhului, desăvârşind sfinţenia în frica lui Dumnezeu” (11 Cor. 7, 1). Şi din nou aminteşte, zicând: „Toate să le faceţi fără de cârtire şi fără de îndoială, ca să fiţi fără de prihană şi curaţi, fii ai lui Dumnezeu neîntinaţi în mijlocul unui neam rău şi stricat şi întru care străluciţi ca nişte luminători în lume, ţinând cu putere cuvântul vieţii, spre lauda mea în ziua lui Hristos" (Flp. 2, 14-16).

Şi din nou: „Aşadar, dacă aţi înviat împreună cu Hristos, căutaţi cele de sus unde Se află Hristos, şezând de-a dreapta lui Dumnezeu. Cugetaţi cele de sus, nu cele de pe pământ. Căci voi aţi murit şi viaţa voastră este ascunsă cu Hristos întru Dumnezeu. Iar când Hristos, Care este viaţa noastră.Se va arăta, atunci şi voi, împreună cu El, vă veţi arăta întru slavă” (Col. 3, 1-4). Care mărire este făgăduită de însuşi Domnul, când spune: „Atunci cei drepţi vor străluci ca soarele" (Mt. 13, 43).

Cuvântarea III - Că se cuvine ca omul născut din nou - prin Sfântul Botez - să crească de-acum dubovniceşte, prin participarea la Tainele cele dumnezeieşti

1. Mulţumită bunului Dumnezeu - prin aducerea aminte a cuvintelor Unuia Născut, Fiul Dumnezeului Celui Viu, dar şi ale Profeţilor, Evangheliştilor şi Apostolilor, care ne-au desluşit nouă îndestul învăţătura botezului după Evanghelia Domnului nostru Iisus Hristos - am învăţat că, în botezul prin foc, este scoasă la iveală orice răutate care încalcă dreptatea lui Hristos, iar urarea răutăţii pricinuieşte pofta virtuţii. Ci prin credinţa în sângele lui Hristos, suntem curăţaţi de orice păcat şi în apa botezului suntem bogaţi în moartea Domnului - după cum am statornicit cu mărturia scrisă - ca să murim noi păcatului şi lumii, şi să viem dreptăţii. Şi aşa botezaţi în numele Sfântului Duh suntem născuţi din nou. Iar o dată renăscuţi prin botez, în numele Fiului ne-am îmbrăcat în Hristos. Suntem îmbrăcaţi însă în omul cel dinlăuntru, zidit după chipul lui Dumnezeu în numele Tatălui ne-am botezat şi ne numim Fii ai lui Dumnezeu.

Cuvine-se ca de acum să ne hrănim cu hrana vieţii veşnice, pe care iarăşi ne-a dat-o nouă însuşi Unul Născut, Fiul Dumnezeului Celui Viu, zicând: „Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu” (Mt. 4, 4). Şi în ce chip se face aceasta, a învăţat cu următoarele cuvinte: „Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis” (In. 4, 34). Şi spre deplina încredinţare a ascultătorilor, a zis: “Adevărat, adevărat zic vouă, dacă nu veţi mânca trupul Fiului Omului şi nu veţi bea sângele Lui, nu veţi avea viaţă în voi. Cel ce mănâncă trupul

Meu şi bea sângele Meu are viaţă veşnică, şi Eu îl voi învia în ziua cea de apoi. Trupul Meu este adevărată mâncare şi sângele Meu, adevărată băutură. Cel ce mănâncă trupul Meu şi bea sângele Meu rămâne întru Mine şi Eu întru el” (In. 6, 53-56).

Şi puţin mai departe stă scris: „Deci mulţi din ucenicii Lui, auzind, au zis: Greu este cuvântul acesta! Cine poate să-l asculte? Iar Iisus, ştiind în Sine că ucenicii Lui murmură împotriva Lui, le-a zis: Vă sminteşte aceasta ? Dacă veţi vedea pe Fiul Omului suindu-Se acolo unde era mai înainte? Duhul este cel ce dă viaţă; trupul nu foloseşte la nimic. Cuvintele pe care vi le-am spus sunt duh şi sunt viaţă. Dar sunt unii dintre voi care nu cred. Căci Iisus ştia de la început cine sunt cei ce nu cred şi cine este cel care îl va vinde. Şi zicea: De aceea am spus vouă că nimeni nu poate să vină la Mine, dacă nu-i este dat de la Tatăl. Şi de atunci mulţi dintre ucenicii Săi s-au dus înapoi şi nu mai umblau cu El. Deci a zis Iisus celor doisprezece: Nu vreţi şi voi să vă duceţi? Simon Petru i-a răspuns: Doamne, la cine ne vom duce ? Tu ai cuvintele vieţii celei veşnice. Şi noi am crezut şi am cunoscut că Tu eşti Hristosul, Fiul Dumnezeului Celui viu” (/w. 6, 60-69).

2. Şi către sfârşitul Evangheliilor citim: „Şi luând pâinea, a frânt şi dând ucenicilor, a zis: Luaţi, mâncaţi, acesta este Trupul Meu, care se dă pentni voi; aceasta să faceţi spre pomenirea Mea. Asemenea şi paharul, după ce au cinat, zicând: beţi dintru acesta toţi. Că acesta este Sângele Meu. al Legii celei noi, care pentru mulţi se varsă spre iertarea păcatelor” (Mt. 26, 26-28; Lc. 22, 19-20). Mărturiseşte despre aceasta şi Apostolul, zicând: „Căci eu de la Domnul am primit ceea ce v-am dat şi vouă: că Domnul Iisus, în noaptea în care a fost vândut, a luat pâine şi mulţumind, a frânt şi a zis: Luaţi, mâncaţi; acesta este trupul Meu, care se frânge pentru voi. Aceasta să faceţi spre pomenirea Mea. Asemenea şi paharul după Cină, zicând: Acest pahar este Legea cea nouă întru sângele Meu. Aceasta să faceţi ori de câte ori veţi bea, spre pomenirea Mea. Căci de câte ori veţi mânca această pâine şi veţi bea acest pahar, moartea Domnului vestiţi până când va veni” (1 Cor. 11, 23-26).

Prin urmare, ce folos au cuvintele acestea? Ca să ne aducem aminte totdeauna, când mâncăm şi bem, de Cel ce pentru noi a murit şi a înviat, şi astfel să ne deprindem a păzi nesmintit, în faţa lui Dumnezeu şi a lui Hristos însuşi, învăţătura primită de la Apostol, când a zis: „Căci dragostea lui Hristos ne stăpâneşte pe noi care socotim aceasta, că dacă unul a murit pentru toţi, au murit deci toţi. Şi a murit pentru toţi, ca cei ce viază să nu mai vieze loruşi, ci Aceluia Care, pentru ei, a murit şi a înviat" (II Cor. 5, 14-15). Căci cel ce mănâncă şi bea face acest lucru, spre veşnica pomenire a lui Hristos Iisus, Domnul nostru, Care pentru noi a murit şi a înviat. Însă, după învăţătura Apostolului, înţelepciunea aducerii aminte de

ascultarea Domnului până la moarte nu e de ajuns, căci, vorbind mai înainte, a zis: „Dragostea lui Hristos ne stăpâneşte pe noi care socotim aceasta, că dacă unul a murit pentru toţi, au murit deci toţi [care mărturisim un botez). Şi a murit pentru toţi, ca acei ce viază să nu mai vieze loruşi, ci Aceluia Care, pentru ei, a murit şi a înviat” (II Cor. 5, 14-15). Carnea nu aduce nici un folos, după cum însuşi Domnul a zis: „Trupul nu foloseşte la nimic” (In. 6, 63).

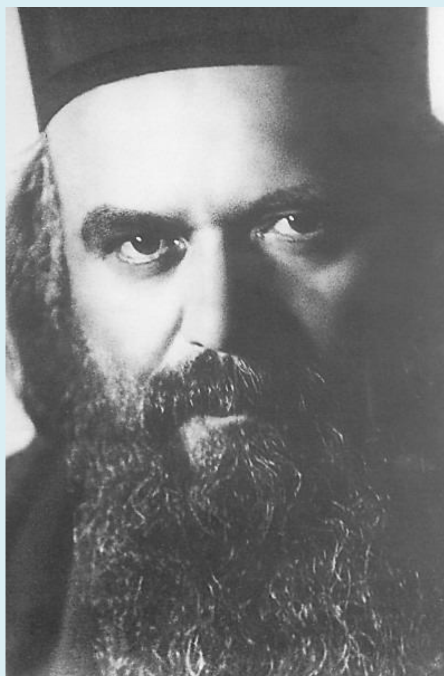
3. Iar după cele spuse de El însuşi, a urmat în acest fel şi judecata Apostolului, care zice: „Cel ce mănâncă şi bea cu nevrednicie, osândă îşi mănâncă şi bea, nesocotind trupul Domnului” (I Cor 11, 29). Căci nu numai că are frică de osândă cel care, în necurăţia trupului şi a sufletului, nu e vrednic să se apropie de cele sfinte, căci, apropiindu-se, se face vinovat de trupul şi sângele Domnului, dar în zadar şi fără de folos mănâncă şi bea, deoarece pe lângă pomenirea celui care pentru noi a murit şi a înviat, Hristos Iisus, Domnul nostru, nu a păzit şi aceste cuvinte: „Dragostea lui Hristos ne stăpâneşte pe noi care socotim aceasta, că dacă unul a murit pentru toţi, au murit deci toţi“ (I Cor. 5, 14- 15) - şi celelalte. Căci după cum atâta bunătate fără cunoştinţă şi fără folos face astfel de întărâtare şi după cum cel ce se apropie de o astfel de taină cu nemulţumire are judecata lenei, tot aşa „pentru orice cuvânt deşert pe care-1 vor rosti - împotriva Domnului - oamenii vor da socoteală în ziua judecăţii.” (Mt. 12, 36). Iar încă şi mai abitir se dă pe faţă osânda lenevirii prin pilda celui ce a păstrat talantul întreg, ascunzându-l (cf. Mt. 25, 25-29).

Şi Apostolul ne-a propovăduit nouă că şi cel care aduce un cuvânt bun, însă nu spre zidirea cea de trebuinţă, face întristare Duhului Sfânt (cf. Ef.4. 29-30). Deci numai pă-zind aceasta să-l judecăm pe cel ce mănâncă şi bea cu nevrednicie. Şi dacă, pentru mâncare, fratele se mâhneşte, a căzut din iubire (cf. Rom. 14, 15), fără de care nici darurile cele mai mari, nici dreptăţile nu folosesc la lucrare (cf. I Cor. 13, 1 şi urm.). Ce ar zice cineva despre acela care, în lenevie şi în nelucrare, cu obrăznicie mănâncă trupul şi bea sângele Domnului nostru Iisus Hristos ? Şi prin aceasta mai mult întristează pe Sfântul Duh.

Prin urmare, cel care se apropie de trupul şi sângele lui Hristos, spre pomenirea Celui ce pentru noi a murit şi a înviat, se cade nu numai a se curăţa de orice întinare a trupului şi a sufletului, ca nu umva să mănânce şi să bea spre osândă, ci să şi dovedească cu prisosinţă dreapta pomenire a Celui Care pentru noi a murit şi a înviat. Şi aceasta murind păcatului, şi lumii, şi lui însuşi, şi viind lui Dumnezeu în Hristos Iisus, Domnul nostru.

(Extras din cartea: Sfântul Vasile cel mare - Despre Botez)

Sfântul Nicolae Velimirovici - Predică la Botezul Domnului - Evanghelia despre Botezul Domnului

În acest timp a venit Iisus din Galileea, la Iordan, către Ioan, ca să Se boteze de către el. Ioan însă Îl oprea, zicând: Eu am trebuinţă să fiu botezat de Tine, şi Tu vii la mine? Şi răspunzând, Iisus a zis către el: Lasă acum, că aşa se cuvine nouă să împlinim toată dreptatea. Atunci L-a lăsat. Iar botezându-Se Iisus, când ieşea din apă, îndată cerurile s-au deschis şi Duhul lui Dumnezeu S-a văzut pogorându-Se ca un porumbel şi venind peste El. Şi iată glas din ceruri zicând: "Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit." (Matei 3:13-17)

"***Şi se va arăta slava Domnului şi tot trupul o va vedea căci gura Domnului a grăit.***" (Isaia 40:5).

În vremurile de odinioară, Domnul a făgăduit să vină şi să Se arate întru slavă mare. Oamenii au auzit aceasta dar au uitat ce se spusese. Dar Dumnezeu nu Şi-a uitat cuvântul Său, pentru că cuvintele Domnului sunt ca stâlpii de piatră care nu se pot nărui. Domnul a făgăduit că vine; şi iată, El nu a venit la vremea când noi aveam cel mai puţin nevoie de El, ci când nevoia noastră era cea mai mare.

Dumnezeu a trimis un prooroc sau un înger în locul Său, la vremea potrivită. Dar când răul s-a înmulţit în lume atât de mult, că nici măcar un înger nu mai era în stare să-l ardă cu lumina sa, nici un prooroc nu mai avea putinţă să-l

strâmtoreze prin cuvintele sale, atunci Dumnezeu Şi-a împlinit vechea făgăduinţă şi S-a arătat pe pământ. Dar cum a venit Dumnezeu în plină slavă? În smerenie şi ascultare de negrăit. Într-un asemenea chip în care îngerii Săi arătau mai strălucitori şi proorocii Săi mai măreţi decât El. ***Când s-au arătat la Iordan proorocul şi Stăpânul, proorocul a atras atenţia mai mult decât Stăpânul. Ioan Înaintemergătorul părea mai tainic şi mai mare decât Domnul Hristos. Domnul Hristos Îşi ascundea slava Sa şi măreţia sub două învelişuri groase: unul era trupul omenesc şi celălalt era smerenia. Aşa încât oamenii nici nu L-au băgat în seamă, nici nu L-au recunoscut, în timp ce ochii tuturor puterilor cereşti erau aşezaţi pe El mai mult decât pe întreaga lume zidită.*** Înveşmântat în trup adevărat şi în smerenie curată, ***Domnul Hristos a venit din Galileea, la Iordan, către Ioan, ca să se boteze de către el.*** (Matei 3:13).

Minunat este Dumnezeu întru lucrările Lui! Prin toate lucrările Sale, El ne învaţă smerenia şi ascultarea. El Se ascunde în spatele lucrărilor Sale, tot aşa cum soarele se ascunde noaptea în spatele strălucirii stelelor, tot aşa cum o privighetoare se ascunde în tufe în spatele cântecului său.

- *El dă lumină soarelui şi soarele străluceşte de parcă ar avea lumina de la sine, pe când faptul este că lumina lui Dumnezeu se trece cu vederea.*
- *El dă glas tunetului Său şi vânturilor Sale şi acestea se aud; dar El nu se aude.*
- *El dă frumuseţe munţilor Săi şi pajiştilor Sale şi ele strălucesc de frumuseţe, ca şi cum ar fi de la ele, pe când frumuseţea lui Dumnezeu rămâne ascunsă ca o taină.*
- *El dă frumuseţe şi mireasmă florilor câmpului şi acestea o răspândesc în jurul lor ca şi cum ar fi de la ele; nebăgându-se în seamă că această mireasmă este a lui Dumnezeu.*
- *El dă putere fiecărei făpturi şi fiecare făptură se împodobeşte în faţa celorlalte, fălindu-se cu puterea, ca şi cum ar fi a sa; pe când puterea nemăsurată a lui Dumnezeu nici nu se împodobeşte, nici nu caută a fi băgată în seamă.*
- *El dă minte din mintea Sa oamenilor şi oamenii cugetă şi gândesc ca şi cum ar fi cu minţile lor; pe când mintea lui Dumnezeu rămâne în pace desăvârşită, întorcând spatele laudei lumii.*

Astfel ne învaţă Dumnezeu smerenia. ***Tot ceea ce face El, face atât potrivit firii Sale, cât şi pentru oameni, ca omul să se ruşineze şi să se facă conştient de mândria sa prostească; ca omul să nu se dea mare, neavând nici o lucrare bună a sa; ci să lase faptele să vorbească pentru sine şi el să se ascundă în spatele lor,***

aşa cum Dumnezeu stă tăinuit în spatele lucrărilor Sale, fără să fie văzut ori auzit, aşa cum merge un păstor în spatele turmei sale mari.

Minunat este Dumnezeu, Care ne învaţă astfel smerenia! ***El este minunat şi atunci când ne învaţă ascultarea.*** Omul niciodată nu poate să fie ascultător ca Dumnezeu.

- *Omul seamănă sămânţa în pământ şi apoi o lăsă în grija lui Dumnezeu. Omul seamănă într-o zi, dar Dumnezeu Se îngrijeşte de sămânţă vreme de o sută de zile, păzind-o, încălzind-o, dându-i viaţă şi ridicând-o încetişor din pământ ca un firicel, împodobind firicelul cu muguraşi şi apoi o coace, până când omul merge din nou la câmp, petrecând o zi sau două ca să strângă grânele şi să le transporte cu căruţa la hambarul său.*
- *Corbul îşi cloceşte puii şi apoi îi părăseşte, nemaiingrijindu-se de ei. Dar Dumnezeu ia asupra Lui pe aceşti pui neştiutori, slujindu-le şi purtându-le de grijă cu ascultare, ziua şi noaptea.*
- *Peştele îşi depune icrele şi pleacă, dar Dumnezeu rămâne, ca să scoată peştişori din icre şi ca să le supravegheze hrănirea şi creşterea lor.*

Orfani fără de număr, atât de la oameni, cât şi de la animale, nu ar rămâne în viaţă dacă Dumnezeu nu ar avea grijă de aceştia. ***Dumnezeu Îşi supraveghează întreaga Sa zidire zi şi noapte, ascultându-le cererile şi dându-le ceea ce le este de folos.***

Dumnezeu ascultă doririle şi rugăciunile oamenilor şi le împlineşte; El le împlineşte întotdeauna cu ascultare, atâta vreme cât nu există nici un păcat în cererile şi rugăciunile lor. Totuşi, rugăciunile care caută să-L tragă pe Dumnezeu în păcat şi să-L facă părtaş la păcatul omului - Dumnezeu nu ascultă aceste rugăciuni; Dumnezeu nu primeşte aceste rugăciuni. ***Dintre toate rugăciunile, Dumnezeu ascultă cel mai grabnic rugăciunile celui smerit, care se pocăieşte, care se roagă pentru iertarea păcatelor sale şi pentru dezlegarea de ele.*** În felul acesta, omul se face zidire nouă, punând început bun - pentru viaţa de fiu în locul celei de rob. De aceea, toţi proorocii, din vremuri străvechi, au căutat pocăinţa oamenilor.

De aceea Sfântul Ioan Înaintemergătorul nu numai că propovăduieşte pocăinţa, dar săvârşeşte botezul pocăinţei, pentru ca oamenii să pună pecete văzută pe pocăinţa lor.

Cu cât este mai mare pocăinţa unui om, cu atât mai deplin se slobozeşte de cele ale lumii şi se întăreşte cu râvnă pentru Dumnezeu; Dumnezeu degrabă ia aminte şi în ascultare răspunde rugăciunilor oamenilor.

Aşadar, omul nu poate să fie niciodată la fel de smerit ca Dumnezeu, nici ascultător ca El. ***În întreaga Sa zidire, în cer şi pe pământ, Dumnezeu îi învaţă pe oameni smerenia şi ascultarea. Dumnezeu trimite această veste lumii din marea Sa dragoste pentru oameni şi din dorinţa Sa arzătoare ca toţi oamenii să se mântuiască şi nici unul să nu se piardă.***

Dar Dumnezeu a dat oamenilor această învăţătură despre smerenie şi ascultare în chip mijlocit, fie prin firea zidită de El, fie prin proorocii Săi, oameni aleşi şi îngeri. Numai prin Persoana Domnului Iisus, Dumnezeu dă această învăţătură în chip nemijlocit, prin Sine Însuşi îmbrăcat în trup. ***În fiecare clipă a vieţii Sale pământeşti, de la naşterea Sa în peşteră până la moartea Sa pe Cruce, Domnul Iisus trăia învăţând oamenii despre smerenie şi ascultare. El a dat această învăţătură vie şi prin botezul Său în apa Iordanului.***

Ioan era cel mai însemnat om al zilei. Hristos nu era cunoscut nimănui şi, chiar atunci când L-au cunoscut, oamenii păcătoşi Îl socoteau pe Ioan mai mare decât El. Oamenii se adunau în jurul lui Ioan din toate categoriile, simpli şi învăţaţi, săraci şi bogaţi. Ioan atrăgea atenţia atât prin înfăţişarea sa din afară, cât şi prin viaţa sa pustnicească din pustie şi prin cuvintele sale cu înţeles tainic. Nu se strângeau mulţi în jurul lui Ioan din pricina păcătoşeniei lor ori din dorinţa de pocăinţă, cât din iscodire, ca să vadă şi să audă un om care nu era obişnuit. Deşartă iscodire! Cât timp de mare preţ ne fură aceasta, dându-ne în schimb nimic altceva decât o dulceaţă bolnăvicioasă trecătoare, care se schimbă îndată în ceva amar! Cum ne prinde în capcană şi cum ne scapă pocăinţă şi împreună cu aceasta mântuirea noastră!

Hristos nu a stârnit iscodire. În mijlocul mulţimii, El mergea fără grabă către Iordan. El nu avea nimic care să atragă privirea oamenilor şi nimeni nu-I dădea nici o atenţie. Înfăţişarea Sa nu avea ceva aparte, ca aceea a lui Ioan, nici vieţuirea Sa nu era atât de bogată în osteneli pustniceşti.

El era deopotrivă cu mulţimea şi cu toţii mergeau împreună din Galileea la Iordan, mâncând şi bând cu El şi vorbind cu El ca şi cu oricare alt om din mulţime. Marele Isaia a văzut şi a proorocit aceasta dinainte, zicând: "***şi când L-am văzut, nu avea frumuseţe ca să ne fie drag***" (Isaia 53:2).

Dar, în mulţimea aceea întreagă de oameni de lângă Iordan, se afla un om, şi numai unul singur, care Îl cunoştea cu adevărat. Acesta era chiar Ioan Botezătorul. Ochii sihastrului desăvârşit străluceau şi tunetul glasului său a amuţit pentru o clipă. Ioan a uitat cu totul de restul mulţimii strânse în jurul apei şi în apă şi, arătând către Iisus, a spus liniştit: "***Iată Mielul lui Dumnezeu!***" (Ioan 1:29).

"Mielul lui Dumnezeu!" Cu aceste câteva cuvinte a vădit Înaintemergătorul smerenia şi ascultarea Domnului Hristos. ***El este smerit ca un miel, şi ascultător ca un miel - atât smerenia cât şi ascultarea fiind îndreptate spre Dumnezeu.*** De aceea spune el: "Mielul lui Dumnezeu". El merge cu sfială şi smerenie ca un miel şi, tot ca un miel, merge la păscut şi moarte cu aceeaşi încredere în păstorul său, aşa încât Hristos merge oriunde Îl îndrumă Tatăl Său din cer: către naşterea într-o peşteră, către botezul din Iordan, către moartea pe Cruce - toate cu aceeaşi consimţire şi încredere.

Dar, la cuvintele "Mielul lui Dumnezeu", Ioan le adăugă pe acestea: "***Cel ce ridică păcatul lumii***". ***Cum ridică Hristos păcatul lumii asupra Lui? Prin dragostea Sa şi jertfa Sa, una fiind nedespărţită de cealaltă; căci nu există dragoste adevărată fără jertfă, şi nici o jertfă adevărată fără dragoste.*** În dragostea Sa, Hristos a coborât în această lume materialnică şi S-a îmbrăcat în trup de carne supus ispitei. Această lume nu este curată şi frumoasă şi minunată aşa cum era înainte de păcatul lui Adam. Ca urmare a păcatului, această lume a luat chip materialnic întunecos, ascuns şi îl poartă aşa până în zilele noastre. Lumea aceea luminoasă s-a schimbat într-o lume a prostiei şi întunecimii; lumea curată s-a făcut necurată; lumea frumoasă s-a făcut strâmbăcioasă şi urâtă; lumea liniştită s-a făcut războinică. În această lume a venit Prealuminatul, Preacuratul, Preaminunatul şi Preadulcele. Prin această lucrare, El a luat deja asupra Lui păcatul lumii - de îndată ce El S-a arătat în lume în trup stricăcios, care se hrăneşte cu hrană stricăcioasă.

El a făcut aceasta, mai întâi, luându-şi trup aşa cum se făcuse acesta după primul păcat al omului; în al doilea rând, prin venirea Sa pe pământ din dragoste, ca să împlinească toate legile care fuseseră date omului după păcat. ***Cu toate că El nu trebuia să dea ascultare acestor legi, El a venit pe pământ pentru a le împlini pe toate: atât legile date firii, cât şi legile date omului. Şi astfel, El a suferit foame şi sete, istovire şi dureri de tot felul, aşa cum li se întâmplă şi altor muritori; şi El a crescut încet, aşa cum li se întâmplă tuturor celor care se nasc, de-a lungul a treizeci de ani, până când Şi-a început lucrarea Lui în lume.*** Din această pricină, El a fost tăiat împrejur şi botezat, El a mers la sinagogă ca să Se roage şi a plătit dările lui Cezar. El a primit toate legile făcute până la păcatul cel dintâi şi le-a împlinit. De aceea se spune că El a preluat păcatele lumii asupra Sa. Cu alte

cuvinte: ***El a preluat asupra Lui împlinirea tuturor legilor şi a făcut aceasta cu ascultare şi lesniciune, în aceeaşi măsură în care oamenii împlineau aceste legi în neascultare şi cu greutate.*** În cele din urmă, în al treilea rând, El a făcut aceasta, dându-Se pe Sine ca jertfă pentru păcatele lumii; prin răstignirea Sa de bunăvoie pe Cruce, moartea Sa ca un miel şi vărsarea sângelui Său nevinovat pentru păcatele multora.

Cu adevărat, întreaga Sa viaţă pământească a fost o jertfă, tot aşa cum întreaga Sa viaţă a fost dragoste. A fost o jertfă pentru El ca să Se îmbrace în trup omenesc; a fost o jertfă pentru El ca să dea ascultare legii. Dar, pe Cruce, El, cu sângele Său a pus pecetea jertfei Sale şi a şters toate socotelile păcatelor noastre. Pe Cruce, El ne-a arătat toată apăsarea păcatului omenesc şi plinătatea dragostei lui Dumnezeu, o dragoste care nu încetează din pricina jertfei de sine.

Şi astfel, **Hristos ia păcatele lumii asupra Sa în trei chipuri:**

- *mai întâi, prin luarea de trup;*
- *în al doilea rând, supunându-Se legii;*
- *în al treilea rând, dându-se jertfă pe Sine.*

Când Domnul a venit în lume, întrupat, împlinind legea, această întâmplare a fost însoţită de fenomene minunate fireşti: steaua de la răsărit, îngerii coborând pe pământ şi veselirea păstorilor din Betleem, slăvirea Lui, a Pruncului sfânt, de către păstorii cei simpli şi de către crai. Dar această întâmplare a fost urmată de uciderea pruncilor de către Irod şi de fuga Mântuitorului în întunecimea Egiptului, dintr-o întunecime şi mai mare: aceea a Ierusalimului.

Apoi, când Domnul a împlinit în chip lămurit, în faţa lumii, legea oamenilor, primind botezul în apele Iordanului, şi această întâmplare a fost însoţită de un fenomen firesc minunat - potrivit Predaniei - se spune că apele Iordanului şi-au oprit curgerea cea firească întorcându-se înapoi. "***Marea a văzut şi a fugit, Iordanul s-a întors înapoi.***" (Psalm 113:3). ***Atunci s-au deschis cerurile, s-a auzit glasul Tatălui din ceruri şi s-a văzut Duhul Sfânt în chip de porumbel. Lumea a simţit aceasta şi a văzut totul prin Sfântul Ioan Botezătorul. Dar această întâmplare a fost urmată de postirea cea de patruzeci de zile a lui Hristos în întunecimea şi groaza ispitei satanice. Şi după aceea, s-au arătat îngerii şi I-au purtat Lui de grijă.***

Când Domnul a pus pecetea pe toată suferinţa Sa din trupul Său pământesc, prin chinurile Sale şi prin vărsarea sângelui Său pe Cruce, natura a însoţit această

întâmplare de lucrări înfricoşătoare: soarele s-a întunecat, pământul s-a cutremurat, pietrele s-au despicat şi mormintele s-au deschis. Viii şi morţii au simţit însemnătatea înfricoşătoare a sfintei jertfe de pe Golgota; tâlharii şi păgânii au venit să creadă în Fiul lui Dumnezeu şi morţii s-au arătat pe străzile Ierusalimului. Şi această întâmplare a fost urmat de întuneric: întuneric în afară şi înlăuntrul mormântului, după care au venit zorile, biruinţa cea de la urmă - şi Învierea cea de la urmă. Şi, iarăşi, îngerii au fost de faţă!

Aşadar, aceste trei întâmplări din viaţa lui Hristos, ne dau învăţătura cea mai luminată şi mai nemijlocită despre smerenia şi ascultarea Dumnezeiască. Veselia cerească şi firea minunată a fiecăreia dintre acestea se îmbină cu înfricoşarea uciderii omului şi cu stricăciunea satanică. Dar, în toate cele trei întâmplări, Hristos a ieşit Biruitor slăvit: asupra omului Irod după naşterea Sa, asupra lui Satan după botezul Său şi asupra înţelegerii dintre oameni şi Satan după moartea Sa.

Sfântul Matei descrie Botezul în apele Iordanului în acest chip: ***În acest timp a venit Iisus din Galileea, la Iordan, către Ioan, ca să Se boteze de către el. Ioan însă Îl oprea, zicând: "Eu am trebuinţă să fiu botezat de Tine şi Tu vii la mine?"***

Ioan Îl recunoaşte pe Hristos, dar nu cunoaşte planul Său de mântuire. Acum se desfăşoară o întâmplare fără de asemănare din istoria omenirii: Dumnezeu se întrece cu omul în smerenie! Ioan boteza păcătoşi spre pocăinţă. Totuşi, Cel fără de păcat, Care nu avea pentru ce să Se pocăiască, a venit la el şi i-a cerut ca el să-L boteze. Ioan, care era mai întărit duhovniceşte decât toţi păcătoşii din jurul său, îndată a recunoscut în Hristos pe Unul mai puternic decât el. Înainte de a-L vedea, Ioan ştia deja că El venise pe pământ şi vieţuia printre oameni: "***În mijlocul vostru se află Acela pe Care voi nu-L ştiţi***" (Ioan 1:26). Numai atunci când s-a aflat faţă către faţă cu El, L-a cunoscut pe El şi, arătând către El, a spus: "***Iată Mielul lui Dumnezeu!***". De îndată ce Ioan L-a văzut, se poate ca el să fi crezut că menirea lui ca Înaintemergător a luat sfârşit şi să fi spus ca dreptul Simeon mai înainte: "***Acum slobozeşte pe robul Tău, Stăpâne, după cuvântul Tău, în pace***" (Luca 2:29), sau aşa cum a spus Ioan mai târziu într-o împrejurare: "***Acela trebuie să crească, iar eu să mă micşorez***" (Ioan 3:30). Dar nu; în loc să se întâmple precum a gândit şi s-a aşteptat Ioan, Hristos i-a dat poruncă neaşteptată. Aflat în mijlocul oamenilor păcătoşi, Hristos Cel fără de păcat a căutat la Ioan ca acesta să facă pentru El ceea ce el făcuse pentru alţii: să Îl boteze în râu aşa precum botezase pe alţii.

Împotrivirea lui Ioan la aceasta este cu totul de înţeles pentru oamenii muritori. Ah, fraţii mei, este un lucru înfricoşător să aduci în apă pe Cel mai curat decât apa! Este cel mai înfricoşător pentru zidire ca să-şi pună mâna pe capul Ziditorului!

Cum poate omul, care este făcut din ţărână şi cenuşă, să cuteze să-şi pună mâna pe El, Care şade pe heruvimi?

Dar Hristos termină îndată vorba cu Ioan cu o zicere scurtă, dar hotărâtă: "***Lasă acum, că aşa se cuvine nouă să împlinim toată dreptatea.***" (Matei 3:15). Atunci L-a lăsat. Este ca şi cum Domnul ar spune aici: ***Lasă acum orice cuvinte despre vrednicia Mea şi despre care este mai mare sau mai puternic. Ziua aceasta nu are această menire, ci alta. Va veni vremea când ceea ce spui acum se va face lămurit. Nu putem învăţa pe oameni ceea ce nu am făcut noi înşine. Dacă nu vom face aşa, cine ne va crede? Cum ne vom deosebi, altfel, de fariseii şi cărturarii Ierusalimului care învaţă şi ei nu fac? Noi trebuie să împlinim toată legea pentru a da legii întregi un înţeles mai înalt, duhovnicesc. Eu trebuie să fiu mai întâi botezat cu apă, ca după aceea să botez cu Duh Sfânt şi cu foc. Planul mântuirii este dat la iveală prin împlinirea sa. Ceea ce acum nu este lămurit se va lămuri în curând. Cerurile se vor deschide şi vor lămuri ceea ce vă cer Eu vouă.***

În măsura în care Ioan s-a temut în prima clipă să-L boteze pe Hristos, în aceeaşi măsură el ascultă acum porunca lui Mesia. Şi cerul cu adevărat s-a grăbit să adeverească şi să binecuvânteze lucrarea mâinii Înaintemergătorului.

(Ieronim spune: Există o pricină întreită pentru a primi botezul de către Ioan. Mai întâi, fiind născut om, pentru a împlini toată dreptatea şi smerenia pe care o cerea legea. În al doilea rând, prin botezare, să încuviinţeze sensul botezului lui Ioan. În al treilea rând, sfinţind apele Iordanului, să arate, prin pogorârea porumbelului, că Duhul Sfânt era de faţă la botezul credincioşilor.)

“**Hristos a intrat în apă nu ca să Se curăţească pe Sine, ci ca să înece simbolic pe omul cel vechi.** Prin supunerea Sa, El a reîntregit în chip simbolic Potopul care a înecat lumea de pe vremea lui Noe şi, de asemenea, înecarea lui Faraon şi a armatei sale egiptene, în Marea Roşie. În Potopul care a cuprins întreaga lume, omenirea păcătoasă a fost înecată. În Marea Roşie, Faraon, vrăjmaşul Dumnezeului Celui viu, a fost înecat. ***Hristos a luat asupra Lui păcatele lumii. El a primit de bunăvoie să Se înece în locul omenirii păcătoase; El de bunăvoie a luat asupra Lui soarta lui Faraon cel înecat, vrăjmaşul Dumnezeului Celui viu. El a îngăduit apei să-I înghită trupul ca şi cum ar fi fost îngropat în mormânt.*** El a lăsat apa să curgă o clipă peste El şi apoi S-a ridicat şi a ieşit din apă. Prin aceasta, El a repetat acea lecţie înspăimântătoare pe care a dat-o Dumnezeu oamenilor prin înecarea păcătoşilor în vremea lui Noe şi aceea a lui Faraon în Marea Roşie. Prin aceasta El, în chip văzut, dar tăinuit, a spus ceea ce zice El mai târziu în cuvinte

către fariseul Nicodim: ***"De nu se va naşte cineva din nou, nu va putea să vadă Împărăţia lui Dumnezeu" (Ioan 3:3). Dar numai acela se poate naşte din nou în această viaţă care a murit pentru omul cel vechi; sau, cu alte cuvinte, cel în care omul cel vechi, păcătos, a murit.***

- *Cel care se cufundă cu păcatele sale în apă iese afară curăţit de păcat.*
- *Cel care îşi osândeşte trupul, om trupesc fiind, se ridică prin Duhul ca om duhovnicesc.*
- *Cel care se îngroapă cu Hristos prin botez, ca în mormânt, se ridică cu Hristos în Învierea Sa (cf. Coloseni 2:12).*
- *Cel care îşi îneacă mândria, neascultarea, zavistia şi toată necurăţia omului celui vechi, păcătos, va ieşi din apă cu smerenie, umilinţă, ascultare şi dragoste.* ***Cel care moare pentru sine va vieţui împreună cu Dumnezeu (cf. Romani 6:3-8).***

Pe scurt, cel care a murit ca păcătos şi se naşte din nou ca om drept, îşi va repeta şi el exemplul dat de Hristos prin botezul Său în Iordan. ***"Înainte de a se pune început nou vieţii, trebuie să se pună capăt celei vechi.", spune Sfântul Vasile cel Mare.***

O, ce însemnătate adâncă şi plină de învăţăminte are botezul lui Hristos, prin scufundarea în apă a sfântului Său trup!

- Numai înţelepciunea nemărginită a lui Dumnezeu era în stare să dezlege oamenii în chip atât de povăţuitor, şi cu folos, prin botezarea în Iordan.
- Numai această înţelepciune nemărginită, care vede trecutul şi viitorul întocmai ca şi prezentul, a fost în stare să lege începutul istoriei omeneşti de sfârşitul acesteia, şi să pună la un loc potopul care a înecat omenirea cea păcătoasă, cu scufundarea lui Hristos în apă.
- Numai această înţelepciune de negrăit prin cuvânt poate, cu o singură privelişte, un singur semn, să spună mai mult decât toate limbile omeneşti de pe pământ.

Pentru că ***întreaga cale a mântuirii noastre a fost arătată în lucrarea botezului lui Hristos în Iordan.***

Iar botezându-Se Iisus, când ieşea din apă, îndată cerurile s-au deschis şi Duhul lui Dumnezeu S-a văzut pogorându-Se ca un porumbel şi venind peste El. Şi iată glas din ceruri zicând: ***"Acesta este Fiul meu cel iubit întru Care am binevoit".***

Duhul nu a pogorât asupra lui Hristos pe când Se afla în apă, ci atunci când El a ieşit din apă. Prin aceasta, înţelepciunea lui Dumnezeu caută să ne arate că ***Duhul lui Dumnezeu nu pogoară peste omul cel vechi, care este viu păcatului şi mort pentru Dumnezeu, ci numai asupra omului născut din nou duhovniceşte, care a murit păcatului şi a înviat intru Dumnezeu***.(…)

Duhul a pogorât asupra lui Hristos în chip de porumbel, nu întrupat ca porumbel, aşa cum este Hristos întrupat ca om, ci numai în chip de porumbel, ca porumbel. (***Ieronim spune: "Porumbelul a pogorât asupra capului lui Iisus aşa încât nimeni să nu creadă că glasul Tatălui a fost îndreptat către Ioan, şi nu către Domnul."***)

Această arătare în chip de porumbel înseamnă că Duhul poate să Se înfăţişeze în oricare alt chip şi,

- *cu adevărat s-a arătat mai târziu Apostolilor în chip de limbi de foc şi ca o suflare de vânt ce vine repede (Fapte 2:2).*
- *În Cartea Facerea, se spune despre Duhul:* ***Şi Duhul lui Dumnezeu Se purta pe deasupra apelor*** *(1:2).*

Atunci, Duhul lui Dumnezeu Se înfăţişează în chipuri diferite, potrivit întâmplărilor pe care le sfinţeşte sau le pune în lucrare. ***Dar fiecare chip pe care îl ia, Îl arată în lucrare, îndreptăţit şi curat, aducând odată cu Sine căldură, lucrare şi curăţie.***

- La botezul în apele Iordanului, Duhul S-a arătat în chip de porumbel blând;
- la botezul Apostolilor a fost cu Duhul Sfânt şi cu foc,
- de Rusalii, Duhul S-a înfăţişat în chip de vânt puternic şi de foc.

Prin aceasta, se face lămurită deosebirea dintre botezul lui Ioan şi cel al lui Hristos. Botezul lui Ioan, sau botezul cu apă, îi face pe oameni blânzi şi curaţi ca porumbeii, dar botezul lui Hristos, sau botezul prin Duh, îi face pe oameni puternici şi înflăcăraţi.

(Sfântul Chiril al Ierusalimului spune, în Învăţătura lumii, Cartea III: "Aşa cum omul este alcătuit din două părţi: suflet şi trup, există şi o curăţire îndoită: netrupească pentru ceea ce nu este a trupului şi trupească pentru trup. Apa curăţeşte trupul, şi Duhul curăţeşte şi întăreşte sufletul.")

Pogorârea Duhului în chip de porumbel - aşa cum desluşesc aceasta Sfinţii Părinţi - ne aminteşte de porumbelul pe care l-a trimis Noe de trei ori de pe arca sa, ca să vadă dacă pământul se uscase. Şi porumbelul s-a întors cu o ramură de măslin în cioc. ***Ramura de măslin este simbolul păcii: pacea dintre Dumnezeu şi om.*** Şi acum, după ieşirea lui Hristos din apă, după înecarea simbolică în apă a omului celui vechi, S-a arătat Duhul deasupra capului lui Hristos în chip de porumbel, ca să arate că potopul s-a sfârşit şi că domnea pacea între Dumnezeu şi omul cel nou.

De ce nu ţinea acest porumbel o ramură de măslin în cioc, ca semn al păcii? Pentru că aici, în locul ramurii de măslin se află chiar Domnul Hristos, cel mai desăvârşit simbol al păcii între Dumnezeu şi om, între cer şi pământ. El este ramura de măslin a Noii Zidiri. Şi astfel porumbelul, poposind deasupra lui Hristos, nu avea nevoie să ţină o altă ramură de măslin ca semn al păcii. Hristos este sfârşitul potopului şi începutul păcii.

Şi iată glas în ceruri! ***Cerurile deschise, Duhul în chip de porumbel şi, mai mult, glas din ceruri! Astfel botezul lui Hristos este bogat în înţeles, căci nu au venit doar îngeri, ci Sfânta Treime Însăşi: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt: Tatăl prin glasul din cer, Duhul în chip de porumbel şi Fiul ca om nou şi desăvârşit, Dumnezeu-Om.***

"Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru Care am binevoit." Cu aceste cuvinte, Dumnezeu Tatăl Îl vădeşte pe Iisus Fiul Său, ca şi în cuvintele Marelui Arhanghel Gavriil către Preasfânta Fecioară Maria: "***şi Fiul Celui Preaînalt Se va chema***" (Luca 1:32) şi iarăşi: "(şi El) ***Fiul lui Dumnezeu Se va chema***" (Luca 1:35). Acum Dumnezeu Tatăl Îl numeşte cu adevărat Fiul Său, Fiul Său cel iubit. Căci Hristos este singurul Fiu al lui Dumnezeu prin existenţa Sa din veşnicie şi singurul Fiu al lui Dumnezeu prin naşterea sa în timp. Dumnezeu Tatăl nu îi numeşte pe toţi oamenii fiii Săi, ci numai pe Hristos. Fiindcă alţi oameni pot fi numiţi fii ai lui Dumnezeu prin adopţie, numai prin Hristos şi în numele Său. Când Hristos a spus mai târziu oamenilor: "***Unul este Tatăl vostru în cer***", ***El nu vrea să spună prin aceasta altceva decât faptul că oamenii sunt fiii lui Dumnezeu prin adopţie. Dumnezeu poate numi zidirile sale fii, în marea lui iubire. Dar Hristos este singurul, adevăratul Fiu al lui Dumnezeu atât în iubire, cât şi în fiinţă.***

Şi de aceea: "Fiul Meu iubit întru Care am binevoit" se spune. În aceste două grăiri, se dau la iveală arătarea iubirii Tatălui şi bunăvoirea Tatălui faţă de Fiul Său. Legătura pe care o are Tatăl cu Fiul nu a slăbit, nici dragostea lor, a Unuia faţă de Celălalt, nu s-a răcit prin pogorârea Fiului în lumea aceasta păcătoasă, El fiind îmbrăcat în trup omenesc supus ispitei.

Şi astfel, **botezul lui Hristos în Iordan se leagă de descoperirea Sfintei Treimi oamenilor.** Nu există nici o descoperire mai mare ca aceasta, fiindcă prin aceasta ni se arată fiinţa trinitară a lui Dumnezeu. La Iordan, Mântuitorul a pus pecetea pe această taină preaminunata atât în cer, cât şi pe pământ. Spunem dinadins "cât şi pe pământ", pentru că firea trinitară a fiinţei lui Dumnezeu desluşeşte şi tainele cele mai adânci ale omului, firea întreită a omului, căci se spune chiar la începutul Sfintei Scripturi că Dumnezeu a făcut omul după chipul Său (Facerea 1:26). Şi astfel ***sărbătoarea botezului lui Hristos se numeşte Boboteaza - Descoperirea lui Dumnezeu - căci Dumnezeu S-a descoperit în Iordan, aşa cum este El, atât cât această descoperire poate fi înţeleasă de omul cel trupesc.***

- *Această sărbătoare se mai numeşte Iluminare, căci prin aceasta* duhul *omului este iluminat cu cunoaşterea celor mai adânci taine Dumnezeieşti.*
- *Se mai numeşte Iluminare pentru că* ***botezul lui Hristos prin scufundarea Sa în apă, ne luminează minţile, ne curăţeşte inimile şi ne înalţă sufletele cu cunoaşterea căii mântuirii noastre****, care stă în îngroparea omului celui vechi şi naşterea celui nou; sau, altfel spus, aceasta se află* în moartea *păcatului nostru, fiind muritor, şi aducerea la viaţă a omului fără de păcat şi fără de moarte.*

Tot ceea ce s-a întâmplat la botezul lui Hristos, se întâmplă la botezul fiecăruia dintre noi. (***Scriind despre botez, Sfântul Vasile cel Mare spune: "Domnul, care îndrumă vieţile noastre, a întemeiat pentru noi legământul botezului, care are chipul morţii şi al vieţii ... apa este chipul morţii, a ducerii trupului la îngropăciune, şi Duhul însufleţeşte cu putere dătătoare de viaţă, care înnoieşte viaţa sufletelor noastre, ducând-o de la moartea păcatului la viaţa cea dintâi."***)

Prin scufundarea în apă, noi murim cu Hristos, şi prin ieşirea din apă, noi suntem uniţi cu Hristos Cel viu. Dulcele Duh al lui Dumnezeu poposeşte deasupra noastră ca un porumbel, însufleţindu-ne cu harul Său atotputernic. Şi Tatăl, prin iubirea lui Iisus Hristos, ne adoptă ca fii şi anunţă această adopţie cu glasul Său.

Cine poate şti, în clipa botezului, ce se întâmplă în inima fiecărui prunc? Întunecaţi şi descurajaţi de păcatele de mai târziu, noi uităm cea mai mare dintre tainele cereşti care ni se descoperă la botez. Fiindcă prin botez noi suntem curăţiţi de tot păcatul, deşi, după ce ne botezăm, dăm peste ispite drăceşti, cărora Hristos nu le-a căzut pradă, aşa cum facem noi. Dar aceia dintre noi care cugetă la mântuirea noastră zi şi noapte, cu smerenie şi ascultare necurmată faţă de Dumnezeu, se pot învrednici de descoperirea de taine mari, sfinte, aşa cum au fost

descoperirile de la Iordan, tot aşa cum s-au învrednicit mulţi sfinţi şi mucenici pentru Hristos de această viziune.

Mucenicia pentru Hristos se socoteşte ca fiind al treilea botez: primul fiind botezul lui Ioan cu apă; al doilea, botezul lui Hristos cu Duhul Sfânt şi cu foc. Cel de-al treilea botez, botezul muceniciei, se numeşte "botezul cu sânge". Mucenicii lui Hristos care au fost botezaţi prin vărsarea sângelui lor pentru Hristos, au văzut foarte adesea multe dintre tainele Iordanului, care s-au descoperit la botezul lui Hristos. Cel mai cunoscut exemplu al acestui botez minunat, prin sânge, este moartea întâiului mucenic al lui Hristos, Arhidiaconul Ştefan, care este descris în felul acesta: ***Iar Ştefan, fiind plin de Duh Sfânt şi privind la cer, a văzut slava lui Dumnezeu şi pe Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu. Acum se arată Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt. Iar Ştefan a strigat: "Iată văd cerurile deschise şi pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu." Şi iudeii îl băteau cu pietre*** (Fapte 7:55-59).

Să ne mai ostenim, cu credinţa neschimbată, cu fapte bune şi cu împărtăşirea frăţească a bucuriei şi a suferinţei celor care ne sunt apropiaţi, întregi în smerenie şi ascultare faţă de Dumnezeul Cel viu, să ne întoarcem la curăţia fără de păcat în care ne-am îmbrăcat la botez. Aşa ne vom învrednici de slava, bucuria şi frumuseţea veşnică a sfinţilor şi mucenicilor lui Dumnezeu. Aşa ne vom lumina din nou, cerul se va deschide pentru noi şi Dumnezeu Se va descoperi pentru noi - Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh, Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită, Căreia Îi aducem slavă acum şi pururea şi-n vecii vecilor. Amin.

Sfântul Teofan Zăvorâtul – Predică la Botezul Domnului (I)

Domnul a poruncit Bisericii Sale să prăznuiască luminat dumnezeiasca Sa arătare, iar pe fiecare dintre noi binevoieşte a-l aduce în bucuria prăznuirii doar după ce 1-a trecut mai înainte prin judecata conştiinţei.

Prăznuind Dumnezeiasca Arătare, să ne mutăm cu gândul la locul întâmplării şi să luăm aminte cu înţelegere la cele ce au loc acolo! Iată Vitafara! II vedeţi la mal pe Sfântul Ioan, în strai din păr de cămilă, încins peste coapse cu curea din piele. îl înconjoară mulţime fără număr de popor din Ierusalim, din Iudeea şi din tot ţinutul Iordanului. Botezul Mântuitorului numai ce s-a sfârşit, şi ochii tuturor sunt aţintiţi la Fiul Omului, Care Se ridică din apă. Ei nu mai văd nimic altceva. Voi faceţi însă ager prin credinţă ochiul minţii voastre şi în urma lui Ioan, trecând de acestea pe care le văd toţi, opriţi-vă privirea plină de luare-aminte asupra celor pe care nu le vede toată lumea - cerul deschis, porumbelul care se pogora şi glasul ce s-a auzit: ***Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru Care bine am voit!*** (Mt. 3, 17). Să vă opriţi privirile şi să nu vă desprindeţi luarea-aminte de această privelişte minunată!

O! Cine va da cuvântului nostru putere ca să cântăm după vrednicie slava lui Dumnezeu, Care S-a arătat la Iordan în Trei Ipostasuri? împreună cu raiul pierdut, şi cerurile au fost închise de dreptatea lui Dumnezeu - dar după cum nici măcar un stăvilar trainic nu poate opri un mare potop de apă, şi tăria dreptăţii s-a topit în cele din urmă de la focul iubirii lui Dumnezeu, şi iată că s-au deschis

cerurile. ***Să ne deschidem şi noi, fraţilor, toate puterile firii noastre, să-L primim cu nesaţ pe Dumnezeu, Care S-a descoperit nouă, şi să ne desfătăm de Dânsul. Să ne hrănim cu El toate simţurile, toate gândurile şi poftele.***

Suntem cufundaţi în beznă, dar iată aici lumină îmbelşugată. Suntem loviţi de o tristă dezbinare atât faţă de cer, cât şi faţă de noi înşine, dar iată aici împăcare atotînviorătoare. Suntem istoviţi de neputinţă, dar iată aici izvor nesecat al puterilor de tot felul!

Aşadar, precum după îndelunga întunecime a nopţii toată făptura înseteaza de lumină şi năzuieşte cu dorire să primească cele dintâi raze ale soarelui ce răsare, aşa şi noi, ***aţintind la Dumnezeiasca Arătare ochiul luminat de credinţă al minţii, să primim cu poftă razele aducătoare de veselie ale dumnezeieştii rânduieli a mântuirii noastre, pe care le trimite cuvântul cel milostiv al lui Dumnezeu-Tatăl, şi să ne îndulcim de ele.***

Precum făptura zgribulită de frigul iernii întâmpină cu lăcomie primăvara, ce rupe legăturile gerului, şi primeşte din nou o înviorare plină de armonie, ***aşa şi noi să primim cu inimă înviorată de nădejdea mântuirii împăcarea care răsare în Domnul Cel botezat, şi să ne îndulcim de ea!***

Precum în vremea arşiţei verii pământul însetat soarbe cu toate gurile sale ploaia care se pogoară la el din cer, ***aşa şi noi să primim cu toată dorirea sufletului puterile de tot felul, care sunt gata să se reverse asupra noastră de la Duhul, Ce Se pogoară în chip de porumbel, şi să ne îndulcim de aceasta!***

Dar de ce să ne poftim pe noi înşine la aceasta? Căci doar n-am fost aduşi deja cu toţii în toată iconomia mântuirii, şi ca atare n-ar trebui să fie toţi şi luminaţi, şi împăcaţi, şi înviorați? Ce bine ar fi fost însă să fie aşa! Cândva, pomenind de Ioan Botezătorul, Domnul le-a zis iudeilor cu dojană: „***El era făclie, care arde şi luminează, iar vouă vi s-a făcut de căutarea altor plăceri în ceasul când a luminat el***". ***Iată că an de an în Sfânta Sa Biserică Domnul trimite şi asupra noastră lumina Dumnezeieştii Sale Arătări de la Iordan, din vremea lui Ioan.*** Oare nu El ne spune prin aceasta: „Iată unde este lumina care arde şi luminează!"? Aveţi grijă, deci, să nu vi se facă poftă de altceva decât de a vă bucura în ceasul când luminează El.

Luaţi seama, dar, fraţilor, căci cu primejdie umblaţi! Oare chemările amăgitoare ale vrăjmaşilor mântuirii noastre nu ne înşeală uneori auzul?

înţelepciunea cea deşartă şi mincinoasă îmbie: „Veniţi la mine, la mine este lumina" - însă la ea nu este lumina, ci numai o nălucă a luminii, şi cei care o ascultă numesc lumina întuneric şi întunericul - lumină.

Lumea cheamă: „veniţi la mine, eu vă voi da pace!" - însă la ea nu este pace, ci o nălucă a păcii, şi cei care se lasă momiţi de ea, descoperind-o târziu, o osândesc mustrător, zicând: „Pace! Pace! Şi unde este pacea?"

Stăpânitorul acestei lumi făgăduieşte lărgime, şi viaţă, şi putere, şi îndestulare - însă la el nu e nici putere, nici libertate, nici îndestulare, ci numai o nălucă a acestora, şi cei amăgiţi de el au doar nume că sunt vii, liberi şi îndestulaţi, însă de fapt sunt robi căldicei, chinuiţi de lipsuri.

Grăbiţi-vă, fraţilor, să căpătaţi deprinderea de a deosebi toate acestea în lumina Dumnezeieştii Arătări, şi nu vă lăsaţi atraşi de ceea ce doar se numeşte lumină, şi pace, şi putere, însă de fapt nu este, ci mai vârtos năzuiţi spre Cel care este calea, adevărul şi viaţa, dreptatea şi sfinţirea şi izbăvirea!

Aproape că am ajuns, iată, la judecarea şi osândirea de sine. Asta şi vrea Domnul. Bisericii i-a poruncit să prăznuiască luminat Dumnezeiasca Sa Arătare, iar pe fiecare dintre noi binevoieşte să îl aducă în bucuria prăznuirii numai după ce 1-a trecut prin judecata conştiinţei. Cine a gustat din darurile datorită cărora prăznuieşte Biserica, acela se bucură, iar cine nu a gustat, să guste mai înainte, şi se va bucura. Amin!

Sfântul Teofan Zăvorâtul – Predică la Botezul Domnului (II)

Cum se cuvine să se poarte la Botezul Domnului cei botezaţi? *Locul obiceiurilor păgâneşti în întâmpinarea noului an. Despre clarvăzătoare. Trebuie să ne dăm seama că nu trebuie să amânăm lucrarea mântuirii noastre şi să arătăm hotărâre în năzuinţa către Domnul.*

Ar trebui acum doar să cântăm slava lui Dumnezeu, Care S-a arătat la Iordan în chip treimic, slavă a cărei mare cuviinţă răpeşte până şi minţile îngereşti, iar limbile îngereşti le mişcă spre cântări duhovniceşti. Dar suntem oare buni să ne apucăm de această lucrare sfântă şi preacerească? Ne-am pregătit, oare, ne-am agonisit merinde de vederi cu mintea întru cugetare la cele dumnezeieşti şi de graiuri bineglăsuitoare, ne-am înstrunat, oare, sufletul, ca pe o psaltire davidică, încât să cântăm cu el, asemenea împăratului-proroc, psalm Fiului, Celui ce Se botează, Sfântului Duh, Care îl adumbreşte, şi Tatălui, Care dă despre El mărturie? Cine este gata, să cânte, îndulcindu-se de mângâietoarele mişcări ale inimii şi de multcuprinzătoarele vederi ale minţii. Eu sunt nevoit să-mi întorc însă cuvântul spre altceva.

De praznicul Dumnezeiescului Botez este vremea potrivită pentru a-i întreba pe cei botezaţi: „Voi, cei botezaţi, vă ţineţi oare în felul cuvenit celor botezaţi? Slujiţi, oare, Acelui Dumnezeu Căruia aţi făgăduit la botez că îi veţi sluji? Privind la voi, va spune, oare, oricine: «Aceştia sunt botezaţi, sunt cei care s-au lepădat de satana, şi de toate lucrurile lui, şi de toată slujirea lui, şi de toată trufia lui»?"

Dinainte vă rog: nu vă mâniaţi. Vreau să vă dojenesc. Vreau să vă dojenesc pentru faptul că v-aţi întors la obiceiurile păgâne, şi în loc să alergaţi la Dumnezeu aţi început să alergaţi la draci. Acestea nu sunt doar vorbe mari,ci adevărul adevărat!

Aduceţi-vă aminte cum aţi întâmpinat mulţi dintre voi anul cel nou, şi acum judecaţi singuri, cu sânge rece, dacă seamănă asta cu ceva cât de cât creştinesc! Să jucaţi cărţi până la miezul nopţii ori să pălăvrăgiţi despre toate fleacurile, iar la miezul nopţii, la hotarul dintre anul vechi şi anul cel nou, să luaţi paharele şi să vă învârtiţi - ce înseamnă asta? Ce noimă e aici? ***Dumnezeu, Stăpânul vremii şi al vieţii noastre, ne-a dat să încheiem un an şi să intrăm în altul. în această clipă de trecere ce se cuvine oare? Să ne înălţăm mâinile către cer şi să dăm mulţumită Domnului pentru milele Sale cele trecute şi să-L rugăm să prelungească bunăvoirea Sa şi pe viitor. Fie că faceţi aşa fiecare familie în parte, fie că vă adunaţi mai multe familii, aşa este binecuvântat să întâmpinaţi noul an.***

Dar ce noimă are să te învârţi cu paharele? Oare viaţa noastră este o glumă, iar vremea este un lucru bun de nimic? Dacă aşa stau lucrurile, bineînţeles că anul cel nou nu poate fi întâmpinat într-un fel mai bun decât prin grăire în deşert şi prin dansuri. Acestea ar da, nu-i aşa, tonul pentru anul ce vine. Dar nici voi nu gândiţi aşa despre vreme şi despre viaţă! Şi atunci, de ce aţi făcut aşa? Vi s-a făcut de distracţie?! Dar pentru distracţie n-aţi putut găsi, oare, un alt moment, cu totul neînsemnat? Veţi spune: ‚Aşa s-a încetăţenit obiceiul". Iar eu voi întări: „S-a încetăţenit obiceiul", şi voi adăuga: „obicei întru totul necreştinesc, ci păgânesc, necredincios, potrivnic lui Dumnezeu". Pentru că aşteptaţi clipa aceasta ca pe o clipă sfinţită, şi luaţi paharele cu întru totul alte gânduri decât în alte clipe, şi vă învârtiţi nu în acelaşi duh ca de obicei. Faceţi toate acestea ca pe un fel de ritual.

Acum vă voi întreba: „Pentru care Dumnezeu săvârşiţi voi ritualul acesta?! Pentru Hristos Mântuitorul, Ce ne-a răscumpărat, Care a gustat fiere şi oţet, ale Cărui mâini şi picioare au fost pironite pe cruce pentru a noastră mântuire?!" Bineînţeles că nu. Ce împărtăşire, ce împărtăşire este între Hristos şi Veliar?! Nu către Dânsul merg toate acestea, ci fie către Bacchus, zeul păgân al veseliei celei beţive, fie către Venera, zeiţa necuratelor desfătări trupeşti. Şi iată dumnezeii voştri, noule Israil!

De la ei să şi aşteptaţi ceea ce vă uraţi unul altuia, iar de la Dumnezeu Cel adevărat n-aveţi ce aştepta, pentru că atunci când Sfânta Biserică se ruga Lui pentru binecuvântarea anului celui nou, voi nu eraţi în biserică. Nu mai aveaţi putere. Puterile voastre fuseseră jertfite dumnezeilor păgâneşti sau visării deşarte şi amăgirii vrăjmaşului.

Şi acum, unde duc urările voastre de bine? Parcă aţi fi luat în mâinile voastre toate bunătăţile şi le-aţi fi împărţit cu mână plină de dărnicie - unuia una, altuia alta - fără să vă întoarceţi către Dumnezeu Cel adevărat! Altfel nici nu se poate înţelege una ca asta, decât că aţi jefuit vistieria lui Dumnezeu şi faceţi cu ea ce vreţi, în pofida lui Dumnezeu, Atotţiitorul Cârmuitor al lumii - sau toate vorbele voastre dulci sunt o bufonerie copilărească. Chiar aşa: din orice parte ai privi la obiceiul acesta, trebuie spus că nu este bună lauda voastră. Şi să nu vă îndreptăţiţi zicând că nu aveţi gânduri apostate atunci când faceţi una ca asta, pentru că lucrul tocmai de apostaţi este, iar la Dumnezeu nici nu vă gândiţi când îl săvârşiţi. Şi atunci, cum se poate numi aşa ceva, fără numai apostazie? Să nu vă îndreptăţiţi nici prin aceea că nu ştiţi cum s-a încetăţenit acest obicei. Cum s-ar fi încetăţenit, dacă voi nu l-aţi fi primit? Nu l-ar fi primit unul, al doilea, al treilea - şi gata, nu s-ar mai fi încetăţenit deloc.

In fine, asta este deja de domeniul trecutului. Mortul de la groapă nu se mai întoarce. Ii veţi bucura însă pe Domnul şi pe Sfinţii Lui dacă, dându-vă seama de nerozia lucrului pe care l-aţi făcut, vă veţi căi şi veţi lua hotărârea de a nu vă mai supune unor asemenea obiceiuri deşarte.

Trist a fost să auziţi unele ca aceasta, dar încă n-a trecut întristarea aceasta, că vine alta. Acum câteva zile am auzit că a venit nu ştiu care clarvăzătoare şi toţi dau fuga aşteptând să afle de la ea toate tainele şi toată soarta vieţii lor: ce a fost, ce este şi mai ales ce va fi. Oare nu aveţi nici măcar un pic de înţelegere creştină, ca să pricepeţi cât de neîntemeiate vă sunt nădejdile şi cât de şubrede sunt făgăduinţele acestei amăgitoare? întrucât ea promite că va răspunde la oricare întrebări. Aşadar ea afirmă că ştie toate. Iar voi nu v-aţi adus aminte că aşa ceva nu se poate spune despre nici un om, oricare ar fi el. Toate le ştie doar Dumnezeu, precum şi cei cărora Dumnezeu le descoperă. Iar ei Dumnezeu i-a descoperit? De unde şi până unde! Cel căruia Dumnezeu îi descoperă nu se apucă să facă negoţ cu descoperirile. Cum puteţi să vă bazaţi fără nici un fel de rezervă pe ceea ce spune ea? Poate că sunt lucruri pe care chiar le ghiceşte, dar mai mult încurcă şi ascunde sub cuvinte lipsite de limpezime.

Aici se întâmplă ceea ce se întâmpla cu oracolele în vremurile păgâne. Preoţii păgânii, pithiile, înşişi idolii proroceau. Cu ce putere se făcea asta, puteţi judeca după faptul că atunci când se arăta undeva un rob adevărat al lui Hristos prezicătorii amuţeau şi dracii se plângeau în gura mare că sunt prigoniţi şi strâmtoraţi de creştini. Când s-a răspândit creştinismul, oracolele au tăcut. Şi iată că acum, când creştinismul a slăbit, ele au început iarăşi să se ivească sub felurite chipuri, momindu-i pe cei lesne încrezători şi ruşinând în ei numele lui Hristos. La

început, ele s-au deschis în Apus, iar de acolo au trecut şi la noi, şi iată că iau tribut de la cei superstiţioşi şi lesne încrezători. Şi bine ar fi să fie vorba doar de credulitate. Nu, aici este vorba de ceva mai rău, şi anume de trădarea nădejdii creştineşti. întreabă-te singur la cine te duci şi de la cine aştepţi ajutor? Vei spune că acolo e o anumită putere. Dar tu nu ştii, oare, că singura putere adevărată este puterea lui Dumnezeu, singura de la care poţi aştepta toate? Iar întorcându-te către această putere necunoscută, oare nu apostaziezi de la singura putere adevărată? Iar de vreme ce aşa stau lucrurile, unde duce asta? Bineînţeles, la puterea cea mincinoasă, potrivnică puterii adevărate, potrivnică lui Dumnezeu. Nu mă voi apuca să vă lămuresc stările acestor prezicători. După părerea mea, este vorba fie de o stare neobişnuită, bolnăvicioasă, de o tulburare în urma căreia cei cuprinşi de ea parte văd mai multe decât vedem noi, iar parte - şi cel mai des - sunt unelte ale duhurilor viclene. Dracii se folosesc de tulburarea lor şi îi atrag prin ei pe cei slabi - pentru că ei sunt foarte bătrâni şi cunosc o mulţime de lucruri din trecut, zboară peste tot şi ştiu ce se face acum într-un loc sau altul, şi povestesc prin aceste unelte ale lor. Despre viitor ei nu au o cunoaştere sigură, ci doar ghicesc - dar întrucât celor ce îi întreabă ei le povestesc fără greş multe dintre cele ce au fost şi sunt, aceştia cred şi ceea ce li se spune despre viitor, cu toate că de obicei nu se împlineşte. Aici se află, cred eu, adevăratul izvor al „clarviziunii". Judecaţi acum singuri: ce faceţi voi mergând la clarvăzători? Vă daţi în vileag credinţa în draci. Eu nu vă spun acum născociri de-ale mele. Aduceţi-vă aminte ce s-a întâmplat în Filippi când propovăduia Sfântul Apostol Pavel. Acolo se afla o slujnică ce avea duh pitonicesc şi care aducea mult câştig stăpânilor ei ghicind şi prezicând (Fapte 16, 16). Apostolul Pavel a izgonit duhul acela, zicând: In numele lui Iisus Hristos, îţi poruncesc să ieşi din ea! Şi stăpânii, văzând că s-a dus nădejdea câştigului lor, au pornit prigoană împotriva Sfântului Apostol Pavel si a lui Sila, care era cu el.

De acelaşi fel este şi această clarvăzătoare, care acum vă momeşte la sine. In ea este un duh iscoditor, iar scopul ei este de a scoate mult câştig pentru sine sau pentru cei care o duc încoace şi încolo. Iar voi n-aveţi nici un folos de tras de la ea, afară de cheltuială şi de spurcarea sufletului prin apropierea de puterea drăcească şi prin încrederea în ea.

Iată că şi la aceasta privind, sunt silit să spun: „Nu este bună lauda voastră!" Pe de o parte, găsesc la voi obiceiuri păgâneşti, care miros a închinare la idoli, iar pe de alta - împărtăşire nemijlocită cu dracii. Ce înseamnă asta? Oare v-aţi lepădat de numele lui Hristos? Ori s-a împărăţit din nou stăpânitorul întunericului, care a fost alungat de Hristos, Dumnezeul nostru? Căci dacă ar fi să înviem vreun păgân şi să îi arătăm de la început cum este întâmpinat la noi noul an, iar după aceea cum trag toţi la pithia-prezicătoare, n-ar fi găsit la noi nici o deosebire faţă de cum era la ei.

„Aici totul este al nostru", ar spune el. „Şi noi slujeam la fel dumnezeilor noştri, cu distracţii şi cu beţie, şi la fel mergeam la prezicătoarele noastre. Unde-i aici Hristos şi unde sunt creştinii, care s-au botezat în Hristos, care atunci erau mai presus ca noi?!" Oare n-ar fi îndreptăţite spusele lui? Bineînţeles că da. După haină se cunosc, de pildă, civilul, funcţionarul şi militarul: după obiceiuri, după fapte şi după nădejdi se cunoaşte care ce credinţă are. Dacă veţi îngădui multe asemenea lucruri, care nu sunt potrivite pentru cei care cred în Domnul şi sunt botezaţi în numele Lui, cine va fi de vină dacă unii vor avea îndoieli în privinţa botezului vostru?

Iertaţi-mă, pentru Domnul, că de luminatul praznic al Botezului vă grăiesc asemenea cuvinte dojenitoare. Sunt dator să vorbesc astfel, şi o fac în cinstea Domnului, Care astăzi S-a botezat şi ne-a sfinţit pe noi cu botezul, neavând alt scop decât ca voi să luaţi seama şi să înlăturaţi din purtarea voastră tot ce poate fi ca o pată neagră pe luminatul strai în care v-aţi înveşmântat la botez. Amin!

Sfântul Teofan Zăvorâtul - Tâlcuiri din Sfânta Scriptură - Botezul Domnului (Dumnezeiasca Arătare)

Tit 2,11-14; Mt. 3,13-17

Botezul Domnului se mai numeşte şi Dumnezeiasca Arătare, întrucât cu acest prilej S-a arătat în chip văzut singurul Dumnezeu Adevărat, Cel în Treime închinat:

- Dumnezeu-Tatăl prin glasul din cer,
- Dumnezeu-Fiul - Cel întrupat - prin botez,
- Dumnezeu-Duhul Sfânt - prin pogorârea asupra Celui Botezat.

Aici se arată şi taina legăturilor dintre ipostasurile Sfintei Treimi: Dumnezeu-Duhul Sfânt de la Tatăl purcede şi intru Fiul se odihneşte, dar nu purcede din El.

Se mai arată aici şi că iconomia întrupării pentru a noastră mântuire a fost săvârşită de Dumnezeu-Fiul cu impreună-lucrarea Duhului Sfânt şi a lui Dumnezeu- Tatăl.

Se mai arată şi faptul că mântuirea fiecăruia nu se poate săvârşi altfel decât în Domnul Iisus Hristos, cu harul Sfântului Duh, prin bunăvoirea Tatălui.

Toate tainele creştinătăţii strălucesc aici cu lumina lor dumnezeiască şi luminează minţile şi inimile celor ce cu credinţă săvârşesc această mare prăznuire.

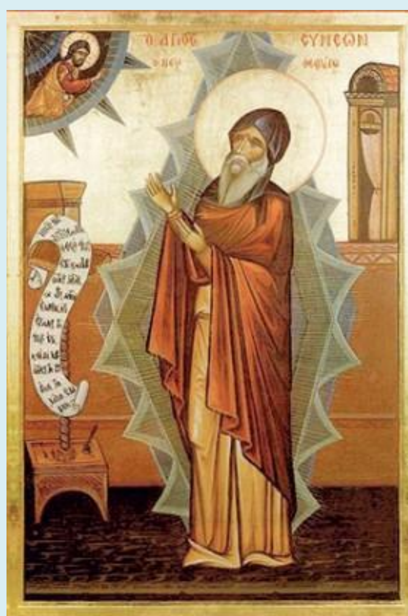
Veniţi să ne înălţăm cu mintea şi să ne afundăm în contemplarea acestor taine ale mântuirii noastre, cântând: "***in Iordan botezându-te Tu, Doamne, închinarea***

Treimii s-a arătat", care chiverniseşte în chip treimic mântuirea noastră şi ne mântuieşte în chip treimic.

Sfinţii Simeon Noul Teolog şi Ioan Scărarul despre Botezul Domnului şi înnoirea vieţii noastre prin Botezul pocăinţei

Iată ce ne învaţă şi **Sfântul Simeon Noul Teolog**:

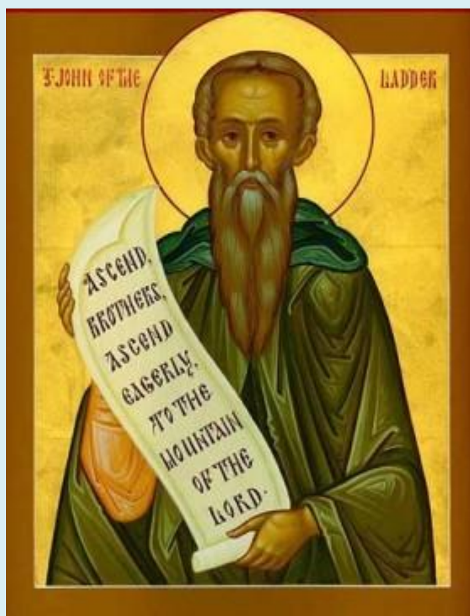
"Cel ce a greşit după botez, vădit lucru, este dezbrăcat de Hristos, a pierdut îmbrăcămintea întru El şi trebuie ca zi şi noapte, cu credinţă, cu post şi cu lacrimi, să ceară o nouă îmbrăcăminte în haina dreptăţii lui Hristos. Hristos nu-i părăseşte pe unii ca aceştia cu totul, dar ***îi face să-şi simtă goliciunea şi-i mişcă să se roage cu smerenie*** ca să li se întoarcă darul înfrânării de la păcate.

Cel ce nu este îmbrăcat în Hristos nu poate împlini poruncile lui. Să ne rugăm dar lui Hristos – singura noastră nădejde – ca să ne izbăvească de rănile pătimaşe, să ne sfinţească simţurile şi să ne înveţe pocăinţa şi smerirea inimii. Leacul şi tămăduitorul firii noastre slăbite şi bolnăvicioase sunt Biserica şi Domnul nostru Iisus Hristos. Dacă El nu va intra în suflet şi nu va împărăţi într-însul în viaţa de acum, sufletul nu se va însănătoşi şi nu va avea nici o nădejde să intre în Împărăţia cerurilor (…)

Dumnezeu îi învie din moartea duhovnicească pe cei ce cred în Hristos încă din viaţa de acum. Ca semn al acestei învieri slujeşte harul Sfântului Duh, pe care îl dă sufletului oricărui creştin, ca şi cum i-ar da un alt suflet. ***Orice suflet creştin de aceea se şi numeşte credincios, pentru că i s-a încredinţat Sfântul Duh al lui Dumnezeu.***

În trupurile unor asemenea oameni Domnul Iisus Hristos coboară din cer ca într-un mormânt, se uneşte cu sufletele lor, pe care le învie din moartea duhovnicească şi cărora le dăruieşte o vedenie harică a slavei acestei învieri".

Sfântul Ioan Scărarul:

„Deşi cuvântul e îndrăzneţ, **izvorul lacrimilor după Botez e mai mare decât Botezul.** Pentru că acela ne curăţeşte de relele noastre de mai înainte, iar acesta, de cele de după aceea. ***Primindu-l pe acela toţi ca prunci, ne-am întinat după aceea; iar prin acesta l-am curăţit şi pe acela, şi dacă aceasta nu s-ar fi dăruit de Dumnezeu oamenilor din iubire de oameni, cu adevărat rari şi cu anevoie de găsit ar fi cei ce se mântuiesc***“.

Mitropolitul Augustin de Florina Predică la Botezul Domnului – De ce s-a botezat Hristos? (şi alte întrebări în jurul botezului)

Astăzi, evlavioasa Biserică încheie Dodekaimeron-ul. ***Dodekaimeron-ul este ciclul sărbătorilor de bucurie, care încep cu Naşterea lui Hristos şi se încheie cu Botezul Lui.*** Zilele sunt douăsprezece, dacă se lasă la o parte Ajunul Bobotezei care este zi de post.

- *În ziua Naşterii Domnului l-am văzut pe Hristos prunc în peşteră.*
- *Pe 1 ianuarie l-am văzut prunc de opt zile tăindu-se împrejur şi primind numele de Iisus.*
- *Şi astăzi îl vedem „**bărbat desăvârşit**" (Efeseni 4, 13), la vârsta de 30 de ani, venind la repejunile Iordanului să fie botezat.*

În jurul botezului se nasc anumite întrebări, care cer explicaţii.

- O nedumerire este următoarea: Din Evanghelii cunoaştem viaţa lui Hristos. Informaţiile însă ajung până acolo când Hristos de doisprezece ani a mers la Ierusalim, s-a închinat în Templul lui Solomon, a rămas acolo trei zile şi i-a uimit pe înţelepţii lui Israel cu întrebările şi cu răspunsurile Lui. Apoi, Evangheliile tac. Există un gol. ***Unde a fost şi ce a făcut Hristos de la 12 până la 30 de ani?*** Duşmanii credinţei exploatează acest gol. Şi ce zic?! Că în această perioadă (de 18 ani) a călătorit şi s-a dus departe, în ţări diferite, şi în special în spaţiul misticismului empatic, în Indii, şi acolo a învăţat înţelepciunea pe care apoi a propovăduit-o.

Minciună! Hristos nu s-a dus nicăieri. Cum se demonstrează asta? O spune Evanghelia.

Vă explic lucrul acesta şi printr-un exemplu. Eu, prin harul lui Dumnezeu, provin dintr-un mic sat din Ciclade. Dacă mergeţi acolo, în satul meu, vă vor spune lucruri despre viaţa mea: că eram mic, că am mers la şcoala primară, că am mers la gimnaziu, că am mers la universitate, şi că..., şi că... Toate le ştiu. Pentru că lucrurile acestea se discută. Cunosc detaliile vieţii fiecărui consătean. Într-un sat mic a locuit şi Hristos, în Nazaret; de aceea s-a numit Nazarinean. Aşadar când s-a făcut mare, de 30 de ani, şi a propovăduit în Nazaret, ce spuneau?

- Curios lucru! Ăsta la şcoală nu s-a dus: „***Cum de ştie acesta carte fără să fi învăţat?***" (Ioan 7, 15), că ştie atâtea lucruri?!... Compatrioţii lui, adică, mărturisesc că nu a plecat din cercul Nazaretului, ci - ce a făcut? - în această perioadă de 18 ani era acolo primul muncitor.

Să audă aceasta toţi acei părinţi ai muncii şi falşi ocrotitori care profită de muncitori. Domnul nostru Iisus Hristos a fost muncitor, cu bătături în mâini. Sărac, slujea în atelierul Sfântului Iosif ca să se întreţină pe El şi pe Sfânta Lui Maică. Există şi o icoană, care-L prezintă în atelierul tâmplăresc al părutului Său tată, ţinând în mâini un ferăstrău şi o teslă şi muncind.

Iată aşadar unde a fost Hristos de la 12 până la 30 de ani. Dacă ar fi fost în alte ţări, ar fi cunoscut-o compatrioţii Săi, dar ei mărturisesc, că nu S-a dus. De aceea sunt uimiţi, nu se pricep cum cunoaşte „carte, fără să fi învăţat".

- O altă nedumerire este următoarea: Cunoaştem că fiecare om este păcătos. Unul singur a fost fără de păcat - Hristos. Însă atunci se naşte întrebarea: ***Dacă este fără de păcat, de ce s-a botezat?***

Răspundem: ***Iisus s-a botezat pentru a Se face cunoscut oficial.*** Până în clipa aceea era un anonim. Nu-L cunoştea nimeni. Cine ar fi presupus că sub acel muncitor cu fierăstraie şi ciocane se ascundea Creatorul universului, Mesia cel aşteptat? Şi chiar Înainte-Mergătorului era necunoscut. Acum devine cunoscut tuturor.

Iisus s-a botezat şi pentru a se arăta Taina Sfintei Treimi. În clipa Botezului s-a arătat adevăratul Dumnezeu, care era necunoscut în toată perioada antică. Strămoşii noştri atenieni în „vestita cetate" ridicaseră un altar „***Dumnezeului necunoscut***" (Fapte 17, 23). Aşadar, **la repejunile Iordanului S-a arătat**

adevăratul Dumnezeu. ***Cum s-a arătat?*** **Drept Sfânta Treime. Un singur Dumnezeu - Trei Persoane: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh.** O taină de necuprins! Ce exemplu să aduc? Iată ceva ce n-am ştiut: când are loc diviziunea atomului, se spune că are loc emiterea a trei particule; unul este atomul şi emite trei particule. Cele trei devin nouă şi aşa mai departe; cresc potrivit progresului geometric. Este şi aceasta o imagine asemănătoare, dar orice am spune nu putem să explicăm taina cea mare. De altfel, putem oare să explicăm măcar tainele cele mai mici ale naturii? Matematicianul Einstein zice: „Înotăm în oceanul tainei". ***De aceea, aici, dincolo de logică şi de cele cinci simţuri, este nevoie de „al şaselea simţ", adică de credinţă. Prin credinţă ne apropiem de marea taină, iar viermii de noi, fiinţe mici şi lipsite de importanţă, ne plecăm grumazul şi zicem: Sfântă Treime, Părinte şi Fiule şi Duhule Sfinte, miluieşte lumea.***

Arătarea Sfintei Treimi astăzi - Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh. S-au deschis cerurile. S-au tulburat apele. „***Iordanul s-a întors înapoi***" (Psalmul 113, 3). S-a arătat un porumbel, simbol al purităţii şi al curăţiei. Şi s-a auzit un glas: „***Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit***" (Matei 3, 17).

Hristos s-a botezat şi pentru a se face pildă creştinilor. El însuşi nu avea nevoie de botez; noi avem nevoie de curăţia pe care o dăruieşte taina. Apa cristelniţei nu este o apă comună - dacă crezi, desigur - dacă nu crezi, e dreptul tău. ***Din clipa în care preotul îşi pune epitrahilul şi binecuvântează, din ceasul acela apa primeşte deja o putere făcătoare de minuni, văzută prin credinţă; în cristelniţă se îngroapă Adam cel vechi cu toate păcatele lui, iar omul iese mai alb chiar decât zăpada. Aceasta este credinţa noastră.*** Aşadar botezul lui Hristos s-a făcut pildă pentru noi.

- În sfârşit, încă o întrebare. ***Se botează omul matur, pentru că este păcătos; dar pruncii nevinovaţi de ce să se boteze?*** Răspuns:

- ***Pentru că poartă păcatul strămoşesc.*** Unii vor râde, auzind acestea; dar azi vine ştiinţa, psihologia, să confirme că acest lucru este adevărat. Doar că o spune cu alte cuvinte. Nu am vreme să vă vorbesc despre păcatul strămoşesc. Pe scurt, zic doar că omul, chiar născut, poartă în el sămânţa stricăciunii, sămânţa păcatului. Lucrul acesta în limbaj ştiinţific se numeşte „ereditate", şi este acceptat de toţi. Dacă însă îi zici „păcat strămoşesc" sunt deranjaţi. Aşadar, copilul are şi el o oarecare vină; şi, de aceea, are loc Botezul, ca să se şteargă vina, care provine din păcatul strămoşesc.

Iubiţii mei, am dezlegat câteva nedumeriri. Ce a făcut Hristos de la 12 până la 30 de ani. De ce Hristos, dacă este fără de păcat, s-a botezat la Iordan. De ce se botează şi copiii mici.

Acum îmi veţi spune:
- ***Noi ne-am botezat, şi trebuia ca în continuare să păstrăm neîntinată haina, să nu săvârşim vreun păcat după Botez. Dar, din nefericire, şi după Sfânta Taină am căzut iarăşi şi suntem cufundaţi în păcate. Trebuie deci să deznădăjduim?*** Nu, nu! De mii de ori să păcătuieşti şi să cazi, să nu deznădăjduieşti. Ridică-te din nou, deoarece există şi un alt botez, cum spun Părinţii Bisericii: este lacrima de pocăinţă şi de mărturisire. Lacrimile lui Petru, ale femeii păcătoase, lacrimile miilor care s-au pocăit.

Multe sunt lacrimile în lume. Există vreun om care să nu fi plâns? „***Valea plângerii"*** se numeşte pământul (Psalmul 83, 6). Dar de obicei acestea sunt lacrimi deşarte, nefolositoare. Pentru că oricât ai plânge, de pildă, pentru un mort, nu poţi să-l înviezi.

Există însă şi alte lacrimi preţioase, lacrimi rare. Sunt lacrimile de pocăinţă. Daţi-mi, daţi-mi, păcătoşilor, o astfel de lacrimă! Această lacrimă, pe care o verşi aici pentru păcatele tale, are aceeaşi putere ca Iordanul. Această lacrimă se preface în râul Iordan, devine ocean, în care se spală păcatele lumii, ale tuturor generaţiilor. Şi atunci Hristos este lăudat şi slăvit întru toţi vecii. Amin.

(Omilia Mitropolitului de Florina, părintele Augustin Kantiotis în Sfânta Biserică a Sfântului Pantelimon, Florina, 06.01.1985) (traducere din elină: monahul Leontie)

Sfântul Ioan Maximovici - Cuvânt în ziua Botezului Domnului, înainte de sfinţirea apelor

„S-a deschis cerul, şi S-a coborât Duhul Sfânt… în chip trupesc, ca un porumbel" peste Fiul lui Dumnezeu, Care stătea în Iordan. Şi glasul lui Dumnezeu-Tatăl s-a auzit din cer: „Tu eşti Fiul Meu cel iubit, întru Tine am binevoit" (Luca 3, 21-22; Mc. l, 11; Matei 3, 17). Deschis este şi astăzi cerul, şi din nou Duhul Sfânt Se pogoară deasupra apelor şi Dumnezeu îl mărturiseşte pe Fiul Său.

O, de s-ar deschide şi ochii noştri sufleteşti! O, de-ar putea urechile noastre să audă glăsuirile cereşti! Am vedea că cerurile sunt deschise deasupra noastră. L-am vedea pe Fiul lui Dumnezeu stând printre noi şi pe Duhul Sfânt plutind deasupra noastră şi am auzi glasul lui Dumnezeu vestind dumnezeirea Mântuitorului lumii. Am simţi cum Duhul Sfânt Se coboară deasupra apelor, cum le redă bunătatea pe care au avut-o la facerea lumii şi le dăruieşte puteri tămăduitoare, cu care să renască natura căzută. Noi înşine ne-am acoperi de lumină, gurile noastre s-ar umple de duh şi L-ar cânta cu bucurie pe Cel ce ne-a întărit pe noi pe piatra credinţei. Dar numai cei curaţi cu inima văd cele dumnezeieşti. Cei întunecaţi de păcat văzând nu văd şi auzind nu aud.

Oamenii au văzut cerul în timpul Botezului Domnului, dar numai Ioan Botezătorul a văzut că cerul era deschis. Mulţi L-au văzut pe Domnul Iisus Hristos când a venit la Iordan, dar Ioan a fost singurul care a simţit că El era Fiul lui Dumnezeu întrupat, iar ceilalţi îl vedeau ca pe un om obişnuit, un dulgher şi un fiu de dulgher. Se poate ca nu doar Ioan să-L fi văzut pe Duhul Sfânt pogorât deasupra Lui în chip de porumbel, dar numai el a priceput că Acela este Duhul Sfânt, în timp ce ceilalţi l-au luat drept un simplu porumbel în zbor. Poate că mulţi au auzit la Iordan glasul lui Dumnezeu-Tatăl, dar numai Ioan a desluşit pe deplin mărturia lui Dumnezeu despre Fiul Său, în timp ce celorlalţi li s-a părut că aud un tunet deasupra apelor, la fel ca şi mai târziu, când oamenii au luat drept tunet răspunsul din cer al lui Dumnezeu-Tatăl la rugăciunea Fiului Său (In. 12, 28-29). La fel ***şi astăzi, vedem norii acoperind cerul, dar nu vedem că cerul este deschis, inspirăm aerul, dar nu simţim Duhul Sfânt pogorât asupra noastră şi a apelor, auzim cuvintele cântărilor bisericeşti, dar nu le pricepem puterea dumnezeiască.***

Dar cu adevărat Se află între noi Cel ce a spus: „Unde sunt doi sau trei adunaţi în numele Meu, acolo sunt şi Eu în mijlocul lor” (Matei 18, 20). Cu adevărat cerurile sunt acum deschise şi Ziditorul lor îl mărturiseşte acum pe Cuvântul Cel împreună-veşnic cu El, şi acum Se va pogorî Duhul Sfânt peste ape şi le va sfinţi.

Prin harul lui Dumnezeu, apa va deveni izvor de sănătate sufletească şi trupească, izvor de sfinţire, a noastră, a caselor noastre şi a întregii naturi şi se va păstra nestricată vreme de mulţi ani, făcându-se un fel de glas al lui Dumnezeu, care vesteşte că Mântuitorul nostru Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu pogorât pe pământ ca să ne renască spre nestricăciune şi să ne aducă în Biserica cerească.

Să ne deschidem inimile prin credinţă şi, deschizându-ne gurile spre slavoslovire, să strigăm din adâncul inimii: „Mare eşti, Doamne, şi minunate sunt lucrurile Tale şi nici un cuvânt nu este de ajuns pentru a lăuda minunile Tale!”.

Shanghai, 1947

(sursa: Sfântul Ioan Maximovici - Predici şi îndrumări Duhovniceşti, Ed. Sophia, Bucureşti, 2006)

Sfântul Ioan Maximovici - Predica la Botezul Domnului

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh.

Sărbătorind Botezul Domnului, ne aducem aminte şi că Dumnezeu S-a descoperit oamenilor ca Treime, şi că Iisus S-a arătat oamenilor ca Hristos.

Unde S-a arătat Hristos? Unde Şi-a început lucrarea? S-a dus, oare, într-un mare oraş şi S-a arătat acolo în slava Sa? Ori S-a urcat pe un multe înalt, ca o mulţime numeroasă de oameni adunată în jur să-L privească de jos, ca pe o ciudăţenie? Nu! Hristos S-a dus în pustie, la apa Iordanului, unde Ioan boteza poporul. Ioan propovăduia pocăinţa şi îi chema pe păcătoşi ca, în semn de pocăinţă, să se boteze în Iordan. Şi iată, tot ca un păcătos vine şi Hristos şi cere să fie botezat. El, Care nu are păcat. S-a temut Ioan. „***Tu trebuie să mă botezi pe mine.***" „***Lasă asta acum*** – îi răspunde Iisus – ***căci aşa ni se cuvine să împlinim toată dreptatea***."

- Adam a păcătuit prin mândrie, a vrut să se înalţe, să fie ca Dumnezeu. Iar ***Hristos a venit să plinească dreptatea lui Dumnezeu, să îndrepte prin smerenie păcatul mândriei lui Adam.***
- Adam a voit să se înalţe în faţa lui Dumnezeu, iar ***Dumnezeu Se smereşte în faţa omului. Hristos S-a coborât în apă şi a primit botezul de la robul Său.***

Tremurând, Ioan a pus mâna pe Stăpânul şi Dumnezeul său şi Hristos Şi-a plecat smerit capul în faţa lui. Această smerenie a lui Hristos a deschis cerul.

S-au desfăcut atunci cerurile şi s-a auzit glasul lui Dumnezeu-Tatăl: „***Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit. Acesta este Fiul Meu, Care S-a smerit***

pe Sine ca să împlinească voirea Mea, este Fiul Meu cel adevărat, care Se micşorează ca pe om să-l înalţe”. Iar Duhul Sfânt S-a pogorât din cer peste Iisus, întărind cuvintele Tatălui. Astfel, **prin smerenie, Hristos a deschis cerul şi a descoperit oamenilor taina Treimii dumnezeieşti.**

Dar de ce a făcut asta tocmai pe apă, iar nu în vreun alt loc? Să ne amintim cum a creat Dumnezeu lumea. Când Dumnezeu a făcut cerul şi pământul, „***pământul era nevăzut şi gol şi Duhul lui Dumnezeu Se purta pe deasupra apelor***”. Apoi Dumnezeu a despărţit pământul de apă, dar astfel încât apa să rămână totuşi peste tot căci este trebuincioasă oricărei făpturi. Nici omul nu poate trăi fără apă şi nici un fel de vieţuitoare. Apa se găseşte în aer (ca umezeală); să luăm o mână de ţărână de oriunde – şi acolo e apă; se află apă şi în piatră, chiar dacă nouă ni se pare că nu este; ea se află şi în piatră şi când Dumnezeu vrea, poate să o scoată din ea, cum a făcut în vremea lui Moise. „***Al Domnului este pământul şi plinirea lui; lumea şi toţi cei ce locuiesc în ea. Acesta pe mări l-a întemeiat pe el şi pe râuri l-a aşezat pe el***” – spune Psalmistul (Ps. 23, 1-2). „***Cerurile şi pământul erau în vechime din apă şi din apă s-au închegat, prin cuvântul lui Dumnezeu*** – scrie Sfântul Apostol Petru – ***de aceea, lumea de atunci a fost potopită de apă şi a pierit***” (II Petru 3, 5-6).

Când omul a păcătuit, el a adus mânia lui Dumnezeu nu numai asupra lui, ci şi asupra întregii făpturi. Omul este cununa zidirii lui Dumnezeu; el a fost pus împărat al naturii. Iar când împăratul s-a făcut duşman al celuilalt împărat, atunci şi întreaga lui împărăţie a devenit o împărăţie potrivnică. Pedeapsa a fost dată nu numai omului, ci şi întregii făpturi. „***Ştim că toată făptura împreună suspină şi împreună are dureri până acum***” (Romani 8, 22). Dar, făptura a fost supusă deşertăciunii – nu din voia ei, ci din cauza aceluia care a supus-o (Romani 8, 20). De aceea, ***iertarea vinovatului eliberează şi făptura din robia stricăciunii*** (Romani 8, 21). Această natură stricăcioasă va fi nimicită şi ***va fi preschimbată în cer nou şi pământ nou, în care locuieşte dreptatea*** (II Petru 3, 12-13). Pentru a face cu putinţă această preschimbare, pentru a pregăti natura pentru starea nestricăcioasă care va veni după Ziua cea înfricoşătoare, a venit Hristos la apele Iordanului.

Cufundându-Se în Iordan, Hristos a sfinţit nu numai apele Iordanului, ci şi întreaga fire, aşa cum glăsuieşte Biserica în cântările ei: „**Hristos S-a arătat la Iordan, ca apele să le sfinţească**” (tropar din ajunul sărbătorii), „***Astăzi firea apelor se sfinţeşte***” (tropar cântat în timpul mersului la Iordan). Şi, având în vedere că apa se găseşte peste tot, sfinţind apele Hristos a pregătit natura ca şi ea să se bucure de urmările jertfei pe care El a venit să ne-o aducă. Dar nu este numai atât. El a dat

apelor puterea să spele păcatele omeneşti. ***Botezul lui Ioan era numai un semn de pocăinţă. Botezul creştin este noua naştere, iertarea tuturor păcatelor. Prin apă a pedepsit Dumnezeu păcatele lumii dintâi şi a pierdut-o prin apă, la potop. Tot prin apă îi mântuieşte acum Dumnezeu pe oameni, în taina botezului.***

Astfel, Hristos a sfărâmat în apele Iordanului capul balaurului – aşa cum se cântă în cântările bisericeşti – care i-a înşelat pe Adam şi pe Eva, prin smerenia Sa şi le-a descoperit oamenilor că Dumnezeu este Treime; a sfinţit apele, iar împreună cu apele a pregătit şi întreaga făptură să primească cuvântul iertării şi pentru nestricăciune. Şi atunci, biruindu-l încă o dată pe diavol în pustie, Hristos a mers să pregătească oamenii pentru împărăţia viitoare şi Şi-a început propovăduirea cu cuvintele: „***Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat Împărăţia Cerurilor***” (Matei 4, 17) sau, cum este scris în altă Evanghelie: „***S-a împlinit vremea şi s-a apropiat împărăţia lui Dumnezeu. Pocăiţi-vă şi credeţi în Evanghelie***” (Marcu 1, 15).

Până acum, Ioan Botezătorul propovăduia pocăinţa, pregătind calea Domnului. Acum însuşi Domnul le strigă oamenilor: „***Pocăiţi-vă***!”. Acest glas nu este adresat doar oamenilor trăitori în vremea lui Hristos, ci cu aceste cuvinte Hristos li S-a adresat tuturor oamenilor din toate timpurile şi din toate veacurile. Am auzit şi noi aceste cuvinte în Evanghelie. Cât timp încă nu au încetat cântările sărbătoreşti ale Bobotezei, ele ne amintesc că vremea pocăinţei se apropie.

Să luăm aminte! ***Nu sunt cuvinte de prooroc sau de înger, ci ale Domnului însuşi. Să ne pocăim şi să ne străduim în Postul care se apropie să ne biruim patimile şi să primim iertarea păcatelor, pentru ca în veacul ce va să vină să intrăm în împărăţia cea nestricăcioasă, pe care Domnul ne-a pregătit-o.***

Amin.

Bitolia (Serbia), 1928

(sursa: Sfântul Ioan Maximovici - Predici şi îndrumări Duhovniceşti, Ed. Sophia, Bucureşti, 2006)

Sfântul Ioan Maximovici - Astăzi firea apelor se sfinţeşte

La Epifanie, adică la Botezul Domnului, se săvârşeşte în fiecare an o mare minune. Duhul Sfânt, pogorându-Se deasupra apei, îi schimbă însuşirile fireşti. Ea devine nestricăcioasă, adică nu este supusă stricăciunii, rămâne limpe-

de şi proaspătă mulţi ani la rând, primeşte harul vindecării bolilor, al izgonirii dracilor şi a oricărei puteri potrivnice, îi păzeşte pe oameni şi casele lor de orice primejdie, sfinţeşte diferite obiecte, folosite în Biserică sau în casă.

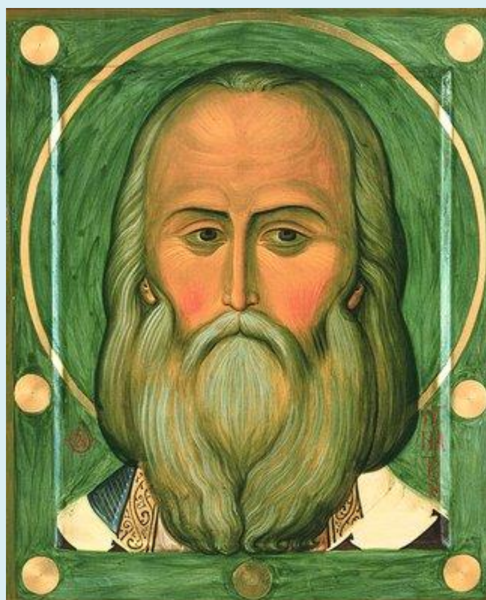
De aceea, creştinii ortodocşi gustă cu evlavie din apa sfinţită - agheazmă mare, cum o numesc grecii.

Trebuie să avem întotdeauna în casă destulă agheazmă mare, ca să ne ajungă întregul an şi s-o folosim la orice trebuinţă - la boală, când plecăm în călătorie, când avem o stare de nelinişte, când cei ce învaţă merg la examene. Bine fac cei ce beau zilnic, înainte de a mânca, puţină apă sfinţită. Ea ne întăreşte puterile sufleteşti, desigur, dacă facem aceasta cu rugăciune şi evlavie, iar nu să aşteptăm de la ea pur şi simplu o acţiune mecanică.

Fiecare preot trebuie să aibă grijă ca să sfinţească o cantitate suficientă de apă pentru biserica sa, ca să o aibă pe parcursul întregului an, pentru orice trebuinţe şi pentru a o împărţi celor ce cer, iar enoriaşii trebuie ca de Bobotează să-şi facă provizii de apă sfinţită pentru întregul an şi chiar pentru anii următori.

(sursa: Sfântul Ioan Maximovici - Predici şi îndrumări Duhovniceşti, Ed. Sophia, Bucureşti, 2006)

Sfântul Ignatie Briancianinov - Cuvânt de învăţătură la Dumnezeiasca Arătare

Acesta este Fiul Meu Cel iubit, intru Carele am binevoit, pe Acesta să-L ascultaţi (Mt.3,17; 17,5). "Aşa a glăsuit către oameni Dumnezeu Tatăl Cel mai înainte de veci despre Dumnezeu Fiul Cel mai înainte de veci, atunci când Fiul, după voia Tatălui şi prin lucrarea Duhului, S-a înomenit din Fecioară şi a săvârşit mântuirea omenirii pierite. ***Fraţilor, să dovedim ascultare faţă de Fiul lui Dumnezeu, aşa cum o doreşte de la noi Dumnezeu, ca să odihnească asupra noastră harul dumnezeiesc!***

Poate va spune cineva: "***Aş fi vrut şi eu să Îl ascult pe Fiul lui Dumnezeu – dar cum aş putea asta, când au trecut deja aproape două mii de ani de când Domnul nostru Iisus Hristos a petrecut pe pământ cu trupul şi a propovăduit învăţătura Sa cea atotsfântă?***"

Să fim mereu cu Hristos, să ascultăm neîncetat preadulcele Lui glas, să ne hrănim cu învăţătura Lui cea de viaţă făcătoare este foarte lesne: ***Domnul Iisus Hristos petrece cu noi până acum.***

- *El petrece cu noi în Sfânta Sa Evanghelie,*
- *petrece cu noi prin mijlocirea Sfintelor Taine ale Bisericii,*
- *petrece prin pretutindeni-fiinţarea şi prin atotputernicia Sa,*
- *petrece în chip atotîmbelşugat, precum se cade să petreacă Dumnezeu, Cel Nemărginit şi Atotdesăvârşit.*

Domnul vădeşte petrecerea Sa împreună cu noi

- *prin slobozirea sufletelor din robia păcatului,*
- *prin împărţirea darurilor Sfântului Duh,*
- *prin semne şi minuni multe.*

Cei ce doresc a se apropia de Domnul şi a se însoţi cu El pe veci prin însoţirea cea atotfericită, trebuie să înceapă această lucrare sfântă prin cercetarea cu toată osârdia a cuvântului lui Dumnezeu: ***prin cercetarea Evangheliei, în care e ascuns Hristos, din care vorbeşte şi lucrează Hristos.***

Cuvintele Evangheliei duh sunt, şi viaţă sunt (Ioan 6, 63). ***Ele prefac omul trupesc în om duhovnicesc, dând viaţă sufletului omorât de păcat şi de deşertăciunea vieţii.*** Ele duh sunt şi viaţă sunt: fereşte-te ca nu cumva să tâlcuieşti marele cuvânt al Duhului cu raţiunea ta cea târâtoare pe pământ; fereşte-te ca nu cumva să tâlcuieşti cuvântul cel preaplin de înfricoşată putere a lui Dumnezeu aşa cum lesne se poate înfăţişa sufletului tău mort, inimii tale moarte, minţii tale moarte. ***Cuvântul rostit de Sfântul Duh e tâlcuit doar de Sfântul Duh.***

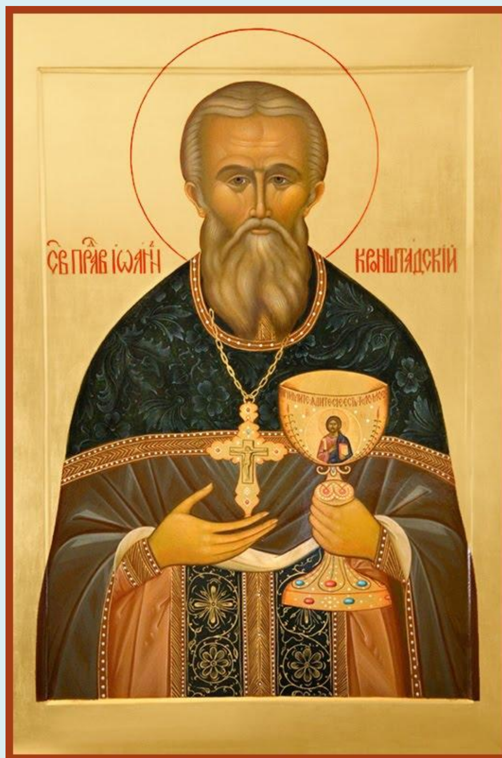
Cei ce doriţi a vă apropia de Domnul ca să ascultaţi învăţătura Lui cea dumnezeiască, ca să fiţi înviaţi şi mântuiţi de El, apropiaţi-vă, ***staţi înaintea Domnului cu cea mai mare evlavie şi cu cea mai sfântă frică, aşa cum stau înaintea Lui sfinţii îngeri, heruvimii şi serafimii Lui! Prin smerenia voastră faceţi cer din pământul pe care staţi – şi Domnul vă va grăi din Sfânta Sa Evanghelie ca ucenicilor Săi iubiţi! Iar Sfinţii Părinţi, care au tâlcuit Sfânta Evanghelie cu darul Sfântului Duh, să vă fie îndrumători spre înţelegerea cea întocmai şi fără greş a Sfintei Evanghelii.***

Nenorocit lucru este a te apropia de Evanghelie, de Domnul Iisus Hristos, Care trăieşte în Evanghelie, fără evlavia cuvenită, cu obrăznicie şi cu nădăjduire în sine. Domnul primeşte numai pe cei smeriţi, preaplini de conştiinţa propriei păcătoşenii şi nimicnicii, preaplini de pocăinţă, iar de la cei mândri Se întoarce. Întoarcerea feţei Domnului de la obraznicul ispititor – aşa-l numesc pe ascultătorul neevlavios, uşuratic şi rece – îl loveşte pe acesta cu moartea veşnică. De Dumnezeu insuflatul bătrân Simeon a vestit despre Dumnezeu-Cuvântul întrupat: ***Iată, Acesta este pus spre căderea şi scularea multora intru Israil, şi spre semnul căruia i se va zice împotrivă*** (Lc.2, 34). Cuvântul lui Dumnezeu e piatră, piatră de o mărime şi greutate nemăsurată, şi ***cel ce va cădea peste piatra aceasta va fi sfărâmat cu sfărâmare de nevindecat*** (Mt.21, 44).

Fraţilor, ***să fim ascultători evlavioşi şi lucrători ai Cuvântului lui Dumnezeu! Să arătăm supunere Tatălui Ceresc***, Care din Sfânta Evanghelie a glăsuit către noi despre iubitul Său Cuvânt: ***Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru Carele am binevoit, pe Acesta să-L ascultaţi.*** Pe Acesta să-L ascultăm! ***Pe Acesta să-L ascultăm şi bunăvoirea Tatălui Ceresc va odhni asupra noastră în vecii vecilor. Amin".***

(Sfântul Ignatie Briancianinov, Predici, Editura Sophia, Bucureşti)

Sfântul Ioan de Kronstadt - Din înţelepciunea Sfinţilor Părinţi - Dragostea lui Dumnezeu

În fiecare zi, în fiecare ceas, în fiecare minut Domnul, Ziditorul făpturii, face pe placul tău, omul, în fel şi chip: şi cu soarele îţi luminează, te alintă, şi cu lumina lină a lunii limpezi, şi cu văzduhul care înviorează în chip plăcut, şi cu focul, şi cu apa cea de toată trebuinţa, şi cu plantele cele cu grăunţe, şi cu copacii, şi cu plantele care au rădăcini bune de mâncat, şi cu roadele care zac pe pământ (şi ce nenumărată mulţime de felurite gusturi plăcute au toate acestea!), şi cu carnea animalelor şi a peştilor şi a păsărilor de tot felul.

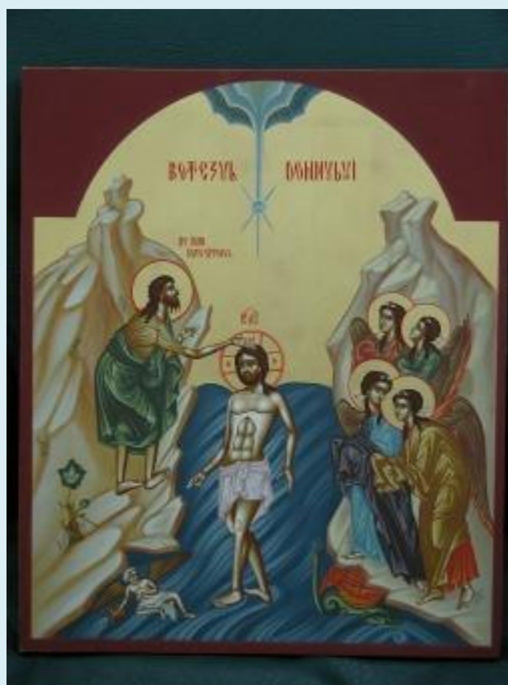
Dar câte ţesături, câte ţesături ţi-a dăruit Domnul pentru acoperirea şi înveşmântarea trupului tău; câte metale, câte pietre preţioase – pentru împodobirea ta şi a sfintelor biserici!

Aşa îţi face Dumnezeu pe plac în tot chipul, spre buna ta fiinţare şi desfătarea ta. Nu eşti tu, oare, îndatorat să Îi faci pe plac, tot spre binele tău – să trăieşti după conştiinţă şi după Legea lui Dumnezeu, după poruncile şi rânduielile Lui, după Evanghelia Lui, după cum îţi arată maica ta cea duhovnicească - dumnezeiasca Biserică?

El nu are nevoie de nimic dintru ale tale, ci cere să Îi faci pe plac tot pentru tine însuţi, pentru că în aceasta se cuprinde viaţa ta, tihna ta, lumina ta, puterea ta, bucuria ta, fericirea ta. *„Părăsiţi nebunia, şi veţi trăi”* (Pilde 9, 6).

(Sfântul Ioan de Kronstadt, „Ultimele însemnări”, Ed. Sophia, Bucureşti, 2006)

Sfântul Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei - Tâlcuirea Sfintei Evanghelii de la Luca

Şi ”***s-a deschis Cerul***”, ca nouă să ne fie arătat că Botezul tuturor deschide Cerul, pe care Adam l-a încuiat.

Şi ”***s-a pogorât Duhul***” peste Iisus, ca dintru aceasta să ne învăţăm că şi noi, când ne botezăm, vine Duhul; căci cu adevărat nu avea trebuinţă Domnul de Duhul, ci toate pentru noi le face, şi EL se face începătura tuturor celor pe care noi aveam să le dobândim mai pe urmă “***ca El să fie Întâi-născut între mulţi fraţi***”(Romani 8,29)

Iar Duhul Sfânt se arată “***ca un porumbel***”, ca să ne învăţăm că se cuvine a fi noi blânzi şi în curăţie,şi ca, precum în vremea lui Noe, porumbelul a vestit încetarea mâniei lui Dumnezeu (Facerea cap.8), aşa şi aicea, ***Duhul cel Sfânt ne-a împăcat pe noi cu Dumnezeu***, potop păcatului făcând (potopind păcatul).

Încă şi “***Fiu***” este numit Domnul Hristos, de la Tatăl fiind trimis glasul, arătându-ne că şi nouă, celor ce ne botezăm, punerea cea întru fii ne-a dăruit-o.

Iară “***Întru Tine am binevoit***”,în loc de ”întru Tine M-am odihnit”…

Învăţăm că Domnul pentru aceasta S-a întrupat, ca pe toţi strămoşii către Dumnezeu să-i aducă şi fii ai Lui să-i facă.

Domnul s-a botezat,fiind “de treizeci de ani”, căci această vârstă este mai de săvârşit (desăvârşită), şi întru aceasta omul este sau bun sau rău”…

Mitrop. Hierotheos Vlachos - Predică la Bobotează

“Sărbătoarea Bobotezei se referă la episodul Botezului lui Hristos în râul Iordan, săvârşit de Sfântul Ioan Înaintemergătorul, care mai este numit şi Botezătorul Domnului. Acest eveniment a avut loc atunci când Hristos a ajuns la vârsta de treizeci de ani şi înainte de a începe lucrarea oficială a învăţăturii şi, mai târziu, a Patimilor Sale pentru mântuirea neamului omenesc.

Alegerea acestei vârste pentru începerea activităţii publice a lui Hristos în lume are legătură cu faptul că la treizeci de ani, alcătuirea biologică a organismului omenesc ajunge la împlinire. În plus, la această vârstă, Hristos Se putea face mai uşor primit de către iudei.

Botezul Domnului este descris de Sfinţii Evanghelişti (Matei 3, 13-17, Marcu 1, 9-11, Luca 3, 21-22, Ioan 1, 32-34). Nu ne vom referi însă la toate detaliile, ci vom accentua numai câteva dintre adevărurile teologice şi hristologice fundamentale legate de acest fapt.

1.Viaţa lui Hristos până la Botezul lui Ioan

Sfânta Scriptură nu aminteşte multe evenimente din intervalul de timp dintre Întâmpinarea Domnului şi Botezul lui Hristos. Ceea ce cunoaştem este fuga în Egipt şi întoarcerea de acolo, ca şi prezenţa lui Hristos în templu la vârsta de doisprezece ani.

Această tăcere are o motivaţie anume şi un scop precis. Evangheliile nu au fost scrise pentru a descrie întreaga viaţă a lui Hristos, ci pentru a face cunoscută lumii întruparea Fiului lui Dumnezeu Cuvântul şi, de asemenea, pentru a vădi învăţătura, faptele şi patimile Sale pentru neamul omenesc. În fond, Evangheliile au fost materiale de catehizare. Drept aceea, nu era necesară istorisirea vieţii lui Hristos şi nici a întâmplărilor din copilăria Sa. Prezenţa Lui în templu a fost surprinsă de Evanghelie tocmai pentru că a însemnat o vădire timpurie a faptului că El era Fiul lui Dumnezeu.

Absenţa evenimentelor din copilăria şi din adolescenţa lui Hristos nu înseamnă că El nu se afla în Iudeea. Hristos a trăit lângă Maica Sa şi lângă Iosif, care era tatăl Său adoptiv, şi le era supus (Luca 2, 51). Nu este adevărat ceea ce se spune de către unii, care nu se bazează pe vreo mărturie, ci numai pe rodul închipuirii lor, şi anume că Hristos S-ar fi dus în alte ţări, ca de exemplu în Indii, unde Şi-ar fi petrecut viaţa până la vârsta de treizeci de ani, când S-ar fi arătat dintr-o dată în Nazaret şi la râul Iordan. Dacă s-ar fi întâmplat un asemenea lucru, prin apariţia Sa, ar fi produs o puternică impresie compatrioţilor.

În Evanghelii există anumite mărturii care arată că atunci când a început propovăduirea, Hristos era cunoscut de compatriorii Săi, numai că ceea ce îi nedumerea pe aceştia era înţelepciunea Sa. Există trei pericope evanghelice care exprimă acest adevăr.

Prima provine din Evanghelia după Ioan, unde scrie că odată, în vreme ce Hristos era în templu şi îi învaţă pe iudei, aceştia se mirau spunând: ***"Cum ştie Acesta carte fără să fi învăţat?"*** (Ioan 7, 15).

Iudeii ştiau bine că Hristos nu studiase în multe şi cunoscutele şcoli ale acelei vremi.

Cea de-a doua pericopă se află în Evanghelia după Matei şi se referă din nou la mirarea compatrioţilor lui Hristos, atunci când Acesta învaţă în sinagoga lor. Ei se mirau şi spuneau:"***De unde are El înţelepciunea aceasta şi puterile? Au nu este Acesta fiul teslarului? Au nu se numeşte mama Lui Maria şi fraţii Lui: Iacov, şi Iosif şi Simon şi Iuda? Şi surorile Lui au nu sunt toate la noi? Deci de unde are El toate acestea?***" (Matei 13, 54-56).

Aşadar, Hristos era cunoscut de compatrioţi şi, desigur, era cunoscut şi în mediul familial în care a trăit şi care era alcătuit din Mamă, tată adoptiv şi fraţii proveniţi din căsătoria anterioară a lui Iosif.

Cea de-a treia pericopă aparţine Sfântului Evanghelist Marcu (Marcu 6, 2-3) şi descrie acelaşi episod ca şi fragmentul anterior, cu singura diferenţă că aici Hristos Însuşi este prezentat ca fiind teslar; aşadar era cunoscut şi după meseria Lui.

Din aceste fragmente vedem că la vârsta de treizeci de ani, Hristos era cunoscut de compatrioţi, că trăia într-un anumit mediu familial, cu fraţi vitregi, şi că toţi oamenii erau miraţi de înţelepciunea Sa şi de semnele pe care le făcea. Şi, desigur, dacă cineva se miră de ceva, atunci arată pe faţă atât ceea ce ştie cât şi ce nu ştie despre acel lucru.

2. Înţelepciunea lui Hristos se arată o dată cu înaintarea în vârstă

Cel mai cunoscut episod din copilăria lui Hristos este prezenţa Sa în templu şi convorbirea cu învăţătorii, care a pornit de la la faptul că El îi ascultă pe învăţători şi îi întreabă. Şi, fireşte, după cum spune Sfântul Evanghelist, "***toţi care Îl auzeau se minunau de priceperea şi de răspunsurile Lui***" (Luca 2, 47).

Nu vom face o analiză amănunţită a acestor fapte, ci ne vom opri numai asupra a două fragmente grăitoare care au legătură cu întruparea lui Hristos. Primul vorbeşte de viaţa de după Întâmpinarea Domnului, adică după patruzeci de zile de la Naştere. Sfântul Evanghelist scrie:

"***Iar copilul creştea şi Se întărea cu duhul, umplându-Se de înţelepciune, şi harul lui Dumnezeu era asupra Lui***" (Luca 2, 40).

Celălalt fragment are legătură cu episodul din templu, atunci când Hristos era de doisprezece ani.

"***Şi Iisus sporea cu înţelepciunea şi cu vârsta şi cu harul la Dumnezeu şi la oameni***" (Luca 2, 52).

În privinţa vârstei şi a creşterii treptate a trupului lui Hristos, nu există nici o chestiune de discutat. Dezvoltarea se petrecea firesc, ca la toţi oamenii, pentru că Hristos era om desăvârşit. Problema se pune în legătură cu "umplându-Se de înţelepciune" şi cu "sporea cu înţelepciunea", referitor la faptul că firea omenească s-a îndumnezeit în momentul luării sale în ipostasul Cuvântului, în interiorul pântecelui Născătoarei de Dumnezeu.

Ereticul Nestorie spunea că Preasfânta Fecioară Maria a născut un om simplu, care cu trecerea timpului a luat harul lui Dumnezeu. Aceste afirmaţii au fost

condamnate de Biserică, pentru că firea omenească s-a îndumnezeit imediat, prin luarea ei în ipostasul Cuvântului. ***După cum spune Sfântul Ioan Damaschin, "sporirea cu înţelepciunea şi cu vârsta" are înţelesul că, înaintând în vârstă, Hristos îşi arăta "înţelepciunea care se afla în El".*** În Hristos există înţelepciunea, datorită unirii ipostatice a firii dumnezeieşti cu cea omenească, dar această înţelepciune era dezvăluită în raport cu vârsta Sa.

Tema aceasta este analizată mai amănunţit de Cuviosul Teofilact care, în comentariile sale interpretative, urmează linia Sfinţilor Părinţi şi mai ales pe cea a Sfântului Ioan Gură de Aur. El spune că Hristos ar fi putut încă din pântecele mamei să ajungă la măsura vârstei mature, dar acest lucru ar fi părut că este rodul fanteziei. De aceea, El S-a dezvoltat treptat, la fel ca toţi copiii.

Înţelepciunea lui Dumnezeu Cuvântul se arată în funcţie de creşterea vârstei Lui trupeşti. Hristos nu a devenit înţelept, "ci, puţin câte puţin, se arată înţelepciunea din El, urmând vârstei sale trupeşti". Dacă Şi-ar fi arătat întreaga Sa înţelepciune de când era mic, ar fi părut un monstru. Hristos nu a căpătat înţelepciune o dată cu vârsta, ci înţelepciunea se află în El şi se arată oamenilor câte puţin.

În cazul oamenilor nu există situaţii similare, însă prin convenţie, putem să folosim o analogie. Copilul are din naştere anumite trăsături de caracter, dar ele nu se vădesc toate de la început. Putem să ghicim anumite caracteristici ale pruncului, însă acestea se vor manifesta atuncea când el va fi dezvoltat din punct de vedere psihosomatic. Copilul poate să aibă predispoziţie spre înţelepciune, dar el devine înţelept numai atunci când creşte. El poate să aibă talent artistic, dar acest talent se va manifesta numai odată cu vârsta. Acelaşi lucru se poate observa şi în cazul lui Hristos, cu diferenţa că în locul trăsăturilor de caracter, trebuie să punem Dumnezeirea. ***Hristos era om desăvârşit şi Dumnezeu desăvârşit, iar firea omenească pe care a luat-o s-a îndumnezeit din prima clipă a zămislirii, dar înţelepciunea lui Dumnezeu Cuvântul se arată o dată cu înaintarea în vârstă.***

3. Numirile sărbătorii Botezului lui Hristos

Botezul lui Hristos în apa Iordanului săvârşit de Ioan Înaintemergătorul se mai numeşte şi Teofanie sau Epifanie. În vechea Biserică, sărbătoarea Crăciunului şi cea a Bobotezei se prăznuiau împreună, în aceeaşi zi (6 ianuarie). În secolul al patrulea, aceste sărbători au fost separate, iar Crăciunul a fost mutat pe 25 decembrie, în ziua în care neamurile îl sărbătoreau pe zeul soare, iar creştinii, pe soarele dreptăţii. ***De asemenea, Boboteaza se mai numeşte şi sărbătoarea***

Luminilor, după cum spune Sfântul Grigorie Teologul, datorită iluminării cateheţilor şi a luminii care s-a dat prin Botez.

Cuvântul Teofanie (arătarea lui Dumnezeu) provine din fragmentul apostolic: "***Dumnezeu S-a arătat în trup, S-a îndreptat în Duhul, a fost văzut de îngeri, S-a propovăduit între neamuri, a fost crezut în lume, S-a înălţat intru slavă***" (I Timotei 3, 16) şi ***are legătură mai mult cu Naşterea lui Hristos.***

Cuvântul Epifanie (arătare) provine din fragmentul apostolic:"***harul mântuitor al lui Dumnezeu s-a arătat tuturor oamenilor...***" (Tit 2, 11) şi ***se referă mai ales la Botezul lui Hristos, pentru că atunci, oamenii au cunoscut harul Dumnezeirii.***

Cert este că în ziua Botezului lui Hristos, arătarea Sfintei Treimi şi cuvintele Cinstitului Înaintemergător au constituit mărturia oficială că Fiul lui Dumnezeu este Cel "din Treime", Care S-a întrupat pentru izbăvirea neamului omenesc de păcat, de Diavol şi de moarte.

4. Însemnătatea Sfântului Ioan Botezătorul

Cinstitul Înaintemergător şi Botezător Ioan a avut un rol important în Botezul lui Hristos. El a fost o mare personalitate şi un mare profet care s-a aflat în punctul de trecere dintre Vechiul şi Noul Testament, pentru că a fost ultimul profet al Legii vechi şi primul ce aparţine Legii noi.

El a fost zămislit în chip minunat, adică s-a născut prin intervenţia lui Dumnezeu, însă nu de la Duhul Sfânt, ci prin sămânţă, din tatăl său, Zaharia. Naşterea sa a fost legată de o serie de fapte minunate, iar şederea în pustie de la vârsta de trei ani arată că avea o viaţă îngerească. Prin propovăduirea pocăinţei, el a pregătit poporul pentru întâmpinarea lui Mesia. Smerenia lui era nesfârşită, iar felul său de viaţă arată că ajunsese la o mare împărtăşire din har.

Cinstitul Înaintemergător era rudă cu Hristos, pentru că mama lui, Elisabeta, era rudă cu Maica lui Hristos. Bunavestire a Maicii Domnului s-a petrecut atunci când Cinstitul Înaintemergător era un făt de şase luni, în pântecele mamei sale, de unde înţelegem că Ioan Botezătorul era cu şase luni mai mare decât Hristos.

Sfântul Ioan Înaintemergătorul a luat Duh Sfânt, Care l-a făcut profet încă din pântecele mamei sale, de când era un făt de şase luni. Atunci când Preasfânta Născătoare de Dumnzezeu, care tocmai zămislise prin puterea Duhului Sfânt, a salutat-o pe Elisabeta, "***pruncul a săltat în pântece***" (Luca 1, 41). ***Aşadar, el s-a***

făcut profet şi a transmis darul proorocirii şi mamei sale, pentru că aceasta a recunoscut-o pe Maica Domnului (Sfântul Grigorie Palama).

Multe sunt atributele care îl caracterizează pe Ioan Înaintemergătorul. ***Cuvântul Ioan înseamnă darul lui Dumnezeu, iar Prodrom (Înaintemergător) înseamnă "cel care deschide calea", adică "cel care anunţă venirea lui Mesia".*** Se numeşte Botezător, pentru că L-a botezat pe Hristos. ***În rânduiala Bobotezei, Cuviosul Cosma Melodul, Episcopul Maiumei, îl denumeşte prin trei sintagme şi anume: voce a Cuvântului, candelă a luminii şi luceafăr al soarelui.***

- Dacă Fiul lui Dumnezeu este Cuvântul Tatălui în ipostas, Ioan este vocea Cuvântului;
- dacă Hristos, ca Dumnezeu, este lumină veşnică şi nezidită, Înaintemergătorul este candelă;
- dacă Hristos este soarele dreptăţii şi soarele luminos al Dumnezeirii, Ioan este luceafărul, adică vestitorul de ziuă, care anunţă răsărirea soarelui.

Astfel, toate denumirile, atribuite şi expresiile prin care acesta este desemnat sunt legate de lucrarea sa principală, care este anunţarea venirii lui Mesia.

5. Felurile botezurilor după Sfinţii Părinţi

După cum tâlcuieşte Sfântul Nicodim Aghioritul, cuvântul Vaptisma (Botez) înseamnă scufundare, fiind un verb substantivizat care vine de la vapto, adică a scufunda. De aici provin cuvintele vaptizo (a boteza) şi perfectul compus vevaptisme (m-am botezat). Aşadar, noţiunea de botez se leagă de cea de apă.

Sfinţii Părinţi învaţă că există mai multe feluri de botez. ***Sfântul Grigorie Teologul spune că botezul este de cinci feluri.***

- *Primul a fost cel al lui Moise, care a însemnat o curăţire temporară,*
- *al doilea a fost cel al Înaintemergătorului, care a botezat poporul cu botezul pocăinţei,*
- *al treilea este botezul lui Hristos, prin care oamenii se botează şi se fac creştini şi care se săvârşeşte prin harul Duhului Sfânt,*
- *al patrulea este cel al muceniciei şi al sângelui,*
- *iar al cincilea botez este al lacrimilor şi al pocăinţei.*

După ce vorbeşte despre aceste tipuri de botez, ***Sfântul Ioan Damaschin*** mai adaugă şi altele. El ***spune că botezul este de opt feluri.***

- *Primul a fost cel al potopului pentru îndepărtarea păcatului;*
- *al doilea a fost cel al mării şi al norului, atunci când iudeii au trecut prin Marea Roşie şi au fost acoperiţi de un nor;*
- *al treilea a fost botezul Legii vechi, pe care l-a consfinţit rânduiala mozaică şi care este legat de curăţia trupească;*
- *al patrulea a fost botezul pregătitor al Sfântului Ioan Înaintemergătorul, care îi îndemna pe cei botezaţi spre pocăinţă, cu alte cuvinte, Ioan nu ierta păcatele, ci le oferea oamenilor o inainte-curăţire, ceea ce înseamnă că ajută poporul să-şi simtă păcătoşenia şi să aştepte adevăratul Botez al lui Hristos;*
- *al cincilea a fost botezul pe care l-a primit Hristos atunci când a venit la Iordan, botez care este diferit de celelalte, pentru că Hristos nu avea nici un păcat şi nu a făcut o mărturisire a păcatelor;*
- *al şaselea este botezul desăvârşit al Domnului, care are loc în Biserică prin apă şi prin Duh Sfânt;*
- *al şaptelea este botezul sângelui şi al jertfirii, pe care l-a primit Hristos pentru noi, adică Patimile şi Răstignirea, dar şi mucenicia sfinţilor care sunt părtaşi la Patimile lui Hristos;*
- *în fine cel de-al optulea botez este cel de pe urmă, care nu mai este unul mântuitor, pentru că el îndepărtează şi pedepseşte pentru veşnicie păcatul. Este vorba despre focul iadului.*

Sfântul Ioan Gură de Aur aduce distincţie între botezul iudaic şi cel creştin. Primul (cel iudaic) nu curăţea de păcatele sufleteşti, ci numai de murdăria trupească. **Botezul bisericesc este fără de asemănare mai presus, pentru că îl izbăveşte pe om de păcat, îi curăţă sufletul şi îi dă Duh Sfânt.** Între acestea două se aflǎ botezul Cinstitului Înaintemergător, care a fost o punte dispre iudaism spre creştinism. Botezul lui Ioan era mai presus decât cel iudaic, pentru că avea legătură cu venirea lui Hristos, dar mai prejos decât cel al creştinilor.

6. De ce S-a botezat Hristos?

De vreme ce botezul lui Ioan avea rolul de a-i îndruma pe oameni pentru ca aceştia să-şi cunoască starea de păcătoşenie şi de a pregăti poporul pentru primirea Botezului desăvârşit al lui Hristos, iar Hristos, fiind Dumnezeu desăvârşit şi om desăvârşit, nu făcuse nici un păcat, atunci de ce a fost nevoie ca El să primească Botezul? Răspunsul la această întrebare ne dezvăluie adevăruri fundamentale.

Sfântul Ioan Damaschin spune că Hristos nu S-a botezat pentru că avea nevoie de curăţire, "ci pentru a lua asupra Sa curăţirea noastră". El Şi-a asumat

curăţirea oamenilor în acelaşi fel în care a primit Patimile şi Răstignirea, cu toată durerea şi suferinţa lor. Prin Botezul Său, Hristos a reuşit să împlinească multe lucruri.

Astfel, după cum spune Sfântul Ioan Damaschin, Hristos S-a botezat pentru:

- *a strivi capetele demonilor din apă, fiindcă există ideea că demonii locuiesc acolo;*
- *pentru a spăla păcatul şi a-l îngropa în apă cu totul pe vechiul Adam;*
- *pentru a-l sfinţi pe Botezător, fiindcă nu Înaintemergătorul L-a sfinţit pe Hristos, ci Hristos l-a sfinţit pe Înaintemergător, atunci când acesta din urmă a pus mâna sa pe capul lui Hristos;*
- *S-a mai botezat pentru a ţine Legea, deoarece El Însuşi o dăduse şi nu voia să pară un călcător al ei şi, în fine*
- *pentru a descoperi taina Sfintei Treimi şi a oferi preinchipuirea şi modelul propriului nostru botez, adică Botezul desăvârşit care se face cu apă şi cu Duh Sfânt.*

Dincolo de toate acestea, ***prin Botezul Său în râul Iordan, Hristos a sfinţit apele. De aceea, în ziua Bobotezei săvârşim slujba sfinţirii apelor, iar în timpul slujbei cerem Duhului Sfânt să se pogoare asupra apei. Astfel, după sfinţire, apa încetează să mai fie apă a căderii, făcându-se apa a reînnoirii pentru că se uneşte cu harul nezidit al lui Dumnezeu.***

7. În Iordan focul nezidit a coexistat cu apă care e zidire

În Tradiţia patristică, Botezul lui Hristos în râul Iordan este corelat cu trecerea minunată a Mării Roşii de către israeliteni. Aşa cum odinioară, prin harul făcător de minuni al Cuvântului neîntrupat ce a lucrat asupra lui Moise, egiptenii au fost încercaţi iar evreii au fost eliberaţi, la fel şi acum, prin puterea Cuvântului întrupat, omul stricat şi decăzut este replămădit, iar demonii sunt striviţi, adică îşi pierd puterea.

Sfântul Nicodim Aghioritul spune că olarul are nevoie de două elemente ca să refacă un vas: de apă, ca să amestece lutul, şi de foc ca să ardă şi să usuce plămădeala. La fel a procedat Dumnezeu – marele olar – cu plămada omenească. Vrând să remodeleze firea noastră stricată de păcat, Dumnezeu a folosit foc şi apă. Focul a venit de la El, pentru că Dumnezeu este “foc mistuitor” care arde răul, iar apa a fost luată din râul Iordan.

Prin întruparea lui Hristos, ca şi prin toate celelalte etape ale sfintei iconomii, între care se află, fireşte, şi Botezul în râul Iordan, neamul omenesc a fost remodelat. Căderea şi sticarea firii noastre au fost urmate de replămădirea şi de renaşterea omului. Această renaştere a avut multă putere, pentru că în urma păcatului firea omenească nu s-a nimicit în totalitate, dar şi pentru că replămăditorul omului a fost Însuşi Creatorul său.

Este abosolut imposibil ca apa şi focul să existe împreună, pentru că focul nu se poate aprinde şi nici nu poate să ardă într-un loc umed, iar apa stinge focul. În râul Iordan, ele au putut să coexiste pentru că focul era nezidit, în vreme ce apa era zidită. De aceea, focul nu a fost afectat de apă. Dimpotrivă, apa zidită s-a sfinţit prin focul Dumnezeirii.

8.Râul Iordan

Râul Iordan a rămas consemnat în istorie prin mai multe evenimente, dar mai ales în legătură cu propovăduirea şi cu Botezul Sfântului Ioan Înaintemergătorul şi prin faptul că Însuşi Hristos S-a botezat în acest râu.

Sfântul Ioan Gură de Aur spune că Iordanul este chipul neamului omenesc. El se numeşte astfel, pentru că are în alcătuire două izvoare: Ior şi Dan. Aceste izvoare formează râul Iordan, care se varsă în Marea Moartă. Potrivit unei tâlcuiri refritoare la originile noastre, întregul neam omenesc se trage din două izvoare, adică din Adam şi Eva, dar prin păcat, el a fost îndreptat spre moarte, adică spre marea moartă a vieţii noastre, care este cuprinsă de întunecime. Întrupându-Se, Hristos a venit în Iordan, adică în neamul omenesc, a biruit moartea şi i-a întors pe oameni spre viaţa primordială.

Proorocul David spune: "***Marea a văzut şi a fugit, Iordanul s-a întors înapoi***" (Ps. 113, 3).

Prin aceste cuvinte, el a vrut să arate uimirea mării, a apelor de pe mări întinderi şi a râului Iordan la intrarea lui Hristos cel fără de păcat în apă. ***Această mirare este explicată în rugăciunea pentru sfinţirea apelor, scrisă de Sfântul Sofronie, Episcopul Ierusalimului: "Iordanul s-a întors înapoi, văzând focul Dumnezeirii pogorându-Se trupeşte şi intrând într-însul".***

Aşadar, focul Dumnezeirii a intrat în apă prin trupul lui Hristos.

Într-un anume fel şi într-o anumită măsură, această profeţie se aplică şi în viaţa

creştinului. ***Marea este existenţa omului plină de zbucium, fapt pentru care este numită mare sărată. Şi, după cum am văzut anterior, Iordanul este viaţa omenească care, după căderea primelor făpturi, a fost îndreptată spre pieire şi s-a unit cu moartea şi cu stricăciunea. Prin pocăinţă, omul se izbăveşte de marea sărată a vieţii, iar viaţa lui se schimbă, se transformă, se întoarce la adevăratele ei izvoare şi capătă un alt sens (Isihie Preotul).***

9.Sfânta Treime S-a arătat la Botezul Domnului

La Botezul lui Hristos S-a arătat Sfânta Treime. De altfel, unul dintre scopurile întrupării şi ale Botezului lui Hristos a fost descoperirea Dumnezeului Treimic, adică a faptului că Dumnezeu, chiar dacă are o singură fiinţă şi o singură fire, este în trei ipostasuri: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt. Astfel, se aude vocea Tatălui, Care mărturiseşte şi întăreşte faptul că Cel aflat în Iordan este Fiul Său, iar în acelaşi timp, Duhul Sfânt Se arătă "***în chip de porumbel***".

Arătarea Dumnezeului Treimic şi confirmarea Tatălui au avut loc şi cu puţin timp înainte de Patimile lui Hristos, o dată cu Schimbarea la Faţă, a Mântuitorului pe muntele Tabor. Asupra faptelor legate de acest eveniment ne vom opri atunci când vom analiza Schimbarea la Faţă a Domnului.

Sfântul Grigorie Palama face o analiză teologică minunată a motivului pentru care Dumnezeul Treimic a apărut în acea clipă. El spune că Sfânta Treime Se arătă în momentul zidirii şi al rezidirii. Omul a fost făcut prin harul comun al Dumnezeului Treimic, pentru că "***Tatăl zideşte totul prin Fiul şi în Duhul Sfânt***". De altfel, în Sfânta Scriptură se spune că Dumnezeul Treimic a fost Cel care a hotărât crearea omului: ***să facem om după chipul şi după asemănarea Noastră*** (Facerea 1, 26). ***Tatăl l-a zidit pe om după chipul Cuvântului şi i-a dat viaţa în Duhul Sfânt. Pentru că harul Dumnezeului Treimic este comun, întreaga Sfântă Treime a participat la crearea fiinţei omeneşti.*** Trebuia aşadar ca Dumnezeul Treimic să Se arate şi în momentul replămădirii şi rezidirii omului. De altfel, după Botezul Său, Hristos Şi-a început lucrarea publică pentru mântuirea neamului omenesc.

Arătarea Dumnezeului Treimic în momentul rezidirii omului vădeşte încă un adevăr teologic, şi anume faptul că omul este singura fiinţă de pe pământ cunoscătoare şi închinătoare la Sfânta Treime, dar şi singura creată după chipul Dumnezeului Treimic.

Potrivit explicaţiilor teologice ale Sfântului Grigorie Palama, animalele nu au gând şi raţiune, ci numai suflet vital, care nu subzistă prin el însuşi, ceea ce

înseamnă că, atunci când animalele mor, sufletul lor se pierde, adică nu se păstrează, pentru că nu are substanţă, ci numai energie. De asemenea, îngerii şi arhanghelii au gând şi raţiune, dar nu au duh care dă viaţă trupului, pentru că sunt deasupra simţirii. Omul, însă, are gând, raţiune, şi duh, care dă viaţă trupului cu care împreună este unit şi, de aceea, numai omul este după chipul Dumnezeirii în trei ipostasuri. De altfel, tocmai acesta a fost motivul pentru care, spre a mântui şi a transforma lumea, Fiul lui Dumnezeu S-a făcut om, nu înger, omul fiind oglinda creaţiei. Astfel, schimbarea şi transformarea creaţiei s-au făcut prin omul îndumnezeit.

10.Tatăl dă mărturie despre Fiul Său iubit

Vocea Tatălui mărturiseşte şi confirmă faptul că Hristos este Fiul Său cel iubit. Potrivit Sfântului Evanghelist Matei, Tatăl vorbeşte despre Fiul la persoana a treia: "***Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit***" (Matei 3, 17).

Din Evanghelia după Marcu, rezultă că Tatăl S-a adresat la persoana a doua: "***Tu eşti Fiul Meu cel iubit, întru Tine am binevoit***" (Marcu 1, 11).

Acest lucru nu are o foarte mare importanţă. Ceea ce observăm aici este că Tatăl dă mărturie despre Cuvântul, adică despre Fiul Său iubit. Dumnezeu Cuvântul S-a născut din Tatăl mai înainte de toţi vecii, iar această naştere este trăsătura ipostatică a celei de-a două Persoane a Sfintei Treimi.

După cum spune Sfântul Grigorie Palama, demnă de observat este exprimarea "întru Care am binevoit". Pentru a se înţelege valoarea acestei exprimări şi, în general, valoairea şi însemnătatea întrupării Fiului lui Dumnezeu Cuvântul, trebuie acordată atenţie diferenţei dintre voia lui Dumnezeu prin bunăvoinţă şi cea prin îngăduinţă. Dumnezeu are o singură voie dar uneori ea este sub formă de bunăvoinţă, iar alteori, sub formă de îngăduinţă. Dumnezeu a văzut că omul va cădea şi, chiar dacă nu l-a creat pentru aceasta, în cele din urmă a îngăduit căderea, tocmai pentru că omul însuşi a voit-o. Dumnezeu nu poate să încalce libertatea omului şi de aceea, se creează multe probleme, pe care, însă El le îngăduie să existe. Moartea, bolile şi atâtea altele au fost îngăduite de Dumnezeu, dar nu le-a plănuit El Însuşi. Aşadar, voia lui Dumnezeu prin bunăvoinţă este diferită de cea prin îngăduinţă.

În acest context, Sfântul Grigore Palama spune că mărturia Tatălui "Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit" arată că întruparea a fost voia lui Dumnezeu după bunăvoinţă, care se mai numeşte şi voire anterioară. Aceasta

înseamnă că întruparea lui Hristos a fost “programată” de Dumnezeu fără a depinde de căderea omului, fiindcă ziditul putea să fie mântuit numai prin unirea sa cu nezidítul în ipostasul Cuvântului.

Astfel, toate câte s-au petrecut în Vechiul Testament – legiuirile, făgăduinţele – erau incomplete, deoarece purtau pecetea căderii omului şi nu se înscriau în voia anterioară a lui Dumnezeu, ci aveau ca scop întruparea Cuvântului. Nu numai proorocirile, legiuirile etc. din Vechiul Testament ţinteau spre întrupare, pentru că însăşi zidirea şi încununarea zidirii lumii au avut ca scop unirea firii dumnezeieşti cu cea omenească, adică a nezidítului cu ziditul. Până şi crearea omului după chipul lui Dumnezeu s-a făcut pentru ca în el să încapă arhietipul creaţiei. În acelaşi context se încadrează şi legea care s-a dat în Rai, iar firile şi treptele îngereşti tind spre aceeaşi finalitate, care este “iconomia divino-umană”.

Toate acestea arată importantă şi valoarea întrupării Fiului lui Dumnezeu Cuvântul. Fără întrupare, mântuirea omului şi reînnoirea zidirii ar fi fost imposibile. Nu omul, ci Dumnezeul-Om Hristos este centrul lumii şi al istoriei. Cea mai mare crimă a epocii noastre este că omul se consideră centrul lumii. Se poate spune cu certitudine că întreaga strădanie ascetică a creştinului ţinteşte spre îndepărtarea din viaţa a gândirii antropocentice şi spre dobândirea gândirii teantropocentrice [divino-umane, n.n.]. Centrul nu trebuie să fie omul, ci Dumnezeu-Om.

11.Fiul este “strălucirea slavei Tatălui”

Mărturisirea Tatălui că Cel care Se botează nu era un oarecare, ci era Însuşi Fiul Său iubit, a fost semn al Dumnezeirii Cuvântului şi al faptului că Fiul este de o fiinţă cu Tatăl. În teologia ortodoxă, vocea Tatălui nu este numai ceva perceput de simţurile omului, ci înseamnă contemplarea lui Dumnezeu, adică revelaţie.

Desigur, la teorie [contemplaţie, n.n.] este părtaş şi trupul, dar simţurile se transformă pentru a putea contempla slava lui Dumnezeu. Faptul că mărturia Tatălui este o revelaţie reiese şi din cuvintele Sale de pe Muntele Tabor, atunci când ucenicii lui Hristos au căzut la pământ, neputând suporta lumina contemplării.

Fiul mărturisit de Tatăl Se dezvăluie ca fiind “strălucirea slavei Tatălui“, deoarece fiinţa şi lucrarea Dumnezeului Treimic sunt comune. Pentru a se arăta Dumnezeirea Cuvântului, în Epistola către Evrei a Sfântului Apostol Pavel se folosesc următoarele cuvinte: “***Care fiind – strălucirea slavei şi chipul fiinţei Lui***” [În Biblia grecească: "***El este strălucirea slavei sfinte şi chipul desăvârşit al sfântului ipostas***"] (Evrei 1, 3).

Cuvântul strălucire desemnează lumină, adică razele care provin dintr-un corp luminos. Atunci când corpul este zidit, strălucirea lui este zidită, dar când este vorba despre slavă nezidită, strălucirea acesteia este nezidită. Desigur, dacă spunem că Fiul este strălucirea Tatălui, prin aceasta nu se înţelege că El este energia Părintelui Său, deoarece Cuvântul este o Persoană separată, iar această Persoană este Dumnezeu, de o fiinţă cu Tatăl, şi prin urmare, Tatăl şi Fiul au aceeaşi energie, lucru care este valabil şi în legătură cu Duhul Sfânt. În Sfânta Treime există fire, energie şi Persoane. Persoanele sunt trei, având în comun fiinţa (firea) şi lucrarea (energia).

După cum spune Cuviosul Teofilact, cuvântul strălucire se foloseşte pentru redarea câtorva adevăruri teologice:

- ***în primul rând, Fiul S-a născut din Tatăl aşa cum strălucirea se naşte din soare;***
- ***în al doilea rând, Fiul S-a născut fără schimbare din Tatăl, după cum raza se naşte din soare în chip neschimbat;***
- ***în al treilea rând, aşa cum soarele nu se micşorează prin faptul de a străluci, nici Tatăl nu S-a micşorat născându-l pe Fiul;***
- ***în al patrulea rând, Fiul este nedespărţit de Tatăl şi străluceşte veşnic şi de sine stătător, la fel cum este şi strălucirea faţă de soarele care o naşte.***

12.Sfântul Duh se arătă în chip de porumbel

De-a lungul timpului, au existat mai multe apariţii ale Sfântului Duh. Uneori, Se arătă în chip de adiere sau de tunet, iar alteori, sub formă de limbi de foc. Aici, El Se arată “ca un porumbel”. Nu era porumbel, ci părea a fi de forma porumbelului, pentru că Sfântul Duh nu este zidit, ci nezidit, la fel ca şi celelalte Persoane ale Sfintei Treimi.

Apariţia Duhului Sfânt “ca un porumbel” ne aduce aminte de potopul lui Noe, când porumbelul pe care Noe l-a trimis de pe arcă s-a întors cu o ramură de măslin în cioc, prin care a anunţat sfârşitul potopului. În clipa Botezului lui Hristos, Sfântul Duh “ca un porumbel” a vestit sfârşitul potopului păcatului. Nu avea în cioc o ramură de măslin, ci arată înspre Mila lui Dumnezeu, Care este Hristos, adică Fiul iubit al Tatălui.

Dincolo de aceasta, arătarea Sfântului Duh “ca un porumbel“ simbolizează nerăutatea şi blândeţea. De asemenea, aminteşte faptul că, aşa cum porumbelul este preacurat şi nu şade acolo unde este miros urât, la fel şi Sfântul Duh este preacurat şi nu rămâne acolo unde este mirosul urât al păcatului.

Pogorârea Duhului Sfânt ca un porumbel şi venirea Lui peste Hristos au o mare importanţă, fiind în strânsă legătură cu mărturia Tatălui. Prin lucrarea Duhului Sfânt, s-a adeverit faptul că rostirea "***Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit***" nu se referea la Ioan Înaintemergătorul, ci la Hristos. ***Arătarea porumbelului deasupra lui Hristos în acelaşi timp cu auzirea vocii Tatălui indică faptul că cele trei Persoane ale Sfintei Treimi sunt de o fiinţă şi, în plus, face deosebirea între Ioan Înaintemergătorul şi Hristos. Dacă, până în acel moment, poporul îl respecta profund pe Ioan, în timp ce Hristos era un necunoscut, pogorârea Sfântului Duh şi vocea Tatălui L-au dezvăluit lumii pe Hristos, adică pe Fiul lui Dumnezeu, Cel trimis pentru mântuirea omului (Cuviosul Teofilact).***

13. Cerurile s-au deschis şi s-au sfâşiat

Vederea de Dumnezeu a Cinstitului Înaintemergător a fost mare. În vieţile sfinţilor, întâlnim adesea experienţe ale contemplării slavei Sfintei Treimi în Persoana lui Hristos, dar ***Sfântul Ioan Botezătorul a fost învrednicit nu numai de vederea Cuvântului, ci şi de auzirea vocii Tatălui şi de vederea Duhului Sfânt.*** Această contemplare nu a fost o vedere a simţurilor, deşi omul vede şi cu ochii trupeşti, care mai înainte se transfigurează spre a putea suporta vederea de Dumnezeu. Faptul că a fost vorba despre o revelaţie suprafirească şi despre apariţia Sfintei Treimi reiese din frazele folosite de Sfinţii Evanghelişti atunci când prezintă cele petrecute. Evanghelistul Matei spune: "***îndată cerurile s-au deschis***" (Matei 3, 16), iar Evanghelistul Marcu afirmă: "***a văzut cerurile deschise***" (rupte) [Acolo unde traducătorul român al Bibliei a folosit cuvântul deschis, în textul biblic grecesc se întrebuinţează cuvântul schizomenos, care are semnificaţii teologice speciale] (Marcu 1, 10). Aşadar, cerurile s-au deschis şi s-au sfâşiat.

Aceste două cuvinte (deschis şi rupt) nu sunt întrebuinţate întâmplător, pentru că ele exprimă două realităţi diferite, care au legătură cu întruparea Fiului lui Dumnezeu şi cu iubirea de oameni a Dumnezeului treimic, după cum tâlcuieşte Sfântul Grigorie Palama.

S-au deschis arată că, dacă în urma neascultării lui Adam, cerurile s-au închis şi omul a pierdut comuniunea cu Dumnezeu, de astă dată, prin deplină ascultare a lui Hristos, Care este noul Adam, cerurile se deschid din nou şi omul poate să dobândească comuniunea cu Dumnezeu. Astfel, Hristos este noul născător al neamului omenesc. După trup ne tragem din Adam, dar duhovniceşte ne tragem din noul Adam, adică din Hristos.
A văzut cerurile deschise (rupte) exprimă o altă mare taină. Hristos a luat în trup toată puterea şi toată energia nemăsurată şi nesfârşită a Duhului Sfânt. Ştim însă

foarte bine că, fiind nezidită, energia Duhului Sfânt nu poate fi încăpută de cele zidite. Prin ruperea cerurilor, s-a arătat în chip văzut că acestea nu au putut suporta puterea Duhului Sfânt ce a trecut spre Trupul în care Dumnezeirea Se află în unul din ipostasurile Sale sau, mai degrabă, în acest fel, s-a vădit îndumnezeirea firii omeneşti luate de Dumnezeu asupra Sa.

În mod obişnuit, nezidítul nu poate fi încăput de zidit. Un asemenea lucru ajunge să fie cu putinţă numai în condiţiile în care ziditul este întărit de Duhul Sfânt. De aceea, în Biserica se cântă: "În lumina Ta… am văzut lumină ". ***Sfinţii Îl văd pe Dumnezeu ca lumină doar dacă sunt întăriţi de Lumina nezidită a lui Dumnezeu, iar omul, în general, se poate învrednici de împărtăşirea cu Trupul şi cu Sângele lui Hristos pentru că, fiind mădular al Bisericii, primeşte harul curăţitor, iluminator şi indumnezeitor al lui Dumnezeu; în momentul în care se împărtăşeşte, cerurile vieţii sale duhovniceşti se rup, neputând rezista în faţa lui Dumnezeu.***

Dacă presupunem că termenul ceruri i-ar desemna pe îngeri, atunci cuvântul Evanghelistului înfăţişează un alt mare adevăr teologic. Chiar dacă îngerii sunt curaţi în faţa lui Dumnezeu, pentru că se curăţă şi se luminează încontinuu prin trăirea aproape de Dumnezeu, totuşi ei nu au curăţia superioară şi desăvârşită a Creatorului. Numai firea noastră în Hristos, făcută sălaş al lui Dumnezeu şi asemenea lui Dumnezeu, poate să încapă strălucirea, frumuseţea, puterea, şi harul Duhului Sfânt. De aceea, prin venirea Duhului Sfânt, nu numai că s-au rupt cerurile, dar şi îngerii cei curaţi s-au dat la o parte.

14.Botezul lui Hristos model pentru botezul nostru

Aşa cum am spus anterior, unul din scopurile pentru care Hristos S-a botezat a fost acela de a Se face model pentru noi, deoarece, prin propriul Său Botez, a introdus în Biserică taina Botezului. Aşadar, noi intrăm în Biserică prin Sfântul Botez, care este considerat o taină începătoare. ***Viaţa noastră duhovnicească începe prin taina Botezului, aşa cum lucrarea de mântuire a lumii a început prin Botezul lui Hristos, după care au urmat toate celelalte, adică Patimile, Răstignirea, Învierea şi Înălţarea.***
În cartea sa despre viaţa în Hristos, Sfântul Nicolae Cabasila consideră că Botezul este o naştere, după care urmează mişcarea [este vorba despre mişcarea pruncului imediat după naştere], prin Mirungere, şi viaţa, prin Sfânta Împărtăşanie. Încununarea Botezului şi a tuturor celorlalte taine este reprezentată de Sfânta Împărtăşanie; Aşadar, ne botezăm şi ne mirungem pentru a putea, ca membri ai Bisericii, să ne împărtăşim cu Trupul şi cu Sângele lui Hristos.

Credinţa şi Botezul sunt interdependente. ***După cum spune Sfântul Vasile cel Mare, credinţa şi Botezul reprezintă două căi ale mântuirii care sunt strâns legate între ele şi nedespărţite. Credinţa este consfinţită prin Botez, iar Botezul îşi are temelia în credinţă. Una o completează şi o plineşte pe cealaltă. Deoarece credem în Tatăl, în Fiul şi în Sfântul Duh, ne botezăm în numele Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh. Mai întâi are loc mărturisirea de credinţă, care este începătoarea mântuirii, după care urmează Botezul, care pecetluieşte consimţământul nostru.***

Acestea sunt spuse ţinând cont de faptul că există două feluri de credinţă: începătoare, care se numeşte şi credinţă din ascultare, şi desăvârşită, care se numeşte credinţă din vederea de Dumnezeu. Mai intâi, omul ascultă de Dumnezeu şi crede, iar mai apoi se botează şi se miruieşte, dobândind astfel credinţa din vederea de Dumnezeu. Aceste lucruri trebuie înţelese din punctul de vedere al practicii vechii Biserici, în care Botezul nu era o ceremonie formală şi un eveniment lumesc sau social, ci o taină de introducere în Biserică, ceea ce înseamnă că era precedat de curăţirea omului. ***Botezul se numea şi se mai numeşte şi iluminare, deoarece prin Botez şi prin taina Mirungerii omul ajunge la iluminarea minţii.***

15. Botezul este naştere curăţitoare şi iluminatoare

Botezul creştinilor a primit multe denumiri, fiecare dintre acestea arătând valoarea lui, adică lucrarea pe care o împlineşte. În continuare vom analiza cele mai reprezentative faţete ale acestei lucrări.

Botezul se mai numeşte şi naştere, deoarece prin el, omul renaşte. Această denumire a fost dată de Însuşi Hristos în dialogul Său cu Nicodim: "***Adevărat, adevărat zic ţie: de nu se va naşte cineva din apă şi din Duh, nu va putea să intre în Împărăţia lui Dumnezeu***" (Ioan 3, 5).

Cristelniţa este pântecele duhovnicesc care ne renaşte spre o nouă viaţă, căci după Botez, ne asemănăm lui Hristos. Această renaştere ne face să fim ceea ce trebuie să fim. De aceea, ***ziua Botezului este ziua în care primim identitate, după cum spune Cuviosul Nicolae Cabasila.***

Naşterea care se petrece prin sfântul Botez este legată de curăţire şi de iluminare. ***Sfântul Grigorie Teologul spune că Hristos nu avea nevoie de curăţire, de vreme ce era curat prin El Însuşi, dar venind la Iordan, a primit curăţirea pentru neamul omenesc, la fel cum tot pentru neamul omenesc a luat trup, chiar dacă,***

în mod firesc, el era fără de trup. Aşadar, prin sfântul Botez şi prin Mirungere, Hristos îl curăţă pe om şi îl iluminează. Mai întâi, are loc curăţirea de patimi prin lucrarea poruncilor, iar apoi urmează iluminarea prin harul Duhului Sfânt. ***Sfântul Grigorie Teologul spune în acest sens: "Prima dată este curăţirea, apoi iluminarea, fără însă ca prima să poată veni după cea de-a doua".***

După cum afirmă Sfântul Ioan Damaschin, iertarea păcatelor se dă în acelaşi fel tuturor celor care se botează, dar harul Sfântului Duh se dă în funcţie de credinţă şi de curăţie. Prin sfântul Botez, primim arvuna darului Duhului Sfânt, iar renaşterea este pecete, legământ, iluminare şi începutul unor noi vieţi.

Botezul lui Hristos în râul Iordan, la fel ca şi propriul nostru Botez, este un fel de potop, mult mai înalt şi mai curăţitor decât potopul lui Noe, după cum spune Cuviosul Proclu, Patriarhul Constantinopolului. Altădată, firea omenească a fost omorâtă prin apă, acum însă, prin Hristos, apa botezului dă viaţă celor ucişi de păcat. În vremurile de demult, Noe a constituit arca din lemn care nu putrezeşte, iar acum, Noe cel duhovnicesc a făcut o arcă din trupul nestricat al Mariei. Odinioară, porumbelul a adus o ramură de măslin ca să vestească mireasma Împăratului Hristos, iar acum, Duhul Sfânt vine ca un porumbel ca să-L arate pe milostivul Domn.

Toate câte s-au petrecut în timpul Botezului lui Hristos în râul Iordan se repetă şi în viaţa noastră, atunci când primim taina sfântului Botez.

16.Botezul Domnului şi botezul nostru

Sărbătoarea Bobotezei sau a Epifaniei dezvăluie multe adevăruri teologice. Ca o abordare personală a acestei sărbători, la cele înfăţişate până acum, trebuie să mai adăugăm şi alte câteva consideraţii, care au legătură cu propriul nostru Botez. Trebuie să accentuăm mai ales trei elemente reprezentative.

În primul rând, cei care sunt botezaţi şi mirunşi se numesc creştini nu numai prin faptul că sunt ucenicii lui Hristos, dar şi pentru că primesc pecetea Duhului Sfânt.

[În limba greacă χρισμα. Acest cuvânt înseamnă miruire, ungere, pecetluire şi din rădăcină sa provine cuvântul hristianos (χριστιανος=creştin)]. De altfel, cele două particularităţi ale creştinului nu se contrazic, pentru că suntem ucenicii lui Hristos prin harul pe care îl primim prin Sfintele Taine.

După cum spune Sfântul Nicodim Aghioritul, toţi creştinii pot fi consideraţi unşi ai Domnului, "miruiţi cu pecetea desăvârşitoare", prin care se pun în lucrare harul şi împărtăşirea Sfântului Duh.

Dacă regii, preoţii, şi proorocii Vechiului Testament se numeau unşii lui Dumnezeu, chiar dacă se pecetluiau cu ulei obişnuit şi nedesăvârşit, cu atât mai mult sunt numiţi unşi ai Domnului cei care s-au pecetluit cu Pecetea Sfântă.

Evanghelistul Ioan scrie: "***ungerea pe care aţi luat-o de la El rămâne intru voi***" (I Ioan 2, 27), iar Sfântul Apostol Pavel subliniază acest adevăr: "***Cel ce ne întăreşte pe noi împreună cu voi, în Hristos, şi ne-a uns pe noi este Dumnezeu, Care ne-a şi pecetluit pe noi şi a dat arvuna Duhului în inimile noastre***" (II Cor. 1, 21-22). ***Ungerea în Duhul Sfânt, care este legată de iluminarea şi de limpezirea minţii, este arvuna Duhului şi pecetea lui Dumnezeu.***

În al doilea rând, prin Botez, omul primeşte arvuna Duhului, dar are posibilitatea să ajungă la plinirea acestuia.

Sfântul Grigorie Palama ***spune că aşa cum pruncul primeşte de la părinţii săi putinţă de a se face om matur şi moştenitor al averii părinteşti atunci când împlineşte vârsta potirivită, dar pierde moştenirea dacă între timp moare, la fel se întâmplă şi cu creştinul. Prin Botez, omul a primit puterea de a deveni fiu al lui Dumnezeu şi moştenitor al bunătăţilor veşnice, dar numai dacă între timp nu moare cu moarte duhovnicească, adică prin păcat. Aşadar, dacă omul pierde comuniunea cu Dumnezeu, murind duhovniceşte, el pierde şansa pe care a primit-o prin Botez. Desigur, harul nu se pierde, pentru că nu părăseşte inima omului, dar nu mai lucrează mântuirea.***

Hristos a dat poruncă uncenicilor Săi de a învăţa toate neamurile, "***botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, învăţându-le să păzească toate câte v-am poruncit Eu vouă***" (Matei 28, 19-20).
"Botezându-le" şi "învăţându-le să păzească" arată felul în care omul se împlineşte duhovniceşte.

În al treilea rând, atunci când harul de la Botez este acoperit de păcat, trebuie neapărat să urmeze botezul pocăinţei şi al lacrimilor; tunderea monahală se mai numeşte şi al doilea botez pentru că este începutul vieţii de pocăinţă şi de curăţire prin care omul reajunge la slava pierdută.

Despre acestea, Sfântul Grigorie, Episcopul Nisei, spune: "Lacrimile care curg ca într-o baie şi suspinele din rărunchii sufletului readuc încet-încet harul care se îndepărtase".

O singură lacrimă de pocăinţă are valoarea apei Botezului, readucându-l pe om în situaţia de dinainte. Desigur, această lacrimă trebuie să curgă din pocăinţă, după cum exprimă şi învaţă Biserica Ortodoxă.

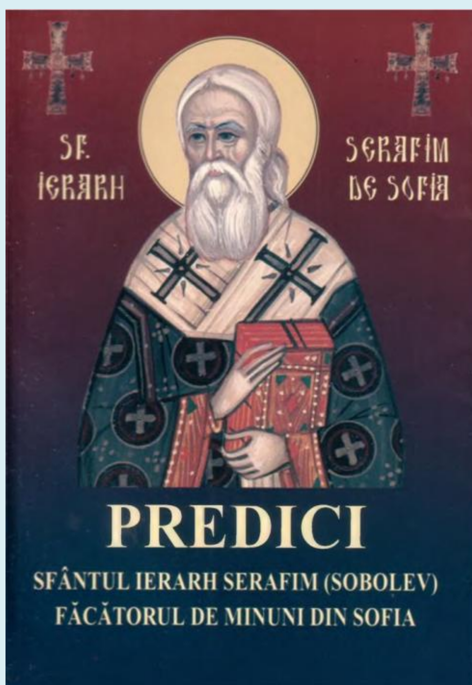
****

Hristos S-a botezat pentru a ţine Legea şi pentru a aduce harul Său în apă, în toată zidirea şi în om. În acest fel, El a dat fiecărui om puterea de a dobândi harul înfierii, care este Teofania (arătarea lui Dumnezeu) propriei noastre vieţi. Această arătare a lui Dumnezeu a fost începutul cunoaşterii de Dumnezeu. Deoarece ***cunoaşterea de Dumnezeu este un fapt existenţial, ea duce la mântuire.***

Septembrie 1994

(din: Mitrop. Hierotheos Vlachos,
Predici la Marile Sărbători,
Ed. Egumenita, 2008)

Sfântul ierarh Serafim (Sobolev) - Cuvânt la Botezul Domnului - Descoperirea harului Botezului ca primul scop

Ţinut în Biserica rusă „Sfântul Nicolae”
din oraşul Sofia, la 6/19 ianuarie 1947

Vă felicit, iubiţilor întru Hristos fiii mei, cu ocazia marii sărbători a Botezului Domnului! Domnul s-a botezat pentru ca să pună început botezului nostru.

În timpul dumnezeiescului Botez, Duhul Sfânt s-a pogorât în chip văzut asupra lui Hristos, Domnul Nostru, Care a venit pe pământ pentru a-L putea trimite mai apoi, pe acest Sfânt Duh neamului omenesc. Trimiterea harului Sfântului Duh, precum învaţă Domnul însuşi (Ioan 16, 7), apostolii Lui şi Sfinţii Părinţi ai Bisericii, a fost scopul venirii Lui în lume, al pătimirii şi morţii Lui pe Cruce.

O, dacă am cunoaşte deplin ce bine mare şi mântuitor este pentru noi harul Sfântului Duh, atunci am râvni acest bine din tot sufletul, ca pe cea mai scumpă comoară, care, după învăţătura Sfântului Antonie cel mare, este acel mărgăritar de mult preţ (Matei 13, 46) sau acea comoară ascunsă în ţarină (Matei 13, 44) pe care, după cuvintele lui Hristos, trebuie să o căutăm mai înainte de toate (Matei 6, 33).

Cu părere de rău, cea mai mare parte, chiar a creştinilor ortodocşi, nu ştiu nimic despre acest har. Nu avem ce vorbi despre catolici, la care acest har nu lucrează; despre luterani, la care nici nu există şi despre sectanţi, de exemplu evangheliştii, care şi-au făcut cuib aici, în Sofia, în locul bisericii germane. Nu avem ce vorbi despre păgâni, care nu au nimic creştinesc.

Adevărul, ca şi Dumnezeu însuşi în fiinţa Lui, la fel şi însuşirea Lui, şi Harul dumnezeiesc - sunt de nepătruns. Sunt de nepătruns chiar şi manifestările acestui har. Iată de ce dumnezeiescul psalmist a spus: În mare căile Tale şi cărările Tale în ape multe şi urmele Tale nu se vor cunoaşte (Psalmi 76,18).

Este clar că nu numai harul Sfântului Duh ca lucrare a lui Dumnezeu - căile şi cărările, dar şi urmele acestei lucrări dumnezeieşti, adică manifestările harului, sunt de neajuns pentru mintea noastră.

Totuşi, Domnul ne-a lăsat posibilitatea să simţim şi să trăim aceste manifestări ale harului Sfântului Duh. Aşa au cunoscut acest har Sfinţii Apostoli, când ei, după făgăduinţa lui Hristos, au fost botezaţi cu Duhul Sfânt şi harul s-a pogorât peste ei în chip de limbi de foc. Ei l-au simţit ca luminarea şi înţelepţirea minţii lor, până la pătrunderea adâncurilor înţelepciunii dumnezeieşti. Apostolii au simţit acest har, ca pe o putere de nebiruit în lupta împotriva răului, pentru împlinirea neabătută a tuturor poruncilor mântuitoare şi pentru săvârşirea semnelor şi minunilor nespuse. Ei au cunoscut acest har ca pe o fericire a Raiului, ca pe o bucurie dumnezeiască, pe care, după cuvintele lui Hristos, nimeni nu putea să le ia şi nici un necaz nu putea să le alunge.

După apostoli, aceste manifestări minunate ale harului au fost accesibile şi tuturor credincioşilor din momentul botezului lor. Aşa El a început să fie cunoscut şi de toţi oamenii sfinţi.

Totuşi, acest har, ca fericire a Raiului, ca pacea lui Hristos şi ca dragostea lui Hristos, pentru rugăciunile mari şi îndrăzneţe ale Sfântului Serafim de Sarov, a fost simţit odată şi de Motovilov, un om simplu şi păcătos. Este semnificativ că, înainte ca Motovilov să simtă manifestările harului, a văzut faţa Sfântului Serafim luminată de lumina dumnezeiască. Această lumină necreată este prima şi nelipsita manifestare a harului, pe care Domnul ne-o dă în dar la Botez.

- ✓ *Iată de ce înainte ca apostolii Petru, Iacov şi Ioan să cunoască pe muntele Taborului Împărăţia lui Dumnezeu, venind întru putere (Marcu 9,1), ei au simţit în inimi fericirea Raiului, Domnul S-a schimbat la faţă şi*

îmbrăcăminte: Şi pe când se ruga El, - se spune în Evanghelie, - *chipul feţei Sale s-a făcut altul şi îmbrăcămintea Lui albă strălucind (Luca 9, 29).*

- ✓ *Cu această lumină dumnezeiască s-a luminat şi faţa întâiului mucenic Ştefan. Şi aţintindu-şi ochii asupra lui, toţi cei ce şedeau în sinedriu au făzut faţa lui ca o faţă de înger (Fapte 6, 15).*

Sfântul Antonie cel mare era recunoscut după acea lumină dumnezeiască de care era inundată faţa lui. Aceeaşi strălucire harică se răspândea de pe feţele Sfântului Nicolae şi Sfântului Serafim de Sarov, mai ales când ultimul s-a împărtăşit cu sfintele lui Hristos Taine.

Această lumină harică era caracteristică tuturor sfinţilor, cu toate că ea nu era văzută de oameni. Ea era întotdeauna văzută de diavoli şi razele acestei lumini dumnezeieşti îi ardeau, fapt pentru care se temeau atât de mult de sfinţi. Uneori, această lumină a bineplăcuţilor lui Dumnezeu era observată şi de oamenii simpli, pentru mângâierea şi întărirea lor în credinţa şi viaţa creştină.

Spre acest har, spre manifestările lui, spre descoperirea lui trebuie să năzuim din toată inima, iubiţii mei, ca spre primul scop al întregii noastre vieţi. Dacă nu vom avea această râvnă, ne vom face vinovaţi de necinstirea Sângelui pe care L-a vărsat Domnul pe Cruce, ca să ne dea harul Sfântului Duh la Botez, pentru ca să-l descoperim în noi şi să-i înmulţim manifestările. Atunci vom fi asemenea slugii viclene şi leneşe, care, în loc să înmulţească talantul dat de la Dumnezeu, l-a îngropat în pământ (vezi Matei 25,18). Atunci vom fi asemenea fecioarelor nebune, ale căror candele au fost fără ulei şi de aceea şi fără foc, iar ele, ca urmare a lipsei râvnei pentru a plăcea lui Dumnezeu, au rămas în afara cămării mântuitoare (vezi Matei 25, 1 -13). Să nu ne fie nouă una ca asta!

- ⇒ *Să ţinem minte întotdeauna cuvintele Sfântului Simeon Noul Teolog, care a spus că cine nu are ca scop al vieţii descoperirea harului Botezului* acela nu *va moşteni Împărăţia cerească a lui Hristos.*
- ⇒ *La fel, niciodată să nu uităm cuvintele Sfântului Serafim de Sarov, care a spus că scopul întregii vieţi creştine trebuie să fie dobândirea harului Sfântului Duh, adică descoperirea lui în noi prin manifestările sale minunate.*

Cum trebuie să descoperim, să înmulţim şi să încălzim harul Sfântului Duh primit de noi la Botez? Noi trebuie să facem acest lucru prin împlinirea neabătută a poruncilor dumnezeieşti. În aceasta stă toată lucrarea mântuirii noastre şi calea vieţii mântuitoare. Da, este grea şi foarte îngustă această cale. De aceea Domnul

a şi spus: strâmtă este poarta şi îngustă este calea care duce la viaţă şi puţini sunt care o află (Matei 7, 14). Ce jalnic este că foarte mulţi dintre creştinii ortodocşi nu vor să meargă pe această cale îngustă a păzirii poruncilor mântuitoare, ci preferă să meargă pe calea cea largă a satisfacerii neînfrânate a poftelor proprii şi a voii proprii. Atunci Domnul ne trage aproape cu forţa spre mântuire şi în locul Crucii împlinirii poruncilor Lui, ne trimite Crucea unor dureri şi necazuri. În aceste cazuri ni se cere o răbdare fără cârtire a acestor necazuri, iar noi trebuie să căutăm nu să lepădăm greutatea aceastei Cruci, ci să împlinim cu măsură cuvintele lui Hristos: Prin răbdarea voastră veţi dobândi sufletele voastre (Luca 21, 19).

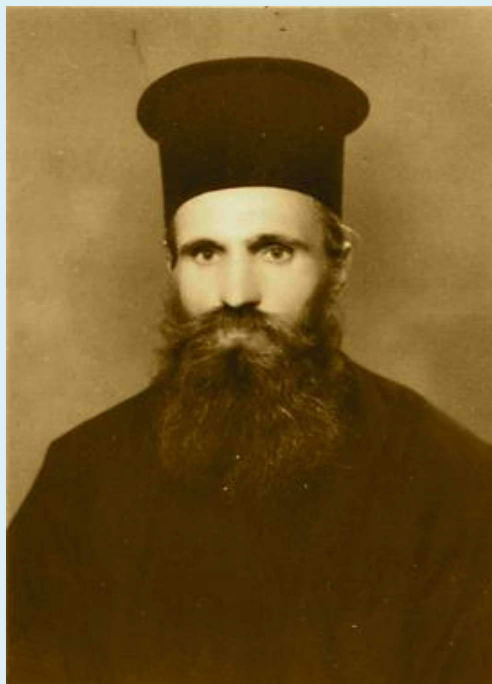
Dacă vom merge pe această cale mântuitoare având răbdarea creştină, atunci Domnul ne va pune mai sus decât marii nevoitori ai cucerniciei.

Odată, Sfinţii Antonie şi Teodosie cel mare au proorocit că la vremurile din urmă va slăbi râvna pentru nevoinţele vieţii creştine, iar asemenea Sfinţi Părinţi, care au strălucit în vremurile trecute prin nevoinţele şi darurile lor harice, nu vor mai fi. Evlavia va slăbi, iar călugării vor trăi în lume, nedeosebindu-se cu nimic de mireni. Dar printre aceşti creştini ai vremurilor din urmă, după cum au prezis Sfinţii Părinţi ai Bisericii, vor fi şi unii care se vor ascunde bine sub smerenie şi se vor mântui prin dureri şi necazuri. Ei vor fi în ochii lui Dumnezeu mai sus decât marii nevoitori de demult.

Aşadar, iubiţilor întru Hristos fiii mei, să păzim neabătut toate poruncile dumnezeieşti. Dacă ne vom face vinovaţi înaintea lui Dumnezeu prin călcarea şi necinstirea sfintelor porunci, să ducem răbdători şi smeriţi Crucea durerilor sufleteşti trimise nouă de la Dumnezeu. Atunci harul Sfântului Duh primit la Botez va străluci în noi prin lumina sa dumnezeiască şi prin alte manifestări minunate. Atunci se vor împlini în noi cuvintele minunatei cântări bisericeşti, pe care am auzit-o astăzi la Sfânta Liturghie: Câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi şi-mbrăcat; şi harul botezului ne va fi îmbrăcăminte întru Hristos.

Această îmbrăcăminte întru Hristos sau, ceea ce este acelaşi lucru, lumina harică dumnezeiască, ne va acoperi de toate uneltirile diavoleşti, de necazuri şi dureri. Ea ne va acoperi de toate năvălirile demonice, când sufletele noastre, după moarte, vor trece vămile văzduhului. Această îmbrăcăminte, acest har, primit la Botez, descoperit prin împlinirea poruncilor şi prin răbdarea necazurilor, ne va acoperi la înfricoşătoarea Judecată a lui Hristos. Ca haină de nuntă, acest har ne va duce în cămara cerească a Mântuitorului nostru şi va fi mijloc şi izvor de bucurie veşnică în Împărăţia cerească a Domnului nostru Iisus Hristos. Amin.

Sfântul Ioan Iacob Hozevitul - Stihuri pentru Litaniile de la Iordan

După modelul celor de la Sfântul Mormânt pe glasul 3

La Iordan în chip smerit
Ca un rob Te-ai botezat,
Firea apelor sfinţind,
Pre noi toţi ne-ai luminat.

Tu fiind mărturisit
De Părintele ceresc
Duhul Sfânt au întărit
Pre cuvântul părintesc.

Când din cer s-a auzit
Glasul ce Te-a arătat
Firea toată s-a uimit
Iară munţii au săltat.

Gol văzându-l pe Hristos
Apa mării au fugit,
Iar Iordanul sfiicios
Înapoi s-a tras grăbit.

Mâna Sfântului Ioan
Tremura când s-a atins
Să boteze în Iordan
Pe cel veşnic necuprins.

Pre al lumii Ziditor
Ca să-l vadă s-au sfiit
Cei de sus luminători
Şi în nori s-au învelit.

Iar balaurul gândit
Care-n apă sta ascuns
Sub picioare s-a zdrobit
De stăpânul Iisus.

Îngerii s-au spăimântat
Pre Stăpânul gol văzând
Şi cântând au lăudat
Sfântul Lui pogorământ.

Singur iadul s-au scârbit
Căci privind au înţeles
Că de-acum va fi lipsit
De vânatul cel ales.

Apa Sfântului Iordan
- Botezându-se Hristos -
A rămas ca un balsam
La tot omul credincios.

Cerul astăzi pogorând
Spre Iordan s-au aplecat
Căci se vede pe pământ
Sfânta Treime arătat

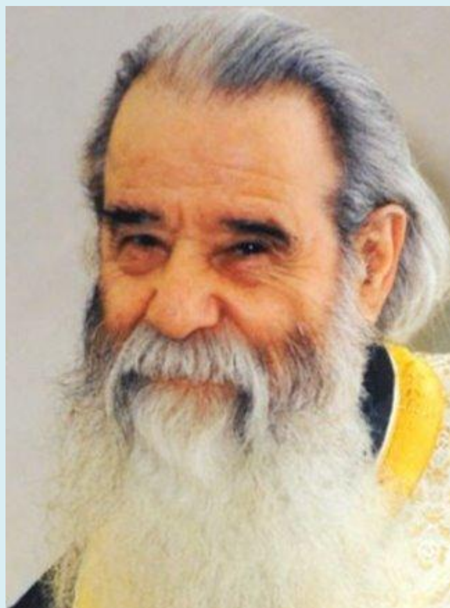
(credincioşii cântă în cor)

De la margini noi venim
Cei cu sufletul setos
Ca să ne învrednicim

De botezul lui Hristos.

(Acestea s-ar cădea să fie cântate când merge soborul cu închinătorii de la Mânăstire spre Iordan pentru a face Aghiasmă precum şi la întoarcere, iar în celelalte zile cântă la “Chinovic”)

Părintele Constantin Galeriu - Predică la Botezul Domnului

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Binecuvântaţi şi dreptmăritori creştini în cea sfântă Biserică a Domnului nostru Iisus Hristos! Pentru această sfântă zi - a Botezului - primească dragostea dumneavoastră un mic cuvânt, pentru că urmează şi slujba cea mare a sfinţirii celei mari a apelor. Dar un cuvânt smerit, de înţeles al praznicului de astăzi, aşa cum ni-l luminează dumnezeiasca Evanghelie pe care am ascultat-o şi o împărtăşim din nou:

"***În vremea aceea*** - zice dumnezeiescul Evanghelist Marcu, ucenic al Sfântului Apostol Petru care era de faţă când s-a petrecut acest fapt dumnezeiesc - ***a venit Iisus din Nazaretul Galileii şi s-a botezat în Iordan, de la Ioan. Şi îndată*** (în aceeaşi clipă) ***ieşind din apă, a văzut Ioan cerurile deschise şi Duhul Sfânt ca un porumbel pogorându-Se peste Dânsul. Şi glas s-a auzit din ceruri: Tu eşti Fiul Meu cel iubit, întru Tine bine am voit***"(Marc. 1, 9-11).

Să luăm aminte cum a zis Părintele ceresc lui Iisus, vorbind cu El: "**Tu eşti Fiul Meu cel iubit, întru Tine bine am voit**". Doamne, ce vrea să ne spună nouă acest cuvânt unic (asemenea tuturor cuvintelor Sfintei Evanghelii şi Scripturii)! Când din taina tainelor cerului Părintele ceresc Îi spune Lui Iisus: "Tu eşti Fiul Meu cel iubit”" Simţim oarecum o mustrare noi, oamenii, pentru că nu am fost vrednici să ne spună nouă, fiecăruia dintre noi: Tu sau voi sunteţi fiii mei cei iubiţi. Deşi psalmistul rostise tot din graiul Părintelui ceresc: "***Eu am zis: Voi dumnezei sunteţi şi toţi fii ai Celui Preaînalt***".

Dar în acelaşi timp tot psalmistul, inspirat, încredinţează mai înainte, în Psalmul 2 chiar, un cuvânt care se îngemănează tainic cu acesta din ziua botezului: "***Zis-a Domnul*** (adică Părintele ceresc) ***Domnului meu*** (Fiului lui Dumnezeu, Care e Domnul nostru): ***Tu eşti Fiul Meu, Eu astăzi Te-am născut***". Acest cuvânt e din veşnicie, mai înainte de veac. Celui care acum a venit la Iordan, Căruia Îi rosteşte Tatăl: "Tu eşti Fiul Meu cel iubit, întru Tine am binevoit", Îi rostise din veşnicie. "Tu eşti Fiul Meu. Eu astăzi Te-am născut". Deci naşterea din veci. O legătură revelatoare, iubiţilor, descoperitoare de înţeles.

Acelaşi, Tatăl, Căruia noi Îi spunem Tatăl nostru (pentru că Fiul Lui ne-a învăţat) dă cele două mărturii:

- una în veşnicie: "Tu eşti Fiul Meu, Eu astăzi Te-am născut" (adică în veşnicie, veşnicule Fiu al Meu. Căci Eu Tată fiind, din veci sunt Tată şi din veci am Fiu, pe Tine, Veşnicul Meu Fiu) (Ps. 2); şi
- a doua mărturie: acum, la botez, când Iisus a venit la Ioan.

Ioan boteza mulţimile, care îşi recunoşteau păcatele... ***Păcatul a însemnat despărţirea de Dumnezeu, care, la rândul ei, a însemnat despărţirea de însăşi menirea noastră.*** De aceea a zis un profet - un cuvânt de la Dumnezeu: "***Nu pe Mine M-aţi părăsit, ci pe voi înşivă***". Te cutremuri, şi ar trebui fiecare să se gândească la acest fapt: ***Când Îl părăseşti pe Dumnezeu te părăseşti pe tine însuţi; adică menirea ta, taina ta, rostul tău în faţa lui Dumnezeu şi în faţa creaţiei întregi.*** Şi atunci, în această conştiinţă a părăsirii, veneau oameni credincioşi (în felul lor: ai Vechiului Testament, ai Legii, ai Profeţilor) din vremea aceea şi prozeliţi ai căinţei, din alte neamuri.

Mergeau la Ioan, care îi boteza cu botezul pocăinţei, aşa cum am arătat duminica trecută. Iisus a venit şi El la botezul lui Ioan. De ce a venit?

Ioan, care primise - de la Dumnezeu Tatăl în Duhul Sfânt, tot prin Iisus - taina venirii Fiului lui Dumnezeu, taina lui Hristos, când Îl vede, tremură în faţa Lui: "***Eu trebuie să fiu botezat de Tine. Tu vii la mine?***".

Şi Iisus îi răspunde: "***Lasă acum. Aşa se cuvine, să plinim toată dreptatea***". Adică toată rânduiala Vechiului Testament, care pregătise lumea pentru Hristos: Legea şi poruncile; iar la porunci intra şi spălarea aceasta, a botezului cu apă, botez ritual. În vremea aceea era şi o comunitate monahală - a esenienilor - care, de asemeni, avea în rânduială acest botez al curăţirii. Şi la celelalte popoare erau spălări rituale: taina apei care spală, şi simbolul ei, când trăieşti mai adânc, ştiind că adâncul din tine (şi la orice făptură în proiectul ei) e spiritual. Rădăcina oricărei existenţe e spirituală.

Stă la temelia ei un proiect, un plan, o idee de la Creator. Deci erau aceste spălări rituale tot sub numele de botez.

Atunci, Iisus şi El împlineşte această rânduială a Vechiului Testament şi a întregii lumi vechi; pentru că El nu a venit să strice Legea ci s-o plinească (adică să o ducă la plinătate); să plinească Vechiul Testament, care se încheie aici; cum va spune Mântuitorul mai pe urmă (după Sfântul Luca): "***Legea şi proorocii au fost până la Ioan***", iar de acum înainte se vesteşte Evanghelia. ***Atunci Ioan a primit, cu smerenie, în faţa Stăpânului. Iisus n-a avut păcat de mărturisit, dar a primit actul simbolic, anume Şi-a plecat capul în apa Iordanului (aşa cum Îşi va pleca făptura lui umană pe cruce şi de pe cruce în mormânt, şi va ieşi la înviere), dezvăluind încă de aici, simbolic, taina înecării păcatului şi învierii.*** Atunci, spune Scriptura "***îndată ieşind*** (care arată că nu a urmat mărturia păcatelor pentru că era Cel fără de păcat), ***cerul s-a deschis*** (El a deschis cerul) ***şi Duhul Sfânt a coborât peste El în chip de porumbel şi glasul Părintelui ceresc s-a auzit: "Acesta este Fiul Meu cel iubit...***". Sfântul Marcu (ucenic al Sfântului Petru) spune: "***Tu eşti Fiul Meu cel iubit. Întru Tine am binevoit***” (aşa cum rostise din veşnicie: "Tu eşti Fiul Meu. Eu astăzi Te-am născut”" aşa şi acum, într-o a doua naştere). Şi întru Tine să fie toţi chemaţi, toţi pentru care am spus prin gura psalmistului: Voi dumnezei sunteţi, fii ai Celui preaînalt. De aceea Te-am trimis în lume, Fiul Meu: Mergi şi-Ţi mântuieşte fraţii! Întru Tine am binevoit (e toată bunăvoirea Mea). Făptura întreagă este operă a voinţei lui Dumnezeu; a bunei voiri a Părintelui ceresc, prin lucrarea Fiului şi în unitatea, în comuniunea, în sânul Duhului Sfânt Care ne strânge pe toţi. El este arzând în noi dorul după Fiul; aşa cum a coborât în chipul porumbelului peste Fiul, acum, la botez.

Şi... cum tâlcuiam, cu darul lui Dumnezeu, Iisus S-a botezat, dar nu pentru păcat; căci nu avea păcate. Iar a doua zi după botez, când Iisus a venit la Iordan, Ioan a arătat către Iisus şi le-a spus ucenicilor: "***Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii***".

Şi zic Părinţii (Sf. Ioan Gură de Aur): Ce a vrut să însemne acest cuvânt? Pe de o parte: L-a descoperit pe Iisus - Mielul; iar mielul e simbol al jertfei, care, la rândul ei, e puterea care înfrânge păcatul. Şi, mai adânc, jertfa nu e legată numai de păcat; e legată de taina creaţiei. Orice creaţie poartă în ea taina jertfei.

Şi o spun cu gând curat - de la Dumnezeu, nu de la mine - că aşa trebuie să trăiască omul, în orice act al lui, ca o stare de jertfă. Şi dacă ar trăi această conştiinţă de jertfă în actul cel mai intim, din care se odrăsleşte un copil în lume, dacă ai trăi conştiinţa jertfei, că dăruieşti ce ai curat în tine şi sfânt, în conştiinţa

unui act creator, dumnezeiesc, nu s-ar mai naşte handicapaţi şi bolnavi mintal, violenţi şi criminali, ci s-ar naşte - cum avem atâtea cazuri - oameni drepţi, curaţi, cuminţi, savanţi, înţelepţi şi sfinţi. Jertfă e taina tainelor actului creator.

De aceea a zis Ioan: "Iată Mielul Cel ce ridică păcatul lumii", ca să le arate celor de faţă: ***Iisus, care a venit la botez, nu e asemenea vouă, care veniţi să vă strigaţi păcatele; El a venit pentru păcatul vostru; pentru că El e Mielul, Cel ce ridică păcatul vostru. Prin însăşi întruparea şi naşterea Lui de la Duhul Sfânt şi din Fecioară a început ridicarea păcatului.***

Şi auziţi ce a spus Tatăl despre Iisus, Care S-a botezat acum: "Tu eşti Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit". Tu eşti Icoană, modelul tuturor celorlalţi; care dacă vor veni la Tine când Tu îi vei chema şi le vei zice: "***Veniţi la Mine toţi cei împovăraţi şi osteniţi, şi Eu vă voi odihni pe voi***", şi vor răspunde la sfinţenia Ta, la jertfa Ta, atunci voi spune şi despre ei : Prin Tine şi ei sunt fiii Mei. Voi întări cuvântul psalmistului: ***Eu am zis*** (am grăit din veci şi în timp): ***Voi dumnezei sunteţi, fii ai Celui Preaînalt, chemaţi să descoperiţi în voi chipul Fiului Meu.***

Şi atunci, Iisus a intrat în apele Iordanului ca un miel, prefigurând jertfa de pe cruce, moartea şi învierea, intrând în apele Iordanului şi sfinţindu-le... Cum ne vom ruga acum noi la această mare sfinţire: **"Să se sfinţească apa aceasta cu puterea, cu lucrarea, cu pogorârea Duhului Sfânt, să se pogoare spre apa aceasta lucrarea curăţitoare a Treimii, să i se dăruiască harul izbăvirii şi binecuvântarea Iordanului!".**

Şi noi auzim acum că atunci la Iordan şi vedem în duh Treimea Sfântă: Fiul Care era în apele Iordanului, Duhul Sfânt coborând, în chipul porumbelului (văzându-L deci), "ca un porumbel", şi glasul Părintelui ceresc auzindu-l; deci auzind şi văzând (aşa cum la Horeb Moisi a şi auzit cuvânt, dar a şi văzut - rugul care ardea dar nu se mistuia, rămânea verde, viu în Dumnezeul Cel viu) - cele două simţuri, care induhovnicite se înalţă, se transfigurează. De aceea rugăciunea cea mare, adresată Sfintei Treimi, începe: "***Treime mai presus de fire, Preabună, Preadumnezeiască...***".

Şi adresându-se Mântuitorului: "Te-am văzut prunc în iesle întru naştere, iar acum desăvârşit bărbat Te vedem , Dumnezeul nostru din Cel desăvârşit (Părintele ceresc). Astăzi Proorocul, Înaintemergătorul, se apropie de Stăpânul; cu frică sta înaintea Lui.

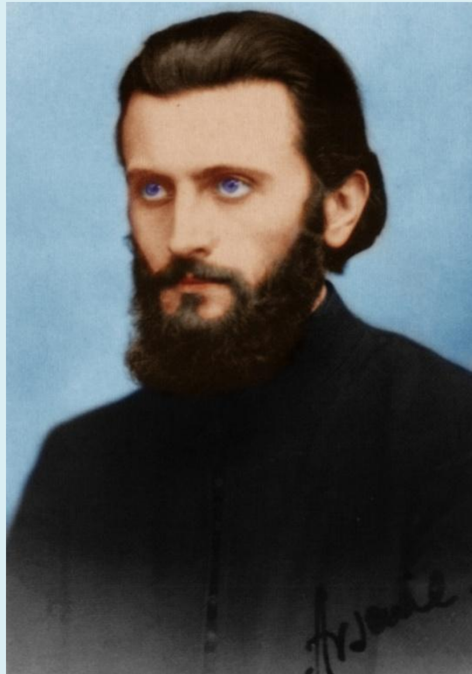
Apele Iordanului se prefac în vindecări; toată făptura se adapă cu curgeri tainice. (De aceea se numeşte aghiasma mare). ***Toate apele se sfinţesc astăzi din taina coborârii în apele Iordanului a Fiului lui Dumnezeu*** (***Care, am văzut, nu să-Şi spele păcatele a venit, ci să ridice păcatul lumii, sfinţind apa; şi sfinţind casele, pe care le-am văzut zilele astea când am mers, stropind şi sfinţind, atât de luminoase, atât de curate, parcă le simţeam înnoite... şi simţeam taina aceasta pe care numai Dumnezeu o poate face: a înnoirii inimilor şi a feţelor tuturor care au primit cu atâta bucurie şi nădejde sfinţirea***).

Azi păcatele oamenilor se curăţesc în apele Iordanului. Astăzi raiul s-a deschis oamenilor, Soarele dreptăţii ne luminează, azi ne-am uşurat de plânsul celui vechi, al lui Adam. Ne-am izbăvit de întuneric şi adunarea cea sfântă şi mult vestită a ortodocşilor se bucură. Stăpânul la botez merge să ridice firea omenească la înălţime. Cel neplecat Se pleacă robului ca să ne slobozească pe noi din robie. Împărăţia cerurilor am dobândit, împărăţia Domnului nu va avea sfârşit, pământul şi marea şi-au împărţit bucuria lumii şi lumea de veselie s-a umplut".

Iubiţilor, să trăim spiritual această taină, această bucurie, peste toate necazurile. De atâtea ori ne aflăm în faţa unui om îndurerat de un chin greu - în familie, în persoana lui - dar ***un singur cuvânt şi o singură scânteiere de har deodată îi schimbă durerea şi trăieşte în clipa aceea o deschidere a cerului în inima lui.*** Şi poţi să uiţi atunci durerea şi poţi să arunci, să îneci toată durerea de până atunci şi măcar pentru o clipă să trăieşti arvuna aceasta a bucuriei cereşti; cu care poţi să birui pe urmă necazurile şi durerile; din acea clipă în care te-ai împărtăşit de un strop de apă sfinţită, de un cuvânt dumnezeiesc al Evangheliei, de Trupul şi Sângele dumnezeiesc. Şi simţi că ai primit o arvună a învierii; a învierii pentru viaţa de aici şi pentru viaţa cealaltă. Dar biruind şi începând de aici, cu această credinţă şi nădejde şi putere harică pui noi şi mereu noi începuturi vieţii şi noi biruiri.

Prin Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită (Care S-a arătat la Iordan); pentru care ne rugăm şi noi să ne ţină nedespărţiţi în credinţă, în adevăr, în iubire, în lumină şi în bucurie divină şi inimă senină. Cu Maica Domnului şi cu toţi sfinţii. Amin.

Părintele Arsenie Boca – Botezul lui Iisus

Viaţa publică a lui Iisus e cuprinsă între cele două botezuri: Botezul în Iordan, de la Ioan, şi Botezul sfintelor Sale pătimiri, de la iudei.

Alarma pe care o dase Ioan, din pustia Iordanului, străbătuse toată Palestina; şi oameni simpli o aduseră şi în atelierul de tâmplărie al lui Iosif din Nazaret.

Iisus recunoscu chemarea. Timpul Lui venise.

Deşi era văr bun cu Ioan, nu s-au cunoscut, nu se văzuseră.

Lui Ioan i se descoperise doar atât: că şi Mesia va cere botezul său. Deci în zilele acelea a venit Iisus din Nazaretul Galileii la Iordan, amestecându-se în mulţimea care se boteza.

Iisus n-avea vreo vinovăţie de spus, dar s-a făcut una cu păcătoşii, mergând pe calea pe care ne-o va da de urmat.

Ioan, care auzise tot pomelnicul fărădelegilor, s-a mirat că înaintea lui vine un Om fără prihană, a cărui sfinţenie o simţea sufletul şi privirea sa aspră.

Deci Ioan îl oprea pe Iisus, simţindu-se el păcătos şi cerându-i botezul. Trebuia

însă împlinită Dreptatea - adică Legea -. Căci toată predica lui Ioan, botezul cu care boteza mulţimea, nu aveau alt rost decât, după înseşi cuvintele lui Ioan: „...*ca (Iisus) să fie arătat lui Israel*". (Ioan 1,31). Ioan s-a supus rânduielii dreptăţii.

Mâna de ţărână a zidirii a botezat creştetul Ziditorului făpturii.

Iisus, neavând nimic de mărturisit, se ruga. în faţa Sa se deschidea o eră nouă: era creştină.Cerurile se deschid. Lumina dumnezeiască se revarsă peste făptură şi Fiu; iar deasupra capului lui Iisus, Duhul Sfânt, luând chip de porumbel şi învăluindu-I fruntea, simbolizează Domnului Păcii o cunună. Iar glasul Părintelui II mărturiseşte: „Fiul Său prea iubit", în care a pus toată iubirea Sa pentru oameni. Aceasta e Teofania creştină (Arătarea lui Dumnezeu în Treime).

Ioan a văzut acestea şi a mărturisit că „***Acesta este Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii. Acesta este Fiul lui Dumnezeu***" (Ioan 1,29-34).

Cu această mărturisire, sub autoritate de prooroc, misiunea lui Ioan se încheie: „***De acum El trebuie să crească, iar eu să scad !***" (Ioan 3,30)

Dacă la botezul lui Ioan, Iisus n-a avut de mărturisit nici un păcat, misiunea Lui avea să-L încarce - pe nedrept - de toate fărădelegile lumii. ***El, sfinţenia întruchipată, avea să se facă - pentru noi - „păcat", pe care avea să-1 ţintuiască pe cruce, spălând omul în al doilea botez al Sfântului Său Sânge.***

- *Căci deşi era Domn al Păcii, venirea Lui era străfulgerare de sabie a unei alte împărăţii decât cea aşteptată de Israel.*
- *Deşi El era temelia întregului ritual ebraic, deşi spre El conduceau toate umbrele, simbolurile şi jertfele Templului, Iisus va fi „găsit" şi „strigat" vrăjmaşul şi distrugătorul lor, de către victimele „umbrelor".*
- *Deşi El dase Legea lui Moise în Sinai, Iisus va fi arătat la tot pasul ca un călcător de Lege.*
- *Deşi venise ca să strice lucrăturile diavolului, va fi vorbit că lucrează cu mai marele dracilor, că are pe Belzebul.*

Nimeni nu L-a înţeles; de aceea toţi s-au simţit datori să-I stea împotrivă.

Dar El s-a făcut om, una cu noi: trebuia să ia povara păcatelor şi a blestemelor omeneşti. Cel fără de păcat trebuia să sufere ocara păcatului. ***Iubitorul de pace, dătătorul păcii trebuia să rabde la un loc cu vrăjmăşia; chipul adevărului trebuia să sufere palmele minciunii; floarea neprihanei, gunoiul spurcăciunii.***

Pentru Iisus tot păcatul era o tortură.

Pe umerii lui Iisus, care-Şi lăsase slava Sa de Dumnezeu, ca să îmbrace slăbiciunea omenească apăsa, ca pe-o temelie, răscumpărarea lumii de sub tirania păcatului. De braţul Lui atârna mântuirea omului, iar cealaltă mână o întindea să prindă atotputernica iubire a lui Dumnezeu.

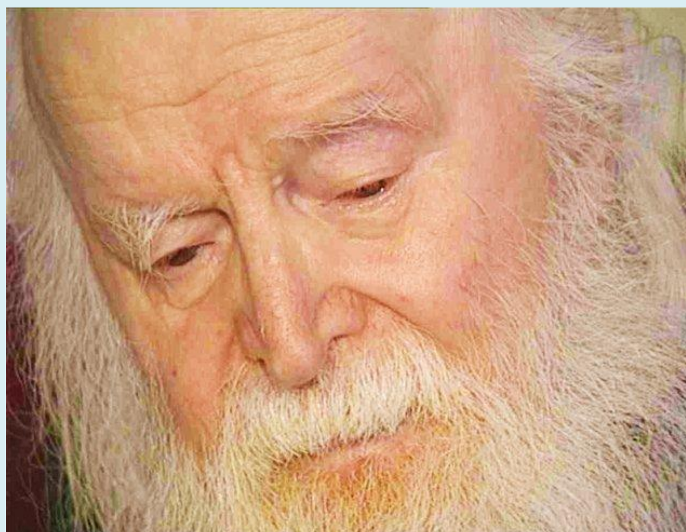
Acestea se topeau în rugăciunea lui Iisus pentru oameni, în apele înfiorate ale Iordanului. „***El a luat asupra-Şi durerile noastre şi cu suferinţele noastre S-a împovărat***" (Isaia 53,4).

Confirmarea glasului lui Dumnezeu L-a întărit pe Iisus pentru destinul Său în lume, care avea să fie apoi întărit cu al doilea botez, pe cruce. Cu aceasta Iisus a fost încărcat de Dumnezeu cu „***fărădelegile noastre ale tuturora***" (Isaia 53,6). Iisus mărturisea acum toate păcatele omului.

Şi iarăşi S-a rugat Iisus de iertare, pentru om: - ucigaşul lui Dumnezeu.

Prislop, 12.1.50, Botezul Domnului Matei 3,13-17
(sursa Cuvinte Vii - Pr.Arsenie Boca)

Părintele Sofian Boghiu – Cuvânt la Ajunul Botezului Domnului

Fraţi creştini, au trecut numai câteva zile de la Naşterea lui Iisus în staulul de la Betleem. Iisus Hristos, în marea Lui smerenie, primeşte a Se naşte acolo ca un rob, într-un staul. Iată însă că astăzi, în ajunul marii sărbători a Botezului Domnului, Iisus Hristos, la treizeci de ani împliniţi, vine pe malul Iordanului, în mijlocul unei mari mulţimi. Pe şesurile întinse ale Iordanului, mulţimi din toată Ţara sfântă erau cutremurate de glasul marelui botezător, sfântul Ioan. Ce putere a avut acest mare proroc care nu a făcut minuni, n-a vindecat bolnavi, n-a înmulţit pâini, însă a cutremurat mulţimile, încât întrebau cu frică ce să facă pentru ca să se poată mântui! Şi îi îndrumă să facă milostenie cât mai multă şi dreptate şi [să păzească] sfinţenia vieţii. Şi iată, în acest freamăt uriaş şi rar întâlnit în ţara sfântă, în jurul marelui proroc Ioan Botezătorul, apare şi Iisus din Galileea.

În vârstă de treizeci de ani, Iisus mergea încet, Se apropia de Ioan, printre mulţimi. Mulţimile nu-L cunoşteau încă, dar Ioan spunea despre El, arătându-L cu degetul: „***Iată Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii***”. Iisus Se apropie de el şi cere să fie botezat. ***Un dialog impresionant are loc acolo, pe malul Iordanului, între Iisus şi Ioan Botezătorul. Sfântul Ioan îi spune:*** „***Doamne, eu am nevoie să fiu botezat de Tine şi Tu vii la mine”? şi Iisus Îi spune:*** „***Lasă acum, Ioane, botează-Mă ca să împlinim toată dreptatea***”. ***Şi Ioan, cel cu chipul aspru, ca un mare profet din pustiurile Ţării sfinte, însă de o mare blândeţe şi de o mare smerenie, acceptă şi Îl botează pe Iisus Hristos.***

Când boteza sfântul Ioan Botezătorul, marea mulţime intra în apele Iordanului şi rămânea acolo până îşi spunea toate păcatele în public, după aceea ieşea din apă. Iisus Hristos însă a intrat în apă, a fost botezat şi îndată a ieşit din apă — spune

evanghelistul Matei care era acolo, era martor. Iisus a ieşit din apă, fraţi creştini, repede, pentru că nu a avut păcat. O spune El singur în faţa duşmanilor Săi: „***Cine Mă poate învinui pe Mine de păcat?***”

Însă în clipa aceasta s-a deschis cerul — acel cer din Orient, albastru şi luminos — şi din cer apare Duhul Sfânt în chip de porumbel peste Iisus Hristos, şi sfântul Ioan îl vede, iar un glas din cer se aude strigând: „***Acesta este Fiul Meu cel iubit, pe El să-L ascultaţi***”. ***În clipa aceasta, fraţi creştini, se arătă în lume, în văzul lumii întregi, Sfânta Treime: Tatăl rosteşte cuvintele: „Acesta este Fiul Meu cel iubit”, Duhul Sfânt în chip de porumbel şi Mântuitorul Iisus în apele Iordanului.*** Se mai arată încă o dată Duhul Sfânt, Treimea întreagă, pe Tabor, când Duhul Sfânt apare în chip de lumină, o lumină neobişnuită, Dumnezeu Tatăl, din nori, aceleaşi cuvinte spunând: „***Acesta este Fiul Meu cel iubit***” şi Fiul strălucind în marea lumină taborică, dumnezeiasca lumină.

Aceasta este marea sărbătoare de la Iordan; că mâine, acum aproape două mii de ani, a avut loc acest eveniment unic în istoria lumii, Botezul Fiului lui Dumnezeu. Întruparea a avut loc la Betleem, iar aici Botezul Domnului. ***De acum încolo se deschid cerurile, Duhul Sfânt se pogoară şi oamenii se apropie cu toată încrederea de Dumnezeul cel Treimic, Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt.***

Fraţi creştini, sfinţii Părinţi, şi în mod deosebit ***Sfântul Ioan Damaschinul*** concentrează aceste lucruri şi ***ne învaţă că de-a lungul istoriei lumii sunt opt botezuri*** — şi am să le citesc din Dogmatica sau Izvorul de învăţătură al sfântului Ioan Damaschinul, acest mare teolog, acest mare Părinte bisericesc al sfintei noastre Ortodoxii.

- Primul botez, spune sfântul Ioan, a fost botezul potopului. Se ştie, cuvântul „botez” vine de la un cuvânt grecesc, baptizo, care însemnează „a scufunda”. Deci aici a fost scufundarea lumii întregi pentru păcatele lor şi ale noastre.
- Al doilea botez, “prin mare şi nor” în pustiul Sinaiului, când poporul ales venea din Egipt în Ţara sfântă (…).
- Al treilea, botezul legii vechi, căci “tot cei necurat se spală cu apă, ba încă îşi spală şi hainele, şi astfel intră în tabără”, tot prin pustiul Sinaiului.
- „Al patrulea botez e botezul lui Ioan”, pe care-l întâlnim, iată, mâine, care a fost introductiv şi conducea la pocăinţă pe cei botezaţi, ca să creadă în Hristos. «***Eu***», spune sfântul Ioan Botezătorul, «***vă botez pe voi cu apă, dar Cel care vine după mine vă va boteza pe voi cu Duhul Sfânt şi cu foc***». Aşadar, Ioan curăţeşte mai dinainte prin apă, în vederea Duhului.
- Al cincilea botez este Botezul Domnului, Mântuitorul Hristos, cu care S-a botezat El însuşi. Se botează, nu pentru că El a avut nevoie de curăţire, ci

pentru că Şi-a impropriat curăţirea mea”, [...], a noastră a tuturora, „ca să «zdrobească capetele balaurilor din apă», ca să înece păcatul, ca să înmormânteze pe tot Adamul cel vechi în apă, ca să sfinţească pe Botezător”, pe sfântul Ioan, „ca să împlinească Legea, ca să descopere taina Treimii, ca să ne dea nouă pildă şi exemplu de a ne boteza şi noi. Noi ne botezăm cu Botezul desăvârşit al Domnului, cel prin apă şi prin Duh. Se zice că Hristos botează cu foc, pentru că a revărsat harul Sfântului Duh peste sfinţii apostoli în chipul limbilor de foc, după cum spune însuşi Domnul: «***Ioan v-a botezat pe voi cu apă, dar voi veţi fi botezaţi cu Sfântul Duh şi cu foc, nu mult după aceste zile***»”— le spunea Mântuitorul în ziua întâi a învierii, apostolilor Săi.

- „Al şaselea botez este botezul prin care se dau pocăinţă şi lacrimi, care este cu adevărat greu.
- Al şaptelea botez este botezul prin sânge şi mucenicie, cu care însuşi Hristos S-a botezat în locul nostru. El este foarte cinstit şi fericit, pentru că nu se pângăreşte a doua oară cu întinăciunea.
- Al optulea botez şi ultimul nu este mântuitor, ci pe de o parte distruge răutatea — căci nu mai guvernează răutatea şi păcatul — iar pe de altă parte pedepseşte necontenit. Acesta e botezul focului celui veşnic, după Judecata obştească”.

„Mărturisim un botez spre iertarea păcatelor, spre viaţa de veci. Botezul arată moartea Domnului. Ne îngropăm, deci, prin botez împreună cu Domnul, după cum spune dumnezeiescul Apostol. După cum o dată s-a săvârşit moartea Domnului, tot astfel o dată trebuie să ne şi botezăm”.

Sunt oameni, anumite secte, în care dacă intră cineva, îl botează a doua oară. Săvârşesc un foarte mare păcat.

„Ne botezăm după cuvântul Domnului în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, iar prin aceste cuvinte suntem învăţaţi mărturisirea în Tatăl, în Fiul şi în Duhul Sfânt. Aşadar toţi cei care au fost botezaţi în Tatăl, în Fiul şi în Duhul Sfânt şi au fost învăţaţi prin aceasta o singură fire a Dumnezeirii în trei ipostasuri, şi se botează din nou, aceştia răstignesc încă o dată pe Hristos, după cum spune dumnezeiescul Apostol: «***Căci este cu neputinţă ca cei odată luminaţi prin botez (…), să se înnoiască iarăşi prin pocăinţă, pentru că ei răstignesc pentru a doua oară pe Hristos, Îl batjocoresc***»”.

Asta fac cei ce se botează a doua oară, cu obrăznicia şi cu trufia lor.

„Dar toţi cei care nu au fost botezaţi în Sfânta Treime, trebuie rebotezaţi (…).

Dumnezeu ne-a făcut pe noi pentru nestricăciune", pentru cer, pentru Rai, pentru lumină, „dar pentru că noi am călcat porunca Lui mântuitoare, ne-a condamnat la stricăciunea morţii. Totuşi, ca să nu fie răul veşnic, S-a pogorât, în virtutea milostivirii Sale, spre robi, şi făcându-Se asemenea nouă, ne-a răscumpărat prin patima Sa. Ne-a izvorât nouă, din sfânta Lui coastă, izvorul iertării. Aşa, apa izvorâtă din coasta Sa este spre renaştere şi inundarea păcatului şi a stricăciunii, iar sângele este băutura pricinuitoare vieţii veşnice", adică Sfânta Împărtăşanie.

„Ne-a dat poruncă să renaştem prin apă şi prin Duh Sfânt, deoarece prin rugăciune şi invocare", prin chemarea aceasta a Duhului Sfânt, „Sfântul Duh se pogoară asupra apei. Dar, pentru că omul este suflet şi trup, ne-a dat dublă şi curăţirea, prin apă şi prin Duh Sfânt. Duhul pe de-o parte reînnoieşte în noi starea după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, iar apa, pe de altă parte, curăţeşte, prin harul Duhului Sfânt, corpul de păcat şi îl eliberează de stricăciune. Apa împlineşte icoana morţii, iar Duhul dă arvuna vieţii".

Fraţi creştini, aceste lucruri vi le-am spus acum, ca să ne dăm seama cu toţii ce înseamnă marea taină a sfântului botez.

- *Prin Naşterea Domnului Iisus Hristos, Dumnezeu S-a smerit până la întruparea Lui în chip de rob.*
- *Prin Botezul Domnului, omul s-a îndumnezeit.*

Fără să ne dăm seama destul de bine, botezul, fraţi creştini, însemnează renaştere, naşterea din nou a făpturii omeneşti. Se creează o nouă făptură sufletească, omenească, duhovnicească. Pruncul care se scufundă în apa botezului e luminos ca un înger, fără prihană, fără păcat şi fără patimi. Păcatul strămoşesc s-a distrus şi păcatul până în clipa aceasta, a botezului, de asemenea a fost desfiinţat, încât pruncul apare în lumina dumnezeirii.

De aceea, fraţi creştini, trecând prin taina botezului, Botezul Domnului, amintim de botezul nostru creştin, de pruncia noastră, de sfinţenia vieţii noastre; ***să ne străduim, fraţi creştini, să o înviem, să ne rebotezăm prin pocăinţă şi lacrimi***, cum spune la al cincilea botez despre care vorbeşte sfântul Ioan Damaschinul. ***Să ne păstrăm în curăţia şi în sfinţenia vieţii noastre***, ştiind foarte bine, cum spune sfântul apostol Pavel, că ***în Împărăţia lui Dumnezeu nimic necurat nu intră***, numai sfinţenia, numai curăţia, numai lacrimi de pocăinţă — numai atât intră acolo. Când intrăm cu tot bagajul de spurcăciuni ale vieţii, suntem aruncaţi de la intrare. Îngerii păzitori cu săbii de foc ne aruncă de la faţa lui Dumnezeu. De aceea să fim cu grijă pentru viaţa noastră, pentru că vom da seama de orice păcat

nemărturisit şi neiertat. Să fim mai atenţi la viaţa noastră, ca s-o săvârşim în frică de Dumnezeu, în împlinirea poruncilor şi în sfinţenia pe care Dumnezeu o vrea de la noi. Amin.

(Rostit duminică 5 ianuarie 1986, la Liturghie)

(din: Părintele Sofian, Editura Bizantină, 2007, Bucureşti)

Părintele Iosif Trifa – Despre Sfântul Ioan Botezătorul şi Botezul Domnului

Începerea Evangheliei lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Precum s-a scris în prooroci: „***Iată, Eu trimit pe îngerul Meu înaintea feţei Tale, care va găti calea Ta înaintea Ta. Glasul celui ce strigă în pustie: Gătiţi Calea Domnului, drepte faceţi cărările Lui***”. ***Era Ioan botezând în pustie şi propovăduind Botezul Pocăinţei, întru iertarea păcatelor.*** Şi mergeau la dânsul tot ţinutul Iudeii şi toţi cei din Ierusalim şi se botezau de către el în râul Iordan, mărturisindu-şi păcatele. Şi era Ioan îmbrăcat în piei de cămilă şi cu brâu de curea împrejurul mijlocului său şi mânca acride şi miere sălbatică. Şi propovăduia, zicând: ***Vine după mine Cel mai tare decât mine, Căruia nu sunt vrednic, plecându-mă, să-I dezleg cureaua încălţămintelor Lui. Eu v-am botezat pe voi cu apă, iar Acela vă va boteza pe voi cu Duhul Sfânt.*** (Mc 1, 1-8)

Atunci a venit Iisus din Galileea la Iordan către Ioan, ca să fie botezat de către el. Ioan îl oprea pe El, zicând: ***Eu am trebuinţă să fiu botezat de Tine, şi Tu vii la mine?*** Şi, răspunzând Iisus, a zis către el: „***Lasă acum, că aşa este de cuviinţă nouă ca să plinim toată dreptatea. Atunci L-a lăsat pe El. Şi botezându-Se, Iisus îndată a ieşit din apă; şi, iată, s-au deschis Lui cerurile şi a văzut pe Duhul lui Dumnezeu pogorându-Se, ca un porumb, şi venind peste Dânsul; Şi, iată, glas din ceruri, zicând: Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru Care am binevoit!*** (Matei 3, 13-17)

Minunată a fost ivirea lui Ioan Botezătorul în lume! Un om a început o predică, o viaţă nouă. Nimeni nu cunoştea anume pe acest om şi nu ştia de unde vine. N-avea

nici în îmbrăcămintea, nici în înfăţişarea lui ceva atrăgător. Nu era nici mare învăţat şi totuşi toţi iudeii alergau la dânsul şi se botezau în râul Iordan.

- *Ioan câştiga sufletele cu vestea cea bună că soseşte un Mântuitor;*
- *câştiga sufletele cu căldura şi dragostea cu care Îl vestea pe acest Mântuitor şi chema pe oameni la pocăinţă, la o schimbare a vieţii, la o viaţă nouă.*
- *Ioan câştiga suflete prin pilda vieţii sale. Însăşi viaţa lui era o predică de înfrânare şi de viaţă pusă cu totul în slujba Domnului.*

Predica şi viaţa lui Ioan arată şi azi calea spre Mântuitorul.

- *Ioan e şi azi glasul celui ce strigă – azi, mai tare ca oricând – în pustia acestei vieţi: Pocăiţi-vă de păcatele voastre, căci Mântuitorul şi darul mântuirii au venit de mult.*
- *Ioan e şi azi o predică de mustrare -azi, mai aspră ca oricând – pentru cei care se îmbuibă în mâncăruri, în petreceri, în fălii şi beţii.*
- *Predica lui Ioan e şi azi o pildă că adevărul creştin trebuie spus fără cruţare, aşa cum l-a spus el fariseilor şi lui Irod-împăratul,chiar cu preţul vieţii.*

Minunate au fost predica lui Ioan şi botezul lui, dar totuşi predica şi botezul lui au fost numai o pregătire pentru Cel Ce a venit să boteze cu „***Duh Sfânt şi cu foc***”. Acest botez s-a pogorât peste Iisus în râul Iordanului.

Prin darul botezului din râul Iordan, Mântuitorul a spălat păcatul strămoşesc şi a înnoit omenirea prin apă şi prin Duh. Acest dar al înnoirii şi al naşterii din nou a trecut apoi asupra fiecărui om. ***Prin darul Botezului, fiecare om se spală de păcatul strămoşesc şi se naşte a doua oară pentru Împărăţia lui Dumnezeu.***

Mare taină este Sfântul Botez! Când se botează pruncii, li se ung cu „***pecetea darului Duhului Sfânt***” fruntea, gura, ochii, urechile, mâinile, pieptul şi picioarele. ***Asta înseamnă că cel născut din nou, prin Taina Botezului, trebuie să-şi pună în slujba Domnului şi în ascultare de Domnul mintea, graiul, ochii, urechile, mâinile, inima, picioarele, adică toată viaţa şi purtările lui.*** Ce bine ar fi să fie aşa! Dar cei mai mulţi oameni, după ce cresc mari, părăsesc darul şi puterea Duhului Sfânt şi slujesc păcatelor, de aceea nu se văd în viaţa lor „***roadele Duhului”: iubirea, pacea, îndelungă-răbdarea, bunătatea, credinţa, blândeţea, înfrânarea…*** (Gal 5, 22), ***ci se văd roadele trupului: pizmele, uciderile, beţiile, ospeţele cele cu cântece şi alte asemenea acestora*** (Gal 5, 21).

Dacă darul Botezului ne-a făcut „fiii lui Dumnezeu”, apoi şi trebuie să trăim ca fii ai lui Dumnezeu şi ca fraţi laolaltă.

Dacă darul Sf. Botez face din corpul nostru „casa Duhului Sfânt*” (I Cor 6, 19), ***apoi şi trebuie să trăim în Duhul lui Dumnezeu. Dacă la Botez ne lepădăm de satan şi „de toate lucrurile lui”, apoi să şi trăim această viaţă.

În cartea Faptele Apostolilor, la cap. 19, se spune că Apostolul Pavel, sosind la Efes, a aflat pe unii învăţăcei care erau botezaţi numai cu botezul cu apă al lui Ioan. ***„Luat-aţi Duh Sfânt?”, i-a întrebat Pavel. „Nici n-am auzit că este Duh Sfânt, răspunseră cei botezaţi “*** (19, 1-6).

Cei mai mulţi creştini sunt parcă şi azi ca acei din Efes: rămaşi numai la botezul cu apă, căci focul şi puterea Duhului Sfânt lipsesc cu totul din viaţa şi purtările lor. ***Taina cea mare a Sfântului Botez aceasta este: să trăieşti o viaţă aprinsă, cuprinsă şi cârmuită de darul Duhului Sfânt.***

Dragă cititorule!

- Pe lângă botezul ce-l primim în braţele naşilor, şi noi trebuie să ne încreştinăm, prin căinţă, prin întoarcerea către Dumnezeu, prin renaştere sufletească.
- Pe lângă botezul din braţele naşilor, noi trebuie să trecem mereu prin focul şi botezul cel curăţitor de păcate al Duhului Sfânt şi să ne spălăm mereu în apele credinţei şi în lacrimile căinţei. Acesta este botezul pe care îl cerem când ne rugăm cu Psalmistul: „***Stropi-mă-vei cu isop şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi… inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule***”…

Acesta este botezul sufletesc şi aceasta este apa cea curăţitoare despre care aşa de frumos spun cetaniile de la praznicul Botezului:

„***Aşa grăieşte Domnul: Cei însetaţi veniţi la ape şi beţi fără de argint şi fără preţ***” (…)

„***Acestea zice Domnul: Spălaţi-vă şi vă curăţiţi… scoateţi vicleşugurile din inimile voastre. Părăsiţi-vă răutăţile voastre, învăţaţi-vă a face bine! Căutaţi judecata, izbăviţi pe cei năpăstuiţi, faceţi dreptate văduvei şi săracului (…) Şi atunci, de vor fi păcatele voastre ca mohorâciunea, ca zăpada le voi albi; şi de vor fi ca roşala, ca lâna le voi albi***” (Is 1, 16). **Aceasta este Taina cea mare a Botezului: curăţirea de păcate şi înnoirea vieţii.**

Apa şi focul lui Ilie

Proorocul Ilie, când s-a suit pe munte să descopere pe preoţii cei mincinoşi ai lui Baal, a turnat peste jertfă de trei ori apă şi apoi s-a rugat pentru focul din cer, care s-a pogorât şi a aprins jertfa.

Această jertfă a închipuit şi închipuie Taina cea mare a Sfântului Botez. Apa şi focul fac şi astăzi Botezul cel adevărat: ***apa îl spală pe om, şi focul Duhului Sfânt îl aprinde pentru Hristos.***

La Botezul Domnului

La Botezul Domnului, Duhul în chip de porumb S-a arătat. Botezul Domnului este şi praznicul Duhului Sfânt. ***Câţi însă cunosc cu adevărat pe Dumnezeu-Duhul Sfânt?*** Trăim un creştinism ce şi-a pierdut puterea, tocmai fiindcă lipseşte din el „porumbelul” Duhului Sfânt.

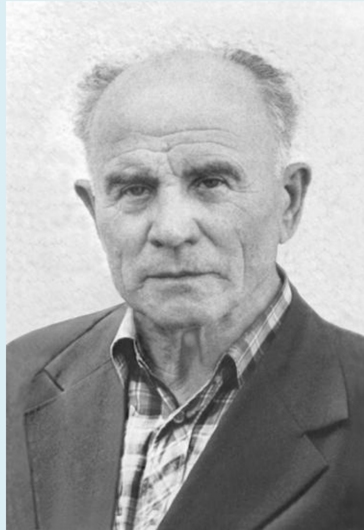
Cred oamenii într-un Dumnezeu, ştiu cum S-a născut şi cum a murit Iisus Hristos, dar n-au pe Duhul Sfânt prin Care se revarsă în lume şi în suflete darurile cerului de Sus.

Voi spune o asemănare. *Soarele ne dă lumină, căldură şi viaţă. Fără darurile lui, pământul şi oamenii s-ar prăpădi. Dar acest dar al soarelui ni se dă nouă prin atmosferă. Pământul e înconjurat de un strat de aer de 8-9 mii de kilometri. Acest strat de aer, această atmosferă, preface razele soarelui în căldură, lumină şi viaţă. Atmosfera restrânge razele soarelui şi le preface în lumină şi căldură potrivită. Atmosfera ne dă şi ploaia cea binefăcătoare. Fără de această atmosferă n-ar putea trăi pe pământ nici un vierme şi nici un fir de iarbă. Dacă n-ar fi stratul de aer, ziua soarele ar arde tot, iar noaptea ar îngheţa tot. Pământul nostru ar fi o lume pustie şi fără viaţă, aşa cum e luna. Sunt planete care n-au atmosferă. Spun astronomii că cele mai multe planete n-au atmosferă. Ele sunt nişte lumi pustii şi fără viaţă. Soarele luminează şi pentru ele, dar n-au atmosferă care să le prefacă acest dar în viaţă.*

Ce minunată icoană este această rânduială a firii şi pentru rânduiala cea tainică a mântuirii sufletului!

(Părintele Iosif Trifa, din “Tâlcuirea Evangheliilor duminicilor de peste an”)

Traian Dorz – Cel ce botează cu Duhul Sfânt…

„***Eu nu-L cunoşteam, dar Cel ce m-a trimis să botez cu apă mi-a zis: «Acela peste Care vei vedea Duhul pogorându-Se şi oprindu-Se este Cel ce botează cu Duhul Sfânt.***»“ (Ioan 1, 33)

Cunoaşterea Domnului Iisus este o descoperire a Tatălui Ceresc, este un dar şi un har pe care Însuşi Tatăl şi Dumnezeul nostru le face acelora ce găseşte El cu cale să le facă.

Iar El face acest dar şi har mântuitor oricui doreşte să-L primească şi să se mântuiască prin El.

Neîncetat se tot spune vestea cea mai mare şi mai cutremurătoare care s-a auzit vreodată, că ***atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât a dat pe singurul Său Fiu, pentru ca oricine va crede în El, să nu piară, ci să aibă viaţa veşnică***… Şi se tot spune aceasta neîncetat, pentru că în curând se va vedea, o dată şi pe totdeauna, ce mare şi cutremurătoare a fost în adevăr această dragoste şi Jertfă dumnezeiască, dată pentru mântuirea omenirii. O vor vedea şi se vor uimi veşnic de slava ei cei ce au crezut şi au primit-o. O vor vedea şi se vor boci veşnic pentru pierderea ei cei care n-au crezut şi au lepădat-o.

O suflet drag, nu vrei şi tu să-L cunoşti pe Domnul Iisus? Sau nu ştii cum poţi să-L cunoşti?
Roagă-L cu lacrimi fierbinţi şi cu o dorinţă puternică şi stăruitoare, pentru ca Tatăl Ceresc să ţi-L facă şi ţie cunoscut pe Fiul Său Cel scump, Mântuitorul tău

iubit. El te va asculta şi ţi-L va face cunoscut, fiindcă nimeni nu cunoaşte pe Fiul decât Tatăl (Mat. 11, 27).

Fiu adevărat al lui Dumnezeu este numai acela peste care vezi Duhul nu numai coborându-Se, ci şi oprindu-Se asupra lui.

Adică acela care, dacă s-a născut din nou – şi trăieşte ca un om nou. Dacă a venit la Dumnezeu – şi rămâne în Dumnezeu. Dacă a început o viaţă nouă duhovnicească – o şi duce cu statornicie rodnică până la sfârşit.

Despre Domnul Iisus, Fiul lui Dumnezeu, este scris:

- *că El este Biruitorul, Care, dacă a început o luptă – o şi duce până la biruinţă (1 Cor. 15, 24-26).*
- *Că El este Lucrătorul, Care, dacă a început o muncă, o şi continuă până la sfârşit (Ioan 17, 4).*
- *Că El este Învăţătorul, Care, dacă a pornit o învăţătură, nu încetează până când îi şi învaţă pe ai Săi tot adevărul (Ioan 15, 15).*
- *Şi El este Mântuitorul, Care, dacă a venit să aducă o mântuire, a şi adus-o deplină. A adus-o pentru toţi oamenii. Şi îi va şi duce pe toţi cei care au primit această mântuire a Lui până la locul slavei veşnice, pregătit de El pentru toţi cei care-L vor fi primit şi urmat cu adevărat (Ioan 14, 2-3; F. Ap. 4, 11-12; Mat. 11, 27).*

Ferice de cei care L-au primit şi Îl primesc pe El ca Mântuitor, Îl urmează ca Învăţător şi Îl slujesc ca pe un Împărat.

Toţi aceştia – dacă rămân statornici până la sfârşit – se vor bucura veşnic de toate adevăratele şi marile Lui făgăduinţe.

Botezul cu Duhul Sfânt este o lucrare mare şi dumnezeiască. Acest botez nu-l poate face decât Domnul Iisus Singur, fiindcă numai El are această putere, pe temeiul biruinţei Sale în marea luptă contra diavolului. Pe temeiul Jertfei Sale în marea lucrare a mântuirii. Şi pe temeiul sfinţeniei Sale în marea ascultare a Lui faţă de toată voia Tatălui.

Botezul cu Duhul Sfânt nu este nici lucrarea vreunui om, nici a vreunui cult, nici a vreunei stăruinţe şi frământări nervoase. Ci **botezul cu Duhul Sfânt este numai revărsarea darului ceresc cu care Domnul Iisus îi împărtăşeşte pe cei care**

împlinesc faţă de El cele trei condiţii pe care El le-a împlinit faţă de Tatăl Ceresc, şi anume:

- *biruinţa în lupta contra păcatului şi a diavolului;*
- *jertfa şi jertfirea în lucrarea mântuirii Sale;*
- *şi sfinţirea în lucrarea ascultării de toată voia Sa.*

Fără aceste trei condiţii nimeni n-a primit niciodată botezul cu Duhul Sfânt.

Oricine nu-şi dă toate silinţele să unească cu credinţa fapta, apoi cunoştinţa, înfrânarea, răbdarea, evlavia, dragostea de fraţi şi iubirea de oameni – acela, oricâte stăruinţe ar depune pentru a primi botezul cu Duhul Sfânt, în zadar. Cine nu le are pe acestea din belşug în el este un orb, umblă cu ochii închişi şi a uitat că a fost curăţit de vechile lui păcate (2 Petru 1, 5-11). De acesta, plinătatea Duhului va fi totdeauna departe.

Să nu se înşele nimeni în privinţa aceasta, fiindcă duhul mincinos mai ales aici lucrează cu foarte mare vicleşug, făcându-i pe mulţi să creadă că harul botezului cu Duhul Sfânt se poate dobândi şi fără biruinţa asupra păcatului, fără jertfa vieţii şi fără sfinţirea ascultării depline. Aceasta este cu neputinţă în alt fel.

Mulţi stăruiesc pentru dobândirea botezului cu Duhul Sfânt nu pentru a-L sluji şi slăvi pe Dumnezeu cu o viaţă mai predată, cu o jertfă mai deplină şi cu o ascultare mai sfântă, – ci pentru a se mândri cu aceasta pe ei înşişi şi faţă de alţii. Unor astfel de îngâmfaţi duhul mincinos le dă falsul „botez“ al său, prefăcut şi mincinos, spre pierzare (2 Tes. 2, 9-12).

Fraţilor şi surorilor, rugaţi-vă Domnului să vă ajute să umblaţi în smerenie, după virtuţile Mântuitorului, pentru ca El să vă dea botezul cu Duhul Sfânt.

Şi să vă ferească de umblarea îngâmfării, ca să nu cădeţi în mrejele duhului mincinos, fiindcă cei ce cad în ele, adesea, nu mai scapă niciodată.

Rugăciune

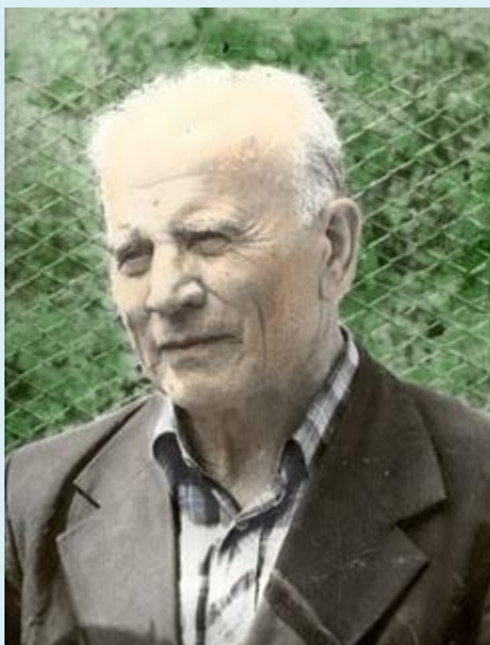
O Marele nostru Mântuitor, Iisuse Doamne, Te rugăm dă-ne Duhul Tău Sfânt, prin care să luptăm cu biruinţă contra tuturor păcatelor din noi, apoi să fim în stare de orice jertfă pentru lucrarea Evangheliei Tale. Şi apoi să ducem o viaţă sfinţitoare în toată ascultarea, smerenia şi înfrânarea Ta, – pentru ca astfel să ne

învred-nicim şi noi de dumnezeiescul botez adevărat cu Duhul Sfânt şi cu plinătatea Lui slăvită.

Amin.

(Traian Dorz, din «Hristos – Dumnezeul nostru »)

Traian Dorz – Fost-a om trimis de Dumnezeu

„***A venit un om trimis de Dumnezeu: numele lui era Ioan.***“

Orice neam de oameni şi orice epocă din viaţa omenirii şi-au avut oamenii mari, oamenii trimişi de Dumnezeu, care să le aducă soliile alese, să le aducă binefacerile mari şi să le arate căile adevărate. Dar, în împrejurări cu totul deosebite, Dumnezeu a trimis oameni unici, cu solii unice.

Ioan Botezătorul a fost trimis cu o solie unică.

Vorbind într-un fel deosebit decât toţi ceilalţi înaintaşi ai săi prooroci, Ioan Botezătorul a produs în poporul în care urma să Se arate Hristos o mişcare unică. Pregătind astfel calea şi arătarea Domnului Iisus Hristos într-o atmosferă pregătită şi gata să-I audă Evanghelia Sa. De aceea şi numărul celor care L-au urmat de la început pe Mântuitorul şi interesul cu care Îl ascultau era atât de mare.

Trimis cu singura misiune să pregătească inimile oamenilor pentru aşteptarea şi ascultarea soliei lui Hristos, Ioan şi-a făcut cu prisosinţă datoria, murind ca un slujitor vrednic, după împlinirea frumoasă a frumoasei sale însărcinări.
Binecuvântat să fie solul sfânt care L-a arătat prima dată oamenilor pe Iisus Hristos, Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatele lumii! Dintre toţi cei care s-au născut din femeie, nimeni n-a fost mai mare decât el (Mat. 11, 11).

De atunci şi până în veac, oricine Îl arată puternic prin cuvinte şi fapte pe Iisus Hristos, ca pe Mielul care ridică păcatul lumii, este un om al lui Dumnezeu.

Cât de puţin a fost în vremea sa preţuit şi înţeles Ioan! Acest mare sol şi trimis al lui Dumnezeu!

Cât de puţin au fost înţeleşi şi preţuiţi toţi marii trimişi ai lui Dumnezeu în neamul şi în vremea lor, până astăzi, de către oamenii cei la care duceau ei solia lor aleasă şi mare!

Marii trimişi ai lui Dumnezeu, fiecare la vremea lui, s-au „bucurat“ mereu tot de o astfel de primire de la cea mai mare parte a poporului lor!

Isaia, Ieremia, Pavel, Ioan Gură de Aur sau părintele Iosif – şi toţi cei ca ei – au avut mereu şi vor avea mereu pe pământ o asemenea primire şi o asemenea răsplată!

Toţi marii binefăcători ai omenirii, tot lungul şir de trimişi ai Domnului au fost răsplătiţi la fel şi au avut aceeaşi soartă printre fiii oamenilor!

Vestind Adevărul Veşnic într-o formă nouă, potrivit vremii noi pe care o trăiau oamenii, aceşti trimişi ai Domnului nu vor fi niciodată nici înţeleşi şi nici primiţi de semenii lor, care trăiesc mereu privind spre trecut. Cărora le place mereu ceea ce este vechi, ceea ce este călduţ, adică ceea ce este comod.

Oamenii sunt mereu ca femeia lui Lot: chiar când sunt smulşi de către îngeri din Sodoma lor şi duşi spre ţeluri salvatoare, tot privesc înapoi cu regret şi-şi împietresc sufletele aşa.

Fost-a un mare om trimis de Dumnezeu nu de mult şi la poporul nostru, să pregătească puternic calea lui Hristos spre inimile noastre.

Numele lui era Iosif. Părintele Iosif Trifa…

Fiu şi slujitor strălucit al Bisericii lui Hristos şi al poporului nostru, el a venit cu o solie, nu nouă prin conţinutul ei, dar unică prin puterea şi răsunetul pe care Duhul Domnului l-a făcut să-l aibă de la început.

Ce dar dumnezeiesc deosebit şi ce solie deosebită ne-a adus, special pentru noi, acest mare om trimis de Dumnezeu!

Dar, până la urmă, ce primire a avut şi cum i s-a răsplătit! Tot ca şi ceilalţi trimişi ai lui Dumnezeu dinaintea lui. Ca să se adeverească tot ce s-a scris, atât despre ei cât şi despre lume.

O suflet drag, nu primi rău niciodată pe solul cunoscut al lui Dumnezeu când vine în casa ta şi în satul tău, trimis de Dumnezeu.

Solia lui e mântuitoare pentru tine şi poate pentru încă nespus de mulţi oameni. ***Cine primeşte pe un astfel de om, Îl primeşte pe Hristos, Cel care l-a trimis*** (Ioan 13, 20).

Rugăciune

Doamne Iisuse, Te rog, învredniceşte-mă şi pe mine să pot cunoaşte şi primi pe toţi trimişii Tăi cei adevăraţi şi să mă pot totdeauna feri de cei falşi, care zic că sunt trimişii Tăi, dar nu sunt (Apoc. 19, 20).

Şi fă-mă şi pe mine să merg totdeauna pe calea cea bună şi în slujba Ta, ca un om trimis de Tine şi pentru Tine.Amin.

(Traian Dorz, din «Hristos – Dumnezeul nostru»)

Traian Dorz - Botezul lui Iisus

Iată-L pe Mântuitorul
botezându-Se-n Iordan.
Ce dumnezeiască Taină
săvârşeşte-acum Ioan!…

Acum vede el Treimea,
Tatăl, Fiul, Duhul Sfânt,
cel mai mare Har ce-l poate
un om s-aibă pe pământ…

…Voi, câţi L-aţi aflat pe Domnul,
proclamaţi-L glorios,
spuneţi lumii că iertarea
este numai în HRISTOS.

Pr. Dorin Picioruş - Predică la Botezul Domnului

Iubiţii mei, dacă Naşterea Domnului a fost învăluită în discreţie şi în sărăcie, Botezul Său e public şi are în centru revelarea lui Dumnezeu.

Căci dacă Pruncul Iisus putea fi socotit doar om…aşa cum e devalorizat de către mulţi într-o perspectivă seculară asupra Naşterii Lui…Botezul Său e o epifanie/o revelare/ o descoperire a dumnezeirii Lui.

Pentru că la Botez aflăm că Cel care a venit la Ioan să Se boteze cu botezul pocăinţei e Fiul lui Dumnezeu întrupat…şi că Fiul, împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, e Dumnezeul Cel întreit în persoane, Dumnezeul întregii creaţii.

Şi astfel Botezul certifică Naşterea Lui.

Căci Cel născut din Fecioară e, deopotrivă, Fiul Tatălui.

E Fiul Tatălui, întru Care, din veci, Se odihneşte Duhul Sfânt, Cel care purcede din Tatăl şi Se odihneşte în Fiul.

Iar Evanghelia zilei [Mt. 3, 13-17] ne vorbeşte de două botezuri.

Împlinirea dreptăţii însemna asumarea păcatelor întregii umanităţi de către Domnul.

De aceea El primeşte să Se boteze de către Ioan cu botezul pocăinţei, în apă…

Pentru că a dorit să ia, în locul nostru, povara stricăciunii umanităţii.

Însă când iese din apă…din botezul pocăinţei…ne arată nouă chipul real şi plin de profunzime al Dumnezeiescului Botez.

Pentru că Botezul Bisericii e cu apă şi cu har şi nu doar cu apă.

Iar El, primul botezat al Bisericii, ne arată în Botezul Său, cel plin de har, că umanitatea Sa e capabilă de a fi umplută de harul Treimii.

De aceea, descoperirea lui Dumnezeu Cel în Treime, în Botezul Domnului şi al nostru, nu înseamnă numai o cunoaştere raţională a faptului că Dumnezeu e Treime de persoane ci o unire, prin slava Sa, cu Treimea.

E o descoperire a Treimii în noi înşine, în fiecare membru botezat al Bisericii şi în întreaga Biserică laolaltă, pentru că Dumnezeu Se sălăşluieşte în noi prin slava Sa.

Şi astfel copilul botezat creşte cu Dumnezeu în înţelegerea Lui, e învăţat pas cu pas cele ale Lui dacă e păstrat în învăţătura, iubirea şi bucuria duhovnicească a Bisericii.

Căci toţi primim harul la fel, ca dar al Lui…însă cum conlucrăm cu harul, ce fapte facem împreună cu Dumnezeu ţine de strădania/ de asceza noastră.

De aceea deosebirile între creştinii ortodocşi, între vieţile lor, pentru că fiecare lucrează pe măsura dorinţei lui de a bine-plăcea lui Dumnezeu.

Iar azi, când vom bea din Sfânta Agheasmă Mare, pe care o vom sfinţi împreună, vom înţelege cât de mare şi de prea frumoasă e slava Lui.

Pentru că slava Lui se pogoară în apa noastră şi o umple de nestricăciune şi o face făcătoare de minuni, ca fiecare dintre noi să avem o dovadă puternică a prezenţei lui Dumnezeu în viaţa noastră.

Căci aşa a fost şi apa Botezului nostru: o Sfântă Agheasmă/ o apă sfinţită.

Şi dintr-o astfel de apă sfinţită ne-am născut ca oameni noi, duhovniceşti, din apă şi din Duh.

De aceea bând apă sfântă a lui Dumnezeu ne bucurăm şi ne cutremurăm, pentru că viaţa noastră, ortodoxă, e darul Lui, e darul suferinţei şi al iubirii Lui pentru noi…de care trebuie să dăm seama…

Şi că noi suntem temple/ biserici ale lui Dumnezeu, în care harul Său sălăşluieşte…şi pentru care lucru minunat trebuie să fim vii cu duhul, plini de fapte bune, ca să ne facem făclii aprinse ale slavei Sale.

Pentru că harul Său în noi e mărturia acaparatoare a vieţii lui Dumnezeu şi, totodată, fundamentul unităţii dintre noi, oamenii.

Căci dacă am fost botezaţi cu acelaşi Botez, de ce nu avem aceeaşi dragoste unii fată de alţii?

Şi dacă avem acelaşi Dumnezeu, de ce încercăm să găsim noi şi noi motive de îndepărtarea unora faţă de alţii?

Aşadar, arătarea/ descoperirea Treimii la Iordan desăvârşeşte întreaga revelare a lui Dumnezeu de până atunci.

Pentru că Dumnezeul treimic, în mod învăluit sau mai explicit, vorbise despre Sine…dar acum a dat la o parte vălul de pe cunoaşterea Sa în ceea ce priveşte Treimea persoanelor Sale.

Şi a spus despre Sine că e Tată, Fiu şi Duh Sfânt, că e iubire şi bună-voire, că e comuniune.

Iar noi, în Biserica Lui, experimentăm din plin comuniunea cu Sine şi buna-voirea Sa faţă de noi.

Pentru că tot ceea ce avem şi suntem, toată creşterea noastră duhovnicească şi toată lucrarea dumnezeiască şi harisma sunt daruri prea bogate, prea mari, ale Sale.

De aceea, azi, la Teofania lui Dumnezeu, la descoperirea Lui în viaţa lumii, aflăm că El e plin de slavă şi că slava Lui e sfinţenia noastră.

Şi dacă sfinţim toate cu apa sfântă e pentru că recunoaştem întreaga creaţie ca lucrare şi locaş al lui Dumnezeu.

De aceea totul e spre sfinţire, spre îndreptare, spre curăţire.

Noi şi toate ale noastre sunt pentru ca să fie binecuvântate şi pătrunse de slava lui Dumnezeu.

De aceea, bând din Sfânta Agheasmă şi stropind cu ea peste tot, în casele şi în curţile dumneavoastră, mărturisiţi că Dumnezeul treimic e Cel ce umple toate cu slava Sa, pentru că El va transfigura întreaga creaţie.

Vă doresc numai bine şi mult echilibru în tot ceea faceţi. Amin!

Pr. Dorin Picioruş - Predică la Sfânta Teofanie a Domnului nostru Iisus Hristos [2021]

Iubiții mei [1], deși Hristos Domnul era „ca [la] 30 de ani [ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα]” [Lc. 3, 23, BYZ] când S-a botezat și a început să propovăduiască, oamenii nu Îl știau. Nu știau cine este El cu adevărat. Nu știau că El este Fiul lui Dumnezeu întrupat. De aceea, Îl vedeau numai ca om și Îl considerau doar om. Pentru că ar fi trebuit să vadă duhovnicește, adică să fie oameni duhovnicești, ca să Îl vadă pe El cu adevărat.

Tot Vechiul Testament vorbise tainic despre Dumnezeul nostru treimic. Pentru că Dumnezeu S-a revelat în mod tainic, în mod umbrit în el. Dar când Fiul lui Dumnezeu a venit și S-a botezat de către Sfântul Ioannis Botezătorul în râul Iordanis, atunci a avut loc „Sfânta Teofanie a Domnului nostru Iisus Hristos [Τὰ Ἅγια Θεοφάνεια τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ]”, care e titlul praznicului de astăzi, adică Sfânta Arătare/ Revelare a Fiului lui Dumnezeu întrupat.

Căci, ne spune Sfântul Matteos: „Și Iisus, botezându-Se [de către Ioannis], numai-decât a ieșit din apă. Și, iată, I-au fost deschise Lui cerurile [ἀνεῴχθησαν Αὐτῷ οἱ οὐρανοί] și a văzut pe Duhul lui Dumnezeu [καὶ εἶδεν τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ] coborând ca o porumbiță [καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν] și venind în[tru] El [καὶ ἐρχόμενον ἐπ᾽ Αὐτόν]! Și, iată, glas din ceruri [φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν], zicând:

[1] *Începută la 13. 51, în zi de sâmbătă, pe 2 ianuarie 2021*

«Acesta este Fiul Meu Cel iubit [Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός Μου ὁ ἀγαπητός], în[tru] care am binevoit [ἐν ᾯ εὐδόκησα]»!” [Mt. 3, 16-17, BYZ].

Iar Fiul Se revelează lumii ca Dumnezeu întrupat prin aceea că Se arată tuturor ca fiind Unul din Treime. Și despre Fiul vorbește Tatăl, Cel care L-a născut pe El din veci, spunând că este Fiul Lui Cel prea iubit, pe când Duhul Sfânt, ca o porumbiță prea curată, Se coboară și rămâne în El, în Fiul întrupat, căci Duhul Sfânt purcede din veci din Tatăl și Se odihnește din veci în Fiul.

Așadar, Fiul Se revelează pe Sine cu conlucrarea întregii Treimi. Pentru că Dumnezeul treimic Se revelează pe Sine odată cu arătarea/ cu revelarea Fiului întrupat la Botezul Său, pentru ca triadologia, învățătura despre Dumnezeul nostru treimic, să fie temelia cea sigură a întregii propovăduiri a Domnului și a întregii Sale Biserici.

Tocmai de aceea, înainte de a fi botezați, după ce suntem excorcizați, rostim Crezul Bisericii [2]. Iar Crezul e structurat triadologic. Și, după ce rostim Crezul, mărturisim că ne închinăm „Tatălui, Fiului și Sfântului Duh, Treimii celei de o ființă și nedespărțite [Πατέρα, Υἱόν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, Τριάδα ὁμοούσιον καὶ ἀχώριστον]” [3]. Pentru că mai întâi ne mărturisim credința, iar închinarea noastră vine din credința noastră. Închinarea sau evlavia noastră față de Dumnezeu e consecința credinței noastre în Dumnezeu.

Și Botezul este numit pe drept cuvânt „τὸ ἅγιόν φώτισμα [sfânta luminare]” [4], pentru că atunci am primit în noi slava Dumnezeului nostru treimic. Pentru că Dumnezeu, prin slava Lui, ne-a curățit și ne-a luminat și ne-a sfințit pe noi, pentru că ne-a făcut un locaș rațional al lui Dumnezeu. Pentru că mântuirea Lui am primit-o de la El în dar, adică slava Lui și întreaga Lui sfințenie, dar păstrarea acestui dar unic și prea sfânt în noi, în ființa noastră, necesită multă nevoință și multă curățire din partea noastră.

Tocmai de aceea, noi citim în Viețile Sfinților despre nevoințele lor cele nesfârșite. Căci ei, Sfinții lui Dumnezeu, pe cât se nevoiau și se sfințeau mai mult, pe atât se umpleau de și mai mare râvnă pentru curățirea lor de patimi. Pentru că nevoința e ținerea noastră în lucrare, în entuziasm dumnezeiesc, în pocăință, în curăție și sfin-

---

[2] *Molitfelnic, ed. BOR 2002, p. 29-30.*
[3] *Cf. http://glt.goarch.org/texts/Euch/Baptism.html.*
[4] *Ibidem.*

ţenie. Nevoinţa e modul nostru de-a fi, pentru că păstrăm prin ea focul viu al slavei lui Dumnezeu în noi.

Căci atunci când Domnul a mărturisit: „Foc am venit să arunc întru pământ [Πῦρ ἦλθον βαλεῖν εἰς τὴν γῆν] [Lc. 12, 49, BYZ], El a vorbit despre focul slavei Sale, pe care îl dorea aruncat în pământul sufletului nostru. Iar când Sfântul Pavlos ne sfătuia să nu stingem Duhul [I Tes. 5, 19] lui Dumnezeu din noi, se referea tot la prezenţa vie şi dinamică a slavei Lui în noi. Pentru că viaţa creştină e o viaţă plină de dinamism, de bucurie şi de sfinţenie, căci e viaţa plină de slava lui Dumnezeu.

Fiul S-a arătat cu adevărat la apa Iordanisului, S-a arătat ca Fiul lui Dumnezeu întrupat! Dar El S-a arătat ca Cel ce este de o fiinţă cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt. Tot la fel şi noi, când vrem să ne arătăm oameni, trebuie să ne arătăm ca fiind părtaşi la viaţa Sfinţilor lui Dumnezeu şi în rugăciune pentru întreaga umanitate vie şi adormită. Pentru că nu ne arătăm oameni în indiferenţă faţă de ceilalţi oameni, ci împreună cu ei şi reprezentând profunda experienţă umană.

Marile genii ale umanităţii sunt reprezentative tocmai prin modul în care revelează în operele lor adâncul omului, trăirile şi dorurile sale. Însă Sfinţii lui Dumnezeu sunt în mod deplin reprezentativi pentru oameni, pentru că ei revelează adâncul omului împlinit şi bucuros în relaţia lui cu Dumnezeu. Căci ei au arătat că cunoaşterea lui Dumnezeu e totuna cu trăirea în relaţia cu El. Numai în relaţia cu El, noi putem să Îl cunoaştem, şi Îl cunoaştem pe măsură ce El ni Se revelează nouă şi ne luminează să Îl cunoaştem pe El.

Aşadar, cunoaşterea lui Dumnezeu nu e distantă faţă de El, ci e urmarea revelării Lui faţă de noi şi a unirii noastre cu El. Teologia e revelarea lui Dumnezeu faţă de noi, pentru care avem nevoie mereu de luminarea Lui ca să o înţelegem. Căci El şi în revelarea Lui faţă de noi e tainic, e profund, e imens pentru noi şi, pentru a-L înţelege, trebuie să fim mereu în intimitate smerită cu El.

Dar începutul înţelegerii lui Dumnezeu e liturgic, e prin Botez! Botezul ne face mădulare mistice ale Bisericii Sale şi, odată cu această naştere a noastră din Dumnezeu [ἐκ Θεοῦ] [In. 1, 13, BYZ], începe şi relaţia noastră cu El. Botezul e naşterea noastră cea de-a doua, cea dumnezeiască, în Biserica slavei Sale. Tocmai de aceea azi, la Botezul Domnului - care S-a botezat pentru noi, căci El n-a avut păcat - noi ne retrăim şi Botezul nostru, adică naşterea noastră din Dumnezeu.

Pentru că atunci noi ne-am făcut fii și moștenitori ai Cereștii Sale Împărății [5]. Și toată asceza vieții noastre e pentru a fi tot mai proprii relației noastre cu Dumnezeu.

Iar dacă înțelegem rostul ascezei, adică rostul dinamismului neîncetat în viața noastră, atunci nu ne mai plângem de nici o greutate a vieții ortodoxe. Pentru că orice nevoință e spre binele nostru. Rugăciunea, privegherea, postul, munca, slujirea nu sunt pentru ca să ne omoare, ci pentru ca să ne vindece de patimile noastre cele rele și pentru ca să ne facă vii, dinamici, plini de iubire și de bunătate.

Domnul a venit și S-a botezat în Iordanis și a sfințit apele Iordanisului! Tocmai de aceea și noi, la Botez, mai întâi sfințim apa, apoi îl botezăm pe prunc în acea apă. Iar Aghiasma [de la gr. Ἁγιασμός (Aghiasmos)] sau Sfânta Apă pe care o vom sfinți și o vom bea astăzi, e apa în care S-a botezat Domnul sfințind firea apelor, dar în care ne-am botezat și noi. Și o bem spre curățirea, luminarea și sfințirea noastră, pentru că o bem ca pe apa lui Dumnezeu care ne face bine și ne întărește în sufletul și în trupul nostru. Pentru că ea e plină de slava lui Dumnezeu, adică de viața Lui cea veșnică.

Vă doresc multă sănătate și pace tuturor! Amin!

---

[5] *În Rugăciunea Mirului: „υἱὸς (θυγατέρα) καὶ κληρονόμος τῆς Ἐπουρανίου Σου γὲνηται Βασιλείας", cf. http://glt.goarch.org/texts/Euch/Baptism.html.*

Pr. Ion Cârciuleanu - Botezul Domnului

Glasul Domnului peste ape strigă grăind: "***Veniţi de luaţi Duhul înţelepciunii, Duhul înţelegerii, Duhul temerii de Dumnezeu, a lui Hristos celui ce s-a arătat***".

Azi se sfinţeşte firea apelor şi se desparte Iordanul şi îşi întoarce curgerea apelor sale văzând pe Stăpânul botezându-se. Ca şi stropii de apă din râul Iordanului se cutremură şi inimile noastre azi la marele Praznic al Botezului Domnului când ne e dat să vedem cu ochii noştri sufleteşti smerenia până la umilinţă a Împăratului tuturor, care urmează să fie botezat în Iordan de mâna robului, ca sfinţind firea apelor, Cel fără de păcate să ne facă nouă calea la naşterea a doua prin apă şi prin Duh şi să ne întoarcă pe noi la slobozirea cea dintâi. Ce măreţie profundă de vedere cerească a trebuit să fi fost atunci pentru pământeni, când s-au deschis cerurile cu toată splendoarea lor neînchipuită de oameni şi s-a arătat Sfânta Treime în chip deplin, cea de o fiinţă şi nedespărţită; Tatăl Cel ce a grăit: "***Acesta este Fiul Meu, cel iubit întru carele bine am voit;***" Fiul Iisus Hristos Cel ce se boteza în apele Iordanului şi Duhul Sfânt, arătat în chip de porumbel ce stătea deasupra lui Iisus.

Praznicul de azi în vorbirea Sfinţilor Părinţi şi cărţilor bisericeşti se numeşte Epifanie, adică arătare, pentru că Sfântul Ioan Botezătorul a arătat lumii pe Iisus când Acesta a venit la el să se boteze zicând: "***Iată Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatele lumii***" (Ioan 1, 29).

Puterea Sfintei Treimi, care a sfinţit apele şi le-a dat putere tămăduitoare şi înnoitoare de viaţă, ne sfinţeşte şi pe noi prin sfânta taină a Botezului, fără de care nu putem fi membri ai împărăţiei lui Dumnezeu şi în lipsa căruia nu putem trăi o viaţă duhovnicească, căci zice Domnul nostru Iisus Hristos: "***Amin, Amin grăiesc ţie, de nu se va naşte cineva din apă şi din Duh, nu va putea să intre întru împărăţia lui Dumnezeu. Ce este născut din trup, trup este şi ce este născut din Duhul, duh este***". Sfânta Scriptură, şi după Sfinţii Părinţi, ne arată într-un tot că scopul întrupării Mântuitorului a fost mântuirea noastră, a oamenilor.

Sfântul Maxim mărturisitorul zice: "Întrupându-se din Duhul Sfânt şi din Fecioara Maria, Iisus ne-a arătat chipul unei vieţuiri de formă dumnezeiască şi dându-ne porunci sfinte şi făgăduind împărăţia cerurilor celor ce-şi vor orândui viaţa după ele, suferind pătimirea cea mântuitoare şi înviind din morţi, ne-a dăruit nădejdea învierii şi vieţii veşnice".

Deci chipul unei vieţuiri cereşti în trup omenesc ne-a arătat nouă Iisus Hristos. Dar El nu ne-a adus numai un model îndepărtat ci "***suindu-se la cer… ne-a trimis pe Duhul Sfânt ca arvună a vieţii veşnice***" cum spune acelaşi sfânt.

Începutul vieţii celei după voia lui Dumnezeu şi arvunirea mântuirii se primesc în Taina Sfântului Botez, cea dintâi dintre cele şapte Taine ale Legii lui Hristos. Nu este tot una Botezul lui Iisus Hristos, a cărui pomenire o facem astăzi cu botezul celor ce veneau la Ioan sau cu Botezul pe care-l primesc astăzi credincioşii.

Botezul lui Ioan era un simbol, o pregătire în vederea primirii credinţei şi a Botezului pe care avea să-L aducă omenirii Iisus prin trimiterea Duhului Sfânt la Cincizecime. "***Eu unul vă botez cu apă, El însă*** (adică Iisus) ***vă va boteza cu Duhul Sfânt***" zice Ioan însuşi spre a deosebi botezul său de Botezul creştin numit şi Botez cu foc, sau Botezul cu Duhul Sfânt (Marcu, 1-8; Matei 3, 11; Fap. Ap. 1, 5) pentru că a fost aşezat de drept la Pogorârea Duhului Sfânt în chipul limbilor "ca de foc". Domnul Iisus Hristos nu s-ar fi botezat fiindcă ar fi avut nevoie de curăţire de păcate. Iisus a fost om asemenea nouă întru toate, afară de păcat (Evrei 4,15). Cei ce confundă aceste botezuri învăţând, de pildă, că botezul trebuie făcut la vârsta de 30 de ani, ca Iisus, sau când omul "e mare", dovedesc că nu cunosc nici rostul Botezului Mântuitorului, acela de a fi arătat lumii ca fiind Mesia cel prezis de prooroci, nici valoarea Tainei Sfântului Botez al Legii celei noi, prin care credincioşii se nasc la viaţa cea întru Hristos, prin moartea trupului păcatului, cu alte cuvinte – se fac părtaşi roadelor venirii lui Iisus în lume.

Trebuie să ştim că ***Sfântul Botez este o Taină, una din cele şapte Sfinte Taine, întemeiată de Iisus, prin care credinciosul primeşte iertarea păcatului strămoşesc cu care ne naştem cu toţii, şi a păcatelor personale în cazul botezării adulţilor, săvârşite până la Botez.***

Este Taina prin care primim înfierea (Galateni 4, 5) ***adică actul prin care Dumnezeu ne primeşte ca fii prin Har.*** Nu e deci un simplu simbol cum li se pare unora, căci simbolul, oricare ar fi, nu poate da curăţire de păcate. ***Este Taina primirii omului în împărăţia de har a lui Hristos.***

Se cuvine să mai ştim că nu sunt mai multe botezuri, ci unul singur, "***Un Domn, o credinţă şi un Botez***", cum spune hotărât Sfântul apostol Pavel (Efeseni 4, 5).

El reprezintă moartea şi Învierea Domnului, ambele unice. În botez ne facem părtaşi morţii şi Învierii lui Hristos, iar repetarea lui e o batjocură adusă morţii şi Învierii Lui.

Prin Botez Dumnezeu vine în întâmpinarea credinciosului oferindu-i harul Său. Primirea Botezului nu este deci urmarea unui merit al omului, ci totdeauna un dar al milei şi iubirii de oameni a lui Dumnezeu, arvună a mântuirii. ***Arvună a harului Sfântului Duh se numeşte această Taină pentru că prin ea Hristos sădeşte în sufletele credincioşilor, în chip tainic, rădăcinile vieţii duhovniceşti.*** "***Ne-am îngropat împreună cu El prin Botez, în moartea (Lui), aşa încât după cum Hristos a înviat din morţi prin mărirea Tatălui, tot aşa şi noi să umblăm întru înnoirea vieţii***" (Rom. 6, 4).

Acest cuvânt îl tâlcuieşte un Sfânt Părinte aşa: a umbla întru înnoirea vieţii înseamnă a trăi aici, pe pământ, deodată şi viaţa vremelnică pentru care ne-am născut trupeşte şi pe cea veşnică pentru care ne-am născut prin Botez. Omul duhovnicesc se naşte prin Botez, primeşte pecetea chipului lui Hristos şi apoi o viaţă întreagă se desăvârşeşte prin împlinirea poruncilor pentru viaţa veşnică. Prin Botez, Hristos altoieşte măslinul cel sălbatec, spre a aduce roadele de dreptate (Rom. 11, 17-24).

Mulţi din cei botezaţi nu trăiesc o viaţă demnă de numele de creştin. Acesta este un adevăr dureros, o dovadă a călcării făgăduinţei făcute în Sfântul. Botez de a se lepăda de satana şi de a se uni cu Hristos. ***Sfinţii Părinţi ne arată că în Sfântul Botez primim în dar cu totul desăvârşit dumnezeiescul har; că acest har intră în partea cea mai dinăuntru a sufletului nostru ca într-o sfântă a sfintelor din***

biserica lăuntrică a inimii noastre, dar că nimeni, nici harul lui Dumnezeu, nici satana, nu sileşte voia noastră. (Marcu Ascetul, Filocalia I pag. 276).

Harul se ascunde în adâncul minţii din însăşi clipa când ne-am botezat dar îşi acoperă prezenţa faţă de simţirea minţii (idem pag. 369).

Din aceste cuvinte ale Sfinţilor Părinţi ne putem da seama, deci, că Sfântul Botez este desăvârşit, dar nu desăvârşeşte pe cei ce nu împlinesc poruncile lui Dumnezeu.

Aşa dar, Botezul nostru este bun şi desăvârşit, dar numai pe măsura înaintării sufletului în fapte bune şi trăire duhovnicească îşi descoperă harul dumnezeiesc şi bunătatea lui în minte şi inimă.

Cum am putea fi noi, creştinii, indiferenţi la această taină fundamentală între tainele creştine, care este Sfânta Taină a Botezului. Ea ne şterge păcatul strămoşesc şi toate celelalte păcate şi ne dă nevinovăţia primei perechi de oameni, aşezate în rai.

Cum am putea fi noi dispreţuitori ai Sfântului Duh, pe care îl primim în fiinţa noastră şi care ne dă sănătatea trupului şi sufletului; şi cum am putea noi uita datoria mare de a respecta obligaţia primită prin taina Sfântului Botez de a duce o viaţă curată şi plăcută lui Dumnezeu, o viaţă sănătoasă şi fericită pentru noi.

Neglijarea şi izgonirea din sufletele noastre a darurilor primite prin taina Sfântului Botez înseamnă dezertarea din împărăţia lui Dumnezeu, pedepsirea cu pierderea vieţii veşnice.

Aceeaşi măreţie care a înconjurat Botezul Domnului nostru Iisus Hristos ne înconjură şi botezul nostru, intrarea noastră ca membri în împărăţia lui Dumnezeu. În numele Sfintei Treimi ne botezăm şi noi şi primim darurile Duhului Sfânt.

De aceea ***să avem grijă ca darurile primite prin taina Sfântului Botez să înflorească în sufletele noastre tot mai frumos şi mai plăcut Domnului şi ele niciodată să nu se vestejească prin păcatele nemărturisite şi nevindecate prin căinţă şi îndreptare, sau să se întunece prin învăţături străine, greşite şi rele.***

Să ne aducem aminte cu vreme şi fără vreme de făgăduinţa Domnului nostru Iisus Hristos făcută celor credincioşi: "***Iată eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârşit***".

Botezul Domnului este astăzi un îndemn pentru noi toţi la curăţenia gândurilor, a faptelor, a vieţii. E pildă de supunere către Dumnezeu. E cuvânt de înţelegere pentru purtare mai bună, mai înţelegătoare, mai aplicată spre desăvârşirea vieţii creştineşti. E roua darului dumnezeiesc, care face să putem creşte sănătoşi în Domnul şi puternic înarmaţi pentru a înlătura orice ispită a satanei.

Pentru toate acestea să lăsăm azi ca apa sfinţită să ne spele de toate răutăţile de până acum. De toate pornirile rele. De toate înclinările păcătoase. Să lăsăm ca Arătarea Domnului în lume să fie făclia vieţii noastre. Mângâierea noastră. Puterea noastră. Să deprindem mintea de a gândi şi a face binele. A lucra dreptatea. A iubi adevărul. A nădăjdui mântuirea. A îmbrăţişa sfinţenia. A crede şi a lucra pentru viaţa viitoare, pe care o vom dobândi numai dovedind că am înţeles că suntem fiii lui Dumnezeu şi împlinim poruncile Lui. Aş dori ca inima noastră să fie izvor nesecat de milă şi de jertfă. Casă binecuvântată de rugăciune curată. Îndemn statornic la fapte bune. Pildă puternică de alipire către Dumnezeu.

Sământă bună, care să rodească însutit şi faptele îndurării trupeşti şi sufleteşti. Şcoală activă a poveţelor bune, a îndemnurilor sănătoase, în duhul Evangheliei lui Hristos.

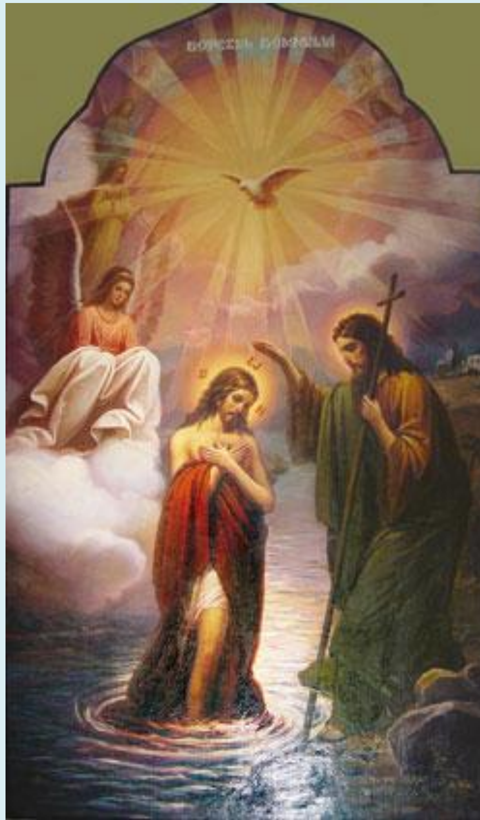
Şi atunci inima va fi pavăza credinţei noastre, coiful mântuirii noastre, şi sabia Duhului va oglindi spre ceruri întreaga noastră lucrare şi ne va arăta cu adevărat fii ai lui Dumnezeu, prin viaţa noastră.

Aşa ne vrea Biserica! Aşa ne vrea Dumnezeu! Dar să ne întrebăm: Cum vrei să fie sufletul tău? Botezul Domnului, fiecăruia din noi ne-a deschis Cerul, raiul, fericirea vremelnică şi veşnică. Le primeşti? Te vei face vrednic să le poţi primi? Să ne hotărâm. Chiar acum pentru o viaţă plăcută lui Dumnezeu.

“Să cântăm, deci, azi noi, credincioşii, mărirea facerii de bine a lui Dumnezeu cea pentru noi, că făcându-se Om pentru păcatul nostru, pentru curăţirea noastră se curăţeşte în Iordan, unul cel curat şi nestricăcios, sfinţindu-ne pe noi şi apele şi zdrobind capetele balaurilor în apă.

Deci să luăm apă cu veselie, fraţilor, că darul Duhului nevăzut se dă celor ce iau cu credinţă de la Hristos Dumnezeu şi Mântuitorul sufletelor noastre”. Amin.

Pr. Anthony M. Coniaris - Botezul Domnului - Epifania

Epifania, sau mai exact Teofania, este manifestarea, arătarea lui Dumnezeu în plinătatea Sa! Botezul lui Hristos în Iordan este o manifestare a lui Dumnezeu către lume din două motive.

- *În primul rând este începutul slujirii publice a Domnului nostru Iisus Hristos. Iisus s-a coborât în apa Iordanului cunoscut de majoritatea oamenilor ca fiind fiul Mariei; dar din apa Iordanului a ieşit cunoscut ca ceea ce era din eternitate: Fiul lui Dumnezeu.*
- *În al doilea rând, Epifania este manifestarea lui Dumnezeu deoarece la botezul lui Iisus pentru prima oară cele trei Persoane ale Sfintei Treimi au apărut împreună. Vocea Tatălui l-a mărturisit din înălţimi pe Fiul său, Iisus. Fiul a acceptat mărturia Tatălui său, iar Duhul Sfânt a fost văzut coborând de la Tatăl sub forma unui porumbel şi aşezându-*se pe Fiul.

"***Iar botezându-se Iisus, când ieşea din apă, îndată cerurile s-au deschis şi Duhul lui Dumnezeu s-a văzut pogorându-se ca un porumbel şi venind peste El. Şi iată glas din ceruri zicând: Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit***" (Matei 3,16-17). Întreita descoperire a lui Dumnezeu o mărturiseşte şi

troparul sărbătorii: “***În Iordan botezându-te tu Doamne, închinarea Treimii s-a arătat: că glasul Părintelui a mărturisit ţie, Fiu iubit pe tine numindu-te, şi Spiritul în chip de porumb a adeverit întărirea Cuvântului. Cel ce te-ai arătat Hristoase Dumnezeule, şi lumea ai luminat, mărire ţie.***”

Treimea în cultul pe care îl aducem zi de zi.

Dumnezeu – Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt – joacă un rol important în viaţa şi cultul creştinilor. Facem semnul crucii cu primele trei degete reprezentându-i pe Tatăl, Fiul şi Spiritul Sfânt. Unim aceste trei degete pentru a arăta că nu credem în trei Dumnezeu ci în Unul. Apoi suntem botezaţi în nume Treimii; suntem iertaţi în numele Sfintei Treimi; ne căsătorim în numele Sfintei Treimi; fiecare Liturghie începe cu invocarea Treimii; binecuvântăm treimic: “***Mărire Tatălui şi Fiului şi Spiritului Sfânt***”; suntem binecuvântaţi în numele Sfintei Treimi: “***Harul Domnului nostru Iisus Hristos şi dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi împărtăşirea Spiritului Sfânt să fie cu voi cu toţi***”; în fiecare duminică ne mărturisim credinţa în Sfânta Treime în Crezul Niceean: “***Cred într-unul Dumnezeu, Tatăl atotţiitorul [...] şi într-unul Domn, Iisus Hristos [...] şi în Spiritul Sfânt***”.

Credem noi în trei Dumnezei?

Înseamnă oare că noi credem în trei Dumnezei? O fetiţă evreică spunea la o discuţie despre scoaterea din şcolile publice a practicilor religioase: “Când se vorbeşte despre Dumnezeu în şcoală nu este despre Dumnezeul meu. Aceşti oameni nu cred într-un Dumnezeu, ci într-o Treime – un Tată, un Fiu şi un Spirit Sfânt”. Musulmanii subliniază faptul că cred într-un unic Dumnezeu. În crezul lor, ei spun: “Nu există vreun Dumnezeu decât Dumnezeu, iar Mahomed este apostolul lui Dumnezeu.” Ei subliniază cu insistenţă că “Dumnezeu este Unul” şi că “Dumnezeu nu are parteneri”. Îi acuză pe creştini că aduc cult la trei Dumnezei – Tatăl, Fiul şi Spiritul Sfânt. Există chiar o glumă ce spune că creştinii au trei Dumnezei şi o soţie, pe când musulmanii au trei soţii şi un Dumnezeu!

Merită bătaia de cap?

Dorothy Sayers spunea: “Dintre toate dogmele creştine, doctrina despre Treime are cea mai mare reputaţie de obscură şi străină de capacitatea de înţelegere.” Dacă tot este un lucru atât de neînţeles, obscur şi străin, de ce să ne mai batem capul? Când există atâtea probleme urgente şi imediate, cu care ne confruntăm zi de zi, de ce să ne pierdem vremea vorbind despre Tatăl, Fiul şi Spiritul Sfânt? ***Îmi amintesc de o păţanie a Cardinalului Cushing, care a mers odată să dea sacramentele de pe***

urmă unei victime a unui accident final. Aplecându-se asupra victimei a întrebat-o: "Crezi în Dumnezeu Tatăl, Fiul şi Spiritul Sfânt?" Omul a deschis ochii şi uitându-se la oamenii prezenţi la locul accidentului a spus: "Eu mor aici, iar el îmi zice ghicitori?!" Doctrina Sfintei Treimi pare obscură şi străină; şi totuşi este una dintre învăţăturile de bază ale Bisericii. Este fundamentală pentru că ne spune atât de multe despre Dumnezeu, despre cum creştinii au trăit prezenţa Sa în trecut şi despre cum putem să trăim plinătatea prezenţei Sale astăzi.

Un Dumnezeu.

Toată această discuţie despre unul în trei şi trei în unul nu este de dragul discuţiei. Dacă Biserica crede în acest adevăr şi învaţă doctrina despre Sfânta Treime, are motive foarte întemeiate. Noi credem că întreaga Evanghelie este însumată în această doctrină a celor trei Persoane, Tatăl, Fiul şi Spiritul Sfânt, în Unul Dumnezeu. Să începem cu învăţătura creştină fundamentală ce ne spune că Dumnezeu este Unul. Nici nu ne putem imagina ce veste bună a fost aceasta pentru lumea păgână care credea nu într-Unul Dumnezeu ci în mai mulţi zei. Putem citi în cărţile unor misionari din vremurile noastre ce uşurare mare simt păgânii când învaţă de la misionarii creştini că în locul unei cete de zei şi spirite ce trebuie mulţumite, există doar un singur Dumnezeu care domneşte peste tot şi toate. Este groaznic să crezi în mai mulţi zei. Dacă unul crede în soarta oarbă, în astrologie, în numele norocoase, în farmece şi amulete, precum şi în "Banul Atotputernic", atunci inima lui este sfâşiată. Sunt prea mulţi zei de satisfăcut. "Nimeni nu poate sluji la doi stăpâni", spune Iisus. Orice mai mult decât un Dumnezeu este prea mult. Pentru că nu există decât un singur Dumnezeu. Acesta a fost unul dintre cele mai preţioase adevăruri pe care Dumnezeu l-a revelat evreilor Vechiului Testament: "***Ascultă, Israele, Domnul Dumnezeul nostru este singurul Domn***" (Deuteronom 6,4).

Nu era acest adevăr suficient de măreţ? De ce creştinii au trecut de la Un Dumnezeu la Trei în Unul? Unii spun că această trecere ar fi rezultatul minţii grecilor. Filozofia – spun aceştia – s-a amestecat cu Biblia cândva prin al doilea, al treilea şi al patrulea secol şi l-a ruinat pe Dumnezeul simplu al Vechiului Testament. Cu adevărat, primii Părinţi ai Bisericii au folosit anumite cuvinte şi idee, precum "co-substanţial", care erau folosite în acele secole, dar le-au folosit pentru a exprima ceea ce ei trăit în urma întrupării lui Hristos. Ceva li s-a întâmplat primilor creştini, ceva ce le-a dat o imagine mai completă despre Dumnezeu. Să vedem despre ce este vorba.

Experienţele primilor creştini.

Doctrina Sfintei Treimi se bazează în principal pe experienţele primilor creştini. Când l-au întâlnit pe Hristos, l-au întâlnit pe Dumnezeu. “***Domnul meu şi Dumnezeul meu!***”, a spus Toma. “***Tu eşti Hristos, Fiul Dumnezeului celui viu***”, a spus Petru. “***Cel care mă vede pe Mine, îl vede pe Tatăl***”, a spus Iisus. “***Eu şi cu Tatăl una suntem.***” “***Dumnezeu era în Hristos, împăcând lumea cu Sine însuşi***”, a spus Pavel. Apoi la Rusalii au trăit sentimentul copleşitor al prezenţei divine în vieţile lor şi şi-au amintit că acesta este Spiritul lui Dumnezeu promis de profetul Ioil în Vechiul Testament.

Doctrina despre Trinitate nu a căzut din ceruri de la Dumnezeu. De fapt cuvântul “Treime” nu îl găsim niciodată menţionat în scripturi. El vine din experienţa primilor creştini. A fost trăire înainte de a deveni doctrină. Doctrina a fost exprimarea intelectuală a ceea ce primii creştini experimentaseră în propriile lor vieţi. Petru, de exemplu, l-a cunoscut pe Dumnezeu în trei moduri. L-a cunoscut pe Dumnezeu ca Tată. L-a cunoscut pe Dumnezeu ca Fiu în persoana lui Iisus Hristos. Iar la Rusalii l-a cunoscut pe Dumnezeu ca Spiritul Sfânt, ca o Prezenţă şi o Putere în inima sa şi în Biserică. Cât de clar vedem planul de mântuire al Sfintei Treimi: “***Căci Dumnezeu (Tatăl) aşa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică***” (Ioan 3,16). Apoi Iisus l-a trimis pe Spiritul Sfânt să sălăşluiască cu noi pentru totdeauna.

Spiritul Sfânt este necesar pentru mântuire, ca şi Iisus. Spiritul Sfânt este cel care ni l-a adus mai întâi pe Iisus. “***Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria, logodnica ta, că ce s-a zămislit într-însa este de la Duhul Sfânt***” (Matei 1,20). Spiritul Sfânt este Cel care continuă să ni-l aducă pe Iisus şi astăzi. ***La fiecare Liturghie, îngenunchem când preotul spune rugăciunea Epiclezei, pentru ca Spiritul Sfânt să coboare asupra pâinii şi vinului pentru a le transforma în preţiosul Trup şi Sânge al lui Iisus.***

Sfântul Pavel vorbeşte despre “***harul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi împărtăşirea Spiritului Sfânt***” (2 Corinteni 13,13). Acestea erau binecuvântările Sfintei Treimi pe care el le-a trăit personal.

David H. C. Read spunea: “Că există un singur Dumnezeu şi că îl ştim ca Tatăl, Fiul şi Spiritul Sfânt, este mărturia Noului Testament, credinţa continuă a Bisericii şi mărturia fiecăruia dintre noi care credem.”

Elizabeth Barrett îi scria cu iubire lui Robert Browning: “Cum te iubesc? Să număr felurile.”

Aşa au răspuns şi primii creştini despre Dumnezeu: "Cum te iubesc? Să număr felurile. Te iubesc, Doamne, ca Creator; te iubesc ca Mântuitor; te iubesc ca Spirit Sfânt, Mângâietor, puterea prezenţei lui Dumnezeu în inima şi sufletul meu." Doctrina Sfintei Treimi este deci o expresie a trei aspecte ale experimentării lui Dumnezeu. Ne gândim la El ca Dumnezeu Creatorul sau Tatăl. Ne gândim la El ca cel intrat în istoria umanităţii în persoana lui Iisus, Fiul lui Dumnezeu. Îl experimentăm sub chipul prezenţei continue şi pătrunzătoare din vieţile noastre – pe Dumnezeu ca Spiritul Sfânt.

Prea complicat?

Sunt oameni care vor spune: "Treimea… concept prea complicat pentru mine. Vreau un Dumnezeu simplu, un Dumnezeu pe care să îl pot înţelege." Ei bine, nu vom reuşi niciodată să îl înţelegem complet pe Dumnezeu. Acesta este motivul pentru care nu putem înţelege Treimea. Ceea ce nu înseamnă că nu putem vorbi despre Trinitate în moduri simple şi de înţeles. ***Treimea înseamnă că cred în Dumnezeu Tatăl care m-a făcut, în Dumnezeu Fiul care m-a salvat, şi în Dumnezeu Spiritul Sfânt care trăieşte în mine.***

Treimea în Scriptură.

Doctrina Treimii, care se bazează pe modul în care omul l-a experimentat pe Dumnezeu în Noul Testament, este ancorată în Scriptură. Domnul Iisus a spus: "***Mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Spiritului Sfânt***" (Matei 28,19). Cele trei Persoane sunt menţionate specific, iar unitatea lor este afirmată prin folosirea cuvântului "numele" şi nu "numelor". ***Nimeni nu poate să fie creştin fără să fie botezat***, spune Iisus. Şi nimeni nu poate să fie botezat decât în numele (este vorba de un nume, unul) Tatălui, al Fiului şi al Spiritului Sfânt, adică nu poţi fi creştin fără să crezi în Treime. Aceasta este marea poartă, marea intrare spre creştinism.

Am văzut mai înainte că Treimea a fost prezentă la botezul lui Iisus în râul Iordan. Iisus a stat acolo în timp ce Spiritul Sfânt a coborât asupra Sa sub chip de porumbel, iar vocea Tatălui s-a auzit spunând: "***Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit***" (Matei 3,17).

Sfântul Pavel încheie o scrisoare spunând: "***Harul Domnului nostru Iisus Hristos şi dragostea lui Dumnezeu şi împărtăşirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toţi!***" (2 Corinteni 13,13).

Sfântul Petru aminteşte de Treime în prima sa epistolă: “***Petru, apostol al lui Iisus Hristos, [...] ales după cea mai dinainte ştiinţă a lui Dumnezeu-Tatăl, şi prin sfinţirea de către Spiritul Sfânt***” (1 Petru 1,1-2). Semne ale Treimii putem găsi şi în Vechiul Testament. Citim în primul capitol al Genezei: “***Să facem om după chipul şi după asemănarea Noastră***” (Geneză 1,26). În următorul verset citim: “***Şi a făcut Dumnezeu pe om după chipul Său***”. Folosirea pluralului, “Noastră”, sugerează că sunt mai multe persoane. Iar singularul “Său”, pe de altă parte, sugerează că acele mai multe persoane sunt cumva una singură. Cuvântul ebraic pentru Dumnezeu, în Vechiul Testament, “Elohim”, este la plural dar se conjugă la singular, iar adjectivele folosite cu el sunt tot la singular. Trei Persoane – un Dumnezeu!

Un mister.

Credinţa noastră în Treime, puternic ancorată fiind în Scriptură, rămâne totuşi un mister. Ea ne revelează plinătatea lui Dumnezeu dar în acelaşi timp ne-o ascunde cumva. Pentru că nimeni nu poate să înţeleagă cum Dumnezeu poate să fie trei Persoane distincte şi totuşi un Dumnezeu. Când spunem despre Treime că este un mister, trebuie să definim exact ce înţelegem prin mister. ***O excelentă definiţie a misterului o găsim în cartea “Ce este credinţa?”, a lui Eugene Joly: “Un mister nu este un perete de care să te dai cu capul, ci un ocean în care să te arunci. Un mister nu este noaptea, ci este soarele, atât de strălucitor încât nu putem privi la el, atât de strălucitor încât totul este luminat de el.”*** Aşa este şi cu misterul Treimii: este pentru noi ca “soarele, atât de strălucitor încât nu putem privi la el, atât de strălucitor încât totul este luminat de el.”

Sunt unii care refuză să creadă într-un Dumnezeu pe care nu îl pot înţelege. Ei par să uite că un Dumnezeu pe deplin explicat nu ar mai fi Dumnezeu. A-l defini pe Dumnezeu înseamnă a-l ucide. Dumnezeu este atât de mare încât rămâne dincolo de înţelegerea noastră. Sfântul Pavel cântă: “***O, adâncul bogăţiei şi al înţelepciunii şi al ştiinţei lui Dumnezeu! Cât sunt de necercetate judecăţile Lui şi cât sunt de nepătrunse căile Lui! Căci cine a cunoscut gândul Domnului? [...] Pentru că de la El şi prin El şi întru El sunt toate. A Lui să fie mărirea în veci***” (Romani 11,33-36).

Dorothy Sayers scria: “De ce te plângi că afirmaţia că Dumnezeu este Trei în Unul ar fi obscură şi mistică, dar accepţi tot felul de formule matematice şi fizice, lucrezi cu Pi deşi ştii că este o constantă incalculabilă?” Suntem dispuşi să acceptăm astfel de formule, chiar dacă nu avem cum să le înţelegem în profunzime. Şi atunci de ce nu putem să îl acceptăm şi pe Dumnezeu, exprimat ca Treime?

Nu putem explica cum sămânţa îşi ia din pământ exact mineralele de care are nevoie. Nu putem explica cum porumbeii pot să se întoarcă acasă chiar şi peste tărâmuri peste care nu au mai zburat până atunci. Şi cum atunci ne aşteptăm să îl înţelegem total pe Dumnezeu? Dacă suntem uimiţi şi debusolaţi de atâtea mistere de pe pământ, cum de ne aşteptăm să înţelegem complet natura lui Dumnezeu?

Sfântul Augustin se plimba într-o zi pe malul mării. Se gândea intens la doctrina despre Sfânta Treime. Cum putea să fie Dumnezeu Trei şi totuşi Unul? La un moment dat a trecut pe lângă o fetiţă ce umplea cu apa mării o groapă săpată în nisip. El a întrebat-o ce face. Răspunsul a fost: "Vreau să golesc marea în această mică groapă ce am săpat-o." Înţeleptul teolog a zâmbit şi şi-a spus: "Şi eu încerc să fac ce face această fetiţă. Încerc să îl înghesui pe Dumnezeu infinit în mintea mea finită."

Nu este vorba că nu am putea să îl înţelegem deloc pe Dumnezeu. ***Scopul Treimii este de a ni-l revela pe Dumnezeu.*** Apa din gaura din nisip este parte a oceanului, dar nu întreg oceanul. Dincolo este mult mai multă apă, infinit mai multă. La fel este şi ştiinţa noastră despre Dumnezeu. Deşi nu putem niciodată să îl înţelegem complet, este de ajuns să ştim că este un Tată care mă iubeşte, un Fiu care mă salvează şi un Spirit Sfânt care trăieşte în mine.

Analogii.

De-a lungul istoriei, au fost folosite numeroase analogii care să ne ajute să înţelegem cum Dumnezeu poate să fie trei Persoane, dar un singur Dumnezeu. Nici una din analogii nu este perfectă, dar ne ajută aruncând o oarecare lumină asupra misterului. De exemplu:

- *Sufletul are trei capacităţi: voinţa, înţelegerea şi memoria; dar este totuşi un singur suflet.*
- *Apa are trei forme: solidă (gheaţă), lichidă (apa) şi vapori (aburul), dar compoziţia chimică nu se schimbă, ci rămâne aceeaşi.*
- *Soarele este compus din căldură, gaze şi o masă gigantică de materie; dar este unul.*

Autorul lucrării "Iisus – un dialog cu Mântuitorul" scria: "Tatăl are un gând, şi gândul Său este exprimat şi pronunţat de Cuvânt (Iisus). Şi ce este Spiritul? Spiritul este respiraţia care poartă cuvintele. Este vocea pe care o dă Cuvântului. Este limba de foc." Opera de salvare începe cu Tatăl care "atât de mult a iubit lumea"; este realizată apoi de Fiul şi este completată de Spiritul Sfânt.

Dumnezeu Tatăl este Ideea, este puterea creativă originală; Dumnezeu Fiul este Exprimarea ideii în trup omenesc; Dumnezeu Spiritul Sfânt este comunicarea ideii.

Toate aceste analogii sunt slabe eforturi omeneşti în încercarea de a-l înţelege pe Dumnezeu infinit. ***Immanuel Kant spunea odată că există limite ale minţilor noastre finite şi că cu aceste limite putem contempla dar nu cuprinde lucruri care sunt infinite.*** Când ne punem în prezenţa lui Dumnezeu, nu înţelegem; suntem înlemniţi şi ne acoperim ochii, pentru că strălucirea sa este atât de mare că ne-ar putea orbi.

Adevărata semnificaţie a misterului.

Este bine că Dumnezeu este atât de mare, atât de dincolo de capacitatea noastră de înţelegere. Acesta este Dumnezeul de care avem nevoie, un Dumnezeu care nu poate să fie capturat în cuvinte, un Dumnezeu care ne forţează gândirea până acolo încât folosim simboluri şi sacramente care să îl exprime. Dar misterul nu este suficient. Nu putem să trăim doar din mistere. De fapt misterul creştin nu este un mister în sens clasic. Semnificaţia lui este de secret divin pe care Dumnezeu a dorit să ni-l reveleze; un secret atât de misterios încât nu am fi putut niciodată să îl descoperim noi singuri, printr-o căutare omenească, dacă Dumnezeu nu ar fi avut iniţiativa să ne dea indicii. El a făcut aceasta în Iisus Hristos şi prin Spiritul Sfânt. Ajungem astfel la întrebarea despre sensul Sfintei Treimi. Ce ne spune Treimea nouă?

Când de accesibil este Dumnezeu.

Ne spune mai întâi nu doar cât de misterios este Dumnezeu ci şi cât de accesibil. Dumnezeu devine unul din noi în Hristos. El devine Fratele nostru, împărtăşind cu noi durerile, slăbiciunile, ispitele, suferinţele şi moartea noastră. Vechii zei stăteau sus, pe muntele Olimp. ***Iisus a venit jos, să stea cu noi, ca Emanuel: Dumnezeu este cu noi. Este aproape, îl putem atinge, în fiecare zi, oricine, omul de rând – acesta este Dumnezeu care a devenit om în Iisus; Dumnezeu care la Rusalii a venit ca Spiritul Sfânt pentru a sălăşlui în fiecare dintre noi, umplându-ne de Prezenţa şi Puterea lui Dumnezeu. Dumnezeu deasupra noastră. Dumnezeu alături de noi. Dumnezeu în noi.*** Aceasta ne-o spune doctrina despre Sfânta Treime. Fără Trinitate, Dumnezeu ar fi de necunoscut şi inaccesibil totodată.

Când Părinţii Bisericii vorbeau despre cele trei Persoane ale dumnezeirii nu o făceau aşa cum noi am vorbi astăzi despre o mulţime de oameni. Pur şi simplu se

vorbeşte astfel despre Dumnezeu pentru că lipseşte limbajul pentru a exprima ce este Dumnezeu.

Augustin scria: "Sunt cu siguranţă trei, dar dacă ne întrebăm 'trei ce?' vorbirea umană este copleşită de sărăcie. Spunem apoi 'trei Persoane', dar nu pentru a exprima realitatea, ci pentru a ne salva pe noi de la tăcere" (De Trinitatae VII, 8).

Cuvântul "persoană" nu este folosit pentru a-l aduce pe Dumnezeu la nivelul nostru, ci pentru că "persoana" este conceptul cel mai înalt cunoscut, iar Dumnezeu nu poate fi mai jos de atât. Trebuie că este mult, mult mai mult! Iisus a exprimat aceasta adesea cu cuvintele "cu cât mai mult". "***Dacă voi, răi fiind, ştiţi să daţi daruri bune fiilor voştri, cu cât mai mult Tatăl vostru Cel din ceruri va da cele bune celor care cer de la El?***" (Matei 7,11).

Cuvântul "persoană" a fost ales pentru a ne ajuta să înţelegem că fiecare Persoană din Sfânta Treime este Cineva cu Care putem vorbi, Căreia putem să îi cerem, pe Care o putem iubi şi cu Care putem avea o relaţie personală. Trinitatea deci, este ca soarele strălucitor, imposibil de privit, dar luminând cunoaşterea noastră despre Dumnezeu Unul, accesibil în Hristos şi prin Spiritul Sfânt.

Dumnezeu în plinătatea Sa.

Doctrina Treimii păstrează plinătatea lui Dumnezeu. Pentru creştini, cuvântul "Dumnezeu" în sine este prea vag. Treimea amplifică şi îl descrie mai deplin pe Dumnezeu. Pentru noi, "Dumnezeu" înseamnă Tatăl care ne iubeşte, Fiul care ne salvează, şi Spiritul Sfânt ce sălăşluieşte în noi. Dumnezeu Creatorul. Dumnezeu Răscumpărătorul. Dumnezeu Mângâietorul. Orice mai puţin nu ar fi Dumnezeul Noului Testament. În cuvintele Sfântului Pavel, plinătatea lui Dumnezeu constă în "***harul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi împărtăşirea Spiritului Sfânt***". Nu putem să vorbim cum se cuvine despre Dumnezeu fără să vorbim despre Hristos şi despre Spiritul Sfânt în acelaşi moment. Doctrina Treimii conservă deci plinătatea lui Dumnezeu."

Avem nevoie de Sfânta Treime.

Cine nu are nevoie de harul Domnului nostru Iisus Hristos? "***Cunoaşteţi harul Domnului nostru Iisus Hristos***", scrie Pavel, "***că El, bogat fiind, pentru voi a sărăcit, ca voi cu sărăcia Lui să vă îmbogăţiţi***" (2 Corinteni 8,9).

Cine nu are nevoie de iubirea lui Dumnezeu? "***Căci Dumnezeu aşa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică***" (Ioan 3,16).
Cine nu are nevoie de împărtăşirea Spiritului Sfânt? "***Veţi lua putere, venind Duhul Sfânt peste voi***" (Faptele Apostolilor 1,8).

Al vostru poate să fie harul lui Hristos, a voastră dragostea lui Dumnezeu, a voastră comuniunea Spiritului Sfânt. Acesta este sensul Treimii care însumează întreaga Evanghelie, prezentându-ne plinătatea prezenţei, puterii şi iubirii lui Dumnezeu. Dumnezeu deasupra mea. Dumnezeu lângă mine. Dumnezeu în mine.

Autorul francez Francois Mauriac spunea că nimeni creat de Tatăl, răscumpărat de Fiul şi renăscut de Spiritul Sfânt nu poate să se considere pe sine neimportant. De aceea Biserica nu încetează să cânte cu recunoştinţă: "***Mărire Tatălui şi Fiului şi Spiritului Sfânt, acum şi pururea şi în veci vecilor. Amin.***"

Rugăciune.

Speranţa mea este Tatăl;
Scăparea mea este Fiul;
Acoperământul meu este Spiritul Sfânt;
Treime Sfântă, mărire Ţie.

(Traducere: Oana Capan)

Pr. Leonardo Sapienza - Botezul Domnului - Să rămânem creştini

“***Imediat după botez, Iisus a văzut Spiritul lui Dumnezeu ce venea asupra lui*** ” (Matei 3,17)

La Botez misiunea lui Iisus primeşte confirmarea autoritară a Tatălui. Botezul lui Iisus reprezintă o referinţă precisă pentru botezul nostru. Cei din jur se aşteaptă ca şi noi să dovedim că am fost botezaţi. Avem datoria de a trăi cu mai mare coerenţă credinţa noastră.

Trebuie să demonstrăm altora că viaţa noastră aparţine lui Hristos, că avem o credinţa matură şi conştientă. După ce părinţii noştri ne-au dat darul botezului, acum suntem în măsură să ne asumăm responsabilitatea noastră, de a dori să trăim ca şi creştini convinşi şi convingători. Într-un timp în care se apără ideea de “rebotezare” (abjurarea creştinismului) este necesar şi urgent, ca numele nostru de creştin înregistrat în matriculele parohiale să iasă la lumină. Este timpul să onorăm angajamentele pe care, în ziua botezului, părinţii şi naşii le-au luat pentru noi.

Este necesar să ne reamintim de botezul nostru, şi să-l trăim la persoana întâi. A sosit momentul să redescoperim o virtute de care se vorbeşte mult, dar care este puţin practicată: coerenţa. ***Coerenţa este acea virtute prin care unul acţionează după cum gândeşte şi gândeşte după cum acţionează. Coerenţa creştină trebuie să se măsoare cu dificultăţile şi tentaţiile de fiecare zi.*** Să nu-l lăsăm pe Dumnezeu la marginea vieţii şi a societăţii noastre. Să nu ne mulţumim să fim creştini doar cu numele, satisfăcuţi de o rugăciune, o faptă de milostenie, sau un gest de bunătate. Evanghelia trebuie să impregneze şi să antreneze întreaga noastră viaţă!

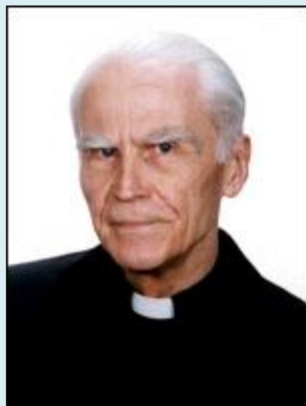
Cum spune un faimos scriitor francez: “Lumea de azi le cere creştinilor să rămână creştini”. Tocmai pentru faptul că societatea de azi merge mereu spre decreştinare,

şi se răspândeşte indiferenţa faţă de Hristos. Probele cele mai asiguratoare şi valide pe care putem să le furnizăm cu privire la credinţa noastră, sunt cele ale existenţei şi acţiunii noastre cât mai asemănătoare cu Evanghelia.

Spunea Maritain: "Dacă într-un timp ajungeau cinci argumente pentru a explica existenţa lui Dumnezeu, azi omul reţine că acestea sunt insuficiente şi vrea un al şaselea argument, cel mai complet, cel mai autoritar; viaţa celor care cred în Dumnezeu".

(Traducere: Mons. Angelo-Narcis Pop)

Pr. Gheorghe Neamţiu - Botezul Domnului - Acesta este Fiul Meu

"*Acesta este Fiul Meu cel iubit întru care bine am voit.*" (Matei III,17)

Botezul Domnului este manifestarea lui Dumnezeu în Omul Hristos, adică punerea în lumină a faptului că Omul adevărat născut în ieslea din Bethleem este totodată şi Dumnezeu adevărat, în una şi aceeaşi persoană divină, Iisus Hristos. De aceea, ***Botezul Domnului se mai numeşte şi Arătarea Domnului sau Teofanie – apariţia lui Dumnezeu - sau Epifanie, adică arătarea sub formă omenească a lui Dumnezeu.*** Pentru ca lumea care L-a văzut copil în iesle, ca pe un copil oarecare, nu cumva, sedusă de aparenţe, să creadă că Iisus Hristos nu e decât un om şi nimic mai mult, El îşi arată astăzi dumnezeirea Sa, demonstrând în faţa unei mulţimi dintre cele mai împestriţate – ostaşi, mercenari, saducei, farisei, vameşi, oameni de rând, ucenici ai Sfântului Ioan Botezătorul – adevărul fundamental al religiei noastre, acela că El, care astăzi Se botează în Iordan, este Fiul lui Dumnezeu, născut din veci din Tatăl, Dumnezeu adevărat şi om adevărat în una şi aceeaşi persoană, divină: Iisus Hristos, Mântuitorul trimis în lume.

El primeşte botezul din mâna lui Ioan Botezătorul, dar acest botez nu era un botez adevărat, ci doar o chemare la pocăinţă, pocăinţă de care Iisus nu avea nevoie fiind El Dumnezeu, iar, dacă totuşi Se smereşte primind acest semn al păcatului, o face spre a Se arăta astfel în mod public lumii ca Dumnezeu adevărat şi Mântuitorul făgăduit şi pentru a ne demonstra, prin pilda Sa de smenerie, necesitatea purificării prin pocăinţă spre a putea intra în împărăţia spirituală anunţată de El.

Botezul Domnului este însă nu numai o chemare la pocăinţă, la reînnoirea vieţii, ci totodată şi momentul solemn când Iisus, sfinţind apa prin contactul Său cu ea, şi dându-i putere curăţătoare de păcate, întemeiază Sfânta Taină a Botezului,

Taină care, dimpreună cu celelalte şase Taine, izvorăşte din coasta lui Iisus mort pe Cruce, vărsând în suflete viaţa divină a harului sfinţilor şi ridicându-l, astfel, pe om la demnitatea de fiu al lui Dumnezeu şi tabernacol al Sfintei Treimi.

Iată de ce, vom folosi astăzi acest prilej spre a medita asupra misterului Sfântului Botez.

În una din convorbirile pe care Iisus le va avea mai târziu cu fariseul Nicodim – cu acel ucenic care venea pe ascuns, noaptea, la Mântuitorul -, după ce Nicodim îşi mărturiseşte credinţa în misiunea dumnezeiască a Mântuitorului, acesta îi zice: "***Adevăr, adevăr îţi grăiesc, de nu se va naşte cineva de sus, nu va putea vedea Împărăţia lui Dumnezeu***". La aceste cuvinte, Nicodim, rămas pe cât de mirat pe atât de încurcat, întreabă: "***Cum poate cineva să se nască fiind bătrân? Oare poate să intre a doua oară în pântecele mamei sale şi să se nască?***" Iisus insistă: "***Adevăr, adevăr îţi grăiesc: De nu se va naşte cineva din apă şi din spirit, nu va putea intra în Împărăţia lui Dumnezeu. Ce este născut din trup, trup este, şi ce este născut din spirit, spirit este. Nu te mira că ţi-am zis: Trebuie să vă naşteţi de sus***" (Ioan III, 3-5).

Este, aşadar, cum nu se poate mai limpede că, în acest dialog cu Nicodim, Iisus proclamă necesitatea absolută a unei naşteri spirituale – de sus – pentru toţi oamenii, naştere care are loc prin apă şi prin Spirit, deci prin Sfântul Botez, care este poarta de intrare în Împărăţia cerurilor, adică în Biserica lui Hristos, care începe aici pe pământ prin Biserica luptătoare, şi se desăvârşeşte în cer, prin Biserica triumfătoare.

Sfântul Botez este prefigurat în Testamentul Vechi prin ritualul circumciziunii sau tăierii împrejur, căci după cum pruncul tăiat împrejur devenea membru al poporului ales, tot astfel, acum, în Noul Testament, cel botezat devine membru al noului popor ales, al Bisericii lui Hristos.

Protopărinţii noştri, cum bine ştim, prin păcatul lor au pierdut nu numai pentru ei ci şi pentru întreaga posteritate, darul suprafiresc al harului sfinţilor care i-a ridicat peste starea lor firească de simple creaturi la starea suprafirească de fii adoptivi ai lui Dumnezeu şi moştenitori ai fericirii Lui. Cuvântul veşnic al lui Dumnezeu, întrupându-se, a reparat în locul nostru ofensa pricinuită lui Dumnezeu-Tatăl. Prin sângele Său vărsat pe Cruce, El ne-a redobândit dreptul de fii ai lui Dumnezeu şi moştenitori ai Cerului, drept pe care ni-l împărtăşeşte prin spălarea cu apa Sfântului Botez, slujbă pe care Mântuitorul a încredinţat-o Apostolilor îndată după Învierea Sa, când, insuflându-le puterea Spiritului Sfânt, le-a poruncit: "(…)

mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Spirit (…)" (Matei XXVIII, 19).

Aşadar, în Sfântul Botez, prin Hristos, ne altoim din nou în firea dumnezeiască. Şi după cum mlădiţa nobilă altoită în pomul pădureţ transformă seva sălbatică a acestuia în sevă nobilă, producând fructe bune de consumat, tot astfel, dar de astă dată printr-un proces invers, Hristos, trunchiul nobil, în care ne-am altoit, noi, mlădiţele cele sălbatice, ne comunică seva vieţii Sale divine, care ne transformă, ne asimilează, ne face asemenea Lui, adică ne îndumnezeieşte, ne face părtaşi firii Sale – consortes Dei naturae, cum spune Sfântul Petru -, astfel încât faptele noastre nu mai sunt omeneşti, ci teandrice (divino-umane), ca şi ale lui Hristos. El, în care suntem grefaţi, şi care lucrează în noi, cu concursul nostru, le imprimă valoare meritorie supranaturală, divină, adică le face apte de a ne câştiga fericirea cerească. Fără păstrarea şi sporirea acestei vieţi divine primite în botez, prin trăirea conform poruncilor divine, noi nu suntem în stare să aducem nici un rod bun pentru mântuire, deoarece păcatul de moarte ne taie legătura organică cu Hristos izvorul vieţii divine din noi. Acest adevăr ni-l subliniază Însuşi Iisus când, asemănându-Se pe Sine cu viţa, ne zice: "***Rămâneţi în Mine şi Eu rămân în voi. Precum mlădiţa nu poate aduce rod de la sine de nu va fi în viţă, tot aşa şi voi de nu veţi fi în Mine. Eu sunt viţa, voi mlădiţele. Cel ce locuieşte în Mine, şi Eu în el, acela mult rod aduce: căci fără de Mine nu puteţi face nimic***" (Ioan XV, 4-5).

Din cele spuse rezultă că unirea noastră cu Dumnezeu Tatăl în Hristos prin Botez este o legătură vitală. Când aceasta se rupe prin păcat, dispare şi viaţa divină din noi, murim sufleteşte. Dar mai rezultă că, născându-ne, prin apa Botezului, din Dumnezeu, devenim în mod real fiii Lui şi fraţii mai mici ai lui Hristos. Şi, deşi această filiaţie nu este naturală, ci o adopţiune – căci fiu natural al lui Dumnezeu este singur Hristos -, totuşi ea nu este ca o simplă adopţiune legală, prin care copilul nu primeşte de la Tatăl adoptiv decât numele şi moştenirea, dar nimic din firea lui, din sângele lui, ci o adopţiune supranaturală, deoarece copilul primeşte însăşi viaţa lui Dumnezeu, devine părtaş firii Lui, e îndumnezeit, devine una cu El, aşa precum metalul încins în flacără devine asemenea focului, încât, privindu-le, cu greu le putem deosebi unul de altul, şi după cum două bucăţi de ceară contopite devin una.

Iată de ce Sfântul Ioan Evanghelistul, apostolul iubirii, în întâia sa epistolă catolică, c.III, v.1, zice: "***Vedeţi ce fel de dragoste ne-a dat nouă Tatăl, ca fii ai lui Dumnezeu să ne numim: şi suntem.***" Deci, ***în botez, nu primim pur şi simplu numai un nume nou, acela de creştin, ci primim însăşi realitatea vieţii divine, filiaţia divină.*** Nu numai ne numim fii, ci suntem cu adevărat. Suntem creştinaţi –

Cristi nati, născuţi din Hristos; am intrat în familia lui Dumnezeu, devenind fiecare un alt Hristos, fiu al Sfintei Treimi. Iată de ce Iisus repetă cuvintele rostite către cei din Testamentul Vechi: "***Eu am zis: Dumnezei sunteţi.***" Dumnezei prin participare, prin împărtăşirea firii Sale, deci fraţi mai mici ai lui Iisus Hristos.

De aceea putem spune că, în momentul botezului nostru, deşi cu simţurile nu am perceput, deasupra noastră s-au pronunţat, ca şi asupra lui Iisus, cuvintele: "***Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru care bine am voit***" (Matei III, 17). Din acel moment am devenit şi reprezentanţii lui Hristos, astfel că, vrând-nevrând, chipul Său îl purtăm cu noi pretutindeni, pentru că s-a întipărit în mod neşters în fiinţa noastră spirituală. Hristos Îl onorăm când Îl copiem în gândurile şi conduita noastră, şi tot pe El Îl dispreţuim când purtarea noastră nu corespunde cu pilda vie pe care El ne-a lăsat-o.

Este oare totdeauna vie în mine credinţa şi conştiinţa acestei nobile înrudiri cu Dumnezeu, primită în Botez? Şi, drept consecinţă, mă port conform demnităţii acesteia? Noblesse oblige. Copiii unui principe ori şef de stat trebuie să aibă cu totul alte maniere decât copiii unui umil cerşetor. Dacă e aşa, atunci, trecându-mi în revistă felul meu de a gândi şi vorbi, de a mă purta şi lucra, oare pot eu spune că sunt un vrednic fiu al lui Dumnezeu şi frate şi următor al lui Hristos? (I. Miclea, Ecouri din veşnicie, vol. II, Blaj, 1945, pass.) În botez, prin gura naşului, am declarat că mă lepăd de Satana, de toate poftele, trufia şi lucrările lui, şi mă unesc cu Hristos şi cred în El ca în Împăratul şi Dumnezeul meu, adică mă supun poruncilor Lui.

Dar, începând din momentul când am ajuns la anii priceperii, cum mi-am ţinut oare această întreită juruinţă: de lepădare de Satana, de mine însumi, şi de unire cu Hristos. O, de câte ori am rupt alianţa cu El, Împăratul meu, şi am pactat cu principele întunericului, ascultând de momelile lui care, prin firea mea pornită spre rău, mă îndemna să mă conduc nu după decalogul Părintelui meu, ci după maximele morbide ale lumii! Şi, astfel, pângărindu-mă mi-am pierdut demnitatea de fiu al lui Dumnezeu şi dreptul la moştenirea cerească.

Iubiţi fraţi,

Să folosim prilejul sărbătorii de azi pentru a ne examina cum ne-am îndeplinit până acum angajamentele făcute la botez şi, căindu-ne pentru infidelităţile comise, să ne reînnoim hotărârea de a ne pune toate simţurile, facultăţile, energiile, viaţa noastră întreagă în slujba Împăratului Hristos, unindu-ne astfel tot mai strâns cu El. Şi, ca să progresăm în această unire, să nu ne mărginim la rugăciune şi la primirea mai

deasă a Sfintelor Taine, ci să facem zilnic şi o scurtă meditaţie, punând accentul pe examenul de conştiinţă, mijlocul sigur prin care ne putem vedea ca într-o oglindă cum stăm faţă de Dumnezeu şi aproapele, la ce cotă ne găsim în urcuşul spre desăvârşire, ce piedici ne opresc în ascensiunea noastră, şi ce măsuri avem de luat spre a le înlătura. Numai practicând zilnic acest examen ne vom putea păstra vii în conştiinţă nobleţea de fii ai lui Dumnezeu-Tatăl şi fraţi ai lui Hristos, precum şi obligaţia ce decurge din ea, aceea de a ne îmbrăca în virtuţile Lui: “Câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi şi îmbrăcat.” Amin.

Pr. Olimpiu Todorean - Botezul Domnului - Botezul Domnului Iisus Hristos

Iubiţi credincioşi, făcut din suflet şi din trup, dar odată cu botezul, locuit de Spiritul Sfânt, omul sau femeia este microcosmosul care trăieşte viaţa animalului dar a unui animal raţional şi psihologic, spiritual şi chiar supranatural. Nu are numai o inteligenţă rece, nu activează numai în baza logicii ci are şi o voinţă liberă care, prin constituţia sa, tinde spre a face binele, are o inimă şi se nutreşte din afecţiuni, are dorinţe, iubeşte, este pasional şi sensibil, este emotiv şi plânge.

Nu trăieşte, deci, numai cu pâine, ci are sete şi foame de dreptate (Mt. 5,6), de afecţiune şi de surâs, de găzduire şi dialog, de participare şi împărtăşire, de ascultare şi de sfătuire. ***Are, mai mult decât de orice, nevoie de Dumnezeu, pentru că este făcut după chipul şi asemănarea sa, aspirând din toate puterile sale la el***, aşa cum foarte bine sintetiza ***Sf. Augustin: "Ne-ai făcut pentru tine, Doamne, şi sufletul nostru nu se va linişti până când nu se va odihni în tine". Şi Dumnezeu, care, aşa cum spune Psalmul 139,*** "***a zidit rărunchii mei, şi m-a alcătuit în pântecele maicii mele***" ***ne ştie pe fiecare, ştie ce hram purtăm, cunoaşte dorinţele noastre şi nevoile noastre cele mai profunde, cunoaşte setea noastră de bucurie şi iubire.***

Între timp, până când vom mai rămâne pe acest pământ, trebuie să credem în iubirea sa omnipotentă şi să răspundem mereu prezent la cererile sale, precum copiii care au credinţă în părinţii lor şi în braţele lor se simt în siguranţă. Doar că

părinţii din această lume sunt limitaţi, imperfecţi şi nu pot face totul. Dumnezeu, în schimb, ştie şi poate face totul. Având această credinţă vom beneficia de viziunea şi fericirea veşnică.

De aceea, noi trebuie să avem mare credinţă în el, chiar şi atunci când nu înţelegem modul său de acţiune, ştiind că el face tot ceea ce face pentru binele nostru.

A crede în Iisus înseamnă a crede că suntem născuţi de la Dumnezeu, că suntem fii în Fiul, că putem să trăim din iubire şi în iubire şi, cu ajutorul său, suntem în măsură să depăşim îngustele orizonturi lumeşti, să ne deschidem speranţei teologale, să trăim în bucurie.

Şi pentru a genera şi însufleţi această credinţă, Tatăl şi Fiul au insuflat asupra fiecăruia dintre noi Spirit Sfânt. ***El este puterea lui Dumnezeu, apa care purifică, este adevărul care mărturiseşte că Dumnezeu este Tatăl şi că Iisus, vărsându-şi sângele, este Mântuitorul tuturor, este iubirea personificată care adapă setea noastră după infinit, după puritate şi după frumos.***

Spiritul pogoară asupra lui Iisus ca "un porumbel", revelează lumii că, odată, cu Iisus, a fost inaugurat timpul alianţei definitive dintre noi şi Sfânta Treime.

La facerea lumii, "***Spiritul lui Dumnezeu se purta deasupra apelor***" şi Dumnezeu a creat lumea. După potop, porumbelul s-a reîntors la Noe cu un ram de măslin în cioc şi "***Noe a înţeles că apele s-au retras***" şi că curcubeul pe care Domnul l-a pus pe cer era "***semnul alianţei pentru generaţiile viitoare***".

Pogorârea Spiritului sub forma unui porumbel asupra lui Iisus, care se lasă botezat de Ioan, înseamnă, după facerea lumii şi după potop, începutul unei ere noi: era Noului Testament, Testamentul pe care Iisus l-a instaurat prin moarte, prin înviere, prin înălţare şi, în sfârşit, prin insuflarea Spiritului. Astfel s-a verificat ceea ce Dumnezeu a promis: "Voi stabili cu voi o alianţă eternă".

În interiorul acestui orizont istorico-salvator trebuie să considerăm şi afirmaţia Evangheliei de astăzi: "***El*** (Domnul Iisus) ***vă va boteza cu Spirit Sfânt***". În momentul în care primim sacramentul botezului, în realitate Spiritului Tatălui şi al Fiului vine să-şi stabilească locuinţa sa în inima noastră, ne cufundă în Sfânta Treime, face din trupul nostru templul său, ne face fii ai Tatălui, moştenitorii săi, fraţi ai lui Iisus şi fraţi între noi, alimentează mereu credinţa noastră şi ne ajută să trăim potrivit Evangheliei.

Toate acestea condiţionate însă: să fim mereu ascultători de Spiritul Sfânt şi, cu ajutorul său să dăm o orientare evanghelică vieţii noastre, să trăim potrivit exigenţelor botezului, ca fii ai lui Dumnezeu şi ca membre al corpului mistic, să mâncăm şi să bem trupul şi sângele lui Iisus, să ne apropiem de sacramente, să acceptăm voinţa sa.

Să reflectăm la această propunere în lumina unei alte afirmaţii a lui Ioan în prima sa scrisoare cap. 5 vers. 4: "***Poruncile lui nu sunt grele***". ***Dumnezeu nu cere nimănui imposibilul. Toţi putem observa poruncile sale. Pentru că poruncile Domnului nu sunt grele. Nu, nu sunt – şi acum trebuie să fim atenţi – pentru că Spiritul care locuieşte în noi e dispus să ne ajute să înfruntăm şi să depăşim dificultăţile şi tentaţiile pe care viaţa ni le pune înainte, este destul ca noi să o cerem şi să fim dispuşi să primim ajutorul său.***

Să ne hotărâm să ne schimbăm viaţa. A-l primi pe Spiritul Sfânt înseamnă a te boteza în Spirit Sfânt, şi botezul în Spiritul este botez de foc, foc ce purifică sufletul nostru, aşa cum este purificat aurul în creuzet, făcându-l pur ca şi cristalul în care Dumnezeu se poate reflecta. Ce am putea voi mai mult decât să se reflecte Dumnezeu în noi?! ***A fi botezaţi în Spirit înseamnă să vrem să devenim mai buni decât am fost până acum, înseamnă a-l lăsa să iasă la suprafaţă omul nou, dezbrăcat de cel vechi, ce este ascuns în inimile fiecăruia dintre noi.*** Amin.

Pr. Ioan Abadi şi Pr. Alexandru Buzalic - Botezul Domnului - Sfintele arătări ale Domnului nostru Iisus Hristos

Cu ocazia botezului lui Iisus Hristos în râul Iordanului s-a arătat Preasfânta Treime: Cerescul Părinte a vorbit din Cer, Fiul lui Dumnezeu se afla în râul Iordanului, iar Spiritul Sfânt s-a arătat în chip de porumbel deasupra Fiului Dumnezeiesc. Este un mister de nepătruns chiar şi pentru îngerii cerului! Un Dumnezeu unic în trei Persoane. Misterul credinţei noastre, nemaiîntâlnit în gândirea omenirii, unitatea de o fiinţă în diversitatea individuală a ceea ce este personal şi lucrează în iconomia mântuirii.

În secolul al IV-lea înainte de naşterea lui Hristos, filozoful grec Platon, a ajuns la concluzia existenţei unui Singur Dumnezeu. ***Platon şi-a pus întrebarea: "Dacă este un singur Dumnezeu, atunci la ce se gândeşte El din veşnicie? El este o Fiinţă raţională, de aceea trebuie să gândească. Dacă este numai un Dumnezeu, pe cine iubeşte El din eternitate? Trebuie să iubească pe cineva, deoarece iubirea este necesară fericirii".*** La această întrebare a filozofului păgân, nici unul dintre oameni nu a putut să ofere vreun răspuns. ***Fiul Tatălui, Iisus Hristos, a venit pe pământ şi a revelat oamenilor misterul de nepătruns al Sfintei Treimi.***

Dumnezeu veşnic şi atotputernic, este infinit în înţelepciune. El reprezintă însăşi Înţelepciunea. Evanghelistul Ioan îşi începe Evanghelia: «***La început a fost Cuvântul şi Cuvântul era la Dumnezeu şi Dumnezeu era Cuvântul. Acesta era***

întru început la Dumnezeu» (Ioan 1, 1-2). ***Cuvântul este Dumnezeu care în înţelepciunea Sa a creat întreg Universul, este dătător de viaţă şi în acelaşi timp reprezintă unica Persoană divină care putea să ia chip de om pentru a învăţa omenirea şi a-i aduce mântuirea.*** Iar Spiritul lui Dumnezeu este prezent din veşnicie alături de Tatăl şi Fiul – Cuvântul, ca şi Cel ce înfăptuieşte în istorie planul lui Dumnezeu şi îl actualizează pe Cel Transcendent omului trăitor al unui timp.

Dumnezeu, este neschimbat, perfect şi veşnic. În Domnul Dumnezeu, nu există timp, nu este un "a fost" şi nici un "va fi", căci Dumnezeu este. Cel ce generează pe Fiul şi pe Spiritul Sfânt mai înainte de apariţia istoriei omenirii şi a întregului Univers, este numit Tată. Cuvântul Dumnezeiesc, reprezintă expresia lui Dumnezeu Tatăl. El cuprinde în Sine întreaga putere a lui Dumnezeu şi are aceeaşi natură dumnezeiască. Iisus Hristos spune: «***Toate, câte are Tatăl, ale Mele sunt***» (Ioan 16, 15). Într-alt loc, Iisus Hristos spune: «***Cine vede pe Fiul, acela vede pe Tatăl***» (Ioan 14, 9). Cerescul Părinte, vede în Fiul chipul Său, şi spune: «***Fiul Meu, eşti Tu, Eu astăzi Te-am născut!***» (Psalmul 2, 7). Dar Dumnezeu are voinţă liberă, astfel încât El iubeşte din veşnicie, pentru că «***Dumnezeu este iubire***» (1 Ioan 4, 16).

Dumnezeu Tatăl, iubeşte din eternitate pe Fiul Său, Iar Fiul lui Dumnezeu iubeşte din eternitate cu o iubire infinită pe Tatăl. Această iubire infinită şi eternă trece de la "Tatăl prin Fiul" la Cea de-a treia Persoană a lui Dumnezeu, Spiritul Sfânt, afirmă Biserica în gândirea Sfântului Augustin, valorificând Evanghelia Sfântului Ioan.

Răsăritul creştin afirmă acelaşi lucru, privind din istorie modul cum Spiritul Sfânt acţionează în iconomia mântuirii, pornind de la Tatăl, fiind mijlocit prin Fiul. Datorită transcendenţei Sale şi a faptului că Dumnezeu rămâne mai presus de orice categorie experimentată de om, misterul Preasfintei Treimi va rămâne un mister, în ciuda Revelaţiei şi a progresului teologiei, căci oricât ne-am apropia de Izvorul vieţii, acesta tot absolut şi de necuprins rămâne.

Se spune că Sfântul Augustin a dorit foarte mult să înţeleagă Misterul Preasfintei Treimi. Într-o zi, fiind cuprins de acest gând mergea pe malul unei mări. Acolo a observat cum un copil mic, lua cu un vas apă din mare şi de fiecare dată o turna într-un loc. Apropiindu-se de acest copil de pe malul mării, Sfântul Augustin, mirat, l-a întrebat:"Ce faci aici, copile?", "Vreau să mut marea în această gropiţă," – i-a răspuns copilul."Dar este cu neputinţă, ca această gropiţă mică să poată cuprinde întreaga mare," – i-a răspuns Sfântul

Augustin, zâmbind. În acele momente copilul s-a preschimbat în înger luminos şi i-a spus:"Dar tu cu mintea ta cea mică vrei să cuprinzi misterul cel infinit al Preasfintei Treimi?" Şi Îngerul a dispărut, iar Augustin a înţeles, că omul nu poate să cuprindă în întregime misterul credinţei noastre.

În Vechiul Testament, Dumnezeu a pregătit prin gura profeţilor lumea pentru venirea lui Hristos. Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos, a pregătit Biserica pentru venirea celei de-a treia persoane Divine – Spiritul Sfânt, care în chipul limbilor de foc s-a coborât peste Apostoli, lucrând până la sfârşitul secolelor prin intermediul Sfintelor Sacramente.

Noi suntem copiii lui Dumnezeu Tatăl. Sfântul Ioan, în prima epistolă scrie: «***Vedeţi ce fel de iubire ne-a dăruit nouă Tatăl, ca să ne numim fii ai lui Dumnezeu, şi suntem… Iubiţilor, acum suntem fii ai lui Dumnezeu!***» (1 Ioan 3, 1-2).

Suntem fraţii şi surorile Fiului lui Dumnezeu! După Înviere Iisus Hristos S-a adresat Mariei Magdalena: «***Mergi la fraţii Mei şi le spune: Mă sui la Tatăl Meu şi la Tatăl vostru, şi la Dumnezeul Meu şi Dumnezeul vostru***» (Ioan 20, 17).

Suntem templul Spiritului Sfânt. Apostolul Pavel scrie în Epistola către Corinteni: «***Oare nu ştiţi, că sunteţi templul lui Dumnezeu, şi că Spiritul lui Dumnezeu locuieşte în voi?***» (1.Corinteni 3, 16). «***Nu ştiţi oare, că şi corpul vostru este templul Spiritului Sfânt, care trăieşte în voi?***» (cf. 1 Corinteni 6, 19). Cât de mare este fericirea noastră! Cât de măreaţă este demnitatea noastră!

Dacă toţi oamenii şi-ar aminti despre acest adevăr de credinţă, că Tatăl cel atotputernic este Tatăl nostru, că noi suntem fraţii şi surorile Fiului lui Dumnezeu, Mântuitorul lumii, că noi suntem temple vii ale Spiritului Sfânt, atunci viaţa noastră pe pământ ar cunoaşte fericirea Împărăţiei. Dacă Misterul rămâne mai presus de posibilităţile noastre de gândire, să nu uităm că mai rămâne o cale de urmat: ascultarea vocii lui Dumnezeu, care mai presus de fire se revarsă peste noi, dăruindu-ne existenţa şi harurile Sale prin care ne îndumnezeieşte. **Să ascultăm şoapta Domnului şi să trăim credinţa!**

Rugăciune

O, Iisuse, apele Iordanului Te-au spălat şi pe Tine de asemenea, în faţa mulţimii, dar puţini au fost aceia, care Te-au recunoscut. Acest mister al credinţei străbate

în mod constant printre secole timpul, şi este cauza suferinţei pentru toţi aceia, care Te iubesc şi care au primit misiunea, să Te facă cunoscut lumii întregi.

Împarte urmaşilor Tăi, Apostolilor, discipolilor şi tuturor celor, care-şi trag numele lor din al Tău şi din Crucea Ta, graţia şi puterea de a conduce în continuare lucrarea şi răspândirea Evangheliei Tale, să o sprijine prin rugăciune, suferinţă, şi printr-o credinţă totală faţă de voinţa Ta cea sfântă.

O, Iisuse, Miel nevinovat, Tu, Te-ai prezentat înaintea lui Ioan în postura de păcătos. Atrage-ne şi pe noi la apa Iordanului. Vrem să mergem acolo, pentru a ne face cunoscută josnicia şi păcatele noastre, ca să ne putem purifica sufletele. Şi precum cerul a făcut cunoscută vocea Părintelui Tău, care şi-a aflat în Tine plăcerea, aşa şi noi, să trecem aceste încercări… în zorii învierii Tale, să putem asculta în profunzimea sufletului nostru, aceeaşi voce a Părintelui Ceresc, prin care să ne recunoască pe noi, ca şi fii plăcuţi ai Lui. Amin. (După Sfântul Ioan al XXIII-lea)

Predici la Botezul Domnului. Smerita Arătare a Domnului în lume – Vestirea naşterii din nou şi minunea înfierii noastre. Folosul apei sfinţite - Părintele Nichifor Horia

Părintele Nichifor Horia (Măn. Sfinţii Trei Ierarhi, Iaşi) - Predică la Botezul Domnului (2012):

În fiecare an ne întâlnim la slujbă întru înţelesul sărbătorii celei mari, nu doar facem comemorarea acestui eveniment, Arătarea Mântuitorului, Arătarea Treimii omului [pentru om], ci, în primul rând, suntem chemaţi să ne împărtăşim de harul pe care proorocii şi Sfântul Ioan Botezătorul l-au împărtăşit prin venirea Domnului în lume, har pe care Domnul vrea să ni-l dăruiască și nouă şi o face cu fiecare din noi, îndeosebi în Taina Sfântului Botez.

În tropar auzim glasul Părintelui Ceresc Care spune Fiului ce Se botează: Acesta este Fiul meu Cel iubit întru Care am binevoit.

La botezul fiecăruia dintre noi primim nu doar iertarea păcatelor, iertarea păcatului strămoşesc, iertarea păcatelor făcute până la botez celor ce se botează adulţi, ci primim şi acest har al înfierii, înfiere după har, în care şi nouă tainic Părintele Ceresc ne spune: Acesta este fiul Meu cel iubit [Fiul Meu eşti tu], Eu astăzi te-am născut, precum citim la Proorocul David.

Iată, Botezul Domnului îl prăznuim şi înţelegem că este în relaţie cu botezul nostru sau mai bine spus, botezul nostru este în relaţie cu Botezul Domnului.

Mântuitorul S-a întrupat pentru înnoirea omului, pentru descoperirea a ceea ce este viaţa omului. Dacă proorocii înţelegeau sau întrezăreau, precum Proorocul Iov, în suferinţă, că viaţa este mult mai mult decât ce trăia atunci, o suferinţă zdrobitoare şi a avut înţelegerea în Duhul Sfânt să spună: Dar eu ştiu că Mântuitorul meu este viu!, ştia că viaţa este mai mult decât acea suferinţă, mai mult decât o ciclicitate biologică, decât o siguranţă pe care o căutăm pe acest pământ. Viaţa este întâlnirea cu Dumnezeu, este veşnicia ce se deschide pentru noi în momentul botezului.

Iată, dacă proorocii înţelegeau aceasta, intuiau, încă nu aveau puterea să cunoască pe Dumnezeu desăvârşit, nu aveau puterea să înţeleagă ceea ce Nicodim, învăţat al Legii celei vechi, nu a putut să încapă, să pătrundă, cuvântul cel tainic pe care Domnul i-l spune: [De nu se va naşte cineva de sus, nu va putea să vadă împărăţia lui Dumnezeu].Şi Nicodim, învăţat și cunoscător al proorocilor şi al Legii, el însuşi aşteptând cuvântul lui Dumnezeu, este nedumerit şi întreabă: Cum oare putem să ne naştem din nou? Oare poate cineva să intre din nou în pântecele mamei şi să se nască? Şi Domnul descoperă că este vorba de o altă naştere, nu naşterea din trup, ci naşterea duhovnicească, care, în botez, schimbă omul.

Iată, cei ce se botează adulţi de multe ori primesc o schimbare anume, precum Domnul în istorie a schimbat numele celor ce s-au apropiat de El. Avram devine Avraam, Saul devine Pavel. Ce închipuie aceasta? O înnoire, întrucât e cu adevărat o naştere, o transformare pe care de multe ori noi înşine n-o putem vedea în noi, în sensul unei înţelegeri adevărate, al unei trăiri în aşteptarea pe care o mărturisim în Crez; după ce spunem Mărturisesc un botez spre iertarea păcatelor, adăugăm imediat: Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Nu <aştept să-mi fac o casă mai bună, să am o meserie adevărată, să ajung cineva şi să se teamă lumea de mine sau să am o siguranţă şi să nu mă mai tem…>, ci: Aştept învierea morţilor, aceasta este esenţial pentru mine, nici măcar să fiu ferit de nişte necazuri sau de întâmplări groaznice sau de boli. Omul este realist, nu poate spune: <Aştept să fiu ferit de moarte>, căci ştie că moartea e un lucru sigur, e o realitate. Şi acestei realităţi îi urmează o nădejde, nu o zdrobire; nu stau înspăimântat de moarte, pentru că Biruitorul morţii mi-a dat nădejde atunci când a spus: Îndrăzniţi, Eu am biruit lumea - lumea, cu poftele ei, cu sirenele ei amăgitoare. Iată că Aştept învierea morţilor înseamnă că înţeleg că moartea nu este ultima realitate a vieţii mele. Însăşi viaţa aceasta, cu ciclicitatea ei, ne cheamă să înţelegem dincolo de trup, pe Cel ce, prin insuflarea Sa, ne cheamă la Împărăţia Cerurilor, Împărăţia cea duhovnicească.

Mântuitorul S-a botezat ca să ne înveţe pe noi măreția Tainei Botezului. Sfântul Ioan boteza cu botezul pocăinţei, pregătea pe oameni pentru întâlnirea cu Dumnezeul Cel Viu. Şi iudeii de atunci au luat aminte că un tânăr îmbrăcat în haină aspră de cămilă, un tânăr care crescuse în asprimea pustiului, învăţa cuvânt cu putere şi înţelegeau că botezul lui nu era un botez născocit de oameni, ci era un botez insuflat de Dumnezeu. Şi, într-adevăr, Sfântul Ioan Botezătorul boteza cu botezul pocăinţei, botezul prin care vestea taina ce avea să fie. În momentul când Însuşi Domnul Hristos vine la botez, Ioan se înspăimântă şi se miră, spunând: Eu am trebuinţă să fiu botezat de Tine şi Tu vii la mine…, pentru că Ioan cunoscuse că Cel ce venea nu era un om [oarecare], ci era Dumnezeu - întrupat ca să vorbească omului pe limba lui, ca să-i poarte omului neputinţa şi să-i vestească omului viaţa cea adevărată.

Şi Mântuitorul îi spune: Lasă acum [...], să plinim toată dreptatea. Care era toată dreptatea? Un mare monah, Nicolae Steinhardt, evreu de origine, român prin trăire, spunea [preluând o expresie a Sfântului Isaac Sirul, n.n.]: „Nu huliţi spunând că Dumnezeu este drept!” Şi, desigur, spunea aceasta făcându-ne să înțelegem că dreptatea lui Dumnezeu este mult mai mult decât ceea ce înţelegem noi în dreptatea omenească, adăugând că nu era drept ca Unicul Său Fiu, fără de păcat, să poarte asupră-Şi păcatul întregii lumi, nu era drept ca Dumnezeu întrupat să Se lase scuipat, să Se lase biciuit. În toate religiile vom găsi ideea unei judecăți; şi vechile religii antice şi cele egiptene şi toţi ceilalţi au ideea judecăţii. ***La toate religiile vom găsi importanţa faptelor bune, a milosteniei, a postului, dar nicăieri în afara creştinismului nu vom găsi ceea ce Dumnezeu Însuşi ne-a descoperit: că întrupându-Se, Dumnezeu vine să spele picioarele ucenicilor, că Se poate lăsa scuipat pentru om, batjocorit, mergând până la moarte, luând asupră-Şi moartea noastră, că primul gest public al lui Dumnezeu întrupat este acela de a Se boteza, de a Se curăţa. De aceea Ioan Botezătorul se teme să-L boteze, pentru că acest botez, plecând de la ceea ce se vede, apa, care ne curăţă de jeg și de spurcăciune, închipuie harul Duhului Sfânt care ne curăţă de robia gândurilor, a poftelor noastre.***

Sunt în noi doruri adânci şi căutări pline de har şi de înţelepciune dar, în fiecare din noi, stă o luptă cu rădăcinile răului adânc înfipte în noi. De aceea, marele Apostol, dumnezeiescul Pavel, spune: ***Iată, în mine este a dori binele, dar nu fac binele pe care-l voiesc, ci răul pe care nu-l voiesc. Cine mă va izbăvi de acest trup al morţii?*** Şi acestei întrebări tot Pavel îi dă răspunsul, de fapt: că Hristos este Cel ce ne-a izbăvit de acest trup al morţii şi noi toţi, cei ce credem în El, reuşim să ieşim din robia trupului şi a gândurilor legate de trup. Şi care este primul nostru pas? Prin botez. Botezul nostru, de data aceasta, nu mai este curăţirea de păcatele altcuiva, ci

de propriile noastre slăbiciuni, de propriile noastre gânduri pătimaşe, de robia propriului trup. Iată că în botez căutăm și noi sfinţenia după chipul lui Dumnezeu, Hristos Cel sfânt şi noi, în Hristos, primim darul înfierii.

Iată, în Hristos, îndrăznim şi noi să cutezăm a vedea porţile cerului deschise și de aceea slujba Sfintei Liturghii o începem binecuvântând Împărăţia Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh. În Botezul lui Hristos ni se descoperă Taina Sfintei Treimi prin glasul Tatălui: Acesta este Fiul Meu Cel iubit întru Care am binevoit, prin arătarea Duhului Sfânt în chip de porumbel, pentru că în Taina Sfintei Treimi noi săvârşim toată devenirea noastră. În toate slujbele noi începem cu proslăvirea Treimii: În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Treimea ni S-a descoperit ca fiind începutul facerii noastre şi al facerii lumii. Şi Ea Se arată în întregime la această naştere din nou a omului şi a lumii, când Fiul lui Dumnezeu Se arată.

Duhul Sfânt Se arată în chip de porumbel pentru că potopul a închipuit botezul, spălarea lumii de toată înstrăinarea de Dumnezeu. Spune referatul scripturistic că tot omul se înstrăinase de Dumnezeu şi potopul a venit precum va fi şi Înfricoşătoarea Judecată. Nu ca o pedeapsă, nu ca un Dumnezeu ofensat care pedepseşte pe om, ci ca o despărțire terapeutică între bine şi rău. După cum o tumoare sau o cangrenă de pe trupul omului cu greu, dar trebuie s-o tai sau s-o cauterizezi, tot astfel înfricoşător a fost potopul, înfricoşătoare va fi Judecata, dar de netrecut pentru această aşezare a lucrurilor la locul lor, pentru separarea binelui de rău. Acum, pe pământ, şi cel bun şi cel rău suferă, mai mult sau mai puţin; nici pedeapsa nu este desăvârşită, nici binele nu este desăvârşit, ci toate sunt oarecum amestecate. Înfricoşătoarea Judecată va fi curăţirea lumii de tot neadevărul, de toată spurcăciunea. Şi iată, potopul a fost un prim chip al judecăţii şi spălarea lumii s-a făcut în chip văzut, cu apă şi cu moartea trupului. Porumbelul, cel ce a adus ramura de măslin lui Noe, vestind împăcarea şi un început al unei noi lumi, al unei lumi mai apropiate de Dumnezeu, mai înţelegătoare a planului lui Dumnezeu, iată Duhul Sfânt în chip de porumbel vesteşte o înnoire.

Şi vedem că în lume au fost mai multe perioade: a Proorocilor ce au vestit cele ce aveau să fie, Venirea Mântuitorului care împarte lumea în două, înainte de Hristos şi după Hristos – ştiţi că în timpul comunismului spunea, „înaintea erei noastre" şi „era noastră", că până şi cuvântul Hristos trebuia cenzurat în vorbire și în gândire, de s-ar fi putut – iar după Hristos urmează o perioadă de roadă duhovnicească, după prigoana din timpul primilor mucenici creştini, prigoană ce vesteşte o altă etapă, cea a persecuţiilor, a prigoanei însăşi; după aceasta urmează o perioadă filocalică, când toată patristica, toată literatura noastră duhovnicească se îmbo-

găţeşte într-o cunoaştere atât de adâncă, că până astăzi, citind cărţile Sfinţilor Părinţi, rămânem uluiţi de adânca cunoaştere a sufletului omenesc, cunoaştere care a venit nu dintr-o studiere la mari şcoli filosofice sau la curente psihologice, ci dintr-o cunoaştere în dreaptă trăire şi întâlnire cu Dumnezeu.

Aşadar, Botezul Domnului vesteşte o înnoire a lumii. Mai trăim noi astăzi în duhul Părinţilor filocalici, în această aşteptare adevărată a lui Dumnezeu? Gândesc că poate cei ce suntem în Biserică îndrăznim şi încercăm şi nădăjduim spre aceasta. Dar iată, suntem atâţia în mijlocul nostru înstrăinaţi de Dumnezeu. Să învăţăm să înălţăm rugăciunea noastră pentru noi înşine, dar şi pentru cei ce încă nu cunosc drept şi adânc taina botezului. Căci învăţăm în Liturghie să lărgim inimile noastre pentru toţi cei ce nu cunosc adevărata aşteptare a Împărăţiei, pentru cei ce n-au cunoscut încă pe Dumnezeu, învăţăm că ceea ce spunem în Crez - Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie – nu este o repetiţie stereotipă, ci este un îndemn de a trăi viaţa noastră în sensul devenirii ei în Hristos.

Astăzi vorbim despre Botezul Mântuitorului, despre botezul nostru, astăzi vom săvârşi slujba şi taina aghesmei mari, apa cea sfințită care-și redobândeşte nestricăciunea pe care a avut-o dintru început apa primordială. Duhul Sfânt Se plimbă deasupra apelor şi El dădea putere apelor să rămână nestricăcioase şi vindecătoare. Astăzi, Acelaşi Duh Sfânt Se va pogorî peste apa ce se va sfinţi cu binecuvântare mare pentru ca apa să devină nestricăcioasă. Şi vedem că agheasma şi îndeosebi agheasma mare, păstrată ani şi zeci de ani, nu se strică. Şi nu numai că nu se strică, dar ea este, într-adevăr, tămăduitoare şi sfinţitoare. Şi sfinţirea apei ne cheamă pe toţi la Biserică pentru ca să înţelegem că Dumnezeu, aşa cum a făgăduit, este cu noi până la sfârşitul veacului. Şi aceasta se vădeşte în primul rând în Tainele Sale, cele şapte Taine pe care le avem în Biserică, dar şi aceste taine [ierurgii] cu care noi ne împărtăşim, cum e Taina sfinţirii apei.

Apă nestricăcioasă, apă care ne vindecă, apă care ne schimbă, pentru că şi trupul nostru este în mare parte apă şi apa ce intră înlăuntrul nostru are puterea să ne schimbe, mai ales când e schimbată în numele lui Dumnezeu. Unii oameni de ştiinţă au făcut nişte experimente care-şi au înţelesul lor, punând câteva picături de apă îngheţată la microscop şi studiindu-le felul de a cristaliza. Şi au văzut că apă asupra căreia s-au rostit blesteme sau cuvinte urâte a cristalizat într-un mod haotic, aproape înspăimântător; invers, apa asupra căreia s-au rostit mulţumiri sau rugăciuni sau muzică de mare echilibru, aceasta a cristalizat într-un chip surprinzător, asemenea fulgului de nea, vădind un echilibru şi o ordonare. Şi au tras concluzii, sigur, mult mai elaborate decât pot să spun eu acum într-un cuvânt,

că însăşi apa influenţează şi trupul omenesc, pentru că apa intră în mare parte în alcătuirea trupului nostru.

Astăzi, de sfinţirea apei, Domnul vrea să dăruiască trupului putere de a intra în ordinea dumnezeiască pe care Domnul vrea să o înfăptuiască. Şi această ordine noi o putem împlini atunci când spunem şi lucrăm în înţelesul cuvintelor: Facă-se voia Ta, Doamne sau putem strica şi spurca această ordine. Iată, spune troparul că acolo unde este Împăratul Slavei este şi bună rânduială. Această bună rânduială să o împlinim atunci când ne apropiem cu credincioşie de tainele lui Dumnezeu, de Agheasma cea mare.

În fine, închei prin a atrage atenţia că de astăzi până pe 14 ianuarie această Agheasmă o vom lua în casele noastre, o vom bea şi putem şi stropi cu ea, deşi nu mă îndoiesc că în casele dumneavoastră preotul deja a venit şi a sfinţit cu Agheasmă mare. Este o tradiţie ca de astăzi până pe 14 ianuarie să nu se spele sau să nu ne spălăm în virtutea faptului că s-a sfinţit Agheasma mare. Iată, această tradiţie, din păcate, nu-şi are temei, cel puţin nu pentru noi, cei din oraşe. Se crede că ar fi păcat și am întina sfinţirea apei spălându-ne sau aruncând apa te-miri-unde. Poate în satele unde fântânile sunt alimentate de un singur izvor unde preotul face Agheasmă mare este îndreptăţită o asemenea practică, pentru că atunci când preotul sfinţeşte izvorul în general întreaga comunitate, întreg satul merge la acel izvor, toate fântânile se vor împărtăşi din aceeaşi sursă şi acea apă devine Agheasmă mare. Şi atunci trebuie să ne apropiem cu cinstire de Agheasma mare; însă chiar și atunci, trebuie să recunoaştem, gospodina își va spăla farfuria, n-o va lăsa nespălată opt zile! Dar, cât de cât, omul încearcă să evite ce poate evita. Însă, în oraş, ceea ce sfinţim este butoiul sau găleata de apă. Nu se sfinţeşte și apa de la robinet.Aşadar, obiceiul de a nu ne spăla în aceste zile nu este îndreptăţit şi nu ne este nici de folos şi nu e nevoie să îl ţinem. Însă ne este de folos să cinstim ziua şi să cinstim Agheasma mare, să o luăm în casele noastre, să bem în fiecare dimineaţă şi nu numai în această perioadă, ci şi după 14 ianuarie, când odovăduim, adică încheiem această sărbătorire şi după 14 ianuarie să ne învăţăm să începem ziua luând anafură şi agheasmă mică, nu Agheasmă mare, pentru ca prima gustare a trupului nostru să fie râvna după cele ale lui Dumnezeu.

Mulţi dintre noi poate nu mai avem timp să ne rugăm îndelung sau poate nici scurt, dimineaţa când plecăm. Dar n-ar trebui să plecăm la serviciu fără să-i cerem lui Dumnezeu să ne binecuvânteze casa şi drumul şi, mai ales, gândurile. Şi cât de mică rugăciune dimineaţa să înălţăm. Iar, după aceasta, nu ne este greutate și nu ne este îngăduit fără să luăm anafură şi agheasmă. Agheasma mare se ia înainte de anafură, cea mică după anafură.

Aşadar, până pe 14 ianuarie luăm Agheasma mare înainte de anafură şi să ne ajute Dumnezeu ca de fiecare dată când o luăm să putem să cântăm troparul: În Iordan botezându-Te Tu, Doamne, închinarea Treimii S-a arătat.

Arată şi nouă, Sfântă Treime, minunea harului înfierii! Învaţă-ne și pe noi să ne minunăm de înfierea aceasta, de faptul că suntem numiţi fii.

Dumnezeu, când i-a învăţat pe Apostoli rugăciunea, nu i-a învăţat să spună <Stăpânul nostru>, <Atotputernice Dumnezeule>, ci Tatăl nostru. Să ne minunăm de această chemare, că noi Îl chemăm pe Dumnezeu Tată şi El ne cheamă pe noi fii. Şi pentru aceasta Însuşi Fiul lui Dumnezeu a luat chip în istorie, pentru ca noi să ne schimbăm chipul după asemănarea Lui. Să ne minunăm la începutul zilei, să ne minunăm în toate zilele vieţii noastre de această taină şi să începem zilele cu binecuvântare, întăriţi prin gustarea aghesmei şi a anafurei şi slăvind pe Dumnezeu pentru toată lucrarea mântuitoare pe care a pus-o în slujba omului, la care ne cheamă să ne adăugăm, să ne sfinţim şi să înmulţim această chemare tuturor fiilor botezaţi ai lui Dumnezeu. Amin”.

Botezul Domnului (Teofania) - Omilie a Sfântului Vasile cel mare şi predica Părintelui Ciprian Negreanu: Arătarea smereniei lui Dumnezeu

Despre ape şi despre Sfântul Botez

Text tradus după Sfântul Vasile cel mare, Homilia în aquas în Ps. Basilii, Εἰς τὰ ὕδατα καὶ εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα, S. Constanza (ed.), Peloritane Editrice, Messina, 1967, pp. 39- 44.

După ce m-am ocupat ieri de cuvântul despre prooroci şi patriarhi, au rămas puţine din creaţiile lui Dumnezeu. Căci toate se spală prin ape şi se adapă şi se curăţă. Şi, într-adevăr, firea apelor e una, dar se împarte în multe părţi prin zidiri: în viţă se face acritură, în untdelemn unduioasă; în crin albă, roşie în trandafir; în roade hrănitoare, în lemne crescătoare; patrupedele le adapă şi pe peşti îi hrăneşte; trupurile oamenilor le curăţă. Oricând trăim, prin ape trăim; oricând ne îmbogăţim, prin ape ne îmbogăţim; oricând ne odihnim, prin ape ne odihnim. Prin urmare să nu ţi se pară mică puterea apelor! Ci acestea toate le trec pentru lungimea cuvântului. De fapt, oricât vom tălmăci, pe cele mai multe le sărim; căci nu ajunge cuvântul omenesc să tâlcuiască cu de-amănuntul darul cel îndestulat al apelor, precum nu se poate măsura marea cu cuvântul, nici câte bunătăţi ale apelor mărilor se distribuie oamenilor prin înţelepciunea lui Dumnezeu.

Şi iarăşi mă grăbesc spre Legământul cel nou, căci, vorbind multe despre ape, nu ştiu de unde am însetat şi înotând în apele celui de faţă, iarăşi însetez. Dar îmi voi aduce aminte de Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Care propovăduieşte în Evanghelii şi spune: ***„De însetează cineva, să vină la Mine şi să bea; căci cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura, râuri de apă vie vor curge din pântecele lui" (În. 7:37-38).***

Aşadar să alergăm la El şi să ne tămăduim setea noastră, adăpându-ne cu curgeri duhovniceşti şi irigându-ne cu ape cereşti! Nu cumva voi afla că port în mine chiar un râu şi căutând numai un râu, mă voi afla câştigând tot izvorul? Căci Iisus Hristos este avuţia fără de moarte a sufletelor noastre şi izvor ceresc. Însă unde voi alerga? Cine e Cel ce mă conduce de mână? Cine e Cel Care să-mi arate paharul acesta al vieţii? Conduceţi-mă de mână pe mine, străinul, la ape, călăuziţi-mă la izvorul, la râul şi la curgerile care izvorăsc sus, în cer şi de acolo plouă, iar pe cei ce beau cu credinţă îi trimite în Împărăţia Cerurilor! Căci poftim foarte de aceste ape ca să aflăm mântuirea.

Vino, fericite între apostoli Ioane, cheamă-ne pe noi la Iordan! Căci, multe ape cutreierând, de la tine vom primi cununa cea dumnezeiască. De fapt, ştiu că proorocii şi patriarhii prin ape s-au mântuit [în chip simbolic] şi că zidirea întreagă s-a spălat prin ape, iar Dumnezeu cel fără de păcat S-a botezat cu apă. Acesta vine la Iordan să Se boteze şi să înfăptuiască minunea cea mare şi străină. Dumnezeu Unul-Născut [*Cf. În. 1: 18. În versiunile manuscrise ale Noului Testament se găseşte şi varianta „Dumnezeu Unul-Născut", spre care înclină Sfântul Vasile şi face uz de ea de patru ori în Tratatul despre Sfântul Duh, VI, 15; VIII, 17, 19; XVIII, 45. Această variantă mai este menţionată şi de alţi Părinţi bisericeşti precum: Clement Alexandrinul, Sfântul Grigorie de Nyssa, Sfântul Epifanie al Salaminei, Eusebiu al Cezareei, Teodoret al Cyrului, Sfântul Chiril al Alexandriei.*], Care este în sânul Tatălui, Cel ce este din început la Dumnezeu, Dumnezeu, Cuvântul şi Fiul lui Dumnezeu, Cel închinat de îngeri şi slăvit de arhangheli, pe Care-L laudă heruvimii şi-L slăvesc serafimii, întinzând mare curăţire şi bună-vestire lumii, învaţă neamul oamenilor să nu dispreţuiască harul acesta ceresc. Şi Se botează Cel fără de păcat şi apele lumii le sfinţeşte. Căci Domnul este peste ape multe, însă îi plineşte pe cei de faţă Cel ce Se botează; căci şi Duhul Sfânt S-a pogorât peste El în chip de porumbel. Şi Tatăl de sus, din ceruri, a strigat: ***„Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit" (Mt. 3:17).***

Adevărată e proorocia care spune: ***„Domnul peste ape multe. Dumnezeul slavei a tunat" (Ps. 28:3).***

Oare cine nu crede după o astfel de slavă [*Deşi nu este explicit din text la care slavă se referă pentru că nu o descrie, se subînţelege că e vorba de slava Noului Testament. Având în vedere că la Bobotează Hristos a fost adumbrit de Duhul Sfânt în chip de porumbel şi a fost mărturisit de Tatăl şi cerurile s-au deschis, lucruri care arată tainele ce sunt primite prin Botezul creştin, nimeni n-ar trebui să refuze să devină creştin prin Botez.*]? Cine se mai îndoieşte de harul acesta ceresc? Nu se poate ca cineva să vadă Împărăţia Cerurilor fără a se învrednici de botez, nici nu poate să se afle desăvârşit, chiar de va petrece ca îngerii, fără a lua cununa darului acesta.

Însuşi Mântuitorul şi Domnul nostru Iisus Hristos a arătat-o, spunându-ne: ***„De nu se naşte cineva din apă şi din Duh, nu poate intra în Împărăţia Cerurilor” (În. 3:5).***

Ba şi deşi va duce viaţa îngereşte şi după apostoli se va dărui pe sine lui Dumnezeu, dar va dispreţui harul botezului, nu poate să se afle desăvârşit. Aşa a spus fericitului Corneliu: ***„Corneliu, rugăciunile tale şi milosteniile tale s-au suit spre pomenire înaintea lui Dumnezeu” (FA 10:4).*** Însă peste acestea este cununa cea desăvârşită, darul cel din credinţă prin ape. De aceea a trimis pe întâi-stătătorul apostolilor, pe Petru şi a plinit restul. A venit, a îndrumat, a botezat, a încununat. S-a pus de acum pe credinţă neclintit rămâne întemeiat pe harul apelor.

Nu te uita la ape şi să te îndoieşti iarăşi! Vezi cum îţi dăruieşte Dumnezeu prin ape iertarea păcatelor! Nu te uita la ape şi să iei spre defăimare uşurinţa darului! Când vezi apele, aleargă cu credinţă, căci aceste ape îţi sting gheena, acestea te rourează pentru râul cel înfocat, acestea singure ruşinează cugetarea gheenei. Aşa a spus bogatul cel din Evanghelii care căuta şi vedea pe Lazăr odihnind în sânurile lui Avraam: ***„Miluieşte-mă, părinte Avraame şi trimite pe Lazăr ca să-şi moaie degetul său în apă şi să răcorească limba mea, că mă chinuiesc rău în văpaia aceasta!” (Lc. 16:24).***

De aceea, când vezi apele, aleargă cu sârguinţă! Căci aceste ape îţi deschid cerul, aceste ape te strămută de la robie la libertate; aceste ape îţi deschid Raiul şi-ţi dăruiesc ochi duhovniceşti; aceste ape te înalţă la tainele cele cereşti, la care îngerii doresc să privească. Te-ai întraripat de acum cu gândirea la ceruri; ai văzut pe Dumnezeu sfinţind firea apelor, ai văzut nedespărţita potrivire a Sfintei Treimi deasupra apelor, ai luat de la Dumnezeu făgăduinţele proorocești, care binevestesc mântuirea ta; cununa sufletului e vădită, iertarea păcatelor celor de multă vreme e aproape. Rânduieşte-le pe toate în chip curat şi întărit spre gătire: credinţă curată, gând nerănit, frică dumnezeiască, închinare adevărată, veşmânt îngeresc, adu-le pe

toate desăvârşite Celui desăvârşit, căci va să fii slujit de leviţi, să fii dus de mână de preoţi, de îngeri să fii înarmat, de ape să fii curăţit, la Dumnezeu şi Tatăl să fii încununat, că Lui se cuvine slava împreună şi Fiului şi Duhului Sfânt în vecii vecilor. Amin.

(din: Sfântul Vasile cel mare, Omilii inedite. Două cuvinte despre botez, Editura Doxologia, 2012)

Predică din 2012 a Părintelui Ciprian Negreanu (Cluj) la Boboteaza (Botezul Domnului) – recomandare specială (mai ales ultima parte):

"Dumnezeu Îşi pune obrazul pentru noi"

Noi suntem înnebuniţi a ne evidenţia, în a fi cinstiţi de oameni, în a demonstra că suntem ceva/cineva, Dumnezeu dimpotrivă

Schimbarea "piramidei" existenţiale de către Dumnezeu

Descoperirea Mielului lui Dumnezeu: "a venit pentru cei care aveau nevoie de El, pe care îi durea şi îi ardea sufletul pentru păcatul lor…"

Pentru ce mai ţine Dumnezeu lumea? Despre "urâciunea pustiirii", încetarea jertfei Mielului junghiat, Hristos, pe sfintele altare la sfârşitul lumii:

[...] Sângele lui Hristos ţine lumea. Părintele Arsenie [Boca] spunea că Sfânta Liturghie mai ţine lumea şi nu e o vorbă oarecare, aruncată aşa, pentru că sună frumos. Aşa este, sângele Lui care se varsă neîncetat, Mielul lui Dumnezeu care se jertfeşte, S-a jertfit şi atunci şi se jertfeşte şi acum neîncetat, aceasta mai ţine lumea.

De aceea se zice la sfârşitul veacurilor, că atunci când veţi vedea "duhul pustiirii" în locul cel sfânt, atunci să ştiţi că vremea este aproape. Adică, locul cel sfânt, cele mai sfinte locuri de pe pământ sunt altarele, sunt bisericile, iar cel mai sfânt loc dintr-un altar este locul în care se ţine Sfânta Împărtăşanie. Când trecem pe lângă o biserică pentru asta ne închinăm, lui Hristos, care este acolo, pe sfânta masă. Ne închinăm pentru Hristos, nu zidurilor, nici măcar icoanelor, ci lui Hristos, Îl salutăm pe Hristos, ne închinăm Lui care este acolo, este Viu. Locul cel sfânt este acesta şi când veţi vedea "urâciunea pustiirii" în locul cel sfânt, să ştiţi că a venit sfârşitul. Atunci când Sfânta Liturghie nu se va mai face sau nu va mai fi plăcută lui Dumnezeu, sau câte se vor mai scoate şi câte se vor adăuga, sau ce se vor mai spune acolo, încât Dumnezeu nu va mai primi această jertfă sau când urâciunea păcatelor oamenilor va fi atât de mare încât Dumnezeu nu va mai primi această jertfă şi nu o va mai primi în general, nu neapărat în sensul în care noi o vom face în continuare şi nu vom şti că ea nu mai e primită. Nu, ci nu va mai lăsa pe acei preoţi, pe acei slujitori, să slujească, sau vor sluji formal, de faţadă, aşa cum aud că se fac Liturghii în multe părţi, cu potirul gol şi cu discul gol, pentru că nu se împărtăşeşte nimeni. Se întâmplă în puţine locuri, dar se întâmplă, iar aceasta e "urâciunea pustiirii" deja arătată în anumite locuri. Dar, când se va vedea asta în locul cel sfânt şi peste tot, când în general nu se va mai face aceasta Liturghie în care Mielul lui Dumnezeu Se jerfeşte pentru lume, atunci, balaurul cel din vechime legat în adâncuri, care e legat prin puterea Mielului, nu prin puterea noastră, ci legat prin jertfa Lui şi prin coborârea Sa în adâncul iadului, se va dezlega. Şi atunci, sfârşitul este aproape.

Dar până atunci, să ne întărim şi să-L primim pe Hristos, Cel care Se jertfeşte pentru noi, să-L iubim pe Hristos, Cel care pune pentru noi sufletul Său. Vorba Lui nu e goală când zice: "Cel ce se ruşinează de Mine înaintea oamenilor şi Eu mă voi ruşina de el înaintea îngerilor lui Dumnezeu sau înaintea Tatălui. Iar cel ce va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor şi Eu voi mărturisi pentru el…" El dă mărturie despre noi, El ne iubeşte, El se pune înaintea Tatălui, înaintea cerurilor pentru noi, păcatele noastre ard în obrazul Lui. Îi e ruşine de greşeala noastră. Lui Îi e ruşine înaintea Tatălui şi înaintea îngerilor! El se face una cu noi, nu S-a făcut numai atunci în Botez, când a coborât cu ceilalţi păcătoşi, ci Se face neîncetat. N-a coborât numai o dată în iad şi după aceea nu se mai coboară… Se coboară cu

fiecare în iadul sufletului său. Şi Îl arde păcatul nostru pe obraz şi Îl doare şi iese înaintea Tatălui şi a cerurilor ca şi cum El ar fi păcătos, ca şi cum El ar fi blestemat.

Şi să ştiţi că poate [...] greutatea cea mai mare pe care o vom avea la A doua Venire, nu va fi judecata Lui cea aspră, pentru că cuvintele Lui ne vor judeca şi ne judecă de acum, nu vor fi cine ştie ce judecăţi aspre ale lui Dumnezeu atunci, ci ruşinea înaintea lui Dumnezeu, ruşinea în faţa Celui care ne-a purtat păcatele, a Celui care a răspuns pentru păcatele noastre zi de zi, clipă de clipă, în faţa Celui care ne-a iertat din nou şi din nou, şi a avut încredere în noi până la sfârşit, dând şi lăsând, şi rugându-L pe Tatăl să ne mai dea vreme: Mai lasă-l şi la anul, mai lasă-l încă o dată… Lasă, că acum o să şi sap în jurul copacului şi o să pun şi bălegar. Poate o să rodească…Mai lasă-l, mai lasă-l…

Dumnezeu Îşi pune obrazul pentru noi, Hristos face acest lucru. Şi ruşinea aceasta, în faţa lui Dumnezeu când noi am trăit o viaţă stearpă până la sfârşit şi Dumnezeu Şi-a pus totuşi obrazul pentru noi, ruşinea aceea e de nesuportat, aceea e începutul iadului. Şi de aceea spune în proorociile despre sfârşitul lumii, în Noul Testament, că atunci când Îl vor vedea pe Mielul înjunghiat, pe Fiul lui Dumnezeu pe tron, vor plânge toate neamurile pământului. Vor plânge pentru că vor vedea realitatea, cum a fost Dumnezeu cu ei, ce a făcut Dumnezeu pentru ei şi cum Şi-a pus sufletul pentru ei. Şi vor vedea viaţa lor şi în clipa aceea ce să mai spui? Ce poţi să spui? Nu mai există “Voi face acum, fug repede acum”. Nu mai poţi rezolva nimic, ceea ce trebuia să faci a trecut, ceea ce trebuia să spui n-ai spus, nimic nu se mai poate înlocui…”

Ieroschimonah Ioan Şişmanian - Predică la Botezul Domnului

Se pune uneori întrebarea de ce a fost nevoie ca Iisus Hristos, Dumnezeu-Omul, să fie botezat. O, Doamne! Când Dumnezeu vrea să facă ceva ştie El de ce. Desigur, teologic vorbind, pot fi multe răspunsuri. Dar vă răspund mai simplu: drept exemplu pentru noi.

Noi ştim că Botezul are multe faţete. Una ca numire a acestei sărbători este o teofanie, o descoperire. S-a descoperit nouă Hristos şi primul cuvânt al Domnului împlinit la Botez spunea aşa: „***Acesta este Fiul Meu cel iubit întru care am binevoit***“. Iar pe Tabor a adăugat: „***pe El să-L ascultaţi***“. Mântuitorul pe Sine se face văzut, se descoperă lumii întregi. Spune Domnul „***pentru voi a fost cuvântul acesta***“, tunetul. Ca să vă zguduiţi, ca să înţelegeţi, iată pe Fiul lui Dumnezeu, iată Sfânta Treime, vocea Tatălui, chipul Fiului, adumbrirea Duhului Sfânt. ***Viaţa noastră trebuie să fie sub acestă adumbrire a Duhului Sfânt, să fie mereu într-o supuşenie faţă de Tatăl, într-o vieţuire asemenea Fiului.*** De aceea tradiţia a aşezat la orice făptuire minunată, şi mai ales la biserici, o pisanie care spune aşa: „***cu voia Tatălui, cu ajutorul Fiului, întru săvârşirea Duhului Sfânt s-a zidit acest sfânt locaş...***“. ***Ar trebui să gândim să facem la fel cu orice faptă a noastră, cu orice casă, cu orice lucrare.*** Dacă nu e în voia Tatălui, dacă nu e cu ajutorul Fiului şi dacă nu e întru săvârşirea Duhului Sfânt, atunci fiţi siguri că din păcate o va scrie diavolul în catastiful lui. Deci noi trebuie să învăţăm din această lucrare, să ne supunem Domnului în toate, să-i urmăm întru asemănare vieţuirea prin adumbrirea harului Duhului Sfânt fără de care nu putem face nimic.

La marele Botez la care cântăm „***câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi şi îmbrăcat***“, când preotul ne scufundă în apă, în apa iordanică, de trei ori, în numele Tatălui, şi al Fiului, şi al Sfântului Duh, se pecetluieşte în noi această Treime, în sfânta Troiţă a fiinţării noastre, prin lucrarea aceasta minunată a mirungerii.

Atunci, vedeţi, ce ne rămâne nouă? ***Mereu şi mereu să restaurăm în noi această aşezare a noastră, acest raport de ascultare, de lepădare de noi înşine, zicând mereu: Doamne, iartă-mă, Doamne, ajută-mă, Doamne, curăţeşte-mă din nou, pentru că sunt fiinţă căzătoare.*** Şi tot căzând şi ridicându-mă, aşa cum o femeie spală rufele, aşa cum un om urcă un munte şi tot cade şi se ridică, dar nu se lasă, aşa este şi această lucrare continuă de curăţire şi limpezire. Pe care dacă nu o trăim aşa, nu avem cum să ieşim din această încrâncenată moarte în care mereu ne zbatem, pentru că nu facem voia lui Dumnezeu. Este evident că ne vom hărăzi morţii. Dumnezeu a venit să ne ridice din moarte. Prin ce? Prin lepădarea de păcatele noastre, prin lepădarea de ne ascultarea noastră, lucrarea dumnezeiască a veşniciei pe care Duhul Sfânt şi-o pecetluieşte în noi.

Calea aceasta a restaurării noastre una este: a căinţei, a conştientizării că am greşit, a înţelegerii ca fără să zic „Doamne, vie Împărăţia Ta, facă-se voia Ta", nu pot să încep să mă restaurez.

A zis Domnul minunat: „***nu vă bucuraţi de vi se pleacă diavolii, ci bucuraţi-vă mai mult că s-au scris numele voastre în ceruri***". Şi ce înseamnă numele de fapt? O, Ortodoxia noastră este nemărginită! Abia putem întrevede câte puţin din ea. Dar trebuie să vrem să întrevedem. Pentru că dacă nu ne silim, este ca şi cum am avea lângă noi o maşină minunată, care poate să facă lucruri extraordinare, şi pe care nu ştim cum să o folosim. Şi în final să ruginim lângă ea şi să murim neştiind ce avem lângă noi. Jale este că vom da seama. Vom da seama pentru talanţii daţi şi nefolosiţi. Vedeţi calea aceasta a restaurării noastre una este: a căinţei, a conştientizării că am greşit, a înţelegerii că fără o hotărâre adâncă de lepădare, fără să zic „Doamne, vie Împărăţia Ta, facă-se voia Ta", nu pot să încep să mă restaurez. Lumea astăzi din ce în ce mai mult zice, parcă a devenit un slogan esenţial ‑ existenţial: „vie împărăţia mea, facă-se voia mea". Fiecare, acolo, în micul lui univers, vrea să devină stăpân, vrea să devină zeu, poate chiar dumnezeu. Adică stăpânul tuturor celorlalţi zei. De fapt, asta e boala fiecăruia, să devină dumnezeu. Adică să fie ascultat de toţi, şi când îl întrebi „bine, dar ce oferi tu ca să fii ascultat, ce autoritate ai, ce dăruieşti tu ca să fii ascultat?" El îţi spune doar aşa: „dar nici nu vreau să dau ceva, vreau numai să iau." De aceea, în adâncul cunoaşterii, psaltirea descoperă un cuvânt minunat. Spune aşa: „***Dumnezeul meu eşti Tu, pentru că lucrurile mele nu îţi trebuie***". Ce pot să îţi ofer eu Ţie, Doamne? Şi atunci înseamnă că din tot ceea ce există toate mi le dai Tu. Ale tale dintru ale Tale.

Năşia nu se măsoară în curcani, ci se măsoară în lacrimile pe care omul le va vărsa pentru mântuirea sa.

Domnul spune clar: „***câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi şi îmbrăcat***“. Domnul, deci, înghite întreaga noastră fiinţă şi o transfigurează, o transformă, şi o face vrednică de a primi pecetluirea, lucrarea Duhului Sfânt. Omul căzut, omul rupt de Dumnezeu, omul care s-a umplut de diavoli, de voinţe şi trăiri şi simţiri cade din lucrarea dragostei în nebunia plăcerii. Această balansare între durere şi plăcere îi va fi viaţa până la moarte. Sfântul Botez, minunea acestui mare dar pe care Dumnezeu îl face nouă, face posibilă luminarea sufletelor noastre, curăţirea de diavoli. De aceea sunt foarte importante lepădările de la botez pe care preotul le citeşte. Şi nu atât lepădările pe care omul le face, cât rugăciunile pe care preotul le citeşte. Dar este nevoie, în aceeeaşi măsură de o conlucrare ca omul să spună cu adevărat „mă lepăd de satana, de toate lucrurile lui, de toată trufia lui“. Dacă nu o fac aşa, înseamnă că undeva eu însumi îl voi păstra pe diavolul încuibat în sufletul meu.

Câtă pierdere a sufletelor noastre este din cauză că naşul nu îşi asumă, nu înţelege ce face la botez, nu înţelege că practic el se uneşte cu sufletul finului lui şi răspunde pentru mântuirea lui. Iubiţilor, nu vă înşelaţi, năşia nu se măsoară în curcani, ci se măsoară în lacrimi pe care omul le va vărsa pentru mântuirea sa. Cu cât el va şti să sădească un pom care va lăcrima... Şi vedeţi ce taină cu lacrimile acestea. Ele vor fi ca o ploaie binefăcătoare ce va hrăni însuşi pomul. Pomul va lăcrima şi va plânge. Şi va spune: „Doamne, uite braţele mele se ridică către Tine, rădăcina această mă leagă de pământ. Şi totuşi Tu m-ai făcut fiinţă aşa: jumătate om, jumătate dumnezeu, între cer şi pământ. Dar eu trebuie să învăţ ca din pământul acesta să-mi trag seva veşniciei. De ce? Pentru că în pământul acesta stă Însăşi voia Ta, raţiunile tale. Eu de aici învăţ ştiinţa, prin practică, prin descoperirea aceasta a lucrurilor naturale. ***Voia Ta este ca eu să devin Tu, ca eu să devin cu adevărat ce am fost creat să fiu un macrocosmos.*** Prin rădăcinile mele să fac o lucrare inversă: nu să îmi trag seva din pământ, ci să infuzez pământul trăgându-mi seva din cer.“ Aceasta este lucrarea pe care omul o începe la Botez!

Slujbele acestea de sfinţire, o dată pe an, au această putere de restaurare a întregii creaţii, de reaşezare a ei în nevăzutul pe care omul nu mai poate să-l vadă.

Mai trebuie să ne oprim asupra unui lucru: aghiazma mare. Slujba aghiazmei mari reprezintă pogorârea sfinţirii peste întreg pământul. ***Sfântul Ioan Gură de Aur în cuvântul lui despre botez spune foarte frumos: „orice izvor de apă neîncepută în noaptea de 5 spre 6 ianuarie izvoreşte apă iordanică“, aghiazmă mare. Încercaţi şi verificaţi acest lucru.*** De ce? ***Pentru că în ajun se face prima sfinţire. Se pogoară harul, se sfinţeşte întreg universul. Iar apoi se reface această sfinţire,***

nu că nu ar fi fost de ajuns, ci pentru că Dumnezeu descoperă lucrul acesta mai minunat după împlinirea Tainei Sfintei Liturghii.

Această sfinţire a apelor este o încununare a lucrării dumnezeieşti în creaţie, şi ea e mărturisită la Iordan. Spune frumos „***au văzut apele şi s-au întors înapoi.***" Au mărturisit şi ele, s-au înfricoşat, s-au înfiorat şi ele, mărturisindu-Te. Dar noi nu Te mărturisim. Vedem fiecare din noi, avem acasă luată aghiazmă de un an, doi, trei, şi o bem şi o simţim binefăcătoare. Şi ne dăm seama, Doamne, ce minunat eşti Tu, ce daruri ne dai pentru noi cei ca Toma, iar nouă nu ne e de ajuns pentru că avem inima, care împietrindu-se, nu vrea să se înmoaie. Apele acestea ale Botezului au puterea de a înmuia inimile. Dacă omul vrea să se lase înmuiat...

Slujbele acestea de sfinţire, o dată pe an, au această putere de restaurare a întregii creaţii, de reaşezare a ei în nevăzutul pe care omul nu mai poate să-l vadă. Dacă am avea ochi să vedem nevăzutul, am înţelege, am fi pătrunşi de cumplită înfioarare văzând cutremurarea cosmosului la fiecare reînnoire a lui. ***Aghiazma mare se ia în cele 8 zile de praznic ale Sfântului Botez al Domnului pe nemâncate pentru ca să arătăm că fiinţa noastră se dăruieşte cu totul harului lui Dumnezeu.***

Dacă am mânca am nesocoti venirea harului. Fac o comparaţie, să mă iertaţi, aştepţi un musafir, oare mănânci din tort înainte de a veni el? Aşteptăm cu înfrigurare... este un chip al postirii această nemâncare. Postirea e de fapt o stare.

Nu e doar o schimbare a alimentelor, aceasta este o mare eroare. Postirea este o aşezare a fiinţării noastre în aşteptarea venirii harului, a venirii Mielului. Nu mai vreau nimic decât cuvântul care se va striga. Aşa cum aştept să iasă doctorul de la operaţie. Să aud că cel viclean a fost alungat afară. De aceea nici nu pot mânca prea mult când mă aşez cu durere cumplită în această rânduială a spovedaniei. Ne cufundăm în apa căinţei până la gât. Ne cufundăm, şi acolo mărturisind toate răutăţile noastre, vom vedea că Iordanul, asemenea apelor sale, va da timpul înapoi, va curăţi fiinţa noastră adânc, fiinţial, să poată să restaureze viaţa mea ca să pot să o iau iarăşi de la început. ***Fără acest botez al lacrimilor pocăinţei pe care noi îl vom proba la fiecare spovedanie pe care o facem, la fiecare act de căinţă în faţa icoanelor, nu se va putea înnoi fiinţa noastră.*** Nu e neapărat să plâng cu lacrimile trupeşti. Nu despre asta este vorba, să fiu un smiorcăit. Ci să plângă sufletul în mine de durerea păcatelor. Să văd că păcatul e o înlănţuire a celui viclean, că păcatul este o rupere de Dumnezeu. Nu există o stare între. E ori cu diavolul, ori cu Dumnezeu. Ori facă-se voia Ta Doamne, ori facă-se voia mea, adică diferită de a Ta, adică a diavolului. Viaţa noastră trebuie să fie mereu

Bucură-te! Să fie mereu o conştientizare că fără Dumnezeu nu există Bucurie. De aceea atât de frumos spunem sfântului Nicolae în acatist „***Bucură-te că nu ştiu să mai trăiesc în afară de Bucură-te***“. ***A te bucura e de fapt ţelul fiinţei noastre. El descoperă adâncul sfinţeniei.*** Bucuria nu însemnă a ţopăi, nu înseamnă a te împărtăşi de plăcerile acestea ale unei beţii de vieţuire. Orice plăcere devine o beţie, numai plăcerea de Dumnezeu, lepădarea fiinţei noastre în braţele lui Dumnezeu e ceea ce mă va duce către mântuire. Amin.

(Autor: Ieroschimonah Ioan Şişmanian, mănăstirea Sf. Gheorghe Hozevitul, Ţara Sfântă)

Mitropolitul Ierothei de Navpaktos despre Iordan şi Marea Moartă, arătarea Dumnezeului Treimic şi "Fiul iubit" întru care Tatăl a binevoit

Râul Iordan şi Marea Moartă

Râul Iordan a rămas consemnat în istorie prin mai multe evenimente, dar mai ales în legătură cu propovăduirea şi cu Botezul Sfântului Ioan Înaintemergătorul şi prin faptul că Însuşi Hristos S-a botezat în acest râu.

Sfântul Ioan Gură de Aur spune că Iordanul este chipul neamului omenesc. El se numeşte astfel, pentru că are în alcătuire două izvoare: Ior şi Dan. Aceste izvoare formează râul Iordan, care se varsă în Marea Moartă. ***Potrivit unei tâlcuiri referitoare la originile noastre, întregul neam omenesc se trage din două izvoare, adică din Adam şi din Eva, dar prin păcat, el a fost îndreptat spre moarte, adică spre marea moartă a vieţii noastre, care este cuprinsă de întunecime. Întrupându-Se, Hristos a venit în Iordan, adică în neamul omenesc, a biruit moartea şi i-a întors pe oameni spre viaţa primordială.***

Proorocul David spune: ***Marea a văzut şi a fugit, Iordanul s-a întors înapoi*** (Ps.113, 3). Prin aceste cuvinte, el a vrut să arate uimirea mării, a apelor de pe mări întinderi şi a râului Iordan la intrarea lui Hristos cel fără de păcat în apă. Această

mirare este explicată în ***rugăciunea pentru sfinţirea apelor, scrisă de Sfântul Sofronie, Episcopul Ierusalimului: „Iordanul s-a întors înapoi, văzând focul Dumnezeirii pogorându-Se trupeşte şi intrând într-însul''.*** Aşadar, focul Dumnezeirii a intrat în apă prin trupul lui Hristos.

Într-un anume fel şi într-o anumită măsură, această profeţie se aplică şi în viaţa creştinului. Marea este existenţa omului plină de zbucium, fapt pentru care este numită mare sărată. Şi, după cum am văzut anterior, Iordanul este viaţa omenească, care după căderea primelor făpturi, a fost îndreptată spre pieire şi s-a unit cu moartea şi cu stricăciunea. ***Prin pocăinţă, omul se izbăveşte de marea sărată a vieţii, iar viaţa lui se schimbă, se transformă, se întoarce la adevăratele ei izvoare şi capătă un alt sens (Isihie Preotul).***

Arătarea Dumnezeului Treimic

La Botezul lui Hristos S-a arătat Sfânta Treime. De altfel, ***unul dintre scopurile întrupării şi ale Botezului lui Hristos a fost descoperirea Dumnezeului Treimic, adică a faptului că Dumnezeu, chiar dacă are o singură fiinţă şi o singură fire, este în trei ipostasuri: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt.*** Astfel, se aude vocea Tatălui, Care mărturiseşte şi întăreşte faptul că Cel aflat în Iordan este Fiul Său, iar în acelaşi timp, Duhul Sfânt Se arată „***în chip de porumbel***''.

Arătarea Dumnezeului Treimic şi confirmarea Tatălui au avut loc şi cu puţin timp înainte de Patimile lui Hristos, o dată cu Schimbarea la Faţă a Mântuitorului pe Muntele Tabor. Asupra faptelor legate de acest eveniment ne vom opri atunci când vom analiza Schimbarea la Faţă a Domnului.

Sfântul Grigorie Palama face o analiză teologică minunată a motivului pentru care Dumnezeul Treimic a apărut în acea clipă. El ***spune că Sfânta Treime Se arată în momentul zidirii şi al rezidirii.*** Omul a fost făcut prin harul comun al Dumnezeului Treimic, pentru că „***Tatăl zideşte totul prin Fiul şi în Duhul Sfânt***''.

De altfel, în Sfânta Scriptură se spune că Dumnezeul Treimic a fost Cel care a hotărât crearea omului: ***să facem om după chipul şi asemănarea Noastră*** (Facerea 1, 26). **Tatăl l-a zidit pe om după chipul Cuvântului şi i-a dat viaţă în Duhul Sfânt.** Pentru că harul Dumnezeului Treimic este comun, întreaga Sfântă Treime a participat la crearea fiinţei omeneşti. Trebuia aşadar ca Dumnezeul Treimic să Se arate şi în momentul replămădirii şi rezidirii omului. De altfel, după Botezul Său, Hristos Şi-a început lucrarea publică pentru mântuirea neamului omenesc.

Arătarea Dumnezeului Treimic în momentul rezidirii omului vădeşte încă un adevăr teologic, şi anume faptul că omul este singura fiinţă de pe pământ cunoscătoare şi închinătoare la Sfânta Treime, dar şi singura creată după chipul şi asemănarea Dumnezeului Treimic.

Potrivit explicaţiilor teologice ale Sfântului Grigorie Palama, animalele nu au gând şi raţiune, ci numai suflet vital, care nu subzistă prin el însuşi, ceea ce înseamnă că atunci când animalele mor, sufletul lor se pierde, adică nu se păstrează, pentru că nu are substanţă, ci numai energie.

De asemenea, ***îngerii şi arhanghelii au gând şi raţiune, dar nu au duh care dă viaţă trupului, pentru că sunt deasupra simţirii.***

Omul, însă, are gând, raţiune şi duh care dă viaţă trupului cu care împreună este unit şi, de aceea, numai omul este după chipul Dumnezeirii în trei ipostasuri. De altfel, tocmai acesta a fost motivul pentru care, spre a mântui şi a transforma lumea, Fiul lui Dumnezeu S-a făcut om, nu înger, omul fiind oglinda creaţiei. Astfel, schimbarea şi transformarea creaţiei s-au făcut prin omul îndumnezeit.

Fiul iubit întru Care a binevoit Tatăl

Vocea Tatălui mărturiseşte şi confirmă faptul că Hristos este Fiul Său cel iubit. Potrivit Sfântului Evanghelist Matei, Tatăl vorbeşte despre Fiul la persoana a treia: ***Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit*** (Matei 3, 17). Din Evanghelia după Marcu, rezultă că Tatăl S-a adresat la persoana a doua: ***Tu eşti Fiul Meu cel iubit, întru Tine am binevoit*** (Marcu 1, 11). Acest lucru nu are o foarte mare importanţă. Ceea ce observăm aici este că Tatăl dă mărturie despre Cuvântul, adică despre Fiul Său iubit. Dumnezeu Cuvântul S-a născut din Tatăl mai înainte de toţi vecii, iar această naştere este trăsătura ipostatică a celei de-a doua Persoane a sfintei Treimi.

După cum spune Sfântul Grigorie Palama, demnă de observat este exprimarea întru Care am binevoit. Pentru a se înţelege valoarea acestei exprimări şi, în general, valoarea şi însemnătatea întrupării Fiului lui Dumnezeu Cuvântul, trebuie acordată atenţie diferenţei dintre voia lui Dumnezeu prin bunăvoinţă şi cea prin îngăduinţă. Dumnezeu are o singură voie, dar uneori ea este sub formă de bunăvoinţă, iar alteori, sub formă de îngăduinţă. Dumnezeu a văzut că omul va cădea şi, chiar dacă nu l-a creat pentru aceasta, în cele din urmă a îngăduit căderea, tocmai pentru că omul însuşi a voit-o. Dumnezeu nu poate să încalce libertatea

omului şi de aceea, se creează multe probleme, pe care, însă, El le îngăduie să existe. Moartea, bolile şi atâtea altele au fost îngăduite de Dumnezeu, dar nu le-a plănuit El Însuşi. Aşadar, voia lui Dumnezeu prin bunăvoinţă este diferită de cea prin îngăduinţă.

În acest context, ***Sfântul Grigorie Palama* spune că mărturia Tatălui „Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit'' arată că întruparea a fost voia lui Dumnezeu după bunăvoinţă, care se mai numeşte şi voire anterioară.** Aceasta înseamnă că întruparea lui Hristos a fost „programată'' de Dumnezeu fără a depinde de căderea omului, fiindcă ziditul putea să fie mântuit numai prin unirea sa cu neziditul în ipostasul Cuvântului.

Astfel, toate câte s-au petrecut în Vechiul Testament - legiuirile, făgăduinţele - erau incomplete, deoarece purtau pecetea căderii omului şi nu se înscriau în voia anterioară a lui Dumnezeu, ci aveau ca scop întruparea Cuvântului. Nu numai proorociile, legiuirile etc. din Vechiul Testament ţinteau spre întrupare, pentru că însăşi zidirea şi încununarea zidirii lumii au avut ca scop unirea firii dumnezeieşti cu cea omenească, adică a neziditului cu ziditul. Până şi crearea omului după chipul lui Dumnezeu s-a făcut pentru ca în el să încapă arhetipul creaţiei. În acelaşi context se încadrează şi legea care s-a dat în Rai, iar firile şi treptele îngereşti tind spre aceeaşi finalitate, care este „iconomia divino-umană''.

Toate acestea arată importanţa şi valoarea întrupării Fiului lui Dumnezeu Cuvântul. Fără întrupare, mântuirea omului şi reînnoirea zidirii ar fi fost imposibile. Nu omul, ci Dumnezeul-Om Hristos este centrul lumii şi al istoriei. Cea mai mare crimă a epocii noastre este că omul se consideră centrul lumii. Se poate spune cu certitudine că întreaga strădanie ascetică a creştinului ţinteşte spre îndepărtatrea din viaţă a gândirii antropocentrice şi spre dobândirea gândirii teantropocentrice. Centrul nu trebuie să fie omul, ci Dumnezeul-Om.

IPS Irineu Pop-Bistriţeanul - Predică la Botezul Domnului

Dreptmăritori creştini, a sosit sărbătoarea cea mare şi sfântă a Bobotezei, când iarăşi Îl vedem pe Iisus, Fiul lui Dumnezeu, intrând în apele Iordanului şi primind botezul de la Înaintemergătorul Său, Ioan. Cerurile se deschid şi Sfântul Duh coboară în chip de porumbel peste Fiul Tatălui ceresc.

Prin botezul Său, Mântuitorul ne-a descoperit Taina Sfintei Treimi şi ne-a dat pildă să ne botezăm. Vorbind despre Sfânta Treime, despre Iordan şi despre apă, ne gândim, fireşte, la Botezul nostru propriu, prin care am devenit mădulare ale Trupului tainic al lui Hristos, ale Bisericii şi cetăţeni ai Împărăţiei Cerurilor.

De aceea, este potrivit astăzi să reflectăm la nobleţea numelui de creştin, pentru a ne strădui să cinstim acest nume, până la ultima noastră suflare.

Iubiţi credincioşi, în primele veacuri, numele de creştin era asociat acelor oameni care erau despărţiţi de restul societăţii, care erau stăpâniţi de dragoste şi bunătate şi care erau gata să se sacrifice pentru nevoile altora. Deci, numele de creştin era sinonim cu virtutea.

Martirii şi oamenii duhovniceşti erau mândri să moară pentru acel nume. Niciodată lor nu le-a trecut prin minte gândul de a se lepăda de Domnul. Mai degrabă, ar fi preferat să devină hrană leilor flămânzi decât să renunţe la Hristos, Care i-a iubit şi Şi-a dat viaţa pentru ei. Adesea, ultimele lor cuvinte, înainte de a fi aruncaţi în arenă, erau: „Noi suntem creştini!”.

Într-adevăr, primii creştini Îl iubeau pe Hristos cu un devotament dus până la jertfirea propriei lor vieţi, atunci când aceasta li se cerea. Vorbind despre creştin şi creştinism, este potrivit să ne întrebăm dacă înţelegem sensul adevărat şi profund al acestor cuvinte.

Ce minunat este să înţelegem îndatoririle, dar şi privilegiile celui ce poartă acest nume de nobleţe. Oare ce sacrificii am făcut noi ca să ne potrivim viaţa cu numele lui Hristos, prin trăirea vie a atributelor creştine? Oare, înţelegem noi cuvintele Sfântului Grigorie de Nyssa, care zice: „Nu există şi nu a existat o cinste mai mare decât aceea cuprinsă în numele de creştin!”. Oare, am făcut ceva în mod personal pentru ca mesajul creştin să ajungă la alţii?

Botezul în numele Sfintei Treimi este o parte a numelui de creştin, dar acest dar baptismal presupune o alergare spre ţinta desăvârşirii, care este Hristos. Spre această ţintă au alergat, de-a lungul celor două milenii creştine, toţi creştinii adevăraţi, jertfindu-se pentru Domnul şi făcând totul ca numele Său să fie cunoscut şi adorat în lume.

Să-l amintim doar pe Sfântul Calistrat din Cartagina, care era ostaş la Roma, în timpul împăratului Diocleţian (†305). Mărturisind în public că este creştin, a fost chinuit până la sânge, târât prin cioburi ascuţite şi aruncat în mare. Dar, din toate a scăpat nevătămat. Aruncat în închisoare, a vestit confraţilor săi de suferinţă Evanghelia lui Hristos. Scos de acolo şi dus la judecată, trecând pe lângă un templu păgân, s-a rugat şi toţi idolii au căzut la pământ şi s-au sfărâmat. Prin credinţa şi răbdarea sa, prin exemplul său strălucit, a atras la credinţa creştină peste 200 de slujitori împărăteşti. Toţi aceştia L-au mărturisit pe Hristos şi lor, dimpreună cu Calistrat, li s-au tăiat capetele, cinstind astfel numele de creştin.

Creştinii botezaţi care nu trăiesc viaţa după poruncile Evangheliei sunt vânzători ai Domnului, profitând doar de numele lui Hristos. Pe Golgota acestui început de mileniu, Mântuitorul nostru este trădat de toţi aceia care nu sunt credincioşi faţă de angajamentele propriului Botez, de aceia care se lasă conduşi de Satana şi devin victime ale tuturor amăgirilor sale uşuratice.

Hristos este renegat şi răstignit astăzi de creştinii care merg pe căile răului, ale plăcerii, ale egoismului, ale mândriei, ale urii şi ale nelegiuirii.

Sfântul Ioan Iacob de la Iordan socoteşte că, prin faptele rele şi ruşinoase, Îl răstignim necontenit pe Hristos şi-I prelungim agonia. Prin gura acestui sihastru român, Domnul slavei ne spune fiecăruia:

„Evreii urâtori de bine
O dată doar M-au răstignit.
Iar tu, prin fapte de ruşine,
Mă răstigneşti necontenit”.

Nu poţi pretinde că faci parte din Biserica creştină dacă viaţa ta este păgânească. Sfântul Apostol Pavel ne avertizează: „Nu vă amăgiţi: nici desfrânaţii, nici închinătorii la idoli, nici adulterii, nici malahienii, nici sodomiţii, nici furii, nici lacomii, nici beţivii, nici batjocoritorii, nici răpitorii, nu vor moşteni Împărăţia lui Dumnezeu” (I Cor. 6, 9-10). Nu! Căci nu este de ajuns numai să te numeşti creştin „dreptcredincios”, botezat în religia creştină, având un nume frumos de sfânt, dacă faci toate relele.

Nobleţea de creştin ne obligă să trăim creştineşte toată viaţa, clipă de clipă, cu Hristos Domnul. Sfântul Efrem Sirul spune limpede: „Să nu ne aflăm numai cu numele creştini, iar cu năravul păgâni, căci creştinătatea înseamnă să urmezi, după putinţă, lui Hristos. Dacă ne mulţumim numai cu Sfântul Botez şi ne vom lenevi la împlinirea celorlalte porunci, ne vom face necredincioşi. Hristos la nimic nu ne va folosi, petrecând noi în răutate şi păcat. Căci L-am auzit grăind astfel în Sfânta Evanghelie: „Nu oricine Îmi zice: Doamne, Doamne! va intra în Împărăţia Cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu Celui din ceruri” (Mt. 7, 21).

Trebuie să fim convinşi că ceea ce facem bun, în fiecare zi, facem pentru Dumnezeu. Dacă facem mult vom avea mult, dacă facem puţin vom avea puţin, dacă nu facem nimic, nimic nu vom avea.

Fericiţi vor fi cei ce au lucrat şi au adus rod prin răbdare, dar vai de aceia care, deşi au avut timp, au îngropat talantul şi s-au asemănat smochinului din Evanghelie ce n-a adus rod şi s-a uscat. Ce păcat că atâtea suflete se uscă tot mai mult, ca plantele fără hrană şi fără apă. Hrana lui Dumnezeu există, dar nu se ating de ea, roua Lui e abundentă, dar nu se lasă spălaţi. Fericirea e pregătită pentru toate sufletele, dar atâţia o refuză cu o comportare răzvrătită. Noi suntem aceia care, prin comportarea noastră zilnică, hotărâm dacă vom avea o veşnicie de bucurii: cu Dumnezeu pentru totdeauna sau de durere: fără Dumnezeu, în disperare!

Iubiţii mei, nu trăiţi acest timp de har ca şi cum nu s-ar întâmpla nimic, ca şi cum ar fi un timp oarecare de risipit în nebunii şi în vanităţi de orice fel. Priviţi semnele mari pe care Dumnezeu le dă în fiecare zi, aşa cum n-a mai făcut niciodată în trecut şi ascultaţi cuvântul Său, trezindu-vă din toropeala păcatului ucigător. Ceea ce ne pregăteşte cerul nouă, creştinilor botezaţi, este grandios şi minunat, dar cel ce se

lasă surprins nepregătit nu se va bucura, nu va avea parte nici de fericire, nici de viitor.

Un lucru este clar şi anume că toate bunurile de pe pământ sunt trecătoare şi nu dau satisfacţie. Astăzi sunt, mâine deja s-au risipit ca o pânză de păianjen, dar Dulcele Iisus rămâne pentru totdeauna.

Avându-L pe Hristos, noi posedăm cea mai sublimă bogăţie, pentru că El ne copleşeşte cu darurile Sale şi prin El gustăm fericirea încă din această lume, supusă devenirii şi morţii. Praznicul Bobotezei ne îndeamnă să luăm aminte la toate aceste adevăruri, noi creştinii, răscumpăraţi cu preţul sângelui divin şi îmbrăcaţi în Hristos prin Taina Botezului.

Sărbătoarea de astăzi ne cheamă să trăim creştineşte, să onorăm numele de creştin, să păzim legământul Sfântului Botez. Iată de ce şi eu cu Apostolul Pavel vă zic: „Ca fii ai luminii să umblaţi” (Efes. 5, 8). Şi cu Hristos vă grăiesc: „Căutaţi mai întâi Împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea Lui şi toate celelalte se vor adăuga vouă!” (Mt. 6, 33). Amin.

Efrem ieromonahul - Cuvinte simple din Sfântul Munte (24) - Sfânta Arătare - Teofania

Apa cea sfinţită a mării

În binecuvântatul pustiu al Sfântului Munte, trăia un părinte, care era „ascuns în Hristos”, adică neştiut de om, dar ştiut de Dumnezeu. Vieţuirea în singurătatea cea în Hristos este o virtute cultivată aşa cum cultivi, îngrijeşti o cultură, o plantă, un pom şi este o virtute atât de mare încât poate spune cineva cu îndrăzneală că în ceruri nevoitorii cei ascunşi în Hristos vor avea harul celor fericiţi. Atât de mult vor fi slăviţi sfinţii cei ce s-au nevoit cu bună ştiinţă întru nearătare, neştiuţi chiar şi de cei casnici ai lor. Acest fericit ascet avea un ucenic sub ascultare, simplu şi aproape neştiutor de carte, dar cu o mare credinţă şi fiu al ascultării desăvârşite.

Într-o zi, părintele îi spuse: „Fiule, coboară-te la mare şi adu apă; adu pentru a face prescuri!”. „Binecuvântaţi, părinte!”, răspunse ucenicul, şi se duse degrabă şi aduse apă de mare. Pe măsură ce urca spre chilie, simţea greutatea urcuşului şi ispita cugetului: „Dar cum să folosim apă de mare din moment ce este sărată? Totuşi am luat binecuvântare...”. Părintele ascet a luat apă şi a frământat aluatul, a făcut şi prescuri şi pâine de mâncat. După o oarecare vreme bătrânul pustnic îi spuse ucenicului să coboare iarăşi la mare şi să aducă apă în găleată. Ucenicul, gândindu-se, şi-a dat seama că, surprinzător, era exact după un an de zile. Nu ştia carte, dar a

observat cu atenţie că bătrânul duhovnic îl trimite de fiecare dată în aceeaşi zi, iar această zi mereu cădea a şasea din luna lui ianuarie. Este ziua când se sfinţesc apele, toate apele lumii, firea apelor se sfinţeşte.

Şi dacă a observat aceasta câţiva ani la rând, plin de nedumerire, a spus părintelui într-o zi: „Avva, am o ispită ce îmi spune că mă încerci, fiindcă apa mării este sărată, precum ştim, şi ne aduce şi vătămare trupească dacă o consumăm.” Părintele cel simplu, pe care Dumnezeu binevoise a-l lumina, răspunse: „Nu, fiule, apa mării este foarte dulce în ziua aceasta”. Şi într-adevăr, ucenicul a adus din nou apă de mare, iar părintele i-a spus: „îndrăzneşte, gustă apa!”, Gustă ucenicul şi constată că era mai dulce decât mierea - în ziua a şasea a lunii ianuarie. Aceasta dură vreme îndelungată, iar din când în când părintele îi amintea fiului său duhovnicesc: „Fii atent, nu spune nimănui taina aceasta, deoarece vom deveni cunoscuţi şi există teamă ca harul să se piardă din această pricină. Însă ucenicul într-o zi alunecă de la ascultarea sa şi destăinui taina cuiva: „am un avvă, care face un lucru fantastic, o dată pe an mă trimite şi aduc apă de mare şi când ajung la chilie apa este dulce”.

În anul următor, apa pe care o aduse ucenicul de la mare era sărată, era apă de mare simplă. Nu în sensul că nu se sfinţise în ziua aceea, dar îşi pierduse harul extraordinar, ce o făcea potabilă, delicioasă. Vedem aici o minune mare, o minune considerată fără tăgadă; este o minune mare fiindcă prin credinţa cea fără de şovăială a părintelui ascet, apa mării se preschimba în ziua aceea în apă delicioasă. Nu putem spune că apa se preschimba numai în locul de unde lua apă ucenicul, iar lângă rămânea sărată. Pe de altă parte vedem că ascultarea şi vieţuirea ţineau harul, iar dacă a făcut cunoscută minunea, s-a îndepărtat harul.

Întâmplarea este menţionată în scrierile Sfântului Munte, iar acel mare şi nearătat nevoitor a rămas în acest fel în istorie.

Glasul Tatălui

Un eveniment, probabil unic, ce rămâne ca un punct de referinţă în istoria bisericească, este vocea părintească. În tot Vechiul Testament, unde se aude glasul lui Dumnezeu, unde se descoperă Dumnezeu, unde se şi arată Dumnezeu lui Avraam - numai lui Adam şi lui Avraam s-a arătat Dumnezeu, de la momentul acela şi după urmează şi alte descoperiri; însă, între Adam şi Avraam, Dumnezeu este doar auzit de oameni, nu este văzut; Noe a auzit glasul lui Dumnezeu pentru a construi arca; mulţi au auzit glasul lui Dumnezeu. Însă lui Avraam i s-a arătat Dumnezeu, cum i se arăta şi lui Adam, de aceea rădăcina şi începutul vechiului

Israil este patriarhul Avraam, acest mare începător de neam, în sensul larg al cuvântului - toţi sfinţii, deci, care vedeau sau auzeau pe Dumnezeu în Vechiul Testament, vedeau şi auzeau Persoana a doua a Sfintei Treimi, pe Cuvântul Cel Neîntrupat.

Aceasta o mărturisesc însuşi proorocul Ilie şi însuşi de Dumnezeu văzătorul Moise, care, în mod unic şi mai presus de toţi sfinţii, vreme de 40 de zile şi nopţi, acolo în muntele Sinai, a convorbit cu Cuvântul Neîntrupat. Poporul simplu nu putea să ducă taina, să perceapă sensul acestei convorbiri, detaliile acestei experienţe, căci dacă le-ar fi spus „am vorbit cu a doua Persoană”, poporul ar fi crezut în politeism după aceasta. Adică, vreau să întăresc faptul că marii sfinţi, proorocii erau de Dumnezeu văzători, aveau experienţa că Dumnezeu este Treimic, Dumnezeu Unul, dar Treimic şi în trei Ipostasuri, însă lăsau impresia - sau probabil poporul înţelegea din spusele lor, codificate cumva - că Dumnezeu este Unul şi o Persoană. Aceasta este problema în Vechiul Testament.

Iar glasul lui Dumnezeu-Tatăl în sens strict nu s-a auzit niciodată în Vechiul Testament. Auzim de multe ori pe unii spunând că Dumnezeu Tatăl a vorbit în Vechiul Testament, Dumnezeu Fiul a vorbit în Noul Testament, iar la Cincizecime şi după vorbeşte Duhul Sfânt; aceştia fac o mare greşeală. Este o greşeală dogmatică, precum este şi o greşeală de experienţă spirituală. Căci din experienţă ies dogmele, iar dogmele sunt rodul experienţei bogate în Duhul Sfânt a Sfinţilor Părinţi. Deci, reţinem că întotdeauna „vorbeşte” a Doua Persoană a Sfintei Treimi, de aceea este numit Cuvânt-Logos şi îngerul Marelui Sfat, dar mai ales Cuvânt pentru că vorbeşte, comunică cu omul.

Prima oară când se face auzită vocea Tatălui Ceresc este în Noul Testament, şi atunci într-un dialect al limbii evreieşti. În acest dialect vorbeşte Dumnezeu Tatăl şi spune cunoscută frază: „Acesta este Fiul Meu Cel iubit întru Care am binevoit”. Despre aceste cuvinte s-au scris nenumărate lucrări, au scris mulţi Sfinţi Părinţi, iar mai apoi şi cei noi, cei contemporani au scris şi sigur vor mai scrie de ce vorbeşte Tatăl prin aceste cuvinte, ce sunt o revelaţie unică şi punct de referinţă în istoria mântuirii neamului omenesc.

Acelaşi cuvânt este repetat şi pe Muntele Tabor, exact în aceeaşi formă, cu un mic adaos: „pe Acesta să Îl ascultaţi”. Adică să faceţi ascultare desăvârşită în tot ceea ce vă va spune şi mai ales în ceea ce va pătimi în cele patruzeci de zile ce vor urma, căci evenimentul Schimbării la Faţă a Mântuitorului inaugurează într-un fel perioada Sfintelor Patimi.

Există încă un moment istoric în care s-a făcut auzit glasul Tatălui; când Hristos a făcut rugăciune şi şi-a ridicat ochii la ceruri spunând cunoscutele cuvinte: „Părinte, am slăvit Numele Tău” (Evanghelia după Ioan 12, 28) la care drept răspuns din ceruri, glasul Tatălui a spus: „şi am slăvit şi iarăşi voi slăvi” (Evanghelia după Ioan 12, 28) la persoana întâi singular. Dacă ar fi fost înger ar fi folosit persoana a treia. Vedem că nu este vorba de forme sintactice sau gramaticale, pur şi simplu, ci este vorba de revelaţie; prin intermediul limbii (a sintaxei gramaticale) se descoperă cum vorbeşte omenirii Prima Persoană a Sfintei Treimi. Sunt deci trei voci ce se fac auzite, iar acestea în acest fel au sfinţit şi aerul, şi istoria, şi textele cele sacre, iar de atunci încoace deja tot omul comunică cu Dumnezeu-Omul Hristos, cu Logosul întrupat. De la momentul Botezului este vădit acest lucru, dar mai ales după Cincizecime; acesta a devenit şi mai clar şi mai impunător, perceptibil pentru mintea omului fiind tot ceea ce se descoperă, adică în primul rând că Dumnezeu este treimic şi în trei Ipostasuri. (...)

Mărturia Preacinstitului Înaintemergător

„Şi eu nu-l cunoşteam pe El, dar Cel ce m-a trimis să botez cu apă, Acela mi-a zis: «Peste Care vei vedea Duhul coborându-se şi rămânând peste El, Acela este Cel ce botează cu Duh Sfânt»“ (Ioan 1, 33)

Deci Hristos botează dublu: şi în Duhul Sfânt, şi în focul cel nezidit, după cum menţionează Sfântul Apostol şi Evanghelist Matei (Matei 3, 11). Focul nu este cel obişnuit, material, ci imaterial, nezidit, adică este vorba de Harul divin. Cuvântul Botezătorului „iar eu nu l-am cunoscut” este impresionant, mişcător, deoarece, pe de o parte, ca vârstă au o diferenţă doar de şase luni, Hristos este de 30 de ani, sunt după fire veri şi nu s-au întâlnit niciodată înainte, nu l-a văzut unul pe celălalt niciodată pe pământ, nici măcar o dată. Este prima lor întâlnire. „Nu L-am cunoscut, nici nu L-am văzut, L-am cunoscut prin Duhul Sfânt, dar nu ne-am întâlnit nici măcar o dată înainte” (Ioan 1, 33).

Sfântul Ioan Botezătorul era de aproape treizeci de ani în pustie şi de vreo jumătate de an propovăduia pocăinţa, acolo, în pustia Iordanului şi vine pentru prima oară Hristos să se boteze, să plinească legea. Şi acest lucru este foarte mişcător; căci un om mai mult decât sfânt pe pământ, mai sfânt, fireşte după Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, îl vede pe Hristos pentru prima şi ultima oară.

Nu a durat mult timpul acesta al botezării lui Iisus în apele Iordanului, fiindcă Iisus a ieşit imediat din apă, adică cum a intrat, imediat a şi ieşit. Ceilalţi intrau până la brâu şi rămâneau până îşi spuneau păcatele, iar în funcţie de mărturisirea făcută

rămâneau în apă, zece minute, o oră, două ore... Iisus, fără de păcat fiind, nu doar pur şi simplu a ieşit din apă, dar cum a intrat imediat a şi ieşit. Nu a aşteptat, adică, vreme îndelungată, nici nu a întârziat din altă pricină, până când s-a pogorât Duhul Sfânt în chip de porumbel şi a rămas deasupra capului Său.

După aceasta, Iisus s-a dus în Muntele Sarantarion, iar Preacinstitul Înaintemergător după puţin timp a fost arestat din pricina insistenţei sale binecunoscute „nu se cuvine ţie", referitoare la femeia Irodiada, fiind întemniţat în închisoarea Mahera. Ne aflăm în primul an al activităţii publice a lui Hristos, în primele luni, şi s-a auzit că Ioan a fost întemniţat, iar după puţin timp a fost decapitat. Astfel întâlnirea istorică din momentul Botezului Mântuitorului este primă şi ultima dintre cei doi bărbaţi.

Este profund mişcător acest fapt, deoarece acum se cunosc. Din punct de vedere uman putem spunem că sunt plini de Duhul Sfânt, cel puţin Sfântul Ioan Botezătorul, şi ar putea zice cineva: ar fi trebuit, mai ales că erau şi rude, să stea şi să discute, de multe ori, ceasuri întregi; dar altfel a rânduit Hristos, aici pe pământ, a rânduit să se întâlnească doar o dată şi atunci pentru foarte puţin timp. Este o lege nescrisă? Este o încercare? Aşa a voit aici pe pământ Hristos. Iar pentru faptul că era plin de Duh Sfânt încă din pântecele maicii sale, a cunoscut toate acestea Botezătorul, le-a cunoscut fără să ceară amănunte.

Acesta este unul dintre lucrurile ce ne mişcă profund, referitor la persoane dragi, căci prin analogie cu măsura dragostei unei persoane faţă de Duhul Sfânt, înţelegem şi măsura dragostei acelei persoane faţă de ceilalţi.

Un alt lucru ce trebuie subliniat este că Sfântul Ioan fiind în pustie de la o vârstă foarte fragedă, cam pe la un an jumătate, a fost îndrumat şi învăţat de Arhanghelul Mihail. Există şi icoane ce îl înfăţişează pe Sfânt ca un prunc nevoindu-se în pustiu, la răsărit de Iordan, sub îndrumarea şi grija Sfântului Arhanghel Mihail. Acest adevăr este reţinut de Sfânta Tradiţie, iar de aici a fost luat şi de Sfinţii Părinţi, împreună cu alte adevăruri de credinţă. Astfel a fost învăţat Sfântul Ioan să facă metanii mari până la pământ, căci aceasta este Tradiţia Părinţilor începând cu strămoşul neamului omenesc, Adam.

Sfinţii îngeri, în afara faptului că sunt fără de trup, fac şi ei metanii mari - cel puţin aşa îi vedem noi oamenii - dar puterile cele netrupeşti nu obosesc niciodată închinându-se lui Dumnezeu. Noi, cei cu trup, nu numai că obosim, dar mai avem şi probleme de sănătate. Ca urmare sunt două piedici ce intervin în situaţia când vrem să facem metanii mari; este şi dialogul ascuns ce nu vrea ca cineva să se

închine lui Hristos, însă noi pe Acesta îl dorim, Acestuia ne închinăm. Din această pricină vrăjmaşul Îi spune lui Hristos pe Muntele Sarantarion: „Dacă mi te vei închina mie, toate acestea ţi le voi da ţie” (Matei 4, 9). Ca urmare, aceasta este singura închinare la care vrăjmaşul nu se împotriveşte. Din această pricină, în mod justificat noi toţi, în toată viaţa noastră, pot spune, de câte ori va veni ceasul canonului, vom întâmpina greutăţi şi împotriviri în duh. Este o contră la contră. Nu avem cum să ne aşteptăm la lucruri uşoare. Dacă totul este uşor, fie suntem binecuvântaţi cu har din belşug - situaţie foarte rară - fie ceva nu este la locul său. Firescul este să avem greutăţi, acesta este lucrul corect. Iar la Sfinţii Părinţi vedem că aveau greutăţi şi mai mari, ce le putem citi şi discuta pe îndelete, de multe ori.

Un alt element deosebit de important este de asemenea şi faptul că înlăuntrul pustiului, cum creştea şi devenea bărbat virtuos, prea cinstitul Înaintemergător al Domnului a auzit vocea Părintească a lui Dumnezeu-Tatăl. Iar aceasta este o revelaţie, căci nu s-a mai făcut auzită glasul Tatălui în istorie, precum am spus mai înainte. Nici măcar nu ştia că prima Persoană a Sfintei Treimi este şi se numeşte Tatăl. Sfântul Ioan Botezătorul este primul căruia i se descoperă şi cunoaşte prin glasul Tatălui, faptul că trebuie să se coboare la râul Iordan pentru a propovădui botezul cu apă. Era hotărât să rămână mulţi ani în pustiul Iordanului, probabil toată viaţa sa, dacă nu primea o altă poruncă. De aici vedem că oamenii sfinţi ai lui Dumnezeu nu fac nici cea mai mică mişcare fără a avea ştirea lăuntrică a binecuvântării dumnezeieşti, fără a avea adeverirea că fac voia dumnezeiască la fiecare pas; în continuare propovăduiesc oamenilor această voie dumnezeiască ce uneori este crezută şi primită, alteori nu este primită de oameni. Aşa stau lucrurile. Fireşte că în continuare fiecare va da seamă şi pe pământ şi în ceruri pentru descoperirea voii dumnezeieşti. Deci, prea cinstitul Înaintemergător a auzit glasul Tatălui, iar prin aceste experienţe în Duhul Sfânt, precum ne spun Părinţii, omul se îndumnezeieşte.

Eu asemăn acest proces al înaintării în Dumnezeu cu un progres geometric nesfârşit. Nu este un simplu progres. Este o înaintare în veşnicie începând de pe pământ şi continuând în ceruri, fără întrerupere, urcuş neîncetat. În ceruri îngerii şi sfinţii înaintează la nesfârşit. Sunt ca nişte rachete proiectate în spaţiu ce înaintează, înaintează, înaintează, însă spiritual şi nu spaţial. Căci din moment ce Dumnezeu este atotprezent, nu e nevoie de o înaintare spaţială, ci numai spirituală. Aşadar, prin glasul lui Dumnezeu Tatăl, Care i-a descoperit Botezătorului toate câte avea să făptuiască, acesta s-a odihnit în Dumnezeu, a ajuns la măsurile cele mai înalte, a propovăduit poporului Israil botezul pocăinţei cu apă, botez ce nu oferea lăsarea păcatelor, dar îl pregătea pe om pentru adevăratul Botez, cel ortodox în Duhul Sfânt.

Al treilea element esenţial ce este de asemenea mişcător, este şi faptul că Sfântul Ioan Botezătorul este primul om ce propovăduieşte pe pământ Împărăţia Cerurilor. Toţi proorocii, la orice înălţime duhovnicească s-ar fi aflat, nu au îndrăznit să propovăduiască Împărăţia Cerurilor, adică împărăţia lui Dumnezeu, deoarece trăiau toţi ontologic domnia lui satan. După căderea în păcat a protopărinţilor, toţi sfinţii, până în ceasul Răstignirii, trăiau această povară, fiindcă vrăjmaşul avea putere, nu exista iertarea păcatelor. Prin faptul că nu exista iertarea păcatelor la nivel personal, individual, prin faptul că fiecare trebuia să ducă în suflet greutatea păcatului strămoşesc la care se adăugau şi păcatele individuale, înţelegem ce greutate impresionantă avea de dus fiecare în sufletul său, tone de păcate. Iar marea problemă era că fiecare îşi ducea aşa cum putea această greutate spirituală, existenţială.
Cum întotdeauna au existat smintelile, osândirile, lăuntrice şi exterioare, se mărea greutatea fiecăruia, se măreau păcatele fiecăruia, iară şi iară, a celor ce deja erau încărcaţi destul. Ca urmare, nimeni nu îndrăznea să propovăduiască
Împărăţia Cerurilor, adică faptul că după o vreme urma să vină Mesia, eliberarea prin Duhul Sfânt; Mesia, Cel care va elibera pe oameni de puterea păcatului.

Aceasta s-a întâmplat mai ales după Cincizecime, după Botezul fiecăruia, individual. Din acest moment Împărăţia Cerurilor nu doar a ajuns foarte aproape, ci poate fi experiată, trăită la nivel personal, deoarece vrăjmaşul numai are autoritate, doar dacă îi acordăm noi această autoritate asupra noastră. Aşa zic şi Părinţii: „din pricina slăbiciunii noastre personale". Fiecare dintre noi are o slăbiciune, nu există discuţie. Nu putem acuza pe vrăjmaş că are această autoritate (de a ne ispiti), din moment ce trăim în perioada Harului de două mii de ani, căci aceasta nu o recunoaşte vrăjmaşul în mare măsură. Adică, de la Cincizecime încoace capul lui satan este tăiat. Nu mai poate muşca, nici otrăvi cu capul său, precum am spus şi mai înainte. Să ne închipuim un monstru ce are cap de crocodil, cu dinţi plini de otravă şi cu coadă de scorpion, imens scorpion. În vremea Vechiului Testament muşca cu capul şi îi otrăvea pe toţi. În Noul Testament, însă, nu mai muşcă fiindcă i s-a tăiat capul. Nu muşcă cu coada, ci doar stă în aşteptare, chinuit, să vină omul la el şi atunci îl înţeapă cu coada. Aceasta se întâmplă pentru că noi ne ducem în raza lui de acţiune. Aceasta este o experienţă duhovnicească ce, cu trecerea timpului, o gândim şi o conştientizăm mai bine şi vedem că este exact aşa. Nu are legătură cu ce-am făcut şi cu ce o să facem, această experienţă o vom trăi în continuare. Nu putem acuza pe vrăjmaş, precum nici pe aproapele; vom acuza întotdeauna pe noi înşine, pe sinele propriu cel cu răutate.

Revenind la Sfântul Ioan, el este primul care propovăduieşte Împărăţia Cerurilor, faptul că în scurtă vreme aceasta va fi lângă noi prin însăşi prezenţa Împăratului,

căci Cel Care o va propovădui în curând avea să fie Însuşi Dumnezeu. Nu ştie Botezătorul ce mare dar este acesta; ştie însă prin Duhul Sfânt cum că prima frază ce o va spune public Hristos va fi exact ceea ce el a propovăduit vreme de jumătate de an. Iar Hristos, deschizând preasfântă gura Sa, începe propovăduirea Sa publică: „Pocăiţi-vă, s-a apropiat Împărăţia Cerurilor”. Să reţinem că nu este acelaşi lucru. Se aude la fel, cuvintele sunt aceleaşi, însă persoana care propovăduieşte nu este aceeaşi, deoarece Cel care deja anunţă venirea Împărăţiei Cerurilor este Logosul cel Întrupat, Dumnezeu-Omul, Împăratul slavei.

Sfântul Ioan Botezătorul, în Duhul Sfânt, a ştiut dinainte că Hristos va începe prin aceste cuvinte predica Sa publică. Cuvintele Botezătorului preced temporar şi istoric pe cele ale Mântuitorului, însă Însuşi Împăratul Hristos propovăduieşte eliberarea ce va să fie, căci pe fiecare om pe care îl tămăduieşte, îl tămăduieşte îndoit, trup şi suflet, dar în primul rând sufleteşte, lăsându-i şi iertându-i păcatele. Când Hristos spune „iertate îţi sunt păcatele “, fie puţine, fie multe, atunci îl aşază pe om fără de păcat, nu doar însănătoşit, aranjat în sens bun, curăţit, ci fără de păcat. Căci când Hristos iartă pe cineva, iartă precum cunoaşte doar El, iar omul acela devine fără de păcat. Dar în continuare ce se va întâmpla? În orice caz, important este că omul este într-o stare unică, este fără de păcat.

Asemenea experienţă nu avusese nimeni până atunci, atâţia mii de ani. De aceea şi Împărăţia Cerurilor a fost mai întâi propovăduită de prea cinstitul Înaintemergător care a fost şi cel mai mare predicator. Trecuseră atâţia sfinţi, prooroci, se auziseră atâtea predici, atâtea cuvântări, probabil mai impresionante, superioare cuvintelor simple ale Botezătorului, toate acestea până în vremea lui, dar o asemenea experienţă nu mai existase şi probabil nu a mai existat vreodată.

Sfinţii Părinţi ai Bisericii, ce au vorbit şi au scris foarte mult cu privire la fraza aceasta a Sfântului Ioan Botezătorul, insistă pe aspectul verbului „pocăiţi-vă”, ce este un imperativ prezent continuu, deşi în limba greacă ar fi putut folosi un aspect de moment al imperativului. Diferenţa de expresie a celor două aspecte temporale ale aceluiaşi verb este una teologică şi imensă după cum subliniază majoritatea Părinţilor. Iar această diferenţă o înţelegem din viaţa Sfintei Maria Egipteanca, ce rămâne ca o pildă veşnică de pocăinţă. Creştinul trebuie să fie cel ce se pocăjeşte neîncetat, nu cel ce s-a pocăit.

Cel ce se pocăieşte necontenit se preocupă de propriul sine şi de propriile căderi şi neputinţe, şi înaintează duhovniceşte cu adevărat. Cel ce s-a pocăit este cel ce are impresia că a ajuns la nepătimire, „apatie”, nu mai continuă pocăinţa, deci ca urmare păcătuieşte. Aceasta este diferenţa de care vorbeam. Când omul încetează a

se mai pocăi, atunci păcătuieşte. Aceasta este şi experienţa Sfinţilor Părinţi ai Bisericii noastre. Din această pricină şi Sfântul Ioan Botezătorul foloseşte imperativul la prezent continuu. Nu zice rezolvaţi problema păcatelor făcute, iar după aceea odihniţi-vă şi trăiţi liniştiţi, ci strigă, cât aveţi răsuflare în voi, luptaţi-vă pentru a vă ţine departe de cugetele rele şi viclene, şi pentru a avea mereu harul Duhului Sfânt întru voi.

Întrebare: ***Era, Sfântul Ioan eliberat de păcatul strămoşesc?***

Răspuns: Nu. Sfântul Înaintemergător s-a născut moştenind păcatul strămoşesc. Însă, prea cinstitul Înaintemergător nu a fost botezat cu apă, ci cu harul Duhului Sfânt; a fost botezat în Duhul Sfânt, căci mărturiseşte Scriptura prezenţa şi grija Duhului şi a Domnului faţă de prunc: „şi mâna Domnului era cu el" (Luca 1, 66); părintele său după trup de asemenea prooroceşte această prezenţă divină zicând plin de Duhul cel Sfânt: „iar tu, pruncule, prooroc al Celui Prea înalt te vei chema" (Luca 1, 76). Iar Sfântul Evanghelist Luca concluzionează referitor la pruncul Ioan: „Iar copilul creştea şi se întărea în Duhul şi a fost în pustie până în ziua arătării lui către Israil" (Luca 1, 80). Această prezenţă neîntreruptă a Sfântului Duh, din clipa zămislirii sale, de la prima celulă şi până la fetus; naştere, pruncie, bărbăţie, este de fapt botezul său cu apă, în mod tainic.

În al doilea rând avem şi botezul spiritual al sfântului, adică prin vederea Luminii necreate, văzând, precum ne mărturiseşte Scriptura, Duhul Sfânt. Prin acest botez i se şterge Sfântului Ioan Botezătorul păcatul strămoşesc. Însă, să fim atenţi la un amănunt: atunci când zicem că Sfântul Ioan a văzut pe Duhul cel Sfânt în chip de porumbel (loan l, 32-34), impresia noastră este că Sfântul Ioan Botezătorul a văzut Duhul Sfânt ca pe un mic porumbel. Şi aşa cum se formează percepţia noastră desconsiderăm de fapt persoana Sfântului Duh.

Ştiţi că atunci când Mahomed a citit acestea, a însemnat în Coran: Nu cumva pentru creştini Allah este Duhul cel Sfânt? Căci noi ştim că musulmanii nu cred în Sfânta Treime, din moment ce îl adoră pe satan. La această nedumerire ei răspund „în asemenea păsărele noi nu credem". Spun păsărele deoarece au o percepţie extrem de simplistă şi o teologie a cunoaşterii extrem de rudimentară, având impresia că noi adorăm un porumbel pe care îl zeificăm.

Capacitatea de a primi harul dumnezeiesc

Sfântul Ioan Botezătorul văzând cu ochii sufletului, adică în mod tainic, duhovniceşte, pe Duhul cel Sfânt a fost eliberat de păcatul strămoşesc ce nu îl

influenţase până atunci în a făptui vreun compromis cu lumea sau cu diavolul. Căci aceasta este urmarea directă a moştenirii păcatului lui Adam, faptul că foarte repede omul alunecă în păcat.

În Sfânta Tradiţie doar două persoane nu au cedat în faţa păcatului: Născătoarea de Dumnezeu şi prea cinstitul Înaintemergător. Diferenţa dintre aceştia este doar de capacitate.

Să ne închipuim două tancuri, unul este de zece ori sau de o mie de ori mai mare decât celălalt. Ambele sunt însă pline de mir, nu ţiţei, mir sfânt. Iar dacă sunt pline înseamnă că nu mai încape altul, nu putem să presăm şi să punem mai mult. Sunt pline cu desăvârşire. Doar că unul are o capacitate mai mare decât celălalt. Adică am putea spune că „încap" atâţia Sfinţi Ioan în Maica Domnului? Toţi sfinţii şi toţi îngerii încap în harul Maicii Domnului şi încă mai este har disponibil. Adică ce capacitate de primire a harului are persoana Maicii Domnului? De aici în continuare venim la persoana Sfântului Ioan Teologul, care este după mărturia generală, şi a Apostolului Petru şi a Apostolului Pavel, cel mai îndumnezeit, cel mai aproape de Dumnezeu. Altele sunt criteriile pentru care Petru şi Pavel sunt vârfurile cetei apostolilor, însă din punct de vedere al nepătimirii, în vârf se află Sfântul Ioan Teologul.

Cea mai sfântă fiinţă a lumii întregi, Maica lui Hristos, este încredinţată, ierar-hic, următorului celui mai sfânt de pe pământ, Sfântului Ioan Teologul. Singura cădere ce i s-ar putea reproşa, după cum cunoaştem, ar fi protestul său când sorţul căzut i-a dat drept loc al misiunii sale evanghelice, Asia Mică; s-a plâns atunci că nu va reuşi să-i evanghelizeze pe locuitorii Asiei Mici deoarece sunt oameni duri şi încăpăţânaţi. A primit imediat înştiinţarea dumnezeiască şi i-a spus Sfântului Prohor că Dumnezeu îl va pedepsi cumva pentru îndoiala sa, dar nu i-a arătat în ce fel. Mai târziu, când au naufragiat a rămas pe mare patruzeci de zile şi nopţi luptându-se cu valurile. Numai cineva care a naufragiat poate înţelege ce mare încercare este să rămână cineva patruzeci de zile şi nopţi, fără să mănânce, fără să bea, fără să doarmă. Fireşte nu era un înot frumos, ci o luptă cu valurile potrivnice. Iar aceasta i s-a întâmplat la o vârstă înaintată.

Avea peste 50 de ani, căci până la această vârstă Sfântul Ioan Teologul a rămas lângă Maica lui Dumnezeu. Când Preasfânta Născătoare a trecut la Domnul, în 44 d.Hr., Sfântul Apostol a pornit în misiunea sa având centrul în cetatea Efesului.

Întrebare: ***Sfântul Ioan Botezătorul a auzit doar el glasul Tatălui Ceresc?***

Răspuns: Da, lăuntric, în inimă.

(Efrem ieromonahul, stareţul Schitului Vatopedin Sfântul apostol Andrei, Cuvinte simple din Sfântul Munte, Traducere din limba greacă Pr. dr. Constantin Petrache, Editura Egumeniţa, Galaţi, 2012, pp. 141-161)

Părintele Simeon Kraiopoulos despre sensul uitat al Botezului. Suntem conştienţi de răspunderea noastră faţă de taina Sfântului Botez?

Ce înseamnă a deveni cineva creştin? Prin botez, omul este altoit cu Hristos şi nu mai trăieşte în el omul cel vechi, ci omul cel nou, care este Hristos.

Taina Sfântului Botez - Totul este ca omul să devină una cu Hristos

Astăzi vom vorbi despre marea Taină a Botezului. Deoarece, aşa cum am spus şi la ultima noastră întrunire, cu puţin înainte de Crăciun, tot ceea ce sărbătorim: Crăciunul, Botezul Domnului, Sfintele Paşti, întreaga iconomie a lui Dumnezeu pentru oameni, toată lucrarea lui Dumnezeu, darul lui Dumnezeu, devin ale omului prin intermediul Sfintelor Taine şi mai ales, prin Sfântul Botez.

Este cutremurător faptul că Domnul nu numai că a venit pe pământ şi S-a făcut întru totul om, ci a trecut prin toate etapele vieţii omului. Aşa cum omul rămâne nouă luni în pântecele mamei sale, tot aşa şi El a rămas nouă luni în pântecele mamei Sale. Aşa cum fiecare om se naşte şi creşte încet-încet, tot aşa şi El, S-a născut şi a trecut prin toate etapele prin care trece un om în timp ce creşte. Toate acestea nu au fost un lux sau numai un semn al iubirii lui Dumnezeu pentru om. Toate acestea arată că omul se sfinţeşte nu într-un mod magic, într-o clipă, ci se sfinţeşte în Hristos. Se sfinţeşte deoarece are posibilitatea – chiar de la începutul

existenţei şi până la sfârşitul vieţii lui, în orice clipă şi mereu – să fie împreună cu Hristos trupeşte şi sufleteşte.

Când copilul este mic, trebuie să ştim că, împreună cu acesta şi Hristos a fost copil mic. Hristos a crescut şi S-a făcut mare aşa cum se întâmplă cu fiecare copil. Hristos a trecut şi El prin greutăţile prin care trece fiecare om. Aceasta pentru ca omul să poată, din prima clipă a existenţei sale, să se identifice cu Hristos, să devină una cu Hristos şi să călătorească pe drumul vieţii împreună cu El. În felul acesta se sfinţeşte viaţa lui, existenţa lui, în felul acesta devine un alt om, adică noul Adam, părăseşte pe omul vechi, pe vechiul Adam.

Aceasta este o taină mare. Nu este ceva despre care putem spune cu uşurinţă: „Iată, sunt cu Hristos şi Hristos este împreună cu mine”. Este ceva care se întâmplă în chip tainic şi omul nu poate să-l înţeleagă. Se întâmplă tainic şi se săvârşeşte prin Sfântul Botez. Această realitate, acest adevăr ne este amintit de sărbători şi am spune în mod special de Sărbătoarea Epifaniei, când sărbătorim Botezul Domnului. Mântuitorul S-a botezat pentru a ne arăta că prin botezul nostru vom deveni părtaşi vieţii Lui, vom deveni părtaşi sfinţeniei Lui.

Ce se întâmplă când se botează omul?

Fiecare creştin, din câte ştim toţi, îşi botează copilul la două-trei luni după naştere. În timpul botezului se săvârşeşte o mare minune, se săvârşeşte unirea acestei mici existenţe cu Hristos – care nu numai că a venit printre noi, ci a şi parcurs întreaga viaţă a omului şi a trăit-o clipă de clipă.

Ce se întâmplă după aceea, totuşi, încât copilul botezat trăieşte uneori că şi când nu ar fi fost botezat? De ce trăieşte ca acei copii care nu s-au botezat? Ce se întâmplă? Care să fie explicaţia? Se botează în chip real omul sau nu se botează? Se întâmplă ceva în momentul botezului sau nu se întâmplă nimic? Şi noi, cei mari, trăim de multe ori ca şi când nu am fi botezaţi, ca şi când nu s-ar fi săvârşit această minune în existenţa noastră, ca şi când nu am fi murit în Hristos în timpul botezului, după cum vorbeşte Sfântul Apostol Pavel (Rom. 6, 4) şi ca şi când nu am fi înviat în Hristos. Continuă să trăiască în noi omul acela vechi, care ar fi trăit în mod sigur dacă nu ne-am fi botezat.

Nu are efect botezul? Şi dacă are un efect real, cum se întâmplă aceasta? Dacă are efect, de ce la cei mai mulţi copii nu se observă aceasta? Unele mame, văzând comportamentul copiilor lor ajung să spună: „Nu ţi-a pus suficient untdelemn la botez naşa ta!” Sau: „Nu te-a uns preotul cu untdelemn sfinţit, la botez?”

Aşa cum am spus, această mare taină a naşterii din nou a omului se săvârşeşte prin intermediul Sfintelor Taine şi îndeosebi prin Botez. Dar această minune, această schimbare, această renaştere nu se întâmplă de o manieră magică. ***Dacă un copil a fost botezat nu înseamnă că din momentul acela va fi un copil sfânt. Chiar dacă a fost botezat, chiar dacă a murit în Hristos prin botezul său, chiar dacă a murit în el omul cel vechi şi a înviat cel nou, acest copil are posibilitatea, în fiecare clipă, să redevină omul cel vechi. Acest copil continuă să aibă în fiecare clipă posibilitatea să fie cel care a fost înainte de a fi botezat. Acest lucru este valabil până când părăsim această lume, după care starea noastră va fi una stabilă, rămâne neschimbătoare. Starea în care se va afla cineva când moare aceea va rămâne. Cât suntem în această lume, starea noastră este schimbătoare. Este schimbătoare mai ales starea copilului şi există prin urmare posibilitatea ca în fiecare clipă copilul să se schimbe, să se înstrăineze.***

Botezul şi altoirea copacului

Îngăduiţi-mi să mă refer iarăşi la exemplul cu altoirea pomilor. Altoieşte cineva un pom. Pune un altoi bun într-un pom sălbatic. Până când acest altoi devine pom mare, cu trunchi, cu ramuri şi frunze, până când ajunge la maturitate, oricând pomul altoit poate redeveni sălbatic, poate să se întoarcă la starea lui dinainte de altoire.

Nu ştiu dacă cei care suntem aici în clipa aceasta am văzut vreodată un pom altoit. Totuşi, din câte cunosc, când altoieşte cineva un pom, dacă îl părăseşte, dacă nu-l urmăreşte îndeaproape, acel pom va lăstări din trunchiul sălbatec vlăstare sălbatice cu multă putere, ca şi când s-ar răzbuna pentru că a fost tăiat. Altoirea se face primăvara şi dacă merge cineva abia toamna ca să vadă cum merge pomul altoit, îl va găsi cu câteva frunzuliţe şi acestea îngălbenite, care nu au putut să crească din pricina lăstarilor sălbatici care l-au înăbuşit. Vlăstarele care au ieşit din vechiul trunchi au dat naştere unui pom cu multă vigoare.

Cel care se botează este altoit cu Hristos şi are posibilitatea, din clipa aceea, să parcurgă întreaga sa viaţă împreună cu Hristos. Aceasta înseamnă a fi creştin. Este vorba de încreştinarea omului, adică de christificarea omului. Uneori ni se pare ciudat. Ce înseamnă a deveni cineva creştin? Prin botez, omul este altoit cu Hristos şi nu mai trăieşte în el omul cel vechi, ci omul cel nou, care este Hristos. Copilul care este botezat are posibilitatea să ajungă la această stare, să devină adică Hristos. Pe de altă parte, însă, are şi posibilitatea să revină la starea dinainte de botez, chiar dacă exista neştearsă pecetea botezului, chiar dacă altoiul exista. Ce e de făcut? Altoiul există, dar este înăbuşit, este slăbit. Luaţi aminte!

Omul poate să trăiască ca şi cum nu ar fi fost botezat oricând, nu numai la un moment anume. Botezul nu se pierde, dar viaţa lui se derulează ca şi când nu ar fi fost botezat. Un pom care a fost altoit are sorţi de izbândă dacă este îngrijit mai ales în primul an după altoire, dacă este cu grijă curăţat de vlăstarele trunchiului vechi şi vlăstarele noi sunt lăsate să crească normal. Dacă este părăsit şi nu-l mai îngrijeşte nimeni, va fi înăbuşit de vlăstarele sălbatice. Acest lucru se poate întâmpla şi în al doilea şi în al treilea an şi chiar mai târziu.

Acelaşi lucru se întâmplă şi cu copilul. În toată viaţa lui, până la apusul vieţii, în orice clipă, din om al lui Hristos, care este altoit cu Hristos, care este încreştinat, oricine poate redeveni omul cel vechi, care se trage din omul căzut, din Adam cel căzut. Dar acest risc este mai mic atunci când omul este mic copil. Prin urmare, când este botezat un copil, se întâmplă cu adevărat minunea naşterii din nou, minunea altoirii cu Hristos, minunea unei noi existenţe, a unei noi realităţi. Dar nu este suficientă această minune. Chiar din momentul acela, este nevoie de mult efort pentru a rămâne cineva unit cu Hristos şi pentru a trăi întreaga lui viaţă aşa cum a trăit Hristos.

Botezul copiilor

Aşa cum ştim, de foarte timpuriu, în istoria Bisericii au început să fie botezaţi pruncii. Botezul omului încă din pruncie s-a impus pretutindeni. În mod firesc, la botez, omul ar fi trebuit să fie matur pentru a fi catehizat, pentru a cunoaşte creştinismul, pentru a cunoaşte Evanghelia şi pe Hristos, pentru a crede şi pentru a hotărî dacă vrea să intre sau nu în Biserica lui Hristos.

Biserica însă a îngăduit, din iconomie, botezul copiilor pentru că, dacă nu ar fi făcut acest lucru, foarte mulţi dintre oameni ar fi plecat din această lume nebotezaţi. Şi Domnul a spus clar: ***„Cel care va crede şi se va boteza se va mântui!” (Marcu 16, 16).***

„Dacă nu se va naşte cineva din apă şi din duh nu va putea să intre în Împărăţia lui Dumnezeu” (Ioan 3,5).

A spus acest lucru foarte clar. Este o problemă dacă un copil moare nebotezat. Ce se întâmplă cu el? Nici un Sfânt Părinte nu a îndrăznit vreodată, din câte cunoaştem, să spună că un copil nebotezat se mântuieşte. [*Sfântul Grigorie de Nyssa, Despre prunci răpiţi înainte de vreme, PG 46, 192: „Căci petrecerea înainte de vreme a pruncilor nu poate fi concepută a-i aşeza nici de partea celor osândiţi la durere datorită felului în care au trăit, nici la fel cu cei care şi-au*

curăţit viaţa aceasta prin săvârşirea tuturor virtuţilor”.] Sfântul Grigorie Teologul spune: „Să spunem că a mers în Împărăţia Cerurilor? Nu putem! Să spunem că a mers în iad? Nici acest lucru nu-l putem spune. Ce se întâmplă? Numai Dumnezeu ştie.” [*Sfântul Grigorie Teologul, Cuvânt la Sfântul Botez, PG 36,389.*]

Această problemă este lăsată la mila şi milostivirea lui Dumnezeu. Dumnezeu legiferează, dar nu este sub lege, nu este constrâns de legi şi poate şi în alt fel să mântuiască pe cineva. Biserica a acceptat, de exemplu, botezul sângelui, botezul martiric. Dacă cineva nu a apucat să fie botezat, dar a fost martirizat datorită credinţei lui în Hristos, şi-a vărsat sângele, acest sânge martiric a devenit apă a botezului şi colimvitră. Biserica îi consideră pe aceştia botezaţi şi nu numai botezaţi ci şi sfinţi.

Pentru că ar fi fost foarte mulţi aceia care ar fi plecat din această lume nebotezaţi, Biserica nu numai că a îngăduit, dar a şi impus botezul pruncilor. Aşadar, botezul pruncilor aşa cum se face astăzi, nu se săvârşeşte abuziv. Nici botezul nu acţionează asupra copilului în chip magic. Întâi de toate, se face botezul pruncilor deoarece Biserica spune că din partea copilului nu există opoziţie la venirea harului lui Dumnezeu. Copilul nu poate spune: „Nu vreau!” Şi acolo unde nu există opoziţie harul lui Dumnezeu lucrează. Tot aşa cum punem într-un vas apă şi săvârşind slujba sfinţirii apei apa devine aghiasmă deoarece nu există împotrivire. Dacă ar fi existat împotrivire sau opoziţie, am fi citit şi am fi recitit la nesfârşit rugăciuni de sfinţire şi apa nu ar fi devenit aghiasmă. Apa devine aghiasmă! Prin sfinţire, apa devine altfel de apă în chip real, nu rămâne apă obişnuită. Se sfinţeşte deoarece nu există împotrivire şi de aceea se păstrează, nu se strică. La fel şi copilul mic. Deşi este o fiinţă vie – şi nu materie neînsufleţită ca apa sau ca pâinea pe care o sfinţeşte preotul şi devine Trup al lui Hristos – deoarece nu poate opune rezistenţă, deoarece în copil nu există nici cea mai mică împotrivire, acesta devine primitor al harului lui Dumnezeu şi într-adevăr Taina Botezului lucrează şi pruncul se naşte din nou şi devine în chip minunat un om nou, care a fost altoit cu Hristos.

Cum şi cât ne ajutăm copiii încât să crească în ei altoiul Hristos?

Dincolo de aceasta, Biserica, care a îngăduit şi a impus botezul pruncilor, s-a bazat de asemenea pe disponibilitatea şi pe credinţa reală pe care o are naşul, cel care aduce pruncul la botez. Naşul nu este un element decorativ la botez, ci îşi asumă imense răspunderi în faţa lui Dumnezeu. Naşul trebuie să fie – se presupune că este – un creştin viu, un om altoit în chip real cu Hristos, un om care crede cu adevărat.

Ceea ce se întâmplă astăzi, atât cu botezul cât şi cu cununia, este cu totul altceva. Cununăm doi tineri fără să ştim nimic despre aceştia! Cât sunt sau nu sunt valabile aceste cununii, numai Dumnezeu ştie. Părinţii îşi aduc copilul în biserică şi-l botează. Şi ei şi naşul consideră acest eveniment un eveniment monden şi toată grija lor este să dea strălucirea momentului, să fie impresionant evenimentul pentru a se bucura de admiraţia oamenilor. Cât este de adevărat acest botez, numai Dumnezeu ştie. Totuşi, copilul nu ştie nimic din cele ale părinţilor şi primeşte botezul, iar botezul se săvârşeşte în chip real.

Vreau să subliniez acum faptul că, îngăduind şi impunând botezul pruncilor, Biserica s-a bazat şi se bazează pe credinţa părinţilor şi a naşului. Nu se bazează numai pe credinţa părinţilor deoarece este posibil ca unii părinţii să fie necredincioşi sau indiferenţi. De aceea este nevoie de un naş care nu este, repet, un element ornamental de lux, ci îşi asumă răspunderi foarte mari şi are de jucat un rol extrem de însemnat.

Pruncul nou botezat poartă în sine pe omul cel vechi. Nu are importanţă că acest om vechi nu opune rezistenţă. Există rădăcina omului vechi în cel botezat. Pruncul este botezat dar se trage din Adam. Părinţii, fiind creştini vii, credincioşi cu adevărat, altoiţi în chip real cu Hristos – se presupune că altoiul a crescut şi aduce roade – pot să-l ajute pe copil. Trebuie să se comporte de aşa manieră cu copilul lor, încât odată cu creşterea lui – în ciuda faptului că din rădăcina lui va lăstări când unul, când altul din vlăstarele sălbatice – puterea rădăcinii vechi să slăbească, să cedeze şi să crească numai altoiul Hristos. Aici este întreaga Taină.

Părinţii nu ştiu ce copii vor aduce pe lume. Dar se comportă ei, oare, faţă de copiii lor, ca oameni renăscuţi în Hristos, renăscuţi în credinţa pe care s-a întemeiat Biserica şi în care şi-au botezat copiii? Se comportă ei, oare, astfel? Sau, în ciuda faptului că doresc să-l facă pe copil un creştin bun, comportarea lor, atitudinea lor faţă de copil lasă mult de dorit?

Îngăduiţi-mi să vă mărturisesc că, din câte cunosc eu, suntem cu adevărat de plâns. Deoarece copilul pe care-l avem în faţa noastră şi care este chemat să devină ca Hristos, este considerat de noi mai curând o proprietate a noastră. De cele mai multe ori, pornim de la propriile noastre dorinţe, de la visele noastre, de la proiectele noastre, pornim mai curând sprijinindu-ne pe rădăcina veche din noi şi nu pe altoiul creştin. Nu ştim cât de viu este altoiul în noi. Oricum, cred că ne influenţează mult mai mult vlăstarele care au crescut din rădăcină şi din trunchiul omului vechi. Şi noi am fost botezaţi, dar din rădăcină şi din trunchiul vechi au năvălit vlăstare sălbatice – poate să existe printre ele şi altoiul, mai mic sau mai

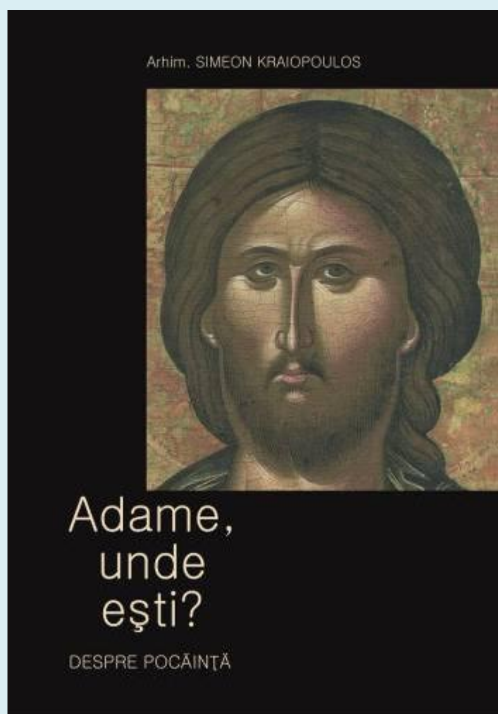
mare – suntem influenţaţi mai mult de vlăstarele salbatice şi atitudinea noastră faţă de copil este una în consecinţă. Copilul care a fost altoit, dar care nu ştie nimic, continuă să fie la discreţia părinţilor, a naşului, a dascălului, a familiei. Dacă acest copil nu va fi ajutat de cineva, există posibilitatea să redevină om vechi ca şi când nu ar fi fost botezat.

Este nevoie ca fiecare părinte să fie foarte atent. La fel dascălii şi noi, preoţii. Să luăm aminte cât de mult îi ajutăm copii pentru ca altoiul cel nou să crească în ei. Îi vedem mâniindu-se, nervoşi, spunând minciuni, având răutate în ei? În clipa aceea trebuie să ne gândim şi să spunem: „Sărmanul, uită-te la el! A fost botezat, a fost altoit, dar a devenit de nerecunoscut! Ia, să fac ceva, dacă pot! Să-l eliberez de aceste vlăstare sălbatice care dau buzna când pe aici, când pe dincolo”.

Are loc un conflict frecvent între vlăstarele vechi şi vlăstarele noi. Să nu mai spunem faptul că, de multe ori, în loc să încercăm să găsim modalitatea de a slăbi aceste vlăstare , care cresc din rădăcina veche a copilului, le încurajăm şi ne lăudăm cu ele.

(Din: Arhim. Simeon Kraiopoulos, Părinţi şi Copii, volumul I, Editura Bizantină, 2005)

Botezul şi pocăinţa: “Drepte faceţi cărările Lui!”

Botezul pruncilor şi sfinţirea apelor

Pruncii se botează şi există mărturii în Noul Testament, care lasă să se înţeleagă că se făcea botezul copiilor şi în vremurile nou-testamentare. Sfântul Evanghelist Luca scrie că în Filipi s-a botezat temnicerul „şi toată casa lui“. Adică, toată familia lui, care putea să cuprindă şi copii mici. În cazul pruncilor, însă, se întâmplă acelaşi lucru ca la sfinţirea apelor.

De Bobotează, când se face sfinţirea cea mare a apelor, la fiecare început de lună, când se face sfinţirea cea mică a apelor sau în orice altă zi când cerem preotului să ne facă sfeştanie, fie în biserică, fie acasă, preotul spune rugăciunile respective şi apa se sfinţeşte. Chiar dacă nu credem că se face aghiasmă, ea se face. Vorbim în cazul aghiasmei de o minune continuă. În special, Agheasma cea mare se păstrează doi, trei sau mai mulţi ani, aşa cum ne spune şi Sfântul Ioan Gură de Aur şi fiecare poate să se convingă de acest lucru.

Dacă un creştin, la Praznicul Crăciunului îi va spune unui preot: „Am canon de la duhovnicul meu să nu mă împărtăşesc, ci să iau doar Agheasma mare”, preotul îi va da din cea pe care o are de la Boboteaza precedentă. Apa obişnuită, păstrată într-o sticlă timp de un an, este cu neputinţă să fie consumată de cineva.

Aşadar, pentru că apa nu propagă nici o reacţie, se sfinţeşte prin rugăciuni, în timp ce unui om putem să-i citim rugăciuni, că nu se atinge nimic de acesta.

De exemplu, preotul citeşte o rugăciune de somn unui matur şi pe acesta nu-l prinde somnul. Dar când o citeşte asupra unui copil, are efect imediat. În ţara mea, după câte cunosc, când cineva doarme profund, se zice: „doarme ca unul căruia i s-a citit”, tocmai pentru că rugăciunile au efect ca la copiii mici şi dorm. Pruncul adoarme în braţele mamei sale, atunci când preotul îi citeşte rugăciunea. Şi aceasta pentru că se întâmplă o minune vie!

Când nu există reacţie, când nu există împotrivire, harul lui Dumnezeu lucrează. El este activ, mai ales în omul care se botează prunc, deoarece există părinţii, naşul, care dau mărturie în biserică pentru el ca, atunci când va ajunge mare, va deveni un bun creştin. Cred că realizaţi ce răspundere au, şi părinţii şi naşul, în această, situaţie! Dar, ceea ce este fundamental este faptul că harul lucrează, pentru că nu există nici un fel de împotrivire din partea copilului.

Orice preot, oricât de păcătos ar fi, când săvârşeşte Agheasma, apa se va sfinţi. În timp ce dacă citim rugăciuni unui om, acesta nu se sfinţeşte. De ce? Pentru că reacţionează. Şi ce înseamnă acest lucru? Nu că în acel moment se împotriveşte, ci că nu se predă pe sine harului aşa cum apa s-a „lăsat pradă” rugăciunilor, aşa cum pruncul se lasă în seama lor.

[...]

„Drepte faceţi cărările Lui”

Pericopa evanghelică din duminica dinaintea Bobotezei. Pericopa evanghelică care s-a citit, este de la începutul Evangheliei Sfântului Evanghelist Marcu. În mod special, în această seară când ne aflăm la finele anului, pericopa ne oferă două fraze care ne sunt de mare folos.

În versetul al doilea citim: „Precum este scris în proorocie: Iată, Eu trimit pe îngerul Meu înaintea feţei Tale…” „…care va pregăti calea Ta înaintea feţei Tale”. Acest înger, Sfântul Ioan Botezătorul, va găti calea, va pregăti lucrurile ca să păşească pe cale Hristos.

„Glasul celui ce strigă în pustie, gătiţi calea Domnului, drepte faceţi cărările Lui!” Îngerul, omul acesta, va fi un glas care va striga în pustiu şi va zice: „Pregătiţi calea Domnului, drepte faceţi cărările Lui!”. Îngerul vine să pregătească poporul,

lumea, propovăduind pocăinţa. Va spune: pregătiţi calea Domnului, drepte faceţi cărările Lui, gătiţi drumul lui Hristos, faceţi netede cărările pe care va trece Domnul.

În continuare, Sfânta Evanghelie ne relatează detaliat: „Ioan boteza în pustie, propovăduind botezul pocăinţei întru iertarea păcatelor”. Lucrarea Sfântului Ioan Botezătorul era să propovăduiască botezul pocăinţei, spre iertarea păcatelor. Ar spune cineva că, pentru noi, acestea nu mai sunt de folos, pentru că deja credem în Hristos, ne-am botezat, ne aflăm în Biserică, participăm la Tainele ei. Oare ne foloseşte nouă predica Sfântului Ioan Botezătorul? Care drum să-l apucăm şi ce cărări să netezim, ca să treacă Domnul, de vreme ce deja L-am primit pe Acesta? Credem în El şi mai ales, prin Sfânta Împărtăşanie primim înlăuntrul nostru Trupul şi Sângele Lui, pe Domnul Însuşi?

Sfinţii Părinţi, şi în mod special Sfântul Isaac Sirul, spun că pocăinţa este şi pentru începători şi pentru cei de mijloc şi pentru cei îmbunătăţiţi. Pocăinţa este anticamera Raiului. Şi Hristos, când a venit, a propovăduit pocăinţa şi Apostolii au propovăduit-o, şi Sfinţii Părinţi şi toţi sfinţii până în zilele noastre.

Pocăinţa nu este ceva care începe şi se termină. Dacă ar fi fost aşa, n-ar fi trebuit să fie necesară pentru că omul nu încetează să fie păcătos. Starea de pocăinţă nu trebuie să se oprească niciodată. Dacă omul uită pocăinţa, dacă nu o are, permanent, înlăuntrul său vor lăstari în suflet rădăcinile păcatului care mocnesc acolo şi va deveni de nerecunoscut. Un motiv pentru care noi, creştinii, o ducem greu este pentru că nu ne pocăim, nu avem permanent înlăuntrul nostru pocăinţa, nu vieţuim în pocăinţă.

„V-aţi pregătit?”

Trebuie aşadar să luăm aminte, în mod special, la pregătire. Sfântul Ioan Înaintemergătorul ne cheamă să pregătim calea Domnului şi să facem drepte cărările Lui. În pragul noului an, cred că ceea ce trebuie să avem în vedere, împreună cu pocăinţa, este tocmai cuvântul „pregătiţi”. Mă impresionează expresia: „Drepte faceţi cărările Lui!”. Adică, să fim drepţi, să fim sinceri înaintea lui Dumnezeu. Domnul vrea să intre înlăuntrul nostru. Prin urmare, nu vom găti alte drumuri, alte cărări, ci în sufletul nostru, înlăuntrul lui toate să devină netede. Nu înseamnă nimic altceva decât sinceritate, să devenim sinceri cu Dumnezeu.

Îndreptăţirile de genul: „Este greu, nu mai pot, lucrurile nu mai sunt ca altă dată!”, sunt minciuni, sunt amăgiri.

Înlăuntrul nostru există minciună, ipocrizie şi vrem să acoperim realitatea. De vreme ce Domnul a voit să vină pe pământ, înseamnă că lumea, oamenii care locuiesc pe pământ, pot să-L primească. Altfel, n-ar fi venit. Înseamnă că pot să-şi pregătească sufletul lor.

Dacă Hristos a hotărât să vină în sufletul fiecăruia dintre noi, înseamnă că omul poate să fie sincer, poate să fie cinstit, poate să se pocăiască cu adevărat, poate să îndepărteze orice obstacol. Oare nu ne cunoaşte Hristos!? Oare nu ne ştie El!? Cu siguranţă, nu pierde din vedere pe nimeni. Nu a venit doar pentru unii, ci pentru toţi oamenii, pentru fiecare în parte. Vrea să vină în sufletul fiecăruia şi să se sălăşluiască acolo. Sufletul omenesc să devină biserica în care să locuiască Duhul Sfânt, prin mijlocirea Lui.

Sinceri, cinstiţi, autentici, drepţi

Desigur, vom aduce, degrabă, argumente ca să ne îndreptăţim. Înlăuntrul nostru s-a sălăşluit minciuna şi nu adevărul. Adevărul este că eşti păcătos şi Hristos a venit să te mântuiască. Deşi eşti păcătos, El a hotărât să vină în sufletul tău. Înseamnă că poţi să te pregăteşti. Celelalte sunt minciuni, oricât ai încerca să te îndreptăţeşti, oricâte argumente ai aduce.

Astfel, înţelegem mai bine cuvintele Apocalipsei: „Şi în cetate (adică în Împărăţia lui Dumnezeu) nu va intra nimic pângărit şi nimeni dedat cu spurcăciunea şi cu minciuna, ci numai cei scrişi în cartea vieţii Mielului”. Şi: „Afară câinii şi vrăjitorii şi desfrânaţii şi ucigaşii şi închinătorii la idoli şi toţi cei ce lucrează şi iubesc minciuna!“.

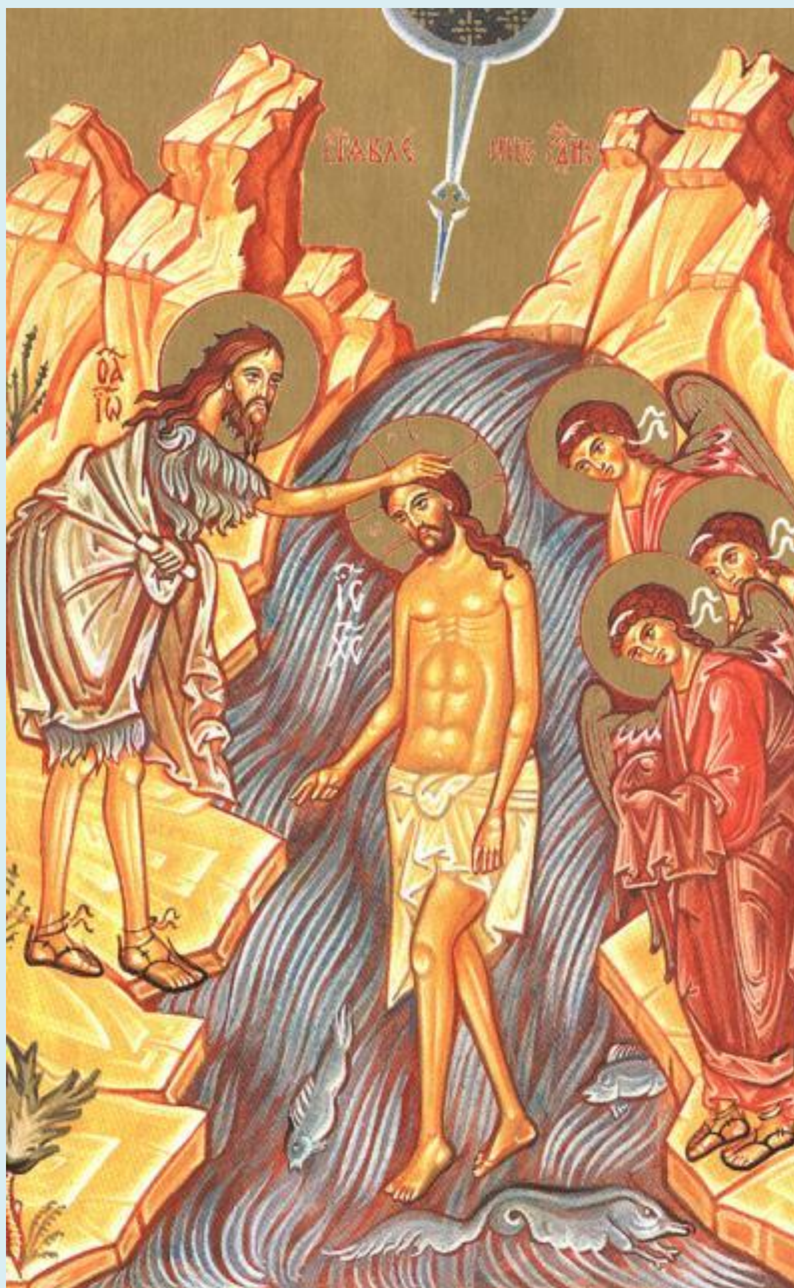
Minciună nu înseamnă câteva minciunele pe care le spune omul şi pe care le va mărturisi, ci minciuna adânc înrădăcinată în suflet care te face neputincios, necinstit, nesincer înaintea lui Dumnezeu. Hristos trece şi pleacă de la tine, pentru că nu eşti pregătit; nu pentru că nu poţi, ci pentru că nu vrei.

Nu spune nimeni: „Eu nu-L primesc pe Hristos!”, în cunoştinţă de cauză. Să nu ezităm să vădim starea din adâncul sufletului. Domnul este pregătit să ne ajute. Să facem una cu pământul, în sensul bun al cuvântului, cele dinlăuntrul nostru: minciuna, ipocrizia, autojustificarea, comoditatea şi orice altceva ne împiedică. Să deschidem calea să Se sălăşluiască înlăuntrul nostru Hristos Domnul, Care este adevărul, iubirea. Să se aşeze în noi adevărul, să dobândim dragostea, dar nu cea interesată pe care o au oamenii unul faţă de altul.

Când Îl rogi pe Dumnezeu, cu toată puterea sufletului tău şi cu sinceritate, de exemplu, să te vindece, este o cerere interesată. Nu înseamnă să nu-L rogi, când eşti asaltat de păcate, să te uşureze cumva. Trebuie să înaintăm mai mult, să devenim autentici, credincioşi. Să nu spunem: „Vai, vai, cât de greu este!” Noi le facem grele cu minciuna, cu prefăcătoria, cu autoîndreptăţirea şi nesinceritatea. Ele sunt cele mai grele. Celelalte doar par grele. Dacă accepţi suferinţa devii autentic, dobândeşti iubirea”.

(din: Arhim. Simeon Kraiopoulos, “Adame, unde eşti? Despre pocăinţă“, Editura Bizantină, Bucureşti, 2008)

Câteva citiri de pe 5 ianuarie, ajunul Bobotezei

Astăzi se citesc mai multe fragmente din Sfintele Scripturi, toate referindu-se la prefigurarea botezului în V.T. dar şi în Noul Testament prin Sfântul Ioan Botezătorul: Astfel, se citesc din VT: Cartea Facerii, 1, 1-13 Cartea a IV-a a Regilor (vindecarea leprosului Neeman în apele Iordanului) 5, 9-14

Isaia 49, 8-15

Te-am făcut şi Te-am hotărât Legământ al poporului, ca să aşezi rânduială în ţară şi să dai fiecăruia moştenirile nimicite!” Ca să zici celor robiţi: “Ieşiţi!” şi celor care sunt în întuneric: “Veniţi la lumină!”…

Sionul zicea: “Domnul m-a părăsit şi Stăpânul meu m-a uitat!” Oare femeia uită pe pruncul ei şi de rodul pântecelui ei n-are ea milă? Chiar când ea îl va uita, Eu nu te voi uita pe tine.

Din Noul Testament

Sfântul apostol Pavel – 1. Corinteni, cap. 9:

Căci, deşi sunt liber faţă de toţi, m-am făcut rob tuturor, ca să dobândesc pe cei mai mulţi; Cu iudeii am fost ca un iudeu, ca să dobândesc pe iudei; cu cei de sub lege, ca unul de sub lege, deşi eu nu sunt sub lege, ca să dobândesc pe cei de sub lege; Cu cei ce n-au Legea, m-am făcut ca unul fără lege, deşi nu sunt fără Legea lui Dumnezeu, ci având Legea lui Hristos, ca să dobândesc pe cei ce n-au Legea;

Cu cei slabi m-am făcut slab, ca pe cei slabi să-i dobândesc; tuturor toate m-am făcut, ca în orice chip, să mântuiesc pe unii. Dar toate le fac pentru Evanghelie, ca să fiu părtaş la ea. Nu ştiţi voi că acei care aleargă în stadion, toţi aleargă, dar numai unul ia premiul? Alergaţi aşa ca să-l luaţi.

Şi oricine se luptă se înfrânează de la toate. Şi aceia, ca să ia o cunună stricăcioasă, iar noi, nestricăcioasă. Eu, deci, aşa alerg, nu ca la întâmplare. Aşa mă lupt, nu ca lovind în aer, ci îmi chinuiesc trupul meu şi îl supun robiei; ca nu cumva, altora propovăduind, eu însumi să mă fac netrebnic.

Ev. Luca, 3, 1-18:

„În al cincisprezecelea an al domniei Cezarului Tiberiu, pe când Ponţiu Pilat era procuratorul Iudeii, Irod, tetrarh al Galileii, Filip, fratele său, tetrarh al Itureii şi al ţinutului Trahonitidei, iar Lisanias, tetrarh al Abilenei, în zilele arhiereilor Anna şi Caiafa, a fost cuvântul lui Dumnezeu către Ioan, fiul lui Zaharia, în pustie. Şi a venit el în toată împrejurimea Iordanului, propovăduind botezul pocăinţei, spre iertarea păcatelor. Precum este scris în cartea cuvintelor lui Isaia proorocul: «Este glasul celui ce strigă în pustie: Gătiţi calea Domnului, drepte faceţi cărările Lui. Orice vale se va umple şi orice munte şi orice deal se va pleca; căile cele strâmbe se vor face drepte şi cele colţuroase, drumuri netede. Şi toată făptura va vedea mântuirea lui Dumnezeu». Deci zicea Ioan mulţimilor care veneau să se boteze de

el: «Pui de vipere, cine v-a arătat să fugiţi de mânia ce va să fie? Faceţi, dar, roade vrednice de pocăinţă şi nu începeţi a zice în voi înşivă: Avem tată pe Avraam, căci vă spun că Dumnezeu poate şi din pietrele acestea să ridice fii lui Avraam. Acum securea stă la rădăcina pomilor; deci orice pom care nu face roadă bună se taie şi se aruncă în foc». Şi mulţimile îl întrebau, zicând: «Ce să facem deci?». Răspunzând, Ioan le zicea: «Cel ce are două haine să dea celui ce nu are şi cel ce are bucate să facă asemenea». Şi au venit şi vameşii să se boteze şi i-au spus: «Învăţătorule, noi ce să facem?». El le-a răspuns: «Nu faceţi nimic mai mult peste ce vă este rânduit». Şi îl întrebau şi ostaşii, zicând: «Dar noi ce să facem?». Şi le-a zis: «Să nu asupriţi pe nimeni, nici să învinuiţi pe nedrept, şi să fiţi mulţumiţi cu solda voastră». Iar poporul fiind în aşteptare şi întrebându-se toţi despre Ioan în cugetele lor: «Nu cumva el este Hristosul?». A răspuns Ioan tuturor, zicând: «Eu vă botez cu apă, dar vine Cel ce este mai tare decât mine, Căruia nu sunt vrednic să-I dezleg cureaua încălţămintelor. El vă va boteza cu Duh Sfânt şi cu foc, a Cărui lopată este în mâna Lui, ca să cureţe aria şi să adune grâul în jitniţa Sa, iar pleava o va arde cu foc nestins». Încă şi alte multe îndemnând, propovăduia poporului vestea cea bună.”

Arh. Mihail Daniliuc - De ce postim în ajun de Bobotează?

Darurile duhovnicești și bucuria nespusă a întâlnirii cu Mântuitorul Hristos continuă și prin proslăvirea Botezului Domnului - numit atât de frumos de înaintașii noștri Teofania ori Boboteaza.

Bucuria sărbătorilor continuă! Am călătorit duhovnicește la Betleem și ne-am închinat Pruncului Sfânt asemenea magilor de la Răsărit. Ba mai mult, ne-am primenit peștera sufletelor noastre și l-am primit pe Sfântul Copil chiar în taina ființei noastre. Am colindat și am primit colindători, aducând prin colind fior sfânt de cântare cerească; a opta zi am fost martorii când Maria, Maica Sfântă, a plinit rânduiala legii și a pus numele Iisus odorului ei.

Deopotrivă, am asistat la cumpăna dintre ani, cu sufletele pline de emoție la întâlnirea timpului cu veșnicia, participând la un „revelion„ cu totul excepțional, priveghind cu Dumnezeu, cel ce a făcut vremurile și stăpânește veacurile.

Darurile duhovnicești și bucuria nespusă a întâlnirii cu Mântuitorul Hristos continuă și prin proslăvirea Botezului Domnului - numit atât de frumos de înaintașii noștri Teofania ori Boboteaza.
Se pare că anul acesta nu vor fi viscole și geruri năprasnice ca odinioară, când poporul credincios trebuia să înfrunte suflarea viforului ca să ajungă în sfintele locașuri pentru a se împărtăși cu aghiasma mare. Dealurile ninse, florile de gheață,

lumina mohorâtă a lui ghenar dădeau sărbătorii alura de poveste. Chiar dacă anul acesta cerul nu va voi să cearnă peste noi ninsori, iar luna lui ghenar va fi neașteptat de generoasă cu temperaturi pozitive, slava și măreția praznicului nu suferă știrbire căci este o sărbătoare de reînnoire a botezului nostru, prin care a început relația veșnică de viață și iubire cu Dumnezeu Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt.

Boboteaza aduce bucurie în viața noastră și pentru că noi prăznuim arătarea Domnului în lume la vârsta de 30 de ani, după ce în taină, în ascultare și rugăciune a crescut și S-a sfințit în firea Lui pământeană, pregătindu-Se pentru lucrarea mântuitoare.

Praznicul Teofaniei, sau arătării Domnului în lume, ne mai bucură și prin faptul că odată cu trupurile sfințim prin aghiasma mare și casele, fântânile, pământurile, gospodăriile noastre, locurile de muncă, mașinile cu care ne deplasăm, spațiile în care ne desfășurăm activitățile cotidiene. Prin aceasta sfințire se bucură toată făptura, arătând că Dumnezeu nu este doar biserică, ci prezent pretutindeni.

O veche zicală românească spune că „omul sfințește locul”. Cum îl sfințim, oare? Insul înstrăinat de Dumnezeu nu poate sfinți nimic. Duhul Domnului prezent în om sfințește și binecuvintează tot ce-l înconjoară. Numai în măsura în care năzuim să ne sfințim viața noastră prin legătura nezdruncinată pe care trebuie s-o avem cu izvorul vieții și al sfințeniei, cu Dumnezeu, vom reuși să împlinim vorba din bătrâni.

Înainte de luminatul praznic al Bobotezei, în ajun, Biserica a rânduit zi de post, chiar dacă aceasta este zi de duminică, așa cum este în acest an, în 2014. Deja am auzit voci nedumerite. De ce postesc duminica? Cum să fie harți vineri, iar duminică să fie ajunare? Unii, mai inventivi, chiar au „oferit” o alternativă... amuzantă, ca să nu-i spun altfel: să ținem post vineri, când e dezlegare la mâncăruri de dulce, în contul postului din ajunul Bobotezei, având în vedere că e zi de duminică și… ar fi mai la îndemână. Vă închipuiți că este o înșelare. În Ortodoxie nu sunt valabile astfel de „tranzacții” ori schimburi de zile, de postiri. Chiar dacă pentru unii ar părea curios să țină post aspru în zi de duminică, rânduiala trebuie respectată și ca să o putem împlini ar trebui să și înțelegem de ce Biserica a prevăzut această zi de postire în ajunul Bobotezei? Ziua de 5 ianuarie are o semnificație aparte căci este premergătoare unei mari minuni pe care Dumnezeu a făcut-o cu omul, după Nașterea Mântuitorului Hristos cu trupul. Este vorba de faptul că omul își va pune mâinile pe creștetul Domnului, a Creatorului său. Și cum să nu postim într-o astfel de zi, pregătindu-ne pentru excepționala întâlnire dintre Creator și creatură!

Mai postim și pentru că în ajunul Bobotezei se oficiază slujba Aghiasmei mari, cu care preoții merg pe la casele credincioșilor și le sfințesc. După rânduială trebuie să gustăm din apa cea sfințită, or acest lucru nu-l putem face decât în stare de post și rugăciune, de ajunare. Acest post de o zi este rânduit de Biserică și pentru a ne reculege duhovnicește ca să înțelegem cât mai deplin iubirea lui Dumnezeu, Cel în Treime închinat, față de noi oamenii.

Desigur, postul din ziua premergătoare Botezului Domnului, are o vechime foarte mare fiind păstrat din secolele IV-VI, când catehumenii se pregăteau să primească botezul. După ce erau botezaţi, puteau să participe pentru prima dată la Liturghia credincioşilor şi să se împărtăşească cu dumnezeieștile merinde.

Dacă ajunul Bobotezei va cădea de luni până vineri inclusiv pravila bisericească prevede post aspru sau chiar negru. Se ajunează până la ceasul al IX-lea, după care se consumă doar fructe și legume uscate ori fierte, fără untdelemn.

Dacă ajunul va cădea în zi de sâmbătă ori duminică, atunci nu se mai face ajunare totală, ci, după Sfânta Liturghie și slujba Aghiasmei Mari se pot consuma bucate gătite și cu untdelemn.

Arhim. Mihail Daniliuc - Theologica - Arătatu-Te-ai astăzi lumii

06 ian, 2021

Bucuria sărbătorilor de iarnă continuă prin praznicul Botezului Domnului, dar și prin întâlnirea cu îngerescul chip al Sfântului Ioan, Înaintemergătorul și Botezătorul Mântuitorului Iisus Hristos. Sunt clipe de referință pentru obștea credincioșilor, care, odinioară, dar și astăzi, marchează cele două zile prin tradiții deosebite, pline de simțire și trăire creștinească. Sfințirea cea mare a apei sau Agheasma mare este o slujbă oficiată numai de Bobotează.

Potrivit rânduielii din Minei, cu prilejul Arătării Domnului, slujba de sfințire a apei se poate săvârși la finalul Sfintei Liturghii din ajun, după terminarea Utreniei praznicului și, desigur, la finalul dumnezeieştii Liturghii din ziua Epifaniei. Obiceiurile atât de frumoase și diverse caracteristice Bobotezei pot constitui subiectul unei lucrări de specialitate, însă, acum, ne vom limita doar la câteva aspecte ce țin de pregătirea noastră pentru marea sărbătoare a Teofaniei sau a Arătării Domnului.

Se pare că anul acesta nu vor fi viscole și geruri năprasnice ca altădată, când poporul credincios trebuia să înfrunte suflarea viforului ca să ajungă în sfintele locașuri spre a se împărtăși cu Agheasma mare. Dealurile ninse, florile de gheață, lumina mohorâtă a lui Ghenar așterneau peste toate o aură de poveste. Chiar dacă acum cerul nu vrea să ne cearnă ninsori, iar luna lui Gerar se arată neașteptat de generoasă, cu temperaturi pozitive, slava și măreția praznicului nu suferă știrbire, căci este o sărbătoare de reînnoire a botezului nostru, prin care a început relația veșnică

de viață și iubire cu Dumnezeu Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. Boboteaza aduce bucurie în viața credincioșilor și pentru că serbează arătarea Domnului în lume la vârsta de 30 de ani, după ce, în taină, în ascultare și rugăciune, a crescut în firea umană, pregătindu-Se în vederea lucrării Lui mântuitoare.

De praznicul Arătării Domnului, odată cu trupurile, sfințim prin Agheasma mare și casele, fântânile, pământurile, gospodăriile, locurile de muncă, mașinile cu care ne deplasăm ori spațiile unde ne desfășurăm activitățile cotidiene. Prin aceasta, se veselește toată făptura, arătând că Dumnezeu nu Se află doar în biserică, ci pretutindeni. O veche zicală românească spune că „omul sfințește locul". Cum îl sfințim oare? Cel înstrăinat de Dumnezeu nu poate sfinți nimic. Duhul Domnului prezent în om sfințește și binecuvântează tot ce-l înconjoară. Numai dacă năzuim să ne sfințim existența prin păstrarea unei legături nezdruncinate cu Izvorul vieții și al sfințeniei, cu Dumnezeu, vom reuși să împlinim vorba din bătrâni.

Înainte de luminata sărbătoare a Bobotezei, în ajun, Biserica a rânduit post, în orice zi a săptămânii ar cădea acesta. Data de 5 ianuarie are o semnificație aparte, căci premerge unei mari minuni făcute de Dumnezeu asupra omului, după Nașterea cu trupul a Mântuitorului Hristos. Este vorba de faptul că omul - Sfântul Ioan Botezătorul - își va pune mâinile pe creștetul Domnului, al Creatorului său. Și atunci, cum să nu postim într-o astfel de zi, pregătindu-ne pentru excepționala întâlnire dintre Creator și creatură?!

Mai postim și deoarece în ajunul Bobotezei se oficiază slujba Aghesmei mari, cu care preoții merg pe la casele credincioșilor și le sfințesc. După rânduială, trebuie să gustăm din apa cea sfințită, or acest lucru nu-l putem face decât în stare de post și rugăciune, de ajunare. Biserica a rânduit un post de o zi și spre a ne reculege duhovnicește, ca să înțelegem cât mai deplin iubirea lui Dumnezeu, Cel în Treime închinat, față de noi, oamenii.

Desigur, postul din ziua premergătoare Botezului Domnului are o vechime foarte mare, de prin secolele 4-6, când catehumenii se pregăteau să primească botezul. După ce erau botezaţi, puteau să participe pentru prima dată la Liturghia credincioşilor şi să se împărtăşească cu dumnezeieștile merinde.

Dacă ajunul Bobotezei se întâmplă de luni până vineri inclusiv, pravila bisericească prevede post aspru sau chiar negru. Se ajunează până la ceasul al 9-lea, apoi se consumă doar fructe și legume uscate ori fierte, fără untdelemn.

Dacă ajunul va cădea în zi de sâmbătă sau duminică, atunci nu se mai face ajunare totală, ci, după Sfânta Liturghie și slujba Aghesmei mari, se pot consuma bucate gătite și cu untdelemn.

Desigur că ziua de ajunare dinaintea Botezului Domnului simbolizează și starea de pocăință și curățenie ce ni se cere a o asuma înaintea perioadei de opt zile când vom gusta din Agheasma mare, până la odovania sărbătorii.

Să ne pregătim, așadar, trupește și sufletește pentru întâlnirea cu Domnul și să zicem odată cu frumosul Condac al praznicului: ***„Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne, s-a însemnat peste noi, care cu cunoştinţă Te lăudăm. Venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată".***

Pr. dr. Ciprian Florin Apetrei - Boboteaza sau Dumnezeiasca Arătare

În calendarul Bisericii noastre, în data de 6 ianuarie, sărbătorim Botezul Domnului, unul dintre cele mai mari praznice ale creştinătăţii. Denumirea de Bobotează este dată sărbătorii de poporul dreptcredincios, iar în limbaj bisericesc, pe lângă Botezul Domnului întâlnim şi denumirile de Teofanie sau Epifanie (Arătarea Domnului).

Astăzi, în Ajun, credincioşii postesc şi se pregătesc în mod special pentru a întâmpina marele praznic şi primesc preotul care vine şi le sfinţeşte casele cu Agheasmă mare. În acest sens, părintele prof. dr. Ilarion V. Felea arăta că: „La praznicul Bobotezei în fiecare an se începe înnoirea omului creştin. An de an, prin agheasmă se face nu numai sfinţirea caselor, ci şi a trupurilor şi a sufletelor omeneşti, se face curăţirea minţii, inimii şi a vieţii noastre”.

Sărbătoarea Bobotezei se referă la episodul biblic al Botezului Domnului în râul Iordan, săvârşit de Sfântul Ioan Botezătorul. Acest eveniment a avut loc când Domnul Iisus Hristos a ajuns la vârsta de 30 de ani, înainte de a începe lucrarea Sa de vestire a Evangheliei. Prin Botezul Său în râul Iordan, Domnul Hristos a sfinţit apele. De aceea, în ziua Bobotezei săvârşim slujba Sfinţirii mari a apei, iar în timpul slujbei cerem Duhului Sfânt să Se pogoare asupra apei.

Sfântul Ioan Damaschin spune că Mântuitorul Hristos nu S-a botezat pentru că avea nevoie de curăţire, „ci pentru a lua asupra Sa curăţirea noastră”.

În Tradiţia patristică, Botezul Domnului în râul Iordan este corelat cu trecerea minunată a Mării Roşii de către poporul evreu. Aşa cum odinioară, prin harul făcător de minuni al Cuvântului neîntrupat ce a lucrat asupra lui Moise, egiptenii au fost încercaţi, iar evreii au fost eliberaţi, la fel şi acum, prin puterea Cuvântului întrupat, omul stricat şi decăzut este replămădit, iar demonii sunt striviţi, adică îşi pierd puterea.

La Botezul Domnului S-a arătat Sfânta Treime, de aceea sărbătoarea este numită şi Dumnezeiasca Arătare.

Sfântul Grigorie Palama spune că Sfânta Treime Se arată în momentul zidirii şi al rezidirii. Tatăl l-a zidit pe om după chipul Cuvântului şi i-a dat viaţă în Duhul Sfânt.

Întreaga Sfântă Treime a participat la crearea fiinţei omeneşti. Trebuia aşadar ca Sfânta Treime să Se arate şi în momentul replămădirii şi rezidirii omului.

De altfel, după Botezul Său, Domnul Iisus Hristos Şi-a început lucrarea publică pentru mântuirea neamului omenesc. Mărturisirea Tatălui că Cel care Se botează este Fiul Său iubit este un semn al Dumnezeirii Cuvântului şi al faptului că Fiul este de o fiinţă cu Tatăl.

Apariţia Duhului Sfânt „ca un porumbel” ne aduce aminte de potopul din vremea lui Noe, când porumbelul pe care acesta l-a trimis de pe arcă s-a întors cu o ramură de măslin în cioc, prin care a anunţat sfârşitul potopului. În clipa Botezului lui Hristos, Sfântul Duh „ca un porumbel” a vestit sfârşitul potopului păcatului şi mântuirea care vine la toată lumea prin Hristos.

Istoria sărbătorii

Părintele profesor dr. Ene Branişte arăta că sărbătoarea Bobotezei a fost instituită de Biserică în amintirea Botezului Domnului (Matei 3, 13-17; Marcu 1, 9-11 şi Luca 3, 21-22). Sărbătoarea se mai numeşte Epifanie sau Teofanie, adică Arătarea Domnului, pentru că în această zi Mântuitorul Iisus Hristos Se arată lumii ca Fiu al lui Dumnezeu, mărturisit de Sfântul Ioan Botezătorul (Ioan 1, 29-34) şi de glasul lui Dumnezeu Tatăl din ceruri: „Acesta este Fiul Meu cel iubit întru care am binevoit” (Matei 3, 17).

În acest sens, Sfântul Ioan Gură de Aur spune: „Hristos n-a ajuns cunoscut tuturor când S-a născut, ci când S-a botezat”.

Sărbătoarea Botezului Domnului datează cel puţin din secolul al 3-lea, ea fiind amintită de Sfântul Clement Alexandrinul. În acelaşi secol, Sfântului Grigorie Taumaturgul îi este atribuită o predică la această sărbătoare. „Constituţiile Apostolice” o menţionează printre primele sărbători creştine, alături de Naşterea şi Învierea Domnului.

Toate acestea ne arată că în creştinism Botezul Domnului este sărbătorit de mai bine de 1.800 de ani.

Referindu-se la această sărbătoare, Preafericitul Părinte patriarh Daniel spune: „Sărbătoarea Botezului Domnului, a Epifaniei sau a Teofaniei, este şi sărbătoarea arătării Preasfintei Treimi, pentru că la Botezul Domnului S-a arătat, deodată, lucrarea Tatălui, a Fiului şi a Sfântului Duh. Această minune dumnezeiască s-a făcut când Mântuitorul Iisus Hristos a ieşit în public şi S-a botezat în apele Iordanului, la vârsta de 30 de ani. Atunci, deodată cu Persoana lui Dumnezeu-Fiul devenit Om din iubire pentru oameni, Se arată şi Celelalte două Persoane ale Preasfintei Treimi [...]. Din acest motiv, troparul Botezului Domnului pune accentul tocmai pe arătarea Preasfintei Treimi: «În Iordan, botezându-Te Tu, Doamne, închinarea (adorarea) Treimii s-a arătat, că glasul Părintelui a mărturisit Ţie, Fiu iubit pe Tine numindu-Te, şi Duhul, în chip de porumbel, a adeverit întărirea (tăria) cuvântului. Cel ce Te-ai arătat, Hristoase Dumnezeule, şi lumea ai luminat, slavă Ţie»”.

Agheasma mare

În Ajunul şi în ziua Bobotezei în bisericile ortodoxe se oficiază, după Sfânta Liturghie, Sfinţirea mare a apei, cunoscută sub numele de Agheasma mare. Această slujbă se numeşte Sfinţirea mare a apei deoarece apa sfinţită de sărbătoarea Botezului Domnului, conform „Învățăturii de credință creștină ortodoxă”, are o putere deosebită, fiind sfinţită printr-o îndoită chemare a Sfântului Duh în cursul rugăciunii de sfinţire, iar sfinţirea are loc în ziua în care Mântuitorul a sfinţit apele, botezându-Se în Iordan.

Slujba Sfinţirii mari a apei ne aduce aminte de Botezul Domnului în Iordan, când s-au deschis cerurile şi S-a arătat Sfânta Treime, dar şi de botezul nostru, când am fost botezaţi în numele şi iubirea Preasfintei Treimi.

Sfântul Ioan Gură de Aur scria încă din a doua jumătate a secolului 4 şi începutul secolului 5 că „mulţi creştini obişnuiesc ca la această sărbătoare (Botezul Domnului), la miezul nopţii, după ce au scos apă, să o ia acasă şi să o ţină un an întreg, pentru că în ziua aceasta s-a sfinţit apa. Aici se întâmplă o minune, deoarece apa care se scoate azi nu se strică, ci se ţine un an întreg şi deseori doi sau trei ani de-a rândul, fiind ca şi cea proaspătă”.

La slujba Aghesmei mari cerem, prin rugăciunile întocmite de Sfântul Sofronie, patriarhul Ierusalimului, care a trăit în secolul 7, ca apa aceasta să fie „izvor de nestricăciune, dar de sfinţenie, dezlegare de păcate, vindecare de boli, diavolilor pieire, îndepărtarea puterilor celor potrivnice, plină de putere îngerească”. Ne rugăm, de asemenea, ca ea să fie, pentru cei ce vor fi stropiţi sau vor gusta din ea, „spre curăţirea sufletelor şi a trupurilor, spre vindecarea patimilor, spre sfinţirea caselor şi spre tot folosul de trebuinţă”.

Boboteaza este pentru noi creştinii ortodocşi un prilej de mare bucurie duhovnicească, dar şi o mare sărbătoare care, după cuvântul părintelui prof. dr. Dumitru Stăniloae, „ni-L arată pe Hristos intrând deplin în activitatea Lui mântuitoare, publică, primind în acest scop mărturia Treimii. Hristos S-a botezat ca să arate că-Și însușește toate ale noastre, că este aproape de noi și că, primind Botezul în apa Iordanului, El este unul din Sfânta Treime.

Sărbătoarea Bobotezei este o sărbătoare a lui Iisus Hristos, dar este și un anunț al sărbătorii noastre, al sărbătoririi botezului nostru, un anunț al iubirii lui Dumnezeu față de oameni prin Fiul Său. Treimea S-a arătat atunci și Treimea este dovada iubirii care există din veci și până în veci. (...) Boboteaza este o sărbătoare mare, foarte populară, o sărbătoare în care se sfințesc apele, și prin ape se stropesc oamenii, aducând sfințirea iubitoare a lui Dumnezeu prin această apă, pe care a sfințit-o Fiul lui Dumnezeu ca om, botezându-Se în apele Iordanului. Să fim conștienți că Dumnezeu ne va ajuta și pe noi, care sărbătorim Boboteaza, sfințindu-ne prin puterea Lui, prin apele Lui, prin natura Lui”.

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Theologica - „Acesta este Fiul Meu cel iubit întru care am binevoit”

04 ian, 2020

Sărbătoarea Bobotezei se referă la episodul biblic al Botezului Domnului în râul Iordan, săvârşit de Sfântul Ioan Botezătorul. Evenimentul a avut loc când Domnul Iisus Hristos a ajuns la vârsta de 30 de ani, înainte de a începe lucrarea Sa de vestire a Evangheliei. Prin Botezul Său în râul Iordan, Domnul Hristos a sfinţit apele, de aceea, în ziua Bobotezei se săvârşeşte slujba Sfinţirii celei mari a apei, când cerem Duhului Sfânt să Se pogoare asupra apei.

Sfântul Ioan Damaschin spune că Mântuitorul Hristos nu S-a botezat pentru că avea nevoie de curăţire, „ci pentru a lua asupra Sa curăţirea noastră”.

În calendarul creştin-ortodox, pe 6 ianuarie, este trecută sărbătoarea Botezului Domnului (Boboteaza - Dumnezeiasca Arătare). Această sărbătoare a fost instituită de Biserică în amintirea momentului când Mântuitorul a venit la răul Iordan pentru a fi botezat de Sfântul proroc Ioan, Înaintemergătorul Domnului. Cu toate că au trecut două milenii de la slăvita zi a Botezului Domnului, pentru creştinul ortodox, măreţia praznicului este aceeaşi, deoarece la Bobotează se sfinţeşte firea apelor, iar întreaga făptură beneficiază de darurile Sfântului Duh: „Pe Tine, Împăratul cerului și al pământului, Luminătorul nostru, văzându-Te în Iordan, botezat de robul Tău,

cerurile s-au înfricoșat și tot pământul s-a înfiorat, îngerii s-au mirat și toată făptura s-a bucurat”, se spune în primul condac de la Acatistul sărbătorii.

Praznicul împărătesc al Bobotezei, în exprimarea Sfinţilor Părinţi şi în cărţile bisericeşti, se numeşte Epifanie, adică „Arătare”, pentru că Sfântul Ioan Botezătorul a arătat lumii pe Domnul nostru Iisus Hristos când Acesta a venit la el să se boteze, zicând: „Iată Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatele lumii” (Ioan 1, 29).

Boboteaza este, după cuvântul Preafericitului Părinte patriarh Daniel, „și sărbătoarea arătării Preasfintei Treimi, pentru că la Botezul Domnului S-a arătat, deodată, lucrarea Tatălui, a Fiului și a Sfântului Duh. Această minune dumnezeiască s-a făcut când Mântuitorul Iisus Hristos a ieșit în public și S-a botezat în apele Iordanului, la vârsta de 30 de ani. Atunci, deodată cu Persoana lui Dumnezeu Fiul devenit Om din iubire pentru oameni, Se arată și celelalte două Persoane ale Preasfintei Treimi. Duhul Sfânt în chip de porumbel coboară peste Fiul lui Dumnezeu devenit Om, îndată după ce a ieșit din apele Iordanului, iar glasul Tatălui ceresc se aude zicând: «Acesta este Fiul Meu cel iubit întru care am binevoit» (Matei 3, 17).

Din acest motiv, troparul Botezului Domnului pune accentul tocmai pe arătarea Preasfintei Treimi: «În Iordan, botezându-Te Tu, Doamne, închinarea (adorarea) Treimii s-a arătat, că glasul Părintelui a mărturisit Ție, Fiu iubit pe Tine numindu-Te, și Duhul, în chip de porumbel, a adeverit întărirea (tăria) cuvântului. Cel ce Te-ai arătat, Hristoase Dumnezeule, și lumea ai luminat, slavă Ție»”.

Eveniment preînchipuit de trecerea poporului ales prin Marea Roșie

În Tradiţia patristică, Botezul Domnului în râul Iordan este corelat cu trecerea minunată a Mării Roşii de către poporul evreu. Aşa cum odinioară, prin harul făcător de minuni al Cuvântului lui Dumnezeu neîntrupat ce a lucrat asupra lui Moise, egiptenii au fost încercaţi, iar evreii au fost eliberaţi, la fel şi acum, prin puterea Cuvântului întrupat, omul stricat şi decăzut este replămădit, iar demonii sunt striviţi, adică îşi pierd puterea.

La Botezul Domnului S-a arătat Sfânta Treime, de aceea sărbătoarea este numită şi „Dumnezeiasca Arătare”. Sfântul Grigorie Palama spune că Sfânta Treime Se arată în momentul zidirii şi al rezidirii. Dumnezeu Tatăl l-a zidit pe om după chipul Cuvântului şi i-a dat viaţă în Duhul Sfânt. Întreaga Sfântă Treime a participat la crearea fiinţei omeneşti. Trebuia aşadar ca Sfânta Treime să Se arate şi în mo-

mentul replămădirii şi rezidirii omului. După Botezul Său, Domnul Iisus Hristos Şi-a început lucrarea publică pentru mântuirea neamului omenesc.

Mărturisirea Tatălui că Cel care Se botează este Fiul Său iubit este un semn al Dumnezeirii Cuvântului şi al faptului că Fiul este de o fiinţă cu Tatăl. Apariţia Duhului Sfânt „ca un porumbel" ne aduce aminte de potopul din vremea lui Noe, când porumbelul pe care acesta l-a trimis de pe arcă s-a întors cu o ramură de măslin în cioc, prin care a anunţat sfârşitul potopului. În clipa Botezului lui Hristos, Sfântul Duh „ca un porumbel" a vestit sfârşitul potopului păcatului şi mântuirea care vine la toată lumea prin Hristos.

Botezul lui Ioan era un simbol, o pregătire în vederea primirii credinţei şi a Botezului pe care avea să-L aducă omenirii Domnul nostru Iisus Hristos prin trimiterea Duhului Sfânt la Cincizecime. „Eu unul vă botez cu apă, El însă (adică Iisus) vă va boteza cu Duhul Sfânt", zice Botezătorul Ioan însuşi spre a deosebi botezul său de Botezul creştin, numit şi Botez cu foc, sau Botezul cu Duhul Sfânt (Marcu, 1-8; Matei 3, 11; Fap. Ap. 1, 5), pentru că a fost aşezat de drept la Pogorârea Duhului Sfânt în chipul limbilor „ca de foc". Şi aceasta pentru a primi darul mântuirii adus lumii de Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

În acest sens, Sfântul Maxim mărturisitorul spune: „Întrupându-se din Duhul Sfânt şi din Fecioara Maria, Iisus ne-a arătat chipul unei vieţuiri de formă dumnezeiască şi dându-ne porunci sfinte şi făgăduind Împărăţia cerurilor celor ce-şi vor rândui viaţa după ele, suferind pătimirea cea mântuitoare şi înviind din morţi, ne-a dăruit nădejdea învierii şi vieţii veşnice".

„Hristos n-a ajuns cunoscut tuturor când S-a născut, ci când S-a botezat"

Părintele profesor Ene Branişte arată că această sărbătoare a fost instituită de Biserică în amintirea Botezului Domnului (Matei 3, 13-17; Marcu 1, 9-11 şi Luca 3, 21-22). Sărbătoarea se mai numeşte Epifanie sau Teofanie, adică Arătarea Domnului, pentru că în această zi Mântuitorul Iisus Hristos Se arată lumii ca Fiu al lui Dumnezeu, mărturisit de Sfântul Ioan Botezătorul (Ioan 1, 29-34) şi de glasul lui Dumnezeu-Tatăl din ceruri: „Acesta este Fiul Meu cel iubit întru care am binevoit" (Matei 3, 17).

În acest sens, Sfântul Ioan Gură de Aur spune: „Hristos n-a ajuns cunoscut tuturor când S-a născut, ci când S-a botezat".

Sărbătoarea Botezului Domnului datează cel puţin din secolul al 3-lea, ea fiind amintită de Sfântul Clement Alexandrinul. În acelaşi secol, Sfântului Grigorie Taumaturgul îi este atribuită o predică la această sărbătoare. „Constituţiile Apostolice” o menţionează printre primele sărbători creştine, alături de Naşterea şi Învierea Domnului.

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Boboteaza: arătare, mărturie şi sfinţire

06 ian, 2021

Toți creștinii știu din paginile Sfintei Scripturi momentul din istoria mântuirii despre Botezul Domnului Iisus Hristos. În ziua sărbătorii, care ne amintește de acest episod biblic, Boboteaza, noi, creştinii ortodocşi, mergem la biserică să primim apa sfințită prin slujba Aghesmei mari ce se săvârșește la sfârșitul Sfintei Liturghii din această zi. Parcurgând paginile Sfintei Scripturi a Noului Testament aflăm că Mântuitorul nostru Iisus Hristos a venit la râul Iordan, unde a fost botezat de Sfântul proroc Ioan.

După ce Hristos Domnul vreme de 30 de ani nu S-a arătat lumii ca Mesia, vine la Iordan și prin botez Se arată tuturor că este Fiul lui Dumnezeu venit în lume să mântuiască neamul omenesc. De aceea denumirea teologică a sărbătorii din 6 ianuarie este Epifania Domnului, adică Arătarea Mântuitorului Iisus Hristos ca Fiu al lui Dumnezeu, după mărturisirea Tatălui din cer: „Fiul Meu cel iubit întru care am binevoit“ (Matei 3, 17). Mântuitorul vine la Iordan la Ioan Botezătorul pentru a Se arăta luminii, iar prin glasul acestuia să se știe că este „Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii” (Ioan 1, 29) și că Ioan „a văzut și a mărturisit că Acesta este Fiul lui Dumnezeu” (Ioan 1, 24).

Duhul Sfânt este prezent la Epifanie în chip de porumbel, dând mărturie prin pogorârea Sa peste Domnul Iisus de dumnezeirea Lui, dar și de împăcarea dintre Dumnezeu și oameni pe care o aduce Hristos prin Jertfa și Învierea Sa.

Prin Botezul în Iordan, Mântuitorul Iisus Hristos vestește că va izbăvi lumea din robia morții adusă neamului omenesc de păcatul protopărinților Adam și Eva.

Părinți Bisericii noastre interpretează afundarea Domnului Hristos în apele Iordanului ca un semn al viitoarei Sale pogorâri cu sufletul la iad, după jertfa Sa de pe Cruce și șederea Sa cu trupul în mormânt. Cufundarea Lui în apă arată călcarea puterii satanei prin moartea și îngroparea Sa, iar ieșirea din apele Iordanului vestește Învierea Sa și înălța-rea la cer a neamului omenesc curățit de păcat.

La Botez cerurile zăvorâte până atunci se deschid pentru a vesti lumii că în apele Iordanului este Fiul lui Dumnezeu venit în lume ca să ne mântuiască: „Iisus a venit din Nazaretul Galileei şi S-a botezat în Iordan, de către Ioan. Şi îndată, ieşind din apă, a văzut cerurile deschise şi Duhul ca un porumbel coborându-Se peste El. Şi glas s-a făcut din ceruri: Tu eşti Fiul Meu cel iubit, întru Tine am binevoit” (Marcu 3, 9-11).

Acum, la Epifanie, sunt prezente toate Persoanele Preasfintei Treimi. Tatăl și Duhul Sfânt dau mărturie că Cel ce se botează este Fiul lui Dumnezeu, care a venit în lume să ne mântuiască.

De aceea la Utrenia de Bobotează cântăm: ***„Trimis fiind de Tatăl, prea luminate Cuvinte, vii să gonești cuprinderea nopții cea rău întunecată, să dezrădăcinezi păcatele oamenilor și să-i tragi la Tine, Fericite, ca niște fii luminați cu Botezul Tău cel din curgerile Iordanului”.***

Preotul în aceste zile când vine să ne sfințească casele prin rostirea troparului Bobotezei ne vestește: ***„În Iordan Botezându-Te Tu, Doamne, închinarea Treimii s-a arătat. Că glasul Părintelui a mărturisit Ţie, Fiu Iubit pe Tine numindu-Te; şi Duhul, în chip de porumbel, a adeverit întărirea Cuvântului, Cel ce Te-ai arătat, Hristoase Dumnezeule, şi lumea ai luminat, slavă Ţie!”***

Nicușor Deciu - Boboteaza, sărbătoarea curăţirii şi a luminării

06 ian, 2020

După cum se ştie, în perioada primelor secole creştine, praznicul Bobotezei sau al Botezului Domnului purta, în principal, numele de „Sfânta Lumină”. De asemenea, e bine să ne amintim că, în această perioadă istorică, inclusiv botezul personal purta numele de „luminare”. Şi ne este de un real folos să cunoaştem aceste lucruri nu numai pentru istoria evenimentului, ci mai ales pentru a înţelege semnificaţiile mai adânci şi mai teologice ale praznicului Bobotezei, care sunt cu mult mai cuprinzătoare decât cele legate de simpla sfinţire a apelor şi a firii înconjurătoare, aşa cum, oarecum unilateral, ne-am obişnuit să percepem această mare sărbătoare a Bisericii.

Şi, pentru a ne împărtăşi măcar de o mică parte din tainele acestui praznic, îl vom lua în ajutor, în continuare, pe Sfântul Grigorie Teologul, care, în „Cuvântarea” la Bobotează, spune: „Căci sfânta zi a Luminilor, la care am ajuns şi pe care am fost învredniciţi a o prăznui astăzi, are drept principiu Botezul Hristosului meu, al Luminii celei adevărate «care luminează pe tot omul, care vine în lume» (Ioan 1, 9); al Celui ce a mea curăţie lucrează şi ajută lumina, pe care am primit-o de sus, de la El, la început, aceea pe care prin păcat am întunecat-o şi am strâmtorat-o”.

Aşadar, în acest praznic, ca de altfel în oricare dintre evenimentele dumnezeieştii iconomii, avem de-a face cu o taină negrăită a Sfintei Treimi, în care se disting, în

principal, două direcţii semnificative: mai întâi descoperirea unei părţi a planului dumnezeiesc cu privire la lume şi apoi lucrarea de restaurare a omului în starea sa cea dintâi, de dinainte de căderea în păcat, atunci când puterile sufletului omului erau curate şi luminoase şi prin care putea să se împărtăşească de harul lui Dumnezeu. De aceea, Sfântul Grigorie află prilej pentru a spune despre Bobotează: ***„Iată timpul naşterii din nou; aşadar, cereşti să devenim; pe primul Adam să ni-l însuşim. Să nu rămânem ceea ce acum suntem, ci să devenim ceea ce am fost la început. «Lumina în întuneric se arată (luminează)» (Ioan 1, 5), luminând această viaţă şi trupul".***

Desigur că omul trăieşte cu nostalgia stării de fericire de la început, însă fără a o mai putea atinge prin propriile puteri. Dar în acest scop a venit în lume Lumina, ca să ne readucă la acea stare de fericire. Însă revenirea la starea originară nu constă într-o simplă decizie a lui Dumnezeu, ci într-un parcurs anevoios pentru om, ce presupune efortul susţinut al curăţirii de patimile sale egoiste, asemănător unei naşteri din nou. Dar omul nu este singur în acest efort, ci este totdeauna susţinut de Hristos. Astfel, prin Botezul Domnului, care este şi temeiul dumnezeiesc, şi începutul botezului creştin, se săvârşeşte o curăţire, o purificare a trupului şi a sufletului celui ce se împărtăşeşte de Taina Botezului, după cum se vede, instituită de Mântuitorul Însuşi şi pe care o păstrăm în autenticitatea ei în cultul Bisericii noastre. Însă, la acest punct se cuvine neapărat făcută o precizare, anume că botezul creştin nu repetă nici un alt ritual asemănător, nici din Vechiul Testament şi nici din misteriile religiilor păgâne, chiar dacă prezintă anumite asemănări de formă cu acestea.

Fondul botezului creştin este unic şi esenţial diferit de orice alt fel de ritual, accentuează Sfântul Grigorie: ***„Nu cumva această curăţire [a botezului creştin] este precum cea a legii şi în umbră, care-i foloseşte din când în când prin stropire şi-i curăţă pe cei întinaţi, stropindu-i cu cenuşa junincii? Nu cumva oferă ceva asemănător iniţierile în misteriile elineşti (idololatre)? Ale căror ritualuri toate, precum şi tainele lor, sunt lucruri netrebnice, născocire întunecată a demonilor şi plăsmuire a unei minţi viclene, care de timp sunt ajutate şi în mit se ascund?"***

Prin urmare, dacă tipurile Vechiului Testament au trecut şi nu mai pot produce vreo confuzie în epoca noastră, nu acelaşi lucru se poate afirma despre anumite ritualuri de iniţiere păgâne. Observăm astăzi, pe fondul descreştinării lumii, o reînviere a ritualurilor de iniţiere păgâne, unele cu accesorii adaptate vremurilor moderne, dar, în esenţă, supunându-se aceloraşi principii ca în Antichitatea necreştină. De aceea, observaţiile Sfântului Grigorie sunt de o mare actualitate şi extrem de

lămuritoare celor ce, necunoscând bogăţia teologiei ortodoxe, au căzut în amăgirea esoterismelor şi a ocultismelor de orice fel.

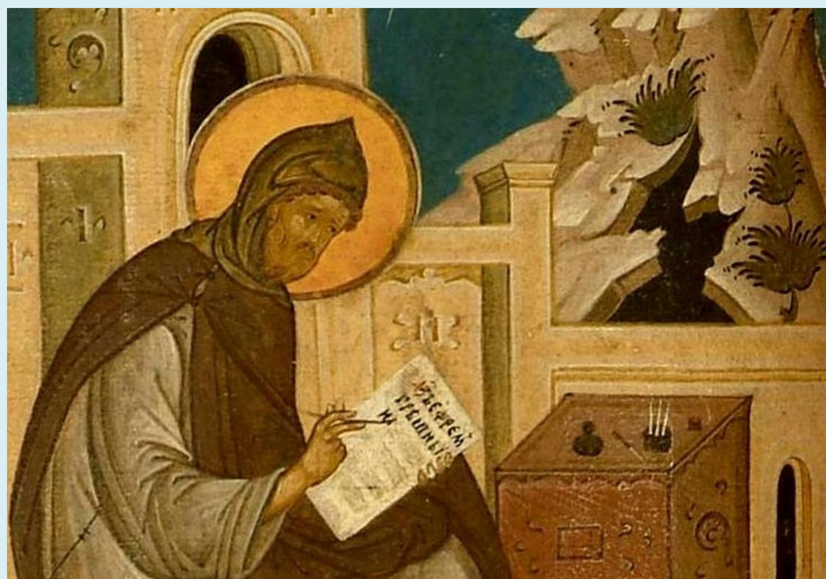
Potrivit Sfântului Grigorie, originea unor astfel de iniţieri nu este la Dumnezeu şi de aceea prin ele nu se ajunge la vreo cunoaştere autentică a lucrurilor dumnezeieşti. Acestea sunt închipuiri, plăsmuiri fără temei ale fanteziei şi iau naştere prin influenţele demonilor. Prin aceste plăsmuiri oamenii sunt conduşi apoi spre înşelare şi spre credinţe greşite, pierzătoare de suflet.

Prin urmare, intransigenţa părinţilor Bisericii faţă de practicile iniţiatice păgâne nu este motivată de respectarea oarbă a literei învăţăturii creştine, ci vine din faptul că, prin înţelepciunea dată lor de sus, ei sesizau existenţa unui substrat demonic prezent în cadrul misteriilor, care pot denatura cu totul închinarea şi slăvirea adevăratului Dumnezeu şi pot îmbolnăvi în mod iremediabil sufletul celui ce aderă la vreo formă de iniţieri necreştine.

În final, s-ar putea afirma că cea mai definitorie caracteristică a teologiei Sfântului Grigorie e chemarea entuziastă la o împreună-participarea omului cu Dumnezeu la evenimentele iconomiei mântuirii, pentru a parcurge în chip negreşit calea spre acel loc ceresc, gătit nouă de Domnul.

În acest sens ne spune: ***„Hristos Se luminează, împreună cu El să ne luminăm, Hristos Se botează, împreună cu El să ne scufundăm, ca şi noi dimpreună cu El să ne ridicăm... Însă Iisus Se şi ridică din ape. Împreună ridică cu Sine lumea, iar cerurile se văd deschizându-se, care au fost închise de Adam pentru sine şi pentru urmaşii săi, aşa cum prin sabia de flacără vâlvâitoare a fost închis Raiul”.***

Pr. Ioniță Apostolache - Taina Sfântului Botez în scrierile părinţilor sirieni

05 ian, 2021

În tradiţia patristică siriacă, veşmântul botezului se primeşte prin credinţa „armă împotriva celui rău”. Legătura dintre credinţă şi îmbrăcarea în Hristos la Botez poate fi asociată cu coabitarea dintre perlă şi adâncurile mării, imagine prezentă în imnurile Sfântului Efrem.

Puritatea perlei este asemănată cu puritatea hainei baptismale, iar strălucirea ei, cu starea de iluminare a sufletului, dobândită la Botez şi păstrată prin eforturile ascetice. Creştinul devine astfel „copil al harului”, îmbrăcându-se cu „platoşa lui Dumnezeu” şi cu „armele luminii”, asupra sa vrăjmaşul nemaiavând nici o putere. Lupta ascetului cu diavolul este descrisă de Afraate, primul părinte bisericesc siriac, în chip simbolic, prin antiteza dintre întuneric şi lumină: *„Cei îmbunătăţiţi îl văd atunci când se apropie şi armele sale nu au nici o putere asupra trupurilor lor. Nici unul din copiii luminii nu se teme de el pentru că întunericul a fost umplut cu totul de lumină. Copiii Unului Dumnezeu nu se tem de cel rău pentru că li s-a dat putere să-l zdrobească sub picioarele lor. Atunci când el ia forma întunericului, ei se transformă în lumină. Când se strecoară la ei în chip de şarpe, ei se fac sare, pe care nu este în stare să o mănânce. Dacă se face ca o aspidă pentru ei, se aseamănă copiilor. Dacă vine din nou la ei, ispitindu-i cu mâncare, după chipul Domnului, ei îl biruiesc cu postul. Dacă îi ispiteşte din nou cu frumuseţile vederii, ei îşi ridică ochii către ceruri. De încearcă să-i câştige prin păcatul mândriei, ei se fac surzi, nebăgând în seamă amăgirile sale. De va voi să se lupte deschis cu ei,*

aceştia i se ridică împotrivă, îmbrăcaţi fiind cu armura. De va încerca să vină la ei în somn, ochii lor priveghează, iar buzele lor vestesc cântece şi rugăciuni. Dacă-i ade-meneşte cu bogăţii, aceştia le împart săracilor. De va veni să-i înşele cu dulceaţa, ei nu vor gusta, pentru că îi cunosc amărăciunea. Şi dacă îi aprinde cu dorinţa trupului, pleacă singuri lăsând în urmă pe fiicele Evei” (Demonstraţia VI, 2).

Simbolisme baptismale la Afraate Persanul

În controversa sa cu iudeii, înţeleptul persan subliniază valoarea credinţei creştine în Taina Sfântului Botez, comparativ cu ritualul mozaic al circumciziunii: „Circumcizia fără credinţă nu are nici o utilitate şi nici un avantaj, pentru că cre-dinţa precedă circumcizia şi circumcizia nu este decât semnul (marca) credinţei. Legământul i-a fost dat lui Avraam după cuvântul Domnului: «Iată legământul Meu pe care fiecare bărbat să-l păstreze prin tăiere împrejur». Astfel a fost păstrat de cei cărora le-a fost dat, însă sub porunca Legii, aducându-şi roadele sale. Atâta timp cât Legea nu a fost păstrată, tăierea împrejur nu a putut aduce nici un câştig” (Demonstraţia XI, 2). El vede astfel Botezul creştin ca „plinătate a adevăratei tăieri împrejur”, căci „numai cei tăiaţi împrejur la inimă au viaţă într-înşii, fiind tăiaţi împrejur a doua oară în Iordanul adevărului, prin botezul iertării păcatelor” (Demonstraţia XI, 11).

Prin această Sfântă Taină, cei botezaţi ies de sub incidenţa Legii Vechi şi intră pe traiectoria vieţii duhovniceşti, în căutarea mântuirii. De aceea, putem spune că Taina Botezului este făclie ce luminează în întuneric, poartă spre Împărăţia cerească, dovadă a credinţei, sprijin neclintit în lupta împotriva păcatului şi „Paşte al mântuirii noastre”. *„Israel a fost scufundat în mijlocul mării, în această noapte de Paşte, în ziua mântuirii. Domnul nostru a spălat picioarele ucenicilor în noaptea de Paşte spre prefigurarea Tainei Sfântului Botez. Căci trebuie să ştii, prietenul meu, în această noapte, Domnul nostru ne-a dat adevăratul Botez. Căci, pe când era cu ucenicii Săi, ei aveau botezul Legii cu care preoţii botezau, botezul despre care vorbea Ioan: «Pocăiţi-vă de păcatele voastre!» Însă, în noaptea aceea, El le-a arătat Taina Botezului, care este scopul morţii Sale, cum spune apo-stolul: «Toţi câţi întru Hristos Iisus ne-am botezat, întru moartea Lui ne-am botezat»” (Demonstraţia XII, 10).*

Sfântul Efrem Sirul despre Taina baptismală

Prezenţa Mântuitorului Hristos în apele Iordanului la dumnezeiescul Său Botez deschide în gândirea Sfântului Efrem Sirul două direcţii de interpretare a simbolului nunţii. Pe de o parte, el vede Botezul ca pe actul de consacrare, ca într-o logodnă, dintre Hristos şi Biserică şi, pe de altă parte, transpune această legătură la nivel personal în viaţa fiecărui creştin. *„Logodirea Bisericii cu Hristos”* - spune Sebastian Brock - *„se desprinde din sacralitatea spaţială şi temporală, conturând, pe de altă parte, paradigma sau modelul portretizat în termenii mistici ai logodirii creştinului cu Hristos, realitate ce se desfăşoară în timpul şi spaţiul istoric ca botez. Deoarece logodirea Bisericii cu Hristos aparţine timpului sacru, ar putea fi aşezată în legătură cu mai multe momente diferite din viaţa Mântuitorului (sau, aşa cum vom vedea, se referă la moartea Sa). Două dintre ele, de mare importanţă pentru noi, sunt botezul în Iordan (bazat pe Ioan 3, 28) şi pironirea pe Cruce. Cele două elemente se regăsesc şi în teologia lui Iacob de Sarug, care le aşază în acord cu «logodirea» Bisericii. Această tendinţă o regăsim, de asemenea, şi în poezia liturgică anterioară lui, în tradiţia siriană de Răsărit şi de Apus, la praznicele Botezului sau Cincizecimii”* (Sebastian P. Brock, Some important baptismal thems in The Syriac Tradition, pp. 204-205).

Cufundarea în apa Iordanului reprezintă pentru acest sfânt sirian o prefigurare a morţii Domnului pe Cruce. Legătura dintre Hristos, Biserică şi Jertfa Crucii este subliniată în comentariul său la Diatessaron: *„Ea a ieşit din sânge şi apă, adică Biserica însăşi, temeluită pe Hristos, la fel cum Eva a fost scoasă odinioară din coasta lui Adam. Coasta lui Adam este soaţa lui, iar sângele vărsat de Domnul pe Cruce este Biserica Lui. Moartea a ieşit din coasta lui Adam şi viaţa din coasta Domnului Hristos. Măslinul reprezintă, de asemenea, taina Mântuitorului, căci el dă lapte copiilor, apă tinerilor şi ulei celor bolnavi. La fel şi Hristos, acest măslin al vieţii, ne-a dat prin moartea Sa apă, sânge şi ulei” (în colecţia Source Chretiene 21, 11). „Această dragoste curată”* - notează în altă parte Sfântul părinte - *„i-a fost rânduită lui Adam şi coboară până la întrupare, fiind un simbol al iubirii dumnezeieşti. Aşadar, Biserica (credincioşii în totalitatea lor) i-a părăsit pe idoli şi averile lor, precum şi grijile cele deşarte ale lumii. Hristos Însuşi L-a lăsat pe Tatăl Său în ceruri şi pe mama Sa aici pe pământ şi a murit pentru Biserica Sa, pentru ca prin moarte să dea viaţă celei pe care a iubit-o, să o ridice şi să o aducă în Împărăţia Sa”* (Sfântul Efrem, Arm III, p. 150).

Pr. Iosif Ciolan - Bucură-te cu mine, râu al Iordanului!

Mă întreb uneori dacă noi, oamenii, ştim să ne comportăm firesc în relaţia noastră cu Dumnezeu. Mă întreb dacă mai ştim ce înseamnă bucuria sau teama de a fi în apropierea prezenţei lui Dumnezeu… Îmi veţi răspunde probabil că cei credincioşi ştiu să se bucure şi ştiu să se şi teamă. Eu însă vă întreb: ***voi cum vă manifestaţi bucuria şi teama faţă de prezenţa lui Dumnezeu?*** Şi spun aceasta tocmai datorită faptului că iată ne apropiem de marea sărbătoare a Botezului Domnului, când natura însăşi, creaţia lui Dumnezeu, deşi neînsufleţită fiind, se manifestă mai vie decât noi, oamenii, la sesizarea prezenţei lui Dumnezeu în mijlocul ei.

Noi, deşi am fost creaţi de Dumnezeu cu posibilitatea de a ne exprima comuniunea noastră cu El, cu semenii şi cu natura înconjurătoare creată pentru noi, suntem mai neînsufleţiţi decât natura însăşi.

Să luăm aminte ce lecţie frumoasă de viaţă ne dă natura în ziua Bobotezei atunci când Dumnezeu coboară în mijlocul ei. Ea nu rămâne indiferentă ca noi la prezenţa Lui, ci îşi manifestă bucuria şi teama în acelaşi timp.

Sfinţii Părinţi zugrăvesc cât se poate de viu natura care simte în sânul ei prezenţa lui Hristos şi prezenţa Duhului Sfânt. ***"Apele Te-au cunoscut Dumnezeule, zice Sfântul Sofronie, episcopul Ierusalimului, Te-au cunoscut şi s-au temut. Iordanul s-a întors văzând focul Dumnezeirii coborând trupeşte şi intrând în el. Iordanul s-a întors văzând Duhul Sfânt, pogorându-se în chip de porumbel.***

Iordanul s-a întors văzând pe Cel nevăzut făcându-se văzut, pe Creatorul întrupat, pe Stăpânul în chip de rob. Şi munţii au săltat privind pe Dumnezeu în trup".

Întrebând marea şi Iordanul : "Ce-ţi este ţie, mare, că ai fugit şi tu, Iordane, că te-ai întors înapoi?" (Ps. 113, 5), ele răspunzând zic: "Am văzut pe Creatorul tuturor în chip de rob". ***De aceea Iordanul nu îndrăzneşte să se apropie de Stăpânul său. El desparte şi opreşte curgerea apelor sale, văzând pe Stăpânul botezându-se. Apele îi fac loc lui Hristos să se aşeze în mijlocul lor ca să le sfinţească.***

Este ceea ce s-a întâmplat cu prilejul trecerii poporului evreu prin Marea Roşie, când apele s-au despărţit în două, iar copiii lui Israel au trecut prin mijlocul mării ca pe uscat. Apele Iordanului se despică în două ca pe vremea lui Iosua, când preoţii au trecut cu chivotul legii prin mijlocul Iordanului, ca pe uscat, primind în sânul lor pe Hristos care Se botează pentru mântuirea neamului omenesc şi pentru sfinţirea firii apelor.

Natura tresăltă de bucurie când Creatorul îşi face apariţia în mijlocul ei. "Râu al Iordanului, însoţeşte-te cu mine - zice Sfântul Ioan Botezătorul - şi saltă, dănţuieşte şi tresaltă cu mine, cu bucurie, căci Creatorul tău cu trup omenesc stă în faţa ta". Şi Iordanul are motive să se bucure, căci în apele sale se cufundă Însuşi Ziditorul său. "Ai văzut pe Israel trecând prin tine şi despărţind apele tale şi ai stat privind trecerea poporului. Acum însă ele se varsă şi curg mai puternic şi înconjoară picioarele şi mâinile Lui imaculate".

De aceea, "munţii au tresăltat văzând pe Dumnezeu întrupat şi norii au dat glas mirându-se de Cel ce a venit Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat". Întreaga natură este invitată să-L întâmpine pe Cel ce se îndreaptă spre Iordan: "Munţi şi coline, văi şi izvoare, mări şi fluvii, binecuvântaţi pe Domnul care se îndreaptă spre fluviul Iordan, căci El însuşi trimite, prin aceste ape, sfinţire tuturor apelor".

Prin faptul că vine în sânul lor, Dumnezeu nu tulbură cu nimic legile de dezvoltare a creaturilor. Nici o dezordine şi nici o revoltă din partea naturii nu se observă cu prilejul Botezului. Ci dimpotrivă, o armonie desăvârşită cuprinde întreaga fire. Ea se regăseşte în atmosfera de armonie de altădată cu Dumnezeu.

Şi acum vreau să te întreb pe tine, iubite cititor: ***nu cumva lecţia de teamă şi***

bucurie pe care ne-o dă natura la Botezul Domnului ar trebui să o aplici şi tu în viaţa ta? E atât de prezent Dumnezeu lângă tine în fiecare clipă...

Chiar şi acum, când citeşti aceste rânduri, e lângă tine şi te priveşte, aşteptând să-ţi manifeşti bucuria faţă de El, cuprins de o teamă sfântă.

Întoarce-ţi şi tu acum, cititorule, privirea înapoi către Dumnezeu, aşa cum Iordanul s-a întors înapoi şi primeşte bucuria binecuvântării Lui. Învaţă de la natură, căci şi tu, ca şi ea, eşti creaţia mâinilor Lui şi dă-i şi tu cinstea cuvenită cu teamă sfântă şi cu bucurie fără de margini. Şi nu uita… cheamă-i şi pe cei dragi ai tăi să se bucure!

Teodor Danalache - Iordanul - apa în care a fost botezat Hristos

Iordanul

Râul Iordan, principala apă curgătoare a Palestinei, izvorăşte din Munţii Libanului, apoi traversează Marea Galileii şi după un lung şi sinuos traseu se varsă în Marea Moartă. Iordanul este pomenit în Sfânta Scriptură de peste 150 de ori. Cel mai important moment în care apare Iordanul este, fără îndoială, Botezul Domnului, relatat de toţi cei patru evanghelişti: Matei 3, 13-17; Marcu 1, 9-11; Luca 3, 21-22 şi Ioan 1, 29-34.

După cum trecerea Iordanului are, pentru vechiul Israel, semnificaţia intrării în Ţara Făgăduinţei, adică a sfârşitului robiei şi rătăcirii în pământ străin, tot aşa ***pentru Biserică - "Noul Israel", Iordanul semnifică trecerea la o nouă condiţie spirituală, naşterea prin Botez la o nouă viaţă, în vederea intrării în Împărăţia lui Dumnezeu.***

Iordanul - localizarea şi geografia locului

Pe lângă Marea Galileii, Iordanul este principala sursă de apă dulce a Israelului. Iordanul delimitează, înspre răsărit, pe o lungime de 180 de kilometri, Ţara Sfântă - Canaan-ul de odinioară sau Palestina. Lungimea totală a Râului Iordan este însă mult mai mare, aceasta atingând 360 de kilometri. El curge pe locul cel mai adânc al unei fose tectonice.

Râul Iordan izvorăşte în munţii Libanului, prelungire a Muntelui Hermon, de unde curge spre sud, până în Ţara Sfântă - Israel, unde se varsă pe coasta Mării Galilea. Iordanul se varsă apoi pe coasta meridională a mării, curgând spre sud şi servind drept frontieră între Israel şi Iordania, apoi între Cisiordania şi Iordania, vărsându-se în Marea Moartă.

Distanţa dintre Hermon până la vărsare în Marea Moartă este de 215 kilometri, dar calculând şi multiplele curbe de pe drum, el măsoară 360 de kilometri. Lăţimea medie este de 27-45 metri şi adâncimea de 1,5-3,5 metri.

În evreieşte, Iordanul este numit "Nahar Ha Yarden", adică "râul care coboare". Între izvor şi vărsare, Iordanul are o diferenţă de altitudine de 800 de metri. Intr-devăr, de la cel mai îndepărtat dintre cele trei izvoare principale ale sale (Hasbeiya, în Liban), râul coboară aproape întruna, ajungând la un moment dat până la 465 m sub nivelul mării (pe Valea Ghorului, după ieşirea din Lacul Tiberiadei, pe care-l străbate peste 20 de kilometri) şi pierzându-se în Marea Moartă, aflată ea însăşi la circa 400 de metri sub nivelul convenţional al mărilor.

În vechime, malurile Iordanului erau destul de sălbatice, cu vegetaţie abundenţă şi fiare temute de călători: "***Iată, ca un leu se ridică din tufişurile Iordanului spre păşunea totdeauna verde!***" - Ieremia 50, 44. De cealaltă parte a Iordanului se întindea deşertul, "pustia" din care a fost scris să răsune glasul Sfântului Ioan, Înaintemergătorul şi Botezătorul Domnului, şi unde Hristos Însuşi S-a retras timp de 40 de zile după Botez, rugându-se, postind şi biruind întreita ispită. Astăzi râul este străjuit de oaze de verdeaţă, culturi îngrijite şi obiective turistice.

Iordanul este principala sursă de apă dulce din regiune pentru Israel şi Iordania. Statul israelian consumă anual 1.200 de milioane de metri cubi de apă, din care numai din Lacul Genizaret - Marea Galilea, 500 de milioane metri cubi. Apa este deosebit de necesară agriculturii din deşertul Neghev - Negev şi populaţiei din regiune. Acest consum de apă duce la reducerea cantităţii anuale, 200 milioane metri cubi, adusă de râul Iordan la vărsare în Marea Moartă.

Iordanul - loc de seamă în istoria Vechiului Testament

Iordanul este deosebit de important, atât din punct de vedere religios, cât şi cultural. În Tanakh - "Biblia evreilor", Râul Iordan este menţionat de mai multe ori ca sursă a fertilităţii Israelului. Acesta este locul prin care Iosua şi triburile Israelului au traversat în Ierihon, cât şi locul multor războaie biblice.

În tradiţia creştină, Iordanul a rămas ca loc al Botezului Domnului de către Sfântul Ioan Botezătorul. În Sfânta Scriptură, Iordanul este văzut ca o sursă de viaţă pentru întreaga regiune - "Kikkar ha-Yarden", şi este asemănat cu "***grădina lui Dumnezeu***" (Facere 13, 10). Râul nu este descris pe larg, referitor la acesta găsindu-se decât scurte precizări.

Iacob traversează Iordanul, prin dreptul localităţii Jabbok - modernul Al-Zarqa, pentru a ajunge în Haran (Facere 32, 11; 32, 23-24). Iordanul mai este amintit ca delimitare geografică, între triburile vremii: "***Două seminţii întregi şi o jumătate de seminţie şi-au primit partea peste Iordan, pe partea răsăriteană, în faţa Ierihonului***." (Numeri 34, 15) "***Aşadar la cele nouă seminţii şi la jumătate din seminţia lui Manase, împarte-le moştenire prin sorţi pământul acesta: de la***

Iordan până la marea cea mare de la apus să-l dai lor şi marea cea mare să fie hotar." (Iosua 13, 7).

Iordanul este locul în care o mulţime de efraimiţi au fost omorâţi de către Ieftae: "***Şi au luat galaaditenii vadul Iordanului de la efraimiţi şi când vreunul din efraimiţi zicea: Îngăduie-mi să trec, atunci oamenii din Galaad îi răspundeau: Nu cumva eşti Efraimit? Acela răspundea: Nu! Ei însă îi ziceau: Zi: Sibbolet; el însă zicea: Sibbolet, că nu putea zice altfel. Atunci ei îl luau şi-l junghiau acolo la vadul Iordanului. Şi au căzut în vremea aceea din efraimiţi patruzeci şi două de mii.***" (Judecători 12, 5-6).

Asemenea acestei lupte au fost încă multe altele. Aici a poposit şi Gedeon, în aşteptarea madianiţilor, în apropiere de Beth Barah: "***Iar Ghedeon a trimis soli în tot muntele lui Efraim să spună: Ieşiţi înaintea madianiţilor şi prindeţi vadul înaintea lor până la Betbara şi Iordan. Şi s-au adunat toţi efraimiţii şi au prins vadul până la Betbara şi Iordan.***" (Judecători 7, 24)

În Valea Iordanului, între Sucot şi Tartan, se află pământul lutos folosit de către Solomon: "***Căldările, lopeţile şi cupele. Toate lucrurile care le-a făcut Hiram regelui Solomon pentru templul Domnului erau de aramă şlefuită. Regele a pus să le toarne într-un pământ clisos din împrejurimile Iordanului, între Sucot şi Tartan***." (III Regi 7, 45-46)

În dreptul Ierihonului, râul era numit "Iordanul Ierihonului": "***În vremea aceea a grăit Domnul cu Moise în şesurile Moabului, la Iordan, în faţa Ierihonului.***" (Numeri 34, 15; 35, 1). În partea cealaltă a râului se întinde şesul Moabului locul

din care Moise "***s-a suit în muntele Nebo***", care este în faţa Ierihonului, şi a văzut pământul sfânt făgăduit de Dumnezeu urmaşilor lui Avraam. Pe acest munte se află şi mormântul marelui profet, dar locul exact nu-l ştie nimeni pentru a nu se ajunge la idolatrizarea sa.

Iordanul apare, încă din perioada veche-testamentară, drept un loc al săvârşirii minunilor. Prima minune menţionată în Sfânta Scriptură a avut loc în dreptul Ierihonului, pe unde israeliţii conduşi de Iosua au trecut Iordanul. Sfânta Scriptură ne spune că fiii lui Israel au plâns vreme de treizeci de zile moartea lui Moise, şi după ce s-au împlinit aceste zile, Iosua fiul lui Navi, împreună cu tot poporul lui Israel au trecut în chip miraculos prin apele Iordanului spre pământul făgăduinţei. ***Locul exact al acestei treceri miraculoase este identificat cu o veche trecătoare prin vadul râului Iordan în apropierea căreia a predicat mult mai târziu şi Sfântul Ioan Botezătorul. După tradiţie locul acesta este acelaşi cu "locul scufundării" adică, locul în care a fost botezat Domnului nostru Iisus Hristos.***

"***Îndată ce preoţii cei ce duceau chivotul au intrat în Iordan şi picioarele preoţilor, care duceau chivotul, s-au afundat în apa Iordanului, apa care curgea din sus s-a oprit şi s-a făcut perete pe o foarte mare depărtare, până la cetatea Adam, care e lângă Tartan, iar cea care curgea spre marea cea din Arabah, spre Marea Sărată, s-a scurs şi a secat, iar poporul a trecut în fala Ierihonului. Atunci Iordanul umplea matca sa şi ieşea din toate malurile sale, ca în timpul secerişului grâului. Preoţii care duceau chivotul legământului Domnului stăteau ca pe uscat în mijlocul Iordanului, cu picioarele neudate; iar fiii lui Israel au mers ca pe uscat, până ce tot poporul a trecut prin Iordan.***" (Iosua 3, 15-17).

Mai târziu, triburile de peste Iordan au construit aici un altar, ca semn al bunei înţelegeri dintre triburi: ***"Şi ajungând în preajma Iordanului ce e în ţara Canaan, fiii lui Ruben şi fiii lui Gad şi jumătate din seminţia lui Mânase au zidit acolo, lângă Iordan, jertfelnic, jertfelnic mare la vedere."*** (Iosua 22, 10).

De aici a fost înălţat la cer într-un car de foc profetul Ilie. Iordanul a fost trecut, în chip minunat, şi de către Sfântul Ilie şi Elisei. "***Şi s-au dus amândoi; s-au dus şi cincizeci din fiii proorocilor şi au stat deoparte în faţa lor, iar ei amândoi şedeau lângă Iordan. Atunci, luând Ilie mantia sa şi strângând-o vălătuc, a lovit cu ea apa şi aceasta s-a strâns la dreapta şi la stânga şi au trecut ca pe uscat. (...) Apoi, apucând mantia lui Ilie, care căzuse de la acesta, s-a întors înapoi şi s-a oprit pe malul Iordanului. Şi a luat mantia lui Ilie care cazuse de la acesta şi a lovit apa cu ea, zicând: Unde este Domnul Dumnezeul lui Ilie? Şi lovind, apa s-a tras la dreapta şi la stânga şi a trecut Elisei.***" (4 Regi, 2, 8-14).

Profetul Elisei a mai făcut şi alte două minuni la Iordan. Aici ucenicul său Elisei l-a vindecat de lepră în Iordan pe Neeman Sirianul, apoi a înviat un mort şi a îndulcit apele amare ale unui râu din Ierihon.

Prima minune este vindecarea lui Neeman. ***"Neeman, căpetenia oştirii regelui Siriei, era om de seamă şi cu trecere înaintea stăpânului său, pentru că prin Domnul dăduse biruinţa sirienilor. Dar acest ostaş vrednic era lepros. (...) Dacă stăpânul meu s-ar duce la proorocul cel din Samaria, de bună seamă s-ar tămădui de lepră. Şi a dus regelui lui Israel scrisoarea în care zicea: Împreună cu scrisoarea aceasta, trimit pe Neeman, sluga mea, ca să cureţi lepra de pe el. (...) Şi a venit Neeman cu caii şi cu căruţa sa, oprindu-se la poarta casei lui Elisei. Iar Elisei a trimis la el pe sluga sa să-i zică: Du-te şi te scaldă de şapte ori în Iordan, că ţi se va înnoi trupul tău şi vei fi curat! Neeman însă s-a mâniat şi a plecat, zicând: Iată, socoteam că va ieşi el şi, stând la rugăciune, va chema numele Domnului Dumnezeului său, îşi va pune mâna pe locul bolnav şi va curăţi lepra. Au doară Abana şi Farfar, râurile Damascului, nu sunt ele mai bune decât toate apele lui Israel? Nu puteam eu oare să mă scald în ele şi să mă curăţ? Şi aşa s-a întors şi a plecat mânios. Dar slugile lui, apropiindu-se, i-au grăit şi i-au zis: Stăpâne, dacă proorocul ţi-ar fi zis să faci ceva însemnat, oare n-ai fi făcut? Cu atât mai vârtos trebuie să faci când ţi-a zis numai: Spală-te şi vei fi curat! Atunci el s-a coborât şi s-a cufundat de şapte ori în Iordan, după cuvântul omului lui Dumnezeu, şi i s-a înnoit trupul ca trupul unui copil mic şi s-a curăţit."*** (4 Regi 5, 1-14).

Cea de-a doua minune săvârşită prin mâna lui Elisei este cea cu un topor căzut în apă. "**Şi ajungând la Iordan, s-au apucat de tăiat copaci. Şi când a prăvălit**

unul o bârnă, i-a căzut toporul în apă şi a strigat acela şi a zis: Ah, stăpânul meu! Acesta îl luasem împrumut. A zis omul lui Dumnezeu: Unde a căzut? Şi acela i-a arătat locul. Iar Elisei a tăiat o bucată de lemn şi, aruncând-o acolo, a ieşit toporul deasupra. Apoi a zis: Ia-ţi-l! Şi acela a întins mâna şi l-a luat." (4 Regi 6, 6).

Iordanul este trecut şi de către Iuda Macabeul şi fratele acestuia, Ionatan Macabeul, în timpul războiului lor cu nabaetanii: "***Şi Iuda Macabeul şi Ionatan, fratele lui, au trecut Iordanul şi au mers cale de trei zile în pustiu.***" (1 Macabei 5, 24). Tot aici a avut loc şi o altă luptă, între Ionatan şi Bacchides. (1 Macabei 9, 42-49).

Iordanul - apa în care a fost botezat Hristos

Botezul Domnului, săvârşit când Acesta "***era ca de 30 de ani***" (Luca 3, 23), a avut loc în "***Betania (Betabara), dincolo de Iordan***" (Ioan 1, 28), ce nu trebuie confundată cu Betania din apropierea Ierusalimului, sau "***la Enom, aproape de Salim***" (Ioan 3, 23).

Locul presupus al Botezului, numit în evreieşte Yardenit - locul "Iordănitului" -, nu departe de ieşirea Iordanului din Marea Galileei, cam unde se află astăzi kibutul (colonia agrară) Degania Alef, a devenit loc de pelerinaj: înveşmântaţi în alb, nenumăraţi pelerini îşi aşteaptă rândul să fie cufundaţi, precum Hristos şi contemporanii Săi, în "apa sfântă" a Iordanului - simbolică poartă a Împărăţiei deschisă tainic de Hristos, Domnul Vieţii şi al Învierii.

Noul Testament mărturiseşte faptul că Sfântul Ioan Botezătorul săvârşea "botezul pocăinţei" în apa râului Iordan: "***Iar Ioan avea îmbrăcămintea lui din păr de cămilă, şi cingătoare de piele împrejurul mijlocului, iar hrana era lăcuste şi miere sălbatică. Atunci a ieşit la el Ierusalimul şi toată Iudeea şi toată împrejurimea Iordanului. Şi erau botezaţi de către el în râul Iordan, mărturisindu-şi păcatele."*** (Matei 3, 5-6).

"***Iar după ce Iisus a sfârşit cuvintele acestea, a plecat din Galileea şi a venit în hotarele Iudeii, dincolo de Iordan. au mers după El mulţimi multe şi i-a vindecat pe ei acolo.***" (Matei 19, 1). "***Şi sculându-Se de acolo, a venit în hotarele Iudeii, de cealaltă parte a Iordanului, şi mulţimile s-au adunat iarăşi la El şi iarăşi le învăţa, după cum obişnuia.***" (Marcu 10, 1).

Mulţimile îl urmăreau adesea, pentru a se împărtăşi de cuvântul Său, cel cu putere multă: "***Şi mulţimi multe mergeau după El, din Galileea, din Decapole, din***

Ierusalim, din Iudeea şi de dincolo de Iordan." (Matei 4, 25) "***Iisus, împreună cu ucenicii Lui, a plecat înspre mare şi mulţime multă din Galileea şi din Iudeea L-a urmat. Din Ierusalim, din Idumeea, de dincolo de Iordan, dimprejurul Tirului şi Sidonului, mulţime mare, care, auzind câte făcea, a venit la El.***" (Marcu 3, 7-8).

În momentul în care fariseii căutau să-L prindă pe Mântuitorul, Acesta s-a refugiat în părţile Iordanului, unde a predicat Sfântul Ioan. "***Căutau deci iarăşi să-L prindă şi Iisus a scăpat din mâna lor. Şi a plecat iarăşi dincolo de Iordan, în locul unde Ioan boteza la început, şi a rămas acolo.***" (Ioan 10, 39-40).

Râul Iordan - procesiunea de la Botezul Domnului

În fiecare an, la data de 6 ianuarie, întreaga creştinătate sărbătoreşte Botezul Domnului Iisus Hristos. În această zi de sărbătoare Patriarhul Ierusalimului, însoţit de numeroşi episcopi, preoţi şi credincioşi veniţi din toată lumea creştină organizează o mare procesiune la râul Iordan. Această procesiune reactualizează pentru fiecare generaţie evenimentele desfăşurate pe malul acestui râu, cu peste două mii de ani în urmă, când Fiul lui Dumnezeu, a coborât smerit la apele Iordanului pentru a primi botezul din mâinile Sfântului Ioan Botezătorul. El nu avea păcate, dar, după cuvântul Scripturii, era "***Mielul lui Dumnezeu, care venise să ridice păcatele lumii.***"

Procesiunea care se desfăşoară în această zi la Iordan începe foarte de dimineaţă după ce autorităţile deschid porţile zonei de frontieră dintre Israel şi Iordania, zona

extrem de securizată. Pe culoarul special amenajat pătrund aici zeci şi sute de autobuze şi maşini pline cu oficialităţi şi pelerini.

Odată ajunşi la Biserica Sfântul Ioan Botezătorul, din apropierea râului, ierarhii se îmbracă în veşminte de sărbătoare şi după săvârşirea Sfintei Liturghii se îndreaptă pe jos spre râul Iordan. Drumul spre apa Iordanului este puţin în coborâre şi deja mulţi pelerini sunt ajunşi la locul Botezului Domnului, loc amenajat astăzi cu un spaţiu special pentru săvârşirea sfintei slujbe şi mai multe trepte care permit coborârea în vadul râului. Cu toţii cântă troparul Botezului Domnului: "***În Iordan, botezându-Te Tu, Doamne...***"

Procesiunea şi mulţimile de astăzi ne amintesc şi de numeroşii evrei care coborau în vechime la Iordan pentru a asculta predica înflăcărată a Sfântului Ioan Botezătorul, cât şi pentru a primi botezul. În acest loc a venit din Galilea şi Iisus pentru a se boteza, dar văzând Ioan că Iisus vine la el pentru a primi Botezul l-a oprit pe Acesta zicând: "***Eu am trebuinţă să fiu botezat de către Tine***". Sfântul Ioan cunoştea că el botează cu apâ spre pocăinţâ, dar Iisus boteza "***cu Duh Sfânt şi cu foc.***"

Şi botezându-se Iisus, când a ieşit din apă, îndată cerurile s-au deschis şi Duhul lui Dumnezeu s-a văzut pogorându-se peste El ca un porumbel, iar glasul Tatălui s-a auzit din ceruri zicând: "***Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru care am binevoit, pe Acesta să-L ascultaţi***". ***Natura însăşi l-a recunoscut pe Creator şi apele Iordanului s-au întors ca o plecăciune înaintea ziditorul lor.***

În partea cealaltă a Iordanului, în dreptul localităţii Betabara, loc în care tradiţia stabileşte locul exact al Botezului Domnului sunt adunaţi creştinii din Iordania care săvârşesc şi ei în acelaşi timp sfânta slujbă a sfinţirii apelor. Până nu de mult, Patriarhul ortodox al Ierusalimului, binecuvânta apele dintr-o barcă aflată în mijlocul Iordanului, dar recent a fost construit un pod din lemn care permite accesul slujitorilor până în mijlocul apei. După cuvenitele rugăciuni şi binecuvântări, Patriarhul aruncă în apă o cruce din lemn spre care mulţi tineri înoată. Se crede că primul credincios care ajunge la sfânta cruce va avea un an bun şi multe binecuvântări de la Dumnezeu.

Cântecele sărbătorii şi mulţimea credincioşilor produc o vie emoţie. Mai mulţi porumbei albi eliberaţi, înconjoară pentru câtăva vreme locul Botezului amintind de Epifania Domnului. Credincioşii autentici confirmă că pentru câteva clipe apele Iordanului se întorc spre a cinsti în felul lor sărbătoarea aceasta. Deşi afară este destul de frig la această dată calendaristică mulţi dintre credincioşi se aruncă în apele Iordanului îmbrăcaţii fiind în nişte cămăşi albe şi lungi numite "crijme", pe care apoi le păstrează cu grijă pentru a le îmbrăca după obştescul sfârşit.

Ceilalţi credincioşi de diferite naţiuni se apropie cu evlavie şi osebită emoţie pentru a fi binecuvântaţi de Patriarh prin stropirea cu apă sfinţită. După aceea, cu buchete de busuioc în mâini, ***cu toţii coboară la apele râului pentru a-şi umple vasele cu agheasmă. Aceasta se păstrează mult timp în vase curate şi se poate consuma dimineaţă pe nemâncat, mai ales în zilele de post sau în zilele mai importante din viaţă sau în care dorim să rezolvăm diverse trebuinţe. Sfinţenia acestei ape aduce tuturor credincioşilor mult ajutor sufletesc, vindecând pe cei bolnavi şi alungând din viaţa şi casele credincioşilor toată lucrarea cea rea a duhurilor necurate, cu toate uneltirile lor cele rele.***

În cele din urmă Patriarhul, sau alt episcop ţine o cuvântare în care prezintă credincioşilor evenimentele petrecute aici în decursul istoriei biblice începând de la trecerea în pământul făgăduinţei şi până la profetul Ilie, Sfântul Ioan Botezătorul, Maria Egipteanca şi alţi mari sfinţi care au păşit pe aici. Este aproape imposibil ca toate acestea să nu-l transpună pe omul credincios în spaţiul credinţei şi al prezenţei lui Dumnezeu. Chiar dacă nu a intrat cu cei curajoşi în apele Iordanului,

oricine simte de acum o înnoire şi o uşurare care îi dă credinţă şi râvnă de a păşi mai mult pe urmele lui Dumnezeu care s-a arătat şi a făcut multe minuni aici.

Întoarcerea înapoi a râului Iordan, dinspre Marea Moartă (apă extrem de sărată, lipsită de vieţuitoare), înspre Marea Galileii (apă dulce, cu mulţi peşti şi vegetaţie abundenţă), trimite încă din momentul Botezului spre activitatea Mântuitorului de a întoarce lumea de la moarte la viaţă.

Râul Iordan - apa în care a fost botezat Mântuitorul Hristos

Ioan Botezătorul a anunţat venirea lui Mesia pe malul răsăritean al Iordanului. Pe acest mal, vizavi de oraşul Ierihon, a venit Iisus pentru a fi botezat de Ioan Botezătorul în apele Iordanului. Acest loc a fost identificat de creştinii secolului III. Astăzi în locul respectiv există o biserică destul de frumoasă şi mulţi creştini vin aici pentru a imita gestul lui Hristos.

***

Râul Iordan este cel mai important şi cel mai mare râu din Ţara Sfântă. Izvorăște de la poalele muntelui Ermon, la graniţa de nord a Palestinei cu Libanul, străbate valea Hula şi se revarsă mai întâi în lacul Tiberiadei. Apoi îşi continuă traseul de aproximativ 250 de km până la Marea Moartă. Este vorba despre cel mai important râu al Ţării Sfinte, care dă viaţă aproape întregii ţări şi contribuie în mod determinant la dezvoltarea economiei bazate pe agricultură și creşterea animalelor. În evreieşte se numește Iarden.

Ioan Botezătorul a anunţat venirea lui Mesia pe malul răsăritean al Iordanului. Pe acest mal, vizavi de oraşul Ierihon, a venit Iisus pentru a fi botezat de Ioan Bote-

zătorul în apele Iordanului. Acest loc a fost identificat de creştinii secolului III. Astăzi în locul respectiv există o biserică destul de frumoasă şi mulţi creştini vin aici pentru a imita gestul lui Hristos.

De menţionat că Sfinţii Părinţi ai Bisericii noastre, în special Origen şi Eusebiu, părintele Istoriei Bisericeşti, localizează botezul Domnului lângă Betabara (trecătoare). Locul s-a numit astfel de la faptul că, potrivit surselor, poporul Israel a trecut pe aici la intrarea în Pământul Făgăduinţei. Este vorba despre locul unde Israel a trecut Iordanul în mod minunat, în drum spre Pământul Făgăduinţei, după 40 de ani de rătăciri prin pustiu. Imediat ce preoţii care ţineau chivotul Legământului, cu Tablele Legii, au călcat peste apele Iordanului, ele s-au dat în lături, creându-se astfel un loc de trecere pe unde tot poporul a intrat în pământul strămoşilor lui. Pe malurile Iordanului a venit leprosul Neeman „şi s-a cufundat de șapte ori în Iordan și i s-a înnoit trupul ca trupul unui copil mic şi s-a curăţit” (4 Regi, 5, 14).

Alăturarea dintre locul botezului lui Hri-stos şi evenimentul intrării israeliţilor în Pământul Făgăduinţei nu este întâmplătoare. În acest mod se leagă Vechiul Testament de cel Nou, arătându-se în acelaşi timp că după cum trecerea evreilor avea drept scop cucerirea Pământului Făgăduinţei, tot aşa şi botezul este mijlocul de cucerire a eternei Împărăţii, a Împărăţiei Cerurilor.

Râul Iordan - galerie foto
https://doxologia.ro/imagine/raul-iordan-galerie-foto

(Foto) Betabara – locul Botezului Domnului nostru Iisus Hristos
https://doxologia.ro/locuri-sfinte/betabara-locul-botezului-domnului-nostru-iisus-hristos-galerie-foto

(Locurile Sfinte, Fundația Centrul Cultural Elen, p. 85)

Dumitru Manolache - Iordanul, râu biblic

Iordanul, pe lângă cele două izvoare principale de la poalele muntelui Hermon are o mulţime de izvoare secundare care se varsă în el pe o distanţă de circa 10 km la sud de Dan. Până la vărsarea în Lacul Tiberiadei un singur pod traversează râul: podul Fiicelor lui Iacob; numele nu are nici o legătură cu patriarhul din Vechiul Testament care poartă acest nume. De la ieşirea din Lacul Tiberiadei şi până la vărsarea în Marea Moartă, pe o distanţă de 320 km (104 km în linie dreaptă) străbate o regiune pustie.

Afluenţii mai importanţi ai Iordanului sunt: Iarmuc, în partea de răsărit, care marchează graniţa între Golanul sirian şi munţii Transiordaniei, Nahal Harod, spre apus, care brăzdează o parte din câmpia Esdrelonului.

Uadi Zerka – Iaboc, cum îl numeşte Biblia –, izvorăşte în apropierea Amanului. Pe malul acestui pârâu a avut loc a doua teofanie a lui Iacob, povestită în Geneză (cf. Gen 32,24-32) când patriarhul a primit numele de Israel.

Uadi Fără, afluentul venind dinspre apus, izvorăşte din munţii Samariei, deschizând o vale largă până la Iordan, numită Valea Patriarhilor.

Trestia înaltă, sălciile şi tamarinii acoperă ţărmurile Iordanului. Cum apele lui nu servesc la irigaţii, din punct de vedere economic Iordanul nu a trezit niciodată vreun interes deosebit; pe ţărmurile lui nu a apărut niciodată în istorie vreo cetate.
În cartea lui Iosua trecerea Iordanului de către israeliţi purtând înainte Arca Alianţei este descrisă în acelaşi stil în care este descrisă trecerea Mării Roşii (cf. Ios 3,14).

Pe vremea judecătorilor râul era considerat drept hotarul răsăritean al pământului aparţinând lui Dumnezeu, astfel încât în Biblie expresia: a trece Iordanul însemna a trece în pământul care îi aparţine lui Dumnezeu (cf. Ios 22,19).

Pentru a marca în mod concret continuitatea poporului israelit, profeţii au ales Iordanul ca loc unde au săvârşit semne. Profetul Elizeu s-a născut pe valea Iordanului.

Naaman, generalul regelui din Damasc, vine să-l caute pe profetul Elizeu şi după ce se spală de şapte ori în apele Iordanului, după cum îi spusese profetul, se curăţă de lepră; e singurul caz când se acordă apelor Iordanului o putere miraculoasă (cf. 2Rg 5).

Ioan Botezătorul predică convertirea la râul Iordan, administrând botezul pocăinţei ca pregătire a venirii lui Mesia.

Apele Iordanului devin sfinte o dată cu botezul pe care Isus îl primeşte din mâinile lui Ioan (cf. Mc 1,5-9).

Mănăstirea Sfântul Ioan Botezătorul

Mănăstirea greacă restaurată în secolul al XIX-lea se află pe ruinele unei fortăreţe construite de împăratul Iustinian pentru a-i apăra pe pelerini. O biserică închinată Înaintemergătorului exista aici deja din secolul al V-lea. Sfânta Maria Egipteanca († 421) în ziua convertirii sale a plecat de la Ierusalim la Iordan spre a vizita biserica Sfântul Ioan.

În apropierea mănăstirii e locul unde din secolul al V-lea e comemorat botezul lui Iisus. Diferite confesiuni: catolici, copţi, abisinieni îşi au amenajate aici spaţii unde celebrează slujbele lor religioase la Epifanie.

„***În vremea aceea, a venit Iisus din Nazaretul Galileii şi a fost botezat de Ioan în Iordan. Şi îndată, când ieşea Iisus din apă, el a văzut cerurile deschise şi Duhul***

coborându-se peste el ca un porumbel. Şi din ceruri s-a auzit un glas care zicea: «Tu eşti Fiul meu preaiubit, în tine îmi găsesc toată plăcerea»" (Mc 1,9-11).

De la bun început, creştinii au obişnuit să vină în pelerinaj în acest loc. În special catecumenii, în primele veacuri ale Bisericii, ţineau să primească Botezul în acelaşi loc unde fusese botezat Iisus. ***La sărbătoarea Epifaniei comunitatea creştină din Ierusalim, în frunte cu episcopul, venea să celebreze în acest loc Botezul Domnului. O cruce de lemn înfiptă în mijlocul râului marca locul unde fusese botezat Iisus.*** Două scări de marmură duceau spre apa Iordanului. Creştinii îmbrăcaţi în mantia albă cu care fuseseră îmbrăcaţi în ziua botezului şi pe care o păstrau pentru ziua înmormântării, coborau în apă şi reînnoiau promisiunile baptismale. În secolele trecute, când beduinii îi jefuiau pe pelerini în această regiune, se formau caravane numărând uneori 3.000 de persoane însoţite de plutoane de soldaţi înarmaţi care coborau la Iordan în pelerinaj. Astăzi, fiind un punct de frontieră cu Iordania, accesul este extrem de dificil la locul tradiţional al botezului lui Iisus, el fiind înlocuit cu un alt loc, accesibil, situat în apropierea ieşirii Iordanului din Lacul Genezaretului.

La locul botezului lui Iisus sunt de asemenea amintiţi profeţii Ilie şi Elizeu care au trecut în mod miraculos Iordanul. Dincolo de râu e locul unde se consideră că Ilie s-a înălţat la cer în carul de foc. Aici pe ţărmul oriental se consideră a fi Betania sau Betabara de dincolo de Iordan unde boteza Ioan şi unde a venit delegaţia din Ierusalim spre a-l legitima pe Botezător (cf. In1,19-28). Se mai pot vedea ruinele unei biserici bizantine construită pe la anul 500 cu o capelă închinată sfintei Maria Egipteanca, convertită care a făcut pocăinţă într-o grotă de pe malul Iordanului, prin apropiere.

Următorul articol a fost preluat din ziarul Gardianul:

«Betania de dincolo de Iordan» pe harta-mozaic de la Madaba

Începând din 1996, timp de mai bine de zece ani, în zona Betaniei, dincolo de Iordan, de-a lungul râului Wadi al-Kharrar, arheologii iordanieni au scos la iveală dovezi indubitabile care atestă faptul că aici a fost botezat Iisus Hristos. Ele confirmă informaţiile textelor biblice, istorisirile pelerinilor şi ale istoricilor, tradiţiile locale ortodoxe, precum şi informaţiile înscrise în celebra hartă-mozaic a Ţării Sfinte din biserica Sfântului Gheorghe de la Madaba din secolul al VI-lea d.Hr. „Betania dincolo de Iordan“, expresie pe care tot am pomenit-o ca loc al Botezului, este de fapt malul estic al celebrului râu. În Evanghelia lui Ioan se spune că Iisus a trecut Iordanul spre locul unde Ioan a botezat pentru prima oară. Matei,

la rândul lui, afirmă că Iisus a venit din Galileea la Iordan pentru a fi botezat de Ioan, în timp ce Marcu spune că Iisus a venit din Nazaret în Galileea şi că a fost botezat de Ioan în Iordan. Un lucru este cert: aşezările antice descoperite de-a lungul râului Wadi al Kharrar şi pe vechiul loc de vărsare al acestuia în Iordan confirmă aceste informaţii.

Botezul, în apropierea dealului de pe care s-a înălţat Ilie

Locul Botezului este foarte aproape de Ierihon, Marea Moartă şi chiar de Ierusalim, în imediata vecinătate a dealului de pe care Sfântul Ilie a fost ridicat la ceruri într-un car de foc.

- Iată ce spuneau pelerinii din Bordeaux la anul 333 d.Hr: „***La 5 mile de Marea Moartă, lângă Iordan, este locul unde Domnul a fost botezat de Ioan şi deasupra malului îndepărtat al aceluiaşi loc este dealul de unde Ilie a fost ridicat la ceruri***“.
- Pe la anul 530. d.Hr., Teodosius, referindu-se la acelaşi loc, spunea: „***Unde Domnul a fost botezat dincolo de Iordan, este un mic munte numit Hermon. Acolo a fost Sfântul Ilie ajuns din urmă. Sunt 5 mile de locul unde a fost botezat Domnul până la vărsarea Iordanului în Marea Moartă***“.
- Cam acelaşi lucru scria şi Antonius din Piacenza, în jurul anului 570 d.Hr.: „***Acesta este locul unde Ilie a fost ridicat la ceruri. În acest loc este micul deal Hermon, menţionat în Psalm. La poalele muntelui, la 7 dimineaţa, un nor s-a format deasupra râului, şi a ajuns deasupra Ierusalimului în zori, deasupra bazilicii din Sion, bazilicii de la Mormântului lui Hristos şi bazilicii Sfintei Maria şi Sfintei Sofia. Deasupra acestor locuri roua cobora în râuri, iar oamenii bolnavi o adunau. În acele zile, toate felurile de mâncare erau făcute din rouă, iar în locurile unde aceasta cădea, multe boli erau vindecate. Aceasta era roua despre care psalmistul a vorbit***“...
- La rândul său, pelerinul rus, stareţul Daniel, impresionat de acest loc, scria pe la 1106: „***Nu departe de râu, la o distanţă de două aruncături de săgeţi, este locul unde profetul Ilie a fost ridicat la ceruri în car de foc. Acolo se află şi peştera Sfântului Ioan Botezătorul. Un frumos torent plin de apă curge peste pietre spre Iordan. Apa este foarte rece şi are un gust foarte bun. Este apa pe care Ioan a băut-o în timp ce trăia în sfânta peşteră***“.

Mănăstiri, chilii, bazine de apă şi biserici descoperite la locul Botezului Domnului

Într-un perimetru sacru relativ restrâns din zona Betaniei, locul unde a fost botezat Mântuitorul, au fost descoperite mănăstiri, mai multe biserici şi chilii, din epoci diferite, toate ridicate pentru a păstra vie amintirea marelui eveniment.

Săpăturile arheologice au scos la iveală urmele unei mănăstiri bizantine din secolele V-VI, numită Rhotorius, Biserica Nordică, care poseda un mozaic ce păstrează semnul crucii în mai multe locuri şi o inscripţie în greceşte din care reiese că a fost ridicată pe vremea lui Rhotorius.

O altă biserică este cea numită Biserica vestică, unde au fost descoperite urme de ceramică bizantină. Este de remarcat de asemenea prezenţa unei săli de rugăciune din secolul al IV-lea, pavată cu un mozaic alb, şi sistemul de aducţiune a apei, format din canale, fântâni, rezervoare şi bazine construite în secolele al V-lea şi al VI-lea.

Foarte interesante sunt urmele celor trei mari bazine de apă, primul datând din perioada romană târzie, adică secolele al III-lea şi al IV-lea. Ele dispun de scări din piatră pe care coborau în apă cei ce urmau să fie botezaţi.

În secolele al V-lea şi al VI-lea a fost construită o altă biserică, folosită de pelerinii care ajungeau în zonă. Rămăşiţele ei se numesc astăzi Biserica Papei Ioan Paul al II-lea, în amintirea vizitei pe care a afectuat-o aici în anul 2000 şi a declaraţiei sale publice ca acesta este adevăratul loc al Botezului Domnului, conform, evident, informaţiilor certe aflate din celebrele documente antice sau mai târzii existente la Vatican.

Mozaicul de pe podea păstrează încă decoraţiuni în formă de cruce.

Această biserică şi existenţa unei baze de cazare a pelerinilor, care datează din secolul al IV-lea, demonstrează faptul că locul era foarte vizitat de pelerini. Ei treceau Iordanul, aproape de Ierihon, vizitau aşezămintele creştine existente de-a lungul văii râului Wadi al-Kharrar, îndreptându-se fie spre Muntele Nebo, locul unde Dumnezeu S-a întâlnit cu Moise şi i-a arătat Ţara Făgăduinţei, fie spre Ierusalim.Remarcabil este şi vechiul bazin, descoperit în zona joasă a Betaniei, foarte aproape de râul Iordan, de dimensiuni apreciabile, care a fost folosit pentru botezuri în grup în perioada bizantină.Nu departe de acest complex eclezial se află izvorul lui Ioan Botezătorul de la Tell Mar Elias, a cărui curgere ajungea aproape de biserica ce purta numele sfântului amintit şi a cărui apă era folosită atât pentru consumul curent cât pentru botezuri. Cercetările efectuate au identificat în zonă şi două peşteri, cu foarte multe chilii săpate în marmă, în care călugării aveau acces

cu ajutorul frânghiilor sau a scărilor, apoi o adevărată lavră, cu o mănăstire şi mai multe chilii pentru călugării pustnici.

Împăratul Anastasius a marcat locul botezului lui Iisus

Pe malul estic al Iordanului, pe teritoriul actual al Iordaniei, arheologii au descoperit ruinele bisericii „Ioan Botezătorul“, construită în timpul împăratului Anastasius (491-518 d.Hr.) pe locul despre care sursele istorice, informaţiile arheologice şi tradiţia spun că a fost botezat Iisus Hristos.

În acelaşi loc au mai fost identificate urmele a două bazilici, legate prin trepte de marmură de un monumental şi unic baptisteriu cruciform pentru botez, peste care a fost construită biserica-capelă. După distrugerea ei, o altă capelă a fost construită pe rămăşiţele pilonului nord-vestic.Construcţiile de pe malul Iordanului sunt mărturia determinării credincioşilor de a ridica memoriale la locul unde credeau că Ioan L-a botezat pe Iisus. În acest sens, Theodosius (530 d.Hr.) scria: „...***În locul unde Domnul a fost botezat este un singur stâlp şi pe stâlp o cruce de fier a fost fixată. Acolo este, de asemenea, biserica «Sfântului Ioan Botezătorul», pe care a construit-o împăratul Anastasius. Această biserică este foarte impunătoare, fiind construită deasupra unor încăperi mari, ţinându-se cont de revărsarea Iordanului***“.

La rândul său, Antoninus din Piacenza consemna şi el: „...***De partea Iordanului, unde Domnul a fost botezat, la locul unde apa revine în matca ei, trepte de marmură coboară în ea***“.Arculfus (670 d.Hr.) scria şi el: „...***La marginea râului este o biserică mică pătrată, construită, după cum se spune, pe locul unde s-a avut grijă de îmbrăcămintea Domnului în timpul în care a fost botezat. Aceasta este ridicată astfel încât să nu poată fi inundată, pe patru bolţi din piatră, stând deasupra apelor care curgeau pe sub.***“

Stareţul Daniel (1106-1107 d.Hr.) notă şi el: „***Locul unde Hristos a fost botezat este depărtat de râul Iordan precum distanţa la care poate arunca un om o piatră mică. Există o mică capelă cu un altar. Aceasta marchează locul unde Ioan Înaintemergătorul L-a botezat pe Domnul nostru Iisus Hristos***“.

Aşa cum descriau pelerinii, aceste aşezăminte, care fuseseră ridicate pentru a menţine vie amintirea Botezului Domnului Iisus Hristos în conştiinţa generaţiilor de creştini, au fost folosite de la începutul secolului al VI-a şi până la începutul secolului al XII-lea, când au fost distruse în timpul conflictelor din zonă. În zilele noastre, în imediata apropiere a sitului arheologic, a fost ridicată o frumoasă biserică ortodoxă rusească. Un mare milionar rus a sponsorizat aurirea turlelor.

Pânza de pe faţa Mântuitorului, păstrată în peşterile de la Betania

Pelerinul Antoninus din Piacenza istorisea în jurul anului 570 d.Hr. o legendă despre zona sacră a Betaniei: „***Pe ţărmul Iordanului este o peşteră cu chilii pentru şapte fecioare. Fecioarele sunt duse acolo când sunt foarte tinere. Când una dintre ele moare, este îngropată în propria chilie şi altă chilie este săpată în piatră pentru ca altă fecioară să o înlocuiască, pentru păstrarea numărului de şapte fecioare... Se spune că bucata de pånză pe care Domnul a avut-o aşezată pe faţă (la punerea în mormânt, n.n) este păstrată în acest loc***“.

În zonă mai exista o legendă, care povesteşte despre prezenţa aici a Mariei Egipteanca. Aceasta, în timp ce se ruga Fecioarei Maria, la Ierusalim, a auzit o voce care i-a spus să treacă Iordanul pentru a-şi găsi liniştea. Amintirea prezenţei acestei sfinte în zona Betaniei este certificată de descoperirea a două construcţii din perioada bizantină şi respectiv otomană.

Visul călugărului de la «Sfântul Eustorgius», bolnav de febră

Scriitorul John Moschus povestea în secolul al VII-lea experienţa personală a unui călugăr trăită în peşterile mănăstirilor din zona Betaniei. ***Astfel, în pelerinajul său la Sinai, trecând prin Ayla (astăzi Aqaba, în sudul Iordaniei), un călugăr de la mănăstirea „Sfântul Eustorgius“ din Ierusalim a trecut râul Iordan. Fiind atins de o febră violentă, a trebuit să se retragă într-o peşteră din Betania de dincolo de Iordan. După trei zile i s-a arătat în vis Ioan Botezătorul, care i-a spus: „Această peşteră mică e mai măreaţă decât Muntele Sinai. Domnul nostru Iisus Hristos Însuşi a venit aici să-mi facă o vizită“. Convins de vis şi vindecat de boală, călugărul a transformat peştera într-o biserică pentru pustnicii din zonă. „Este locul numit Lavra Saphsaphas, lângă Iordania“, concluzionează John Moschus.***

Apa Iordanului - Poarta prin care intri purificat în Împărăţia lui Dumnezeu

Râul Iordan, în care a fost botezat Mântuitorul lumii, este pomenit în Biblie de 150 de ori, dar episodul cel mai important în care este implicat rămâne, fără îndoială, Botezul Domnului. Aşa cum trecerea Iordanului are pentru vechiul Israel semnificaţia intrării în Ţara Făgăduinţei, cu alte cuvinte sfârşitul robiei şi rătăcirii în pământ străin, tot aşa pentru creştini, Iordanul semnifica trecerea la o nouă condiţie spirituală, purificarea prin botez, în vederea intrării în Împărăţia lui Dumnezeu.Râul Iordan are o lungime totală de 360 km, tivind o lungime de 180 km, aproape în linie dreaptă, la răsărit, Ţara Sfântă, vechiul Cannan sau Palestina,

ce corespunde în mare actualului stat Israel. Întreaga regiune, până la ţărmul Mării Moarte, e cunoscută sub numele de Ţinutul Iordanului.

În vremurile Botezului, dincolo de Iordan se întindea pustia, din care a fost scris să răsune glasul lui Ioan, Înaintemergătorul Domnului, şi unde Hristos Însuşi S-a retras timp de 40 de zile, după Botez, rugându-Se, postind şi biruind întreita ispită. **În evreieşte, Yarden, adică Iordanul, înseamnă „care coboară".** Iordanul are trei izvoare şi coboară, după ce iese din Marea Tiberiadei, pe care o străbate pe o lungime de 20 km, până la 465 m sub nivelul mării, pierzându-se în Marea Moartă.

Botezul Domnului a avut loc în Betania, după cum spune Luca, „dincolo de Iordan" (Ioan 1,28), ce nu trebuie confundată cu Betania din apropierea Ierusalimului, sau la „Enom", mai aproape de Salim" (Ioan 3, 23)Astăzi, parte evreiască a Iordanului, în dreptul locului unde s-a săvârşit Sfântul Botez, se numeşte Yardenit şi este situată nu departe de ieşirea Iordanului din lacul Ghenizaret, numit şi Marea Tiberiadei, cam pe unde se afla kibutul (colonie agrară) Degania Alef.

© www.romcatil.cnet.ro

© www.romcatil.cnet.ro

© www.romcatil.cnet.ro

© www.romcatil.cnet.ro

Imagine de la Tel Dan, unul din locurile de unde izvorăşte râul Iordan.

Capătul Lacului Genezaret, de unde Iordanul continuă să curgă pentru a ajunge în Marea Moartă.

Râul Iordan, la Ieşirea din Lacul Genezaret (la Yardenit).

Este uimitor spectacolul oferit de lumea subacvatică din Iordan.

Râul Iordan la ieşirea din Lacul Genezaret (la Yardenit).

Deşi suntem în plin pustiu, unde trece Iordanul totul e verde.

În această zonă Iordanul trasează şi graniţa dintre Israel şi Cisiordania.

Arhim. Mihail Stanciu – Mărturiile Icoanei: Botezul Domnului

În Iordan botezându-te Tu Doamne,
Închinarea Treimii S-a arătat,
că glasul Părintelui a mărturisit Ţie,
Fiu iubit pe Tine numindu-Te,
şi Duhul în chip de porumbel a adeverit
întărirea Cuvântului,
Cel ce Te-ai arătat, Hristoase, Dumnezeule,
şi lumea ai luminat, mărire Ţie!

***

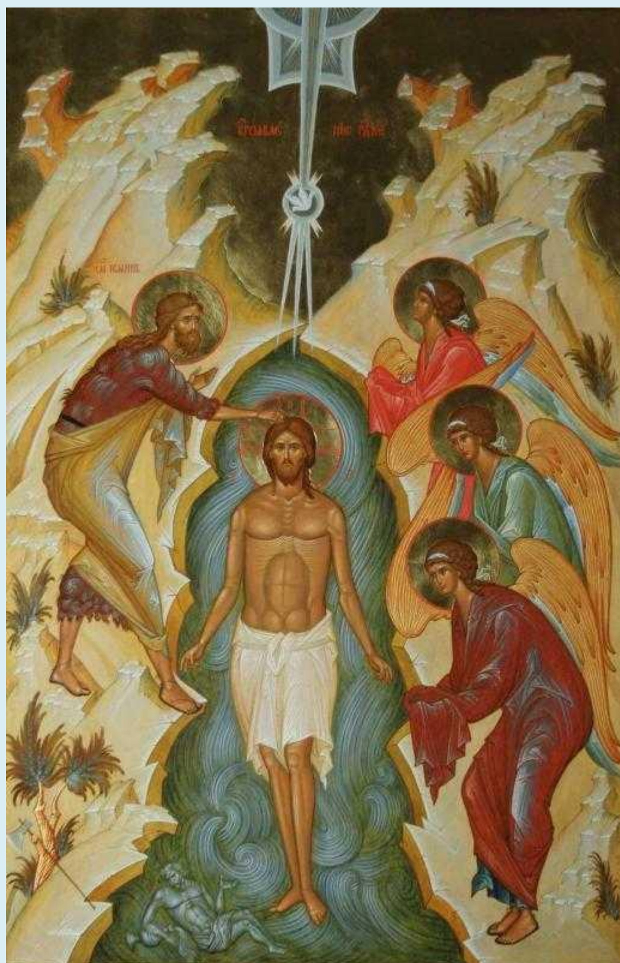
Arătatu-Te-ai astăzi lumii
şi lumina Ta, Doamne, S-a însemnat peste noi,
Care cu cunoştinţă Te lăudăm.
Venit-ai şi Te-ai arătat,
Lumina cea neapropiată.

(Troparul şi Condacul Botezului Domnului)

***

Câţi în Hristos v-aţi botezat,
în Hristos v-aţi şi îmbrăcat. Aliluia.

(Trisaghionul Praznical)

Botezul Domnului – Icoană rusească, sec. XXI, colecţie particular

Introducere

Domnul Iisus Hristos Şi-a asumat firea umană în deplinătatea ei, dar şi cu toate neajunsurile ei, pentru a o curăţi şi a o pune iarăşi în legătură directă cu Izvorul vieţii şi al iubirii veşnice. Pentru a fi om adevărat, firea umană a lui Hristos cunoaşte creşterea firească şi treptată („***Şi Iisus sporea cu înţelepciunea şi cu vârsta şi cu harul la Dumnezeu şi la oameni.***” Luca 2, 52). Vieţuind smerit şi ascultător în Nazaret până la treizeci de ani (vârsta maturităţii, la evrei), Mântuitorul Hristos îşi începe misiunea Sa pământească, lucrarea de mântuire a omenirii robită păcatului, nu printr-un act extraordinar, miraculos, ci prin supunerea faţă de legile condiţiei umane, prin chenoza Sa. ***Astfel, vine la Ioan ca***

să fie botezat cu botezul pocăinţei, El care era fără de păcat şi Însuşi Dumnezeu-izvorul a toată curăţia şi sfinţenia. S-a smerit însă, ca prin ascultarea Sa deplină faţă de Dumnezeu-Tatăl, să plinească „toată dreptatea" Legii vechi, desăvârşindu-o prin Noul Său Legământ. Căci „***Legea şi proorocii au fost până la Ioan; de atunci împărăţia lui Dumnezeu se binevesteşte şi fiecare se sileşte spre ea.***" (Luca 16, 16). Astfel, evenimentul Botezului Domnului marchează punctul culminant al maturităţii lui Hristos, deplinătatea umanităţii Sale.

Înaintemergător, botezător dar şi ucenic, Sfântul Ioan împlineşte cu supunere botezul asupra lui Hristos. Totodată, prin atingerea Fiului lui Dumnezeu, prin vederea Duhului Sfânt în chip de porumbel şi prin auzirea glasului lin al Tatălui, el devine martor nemincinos, descoperind lumii dumnezeirea lui Hristos, precum au vestit oarecând magii şi păstorii, la Naşterea Sa, ori dreptul Simeon şi proorociţa Ana, la Întâmpinarea Sa în templul din Ierusalim, şi alţi oameni, care, asemenea lor, L-au recunoscut călăuziţi şi insuflaţi fiind de Duhul Sfânt. Această arătare a Sfintei Treimi (epifanie, în limba greacă) mărturiseşte, totodată, realitatea metaistorică a lui Dumnezeu:Tatăl iubitor naşte din veci pe Fiul Său şi purcede pe Duhul cel Sfânt care Se odihneşte în Fiul.

Fiul cel veşnic şi iubit al lui Dumnezeu, intrând în apele Iordanului, vine în interiorul zidirii Sale, supusă şi ea stricăciunii prin căderea omului, pentru a o exorciza de toate puterile demonilor şi pentru a o sfinţi. Întreaga creaţie tresaltă, cutremurându-se de taina de a-L avea în mijlocul ei pe Cel Necuprins, dar bucurându-se de prezenţa şi binecuvântarea Sa.

Sfinţirea lumii începe, aşadar, prin sfinţirea apei pe care o săvârşeşte Hristos la Botezul Său şi prin Botezul „***cu Duh Sfânt şi cu foc***" (Matei 3, 11), ***pregătindu-ne nouă, tuturor celor ce credem şi ne unim cu El în Biserica Sa, intrarea în Împărăţia lui Dumnezeu.***

Botezul Domnului

Epifania – Dumnezeiasca arătare

Sunt mărturii că ***până în veacul al IV-lea, Naşterea şi Botezul Domnului erau sărbătorite în aceeaşi zi – 6 ianuarie.*** Menţionată în Constituţiile Apostolice (5, 13), sărbătoarea Botezului Domnului – Epifania era iniţial prăznuită de creştinii din ţara sfântă. Este amintită de Sfinţii Ipolit al Romei şi Clement al Alexandriei în secolele II-III. Sfinţii Grigorie Teologul, Ioan Gură de Aur, Ambrozie de Milan au

predicat cu ocazia sărbătorii Epifaniei, adeverindu-se astfel generalizarea ei în întreaga Biserică Ortodoxă.

Reprezentarea iconografică a Botezului Domnului

Temeiuri scripturistice:

- „***În acest timp a venit Iisus din Galileea, la Iordan, către Ioan, ca să Se boteze de către el. Ioan însă Îl oprea, zicând: „Eu am trebuinţă să fiu botezat de Tine, şi Tu vii la mine?" Şi răspunzând, Iisus a zis către el: „Lasă acum, că aşa se cuvine nouă să împlinim toată dreptatea.". Atunci L-a lăsat. Iar botezându-se Iisus, când ieşea din apă, îndată cerurile s-au deschis şi Duhul lui Dumnezeu S-a văzut pogorându-Se ca un porumbel şi venind peste El. Şi iată glas din ceruri zicând: „Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit***."." (Matei 3, 13-17)
- „***Şi în zilele acelea, Iisus a venit din Nazaretul Galileii şi S-a botezat în Iordan, de către Ioan. Şi îndată, ieşind din apă a văzut cerurile deschise şi Duhul ca un porumbel coborându-Se peste El. Şi glas s-a făcut din ceruri: „Tu eşti Fiul Meu cel iubit, întru tine am binevoit.***"." (Marcu 1, 9-11)
- „***Şi după ce s-a botezat tot poporul, botezându-Se şi Iisus şi rugându-Se, s-a deschis cerul, Şi S-a coborât Duhul Sfânt peste El, în chip trupesc, ca un porumbel, şi s-a făcut glas din cer: „Tu eşti Fiul Meu cel iubit, întru Tine am binevoit.***"." (Luca 3, 21-22)
- „***A doua zi a văzut Ioan pe Iisus venind către el şi a zis:"Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii. Acesta este despre Care eu am zis: După mine vine un bărbat, Care a fost înainte de mine, fiindcă mai înainte de mine era, şi eu nu-L ştiam; dar ca să fie arătat lui Israel, de aceea am venit eu, botezând cu apă.". Şi a mărturisit Ioan zicând: „Am văzut Duhul coborându-Se, din cer ca un porumbel şi a rămas peste El. Şi eu nu-L cunoşteam pe El, dar Cel ce m-a trimis să botez cu apă, Acela mi-a zis: Peste Care vei vedea Duhul coborându-Se şi rămânând peste El, Acela este Cel ce botează cu Duh Sfânt. Şi eu am văzut şi am mărturisit că Acesta este Fiul lui Dumnezeu."."(***Ioan, 29-34)

Compoziţia icoanei

Icoana Botezului Domnului, ca şi slujbele praznicului şi cea consacrată sfinţirii mari a apei, nu urmăreşte atât fixarea unui moment istoric, cât postulează o lectură duhovnicească, scoţând în relief trei aspecte esenţiale ale spiritualităţii creştine:
- *Divino-umanitatea lui Hristos*
- *Teofania sau arătarea Sfintei Treimi*

- *Creaţia restaurată.*

	Stânga	Centru	Dreapta
Partea superioară	- versant	- bolta cerească - raza - porumbelul	- versant
Partea centrală	Sfântul Ioan Botezătorul	Mântuitorul Hristos în mijlocul râului Iordan	Îngerii slujitori
Partea inferioară	- pomul cu toporişca - mal	- făpturile marine	- mal

Persoane, sensuri şi simboluri ziditoare
în icoana Botezului Domnului

Bolta cerească, Raza, Porumbelul

În partea superioară a compoziţiei apare o emisferă formată în general din trei zone de culoare gri-albăstrui în degradé. Aceasta este reprezentarea iconografică a bolţii cereşti, echivalentă, la nivel simbolic, cu cerurile deschise. Această emisferă semnifică totodată prezenţa lui Dumnezeu, a Sfintei Treimi, prezenţă evidenţiată uneori şi printr-o mână care binecuvântează. În ceea ce priveşte icoana Botezul Domnului, această mână reprezintă iconografic glasul Tatălui care s-a auzit spunând: „***Acesta este Fiul Meu Cel iubit întru Care am binevoit.***”Din cadrul acestei emisfere porneşte o rază de lumină îndreptată spre Hristos.

Aproape de extremitatea razei, deasupra creştetului Mântuitorului, este reprezentat într-un contur sferic un porumbel alb – chip al Duhului Sfânt care se arată în momentul Botezului Domnului ***„sub pogorământul unei înfăţişări trecătoare ”. (Sfântul Ioan Gură de Aur)***

Arătarea Duhului Sfânt la Botezul Domnului în chip de porumbel este explicată de Sfinţii Părinţi prin analogie cu potopul:
„Aşa cum atunci lumea a fost curăţită de păcat prin apele potopului, iar porumbelul a adus o ramură de măslin în Arca lui Noe, vestind sfârşitul potopului, şi pacea a revenit pe pământ, tot aşa, Sfântul Duh coboară în chip de porumbel ca să vestească iertarea păcatelor şi milostivirea lui Dumnezeu asupra lumii. Atunci o ramură de măslin, acum, milostivirea Dumnezeului nostru.” (Sfântul Ioan Damaschin)

În ceea ce priveşte reprezentarea Sfântului Duh ca porumbel în alte icoane decât cea a Botezului, cum ar fi icoana Pogorârii Duhului Sfânt asupra Apostolilor şi, în special, icoana Bunei Vestiri, care a dobândit popularitate în sec. al XVII-lea, Marele Sinod de la Moscova (1666 -1667) dă următoarea explicaţie:
„Sfântul Duh a apărut în chip de porumbel doar la Sfântul Botez al Domnului în Iordan, şi de aceea numai în acest context trebuie înfăţişat Sfântul Duh ca porumbel. Pentru că pe Muntele Tabor a apărut ca nor, şi alteori altfel.”(Documentele sinoadelor de la Moscova 1666 – 1667)

Mântuitorul Hristos este reprezentat stând în picioare, în mijlocul râului Iordan, ca într-un mormânt curgător care Îi cuprinde trupul din toate părţile, înţelegând prin aceasta că nu doar o parte, ci tot trupul Lui s-a scufundat ca semn al îngropării Lui, pentru că ***Botezul semnifică moartea Domnului***. (conform Coloseni 2, 12)

Însă afundarea nu poate fi despărţită de ieşire care simbolizează Învierea Sa din morţi. ***„Cufundarea şi ieşirea sunt chipul Coborârii la iad şi al Învierii.” (Sfântul Ioan Gură de Aur)***

Chipul Domnului are o expresie blândă şi smerită, arătând, în acelaşi timp sobrietate şi concentrare.

Mântuitorul Hristos este reprezentat fie cu totul dezbrăcat, fie doar cu o pânză albă în dreptul şoldurilor. Icoanele vechi îl înfăţişează pe Hristos gol, conform textelor liturgice, subliniind prin aceasta chenoza dumnezeirii Sale: „***Se dezbracă Cel care a îmbrăcat cerul cu nori.***” (Canonul praznicului, cântarea a 8-a, Utrenia din ajunul praznicului Botezului).

Se arată în acelaşi timp şi scopul acestei chenoze pentru că, dezbrăcându-şi trupul, îmbracă astfel goliciunea lui Adam, şi împreună cu ea pe cea a întregii omeniri, în veşmântul slavei şi al nestricăciunii.

Cu toate că iconografia iniţială îl înfăţişează pe Hristos gol, astăzi este mai potrivit să fie înfăţişat cu o învelitoare în jurul coapselor (variantă adoptată dealtfel şi în icoana răstignirii Domnului) pentru a sublinia curăţia Celui Care este „singur fără de păcat".

Mântuitorul Hristos este înfăţişat făcând un pas înainte către Sfântul Ioan Botezătorul şi plecându-Şi capul sub mâna acestuia. ***Se arată prin acest gest suprema iniţiativă a Domnului Care vine de bunăvoie şi cu smerenie, pentru a împlini o rânduială de care El nu avea nevoie, fiind întru totul fără de păcat, dar arătând prin aceasta că a venit nu pentru a fi slujit, ci pentru a sluji. El binecuvântează apele Iordanului, fie cu ambele mâini, fie doar cu mâna dreaptă, sfinţindu-le în acelaşi timp prin cufundarea Lui.***

Iordanul (din limba ebraică Jarden – care coboară)

Între cei doi versanţi înalţi, semn al prezenţei Duhului Sfânt, curge râul Iordan cu revărsare mare.

În unele icoane, apa în care a intrat Hristos Îi acoperă tot trupul până la umeri, în altele, apa curgătoare a râului apare de o parte şi de alta a înălţimii trupului Său şi sub picioare, fără a-L acoperi. Acest din urmă mod de reprezentare pare să fie utilizat pentru a nu strica linia clară a trupului, claritatea fiind unul din principiile folosite de iconarii bizantini.

Însă, primul mod, mai vechi de reprezentare a apei, în faţă şi pe ambele laturi ale trupului, este mai potrivit pentru că are în vedere o claritate superioară a formei trupului. Arată că Botezul s-a făcut prin scufundare totală în apele Iordanului după cum spun şi Evangheliile. (Matei 3, 16; Marcu 1, 10)

Râul Iordan este reprezentat aici sub forma unei peşteri întunecoase (imagine iconografică a iadului), sau a unui mormânt lichid, curgător, care cuprinde trupul Domnului (chip al înmormântării reprodus în Taina Botezului prin cufundarea totală).

Regăsim aici motivul peşterii care apare în icoana Naşterii Domnului, ca loc ce adăposteşte ieslea în care se află Pruncul Hristos, în icoana Răstignirii, sub Crucea în care se află în chip simbolic ţeasta primului Adam, apoi în icoana Cincizecimii, sub forma unei închisori întunecate din care se zăreşte silueta unui bătrân împărat, şi nu în ultimul rând, în icoana Pogorârii la iad, unde peştera întunecată reprezintă în mod propriu-zis, iadul.

Astfel, prin acest element de legătură – peştera, se crează contrastul permanent între întunericul în care se afla omenirea până la venirea Mântuitorului şi lumina dumnezeiască ce pătrunde în lume odată cu Întruparea Sa.

Tema apei ocupă un loc privilegiat în Sfintele Evanghelii. Odinioară imagine a morţii (potopul), ea este acum „***izvor de apă vie***” (Apocalipsă 21, 6; Ioan 4, 14).

Odată cu intrarea lui Hristos în râul Iordan, firea umană împreună cu întreaga creaţie îşi schimbă starea căzută şi se sfinţesc prin harul Duhului Sfânt.

Făpturile marine

În partea inferioară a icoanei, la picioarele Mântuitorului, sunt înfăţişate adesea, în dimensiuni discrete, siluetele a două personaje – un bărbat şi o femeie. Amândoi stau cu spatele la Hristos, iar chipurile lor au o expresie de mare uimire. Cele două siluete ilustrează texte ale vechiului testament care sunt prefigurări ale

Botezului: „***Marea a văzut şi a fugit: Iordanul s-a întors înapoi.***” (Psalmul 113, 3).

Figura bărbătească - un personaj întins în albia râului, ţinând în mâini un vas din care se varsă apă – este reprezentarea alegorică a râului Iordan. Personajul este întors cu faţa de la Hristos, cuprins fiind de o mare uimire, spaimă chiar, motivul desprins din textele liturgice fiind acela de „a-L fi văzut fără veşmânt pe cel Nevăzut”.

Troparul explică această prezenţă:
„***Întorsu-s-a oarecând râul Iordanului prin cojocul lui Elisei, înâlţându-se Ilie. Şi s-au despărţit apele într-o parte şi într-alta şi i s-au făcut lui calea uscată ceea ce era udă, spre chipul Botezului cu adevărat. Prin carele noi curgerea vieţii cea trecătoare o trecem.***” (Troparul duminicii dinaintea praznicului)

Figura feminină – o femeie pe jumătate goală, purtând coroană pe cap şi sceptru în mână, luându-o la fugă călare pe unul sau doi peşti – este o alegorie a mării şi face trimitere la una din prefigurările Botezului – trecerea poporului iudeu prin Marea Roşie.

În unele reprezentări Hristos este înfăţişat stând în picioare pe două dale de piatră formând o cruce (asemănătoare cu porţile iadului din icoana Pogorârii la iad) sub care se află şerpi cu capetele ridicate, alteori, apare chiar un balaur sub picioarele Lui. Icoana ilustrează în acest fel, biruinţa lui Hristos asupra puterilor întunericului (a diavolului şi a îngerilor lui) simbolizate prin aceşti monştri marini – balauri, şerpi -, puşi pe fugă sau zdrobiţi, detaliu inspirat din Psalmul 13, 14: „***Tu ai zdrobit capetele balaurilor din apă.***”.

„***Plecatu-Ţi-ai creştetul Înaintemergătorului, sfărâmat-ai capetele balaurilor, venit-ai la repejuni, luminat-ai toate, spre a Te slăvi pe Tine, Mântuitorule, Luminătorul sufletelor noastre.***” (Stihiră la Doamne strigat-am … şi acum, Vecernia Mare, glas 2)

„***Pe Adam cel stricat iarăşi îl zideşte în repejunile Iordanului şi capetele balaurilor celor ascunşi le sfarmă Împăratul veacurilor.***” (Utrenia praznicului, cântarea 1, glas 2)

Uneori, în jurul lui Hristos înoată peşti mici şi chiar copii, însă este de evitat introducerea în scenă a amănuntelor irelevante.

Toate aceste elemente acvatice trebuie reprezentate cu discreţie, în proporţii echilibrate, astfel încât să rămână în plan secund, pentru a nu produce o distragere inutilă a atenţiei de la componentele principale ale icoanei care conduc la adevărata înţelegere a însemnătăţii praznicului.

Sfântul Ioan Botezătorul este înfăţişat în icoană purtând tunică şi himation sau o haină de păr care îi acoperă trupul, stând în picioare, pe malul râului, la dreapta lui Hristos şi păşind ferm spre Acesta. El se află în acelaşi timp aplecat în semn de supunere şi sfială faţă de Cel căruia nu este vrednic să-I dezlege curelele încălţămintei.

Această ezitare a Botezătorului în momentul întâlnirii cu Hristos, este sugestiv redată în slujba Praznicului:
„***La repejunile Iordanului venind astăzi Domnul a strigat către Ioan: nu te teme a mă boteza, că am venit să mântuiesc pe Adam cel întâi zidit.***” (Utrenia, condacul Înainteprăznuirii, glas 4)

Ioan îl identifică pe Hristos de îndată ce Îl vede:„***Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatele lumii.***” (Ioan 1, 29)

Cu mâna dreaptă deasupra capului Mântuitorului, face gestul sacramental specific ritualului Botezului, exprimând în acelaşi timp şi cutremurul ce l-a cuprins:
„***Nu îndrăznesc să ating preacuratul Tău cap, sfinţeşte-mă Tu, Doamne, cu arătarea Ta dumnezeiască.***” (Stihiră la Litie)

În mâna stângă ţine uneori un sul, simbolul propovăduirii sale, sau face un gest de rugăciune. Privirea sa se îndreaptă în acelaşi timp spre înălţime, dovadă a faptului că el însuşi L-a atins pe Hristos, a văzut pe Duhul Sfânt pogorându-se asupra Lui în chip de porumbel (Ioan 1, 29-34), a auzit glasul Părintelui Ceresc „***Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit***” (Matei 3, 17), şi a mărturisit apoi despre acestea lumii.

Securea

În partea inferioară a icoanei, la picioarele Sfântului Ioan Botezătorul este reprezentat un arbust la baza căruia stă o secure, rezumat cutremurător al învăţăturii date de acesta fiecărui nou botezat:
„***Iată securea stă la rădăcina pomilor şi tot pomul care nu face roadă bună se taie şi se aruncă în foc. Eu unul vă botez cu apă spre pocăinţă, dar Cel ce vine după mine, vă va boteza cu Duh Sfânt şi cu foc.***” (Matei 3, 10-11)

Îngerii

În faţa Sfântului Ioan Botezătorul, de cealaltă parte a râului, se află doi, trei sau chiar mai mulţi îngeri, aplecaţi, cu aripile lăsate într-o atitudine de slăvire, de rugăciune şi de slujire.

Ideea includerii îngerilor în icoana Botezului apare cel puţin din sec. al VI-lea, cu toate că prezenţa lor nu este indicată nici în Evanghelii şi nici în troparul care rezumă principalele momente ale evenimentului. Textele slujbelor, pomenindu-le prezenţa, vorbesc despre starea lor („***Cetele îngereşti s-au umplut de mirare, de frică şi de bucurie.***" – Tropar, glas 7, Ceasul al 9-lea), însă nu precizează rolul pe care aceştia l-au avut, astfel încât acest rol este adesea diferit înţeles şi reprezentat.

Îngerii sunt înfăţişaţi, fie având mâinile acoperite de propriile mantii, în semn de evlavie şi supunere în faţa Celui ce se botează, fie purtând ştergare. Obiceiul acoperirii mâinilor este de origine răsăriteană şi a fost adoptat la curtea din Bizanţ, unde obiectele înmânate împăratului sau primite de la acesta erau ţinute cu mâinile acoperite ca semn al unui deosebit respect. Acoperirea mâinilor în iconografie exprimă evlavia şi supunerea faţă de o persoană sfântă.

În unele icoane, ei au rol de slujitori şi ţin în mâini ştergare, gata să înveşmânteze Trupul Domnului când iese din apă, indicându-se prin aceasta, încă o dată, faptul că botezul s-a făcut prin scufundare, ceea ce necesită ştergerea trupului celui botezat la ieşirea din apă.

Deşi rolul de slujitori ai Domnului nu este clar definit în ceea ce priveşte momentul Botezului, acest rol se dezvăluie într-un fragment următor relatării Botezului, în care aflăm că „***Iisus a fost dus de Duhul în pustie ca să fie ispitit de diavol***”, iar atunci când diavolul L-a lăsat, „***iată îngerii, venind la El Îi slujeau***”. (Matei 4, 1; 4, 11)

În orice caz, prezenţa îngerilor în icoana Botezului, cât şi în alte icoane precum Naşterea Domnului, Bunavestire, Învierea sau Înălţarea, atestă faptul că cetele îngereşti au fost martore nevăzute ale petrecerii în trup a Domnului încercând şi ele să pătrundă treptat înţelesurile tainei celei din veac ascunse a Lui Dumnezeu.

Inovaţii apusene ale reprezentării Botezului Domnului

- Scena este populată de numeroase personaje, îngeri şi oameni, care nu mai stau în registre separate ca in iconografia răsăriteană, exprimând cele două trepte existenţiale – lumea angelică şi umanitatea (reprezentată doar prin persoana Sfântului Ioan Botezătorul) -, ci se află deopotrivă într-o convieţuire paşnică, prilejuită de evenimentul Botezului.
- În unele compoziţii, personajele sunt antrenate în diverse activităţi colaterale, străine de evenimentul central, unele chiar independente de el, fapt care face ca importanţa Botezului Domnului să fie mult diminuată, ba chiar anulată prin banalizare.
- În acelaşi timp, toate personajele par a fi martore ale Teofaniei, în timp ce Sfânta Scriptură vorbeşte doar de Sfântul Ioan Botezătorul ca fiind cel ce s-a facut vrednic de această descoperire, el dând mărturie apoi şi celorlalţi.

- Teofania în sine, este interpretată într-o manieră extrem de naturalistă prin atmosfera teatrală a cerurilor deschise, din mijlocul cărora putem zări alături de mulţimile de îngeri – prunci figura unui bătrân ce se vrea a fi expresia văzută a celui cu neputinţă de reprezentat – Dumnezeu – Tatăl .
- Raza şi porumbelul au, şi ele, o consistenţa materială având ca scop impresionarea simţurilor şi rămânând prin aceasta doar la nivelul unei experienţe sensibile, straină totuşi de Revelaţia Dumnezeiască.
- Hristos este reprezentat stând cu capul plecat, într-o atitudine de umilinţă mult prea umană, străină de smerenia dumnezeiască a Celui care S-a făcut om „***chip de rob luând***”, dar a rămas în acelaşi timp Dumnezeu, Stăpânul cerului şi al pământului.
- El nu mai binecuvântează apele, ci stă cu mâinile adunate spre piept, închis în sine, într-o rugăciune care nu mai cuprinde întreaga lume ci doar propria persoană. În unele cazuri, însuşi gestul rugăcinii se transformă într-o contemplare ruptă de comuniunea cu Dumnezeu, privirea nemaifiind îndreptată către cer ci către pământ, devenind expresie, fie a adorării de sine, fie a deznădejdii. Din acest motiv, în icoana ortodoxă, Hristos – Dumnezeu şi Sfinţii Săi nu vor avea niciodată privirile plecate, nici chiar în clipele pătimirilor sau ale martiriului.
- Râul Iordan are mai degrabă înfăţişarea unui pârâiaş ce îl acoperă pe Iisus doar până la glezne, cel mult până la genunchi.
- Ioan Botezătorul este reprezentat pe jumătate dezbrăcat, având o statură atletică (la fel ca toate personajele ce populează compoziţia), trupul său nemaiavând nimic din expresia unei vieţuiri ascetice.
- El îl stropeşte pe Hristos cu apă dintr-o scoică sau dintr-un vas, ceea ce contravine adevărului istoric potrivit căruia botezul s-a făcut prin scufundare totală, nu doar prin stropire. Odată cu deformarea adevărului istoric, se diluează şi mesajul simbolic al botezului, acesta fiind o prefigurare a morţii, a Îngropării de trei zile şi a Învierii Domnului.
- Întreaga compoziţie se desfăşoară într-un registru orizontal, accentul căzând pe elementul terestru, semn al unei abordări (înţelegeri) de factură sensibilă, supusă simţurilor şi, prin aceasta, marcată de subiectivism şi coruptibilitate, spre deosebire de reprezentarea ortodoxă în care domină axa verticală, expresie a înălţării spirituale şi a cunoaşterii inteligibile, care dă mărturie, totodată, de măreţia şi importanţa universală a Botezului Domnului.

****

Prin Botezul Său, Domnul Hristos a surpat puterea diavolului care l-a otrăvit pe om sugerându-i să nu-L asculte pe Dumnezeu. Dacă prin păcatul neascultării şi fuga protopărinţilor de Dumnezeu a intrat în lume blestemul îndepărtării întregii

firi de Dumnezeu, adică suferinţa şi moartea, prin ascultarea lui Hristos, „***Care S-a deşertat pe Sine, chip de rob luând, făcându-Se asemenea oamenilor, şi la înfăţişare aflându-Se ca un om, [şi] S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte, şi încă moarte pe cruce***” (Filipeni 2, 7-8), a venit în lume binecuvântarea şi viaţa veşnică. ***Hristos a venit la botezul pocăinţei, săvârşit de Sfântul Ioan, în numele nostru, spre a ne împăca pe noi şi cu Dumnezeu, dar şi cu întreaga fire, pe care noi o separasem de Izvorul vieţii şi o ridicasem împotriva noastră prin păcat.***

După învăţătura Bisericii Ortodoxe, aşadar, Botezul Domnului nu este numai o teofanie, o arătare desăvârşită a lui Dumnezeu – Sfânta Treime şi o descoperire desăvârşită în faţa întregii creaţii a Mântuitorului Iisus Hristos ca Dumnezeu adevărat şi om adevărat, ci este şi o epifanie a firii întregi, a omului şi a lumii înconjurătoare, într-o nouă stare de existenţă. ***Botezul Domnului inaugurează o viaţă nouă, luminoasă şi plină de sens pentru cosmosul întreg, unde are să vieţuiască de acum înainte omul înnoit şi îndumnezeit de Hristos.***

Dacă la început „***Duhul lui Dumnezeu Se purta pe deasupra apelor***” (Facerea 1, 2) activând energiile Lui necreate în convergenţă cu energiile create continuu şi progresiv, la Botezul Domnului Duhul Sfânt Se uneşte iarăşi cu apa şi cu toată creaţia, pregătind sânul Bisericii în care se vor naşte din nou, „***din apă şi din Duh***” (Ioan 3, 5), toţi oamenii care cred în Hristos. Apa sfinţită de Duhul Sfânt este în chip tainic materia veacului viitor, purtând în ea pe Hristos şi pe Duhul cu puterile Lui dătătoare de viaţă şi îndumnezeitoare. Prin Taina Sfântului Botez, şi noi, creştinii ortodocşi, murim tainic cu Hristos faţă de păcat, dar şi înviem împreună cu El întru Împărăţia Sa veşnică şi binecuvântată. Cu alte cuvinte, prin Botezul nostru, Dumnezeu ne iartă păcatele, ne înfiază în Biserica Sa şi ne dă puterea de a ne asemăna tot mai mult cu Fiul Său cel iubit pe măsura însuşirii de către noi prin iubire a Jertfei şi a Învierii Lui.

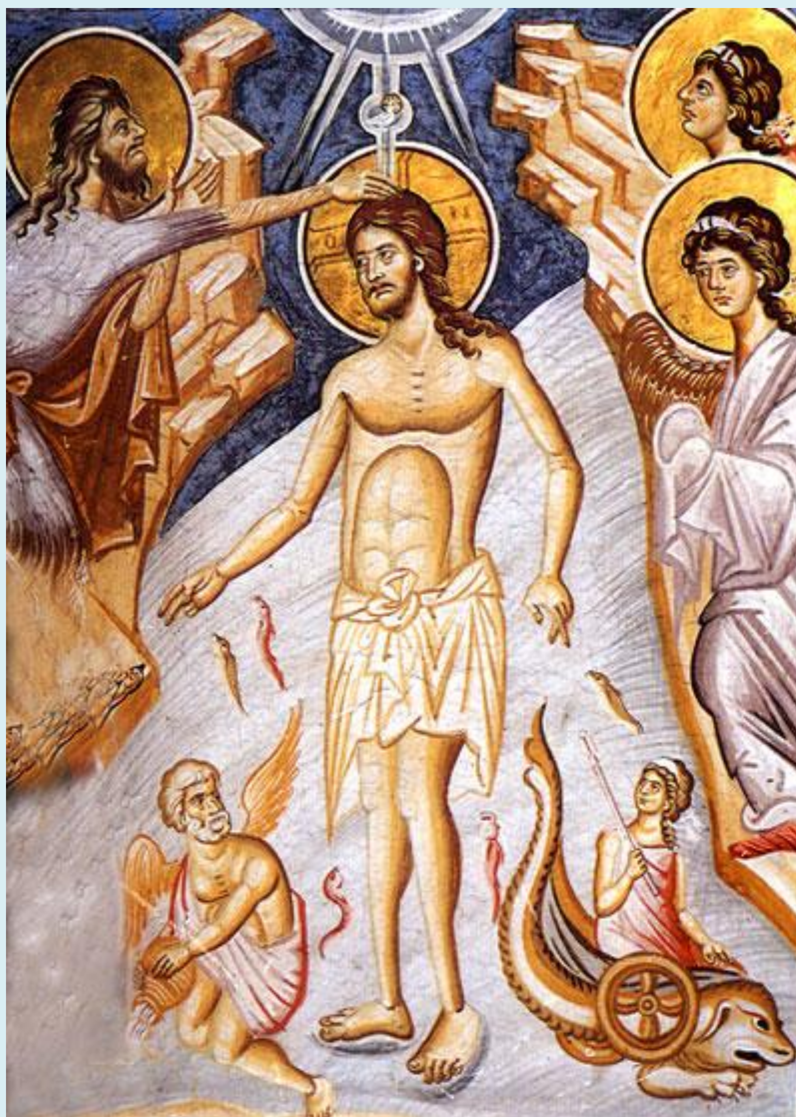
Bibliografie selectivă

Preot Prof. Dr. Acad. Dumitru Stăniloae, O teologie a icoanei, Editura Anastasia, Bucureşti, 2005
Constantine Cavarnos, Ghid de iconografie bizantină, Editura Sophia, 2004
Dionisie din Furna, Erminia picturii bizantine, Editura Sophia, 2000
Paul Evdokimov, Arta icoanei. O teologie a frumuseţii, Editura Meridiane, Bucureşti, 1993
Michel Quenot, Învierea şi Icoana, Editura Christiana, Bucureşti, 1999
Michel Quenot, Sfidările icoanei, Editura Sophia, 2004
Michel Quenot, Nevoia de icoană, Editura Sophia, Bucureşti, 2006

Michel Quenot, De la icoană la ospăţul nupţial, Editura Sophia, 2007
Egon Sendler, Icoana, chipul nevăzutului, Editura Sophia, Bucureşti, 2005
Leonid Uspensky, Vladimir Lossky, Călăuziri în lumea icoanei, Editura Sophia, 2003

Constantinos Cavarnos - Icoana Botezului Domnului

Botezul lui Hristos, care se prăznuieşte pe 6 ianuarie, sub numele de Teofanie ("Epifanie"), este descris de icortografia tradiţională astfel: În stânga şi în dreapta, dealuri reprezentate schematic prin stânci înalte, sub formă de trepte. Între ele curge râul Iordan cu revărsare mare. În mijlocul Iordanului stă **Hristos**, fie cu totul dezbrăcat, fie doar cu o pânză albă în dreptul şoldurilor. Binecuvântează apele cu mâna dreaptă sau cu amândouă mâinile. Chipul Său are o expresie de sobrietate şi de concentrare.

În unele icoane, apa în care a intrat îi acoperă tot trupul, până la umeri, ca în mozaicurile din Hosios Lukas, Daphni şi Nea Moni. În alte icoane - murale sau pe lemn - apa curgătoare a râului apare de o parte şi de alta a înălţimii trupului Său şi sub picioare, fără a-L acoperi. Acest din urmă mod de reprezentare pare să fie utilizat pentru a nu strica linia clară a trupului, claritatea fiind unul dintre principiile folosite de iconarii bizantini. Însă primul mod, mai vechi, de reprezentare a apei, în faţă şi pe ambele laturi ale trupului, este mai potrivit, pentru că are în vedere o claritate superioară a formei trupului. Arată că Botezul lui Hristos s-a făcut prin scufundare totală în apele Iordanului, după cum ne spun Evangheliile Sfinţilor Matei (3,16) şi Marcu (1,10).

Sfântul Ioan Botezătorul şi Înaintemergătorul Domnului stă drept pe malul Iordanului - aproape întotdeauna în partea dreaptă a lui Hristos, cu un picior aşezat ferm în urma celuilalt. Nu este pe jumătate dezbrăcat, ca în pictura Botezului lui El Greco, ci poartă tunică şi himation, care îi acoperă tot trupul, cu excepţia antebraţelor şi a tălpilor. Cu o expresie de cutremurare, întinde mâna dreaptă şi atinge capul lui Hristos. Nu este înfăţişat, ca în picturile religioase apusene, stropind cu apă capul Domnului, pentru că Botezul Său nu s-a făcut prin stropire, ci prin scufundare. Cu mâna stângă, Sfântul Ioan face un gest spre înălţime.

În faţa Botezătorului, de cealaltă parte a râului, stau doi sau trei **îngeri**, în gest de rugăciune, plecaţi, cu aripile lăsate. Fiecare ţine, cu amândouă mâinile, câte un ştergar.

În unele icoane ale Botezului se pot observa lângă picioarele lui Hristos - la dimensiuni foarte mici, pentru a nu ieşi în evidenţă - **o femeie şi un bătrân**, fiecare călărind câte un peşte mare. Femeia simbolizează marea; bărbatul este simbolul râului. Femeia apare adesea cu o coroană pe cap şi cu un sceptru în mână, în timp ce bărbatul ţine în mâini un vas din care se revarsă apă. Amândoi stau cu spatele la Hristos, iar feţele lor au o expresie de mare uimire. Aceste două figuri apar aici potrivit versetului al treilea din Psalmul 113: "***Marea a văzut şi a fugit. Iordanul s-a întors înapoi***". Acest verset se rosteşte într-una din rugăciunile pe care preotul le citeşte în timpul slujbei Botezului Domnului, când se sărbătoreşte Teofania. Se mai rosteşte şi la strană, ca introducere la unele cântări din timpul slujbei.

În icoanele executate cu nepricepere, aceste două simboluri capătă uneori proporţii prea mari, fiind astfel scoase în evidenţă, lucru nepotrivit, care distrage atenţia. Trebuie remarcat că figura femeii, reprezentând marea, şi a bărbatului, reprezentând râul, au fost preluate din arta antică greacă. Aceste simboluri sunt utilizate, cu adaptarea de rigoare, în descrierea Botezului pentru a da expresie

plastică versetului din psalm, deoarece, în Biserica Ortodoxă, iconografia şi imnografia sunt arte complementare, exprimând aceeaşi esenţă interioară.

Uneori Hristos este înfăţişat stând în picioare pe două dale de piatră ce formează o cruce sub care se află şerpi cu capetele ridicate. Acest detaliu este inspirat din Psalmul 73, versetul 14, care spune: "***Tu ai zdrobit capetele balaurilor din apă***". Balaurii îl simbolizează pe diavol şi pe îngerii lui. Această idee se regăseşte în imnografia Bisericii, aşa cum se întâmplă cu toate elementele Botezului pe care le-am descris. În icoanele bine executate, şerpii nu au dimensiuni mari, nici culori aprinse - ei nu ies în evidenţă. Ar fi mai bine chiar să se renunţe la acest element, pentru că produce o distragere inutilă de la componentele esenţiale ale scenei. Marii maeştri care au lucrat mozaicurile din Hosios Lukas, Nea Moni şi Daphni nu l-au folosit.

Uneori, în jurul lui Hristos înoată peşti mici. În fresca Bisericii Peribleptos din Mystra, nu numai peşti, ci şi copii înoată pe lângă El. Acest element, iarăşi, nu este de dorit. Introducerea în scenă a elementelor irelevante, care distrag atenţia, contravin principiului simplităţii.

O componentă esenţială, extrem de importantă, este reprezentarea bolţii cereşti şi a razei de lumină care coboară deasupra capului lui Iisus. Bolta este reprezentată în mijlocul laturii de sus a compoziţiei, exact deasupra lui Hristos. În interiorul razei apare figura unui porumbel, manifestare simbolică a Duhului Sfânt. În mozaicul de la Hosios Lukas şi în cel de la Daphni, în partea de sus a razei de lumină, ieşind din bolta cerului, o mână binecuvântează. Acesta este un mod de a-L reprezenta pe Dumnezeu-Tatăl, al cărui glas de sus, conform relatării evanghelice, s-a auzit spunând: "***Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru Care am binevoit***".

Compoziţia care înfăţişează Botezul lui Hristos are o inscripţie simplă în centru, aproape de bolta cerească: "Botezul". În elementele ei principale, descrierea este extrasă din Evanghelia după Matei, capitolul 3, versetele 13-17. Aici citim: "***În acest timp a venit Iisus din Galileea, la Iordan, către Ioan, ca să se boteze de către el. Ioan însă îl oprea, zicând: "Eu am trebuinţă să fiu botezat de Tine, şi Tu vii la mine ?" Şi răspunzând, Iisus a zis către el: "Lasă acum, că aşa se cuvine nouă să împlinim toată dreptatea". Atunci L-a lăsat. Iar botezându-se Iisus, când ieşea din apă, îndată cerurile s-au deschis şi Duhul lui Dumnezeu s-a văzut pogorându-se ca un porumbel şi venind peste El. Şi iată glas din ceruri zicând: "Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit***"."

Descrierea Botezului din Evanghelia după Marcu este scurtă, în numai trei versete şi încă şi mai scurtă este cea din Evanghelia după Luca. Sfântul Marcu spune: "***Şi în zilele acelea, Iisus a venit din Nazaretul Galileii şi s-a botezat în Iordan, de către Ioan. Şi îndată, ieşind din apă, a văzut cerurile deschise şi Duhul ca un porumbel coborându-se peste El. Şi glas s-a făcut din ceruri: "Tu eşti Fiul Meu Cel iubit, întru care am binevoit***"" (Mc. 1,9-11).

În Evanghelia după Luca regăsim următoarele două versete: "***Şi după ce s-a botezat tot poporul, botezându-Se şi Iisus şi rugându-Se, s-a deschis cerul, şi S-a coborât Duhul Sfânt peste El, în chip trupesc, ca un porumbel, şi s-a făcut glas din cer: "Tu eşti Fiul Meu cel iubit, întru Tine am binevoit***"" (Lc. 3,21-22). Aceste două relatări concordă cu cea oferită de Evanghelia după Matei şi nu-i adăugă nimic. Fragmentul din Evanghelia după loan, cam tot atât de lung ca şi cel din Matei, este următorul:

"***A doua zi a văzut Ioan pe Iisus venind către el şi a zis: "Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii. Acesta este despre Care eu am zis: După mine vine un bărbat, Care a fost înainte de mine, fiindcă mai înainte de mine era, şi eu nu-L ştiam; dar ca să fie arătat lui Israel, de aceea am venit eu, botezând cu apă". Şi a mărturisit Ioan zicând: "Am văzut Duhul coborându-Se, din cer, ca un porumbel şi a rămas peste El. Şi eu nu-L cunoşteam pe El, dar Cel ce m-a trimis să botez cu apă, Acela mi-a zis: Peste Care vei vedea Duhul coborându-Se şi rămânând peste El, Acela este Cel ce botează cu Duh Sfânt. Şi eu am văzut şi am mărturisit că Acesta este Fiul lui Dumnezeu***"" (În. 1,29-34).

Acest fragment arată şi subliniază faptul că însuşi Sfântul Ioan Botezătorul a văzut pe Duhul Sfânt pogorându-Se asupra lui Hristos sub formă de porumbel - lucru nemenţionat în celelalte Evanghelii, o adăugare semnificativă la istoria Botezului. Este un detaliu care explică de ce, în unele descrieri ale Botezului, Sfântul Ioan este înfăţişat privind în sus, cu mâna stângă ridicată, arătând spre înălţime - ca în mozaicul Bisericii Nea Moni (mijlocul secolului al XIV-Iea) şi în icoana pictată de Teofan Cretanul de pe iconostasul bisericii mari (katholicon) a mănăstirii Stavronikita (1546) din Muntele Athos.

Imnografia Bisericii Ortodoxe are multe cântări frumoase care descriu sau se referă la Botezul lui Hristos. O descriere completă a acestuia apare în Troparul Sfintei Epifanii, care zice:

"***În Iordan botezându-Te Tu, Doamne, închinarea Treimii S-a arătat, că glasul Părintelui a mărturisit Ţie, Fiu iubit pe Tine numindu-Te, şi Duhul în chip de***

porumbel a adeverit întărirea Cuvântului; Cel ce Te-ai arătat, Hristoase, Dumnezeule, şi lumea ai luminat, mărire Ţie".

Sărbătoarea închinată Botezului lui Hristos se numeşte Teofanie pentru că la Botez S-a arătat Sfânta Treime: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt. Acest lucru este scos în evidenţă în Tropar. "Teofania" (din grecescul Theos, "Dumnezeu", şi phaino, "a releva, a descoperi") reprezintă manifestarea lui Dumnezeu perceptibilă prin simţuri. Trebuie observat că, deşi icoana Botezului indică apariţia sfinţilor îngeri la locul şi în vremea Botezului lui Hristos, nici Evangheliile, nici Troparul tocmai citat, care rezumă principalele momente ale evenimentului, nu pomenesc nimic despre apariţia îngerilor. Un motiv - cel mai important - pentru care iconarii au înfăţişat, încă din vechime, sfinţi îngeri cu ştergare în icoana Botezului pare să fie acela de a sublinia, cu mijloace simbolice, faptul că Botezul ortodox se face prin scufundare completă, lucru care necesită ştergerea de apă a trupului după scufundare.

Alte motive erau probabil realizarea simetriei compoziţiei - unul dintre principiile ce caracterizează iconografia bizantină - şi utilizarea principiului perspectivei psihologice. Stând în picioare pe unul din malurile Iordanului, îngerii realizează un echilibru cu Sfântul Ioan Botezătorul, care stă pe celălalt mal, în timp ce Hristos se află în centru. Prezenţa îngerilor este totodată în consonanţă cu funcţia ce li se atribuie într-un fragment următor relatării Botezului: slujirea lui Hristos. Aici ni se spune că, după Botez, "***Iisus a fost dus de Duhul în pustie, ca să fie ispitit de diavol***" şi că atunci când diavolul L-a lăsat, "***Iată îngerii, venind la El, îl slujeau***" (Mt. 4,1,11; cf. Mc. 1,12-13).

Ideea includerii îngerilor cu ştergare în icoana Botezului apare cel puţin după secolul al VI-lea. Ei sunt astfel întâlniţi pe capacul unui relicvar de lemn din secolul al VI-lea, de la Vatican, pe care sunt înfăţişate Naşterea, Botezul, Răstignirea, Învierea şi Înălţarea Domnului.

În bisericile din Hosios Lukas şi Daphni, Botezul este scos în evidenţă prin zugrăvirea sa pe una din trompele de colţ ale turlei naosului. În bisericile bizantine de mai târziu, unde s-au utilizat pandantivii în locul trompelor de colţ pentru susţinerea cupolei, şi pentru zugrăvirea celor patru Evanghelişti, Botezul este reprezentat într-una dintre absidele naosului. De obicei s-a reprezentat această scenă fie în absida sudică, fie în cea nordică.

Pr. Mihai Zvorăşte - Botezul Domnului în iconografie

Privind cu evlavie și smerită pricepere în duh de rugăciune icoana Botezului Domnului deslușim, recunoaștem și mărturisim taina Prea Sfintei Treimi și descoperirea desăvârșită a lui Dumnezeu în persoana dumnezeiesc umană a lui Iisus Hristos. Astfel, icoana „Arătării Domnului la Iordan” sau „Teofania” descrie tocmai această „deschidere a cerurilor” în care Duhul Sfânt în chipul porumbelului revarsă și descoperă iconomia dumnezeiască peste Adam cel Nou (I Corinteni 15, 45), Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu întrupat, care prin botezul crucii va spăla păcatul lumii (Evrei 9,14; Romani 6,3-4; Coloseni 2,12,14). Primind Botezul, Hristos Domnul face posibilă arătarea Sfintei Treimi, care mărturiseşte prin glasul Tatălui: „Acesta este Fiul Meu Cel iubit întru care am binevoit” (Matei 3, 13-17).

Arătarea Duhului Sfânt în chip de porumbel odihnindu-Se în și peste Dumnezeu Fiul adevereşte că Hristos poartă pecetea prezenţei Duhului, „fiind manifestarea lui Dumnezeu şi totodată Cel care o face posibilă, subiect şi totodată obiect al manifestării divine”.

Cu alte cuvinte, spune în continuare părintele Andrei Scrima, „Hristos a venit în lume pentru ca Duhul să Se poată manifesta în mod deplin”, căci Hristos Se naşte prin lucrarea Duhului, este purtătorul Duhului şi lucrează El însuşi prin Duhul (Andrei Scrima, Biserica Liturgică, Editura Humanitas, Bucureşti, 2005, pp.167; 163).

Potrivit Sfântul Chiril al Ierusalimului, „Iordanul este principiul Evangheliei”, adică începutul bunei vestiri și apropierea Împărăției cerurilor, a izbăvirii de sub lucrarea întunericului și a evidenței prezenței și lucrării mântuitoare a lui Dumnezeu în lume.

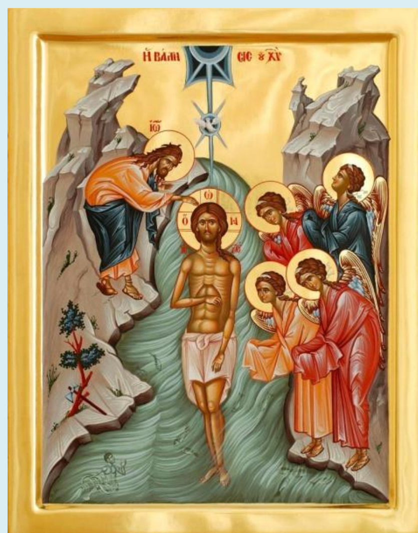
Cuvântul „botez” (în greceşte verbul, baptisma = a se cufunda, a se afunda), înseamnă „baie”, „afundare”. Adică, în cheie teologică, omul înnoit prin „baia apei prin cuvânt” (Efeseni 5, 26), devine epifania lui Dumnezeu, deoarece „câți în Hristos ne-am botezat, în Hristos ne-am și îmbrăcat”(Galateni 2, 27).

Slava lui Dumnezeu, spunea Sfântul Irineu, este omul viu, înnoit spre cunoștință (Coloseni 3, 10), iar viaţa omului este vederea lui Dumnezeu. Omul viu este omul

eliberat de păcat care, prin „baia naşterii celei de-a doua” (Tit 3, 5), „s-a spălat şi a văzut” (Ioan 9, 8-22) pe Hristos „Răsăritul cel de sus” (Luca 1, 78).

În concluzie, Botezul Domnului este arvună a înnoirii și înfierii noastre în Duhul, naşterea noastră „de Sus” (Ioan 3, 3-7), „prin înnoirea Duhului” (Tit 3, 5), este moartea omului vechi, dar în același timp și înviere, căci coborârea lui Hristos în adâncurile Iordanului este o prefigurare a pogorârii la iad, care anunţă Învierea Sa din morţi şi restaurarea și mântuirea omului.

Mihai-Alex Olteanu - Icoana Botezului Domnului

Biserica Ortodoxă prăznuieşte pe 6 ianuarie Botezul Domnului, care este cunoscut în popor sub denumirea de Bobotează.

Botezul Domnului mai este denumit şi „Epifanie” sau „Teofanie”, după termenii greceşti Επιφάνια şi Θεοφάνεια, care înseamnă „Arătarea Domnului”, respectiv „Descoperirea/Revelarea Domnului”. În limba rusă Boboteaza este numită Богоявление.

Botezul Domnului este descris în Evanghelia după Matei (Matei 3, 13-17), Evanghelia după Marcu (Marcu 1, 9-11), Evanghelia după Luca (Luca 3, 21-22) şi în Evanghelia după Ioan (Ioan 1, 29-34).

În primele secole creştine, Botezul Domnului era prăznuit împreună cu Naşterea Domnului, pe 6 ianuarie. Începând din secolul IV, cele două sărbători au fost prăznuite separat, Naşterea Domnului fiind stabilită pe 25 decembrie, iar Botezul Domnului rămânând pe 6 ianuarie. Se poate observa că unele detalii iconografice (prezenţa razei, motivul peşterii, muntele cu stâncile aspre, prezenţa îngerilor) se regăsesc atât în icoana Naşterii Domnului, cât şi în icoana Botezului Domnului.

Pentru a înţelege simbolistica din icoana Botezului Mântuitorului, trebuie să o analizăm în etape. Icoana poate fi împărţită în trei registre, care la rândul lor sunt împărţite în trei părţi astfel:

1. Registrul superior

- Bolta cerească
- Raza și Duhul Sfânt în chip de porumbel
- Munții înalți, cu stâncile aspre

2. Registrul central
   - Sfântul Ioan Botezătorul
   - Mântuitorul Iisus Hristos în mijlocul râului Iordan
   - Sfinții Îngeri care-L cinstesc pe Hristos

3. Registrul inferior
   - Pomul cu securea
   - malurile râului Iordan
   - făpturile din apă

În primul registru (registrul superior) este zugrăvită bolta cerească, formată din trei zone de culoare gri albăstrui. Reprezentarea aceasta a bolții cerești simbolizează cerurile deschise, dar și prezența lui Sfintei Treimi, prin raza de lumină ce pornește din centrul cerului și coboară până deasupra capului lui Hristos. În interiorul razei, deasupra creștetului Mântuitorului, este zugrăvit un porumbel alb într-o mandorlă (aureolă), chip al Duhului Sfânt ce se arată în momentul Botezului Domnului.

Marele Sinod de la Moscova (1666-1667) a explicat de ce Sfântul Duh poate fi reprezentat ca porumbel doar în icoana Botezului, nu și în celelalte icoane (Buna Vestire, Pogorârea Sfântului Duh asupra apostolilor): „Sfântul Duh a apărut în chip de porumbel doar la Sfântul Botez al Domnului în Iordan, şi de aceea numai în acest context trebuie înfăţişat Sfântul Duh ca porumbel”.

Dumnezeu Tatăl, deși nevăzut, este prezent la Botezul Fiului și chiar face cunoscut acest lucru, prin cuvintele: „Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru care am binevoit”. În unele icoane, prezența Tatălui este reprezentată printr-o mână care binecuvântează.

Mântuitorul Iisus Hristos este zugrăvit stând în picioare în mijlocul râului Iordan, care Îi cuprinde trupul pe toate părțile, înțelegând prin aceasta că nu doar o parte, ci tot trupul Lui s-a cufundat. Botezul simbolizează moartea și Învierea Sa din morți. În unele icoane, Hristos este scufundat în apa Iordanului, iar în altele doar picioarele sunt în apa Iordanului. Mântuitorul e zugrăvit fie complet dezbrăcat, fie doar cu o pânză albă în dreptul şoldurilor.

În vechile icoane, Mântuitorul este zugrăvit gol, conform textelor liturghice, subliniind prin aceasta chenoza dumnezeirii Sale: „Se dezbracă Cel care a îmbrăcat cerul cu nori” (Canonul praznicului, cântarea a 8-a, Utrenia din ajunul praznicului Botezului). Dezbrăcându-şi trupul, îmbracă astfel goliciunea lui Adam, şi împreună cu ea pe cea a întregii omeniri, în veşmântul slavei şi al nestricăciunii. Cu toate că iconografia iniţială Îl înfăţişează pe Hristos gol, astăzi este mai potrivit să fie înfăţişat cu o învelitoare în jurul coapselor (variantă adoptată şi în icoana răstignirii Domnului), pentru a sublinia curăţia Celui care este „Singur fără de păcat”.

Mântuitorul Hristos este zugrăvit supradimensionat (în comparație cu celelate personaje), aproape la fel de mare ca râul Iordan în sine. Chipul lui Hristos este blând și smerit, arătând în același timp sobrietate și concentrare. El binecuvântează apele Iordanului, fie cu ambele mâini, fie doar cu mâna dreaptă, sfinţindu-le în acelaşi timp prin cufundarea Lui.

În unele icoane, Mântuitorul este pictat făcând un pas spre Sfântul Ioan Botezătorul și plecând capul sub mâna acestuia. Prin acest gest se arată inițiativa Domnului, care vine de bunăvoie și cu smerenie pentru a se boteza, deși, Dumnezeu fiind, este fără de păcat.

Râul Iordan este pictat sub forma unei peșteri. Motivul peșterii este regăsit și în icoana Nașterii Domnului, în icoana Răstignirii lui Hristos (sub Cruce unde se află în chip simbolic capul lui Adam), în icoana Cinzecimii (sub forma unei închisori întunecate), în icoana Pogorârii la iad, unde peștera întunecată reprezintă propriu-zis iadul.

Sfântul Ioan Botezătorul și Înaintemergătorul Domnului este zugrăvit în partea dreaptă a lui Hristos, aplecat în semn de supunere şi sfială faţă de Cel căruia spune că nu este vrednic să-I dezlege curelele încălţămintei. Sfântul Ioan este îmbrăcat cu tunică şi himation sau o haină de păr care îi acoperă întreg trupul. Cu frică și cutremurare, Ioan întinde mâna sa dreaptă și Îl cufundă pe Hristos în Iordan (face gestul sacramental specific ritualului Botezului). Mâna sa stângă este ridicată într-un gest de rugăciune, iar uneori este reprezentat ținând un sul, ca simbol al propovăduirii sale.

În partea stângă a Mântuitorului, pe partea cealaltă a râului se află îngerii aplecați cu mâinile acoperite de propriile mantii (în semn de evlavie şi supunere în faţa Celui ce se botează) sau ținând în mâini ștergare, gata să înveşmânteze Trupul Domnului când iese din apă, indicându-se prin aceasta, încă o dată, faptul că botezul s-a făcut prin scufundare.

Îngerii au început să fie incluși în icoana Botezului de prin secolul al VI-lea, deși prezența lor nu este arătată în Evanghelii. Prezența îngerilor în icoana Botezului (dar și în alte icoane precum Nașterea Domnului, Învierea, Înălțarea) atestă faptul că cetele îngerești au fost martore nevăzute ale activității Mântuitorului pe pământ.

La picioarele lui Ioan, este reprezentat un copăcel de care este rezemată o secure, care amintește de predica lui Ioan către cei nou botezați: „Iată, securea stă la rădăcina pomilor şi tot pomul care nu face roadă bună se taie şi se aruncă în foc. Eu unul vă botez cu apă spre pocăinţă, dar Cel ce vine după mine, vă va boteza cu Duh Sfânt şi cu foc” (Matei 3, 10-11).

În partea inferioară a icoanei, în apa Iordanului, la picioarele Mântuitorului, sunt zugrăvite două personaje: o femeie și un bărbat, încălecați fiecare pe câte un pește. Amândoi stau cu spatele spre Hristos - simbol al întoarcerii spre izvoare. Femeia este simbolul mării, iar bărbatul este simbolul râului. „Marea a văzut şi a fugit: Iordanul s-a întors înapoi” (Psalmul 113, 3).

(Bibliografie: Pr. Prof. Dr. Acad. Dumitru Stăniloae, O teologie a icoanei, Editura Anastasia, Bucureşti, 2005 și Constantine Cavarnos, Ghid de ico-nografie bizantină, Editura Sophia, 2004)

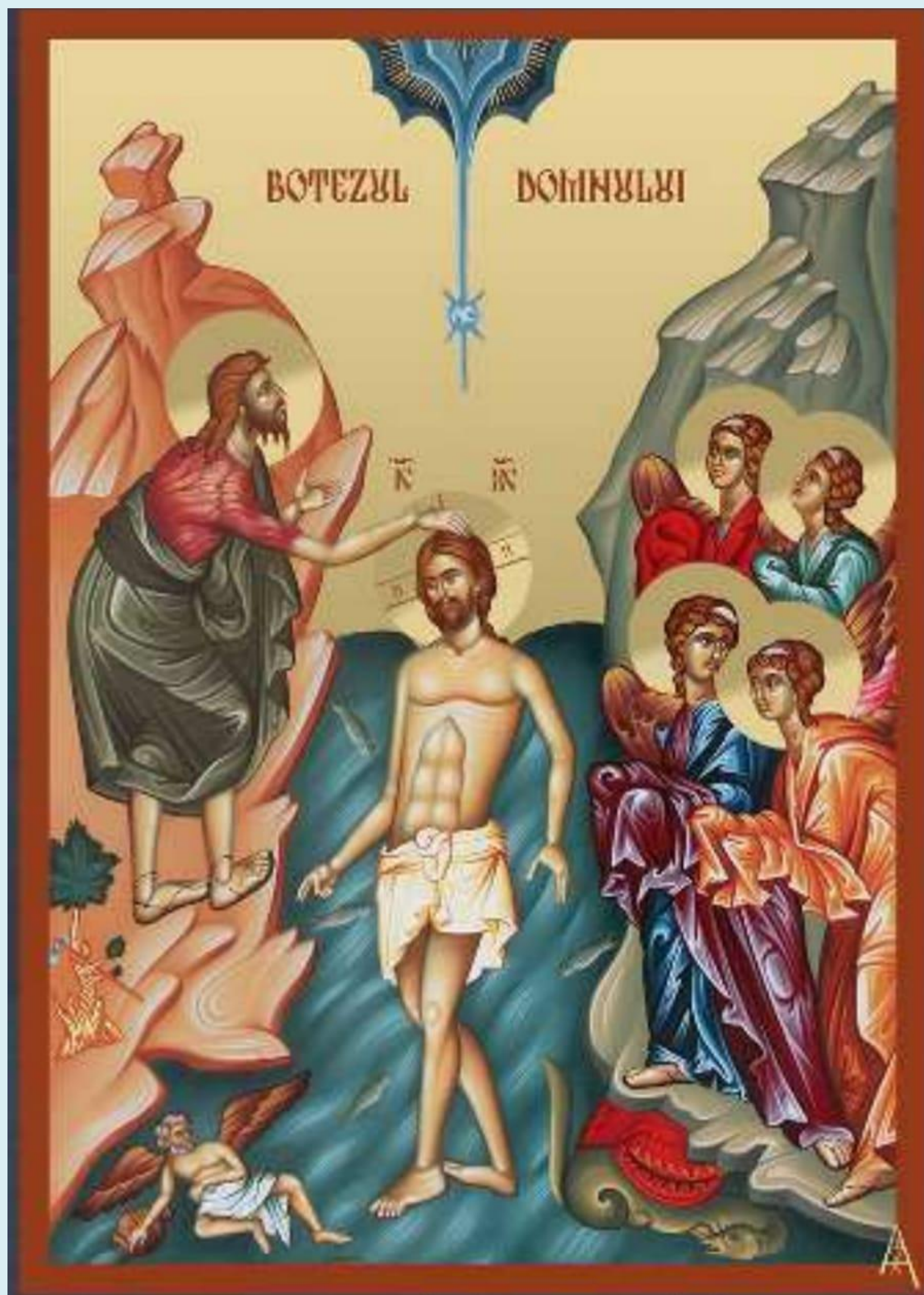
Icoane

BOTEZUL DOMNULUI

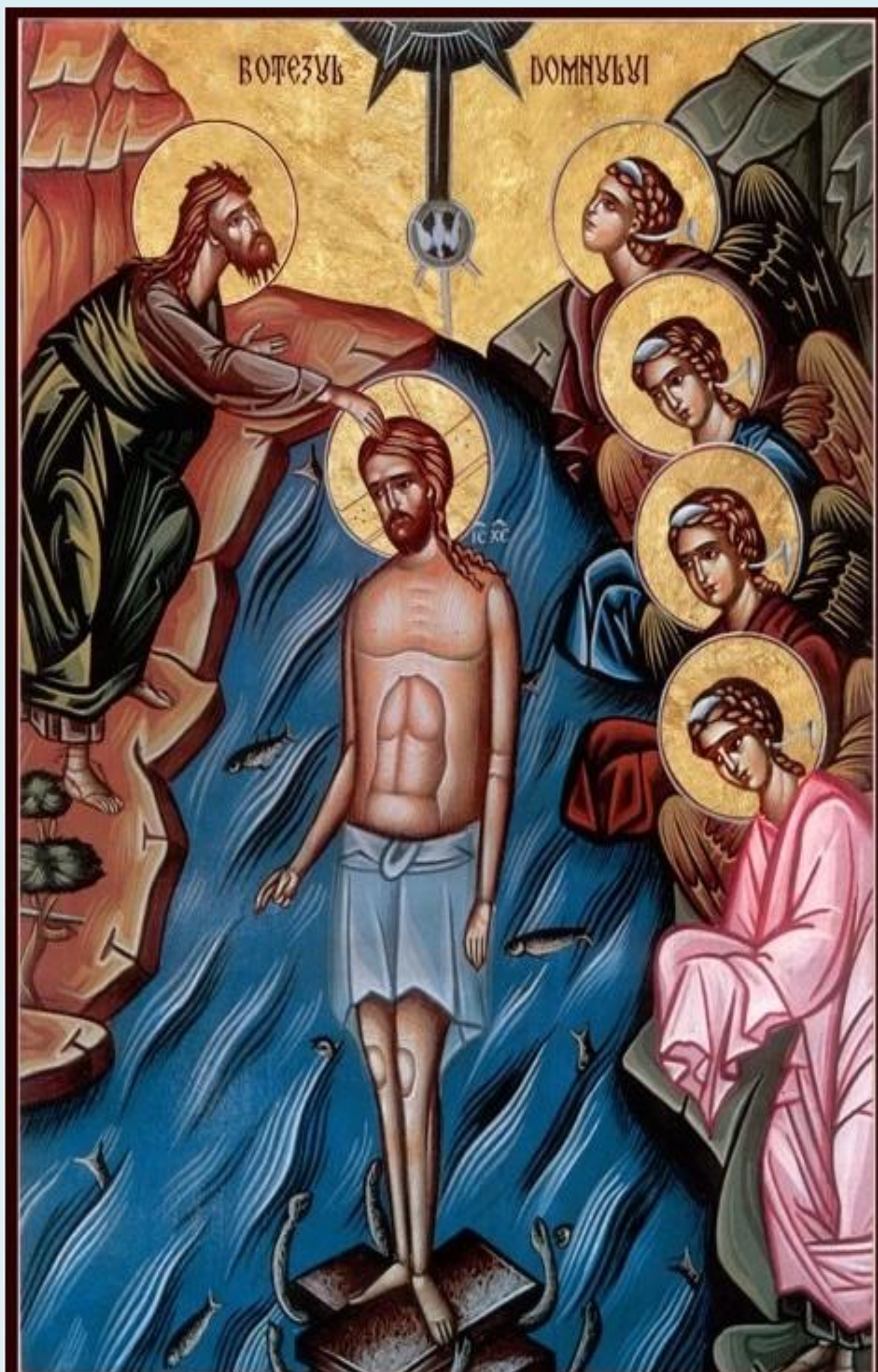

BOTEZUL DOMNULUI

BOTEZUL DOMNULUI

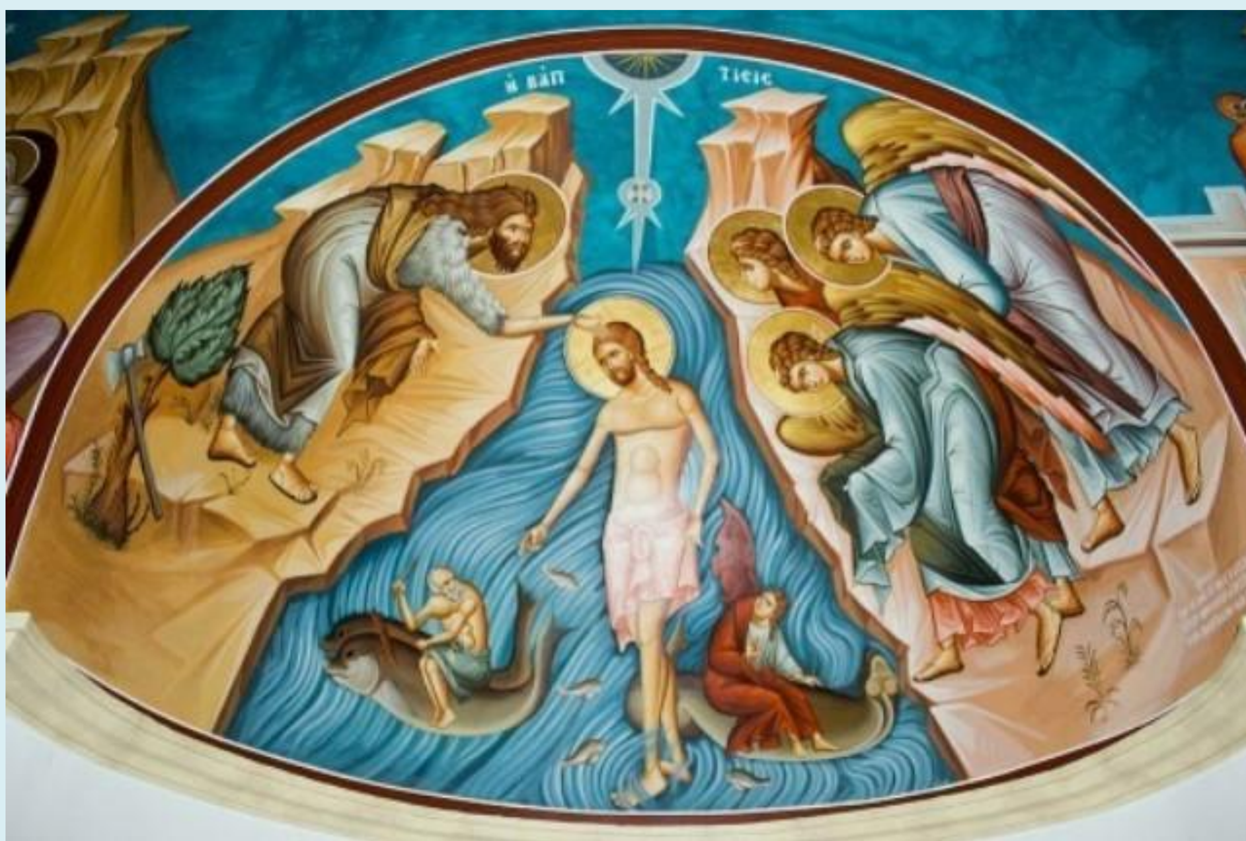

BOTEZUL DOMNULUI

BOTEZUL
DOMNULUI

BOTEZUL DOMNULUI
IC XC
6 ianuarie

6 ianuarie

Icoana Botezului Domnului din Biserica Sfântul Ioan Botezătorul de la Iordan

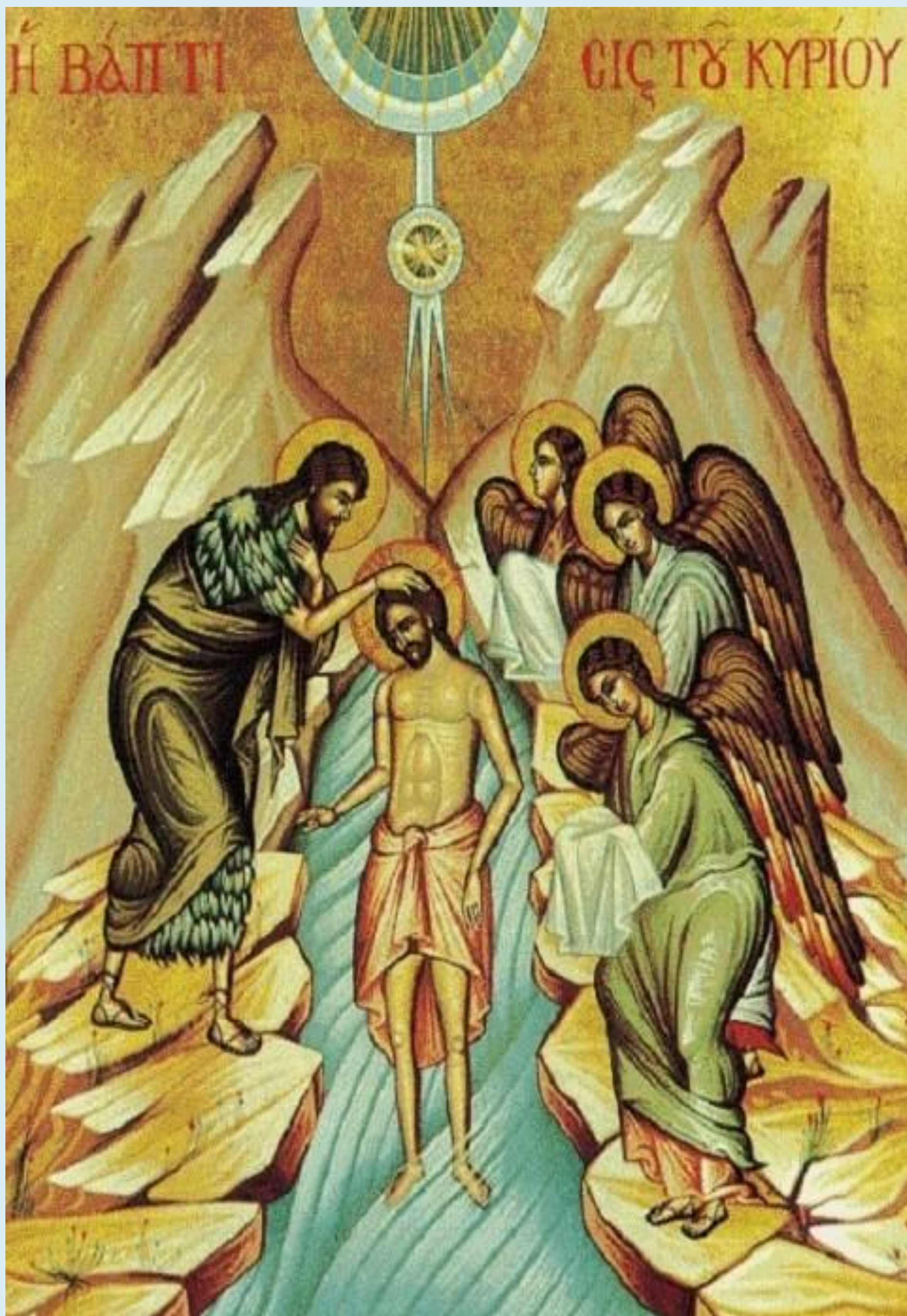

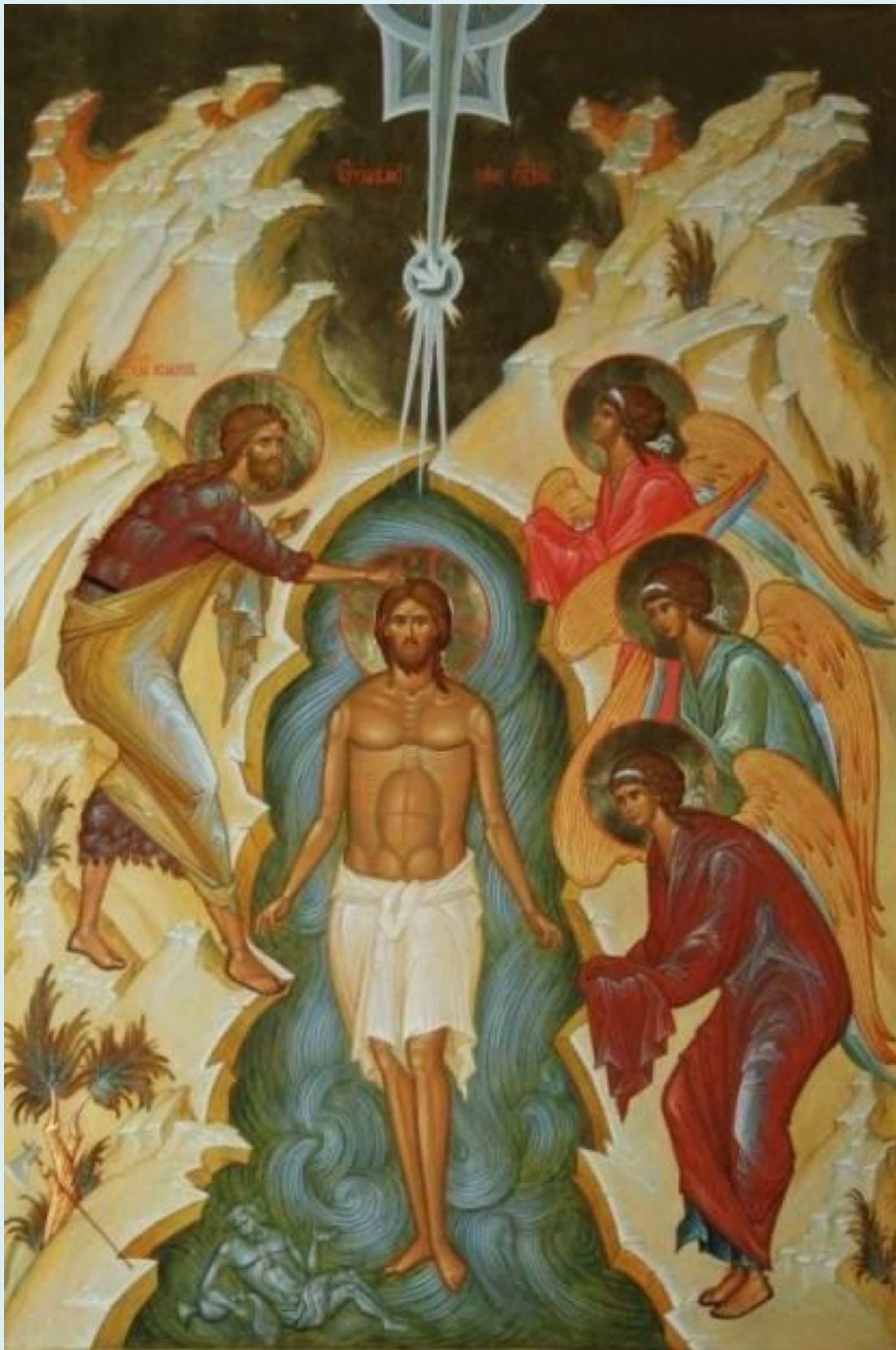

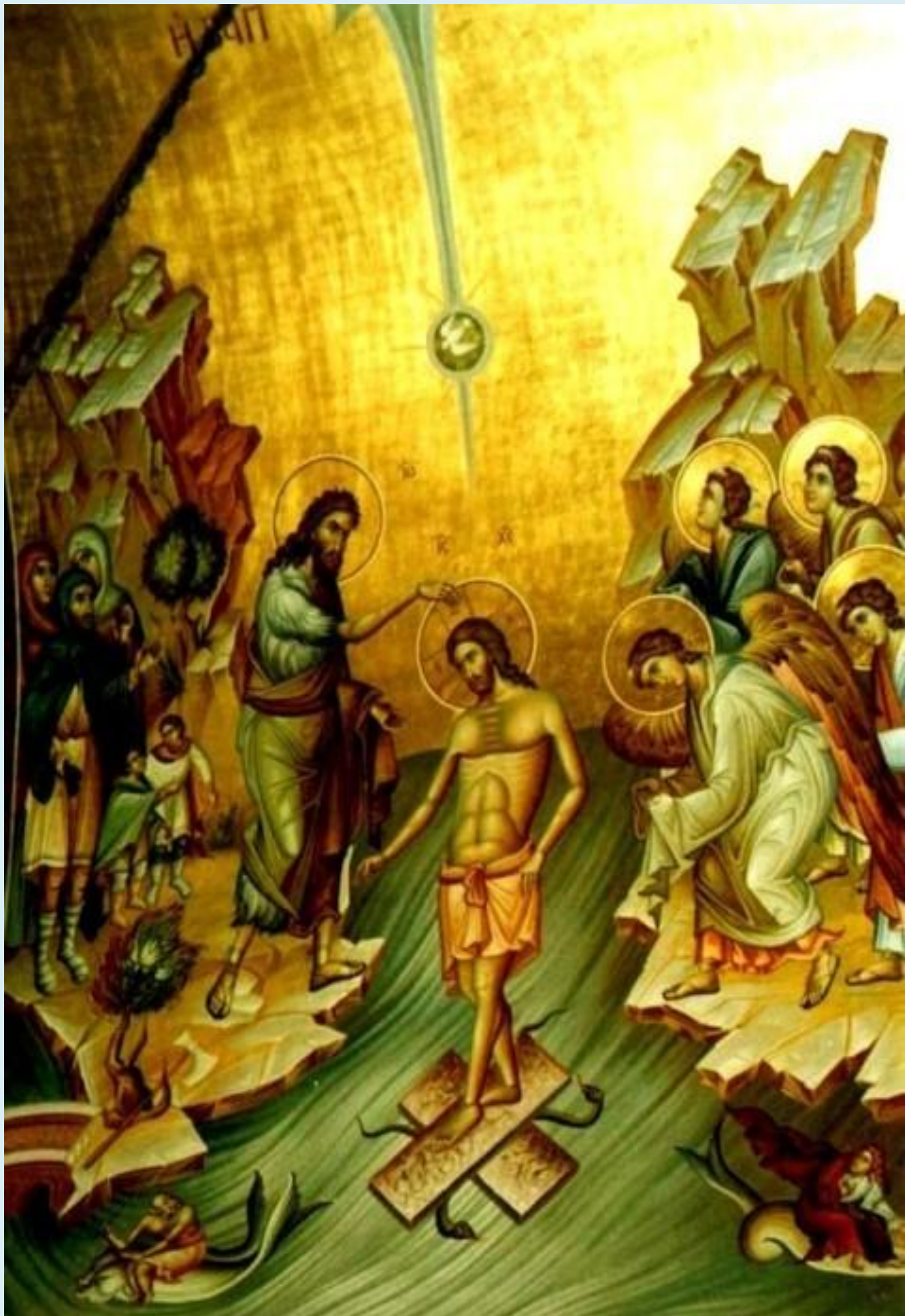

IC XC

IC XC

Ἡ ΒΑΠΤΙ
CIC ΤȢ ΚΥΡΙΟΥ

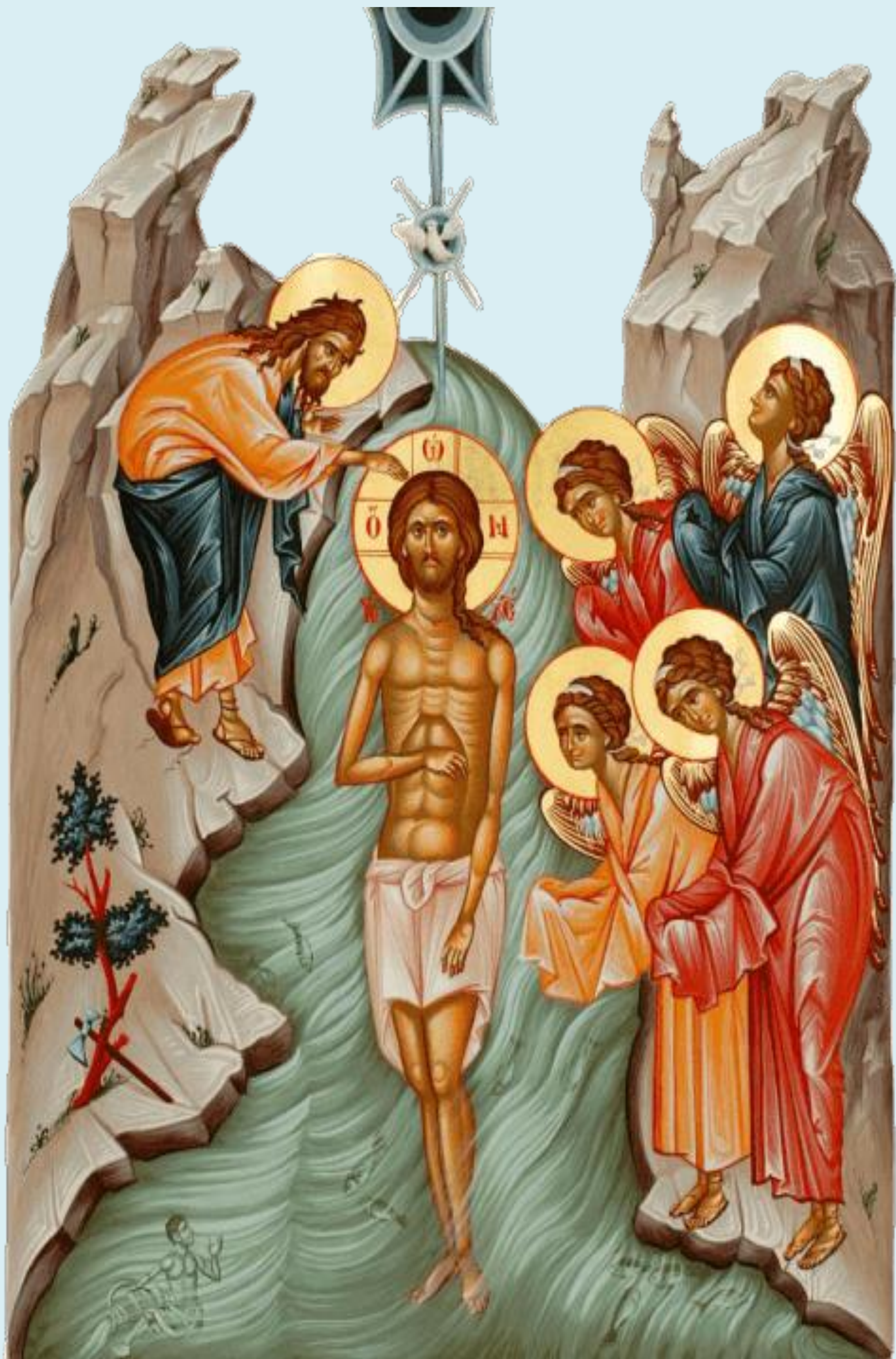

Η ΒΑ
ΠΤΗϹΙϹ

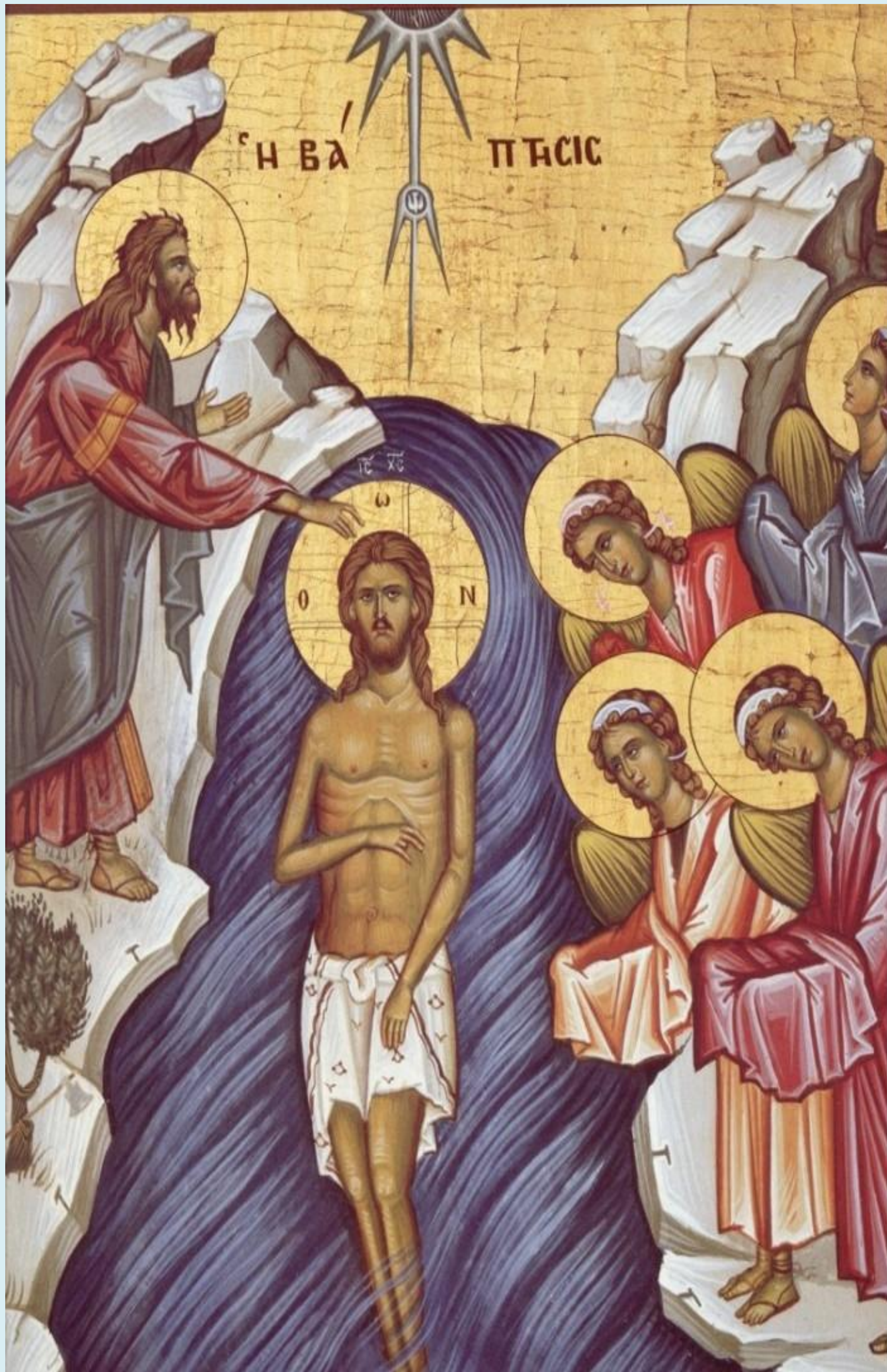

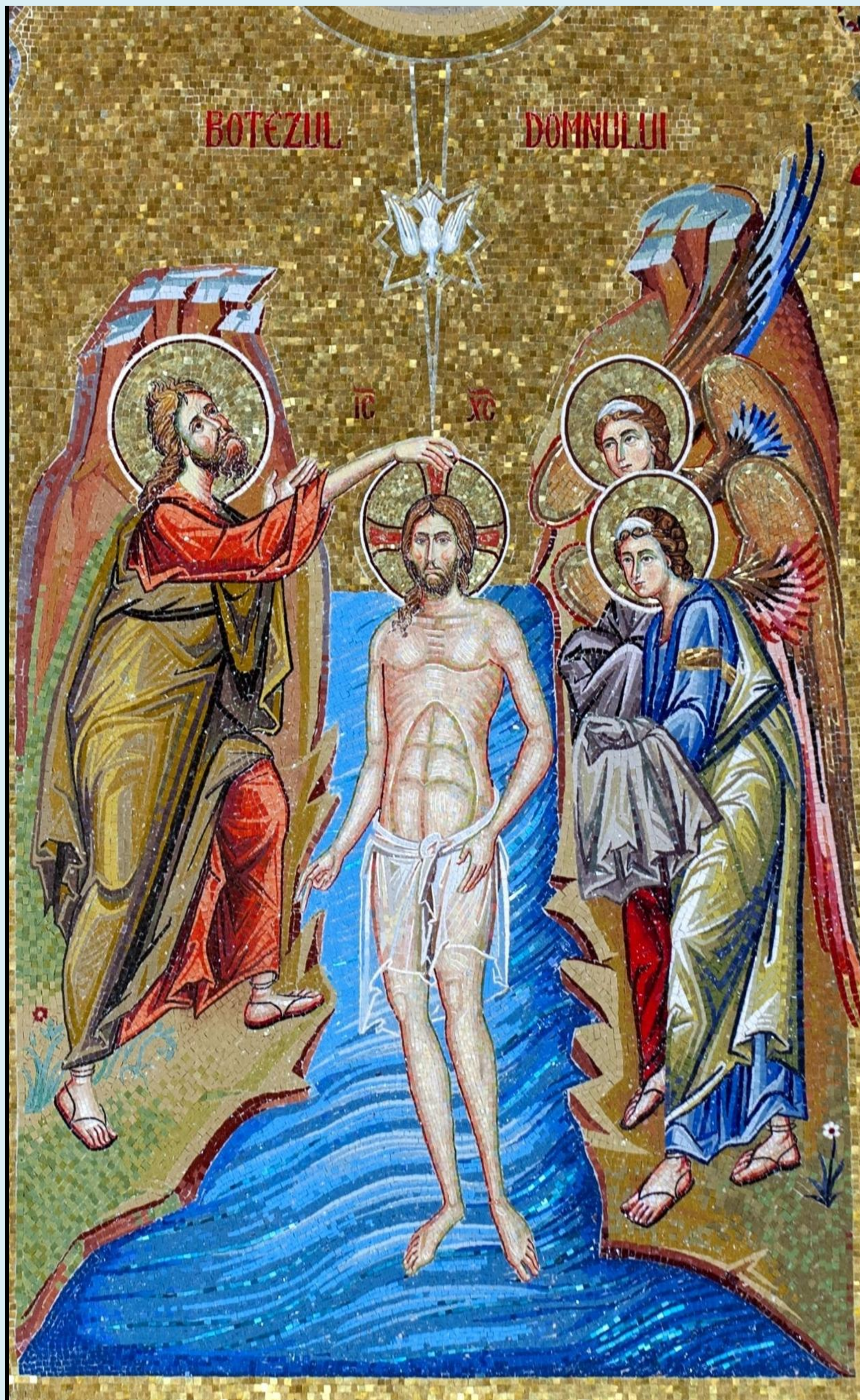

Ἡ ΒΆ ΠΤΙCΙC
ΙC : ΧC

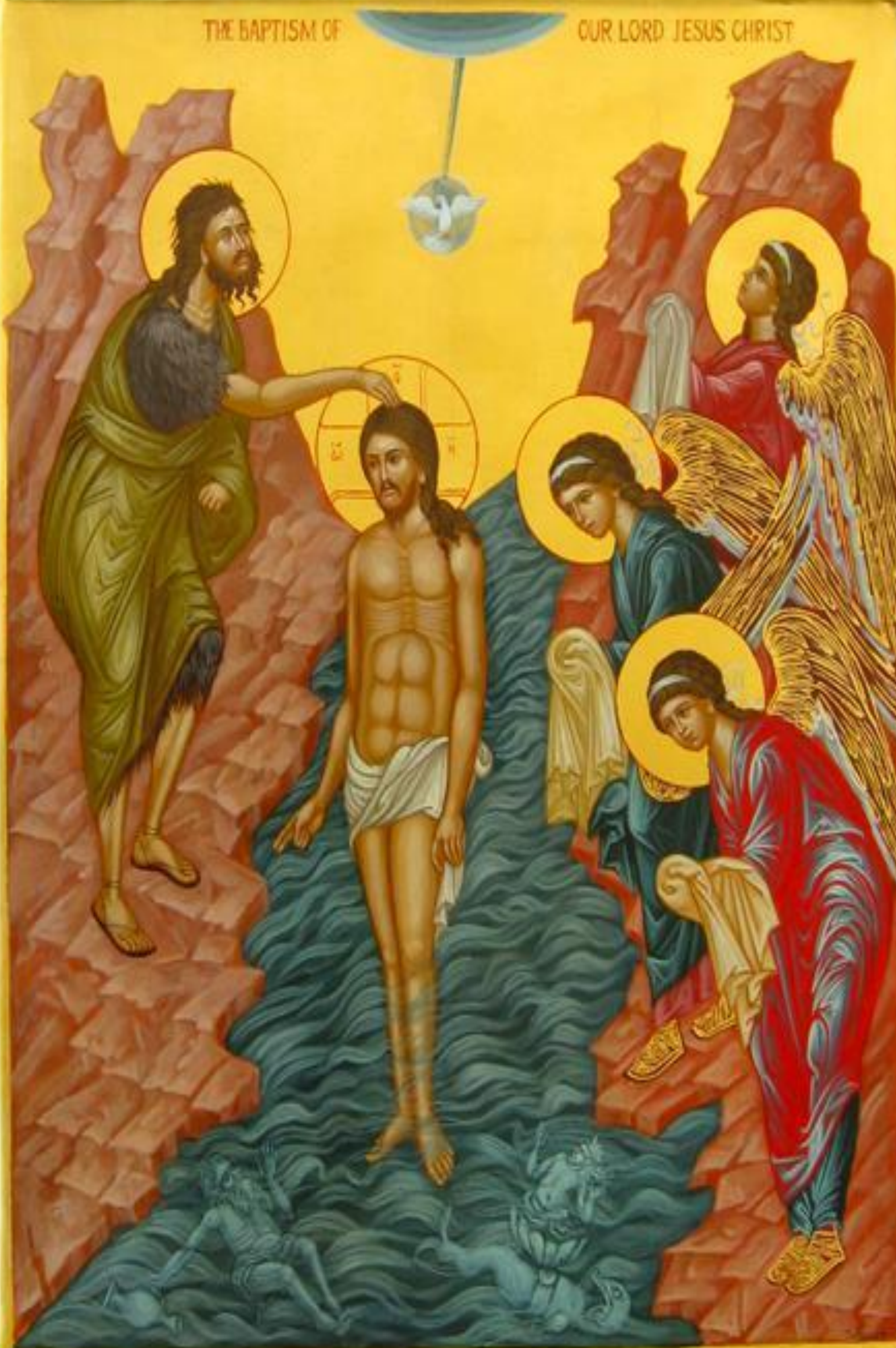

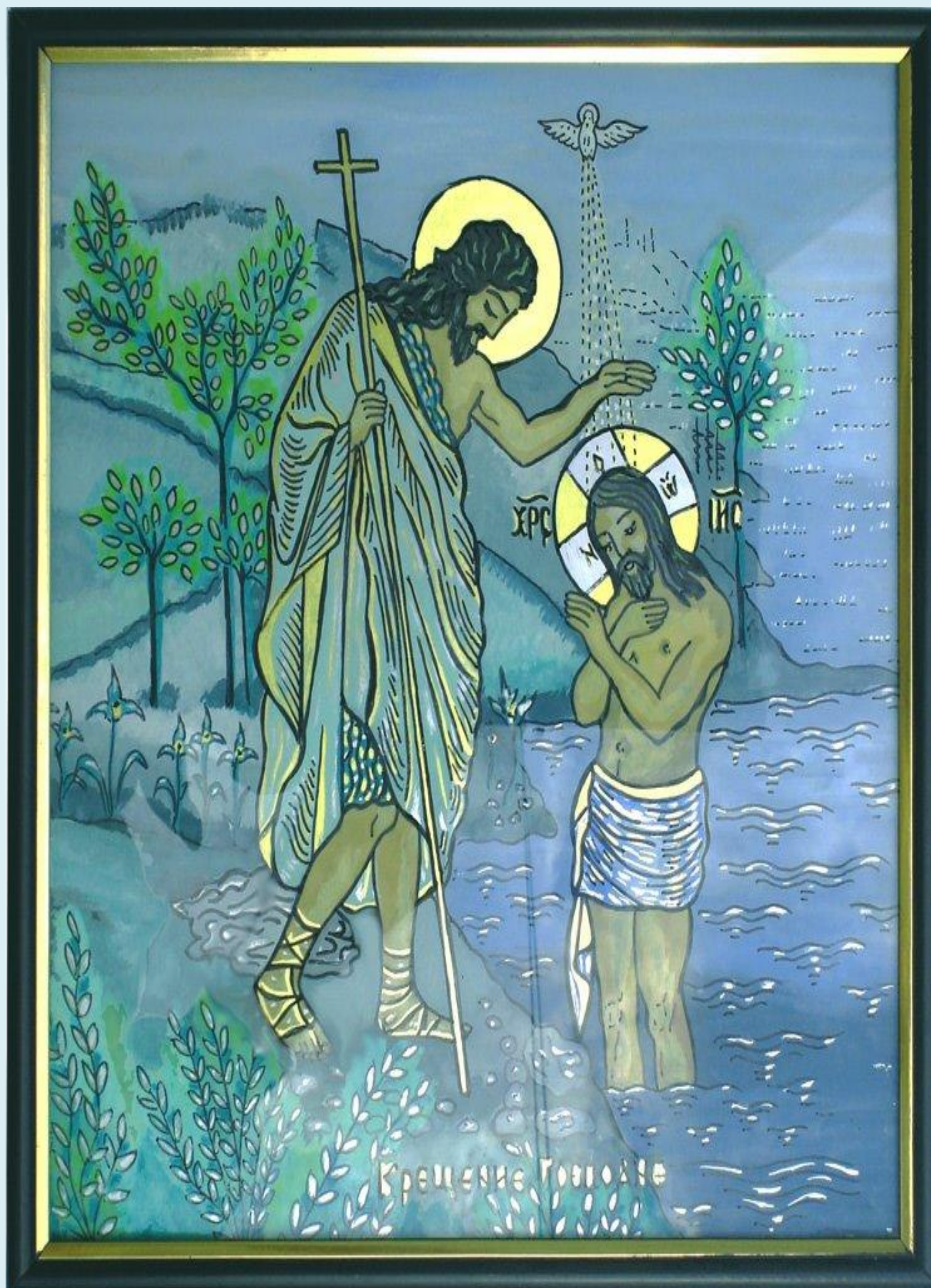

Ἡ ΒΆ ΠΤΙCIC
IC XC
Ο Ω Ν

BOTEZUL DOMNULUI
IC XC

КРШТЕЊЕ ГОСПОДЊЕ
СВ. ЈОВАН
IC XC
О Ω Н

THE BAPTISM OF
OUR LORD JESUS CHRIST

DEUS ISRAEL,

ХРС
ІИС
Крещение Господне

Botezul Domnului

evlaveia.ro

Крещеніе
Господне.

КРЕЩЕНИЕ ГОСПОДНЕ

NAȘTEREA
TA HRISTOASE
DUMNEZEUL NOS-
TRU, RĂSĂRIT-A LUMII
LUMINA CUNOȘTINȚEI...
©doxologia.ro

©doxo

Η ΒΑΠΤΙΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

† Botezul Domnului

- Pe 6 ianuarie prăznuim Botezul Domnului, cunoscut și sub denumirea de Bobotează.
- Botezul Mântuitorului mai poartă și numele de „Epifanie" sau „Teofanie", cuvinte care provin din limba greacă și înseamnă „arătare".
- În momentul în care Hristos a fost botezat de către Sfântul Ioan în Iordan, cerurile s-au deschis, Duhul lui Dumnezeu S-a coborât în chip de porumbel și a stat peste El, iar Tatăl a mărturisit:
- „Acesta este Fiul Meu cel iubit, intru Care am binevoit!"

TRINITAS TV

BOTEZUL LUI IOAN ERA ÎNDEPĂRTAREA DE PĂCAT. BOTEZUL CREȘTIN ESTE UNIRE CU DUMNEZEU.

Sfântul Vasile cel Mare

TRINITASTV

SĂ BEȚI AGHIASMĂ CÂT MAI DES! VĂ ÎNDEMN ATÂT CA PREOT, CÂT ȘI CA MEDIC.

Sfântul Luca al Crimeei

trinitastv

Întrebuințarea AGHESMEI MARI

La vreme de încercare

Agheasma mare se consumă cu credință în caz de boală. Adesea a făcut minuni, însănătoșind bolnavi și tămăduind răni.

La sfințirea bisericilor

Agheasma mare se folosește la sfințirea bisericii, a antimiselor și a Sfântului și Marelui Mir.

Pentru întărirea duhovnicească

Credincioșii obișnuiesc să bea din Agheasma mare timp de opt zile în șir, începând din ajunul Bobotezei, până la încheierea praznicului. Se consumă și în zilele de ajunare și de post pe nemâncate.

La stropirea caselor

Putem stropi cu agheasma mare casa, curtea și grădina, vitele și chiar ogoarele și livezile pentru a fi curățite.

BASILICA.RO

"Hristos vine la Botez. Hristos la Iordan merge. Hristos îngroapă cu ape acum păcatele noastre ca un bun; cu veselie să-i cântăm lui că s-a preaslăvit. Să stropească veselindu-se norii veselie vesnică, Hristos Iisus merge, cu apele Iordanului să înnece râurile păcatelor, dăruind tuturor luminare."

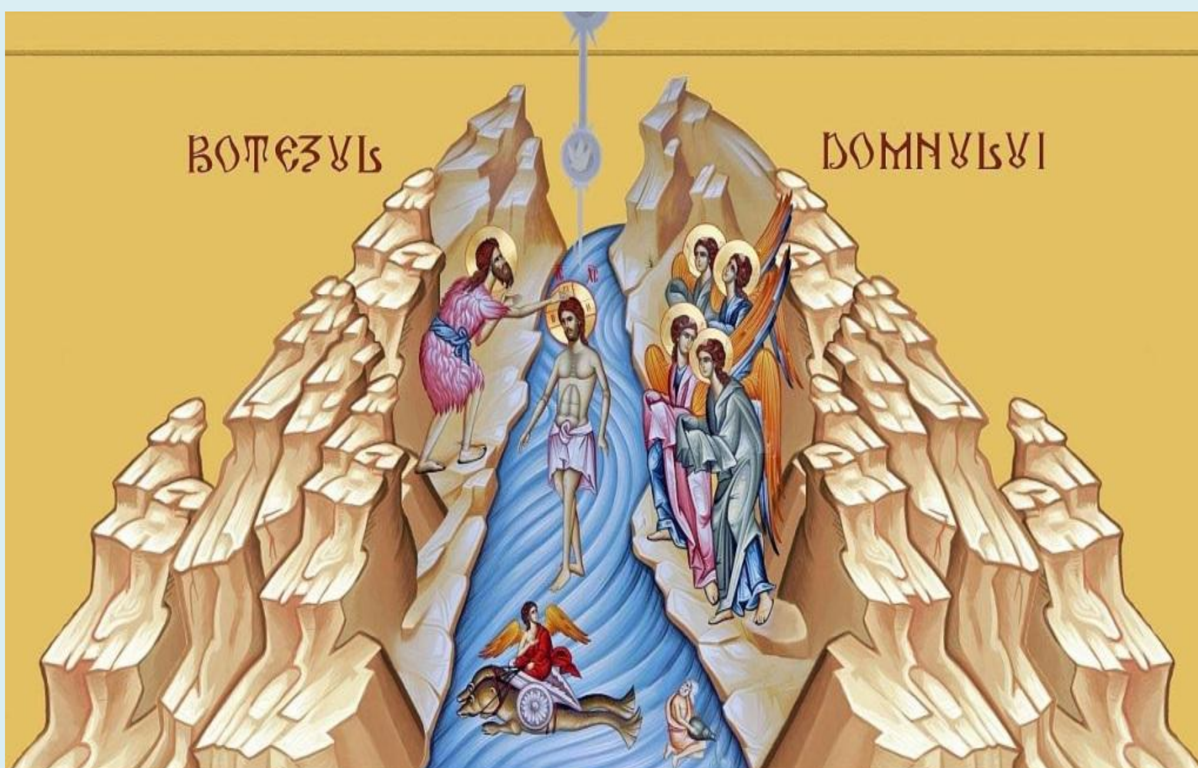

Botezul Domnului

În Iordan botezându-te Tu,
Doamne,
închinarea Treimii s-a arătat;
că glasul Părintelui
a mărturisit Ție,
Fiu iubit pe Tine numindu-Te;
şi Duhul în chip de porumb
a adeverit întărirea cuvântului.
Cel ce Te-ai arătat,
Hristoase Dumnezeule,
şi lumea ai luminat, slavă Ție!

Troparul la Botezul
Domnului Iisus Hristos

„În Iordan
botezându-Te Tu,
Doamne, închinarea
Treimii s-a arătat;
că glasul
Părintelui
a mărturisit Ție,
Fiu iubit pe Tine
numindu-Te;
și Duhul în chip
de porumbel a adeverit
închinarea Cuvântului.
Cel ce Te-ai arătat,
Hristoase
DUMNEZEULE, și lumea
ai luminat, slavă Ție."

January 2015

6 Ianuarie

Botezul Domnului sa va aduca lumina in viata, liniste in suflet ,binecuvantare in casa si armonie in familie!

Tropar la Praznicul Botezului Domnului

6 Ianuarie - Glasul 1

În Iordan Botezându-Te Tu, Doamne, închinarea Treimii s-a arătat. Că Glasul Părintelui a mărturisit Ţie, Fiu Iubit pe Tine numindu-Te; şi Duhul, în Chip de Porumbel, a adeverit întărirea Cuvântului, Cel Ce Te-ai arătat, Hristoase Dumnezeule şi lumea ai luminat, Slavă Ţie.

Tropar la Sărbătoarea Soborului Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul

7 Ianuarie

Glasul 2

Pomenirea dreptului este cu laude; iar ţie destul îţi este mărturia Domnului, Înaintemergătorule. Că te-ai arătat cu adevărat şi decât proorocii mai cinstit. Că şi a boteza în ape pe Cel Propovăduit, te-ai învrednicit. Drept aceasta pentru adevăr nevoindu-te, bucurându-te ai binevestit şi celor din iad pe Dumnezeu, Cel Ce S-a arătat în Trup, pe Cel Ce a ridicat păcatul lumii şi ne-a dăruit nouă mare milă.

Să ne deschidem inimile prin credinţă şi, deschizându-ne gurile spre slavoslovire, să strigăm din adâncul inimii: „Mare eşti, Doamne, şi minunate sunt lucrurile Tale şi nici un cuvânt nu este de ajuns pentru a lăuda minunile Tale!”